

ab agro animalia, quæ ibi pascuntur eo invito.

¶ Quarto constat, quia herba naturaliter producta & sponte nata in agro meo mea est, ex ratione text. in l. qua ratione & in l. adeo § ult. ff. de acquir. rerum dominio. l. solum, §. 1. ff. de rei vendic. ergo nullus poterit eam depascere me invito. Quam rationem expressim tradit Stephanus Bertrandus in consi. 1. n. 6. lib. 3.

¶ Quinto, si jure servitutis potest competere alicui jus pascendi in agro alieno: ergo & pretio ac pecunia constitui poterit illa servitus. Quod nemo negabit qui servitutum materiam tractaverit: cum & conventionem constitui possit servitus data pecunia, l. quoties. in 2. ff. de servit. unde non debetur gratis pastus iste: & ideo herba vendi potest; atque item prohiberi à domino fundi pastus animalium, etiamsi fructus pendentes non sint.

¶ Sexto, ad rem istam amplius aperiendam expendere conabor rationes, quibus auctores contrariæ opinionis utuntur, vel uti possunt. Nam illa opinio probatur vel ex eo, quod pastus domino agri non noceat, utilis verò sit ut pascenti propria animalia. Et profectò hæc ratio cessat: quia domino agri volenti herbam illic nascentem vendere, falce secare aut propriis animalibus pascendis illasam servare, damnum, & præjudicium fit, si in eo invito herbam illam alter depascere tentaverit. Vel eadem sententia stabilitur ea ratione, qua herba, ut fructus naturalis nulla industria, nec labore proveniens sit omnibus vicinis communis, ut quidam opinantur: & hæc ratio deficit auctoritate Juritconsulti in dict. leg. pratum. est etenim pratum ager ad pascendum natura ipsa paratus, vel ad herbam falce secandam opportunus; qui jure absque ullo privilegio potest esse privatus.

Ergo herba est istius domini, cujus est ille ager. Conducunt & ad hoc omnes leges probantes † omnes fructus non tantum industriales & civiles, sed & naturales ad dominum agri pertinere, de quibus alias tractavimus, nempè lib. 1. variar. resolut. cap. 3. n. 6. & præterea sequeretur ex ratione contraria, quod glandes; & alij similes fructus, provenientes absque ulla industria hominis, non pertinerent ad dominum agri, ex quo proveniunt, & in quo nascuntur, quod falsum est ex l. unic. ff. de gland. legen. Sic sanè nulli dubium esse poterit, aquam, & aquæ fontem sponte sua natura ipsa in meo agro scaturiente, meam ac propriam quidem esse. l. aquam. C. de servit. l. in concedendo. & l. seq. ff. de aqua plu. arcen. cum & à me constitui possit gratis, vel pretio servitus hauriendi eandem aquam in favorem prædij vicini: atque non tantum constituitur servitus ductus aquæ, sed & haustus l. 1. §. ult. ff. de servit. rust. prad. l. si prius. §. via public. & §. ult. ff. de aqua plu. arcend. l. 3. cum seq. tit. 3. p. 3. tradit Cæpol. in tract. de serv. c. de serv. c. de servi. haust. aque. & seq. quod si fons aquæ in meo fundo scaturiens absque mea industria, & labore, jure servitutis quoad haustum aquæ vicino dari, & vendi potest: constat, non esse illam aquam communem omnibus civibus & vicinis: quod dubio procul verum est, etiamsi ex aquæ haustu nullum ergo damnum patiar, quia ipsa fontis aqua mihi & aliis sit sufficiens. Hoc ipsum comprobatur ex constitutione servitutis cretæ, & arenæ fodiendæ. l. 1. §. ult. l. ergo ff. de servit. rust. prad. l. 7. tit. 31. part. 3. etenim in omnibus his, quæ absque ullo hominum labore, & industria proveniunt, & nascuntur in agris privatis, etiam dominus ipsius agri dominium privatum

Didaci Covarr. Tom. II.

habet, & speciale: ergo nullus ex vicinis, & concivibus poterit his uti domino invito: unde planè consequitur, posse dominum prohibere harum rerum omnium communem usum, Alioqui sequeretur, quod dominus agri, in quo natura ipsa, & sponte nascuntur arbores ad odorem, medicinam, & alia multa admodum utiles, & ex ea causa magni pretij & æstimationis non posset prohibere concivibus earum arborum communem usum. Et idem respondendum foret de herbis odoriferis vel pretiosis, quæ absque ulla cultura nascuntur in agris privatorum: Quod equidem falsum est. His accedit quod de lapidicinis in l. divort. §. si vir in fundo. ff. solut. matrim. l. item si fundi. & in l. novissimum. §. proinde. ff. de usufruct. Regia lex. 37. tit. 11. part. 4. nam lapidicina in eo agro, etiam nullo labore inventa, mea quidem est, nec potest quis me invito lapides ex ea, etiam suis expensis, cedere; & extrahere. Constat enim hujus agrî fructus ex hac lapidicina: & ideo jus cædendi lapidem, vendi, ac legari poterit, l. idem Iulianus. §. si quis alicui. ff. de legatis primo. Regia l. 27. tit. 9. part. 7. Nec refert quod ager privatus ad nihil aliud utilis sit, quàm ad lapidicinarum usum, quia nihilominus ejus sunt lapidicinarum, & in eis dominium habet, etiamsi cædentes lapides minimè impediunt aliorum fructuum perceptionem, nec domino fundi noceant quoad culturam agri. Satis siquidem est, ut justè agri dominus conqueri possit, quod eo invito cædantur lapides, & utatur vicinus jure cædendi lapides, quod ipsi tantum domino cõpetit. textus in vend. §. si const. ff. cõmunia prad. si verò dõinus agrû alioqui pingue, & fructiferû reducerit ad lapidicinas: quod in d. §. si vir. adnotandû est: hoc magis probat, posse quæpiã agrû propriû ejus cultura ommissa, ad herbarû fructû & pastû mutare, ac reducere. Et ideo cessat omnino ratio illa, qua utuntur, qui Fabrum secuti sunt, Sed & ipse Faber intelligendus, quoties dõinus fundi non percipit fructû ex herbis, nec vult, nec consuevit herbã vendere, nec falce secare. Præsertim hæc interpretatio admittenda est, quia etsi verum sit me non posse in agro meo, aut solo illud facere, quod mihi non prodest, & alteri nocet: quemadmodum probant jura per Fabrum citata: tamen quod possit quis me invito uti re mea, etiamsi ex ipso usu mihi non noceat, dubium est, & fortassis planè falsum, & ideo nec poterit quis me invito ingredi domum meam: vel fundum meum: possum enim jure prohibere. l. divus. ff. de serv. rust. prad. maximè ad usum rei meæ, nec l. 2. §. 1. ff. de aq. plu. arcend. probat Fabri opinionem: ut palam esse poterit lectori, Fossa etenim illa erat vetus, & jure vetustatis fundus ille tenebatur servitute, ejusque dominus ad purgandam fossam: textus verò in l. 1. §. itidem aiunt. vers. Marcell. ff. eod. de aq. plu. arcend. nihil aliud probat, quàm quod quis non possit in suo agro, & solo id agere, vel ædificare, quod sibi non prodest, & alteri nocet. Constat igitur ex his, non probari contrariam opinionem ea ratione, quod herba natura ipsa in agris privatis nata, sit omnibus communis.

¶ Septimò ad probationem ejusdem conclusionis, quam hætenus probare conati sumus, accedit textus. in l. ultimus. C. ad legem Aquil. quo in loco apparet, teneri quem lege Aquilia, si propria animalia in alienum agrum miserit ad pastum, domino invito. Idem statutum est legibus Justiniani, quas ipse de rebus rusticis, & agricolis tulit, quasque tradit Constantinus Harmenopolus epitomes lib. 6. cap. 5. de damno. optimus

textus in l. qui servandarum. §. ult. ff. de prescrip. verbis. extat de pastu pecoris inter leges duodecim tabularum lex 14.

¶ Octavo probatur hoc ipsum ex loco, & argumento speciali per textum, ubi Bald. in e. 1. §. ult. de pace tenenda. & ejus violat. ubi permittitur viatori equum suum pabulare in agro alieno utique ad refectioem equi ex herba. Ergo regulariter id non potest fieri domino invito, quia ejus est herba illius agri, cujus dominium habet. Sed & speciale istud viatoris privilegium tradidere Albericus in d. l. ult. C. ad legem Aquil. & Cæpolla de servit. juris pascendi. n. 7. & 8. sic & lege Mosaica, Deuter. e. 2. licebat ipsi viatori ex vineis, & frugibus alienis accipere, ut præsentī necessitati subveniret, Ex legibus item Justiniani paulo ante citatis adnotari poterit Paragraphus tit. de furto, qui secundus est, his verbis. *Qui vineas aut hortos ingrediuntur tantum ut uvas, aut fructus edant, indemnes sunt.* Ad idem de discipulis Domini colligentibus spicas, traditur *Marci c. 12. & in c. discipulos, de consecrat. dist. 5. gl. in c. omnes leges 1. dist.* Imò quòd Justinianus permittit, est intelligendum etiam extra casum necessitatis, ut liceat viatori comedere uvas in vinea alterius, non tamen inde exportare: ut notat Ripa in l. dammum. ff. de damno infecto. col. 2. tendit & ad idem quod Plato scribit lib. de legibus 8.

¶ Quidquid sit, jure communi, Regia lege. Hispaniarum forensi usu receptissimum est, & denique diffinitum, non posse privatos agrorum dominos absque speciali privilegio Regis, vel legitima prescriptione, prata, quæ *dehesas* vocamus, ex eisdem agris efficere, ac constituere, ad hoc ut herba naturali vi absque ulla industria nata, vendi, vel locari possit: est siquidem herba ista omnibus concivibus, & incolis communis, collectis jam frugibus, & fructibus, atque idè agri privati dominus non poterit usum communem prohibere. Hoc probatur ex pragmaticis hujus regni constitutionibus. l. 73. [*hodie l. 4. tit. 7. Recopilatus.* in ea pragmatica sanctione, qua revocatur Abulensis ordinatio, fol. 170. Nam & in his publicis edictis regia auctoritate promulgatis expressim asseveratur, esse contra hujus Regni leges, quod qui proprios fundos, & agros absque Regis permissione prata, & pascua civibus & incolis interdicta efficiat: quamvis possit liberè quilibet proprios fundos & agros colere, qua ei libuerit cultura: ita tamen ut fructibus collectis, & agris vacantibus à semine, pascua sint omnibus habitatoribus communia, quam equidem legem multis experimentis compertum est satis Reipublicæ convenire, justissimamque ac æquissimam esse.

¶ Hinc sanè fit, ut possit agri privati dominus nihilominus vites & olivas in eo plantare, etiamsi per hanc plantationem pastus hic communis omnium concivium animalibus impediatur: cum in olivetis & vineis, nullo anni tempore permitti possit absque arborum læsione animalium pastus: quippe qui vitibus & olivis nocet. Hujus illationis ratio est, quia habitatores, & incolæ vicini nullum habent pascendi jus in agris privatorum, nisi postquam fruges, & fructus fuerint collecti, donec alij fementur. Igitur eo tempore,

4 quo si privatus ager pendentes habet fructus, vel vites, aliasve arbores, quibus nocet animalium pastus, non licet cuiquam in eum agrum animalia mittere ad pascendum. Hoc enim quod eleganter sensit Cæpolla de servit. rust. prad. c.

de servit. juris pascendi numer. 26. quo in loco scribit distinguendum esse agrum, in quo quis habeat jus pascendi servitute, vel alio titulo absolute, ab illo agro, in quo quis habet jus pascendi, ut incola, civis, vel habitator, nempe collectis frugibus, & eo tempore, quo ager à cultura vacat, nec ei nocet pastus. Priori enim casu asserit Cæpolla: non posse dominum reducere illum agrum ad culturam, quæ impediatur ullo tempore pastum, & ingressum animalium ad pascendum: imò tenetur illum agrum semper ad pascendum liberum habere. Posteriori verò casu potest dominus agrum illum colere, seminare, plantare vites, & alias arbores, etiamsi pastum impediatur, modò permittat illum pastum eo tempore, quo fructus sunt collecti, nec damnum aliquid ager, ille ad fructus ferendos patiatur,

¶ Subinfertur ex his, quòd dominus agri, in quo vicini, & cohabitatores jus habent pascendi collectis fructibus: licet hætenus eum coluerit, & feminaverit ad fruges colligendas, ad alium fructum his similem: poterit nihilominus in eodem agro novellare vites, & oliveta plantare: quod Cap. sensim probare videtur. Tametsi non ita expressim definiat hanc dubitationem: Tradit enim casum, in quo servitus juris pascendi eo tempore, quo fruges collectæ sunt, & particulariter est constituta, & inquit, quòd collectis fructibus manet melior ager ad pastum: denique permittit plantationem vinearum, & vitium quæ toto anno pastum omnino impedire videtur.

¶ Sic denique civitas aut municipium, cujus agri, etiamsi privatos dominos habeant, sunt collectis fructibus, omnibus civibus ad pastum communes: non potest ordinatio, nisi aliud lege Regia cautum sit, prohibere dominos agrorum vites in eis plantare ac novella: tametsi hætenus agros ad fruges, & his similes fructus colligendos coluerint. Vidi tamen semel Regium decretum, quo privati agrorum domini prohibiti sunt novellare propè istam urbem Granatensem in eo pago, qui vulgò Vega nuncupatur. Qua de re lis pendet in hoc Regio pratorio, ex causa, quòd multi non obstante Regio edicto novellarint. Causa verè hujus prohibitionis ea traditur, ut sit uberior ac facilior pastus animalibus, quæ ad hanc urbem ducuntur pro publico victu carniū, & deinde ut frumenti sit major copia. Sic olim Domitianus Imperator ad summam ubertatem vini, frumenti verò inopiam, existimans, nimio vinearum studio negligi arva: dixit ne quis in Italia novellaret: utque in provinciis vineta succiderentur, relicta ubi plurimum dimidia parte, nec exequi rem perseverarit. Quemadmodum meminere Suetonius in Domitiano, Eusebius in Chronicis. Philostratus in Apollonij Thyanaei vita, & Lud. Cæl. lib. antiqui. II. cap. II. id verò edictum defendi posset Platonis auctoritate lib. 2. de legibus. in ult. Dial. part. Probus autem Imperator teste Flavio Vopisco, Gallis omnibus & Hispanis, ac Britannis permittit, ut vites haberent, vinumque conficerent. Sed & in eodem Probo scribit Eutropius, vineas Gallos, & Pannonios habere permittit.

¶ Sed & hoc adèd verum est, † pro libertate colendi proprium agrum, quòd si dominus agri hætenus eum coluerit ad fruges colligendas nunc vellet mutare culturam, ut ex eo agro percipia alium fructum: nulla

lege prohibitorum, mutare poterit agri cultum: imo defendendus est in quasi possessione colendi agrum ad eos fructus colligendos, quos plantate & seminare voluerit. Nec poterit adversus eum allegari, quod non est in ea possessione: quia mutat speciem fructuum, & agriculturam. Est ad hoc textus celebris in *cap. cum in tua. de dec.* Ubi probatur, quod possidens & ratione possessionis prescribens jus percipiendi decimas ex certis agris, censetur prescripsisse illud jus non tantum quoad fructus consuetos colligi, & percipi, sed & quoad noviter plantatos, & seminatos. Etenim illic ita notant Antonius Panor. & alij communiter, & Franciscus Balbus *de prescrizione, secunda parte principali, tertio effectu.* Ecce igitur, quod possessio in una specie fructuum, quæ procedit à radice, nempe à jure decimandi, prodest ac censetur obtinere, quoad alias quascunque fructuum species, quæ eodem jure possent peti, & vendicari. Quod & in presentiarum satis nostram sententiam probat: cum jus colendi agrum, & percipiendi quoscunque fructus ex eo procedit à domino, & jure dominij.

¶ Superest ergo ex his tractare quid res pondendum sit, ubi duarum urbium, vel oppidorum agri sunt compascui, & quoad pastum communes, licet quoad jurisdictionem, & alia sint omnino distincti: an possit altera ex his civitatibus agros hactenus incultos colere, ac in eis novellare invicis fociis: aut sanè culturam mutare in præjudicium, & lesionem juris pascendi? Quare observanda est distinctio illa, quam paulò antè ex mente Cypolla tractabamus. Nam si expressim constet, quid prescriptum aut actum sit jure constitutionis servitutis, pacti, societatis, vel alio quocunque, illud erit observandum. At in dubio deveniendum est ad conjecturas, quibus cessantibus videtur, quod non possit agrorum cultura pastus communis impediri, ut scribit Cypolla in *d. c. de servitute juris pascendi. numero. 25.* quia nihil potest fieri in præjudicium servitutis, quæ debetur ad pascendum, nec societatis, quæ ex jure pascendi constat. Sicuti multis auctoritatibus illic probat Cypolla & Rodericus Zuarez in hac specie *alleg. 15.* nos item tradidimus *lib. 1. variarum. resol. cap. 17. numero. 10.* impeditur autem communis usus, ad quem agri illi sunt destinati per ipsorum culturam. Quia jure communionis, ac societatis, agri hactenus inculti, quos baldios dicimus, ad pastum communem, & ad alios communes usus fuere destinati. Quod planè ita verum est in dubio, & in his agris, qui hactenus inculti nullum privatum dominium habuere. Non enim potest alia præsumi, nec deduci causa communionis, & societatis, quæ jus pascendi restringat. Unde ad perfectam hujus quæstionis definitionem considerandi sunt aliquot casus, ut possimus ex conjecturis expendere, quam conditionem & legem servitus ista, vel communio juris pascendi omnino habeat.

¶ Primus equidem casus proponitur in agris privatis, in quibus privati dominium habent speciale: & in his respondendum erit, posse dominum eos colere veteri vel novo cultu, etiam si pastus communis ex hoc impediatur. Quia in his agris privatorum, & qui ad dominium particulare alicujus pertinent, communio ipsis universitatibus, & oppidis competens quoad jus pascendi, est intelligenda collectis fructibus, ita quidem, ut non impediatur ipsorum agrorum cultura: nisi aliud ex usu, lege, vel

pacto constituerit. Quemadmodum paulò ante notavimus.

¶ Secundo potest contingere, quod vicus quidam eximitur à civitate quoad jurisdictionem intra limites quosdam speciatim designatos: & tandem contendit, ut sapissime in hoc Regio pratorio fuit definitum, adhuc post exemptionem manere inter ipsam civitatem, & vicum communionem quoad pascua, & alios communes usus, in hoc sanè casu: cum ista communio sit illa, quæ ante exemptionem aderat, ut sublatis fructibus permixtus esset omnibus communis pastus, etiam in agris privatorum: profectò poterit quilibet civitatis incola agros colere, & in eis novellare, veteremque cultum omnino mutare: quemadmodum poterat ante exemptionem prædictam. Quod palàm probatur ex præmissa distinctione.

¶ Hæc verò conclusio, quæ proponit, vicum exemptum à civitate retinere adhuc post exemptionem communionem quoad pastus & alios communes usus, probari solet auctoritate Bartoli, qui in *l. hostes. col. 2. ff. de captivis.* non semel fatetur, vicanos, & incolas vici exempti quoad jurisdictionem, manere quoad privilegia, & omnia alia cives Romanos: id est, cives illius civitatis, à qua fuere exempti, & ejus legibus communibus subditos esse quoad commoda & privilegia, notat optimè Paulus Castrensis in *consil. 307. lib. 3.* idem quoad statuta civitatis, & alias leges in universum probare conatur Curtius Jun. *consil. 10. numero duodecimo.* quoties ita vicus eximitur, quod non adjiciatur alteri civitati, nec constituatur sub protectione Principis eximentis. Sic denique visum est Curtio post Alexand. *consil. 115. lib. 2. numero. 12.* qui idem scribit. Sed hanc opinionem ipse admitterem, quoad consuetudines & privilegia, non tamen quoad statuta civitatis, quæ vim habent à jurisdictione ipsius urbis, à qua castrum fuit, & est exemptum, *arg. cap. 2. de constit. lib. 6.* ex quo constat, statuta vim accipere à jurisdictione statuentium. Præsertim hoc obtinet, quando castrum exemptum à civitate, adjicitur coronæ regiæ, & ipsi Regi quoad jurisdictionem, quam statim ipse Princeps tradit ipsimet universitati castri exempti, quoad primam instantiam, seu primam causarum cognitionem. Quod in specie notat Curtius Junior ex ratione tradita per Alexandrum, licet castrum vel vicus exemptus non adjiciatur alteri civitati.

¶ Sed & Paulus Castrensis in *dict. consil. 307. col. ult.* scribit, castrum illud exemptum à civitate, non retinere privilegia illa, & jura civitatis, quæ non potest exercere, & quibus non potest uti absque præjudicio illius civitatis, à qua fuit exemptum, & cujus onera non subit, quemadmodum antè subire solebat. Exemplum huic conclusioni aptat ipse Paulus in officiis & magistratibus, quorum electio pertinet ad civitatem, comitatum, & territorium: vel sunt ad eorum munera eligendi cives, ac incolæ civitatis ac territorij. Quod equidem exemplum ipse admitto, quia hæc officia pertinent ad usum jurisdictionis, & ei sunt omnino necessaria: atque ita cum vicus sit exemptus à civitate, quoad jurisdictionem, non est admitendus ad communionem magistratuum, nec ad electionem eorum, à quibus est jurisdicção exercenda. Sed quoad comunem usum pascuorum, qui non potest competere castro absque præjudicio civitatis, videamus an sit admittenda ratio Pauli Castrensis, & an ea sit sumenda

probatio adversus opinionem hætenus receptam.

¶ Primum enim ubi exemptio castri fit motu proprio Principis, non ad petitionem ipsiusmet castri: vel ut Princeps sibi retineat, vel alicui nobili det jurisdictionem, opinor, non obstante ratione Pauli Castrensis, veram esse opinionem, quam Praxis admisit, ut adhuc remaneat communio inter castrum & civitatem, quoad usum pascuorum, aliosque communes, ac publicos usus. Etenim castrum istud habebat hoc jus priusquam eximeretur, nec eo justè privari potuit absque consensu. Idcirco cum ab initio vicus exemptus non consenserit exemptioni, nec eam petierit: non ulla ratione dicendum, per exemptionem amisisse jus pascendi, quod erat sibi, & aliis ejusdem civitatis oppidis commune. Nam & hoc jus, licet quoad administrationem ad civitatis decuriones pertinuerit, tamen quoad commodum, usum, & utilitatem verè pertinet ad civitatem, & omnes ejus vicos titulo universalis dominiij. *l. in tantum. §. universitatis. ff. de rer. divis.*

¶ Nec huic opinioni quidquam oberit, quòd incolæ oppidi exempti non subeant onera civitatis, quæ subire tenentur ipsius cives, nam onera, quæ ratione communium pascuorum subire cives & incolæ tenentur, etiam castri & oppidi exempti habitatores subire tenebuntur, cætera verò minimè, cum illa indicantur, & immineant civibus ratione aliarum rerum, quibus castri exempti incolæ non utuntur. Et præterea incolæ oppidi exempti onera illa subeunt, & ad ea tenentur, quæ ratione ipsius oppidi & rerum illic existentium jure subeunda sint, & habitatoribus incumbant: à quibus civitatis incolæ omninò liberi dubio procul censetur: cum & onera totius territorij pro parte congrua inter ipsam urbem, & vicum exemptum sint planè divisa, nec ex ipsa exemptione damnum ullum quoad onera publica civitas patiatur.

¶ Secundò, major est dubitatio, quoties ipsum castrum petit à Rege exemptionem quoad jurisdictionem: & ea sibi conceditur vel gratis, vel pecunia: & adhuc licet res sit dubia probare ipsam practicam opinionem ex eo, quòd Princeps tantum exemerit vicum à jurisdictione, non à communione pascuorum. Quod Princeps facere potest, cum ejus sit jurisdictio. Et ideò manet adhuc communio pascuorum inter vicum & civitatem: quemadmodum & ante exemptionem aderat, & erat in usu. Hæc verò communio etiam est utilis civitati, quia possunt incolæ civitatis uti pascendi jure intra agros, & limites agrorum ipsius castri, vel vici exempti. Unde sicut vicus exemptus quoad jurisdictionem non posset impedire habitatores & incolas civitatis, quin uterentur pascuis ipsius castri exempti: ita nec civitas potest impedire incolas castri, ne utantur pascuis communibus ipsius civitatis.

¶ Igitur quoties communio pascuorum oritur ab hoc capite, quia duo castra erant olim sub eadem urbe, & ejus limitibus; vel quia castrum, & civitas erant olim unita: & sic quoties communio pascuorum, & jus pascendi competit collectis fructibus, & sublati frugibus, licet omnino privatis dominis agrorum eosdem agros colere, etiam hætenus incultos, & item novellare in eisdem. Hæc autem vera sunt in his agris, qui dominium privatum habent: nam in comunibus, & publicis jus pascendi absolute competit omnibus incolis, & habitatoribus ter-

ritorij: & ideò non poterit hoc jus ulla cultura impediri absque consensu eorum, qui jure illo uti possunt: sed & an Princeps possit hos agros publicos, & communes donare vel vendere, modò non vacat; nec id pertinet ad nostrum institutum.

¶ Tertio, principaliter accidere potest, quòd communitas vel societas agrorum sit inter duas urbes, vel vicos quoad proprietatem ipsorum agrorum, non tantum quoad jus pascendi, tunc non potest altera civitas absque alterius consensu colere agros illos communes, nec in eis novellare, nec illis uti ad alium usum, quam illum, quo hætenus usa fuerit. Ille siquidem usus censetur communi utriusque populi consensu permissus (in illis agris utriusque populo publicis & communibus, etiam quoad proprietatem: atque ideò qui aliter his agris utitur, impedit præsertim per plantationem illum usum, ad quem fuere agri communes destinati. Maximè ex eo, quòd qui ex sociis plantat agrum, eo in solidum utitur, & percipit ejus utilitatem, impeditque socium eodem uti quoad pastum, & jus pascendi. Quod est contra legem societatis, argum. notatorum per gloss. & DD. *in leg. Sabinus. ff. commun. divid. & in leg. parietem. ff. de ser. urban. præd. per Soc. in leg. servi electione. §. 1. ff. de leg. 1.* fortassis poterit socius ad annum fructum agrum communem colere, si nolit alter ea cultura uti, modò non fiat societati præjudicium, tametsi circa hoc fieri soleant peculiares inter vicos & civitates conventiones ac statuta: aut denique usus horum agrorum communium quibusdam legibus ac moribus receptis distinguatur. Nam & in hac specie per me proposita, juris rigor planè dicitur, nihil posse fieri invito socio in læsionem & præjudicium communionis, & societatis, quæ competit quoad pastum, qui communis est, & esse debet qualibet parte anni: cum agri videantur ad usum pascendi, aliasque similes utilitates jure communionis hætenus destinati.

¶ Quarto, est & in hac controversia considerandum, quòd potest dari communio inter duas urbes, vel duos vicos ad pascendum in certo agro ad eum usum ab antiquo destinato, ita quidem, ut is ager prati communis nomen habeat, & fuerit hætenus *dehesa* nuncupatus. In hac sanè specie dubio procul respondendum est, civitatem habentem hujus agri dominium, & proprietatem non posse illum colere, nec arare, nec seminare, absque consensu illius civitatis, quæ illic habet communionem quoad pascendum titulo servitutis, aliove quocumque. Impeditur etenim per hanc agriculturam pastus ipse communis. Et præterea ex nomine, ac destinatione agri jus pascendi competit utrique civitati absolute, non autem sub ea limitatione, quæ pastum permittit collectis frugibus, & eo tempore, quo vacat ager à cultura, quod est maximè notandum.

¶ Quintò, exceptis hisce casibus in dubio, ubi nullus est locus conjecturis, sed sit quæstio illa definienda absque ullo præsumptionis adminiculo, ipse arbitrator non posse agrum communem quoad pastum, proscindi, nec coli nova cultura, nec vitium plantatione; cum per hoc impediatur jus pascendi, quoad impediri non potest: ex his quæ tradit *Cæpolla in d. c. de servi. juris pascen.* maximè n. 26. & 28. quo in loco explicat, quid agendum sit, si ager hic communis plantatus fuerit.

¶ Quòd si in hoc agro communi ad pastum, &

novella-

novellatum fuerit, vel fuerint plantatae olivæ: aut denique in præjudicium juris pascendi ager sit ad culturam redactus, poterit jus plantantis, & colentis agrum defendi ea præscriptione, quæ alioqui jure ordinario est omnino sufficiens. Ita sanè si plantatio sit contra universitatem erit necessarium, & sufficiens tempus 40. annorum *l. omnes. C. de præscript. longi temp. 30. vel 40. annorum l. 7. tit. 29. par. 3. cum aliis, quæ ipse latius tradidi in reg. possess. de reg. jur. in 6. in 2. part. §. 2. num. 9.* Nec oberit, quod eadem regia lex prohibet præscriptionem contra universitatem in rebus ad Rempubl. pertinentibus: quia illud obtinet in via publica & his locis, quæ specialiter sunt constituta ad liberum omnium hominum usum, eundemque necessarium ut via publica, platea, pratum item ad aream publicam, pastum publicum nomine hoc speciali designatum, nempè *dehesa, o exido.* Aliud verò est respondendum in his agris, qui etfi communes sint alicujus universitatis, non tamen sunt ad aliquem specialem usum & publicum, ac liberum constituti, quemadmodum eleganter docet Roderic. Zuarez. *allegazione 5. ad cujus distinctionem sunt notanda ea quæ ipse scripsi in reg. peccatum. de reg. jur. in 6. 2. relection. part. §. 9. numero. 8.* atque omnino erit observandum quod in his regnis decifum extat lege, ac pragmatica *sanct. 71. & l. 3. tit. 3. lib. 7. ordinat. [hodie l. 3. tit. 7. lib. 7. Recop.]*

CAPUT XXXVIII.

Quo ordine agnatio vel familia sit admittenda ad bona, quæ vel ex fideicommissio, vel primogenito familiæ vel agnationi deferuntur.

SUMMARI A.

- 1 Fideicommissum familia, vel agnationi relictum, ut proximiores admittantur: an proximiori testatoris primi, vel ultimi possessoris deferatur?
- 2 Frater utrimque conjunctus an præferatur in jure accrescendi, & ex pupillari substitutione.
- 3 Si fideicommissum familia relictum, quis prior admittatur, & ibi expenditur text. in *l. cum ita §. in fideicommissio. ff. de leg. 2.*
- 4 Filius fratris præmortui an admittatur cum patruo ad fideicommissum familia relictum, & inibi intellect. in *d. §. in fideicommissio.*
- 5 In successione descendentiæ erga ipsos descendentes an filius representet patris personam, & in ejus locum admittatur, etiam ultra pronepotes?
- 6 Primogenitura jus deferatur omnino nepoti, patruo excluso, & ibi regia Tauri lex traditur.
- 7 Nepos etiam ætate minor præferatur in primogenio, & majoratu, patruo ætate majori.
- 8 Neptis in majoratu patruo etiam præferenda est.
- 9 Filius secundo geniti mortuo primogenito absque liberis præferatur patruo, filio tertio genito ultimi possessoris.
- 10 Filius in majoratibus patrem representat, & ideò nepos patruo præferatur, etiam si omnino agatur de succedendo transversalibus.
- 11 Nepos præferatur patruo in majoratibus, etiamsi post primogenitum expressim vocatus fuerit secundogenitus.
- 12 Intellectus *l. cum avus. ff. de cond. & demonstr.*
- 13 Feuda, emphyteusis, & jus patronatus, an admittant representationem istam, ut filius locum patris præmortui obtineat cum patruo, vel ut eum excludat

Quamvis testatores, & hi qui agnationis familiæ, nominisque gentilitij causa majoratus

& primogenia intituere decreverint: multis eisdemque cautissimis clausulis utantur, quo ullo usquam tempore inter eorum posteros de ea re minimè controversi possit: id tamen negotij vel morbo gravati, vel peritorum consilio destituti, aut tandem præ nimia festinatione impediti, quia humana judicia non omnibus futuris casibus consulere valent; non ita cautè possunt expediri, quin super primogeniorum eorundem successione non raro mille pateat locus quæstionibus, & his frequentissimè maxima ex parte difficilibus. Idcirco præter alia multa, quæ hac in re ab aliis hætenus fuere adnotata, & passim adnotari solent, interpretari conabor, pro publica juris utriusque professorum utilitate. Jurisconsulti responsum in *l. cum ita legatur §. fideicommissio ff. de legat. 2. is etenim ita scribit.*

¶ In fideicommissio, quod familiæ relinquitur, hi ad petitionem ejus admitti possunt, qui nominati sunt, aut post eos omnes extinctos qui eo nomine fuerint eo tempore, quo testator moreretur, & qui ex his primo gradu procreati sunt, nisi specialiter defunctus ad ultiores voluntatem suam extenderit. Hæc Modestinus ex lectione Pandectarum Florentinarum, & Gregorij Haloandri. Nam vulgaris lectio habet loco primo gradu, proximo gradu: quod non admodum refert. Vulgò etiam legitur, qui ex nomine defuncti, ubi legitur, qui eo nomine.

¶ Major est ad hujus loci interpretationem dubitatio, & practicus utilior, quia sæpè tractatur de primogeniis, aut fideicommissis ita familiæ, agnationi, vel genti relictis, ut primo quidam nominati vocentur & his extinctis proximior agnatus, aut de familia: quæritur etenim, † an censeatur vocatus proximior ultimi possessoris, & nominati, an proximior ipsimet testatoris? Et sanè videtur hac de re textus elegans in *d. l. cum ita legatur. §. in fideicommissio.* dum Jurisconsultus respondet: *Et qui his primo gradu.* Nam hinc probatur, ut vocatum censeatur ad fideicommissum proximiorum ipsi gravato, & ultimo possessori, licet sit alius proximior testatori, vel majoratus institutori. Atq; ita ejus loci auctoritate hanc opinionem primus omnium palàm asseveravit veram esse Bart. Soc. in *l. si cogn. n. 40. ff. de reb. dub. idem in l. hered. mei §. cum ita col. 6. ff. ad Treb. & idem Soc. in conf. 73. lib. 4. n. 14. & conf. 86. col. 6. vers. aliquando. & quarto. & conf. 43. col. 2. lib. 3. & conf. 51. n. 31. lib. 4. & conf. 249. lib. 2. col. 13. vers. circa secund. diffic. Corn. conf. 22. lib. 2. col. 3. idem Corn. conf. 69. lib. 1. col. 6. Curt. Jun. conf. 125. n. 4. Anton. Rub. conf. 36. & 37. & conf. 38 omnium latissimè Socin. Jun. conf. 126. lib. 1. Vbi scribit, hanc opinionem communem esse, idem fatetur eam secutus Ludovic. Gozadin. conf. 4. num. 31. Qui & num. 17. eandem tradiderat. Huic opinioni suffragatur, ut quibusdam placet, text. in cap. 1. de feud. natur. success. feud. ubi juxta communem intellectum in feudi successione consideratur persona ultimi successoris, non primi ejusdem feudi auctoris, quoad proximitatem. Sed ille textus procedit in feudo hæreditario, non autem in eo feudo, quod hæreditarium non est: in quo primus eis auctor, à quo jus oritur, attendendus est. text. in c. 1. §. ult. tit. de success. fratrum. vel de gradib. success. & ibi Bald. in c. 1. col. 1. & illic Laudensis col. 2. de eo qui sibi & suis hæredibus, tradunt hanc distinctionem Calder. in conf. 13. tit. de feudis. Angel. consil. 110. Cardin. conf. 124. Alexand. conf. 204. colum. 2. lib. 2. Franc. Curtius in tractatu de feudis. 2. parte colum. penult. Rubeus conf. 85. ad finem. Andr.*

Tiraquellus de utroque retractu. lib. 1. §. 11. gl. 1. num. 19. qui hac in controversia, & opinione per Socinum, & sequaces probata non audet certam sententiam eligere. Et tamen in feudo hæreditario veram esse censent opinionem illorum, qui existimant in successione feudorum habendam esse rationem ultimi possessoris, quod notant Corneus conf. 22. lib. 2. colum. 6. Socin. conf. 86. lib. 3. col. pen. & conf. 73. lib. 4. colum. 5. Dec. conf. 445. num. 19. text. optimus in cap. 1. §. his vero de successione fratrum. & d. cap. 1. de natura successione feudi, ubi absque prædicta distinctione de feudi successione agitur, & Doctores supra citati indistinctè loquuntur. Imò Philippus Decius num. 7. hanc distinctionem feudi hæreditarij à non hæreditario planè reprobatur. Atque idè quibusdam placet absque ulla distinctione in feudis id esse peculiare, ut filius per representationem in locum patris admittatur, etiamsi feudum hæreditarium non sit. Quod in specie notat Jason. in l. si quis. 1. colum. numero. 5. cap. de success. editto. Idem Jason. in l. si duo in sine principij. ff. de iurejurand. & Fulgofus in auth. post fratres. C. de suis & legitimis hæredibus. Corneus consil. 24. & conf. 131. lib. 2. & alij à Tiraquell. citati in quæst. 40. de primogeniis. num. 18. & Emanuel à Costa de lege mentali. pag. 34. cuius contrarium tenuerunt Alexand. & Rubeus in dictis responsis: quorum sententiam probare non audeo. Feudum autem hæreditarium quod sit, præter alios explicat latè Sigismund. Lofred. conf. 1.

¶ Sed & pro Socini opinione adducitur sententia Bart. in l. re conjuncti colum. pen. vers. tertio quaro. ff. de legat. 3. ubi examinat quæstionem quamdam Dyni, & ejus opinionem asseverat, repudiante ꝑ uno ex fratribus hæreditatem patris, ad ejus patrem admittendos esse fratres utrimque conjunctos, & præferendos esse fratribus non ita conjunctis: tandem ad ejus intellectum scribit Bartolus, hanc opinionem falsam esse in substitutione vulgari, & in jure accrescendi, & deinde quoties succeditur testatori, quia in hisce casibus omnes admittuntur: quippe qui pari gradu & nexu eidem testatori jungantur: veram autem esse opinionem Dyni, ubi agatur de substitutione pupillari, ex qua succeditur pupillo ex testamento patris, non autem patri testatori. Etenim tunc præferendus est frater utrimque conjunctus. Priorem autem Bartoli opinionem contra Dynum tenent, & sequuntur idem Bartol. Imol. Alexand. Aretin. Jason. & omnes in l. Lucius. ff. de vulgar. Albert. in reper. Rubr. ff. eod. tit. quæst. 16. Bald. quæst. 5. Angel. & Salicet, & Romanus in l. test. C. de test. milit. text. optimus in l. unic. §. iis autem. C. de caduc. tollen. idem adnotarunt Dec. conf. 304. Joan. Crottus in d. l. re conjuncti ad finem super quæstion. Bartol. quorum opinio communis est, ut farentur eam secuti Alexand. consil. 30. lib. 2. colum. 2. Imola in cap. Raynuius, de testam. in materia reciproca substituit. Ripa in dict. l. Lucius colum. ultim. Aymon. Savil. conf. 43. Curtius Junior conf. 15. colum. 1. ubi diligenter expendit text. in l. ult. ff. ad Trebellianum. pro hujus probatione conclusionis, quam & Corneus tradit conf. 248. lib. 2. & hæc mihi videtur verior opinio licet multis rationibus conetur eam evertere Ludovicus Villa longa Hispanus in d. l. re conjuncti. fol. 57.

¶ Posteriorem verò Bartoli opinionem, quæ admittit sententiam Dyni in substitutione pupillari, à plerisque video receptam fuisse. Nam & eam sequuntur Bartol. Soc. in d. l. si cognatis. numero. 38. vers. quarta conclusio. & Curt. Jun.

in d. conf. 125. num. 3. quibus suffragatur, quod notant Bald. 2. notab. & ibi Paul. in l. ult. C. de verbor. signific. Sed & Jason in d. l. Lucius. non audet discedere à Bart. propter ejus magnam auctoritatem. Imol. & Anton. Rub. in l. Gallus. §. quidem rectè. colum. 15. ff. de lib. & posthum. licet dubitet de opinione Bartol. asserit tamen ipsam esse tenendam, & non semel, sed ter asseverat communem esse, verum Francisc. Aretin. in d. l. Lucius. & illic Ripa colum. ultim. Joan. Crottus in d. l. re conjuncti. col. 51. Aymon. in d. conf. 43. hæc posteriorem Bartoli sententiam improbant, existimantes in substitutione pupillari admittendos esse ad successionem pupilli omnes fratres, non tantum utrimque conjunctos. Quod procedit propter voluntatem ipsius patris testantis, quæ consideranda est, non voluntas pupilli præsumpta. l. Papinianus. §. sed nec impuberis. ff. de inoffic. testam. idem in specie tenent Bald. consil. 424. lib. 5. & Anton. Rubeus conf. 126. colum. ultim. scribit hanc opinionem communem esse. Idem Antonius Rubeus in d. §. quidam rectè. fol. 10. colum. 1. minimè dubius huic opinioni Aretini accedit contra Bart. quem aliquot rationibus impugnat, ex quibus ipse opinor, non satis diligenter communem censerit opinionem Bartoli. Sed & duabus rationibus non rectè adducitur Bartoli opinio ad intellectum Jurisconsulti in d. §. in fideicommissio. Primò, quia ejus opinio falsa videtur. Secundò, quia etiamsi vera esset, agitur illic de pupillari substitutione, ex qua succeditur pupillo, non testatori.

¶ Idcirco pro Socini sententia solet adduci alia & tertia ratio, quæ ita quidem concipienda est, in fideicommissio familiæ, vel agnationi nomine colectivo relicto, successio ex præsumpta testatoris voluntate secundum jus commune, & ejus regulas deducta, observanda est eo modo, quo inter comprehensos sub nomine colectivo ab intestato jure servari, & admitti debet, quemadmodum probat textus celebris in d. l. ult. C. de verbor. signific. cujus auctoritate ferè omnes utuntur, qui Socinum secuti sunt, & præterea Paulus Parisiens. latè consil. 30. conf. 36. & conf. 37. & seq. lib. 2. sensere Bart. numero. 4. Angel. Imol. Cum. & Paulus Castrenf. per textum ibi in dict. l. hæredes mei. §. cum ita unde par est, quod ad fideicommissum post ultimum possessorem admittatur, qui eidem proximior est, & ea ex causa successor à lege constituitur ipsi ab intestato decedenti, licet is non sit proximior ex omnibus agnatis testatori. Hæc tamen ratio non omnino convincit: quia etsi sit servandus modus successionis ab intestato jure communi constitutus: poterit quispiam dicere, hanc successionem ab intestato censendam esse, & considerandam respectu testatoris, cui succeditur ex fideicommissaria l. coheredi. §. cum filia. ff. de vulgari. & idè admittendus erit proximior ipsi testatori, non proximior ultimo possessori. Hoc denique id ipsum est, quod manifestè constat in d. l. ultimus. C. de verborum significatione. juxta ea, quæ ibi notantur à Paulo Castrensi, & à Decio conf. 1. etenim libentissimè deduxerim ab ejusdem decisionis responso, servandum esse in his fideicommissis ordinem à jure datum successioni ab intestato. respectu tamen ipsius testatoris, non respectu gravati. Quia si succedit ut primo testatori, illius persona est consideranda, & successio erit secundum illum deferenda, quamvis & huic rationi quidam conentur satisfacere, ea quidem ratione, quod etsi successio detur, & deferatur ex ordine, ac voluntate, & institutione primi testatoris ad ipsius patri-

patrimonium, quod in d. 9. cum filia. probatur: non tamen ita proprie ipsi testatori succeditur, sicuti ultimo possessori & gravato, cui immediate subrogatio fit & succeditur verè. Huic tamen responsioni voluntas obviat primi testatoris, quam observare tenemur omnino: & hæc potius proximiori sibi agnato quàm remotiori suffragatur, etiamsi ultimo possessori sit proximior hic agnatus, qui à primo testatore remotior est.

3. § Deinde, quia † text. in d. §. in fideicommissio. adducitur pro Socini sententia, & censetur expressus: oportet expendere quid illic Jurisconsultus responderit. Nam mihi potius probat Jurisconsultus opinionem contrariam: tantum abest, ut eidem adstipuletur. Siquidem illic relicto fideicommissio familiæ, primo admittuntur nominati expressim à testatore, qui gravati sunt, & post eos omnes extinctos, non admittuntur proximiores his gravatis, & nominatis: sed proximiores ipsi testatori, ut ibidem constat. Igitur apparet, Jurisconsultum non admittere communem interpretationem, imò contrariam probare. Non obstat, quod illic dicitur: & qui ex his primo gradu: est etenim advertendum, ne quem decipiat Jurisconsulti locus. Mortuo enim testatore, nominati admittuntur, & his omnibus extinctis, qui tempore mortis testatoris erant de nomine & familia ipsi testatori proximiores. Ecce quod tunc proximiores testatori, & non proximiores gravato, admittuntur. Deinde post hos, inquit Jurisconsultus, qui ex his primo gradu. Ex his scil. proximioribus testatori, non ipsis nominatis: secundum intellectum gloss. ibi in verb. & qui in ultima ejus interpretatione. quæ magis communiter videtur recepta, & verior est. Hi verò proximiores sunt testatori: quia si secundo loco admissi erant proximiores testatori, his deficientibus & extinctis, qui primum gradum obtinent etiam respectu illorum, jam sunt testatori proximiores. Proximior etenim gradus testatori admissus fuit, & eo deficiente subintrat sequens gradus, & primus post proximiorum, vel secundus ab illo respectu testatoris. Ergo deficiente gradu proximiorum, secundus gradus subintrat, & est proximior ipsi testatori. Fit igitur ex his manifestum, semper attendi personam testatoris: non autem ipsius ultimi possessoris, vel gravati.

§ Sic sanè adversus opinionem Socini. & Corn. & aliorum, contrarium probare conatur Jas. in conf. 215. lib. 2. conf. 159. lib. 4. Dec. conf. 546. col. ult. Joan. Crot. in l. filius familias. §. divi fol. pen. ver. quarto queritur. ff. de leg. 1. & ibi Ferdin. Loazes, numero. 545. & Ripa numero. 31. idem Rip. in l. Lucius. ff. de vulg. col. ult. magis in specie idem. in l. ex facto. in princ. numero. 6. ff. ad Trebell. Ant. Rub. conf. 126. idem Rub. conf. 38. col. ult. licet illic asseveret, non esse recedendum in consulendo, aut judicando ab opinione Socini: quam & ipse Rub. rursus reprobatur in d. l. Gallus §. quidam rectè. fol. 9. col. 4. verò. 6. & ult. conclusionem. Quo in loco propositis duabus conclusionibus, quarum prior falsa est, non satis rectè videtur intellexisse Jurisconsult. in d. §. in fideicommissio. licet eandem distinctionem repetat in conf. 81. col. ult.

§ Prior etenim est secundum eum conclusio, quoties testator fideicommissum Titio & Petro specialiter nominatis, ac familiæ reliquerit, proximiores ipsis non admittendi sunt, ac præferendi proximioribus primo testatori: atque in hac specie loquitur Jurisconsultus. in d. §. in fideicommissio. ut ipse censet, quod falsissimum

est ex ipsius Jurisconsulti verbis & contextu.

§ Secunda conclusio, ubi testator familiæ nullis nominatis fideicommissum reliquerit, successio ita est observanda, ut proximiores ipsi testatori præferantur proximioribus ipsi gravato & ultimo possessori. Ego verò hanc ultimam conclusionem veram esse opinor, etiam in primo casu adversus Soc. Corn. & alios: nisi ex voluntate testatoris vel expressa vel tacita contrarium deduci valeat: est etenim maximè observandum in ultimis voluntatibus, quid testator ipse voluerit, præsertim in hac quæst. adnotanda erit, ac menti tenenda decisio, & responsio Jurisc. in l. cum avus. ff. de condit. & demonstr. & in l. generaliter. §. cum autem. C. de inst. & substit. Nam ex ea poterit obtinere frequenter opinio Socini, quam alioqui falsam esse censeo extra casum, ibi à Jurisconsult. & Cæsare decisum: ac rursus in l. cum acutissimi C. de fidei. Nam & contra Soc. optimè conducit quod Bart. scribit in l. peto. §. fratre. in princ. ff. de leg. 2. & in l. si cognatis. colum. ultim. ff. de reb. dub. vers. quarto hic dicitur quod legavit. asseverans in dubio censerit à testatore vocante agnatos post aliquem nominatum, vocatos fuisse potius agnatos ipsiusmet testatoris, quàm illius gravati & nominati.

¶ Ex his poterit perpendi veritas gl. in dist. §. in fideicommissio. quæ in verb. proximo asserit † in fideicommissio relicto familiæ sub nomine colectivo, filios fratris præmortui admitti simul cum fratribus eidemque patris. Quam sententiam sequuntur ibid. Imol. Paul. Caslr. & Angel. de Perigliis col. ult. Alex. conf. 88. lib. 11. Bald. conf. 488. & lib. 3. Paul. de Caslr. & Corn. in l. ult. C. de verb. signif. ac plures alij, quorum diligenter meminit Andr. Tiraquell. in tract. de primogeniis, quest. 40. num. 184. & seqq. maximè num. 188. ubi num. 89. eandem opinionem sequitur, quam asserunt magis communem esse Alex. conf. 26. lib. 3. n. 13. & illic Carolus Molinæus in addit. Ludovicus Gozadinus conf. 4. n. 31. Ant. Rub. in d. §. quidam rectè fol. 10. col. 3. eandem opinionem servandam esse in praxi scribit Corn. in d. l. ult. & aequiorem esse profiteretur Ang. de Perigliis in d. §. fideicommissio. Huic verò sententiæ suffragatur potissimum ea ratio, quæ constat, testatorem fideicommissum relinquente familiæ, vel agnationi, tacite ad hujusmodi fideicommissum vocare agnatos & alios de familia eo ordine succedendi, qui à lege datus est, & constitutus ab intestato. Sed à jure filius fratris admittitur simul cum patruo ad successionem & hereditatem patris intestati, Auth. cessante, C. de leg. hered. l. 5. tit. 15. par. 9. l. 8. Tauri. ergo conclus. gloss. vera, cum id quod præmissimus, probetur in d. l. ult. C. de verb. signif. Sed hæc ratio tantum obtinet in casibus, quibus jure communi, & lege, filius fratris admittitur simul cum patruis & subintrat locum patris, unde illis casibus exceptis non esset admittenda, etiam in fideic. opin. gl. in d. §. in fideicommissio.

§ Sic sanè conclusionem ab eadem gl. deductam reprobant Bald. & Cum. ibi, Dec. conf. 1. & conf. 217. Jas. & Dec. in l. si avia. col. 2. C. de success. edict. idem Dec. in l. 1. num. 14. C. de secund. nupt. Alex. conf. 204. num. lib. 2. & conf. 4. num. 10. lib. 10. idem conf. 129. num. 4. lib. 5. Aret. in §. cum filius Inst. de hered. l. quæ ab intestato. deferunt. col. 1. Curt. Jun. in tractat. de feudis. 2. part. col. pen. idem latius in conf. 22. num. 9. & plerique alij nominatim ab Andr. Tiraq. citati in d. quest. 40. n. 185. Ant. Rub. conf. 39. & Jason. inter ejusdem Rubei responsa conf. 37. rursus ipse Rub. conf. 37. & ibid. statim Joan. Crot. conf. 39. & illic Carolus Ruinus conf. 40. Paulus Paris. conf. 30. n. 61.

¶ *cons. 37. n. 70.* Rursus *idem cons. 39. & cons. 40. n. 37. lib. 2.* Cuman. *cons. 106.* quorum opinio communis est, ut fatentur Jason. *in d. cons. 77. n. 5.* Joan. Croc. *in d. cons. 39. n. 4.* Paulus Paris. *in d. cons. 37. n. 74. Dec. cons. 39. n. 4.* Curtius Junior *in l. 2. n. 12. C. de success. edict. ubi Decius n. 6. & cons. 408. col. 2.* inquit. Romæ in prætorio Rotæ secundum hanc opinionem iudicatum fuisse.

¶ Huic opinioni adversus conclusionem à gl. deductam accedit juris civilis regula, quæ probat, regulariter filium quoad successionem non representare patris personam: nisi ubi agitur de successione ascendentium. §. *cum filius. Instit. de success. ab intest. deser. aut de successione patris.* §. *si reliquum. in auth. de her. qua ab intest. in d. auth. cessante* in aliis siquidem casibus manet jus vetus illud secundum quod filius non subintrat locum patris. §. *si plures. Instit. de leg. agn. success.* notant Bart. *in auth. post fratres. C. de suis & legit. her. Ang. in d. §. reliquum.* Hæc tamen ratio non omnino sufficiens est ad impugnationem gloss. *in d. §. in fideicommissum.* imò eius opinio saltem erit vera, quoties fideicommissum sit relictum ab aliquo ascendentium, vel à patruo: quia tunc obtinebit sententia gl. ex præmissa ratione: sicuti & plures opinantur ex his, qui à gl. discessere.

¶ Secundo contra gl. est & alia ratio. Nam in fideicommissis succeditur testatori. *l. coheredi. §. cum filio. ff. de vulg. Testator* autem majorem dictionem & affectionem præsumitur habere erga proximior, quam erga remotior, §. *si plures. Instit. de legit. agn. success. l. 3. §. si duo. ff. de legi. iur. l. heredes mei. §. ult. ff. ad Trebell.* Igitur frater tanquam proximior testatori excludit filium fratris ex voluntate præsumpta testatoris, quod confirmatur ex eo, quod ubi vocatur ad aliquam rem proximior, nusquam præfertur nepos ex fratre ipsi patruo: imò patruus erit præferendus nepoti: quemadmodum tradit eleganter Paul. *Cast. cons. 143. col. 7. li. 2. vers. ad secundum respondetur.* Sed & hæc ratio facillimè tollitur. Nam DD. etiam reprobantes gl. passim fatentur fideicommissum relictum familiæ sub nomine colectivo, esse interpretandum secundum ordinem succedendi intestatis, qui à jure datus est, ut superius probavimus. Hic autem ordo filios fratris præmortui admittit cum fratre. Igitur & in fideicommissis erit idem ordo admittendus. Sic licet jure communi ipsi defuncto intestato: nihilominus admittuntur filij fratris cum fratre. Quod manifestum sit ex legibus & auctoritatibus paulò antea nominatim adductis. Nec dubitari poterit, ab intestato præferri proximior, remotiori. *l. ult. C. de verb. signif. auth. post fratres. C. de leg. her. §. reliquum. in auth. de her. qua ab intest. deser.* & ideò licet ab intestato vocetur à lege proximior, adhuc filius ad hanc successionem subintrat locum patris & filius fratris præmortui admittitur cum fratribus, eisdemque sibi patruis. Quamobrem Pauli *Cast.* considerationem reprobat *Tiraque, in d. §. 40. num. 157. post Soc. cons. 252. li. 2. col. 14. vers. ergo respondeo.*

¶ Ex quibus inferitur ac deducitur, quanti sit æstimanda sententia Bald. & Cum. *in d. §. in fideic.* distinguendum inter dispositionem hominis, & dispositionem legis. Nam ipsi opinantur, filium fratris non esse admittendum cum patruo, quoties agitur de successione & dispositione hominis: bene tamen admitti, quoties agitur ex dispositione juris, & legis: quam opinionem, ferè omnes sequuntur, qui gl. *in d. §. in fideic.*

reprobant, præsertim *Alex. cons. 129. col. 2. lib. 5. & Dec. cons. 1.* etenim hæc differentia non subsistit, nec defendi potest: ex eo siquidem tollitur, quod dispositio hominis, quæ tractat de successione, vel de vocatione proximiorum, aut cognatorum ad fideicommissum, est intelligenda secundum jus commune, ut fatentur omnes: jure autem communi admittitur filius fratris. Ergo & ex dispositione hominis idem erit, quod ex lege: cum dispositio hominis sit juxta legem & jus commune interpretanda, & præterea, fideicommissum familiæ nomine colectivo relictum ita est intelligendum secundum omnes, ut proximiores admittantur. *l. ult. C. de verbor. signif. l. si cognatis. ff. de reb. dub. l. peto. §. fratre. ff. de leg. 2. l. 1. C. de sec. nup. cur obsecro eadem hominis dispositio non erit juxta juris regulas interpretanda in eo modo & ordine, qui à jure datur circa proximiores admittendos? qui ita admittantur, ut filius subintrat locum patris proximioris jam defuncti. Quæ ratione differentiam Baldi, Cuman. & aliorum reprobat, & in hoc optimè *Andr. Tiraq. in d. §. 40. n. 187.**

¶ Verum ad hujus quæstionis resolutionem plura erunt adnotanda & definienda in specie, quæ hæcenus confusè nimis fuerint ab aliis tradita, variè siquidem & olim, & nunc hæc in re fuit, & est controversum.

¶ Primum, *in d. §. in fideic.* & universaliter quoties fideic. est relictum familiæ sub nomine colectivo: non admittantur simul omnes de familia: nec cessa fideic. proximiori admittis. Imò adhuc integrum jus ejus permanet: ut ex fideicommissaria substitutione gradatim ceteri de familia admittantur: & vocentur successivè. Hoc notat expressim *Cast. in d. §. in fideicommissum.* Cujus opinio communis est, sicuti nos tradidimus *in c. Raynui. de testam. §. 2. numero. 7.* Nec est necessaria alia prohibitio alienationis ad hoc fideicommissum: quod mihi satis probatur *in d. §. in fideic. & in l. peto. §. fratre. ff. eo tit. in l. ult. C. de verbor. signif.* quidquid alij dixerint.

¶ Secundo adnotandum est, quod Bald. *in d. §. in fideic.* scribit, quoties fideicommissum relinquitur familiæ, quibusdam tamen nominatis, ut prædilectis, nominatos esse præferendos, & primò admittendos, non tamen omnes simul, sed ex eis primò proximiores ipsi testatori, & hoc placet Bal. ex verisimili testatoris voluntate. Quam opin. sequitur Bart. *Socin. in l. si cognatis. num. 40. ff. de reb. dub. quibus accedere videtur opin. Bart. in l. Gallus. §. quidam rectè ff. de lib. & posthum. cujus ipse memini in d. §. 2. in prin.* Illic tamen ex frequentiori DD. sententia hanc opin. improbavi: & ideò nunc censo Bald. opin. falsam esse secutus *Aret. & Socin. col. 3. in d. §. quidam rectè. & ibi Lancel. Dec. col. 2. Gallia numero. 65.* Quorum opin. magis communis ex eo mihi videtur, quod & adversus Bart. cujus auctoritate sententia Bald. plurimum instruebatur, & defendi poterat, omnes ferè, saltem frequentiori suffragio scripserint, tametsi quod Bald. adnotavit procedere valeat in duobus casibus à me *in dict. §. 2. traditis 2. & 3. concl.*

¶ Tertiò, ad intellectum gloss. est observandum, quod ubi ad fideicommissum, relictum familiæ, vocantur à testatore expressim proximiores, filius fratris, ut quidam opinantur, non admittitur cum fratre & patruo, nec filius representat personam patris prædefuncti. Hanc conclusionem facillimè admittent Bald. & alij, qui gl. reprobarunt, constituentibus differentiam inter

inter dispositionem legis & hominis: quæ in hac specie obtinere videtur, nempe cum ab homine vocantur proximiores: non autem ubi tantum apponitur nomen collectivum: tunc enim ordo datus à lege omnino servandus est. Nam etiam si à lege vocentur proximiores: & eadem vocatione præmissa filius admittendus sit in locum patris per representationem simul cum patruo: id mirum non erit: quia & tunc agitur de interpretatione legis, non de interpretatione hominis, qui expressim vocaverit proximiores: quo casu aperta est ejus voluntas in hoc, quod verè proximior admittatur, non is, qui per fictionem proximior censetur. Siquidem per fictionem & representationem filius fratris in locum patris admittitur ad successionem cum patruo, ut explicat Bald. in *auth. cessante. C. de suis & legi. hered. colum. ultim.* qui scribit, hanc vocationem & admissionem fieri per fictionem juris. Hæc verò non est admittenda in fideicommissis ab homine relicto: quia in fideicommissis veritas, non fictio attendenda est. *l. fideicommissum. ff. de condit. & demonstr. l. Statius Florus. §. Cornelio ff. de jure fisci.* Huic opinioni addit quod ex Castrensi adnotavimus *vers. 2. contra gloss. item quod notat Bald. in l. jubcamus. §. ultim. junct. princ. C. ad Treb. scribens,* quod licet aliàs quandoque sequens in gradu representet proximiores: tamen ubi in dispositione hominis sit mentio de gradu, non comprehenditur sequens in gradu: quamvis, ut dixi, talis sit, qui jure representet proximiores. Ad idem optimè conducit text. in *l. si liberius præterito. §. si liberius. ff. de bon. lib.* Igitur quamvis ex legis interpretatione, ubi fideicommissum familiæ relinquitur, admittendi sint proximiores: & quoties lege proximior admittitur, filius quibusdam casibus representet patrem præmortuum: hoc ita verum est, quia in hac specie verba legis loquentis de proximior interpretamur. Non tamen idem erit, quoties dispositionem hominis proximiores vocantis interpretabimur: cum ea sit propriè, ac juxta veritatem seclusa fictione interpretanda. Ex quo poterit etiam dissolvi ratio quædam, quæ adduci solet contra conclusionem istam, quam hoc in loco probate conamur. Nam statuto vocante proximiores, filius patrem representat, & in ejus locum admittitur, secundum Alexand. *conf. 88. lib. 1. Jaso. conf. 40. col. 4. lib. 4. Dec. conf. 48. & in l. 4. co. 2. l. 1. notab. 14. C. de secundis nupt. Tiraquell. in tract. de primogeniis. quest. 40 nu. 20.* etenim licet statuta sint strictè interpretanda, nihilominus recipiunt interpretationem passivam ex reg. juris communis. *l. 1. §. 1. ff. ad leg. Falcid. Bald. & alij in l. si quis servo. C. de furtis.* Sed & principalis conclusio ex eo maximè deducitur, quod cum alioquin, ubi testator gravaverit filium onere fideicommissi, legis interpretatione id fideicommissum cesset, si filius decesserit relicto liberis. *l. cum avus. ff. de cond. & demonstr. l. cum avusissimi. C. de fideicommissis.* & hæc legis interpretatio sit intelligenda de liberis legitimis, & naturalibus. *l. generaliter. §. cum autem. C. de instit. & substit.* Attamen fideicommissum ita expressim à testatore conceptum, si sine liberis institutus decesserit: intelligitur de liberis naturalibus tantum, licet non sint legitimi, *l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebell. & illic gl. communiter recepta.* Unde non immeritò constitui potest, ad intellectum gloss. in *d. §. in fideic.* distinct. ista, ex qua palam deducitur hæc tertia conclusio, quam in hac specie adnotarunt, & tenuerunt DD. quo um ad probationem quartæ & statim sequentis conclusionis mentio fiet: ac præterea Paris. *conf. 30. n. 58. & seq. & conf. 37. n. 57. & 70. atque iterum conf. 40. n. 25. lib. 2.* His accedit text. opt. in *auth. post fratres. C. de legitimis hered. ubi post fratres.* & fratrum filios, qui

Didaci Covarr. Tom. II.

proximior est, admittitur: & tamen post fratrum filios non representat filius personam patris, ut receptum est. Ergo non alia ratione, quam quod tunc propriè, & verè sit proximior admittendus, idcirco hæc tertia interpretatio gloss. in *d. §. in fideicommissis.* videtur juri congrua & vera: eo præsertim, quod opinio gl. propter multa difficilis sit ac multis displiceat: tamen Jaso. in *consil. 150. lib. 4.* eandem gloss. sententiam etiam in casu hujus tertiæ conclusionis probet, & admittat, post Bald. in *conf. 488. l. 3.*

Quartò, ubi fideicommissum relinquitur à quocumque testatore sub nomine familiæ, hac apposita conditione & clausula: ut ad id admittantur qui sint de familia, salva gradus prærogativa: tunc filius non obtinet locum patris, nec ejus personam representat: quemadmodum probatur in *auth. defuncto. C. ad Tert. ex propria illius decisionis ratione,* ubi Castr. hoc sensit: & expressim asserit Dec. in *conf. 1. colum. 3. Paris. in d. responsis. præsertim in conf. 37. n. 73. lib. 2. Corn. in d. auth. defuncto. col. 2. post Fulgos. ibi, Curt. Jun. in l. 2. C. de success. edict. n. 15. & Dec. iterum conf. 408. n. 12. licet & in hac specie opin. gl. sequatur Soc. Jun. in *co. l. 128. l. 1. nu. 11.**

¶ Quintò idem erit ferè eadem ratione, quoties testator ad fideicommissum relicto familiæ certum gradum nominatim vocaverit. Nam eo casu sequens in gradu, id est, qui sequentem gradum obtinet, non admittitur per representationem in locum patris præmortui, qui fuerat ex gradu priori. Quod videntur notare, qui duas proximas conclusiones tenuerunt, & in specie Curt. Jun. *conf. 22. n. 78. & 11. Idem in l. 2. n. 14. C. de suc. edict. Paris. conf. 37. nu. 53. & 57. lib. 2. Carol. Molin. in Alex. conf. 204. lib. 2. & conf. 26. lib. 3.*

¶ Sextò constat ex his, & ex dictis in *conf. 2.* quod in specie & casu *d. §. in fideic.* ex duobus nominatis & prædilectis à testatore altero mortuo non obtinere ejus filium locum patris ad obtinendum fideicommissum. Alter enim solus nominatus illud obtinebit, siquidem illi nominati gravati censentur, ut unus alteri post mortem restituat: secundum Castrenf. & communem ibi. Quod deduci poterit ex eodem. *§. fideicommissis.* ubi est text. opt. ibi post eos omnes notat latè Paris. in *d. conf. 38. & n. 49. & seqq.* quam opinionem ipse censeo communem esse.

¶ Septimò hinc constat, quod si testator ad fideicommissum vocaverit filios, & nepotes: denique vocaverit filios, ut constituentes unicum tantum gradum à sequenti & nepotibus distinctum, ita quidem, quod appellatione filiorum non comprehendantur nepotes mortuo uno ex filiis, ejus filius non obtinebit per representationem locum patris, nec admittetur simul cum patruis: & hoc sanè cum duplici ratione. Prima ex eo, quod tradidimus superius *vers. 5.* Secunda ex eo, quod notavimus proximo *vers. 6.* etenim quoties filij vocantur, ita ut gradum unum constituent, nec contineant nepotes, nominati censentur vocati, & idè filius in hoc casu non subintrat locum patris. Atque ita tenent Cuman. & Alexand. in *l. heredes mei. §. ultim. ff. ad Trebell. junct. gloss. Curt. Jun. in d. l. 2. n. 14. & idem in d. conf. Paul. Paris. & alij modò citati.*

¶ Octavò est advertendum, quod etiam fideicommissum instituitur à testatore, qui expressim vocavit plures sub nomine colectivo, salva tamen gradus prærogativa admittendos servato ordine successionis ab intestato, vel à jure tradito: tunc filius representabit personam patris, & in locum ejus admittetur ad fideicommissum, quod reliquerit ascendendum aliquis, patruus, amita, vel matertera. Quemadmodum in specie Dec. probat, & respondet in *conf. 79. col. 2.*

LII

¶ Nonò,

¶ Nonò, seclusis hisce casibus, erit admittenda opinio gloss. in fideicommissis, & filius personam patris repræsentabit, ut cum patruo illud obtineat fideicommissum, quod familiæ delatum fuerit, quoties fideicommissum est relictum ab avo, vel ascendente, aut à patruo, amita, vel matertera, etiam si simpliciter vocata fuerit familia sub nomine colectivo. Hæc etenim est propria intentio gl. *in d. §. in fideicom.* quam in hoc sensu intelligunt, & sequuntur Dec. *conf. 1. colum. 2. & conf. 79.* optimè atque in specie idem Deci. *conf. 217. Ruin. inter conf. Rubei conf. 40. numer. 4. & ipse Rub. conf. 82. col. ult. Curt. Jun. in lib. 2. n. 11. C. de success. edict. Carol. Molin. in additionib. ad Alex. conf. 26. lib. 3. ubi sensit ita esse intelligendum responsum Alexand. ibi, qui dixit communiter approbare gloss. *d. §. in fideicommissio.* Quin & in hoc sensu scripsit, hanc esse communem opinionem, Paris. *conf. 36. col. 2. lib. 2. eandem tenent in specie ita gloss. interpretati Bart. Socin. conf. 51. l. 4. n. 19. Aret. conf. 164. col. pen. Imol. in dict. §. fideicommissio.* Denique omnes, qui gl. sequuntur, ita eam intellexere, & præterea Curt. Jun. *consil. 128. numer. 11. pulchrè Jason. conf. 215. lib. 2. & conf. 159. lib. 4. Sed & Socin. Jun. conf. 126. num. 10. lib. 1. asseverat hoc sine dubitatione verum esse.**

¶ Hi verò auctores non satis aperiunt, ¶ an in successione ascendentium descendentes omnes, etiam ultra pronepotes admittantur per repræsentationem. Id etenim est hæcenus satis controversum; Nam text. *in §. dum filius. Instit. de hered. que ab intestato defer.* tantum de pronepotibus tractat, & statuit, hos esse per repræsentationem admittendos ad successionem proavi. Et idè sunt qui teneant, ultra pronepotes non esse admittendam repræsentationem, ut filius locum patris præmortui omnino teneat. Hoc sanè, etiam si locus mendosus appareat, tenet Fab. *in d. §. cum filius.* & illic Angel. Aret. *colum. 1. idem Aret. in §. multis instit. de success. liber. col. 1. latissimè omnium Sigismund. Lofredus in Paraphrasibus Feudal. tit. de natura success. feud. fol. 51. citatur pro hac parte Bar. in l. 1. §. sed si quis. ff. de suis & legit. hered. qui de pronepotibus taretur, non tamen negat de ulterioribus. Idem Bart. in auct. post fratres. scribit, repræsentationem tantum esse admittendam ubi agimus de successione patris vel avi, non tamen excludit successionem proavi, Ego quidem etsi videam non posse hanc controversiam deduci in praxim: quia rarò pronepotes agunt de proavi successione: eam verò esse omnino necessariam ad interpretationem fideicommissi ab avo, & aliis ulterioribus relictis & instituti, quoad præsentem quæstionem opinor: & deinde censeo contrariam sententiam veriorē esse. Idcirco mihi potius placet, ultra pronepotes esse locum repræsentationi, etiam in decimo gradu. Quod expressim tenet gl. & illic Joan. Faber *in dict. §. multis, in verb. ad quintum.* Roland. *in tract. de success. ab intest. II. col. vers. sed si cum filiis.* Cynus *tract. de succ. ab intest. licet Sigismundus neget, istud opus esse Cyni, eandem opin. repetit ipse Faber. in §. ceterum. Instit. de legit. agna. succ. n. 3. Salic. in auct. in successione. in fine. C. de succ. & legit. liberis.* Eguinarius Bar. *in d. §. cum filius.* Quorum opinio probatur *in §. item vetustas. ver. ita tamen. Instit. de hered. que ab intest. def. ubi in successione hæreditatis ascendentium succedunt nepotes, pronepotes, & aliæ personæ descendentes ex masculo, vel femina, in stirpes, & non in capita. Idem ferè traditur in d. auct. de succ.* Quòd si ultiores personæ post nepotes, succedunt ascendentibus in stirpes, ut constat: planè sequitur, filios admitti in locum parentum præmortuorum per repræsentationem: alioqui non datur successio in stirpes. Atque ita est hæc conclusio definienda, ut appareat quid referat intellexisse opinionem gl. *§. in fideicommissio.* post*

Dec. & alios eo modo, quo *in hoc versic. 9. intelligimus.* Tametsi, etiam juxta hunc intellectum reprober gl. Ant. Rub. *conf. 36. col. ult. & conf. 38. col. 2. atque in hoc Bald. & alij inclinent, dum constitutere conantur discrimen: ad differentiam inter dispositionem hominis, & legis: quæ non satis congruit huic disputationi, ut superius probavimus, ubi fideicommiss. sub nomine tantum colectivo familiæ simpliciter relinquitur: & idè iple opinor gl. admittendam esse in prædicto sensu.*

Decimò apparet ferè ex consensu omnium qui & gloss. improbant, & sequuntur, ad fideicommissum relictum familiæ, etiam simpliciter nomine colectivo, ab eo testatore qui non fuerit ex ascendentibus, nec ex patruis, materteris aut amitis, non esse admittendos filios fratris præmortui cum patruis superstitibus: & hæc proculdubio communis opinio. Sed & in hoc casu, & denique in hac controversia ad præsentem dubitationem admonendus est lector, ut diligentissimè observet voluntatem, etiam præsumptam testatoris, & disponentis: atque item an illud sit verum, quod in initio hujus capituli tractavimus: nempè, attendendam esse, quoad fideicommissa, & alia vincula, personam ultimi possessoris, & sic gravari, ut ejus respectus successio derivetur, & debitum ordinem habeat.

¶ Undecimò illud est observandum adhuc in fideicommissis, quòd ¶ ubi ad fideicommissum relictum agnationi, vel familiæ sub nomine colectivo vocantur agnati, vel cognati jure primogenituræ, & majoratus filius primogeniti præmortui præferatur patruo, & filio ultimi possessoris, subintratque filius in locum patris jure primogenij, probat hoc in successione Regia. *l. partitarum. 2. tit. 15. par. 2. & in omnibus majoratibus Regia lex 40. Tauri, quæ hoc ipsum statuit, non tantum ubi tractatur de succedendo in primogenio ascendentibus, sed et si tractetur de succedendo transversali, ut iple intelligo etiam ultimo possessori, non solum majoratus institutor: sed & jure communi hanc eandem opinionem probant, & sequuntur plures: præsertim Oldrad. *conf. 224. Alberic. in proemio Pandectarum. §. discipuli. col. antepen. Bal. in l. liberi libertaque. C. de liber. numer. 18. Paul. de Castr. in l. maximum vitium numer. 3. C. de liber. præf. idem l. in his potest. numer. 2. ff. de acquirenda hered. & ibi Jal. num. 32. idem Paulus consil. 164. lib. 4. Abbat. consil. 85. lib. 1. idem Abb. numer. 18. Anchar. numer. 19. & Card. quæst. ultim. in c. licet de voto. Præposit. in capit. 1. de feud. Marchie, ducatus & comitatus. Aret. *conf. 144. col. 4. Soc. conf. 252. lib. 2. col. 6.* Quam sententiam & plerique alij tenuerunt, quos sequitur, & omnium latissimè refert And. Tiraqu. *in tract. de primogeniis, quæst. 40. Joann. Citier. de primogeniura libr. 1. quæst. 25. & 26.* quæ quidem opinio servatur consuetudine tanquam verior. secundum Carol. Molin. in Alexand. *conf. 4. libr. 4. eandem sequuntur Thom. Gramm. des. 1. Alciat. libr. 8. parerg. cap. 15. ubi scribit hanc esse magis communem sententiam. Idem fatentur & plures alij, quorum meminit Tiraqu. in d. quæst. 40. numer. 11. qui latissimè tradit, apud quas gentes fuerit, & sit hæc opinio recepta.***

¶ Nec tamen olim defuere, qui pro patruo adversus nepotem responderint: idemque & juniores quidam fecere. Hujus etenim partim auctores, & defensores sunt Oldrad. sibi contrarius *conf. 94. Ricard. Malumbrius, Cynus, Baldus, Salicetus, & Paulus Castr. in leg. si viva matre. per illum text. C. de bonis mater. Domin. & Franc. in cap. grandi. de suppl. neglig. prælat. Fulg. in l. ut intestato. C. de suc. & legit. hered. Chassan. in consil. 53. Anton. Rubens consil. 149. & plerique alij per Tiraquel. citati *g. 40. n. 13. quorum opinio magis communis est secundum Alex. conf. 4. lib.**

lib. 4. Dec. consil. 443. & Matth. de Afflict. in rubr. de success. feud. num. 86. lib. feud. Idem tradit Cujac. lib. 2. de feud. tit. 16. sed quia res ista, & controversia jam est definita per Regiam constitutionem, non est, cur toties hæc repetatur disputatio, præsertim quod Andr. Tiraq. Matth. de Afflict. Joan. Citier. & Thom. Gram. latissimè hanc quæstionem disputaverint.

¶ Ipse verò etiam seclusa lege Regia arbitror opinionem, quæ nepoti favet adversus patronum, verior esse. Et idèd ommissis rationibus & auctoritatibus, quæ optimè ab aliis traduntur, rationem quamdam ex conjectura & præsumpta mente testatoris deducam: ac deinde legem ipsam Reg. & Taurinam constitutionem interpretari conabor ad praxim, & usum: quandoquidem possunt plura contingere dubia ad ejus intellectum.

¶ Etenim qui primogenium constituit, & majoratum, hoc planè in favorem agnationis vult, quod primogenium illud deferatur gradatim primogenitis per lineam rectam, ita quidem, & ut uni detur & competat, qui ex linea recta primogenitus sit, & primum gradum obtineat in eadem linea post ultimum possessorem, eisdemque gradus primum locum habeat. Nam quod jure traditur de patris admittendis cum nepotibus, obtinet, ubi res ad plures devenire potest. At quoties uni tantum, & primogenito deferatur fideicommiss. primogenitus unius gradus semel admissus reliquos de illo gradu excludit interim, dum gradatim potest primogenium in posteros deferri: cum gradus descendendum ordinem efficiant, & constituant: nec distingui aut mutari possunt, nec numerari ex pluribus in eodem gradu existentibus, quod est satis manifestum. Vult & præterea primus majoratus auctor, quod si primogenium in transversam lineam transierit, aut locum obtineat, idem in ea servetur, ita, ut semper descendit ab illo, qui vel ultimus possessor est, vel post ultimum primum locum obtinet ad primogenium. Igitur si gradatim primogenium deferatur primogenitis per lineam rectam: consequitur necessariò, quod mortuo possessore ille primogenitus ad majoratum vocatur, qui ead. in linea recta sequentem gradum constituit, & efficit jure primogenituræ: unde filio primogenito vivente patre possessore majoratus, ejus filius major, & primogenitus gradatim subintrat, & primum locum obtinet in linea recta deficiente patre, & gradu primo, quem ipse pater constituerebat: atque idèd primogenium habere debet. Hæc etenim linea recta semper est consideranda, nec est divertendum ad transversales, cum ea sit natura primogenij constituti ad deferendum aliquod patrimonium uni eidemque majori, & primogenito, ut gradatim linea recta semper sit observanda, neque digressio sit ad transversales, qui à majori & primogenito ejusdem gradus fuere exclusi, is siquidem loco ejusdem gradus primogenij jura obtinuit. Quod etiam constat, quia mortuo possessore majoratus relictis fratribus, & filiis: deferatur dubio procul primogenium filio majori, & primogenito, non fratribus: nempe ex eo, quod gradatim in deferendis primogenitis sit successio distribuenda per lineam rectam, dum fieri poterit descendendo ab uno in alium nullo pacto transversales admittendos, Summa ergo totius rationis est, in majoribus, & primogenituris ex mente testatoris, aut primi institutoris, successione gradatim deferri ad descendentes primogenitos per lineam omnino rectam, si fieri possit, ita ut uni, & primogenito, ac majori patrimonium detur. Quæ quidem ratio deducitur à mente testantium observata ratione text. in leg. ult. Cod. de verb. sign. & in l. 2. tit. 15. part. 2. quæ lineam rectam observat. Ad hæc accedit, quod per institutionem majoratus videatur major, & primogenitus in qualibet linea vocari, & ita quidem iuvitari, ut durante linea primogeniti, non fiat transitus ad secundogenitum, text. in c. 1. in fin.

Didaci Covar. Tom. II.

de natura & success. feud. quem text. ad hoc induxit Alciat. inter responsa Grati. conf. 7. & Soc. conf. 252. lib. 2. col. 8. idem probare conatur ex cap. 1. de succ. feud. text. tamen aptior est in d. c. 1. de nat. & suc. feu. cujus & ipse Soc. meminit. Sed & ratio istu deduci poterit ex Castr. in dict. conf. 164. & Præpos. in dict. c. fundamento 19. pro nepote. [Ex quibus hanc opin. in primogeniis veram esse centenus, etiam ubi alii qui ex reg. juris in successione repræsentationi locus non sit, ut tandem in hoc genere succedendi repræsentatio sit ex natura rei admittenda: nisi aliud ex voluntate testatoris, aut ejus, qui primogenium primum instituit, contiterit, qua de re tractat Bald. in leg. liberti. Cod. de oper. libert. & alii plerique idem arg. tractavere, præsertim ad legem Taurinam doctissi. Peralta in Rub. de hered. insit. n. 121. & Eman. à Costa in tract. de leg. mentali ac nuper Ludovic. Molina, vir planè & acumine ingenij & judicij integritate insignis, & apud Regem nostrum Philippum in summo prætorio Consiliarius, in l. 3. de primogen. c. 6. & seqq.

Prima Taurinæ legis pars.

¶ En la succession del Mayorazgo, a aquel el hijo mayor muera en vida del tenedor del mayorazgo, o de aquel a quien pertenece: si el tal hijo mayor dexare hijo, o nieto descendiente legitimo: estos tales descendientes del hijo mayor, por su orden, persieran al hijo segundo, del dicho tenedor, de aquel a qui el dicho mayorazgo pertenescia.

¶ Hactenus prima l. Regiæ pars, ex qua deducuntur plura.

¶ Primum ex hac Regia decisione apparet non tantum præferendum esse nepotem patruo, quoties primogenitus post patris obitum majoratum obtinuit, & tandem moritur relictis filio, & fratre. In hoc etenim casu nulla videtur apud auctores controversia: quia conveniunt omnes etiam qui partes patruo conati sunt defendere, nepotem esse admittendum, & filium fratri præferendum in successione, text. opt. in cap. licet, de voto, & ibi Card. & Abb. ult. notab. text. etiam in cap. grandi. de suppl. neglig. prælat. in 6. & illie Anch. & Franc. Mart. Laud. in tract. de primogenitura, col. pen. & Corsetus de potest. Reg. quæst. 115. Decis. conf. 443. vers. quinto non obstat. Bald. in leg. tucla, §. si duo ff. de leg. intel. ac plures alij, quos sequitur And. Tiraqu. in dict. quæst. 40. statim in principio dicens, hoc à nemine ferè negari: idque ex historiis probat, sic & in regno Castellæ Joannes Rex II. hujus nominis regnum obtinuit mortuo Henrico III. ejus patre, qui regnum possederat, etiam si Henticus fratrem reliquerit Ferdinandum, qui dictus est infans Antequeræ, & postea regnum Arag. legitima successione fuit consecutus: & ipsum alias factum est læpissimè: ut ex Chron. apparet, & idem Tiraquel. commemorat. Sed & nepos patruo præfertur leg. Reg. etiam patre primogenito ultimi possessoris mortuo in vita ipsius patris, & avi. Quod palam probatur in dict. l. & ita est hæc constit. pro his qui partes nepotis jure defendunt adversus illos, qui hoc in casu patruo jus tutantur. Atque in hoc convenit Taur. constit. cum lege Part. quæ in successione regni idem statuerat.

¶ Secundò ex eadem Regia decisione, si ad amulsum expendatur, constat nepotem patruo esse præferendum, etiam si ipsi sit ætate minor patruo, quod satis dicitur regia lex: & probat ratio pauld antè à me adducta: idemque jure communi tenuerunt om-

nes, qui pro nepote scripsere adversus patrum, taltem magis communiter, eorumque rationes in hoc tendant. Nam ubi nepos ex filio primogenito esset major ætate patruo, & ad primogenium vocatus esset simpliciter primogenitus, ut frequenter fieri solet, protectò etiam teclula lege Regia, etiam ex sententia defendentium jura patru; esset nepos præferendus: quemadmodum ipse Matth. de Afflict. tradit, & tenet in d. rubr. de success. feudi, num. 91. Bald. & Fulg. in lib. ut intestato, C. de succ. & leg. Alex. in lib. is potest. col. 2. & ibi las. col. 7. ff. de acq. hered. Alex. cons. 4. lib. 4. col. 2. Deci. cons. 443. col. 3. Tiraq. in d. qu. 40. num. 5.

¶ Tertio ex eadem ratione, & lege Regia deducitur, nepotem esse præferendum patruo, etiam si fideicom. & primogenium ab iplo testatore fuerit delatum primogenitis, & majoribus natu. Nam etiam in hac specie nepos locum patris primogeniti obtinet, & præfertur patruo in majori ætate. Hoc ipsum in specie not. Cast. in d. cons. 164. lib. 1. & latè Soc. cons. 252. lib. 2. Quorum opinio verior est perpensa hac lege & ratione, quam superius constitui: & deinde perpensis his, quæ tradit Tiraq. in d. quæst. 40. num. 102. & sequent. Quamvis Alciat. contrarium responderit inter Grat. responsa cons. 8. & lib. 8. Parerg. c. 15.

¶ Quarto, liceat in majoratus, † & primogenitorum successione mares sceminis præferantur in eodem gradu, & linea etiam si mares sint ætate minores sceminis primogenitis, quod notavimus lib. 3. var. resol. num. 5. atiamen filia primogeniti jam præmortui vivente patre excludit patrum masculum secundogenitum ubi ex conditionibus, & legibus primogenij non excluditur scemina. Hoc enim eadem ratione, & lege Regia probatur: & tenent expressim Sebast. Neapol. in consuetudinibus Neapolitanis tit. de success. ab intest. super verb. ex masculis Thom. Gram. decis. 1. num. 28. qui refert, ita pronunciatum fuisse in regno Neapol. per ipsum Regem Ferdinandum primum anno 1480 quod etiam commemorat Matth. de Afflict. in tit. de natura success. feu. num. 54. qui ab hac opinione non audet dilcedere: tamen si maximè dubitet, quippe qui semper in hac controversia magis declinaverit in favorem patru; contra nepotem. Sed opinionem istam, quam in hoc versic. quarto intellectu probavimus, tenet Isernia in cap. 1. in prin. num. 2. de eo qui sibi & hered. su. masc. Præpos. in cap. 1. de feud. March. duc. & comitat. 15. fundam, pro nepote, & Sigismun. Lofred. in cons. 39. num. 28. optimè Tiraq. de primog. quæst. 14. quem legito. Nam plerumque hac quæstione erratur, dum opin. istam falsam etiam sequuntur quidam in eo casu quo expressim à primogenio scemina excluditur. Qua in re non satis seipsum explicat Lofredus, sicuti nec Ioan. Lup. in rubr. de donat. 49. num. 26. Regia item Partitarum lex in Regni successione, de hac quattu interpretacione tractat. cui adde l. 9. tit. 1. part. 2.)

¶ Quintò ex præmissis illud est observandum, † Regiam legem; & opin. quæ pro nepote adversus patrum probata est, admittendam esse, sive ex dispositione, ac institutione majoratus vocetur filius primogenitus simpliciter. Nam utroque casu idem erit illa ratio, quam constituimus pro hac parte & ex l. Regia, quæ satis generaliter hoc explicare videtur. Atque in hoc tendunt ferè omnes rationes, quæ à Doctor. pro hac opinione traduntur: tamen si in priori casu quando filius primogenitus expressim vocatur, patrum esse præferendum nepoti etiam majori & priùs nato asseverent Bald. & Fulg. in dist. l. ut intestato, Cod. de suis & legit. liber. Alex. in dist. l. is potest. col. 2. & ibi las. col. 7. ff. de acq. hered. idem Alex. cons. 4. lib. 4. col. 2. ad fin. Ex quibus hanc opinionem in primogenitis veram esse censemus, etiam ubi alioqui

ex regulis juris in successione repræsentationi locus non sit. Ut tandem in hoc genere succedendi repræsentatio sit ex natura rei admittenda: nisi aliud ex voluntate testatoris, aut ejus, qui primogenium primus instituit, constiterit. Quamobrem mihi non omnino placet Tiraq. adnot. in d. quæst. num. 163. quæst. 41. num. 4. ubi dubius est, & dictione, forte, utitur.

¶ Sextò, Regia lex & opinio, quæ nepoti favet, etiam obtinet non tantum in filio primogeniti mortui vivente patre, sed & in filio secundogeniti, qui mortuus est vivente patre, ac superstitè primogenito, qui tamen postea mortem obierit absque liberis vivente patre. Nam hic filius secundogeniti subintrat locum patris adversus tertio genitum, & in majoratu mortuo avo præfertur tertio. Quod eisdem rationibus probatur, & notant latissime Socin. in cons. 252. lib. 2. & Thomas Gram. decis. 1. num. 30. sentit Aret. in cons. 164. si observetur factum, super quo consultus respondit.

¶ Septimò ex his ipse infero, quòd ubi constaret aliquod patrimonium esse majoratum, nec tamen constaret de clausulis fideicommissi: esset omninò servanda legis Regiæ responsio: quia in dubio ea videtur fuisse mens testatoris, & illius, qui majoratum instituit. Hoc ipse adnotavi lib. 2. var. resol. cap. 5. num. 8.

¶ Octavò hujus l. Reg. & Taur. verba ibi, *En vida del tenedor del mayorazgo, o de aquel a quien pertenesce*: possunt habere duplicem sensum. Primò etenim intelligenda sunt de illo, ad quem primogenium jure nunc pertinet, quamvis id alius possideat iniquè & injustè. Etenim si hujus filius primogenitus moriatur patre superstitè, nepos, filiusque primogeniti subrogatur patri, ut ad majoratum omnino admittatur, vel ad prosequendum jus illud evincendi primogenium ab iniquo possessore. Secundò potest constitui exemplum de filio primogenito, qui filium habet nepotem possessoris, & hic nepos moriatur viventibus avo possessore, & patre primogenito, relicto tamen filio pronepote possessoris: is enim pronepos erit admittendus ad majoratum omnino post mortem proavi, si & avus jam mortem ante proavum obierit, excluditque patruos, & idem fratres avi primogeniti.

Sequitur secunda Taurinæ legis pars.

¶ *Lo qual no solamente mandamos, que se guarde y pratique en la succession del mayorazgo a los ascendentes, Pero aun en la succession de los mayorazgos a los transversales, de manera, que siempre el hijo y sus descendentes legitimos por su orden representen la persona de sus padres. Aunque sus padres no ayan succedido in los dichos mayorazgos.*

¶ Hæc legis pars, quoad exempla potest intelligi: etenim primò eum sensum habet, quòd hic ordo sit servandus quoad successione per repræsentationem ubi majoratus † fuerit ab initio constitutus ab ascendente, & demùm successio delata fuerit in eum, qui non habuit, nec habet descendentes, sed transversales, ac quorum unum primogenium devenit: tandem ultimi possessoris filius primogenitus mortem obierit in vita possessoris ejusdem, relicto filio & fratre. Nam in hoc casu nepos præfertur patruo, per repræsentationem, licet semel in transversam lineam transierit primogenium. Hoc autem exemplum ferè nullam dubitationem habet, sicut nec illud, quod constituitur: ubi per lineam rectam derivatur successio in primogenitos absque ulla interruptione, ita ut nusquam ex transversa linea quisquam fuerit admittus. Semper enim in his duobus casibus agitur de successione ascendentium.

dentium, vel ascendens, qui majoratum constituit. Quemadmodum in initio hujus capituli explicuimus. Hic siquidem ultimus possessor ex linea transversa, omnino descendit à testatore. & idem representationis jus in ejus successione locum obtinet, ut superius præmissimus, quia ratione quoties majoratus auctor, & institutor est de ascendens, & ab eo descendit ultimus possessor, Regia lex palam procedit, & jure communi, siue jam linea directa in transversam mutata fuerit, siue permanferit, omnes enim à primo testatore descendunt.

¶ Secundo potest hæc Regia responsio intelligi in majoratu, & primogenio constituto ab aliquo transversali: nempe à fratre in fratrem, & fratris filios, ac descendentes. Etenim quamvis jure communi non sit locus representationi in successione lineæ transversæ, nisi cum agitur de successione patris: tamen in primogenio, & majoratu Regia lex hoc statuit, ut semper sit locus representationi, ita quidem, quod nepos patruo præferatur. Quæ sanè decisio admitti jure poterit propter rationem, quam superius tradidimus *hoc in cap. vers. etenim qui primogenium*. Et hoc exemplum planè obtinet, ubi ultimus possessor majoratus est, item de ascendens ab eoque patruus, & nepos, qui modò contendunt, proximam originem ducunt.

¶ Tertio ad intellectum hujus Regiæ constituitur illud erit observandum, eam equidem obtinere, & admittendam fore, non solum ubi contenditur inter patruum & nepotem ultimi possessoris descendentes: quod modò adnotabam, erat enim patruus filius secundogenitus ultimi possessoris: & ipse nepos primogeniti præmortui filius: sed etiam quando ultimus possessor moritur absque liberis relicto fratre minori, & filio fratris secundogeniti majoris jam præmortui. Etenim & in hoc casu, sicut frater secundogenitus jam præmortuus, si viveret, obtineret primogenium excluso fratre tertio genito: ita & filius ejusdem fratris secundogeniti præmortui est admittendus excluso patruo, fratre tertio genito ipsius ultimi possessoris, etiam si majoratus fuerit institutus ex aliquo ex transversa linea. Nec me latet, contrarium quibusdam placuisse, qui existimant, non esse locum Regiæ decisioni, quoties primus auctor majoratus, quique illum in favorem agnationis instituit: & ejusdem primogenij ultimus possessor, sunt ex linea transversa familiæ, & agnationis, non de ascendens: imò tandem uterque fuerit transversalis. Unde consequenter opinantur, nepotem excludi à patruo quoad majoratum institutum ab aliquo transversali, ubi patruus & nepos non descendunt ab ultimo possessore: imò uterque eum attingit linea transversa cognationis vel agnationis. Quasi post filios fratrum locus non sit jure communi representationi quoad successionem transversalium: & idem juxta juris communis regulas, & legem ordinariæ successionis secundum hanc opinionem non est ad primogenium à transversali constitutum admittendus per presentationem filii præmortui fratris, qui post ultimum possessorem ejus fratrem primogenitum foret admittendus, si viveret, excluso fratre minori: potiusque tertius hic frater, & minor ultimi possessoris, excludet omnino nepotem, ejusdemque filium fratris secundogeniti, qui vivente fratre primogenito, & ultimo possessore morrem obierat. Cui opinioni jure communi ad stipulatur auctoritas Anton. de Butrin. *in cons. 47.* qui asserit, in successione transversalium non esse admittendam prærogativam proximioris, & primogenituræ per representationem. Et tractat in eo responso factum illud, in quo ultimus possessor transversalis est, & à trans-

Didaci Covarr. Tom. II.

versali successio habuit originem. Sic & Iternia *in cons. Neapol. tit. 24. libr. tertio.* adnotavit, quod primogenitura non habet locum, quando succeditur fratri: sed cum pari succedendum est. Item & Afflict. *in cap. omnes filii, si de feudo fuerit contro. invest. num. 12.* palam asserit, in successione primogenitorum non esse admittendam representationem quoties ultimus possessor transversalis est. Idem tamen Afflict. *in cons. Neap. li. 3. dist. tit. 24. num. 23.* dubitat de conclusione Antonij, quoad representationem: & profecto, ni fallor ipse, merito. Nam quod ipse *in dist. cap. omnes, num. 12.* scripsit falsum esse, & jure Regio manifestè sublatum. Id verò quod Iternia tractat parum facit: quia vel falsum itidem est, vel minime conveniens legibus primogeniorum: cum ipse non unum fratrem, sed omnes fratres admittat post fratrem ultimum possessorem. Quamobrem ipse sub cujusque doctoris censura veriore esse opinor eam conclusionem, quam in initio hujus tertie interpretationis exponere conabar: eandemve à Theoricis & Practicis jure admittendam fore. Nam & mortuo fratre ultimo possessore, admittendum esse ad primogenitum filium fratris secundogeniti, & præmortui excluso fratre tertio genito, eodemque patruo: responderunt Tiraqu. *in tract. de primogen. quest. 41.* & hoc *consil. 152. lib. 2. per totum, præsertim colum. 8. vers. præsuppono etiam, & Aret. cons. 164.* ipseque Afflict. *in dist. tit. 24. n. 33.* refert, ita respondisse plures juris utriusque DD. Nec quidquam refert dicere, quod hi DD. hanc opin. probaverint, ubi majoratus habuit originem ab ascendens: Nam eorum rationes non ita restringuntur: sed in hoc tendunt, quod primogenito deferatur jure, consuetudine, vel testamento successio. Et deinde considerant Aret. & alij personam ultimi possessoris ad coadjuvandam eorum opin. probantes in successione transversalium admitti, etiam jure communi representationem.

¶ Hanc vero sententiam ex eo probare mihi videor, quod ratio Regiæ legis, & quæ superius à me tradita fuit ad successionem primogenitorum omnes has species, & casus complectitur: nec restringitur successio ista, quæ ad primogenia competit legibus ordinariæ successionis & legitimæ, quæ ab intestatis defertur: nec item legibus fideicommissi, quod familiæ aut agnationi ex testamento relinquitur. Quæ ratione in universum regia lex, quoad successionem primogenitorum, & majoratum representationem admittit: nisi contrariam fuerit à primo testatore cautum, & decretum.

¶ Quis enim non videt, ex lege Rege etiam si alioqui vera foret opinio, quod in successione ascendens ultra pronepotes non sit locus representationi: nihilominus in majoratibus & primogeniis admittendam esse representationem istam in quibuscunque descendens testatoris ascendens successoribus? Perpetua enim est, nec hoc negatur, representationis vis, & potestas non tantum in majoratibus, sed & in fideicommissis, quoties successio, de qua tractatur, contingit erga testatorem ascendens. Et licet dubia hæc esset opinio in fideicommissis, in majoratibus & primogeniis, nec dubia jure regio videri potest: nec itidem jure communi, rationibus & auctoritatibus destituta est: imò hæc tenent frequentiori DD. calculo, & ferè omnium gentium praxi, & usu recepta videtur.

¶ Sed & ubi primus testator, & majoratus auctor ex transversa linea vocaverit ad primogenium agnatos, vel ab initio, post ejus liberos: & tandem ad transversales ipsius primi testatoris devenerit primogenium, dubio procul ex lege Regia respiciendum erit, ut passim conceditur, filium primo-

geniti præmortui vivente patre ultimo possessore, patrem ipsum repræsentare, & præferendum esse patruo filioque secundogenito ultimi possessoris. Et tamen secundùm regulas juris communis & ordinariæ successione ab intestato, in linea transversa non erat admittenda repræsentatio ultra filios fratrum. Ergo regia lex, atque item lex primogenitorum non sequitur regulas ordinarias, quæ jure communi constitutæ sunt de repræsentatione ad successionem, quæ defertur ab intestato: vel jure fideicommissi. Quod si dixeris, idèd in hac specie admitti repræsentationem: quia etsi primus majoratus auctor fuerit transversalis, ultimus tamen possessor est de ascendentibus, & in his gravaminibus consideratur persona ultimi possessoris, & sic gravati, ut in initio hujus cap. disputabamus ex dict. §. fideicom. Hoc non admodum urget adversus hanc interpretationem, quam ipse probare conatus sum, quia vel illa Socin. opin. falsa est, vel potius pro nobis est, retorquetur ita prædicta argumentatio. Quia si persona ultimi possessoris est attendenda: cur obsecro filius fratris non repræsentabit personam patris ad succedendum patruo ultimo majoratus possessori? Cùm secundùm regulas juris communis in successione patris admittendus sit filius in locum patris per repræsentationem. Dices forsan, utriusque personam, primi testatoris & ultimi possessoris, considerandam esse. Primi, inquam, à quo patrimonium primogenij capitur: ultimi possessoris, quia ei gradatim immediatè succeditur. Sed tunc cùm utraque in hujusce nostræ quæstionis specie proposita fuerit transversalis, & ex agnationis transversa linea, verè succeditur in majoratu transversali. Quod lex Taurina permittit in 2. parte: ergo & locus est repræsentationi; cùm eadem constitutio statuerit in successione primogenitorum, etiam quando succeditur transversali, locum esse repræsentationi. In hac etenim specie, quam proponimus: sive consideremus personam primi testatoris, sive ultimi possessoris, sive utriusque semper transversalis succeditur. Nec quidquam oberit, quod prima hujus legis pars tractet de filio possessoris: quia tunc non tractabatur de successione transversalium, sed de successione descendendum.

Tertia legis Taurinæ pars.

¶ Salvo, si otra cosa estuviere dispuesta por el que primeramente constituyo, y ordeno el Mayorazgo: que en tal caso mandamos, que se guarde de la voluntad del que lo instituyo.

¶ Hæc autem voluntas expressim constare debet, aut sanè ita tacitè, quod in dubium revocari non valeat. Quod Bald. tractate videtur in l. liberi, libertate: C. de oper. libert. & alij plerique, quorum conjecturas diligenter observandas esse existimo, ne quid voluntati tribuatur, quod ab ea sit alienum. Quod igitur, si primus auctor institutor majoratus voluerit expressim primo admitti ad majoratum ex suis descendentibus, vel agnatis primogenium majorem, & post illum secundogenium? † an tunc nepos patruum secundogenitum excludat, cùm ipse sit filius primogeniti præmortui vivente ultimo possessore? Et sanè quod in hoc casu voluntas testatoris ea sit, ut minimè excludatur secundogenitus à filio primogeniti præmortui, responderunt Barr. Chassan. in cons. 53. qui latè, ac longè opinionem istam defendit, & Anton. Aub. cons. 149. uterque tamen sententiam istam, non tam jure ordinario & regulis commun. quam ex verbis præscriptis, & adjectis à donatore, & primo majoratus auctore præter præmissam vocationem secundogeniti, conatus deducere ac probare. Atque

idèd ipse celesco, etiam in hoc casu admittendam esse hujus legis decisionem. Cui opinioni in majoratu constituto ab ascendente satis adtipulatur Jurisconsulti responsum in leg. cum avus, ff. de condit. & demonstr. & Justinian: in leg. cum acutissimi, Cod. de fideicom. & leg. generaliter, §. cum autem, Cod. in insti. & substi. l. 10. tit. 4. part. 6. ex quibus apparet, conditionem illam, si sine liberis decesserit: semper subintelligi, quoties aliquis de descendentibus gravatur alteri restituere fideicommissum. Nam ea dispositio est intelligenda, si gravatus ille decesserit absque liberis. Etenim quemadmodum testator prædilexit primò nominatum, & honoratum, ita & ejus liberos prædilexisse videtur. Sic denique ubi secundogenitus vocatur ad primogenitum: ea vocatio est intelligenda post primogenitum, & ejus libertas & quoties primogenitus absque liberis mortem obierit, ex dict. leg. cum avus, & similibus. Quæ etiam obtinent, ubi restitutio faciendâ est descendenti à testatore, vel ejus filio: quemadmodum ex eadem leg. cum avus, adnotavit illic Cuman. & Bald. col. 1. in d. l. cum acutissimi, atque illic Salic. & Paul. Castr. denique plures, quorum meminit Andr. Tiraq. in l. si unquam, Cod. de revocand. donatio. in verbo, donat. largitus, n. 140. idem in tract. de primogeniis, quæst. 40. num. 19. Dec. cons. 548. Jason. in d. §. cum autem, colum. 2. & ibi Dec. colum. 4. Gulielm. Benedic. in cap. Raynuius de testam. in verbo, si absque liberis, in 1.

¶ Quin & itidem † J. C. responsum adhuc obtinet in contractibus, & donationibus inter vivos: sicuti optimè probat Barr. Soc. in d. l. cum avus, n. 97. in verb. quo autem ad secundum, text. opt. in d. §. cum autem, ibi, reliquerit, vel dederit. Idem etiam erit in donationibus causa mortis, gloss. ibidem à Bald. Salic. & aliis recepta, in l. 1. C. de donat. causa mort. Imol. in l. si cui, ff. eod. tit. Soc. in d. l. cum avus, n. 88.

¶ Quod si dixeris, hæc vera esse juxta rationem Jurisconsulti in d. l. cum avus, quæ secundùm communem non obtinet inter alios, quàm descendentes à testatore: nam in aliis non subintelligitur prædicta conditio: tunc respondebo, primogenio constituto ab extraneo, qui non sit de ascendentibus; esse considerandam testatoris mentem, quæ ex materia subjecta, & natura rei hæc est, ut primogenium in primogenitum & ejus liberos per lineam rectam deferatur: nec unquam secundogenitus admittatur, donec linea primogeniti, quem prædilexerit, defecerit. Hæc etenim est vera ac propria regula interpretandi testantium, & aliorum dispositiones: nempe juxta naturam rei, materiam subjectam, & juris regulas. Quod præsertim apparet ex illa ratione, quam superius ad legem Regiam constituimus, Idcirco sive primogenium fuerit institutum ab ascendente, sive ab alio transversali, sive in testamento, sive in contractu, sive in donatione inter vivos, vel ultima voluntate, etiamsi post primogenitum vocetur secundogenitus, erit observanda hujus legis Regiæ decisio. Nam secundogenitus censetur vocatus post primogenitum, & ejus liberos: vel primogenio mortuo absque libertis. Illud fortassis quibusdam probabile videbitur, tunc voluntatem instituentis primogenium ad prælationem patris tacitè saltem constare, cùm post obitum possessoris ille vocatus fuerit, qui sit superstes: ex Jurisconsulto in leg. si plures, in princ. & in leg. qui plures, & ibi gloss. ff. de vulgar. Decis. cons. 79. colum. 1. & cons. 299. colum. ultim. Paris. cons. 9. num. 23. & cons. 37. num. 51. lib. 2. & Chassan. in dict. cons. 53. nu. 17. Atque ita majoratibus ante Taurinam legem institutis, verum hoc esse censet Emanuël à Costa in tractat. de lege mentali. pag. 166. qui

qui & institutus post eandem legem admodum recte, & probare tentat, dubius tamen. Ego, sanè in primis hujus operis editionibus quæstionem istam nec defini, nec tractavi, nec possum multis negotiis, & aliis justis causis impediis, quid in ea certius sit, explicare. Multa enim sunt consideranda, ut juxta Jurisconsultorum regulas, & utriusque juris observationes, voluntas testatoris majoratumve instituentis constare valeat, eaque sit omnino servanda. Erit enim examinanda Bald. *decis. in l. 2. num. 5. C. de jure emphyt.* ejus meminit ibi Jaf. *nu. 121. Decis. siquidem conf. 443. colum. 3.* & post eum Mandellus *conf. 60.* ex eodem existimant, in majoratibus non esse repræsentationem admittendam. Erit & cum judicio observandum, quod Bartol. Socin. tradit *in leg. si cognatis, de rebus d. b. num. 5.* Paul. item Castr. *in cons. cujus ipse Soc. meminit. & Alex. conf. 190. cum ejus epitome lib. 7.* Idem Alex. *conf. 9. lib. 1. & conf. 204. lib. 2.* ubi Molina. *littera B. & Paris. conf. 63. col. 2. lib. 3.* Cuman. *conf. 13. Barb. conf. 10. lib. 2.* & Valascus *de jure emphyteut. quest. 50. nu. 14.* Curt. Jun. *conf. 57. colum. pen. vers. præmissa, & Socin. Junior. conf. 113. lib. 1. num. 11.* Est tamen observandum, an hi doctores de materia tractaverint, in qua non est locus jure ordinario repræsentationi. Et præ cæceris cavendum, ne quid fiat contra testatoris voluntatem, quæ interpretationem ex scripto jure admittit, & ex multis quæ de interpretatione passim doctè & diligenter juris utriusque interpretes tradiderunt.

¶ Quid verò dicimus de hac repræsentatione quoad feuda? Nam & hæc solet à quibusdam familia primogeniis censeri. Et quòd in successione feudi filius personam patris repræsentet, & ejus locum obtineat, probat text. *in cap. 1. & ibi gl. in verb. solus.* Bald. & alii, *tit. de natu. success. feudi. & in cap. 1. & ibi Doct. de success. feudi. & in cap. 1. in verb. his vero desinentibus,* & illic Ifern. Bald. & alij, *tit. de success. frat. vel graduum succ. cap. 1. de feudo Marchia. §. si capitanei.* Alberti. *in aurb. cessante, Cod. de leg. hered. §. l. in aurb. post fratres, eod. tit.* Curt. *de feudo. 3. part. qu. 12.* & plerique & alij quorum meminit And. Tiraq. *in tract. de primogeniis, quest. 40. num. 18.* quæ quidem opinio procedit in feudo hæreditario, non in aliis feudis, quæ potiùs concessione Principis, quàm jure hæreditario deferuntur. Bart. *in dict. aurb. post fratres, in 2.* Cuman. *in dict. l. cum ita §. in fideicommissio.* Bald. *in leg. ex hoc jure, ff. de justit. & jure, quest. 6.* Rubeus *in cons. 81. nu. 4.* Alex. *conf. 204. col. 2. lib. 2.* Idem Rubeus *conf. 85.* Curt. *in tract. de feudis, part. 2. col. penult.* & tamen cum feudum frequentissimè sit hæreditarium, & in dubio tale censeretur, nisi aliud constet: intelligitur enim dari pro successoribus, & heredibus, ut not. Doct. *in cap. 1. tit. an agnat. vel filii repudi. hered. c. filij tit. de capita. qui curi. vend. & c. 1. de gradi. success.* tradit Ludov. Gozad. *conf. 4. num. 11.* & plerique alij. Sed diligenter Alex. *in cons. 19. lib. 5.* refertque alios And. Tiraquel. *in tract. de primogeniis, qu. 35. num. 11.* idem ipse quibusdam dictionibus explicui *lib. 2. var. resol. cap. 17.* ubi de emphyteusi privata, & Ecclesiastica, respondendum erit, hanc repræsentationem eodem modo frequentissimè admittendam esse, sicuti in successoribus hæreditariis jure communi statuta est.

¶ Sic & in Emphyteusi scribit Corn. *conf. 24. col. ult. lib. 2.* filium obtinere locum patris per repræsentationem, & patruum excludi à nepote, vel nepotem admitti simul cum patruo. Idem notat Tiraq. *in d. qu. 40. nu. 19.* responditque Corne. hoc ipsum à pluribus ex consultatione probatum fuisse, idem sentiunt Angel. & Alexand. *in*

leg. Quis, §. quiaam recte, col. ult. ff. liber. & posthum. & licet contrarium responderint, ac teneant plures, quorum meminit ipse Tiraq. *in dict. qu. 4. num. 185.* ex eo quod hæc repræsentatio tantum sit admittenda in successione legali, non in successione quæ defertur ex hominis dispositione, ut superius diximus ad intellectum gloss. *in dict. §. in fideicommissio,* tamen in emphyteusi privata quæ Ecclesiastica non sit, opinio Cornei & aliorum dubio procul vera videtur Alexandro *in cons. 129. lib. 5. colum. ultim.* quia privata emphyteusis hæreditaria est, non ita Ecclesiastica: quod & nos tradidimus *in d. c. lib. 2. Variar. resol.*

¶ Sed & in Jure patronatus Ecclesiastici, admittendum esse filium patris præmortui cum patruis per repræsentationem, ut in successione legali tenent Joan. Faber. & Angel. Aret. *in §. cum filius. Instit. de hered. que ab intestat. defer.* Guliel. Bened. *in d. c. Raynuius, vers. & uxorem nomine Adelasiam, nu. 618.* Tiraq. *in d. qu. 20. num. 19.* & ni fallor, deducitur ex notatis per Doctores in *Clem. 2. de jure patron.* per Roch. *in tract. de jure patron. vers. ipse vel is, colum. 3.* Lambertin. *eod. tractat. 2. part. 1. quest. art. 15. & 16.* ac deinde *art. 33. qu. 2. principalis:* nam & Jus patronatus Ecclesiasticum hæreditarium est, ut satis jure constat: & idè hæc opinio verior videtur, modò cautè, & diligenter servetur responsio pontificia, quæ traditur *in d. Clem. 2.*

Ergo vero ad hujus regis legis intellectum opinor, quoties feudum, emphyteusis privata, vel Ecclesiastica, aut jus patronatus agnationi, genti vel familie jure primogenij, aut majoratus defertur, ita quidem, quod ad unum tantum deveniat, eundemque majorem & primogenitum, observandum esse regiam istam constitutionem & conclusionem ab eo deductam, etiamsi ex concessione principis, vel alterius hominis hæc vocatio primogenitorum fiat. Nam hæc est vera, & propria primi auctoris, testatoris vel principis concedentis voluntas: quemadmodum deducitur ex superius traditis, si diligenter fuerint examinata. Quamvis multum huic opinioni præjudicet sententia Bald. *in d. l. 2. C. de jure emphyt. cui accedere Alex. in l. ex facto. §. penult. ff. ad Treb. Socin. in d. l. si cognatis, n. 5.* Ruin. *conf. 199. lib. 2. n. 18.* & Rom. *conf. 438. n. 10.*

¶ Alioqui ubi non jure majoratus, sed aliter alicui familie genti, vel alicujus successoribus feudum, emphyteusis Ecclesiastica, vel privata, aut jus patronatus defertur, ita sanè, ut plures simul admitti possint: si non alia sit controversia in successione, quàm illa, an filius fratris sit cum patruis admittendus, & an filius per repræsentationem locum patris obtineat: cum & per successionem deferantur prædicta jura, vel à testatore, vel à Principe, vel ab alio primo auctore, tunc censo observandas esse conclusiones illas, quas hoc in capite latè tradidimus, tam de successione legali, quam de successione quæ defertur per hominis ordinationem, vel dispositionem, in ea quæstione quam examinamus, an filius per repræsentationem in locum patris admittatur, ut patruum excludat, vel cum eo simul succedat: existimo etenim præscriptas conclusiones, & decisiones, plurimum conducere ad hujus quæstionis definitionem, si earum rationes exactè & ad amissum observaverimus.

CAPUT XXXIX.

Jus conditionis implendæ an ex contractibus ad hæredes transmittatur.

SUMMARIUM.

- 1 Jus conditionis implenda, si potestativa sit, ad hæredes non transit, secundum communem.
- 2 Jus adimplenda conditionis, etiam potestativæ, ad hæredes transit adversus vulgò receptam sententiam.
- 3 Contractus conditionalis ad hæredes transmittitur.
- 4 Differentia inter contractus & ultimas voluntates in his quæ ad conditionem transmittendam pertinent.
- 5 Si promittat quis solvere quidquid constituerit, patrem suum debere, an conditionalis vel pura sit obligatio & ibid. intellectus, l. qui Roma, §. Augerius, ff. de verb. oblig.
- 6 Intell. ad l. si decem cum petiero, ff. eod. tit. & ibidem differentia inter cum petiero, & si petiero.
- 7 Conditiones an sint omnino adimplende in forma expressa, & secundum ejus rigorem.
- 8 Quæstionis resolutio.

Inter cæteras quæstiones quæ de conditionibus à Jurisconsultis tractantur, illa profectò à forensi usu ac judiciali exercitatione aliena omnino non est: an jus conditionis implendæ ex contractibus ad hæredes transmittatur. Scio etenim hanc quandoque in litem quandam incidisse, quamvis & tunc multa præter quæstionem istam fuerint examinata, ex quibus jura litigantium expendi justitiæ libramento poterant. Et fortassis non semel advocatis videbitur de hac re commodè disputandum fore, quo diligentius patrocinium judicum animos ad exquisitius examen vel impellat, vel saltem invitet. Hac sanè ratione minimè verebor paucis explicare quonam pacto sint accipiendæ quæ olim Petrus à Bella Pertica, Cyn. Bartol. & alij non indiligenter hoc in tractatu scripsere. Nam præterquam quod ab his responsa non sint veluti præjudicatæ sententiæ probanda, in eisdem intelligendis plerumq; maximo cum dispendio contingere poterit non quævis hallucinatio. Et licet tot ac tantis viris sit difficillimum refragari, quæ mea sententia sit, & quibus eidem accesserim, exponam. Aliorum erit, vel eam sequi, si vera est, vel repudiare si falsa. Quod si adversus frequentissimam receptissimamque opinionem obtinere non poterò, illud nimirum præstare conabor, ut communis sententiæ verus sensus observandus sit, ne fallaci quadam inductione apud forensia tribunalia legum sanctissimarum constitutiones periclitentur.

- 1 Obtinuit tandem in hac controversia omnium ferè consensu þ jus conditionis potestativæ implendæ ex contractibus ad hæredes non transmitti, nec hæredibus competere. Cujus opinionis auctores præter alios fuerunt Petrus à Bella Pertica, Cynus, & alij in l. si plures, C. de condit. infer. Bart. & omnes, maxime Imola Alex. & Zas. in l. si decem cum petiero, & illic Jason. Idem Bart. & Socin. in leg. qui Roma, §. Augerius, de verbor. obligat. idem Bartol. in l. qui fundus, & in leg. à testatore, ff. de conditio. & demonstrat. à quibus passim hoc ita intelligitur, ut obtineat, ubi contractus à conditione sumit initium: atque item non solum, si moriatur is, qui adimplere debet conditionem, sed & si moriatur ipse, cum quo conditio adimplenda est, sive sit ex contrahentibus, sive extraneus. Et quia in hac

quæstione sæpè Bart. dubitavit, ut faretur idem in leg. si penum. in fin. ff. quam. dist. leg. cedat. ut pote lubrica & difficili: quemadmodum Jas. asseverat in d. l. si decem cum petiero, expendere oportet Jurisconsultorum loca, & rationes, quibus in eadem consultatione controverti potest.

¶ Primus locus ab auctoritate pro communi opinione adducitur ex Ulpiano Jurisconsulto lib. 26. ad edictum: Si decem, inquit, cum petiero, dari fuero stipulatus: admonitionem potius quandam, quo clerius reddatur, & quasi sine mora, quam conditionem habet stipulatio. Et ideo licet receffero, prius quam petiero, non videtur defecisse conditio. Hæc Ulpianus sub tit. ff. de verb. obligat. si decem cum petiero. Quod si verba in hac stipulatione concepta inducerent conditionem mortuo ante petitionem stipulatore, ad hæredem ejus minimè pertinet stipulatio, licet conditionem istam adimplere facillimè posset. Qua ratione Bartol. & alij ex Jurisconsulti responso deduxerunt jus adimplendæ conditionis potestativæ ad hæredem non transmitti, nec hæredi competere, Nec quidquam urget adversus hanc inductionem, quod ea ex contrario sensu fiat. Nam & hæc argumentatio fortissima est, quippe quæ ab ipsius Jurisconsulti ratione expressa procedat, nec simplex sit ex contrario sensu inductio: siquidem Jurisconsultus, dum ejus responsum ex eo tantum probat, quod stipulatio conditionalis non fuerit, sed pura, palam illud faretur, se contrarium responsum, si ea stipulatio conditione dicta concepta foret.

¶ Secundò ad probationem communis opinionis adducitur textus in leg. qui Roma, §. Augerius, ff. de verbor. obligat. ex Jurisconsult. Q. Servidio Scævola, qui floruit sub Marco Antonino Philosopho: ita inquit: Augerius filiusfamilias servo Publii Mævii stipulanti ipopondit, se daturum, quidquid patrem suum Publio Mævio debere constitisset. Quæsitum est, patre defuncto, antequam constitisset, quid quantumque deberet: an si adversus hæredem ejus actum fuisset, aliumve successorem, & de debito constitisset, Auger. teneatur? Respondit: Si conditio non extitisset, stipulationem non esse commissam. Hæc Jurisconsultus. Ex quo deducitur, Augerium non teneri ex stipulatione, etiam si mortuo patre conditio fuerit adimpleta. Quia ex stipulatione conditionalis, ad hæredes non transit jus adimplendi conditionem: neque conditio cum hærede adimpleri potest, ut ex persona hæredis conditioni fiat satis. Atque ita licet varia inductione utantur, illum textum intellexerunt Bartol. Alber. Bald. Paulus Castrenf. Imol. Alexand. Socin. Jas. & Zas. ibi Bartol. in l. cui fundus, ff. de cond. & demonstr. Alberic. in l. si necessaria, §. vendendo, ff. de pign. act. Bart. in leg. si decem cum petitorio, ff. de verbor. obligat. Aleat. & Gal. in leg. 2. §. ex his ff. eod. titul. Bald. in cap. ad nostram, in 2. de jurejur. Paris. conf. 121. lib. 4.

¶ Tertio, pro communi sententia extat & locus Jurisconsulti Juliani in l. fidejussor obligari, §. ult. ff. de fidejussor. Etenim cum fidejussor hoc modo acceptus esset, si reus 40. quæ ei credidi, non solverit, fide tua esse jubes: verisimile est, id esse actum, & cum interpellatus reus non solvisset, fidejussor teneretur. Sed & si reus antequam interpellaretur decessit, fidejussor obligatus erit. Quasi hoc quoque casu verum esset reum non solvisse. Hæc Jurisconsultus. Ex quo juris civilis interpretes adnotarunt, jus conditionis adimplendæ ad hæredes non transmittitur.

¶ Quarto, hæc communis opinio probari videtur ex eo quod conditiones sint juxta formam expressam, & ad unguem observandæ & adimplendæ, ita quidem, ut nec per æquipollens adimpleri possint.

Stat. l. que heredi. in princ. & l. M. vius. ff. de cond. & demonst. Bart. & Doct. in l. Gallus. §. & quid si rarium. ff. de liber. & posthumis. Nec enim à nominata persona receditur ad eam, quæ nominatam, & expressam repræsentat. Et ideo nec per heredem, nec cum hærede conditio adimpleri propriè, & verè potest. Igitur secundum communem opinionem jus conditionis implendæ, si ea potestativa sit, ad heredem non transmittitur, live moriatur is, qui debet implere. *d. l. si decem cum periero.* live is, cum quo adimplenda est. *d. §. Augerius.* in conditionibus verò casualibus, & mixtis receptum est jus conditionis implendæ ad heredem jure transmitti.

2. ¶ Contrarium sententiam quod † jus conditionis implende transeat ad heredem, & cum hærede condit. impleri possit ex contractibus, etiam si conditio sit potestativa, probat gloss. *in l. sub hac. in verb. nam nec ff. de actio. & obligat.* gloss. item *in dist. l. fidejussor obligari. §. uli.* tenet Joan. Faber. *in l. si plur. Col. de condit. infer.* ex junioribus Petrus Stella, & Duarenus *in d. §. Auger.* Joan. Coral. *in d. l. si decem cum periero.* Conan. *li. 6. comment. fur. Civ. c. 3.* Hanc opinionem intelligentes, quoties conditio potestativa personalis non est, nec omnino adhæret personæ, imò potest per alium actus in conditionem deductus expediri. Cui opinioni multa suffragantur.

¶ Primò huic assertioni ad stipulatur text. *in §. ex conditionali. Institut. de verb. obligat.* quo Justinianus docet indistinctè, cum conditionibus quibuscumque paulò antè tractavisset, ex conditionali stipulatione spem illam debitum iri ad hæredes transmitti, & hæredibus competere, ita, ut si conditio adimpleatur post mortem stipulatoris; hoc sit satis ad obligationis, & actionis effectum.

¶ Secundò ad idem est text. *in l. si prædio in diem addit. ff. de in diem addit.* potest enim prædium ita in diem addici emptori, ut si intra mensem alius meliorem conditionem venditori non attulerit, prædium sit priori emptori venditum. *leg. 2. ff. cod. rit.* ubi probatur hanc emptionem esse conditionalem. Et tamen si moriatur intra diem venditor, cum quo condit. adimpleri debet ex pactione & conventionione contrahentium, habeatque heredem ejus heredi allata conditio melior, facit emptionem deficere, quod probatur *in d. l. si prædio.* Igitur cond. adimpleri poterit cum hærede illius, cum quo ex conventionione expressa, & speciali adimpleri debuisset: licet deficiat persona cum qua conditio adimplenda foret. Qua ratione licet illud J. C. responsum intelligatur in cond. mixta, plurimùm hanc posteriorem opinionem probat: quam ex eo apparet, non ita strictè accipiendam esse condit. in contractibus quod adimpleri non possit cum hærede illius, qui fuerit in conventionione nominatus.

¶ Tertio est optim. text. *in l. necessario. §. quod si pendente. ff. de peric. & comm. rei vend.* ubi probatur, quod contractus venditionis, etiam si conditionalis sit, transit ad hæredes, etiam si conditio extiterit mortuo venditore, vel emptore. Idem Regia lex tradit *tit. 5. part. 5. l. 26.* ille verò textus loquitur in conditione casuali, vel mixta, quæ trahitur retrò, juxta communem resolutionem. *in l. si filius. ff. de verb. oblig. & in l. qui balneum. ff. qui pot. in pign. habeant.* Sed cum conditio potestativa, quæ invito debitore potest adimpleri, retrorahatur. *d. l. qui balneum. §. amplius.* apparet, text. *in d. §. quod si pendente.* Intelligendum fore etiam in conditione potestativa, præsertim quia ratio Juris. quæ deducitur à fictione retroractiva, tendit in id, ut de periculo rei venditæ judicetur, quæ pendente conditione perierat, non ut contractus ad hæredes minimè transeat, unde text. ille adhuc obtineret, quoties contractus conditionalis esset, & conditionem haberet potestativam, saltem illam, quæ invito altero contrahentium adimpleri possit, nempe istam: *Si Capitolium ascenderit: Si decem dederis.*

¶ Quarto adversus communem sententiam erit observanda Cæsarij responsio, *in l. 2. Cod. de pact. inter emptorem & venditor.* cui convenit Regia *l. 24. tit. 5. part. 5.* ubi conitat, jus conditionis, etiam potestativæ implendæ ad heredem transmitti: nempe cum agitur de conditione illa venditioni adjecta: *si mihi pretium reddideris, rem eandem tibi tradam, aut eodem pretio vendam.* Et licet Joan. Imol. *in d. l. si decem cum periero,* admoverit: illic hæredes nominatim expressos fuisse, & pacto revendendi adjectos ita ut expressim de hæredibus actum fuerit. Hæc adnotatio nec admittenda est, nec quidquam respondit illius responsi adversus communem opinionem inductionis vim & potestatem, ex eo quòd gloss. communiter recepta *in eadem l. 2.* Bartol. & omnes *in d. l. si decem.* palàm fateri cogantur, idem dicendum fore, etiam in conditione de hæredibus actum non esset. Quod ita passim servatur, ut alioqui frequenissimè contrahentibus fraus fieret, pactumque revendendi facillimè venditorem falleret. Et præterea *in dist. lib. 2.* mortuo illo, cum quo adimplenda erat conditio, nempe emptore, potest illa cum ejus hærede, etiam si de eo nulla mentio facta fuerit, adimpleri. Ergò communem opinionem illius constitutionis auctoritate improbat: cum pari jure ejus auctores censeant heredem illius, qui adimplere debet conditionem, & illius; cum quo erat adimplenda.

¶ Quintò ad probandam quæstionem istam, quæ ex conditionali contractu heredem admittit ad implendam conditionem, & ut cum eo adimpleri possit, etiam si sit potestativa, optimè conducit Justiniani Imperatoris contractibus & commutationibus admodum utilis, & reipublicæ commoda constitutio, *in l. veteris. C. de cont. stipul.* Veteris, inquit, juris alterationes decedentes, generaliter sancimus, omnem stipulationem, sive in dando, sive in faciendo, sive mixta ex dando, & faciendo inveniatur, & ad hæredes, & contra hæredes transmitti, sive specialis hæredum fiat mentio, sive non. Cur enim, quod in principalibus personis justum est, non ad hæredes, & contra hæredes transmittatur? & sic existimentur hujusmodi stipulationes, quasi tantummodo in dando fuerint conceptæ. Cum nihilominus & hæredes factum possint adimplere: illa subtili, & supervacua scrupulositate explora, per quam putabant, non esse possibile factum ab alio compleri quod alij impositum est. Et quare, cum penè similis omnium hominum natura est, non etiam facta omnes, vel plus, vel paulò minùs adimplere possint: ne ex hujusmodi subtilitate cadant hominum voluntates. D. Calen. Augustus Constantino, Lampadio, & Oreste VV. CC. *coll.* Ecce, Lector candide, Cæsaris responsum ex quo satis infirma, & levia sunt, quæ de excludendis hæredibus à conventionibus, & actionibus superstitionisè nimis tradi vel practicè, vel Theoricè à plerisque solent.

¶ Sextò eidem opinioni accedit ratio ex J. C. deducta *in l. ult. de condit. instit. & in l. Arethusa. ff. de stat. hom.* quæ probat, conditionem dandi alicui appositam, posse per alium illius nomine adimpleri, & quamvis illic mentio fiat de mortis tempore, illud idem fit, quia in ultimis voluntatibus, de quibus ibidem agitur, legatum aut hæreditas conditionalis ad hæredes non transmittitur. Quod statim exponemus.

¶ His sanè ad utriusque opinionis probationem adductis, quia hæc controversia difficilis est, & poterit plerumque ejus examen juris utriusque Professoribus conducere, existimavi operæ præteritum me facturum, si ad ejus resolutionem aliquot præmitterem, ex quibus apertissimè constabit, quid hac in quæstione vel secundum communem vel nostram sententiam sit respondendum.

¶ Primum etenim illud est adnotandum: aliud scilicet esse contractus conditionales ad hæredes transmitti etiam

3 etiam ante conditionis eventum : aliud , † jus conditionis implendæ ad hæredem non transmitti , nec ei competere. Poterit enim concedi primum & negari secundum , ubi conditio aded personalis est , quod adus in eam deductus non possit per alium quam nominatam expediri. Siquidem verum est , contractus conditionales ad hæredem transmitti si-ve conditio sit potestativa , si-ve casualis : quia spes debitum iri ad hæredes transmittitur *diel. §. ex conditionali. Institut. de verb. obligat. & tamen licet contractus conditionalis ad hæredes transmittatur : nihilominus dubium est , an jus conditionis implendæ transeat ad hæredes : id est , an ille , cui incumbit adimplere conditionem potestativam , transmittat hoc ipsum jus ad hæredem ejus. Quod deducitur expressim ab his , quæ traduntur in *diel. §. Augerius. à Cumano , in princip. & numer. 2. & Bartho. Socin. numer. 3.* Sed & ab his satis differt , ac diversum est , quod conditiones sint adimplendæ juxta formam specialem , & expressam , ipsumque verborum rigorem , ac formam in ipsa conventione conceptam. l. *Mævius. & leg. qui heredi ff. de condit. & demonstratio.* Etenim hæc est propria conditionalis formæ vis & natura. Nam etsi conditionalis contractus ad hæredes transeat , & deinde jus adimplendæ conditionis ad eisdem hæredes transmittatur : adhuc necessariò adimpleri debet conditio secundum formam expressam : quod fatentur omnes in *diel. §. Augerius. Præfertim Bald.* Deinde si conditionalis dispositio non transiret ad hæredes , parum refertet , quod in forma expressa adimpleretur aut eveniret. text. optim. in l. *unica §. si autem sub condit. C. de ead. toll.* Et præterea licet conditionalis ipsa conventio ad hæredes transmittatur , ut verè transmittitur in contractibus : quod omnes concedunt , & probatur in *diel. §. ex conditionali.* Quandoque tamen natura ipsius conditionis minimè patitur , quod jus conditionis implendæ ad hæredes transeat : quia conditio ejusmodi est , ut per alium non possit expediri nec adimpleri.*

4 § Secundò , ex modò præmissis deducitur , † inter ultimas voluntates , & contractus hoc esse proprium , & verum discrimen , quod in ultimis voluntatibus conditionale jus ad hæredem non transmittitur : etiam si tunc conditio possit juxta formam expressam evenire , & adimpleri : etiam si non tractemus de jure adimplendi conditionem transmittendo ad hæredes , illeque sit superstes , qui conditionem implere verè poterat. Hæc enim est vera differentia , quæ deducitur ex l. *ult. ff. de cond. insti. l. à testatore. ff. de cond. & demonstr. l. unica §. in novissim. C. de caducis tollend. §. opinionis. Institut. de legat. atque ita Theophilus in d. §. ex conditionali. in hoc constituit differentiam inter ultim. volunt. & contractus , nam in contractibus conditionalibus transmissio fit , etiam si conditio sit potestativa. Quod amplius probatur : quia etiam si conditio sit casualis , in qua non agitur , nec agi potest de jure conditionis implendæ transmittendo ad hæredes : nihilominus legat. conditionale non transmittitur. Hoc etenim est proprium ultimarum voluntatum , ut ex eis conditionalia minimè transmittantur ad hæredes. text. optimus in l. *3. ff. de collat. bonorum. Et in dicta l. unica §. si autem l. intercedit. & l. cum ita datur. §. 1. ff. de condit. & demonstr. l. cum hæres ff. quand. dies leg. ced.* Ex quibus hanc differentiam inter contractus , & ultim. voluntat. constituendam esse censent gloss. & Angel. in d. §. ex conditio. gl. l. is cui. ff. de actio. & obligat. Alber. in d. §. si autem.*

§ Tertio , ex his deducitur intellect. ad text. in d. l. si prædicto. Nam si in eo casu emptor deceisset pendente conditione , nihilominus contractus ille transiret ad ejus hæredem. Quod certissimi juris est : nec enim emptori competit jus adimplendi conditio-

nem , nec cum illo est conditio adimplenda.

§ Quarto , etiam si jus adimplendi conditionem ad hæredes transmittetur , aut denique transmittatur quandoque vel jure , vel conventionem partium : attamen apparet manifesti juris esse , conventionem adimplendam fore in expressa forma , & juxta verborum conceptionem contractui adscriptam , transmissio siquidem contractus , vel obligationis ad hæredes , nihil omninò tollit , aut diminuit de necessitate adimplendi conditionem in forma expressa , & lege contractus dicta. Quod probatur in his locis , quæ pro communi adduximus in quarta ejus ratione.

§ Quintò , infertur ex his , quod an conditio adimpleri possit cum hærede illius , cum quo adimplenda erat ex lege contractus , non pendet ab illa quæstione , an jus adimplendi conditionem transmittatur ad hæredem : sed ex illa , an conditiones sint adimplendæ in expressa forma , & juxta ipsius conventionis rigorem. Hoc etenim verum est , si-ve in conditionibus potestativis , si-ve in casualibus , si-ve mixtis : & ided etiam si communem sequamur , nihil pertinet ad jus conditionis implendæ : quia forma semper est servanda , & tunc maximè , cum in modum conditionis concipitur. quemadmodum ab omnibus receptum est.

§ Sextò , illud est præ cæteris observandum , quod jus conditionis implendæ , si ea est potestativa , non competit alij quàm ipsi , qui eam adimplere debet , & ided non illi cum quo adimplenda est. Etenim illi hoc jus non datur , nec competit idcirco sensus hujus quæstionis , an jus conditionis implendæ transeat ad hæredes : hic est , nec alius esse potest , quàm ille : an is , qui debet conditionem implere , transmittat illud jus ad hæredem ejus.

§ Septimò , ex superius traditis manifesta est interpretatio Juris. in d. l. si decem cum petiero. ff. de verb. oblig. Nam si promissore mortuo , cum fuisset concepta stipulatio sub conditione : si petieris : stipulator petat decem ab ejus hærede , committitur stipulatio. Quia etsi conditionalis fuerit contractus , ad hæredes transmittitur. Nec impedit hanc commisionem stipulationis , quod conditionis implendæ jus non transmittatur ad hæredes : cum adhuc ille sit superstes , cui competeat petitio , & sic jus adimplendi conditionem.

§ Octavò , in illa stipulatione ; *promitto tibi centum , si Capitolium ascenderit :* mortuo promissore pendente conditione , poterit stipulator , si Capitolium ascenderit petere promissa : Quia nihil impedit ex his , quæ paulò ante adnotavimus. Conditio etenim in forma expressè adimpletur , & jus conditionis implendæ competit ipsi ascendenti Capitolium : cum nondum de ejus hærede agatur : & contractus conditionalis simpliciter ad hæredes transeat , etiam si conditio sit potestativa.

§ Nond , hinc expendi poterit intellectus † ad textum in l. qui Rom. §. Auger. ff. de verb. oblig. Omnes enim conveniunt , stipulationem istam : *promitto tibi solvere quidquid constiterit , patrem meum tibi debere :* mortuo patre , priusquam constet de quantitate debita , non committi ; etiam si tunc post mortem patris constiterit , quantum pater meus tibi debuerit : hæc enim est communis conclusio. Ego verò , tantum abest , ut illam probem , ut nihil existimem esse quod magis à vera mente , & sensu Jurisconsulti abhorreat , quodque magis sit ab æquitate , à rectis , & congruis Reipubl. institutis , quoad humana commercia , commutationes , conventionesque , alienum. Et ided expendere libet , an hæc conclusio illic probetur. Etenim si prædicta opinio in *diel. §. Auger.* probatur : vel ex eo inde colligitur , quod contractus conditionalis non transeat ad hæredes. Et hoc fallum est : siquidem contractus conditionalis ex regula juris ad hæredes transit ,

transit, ut diximus. Et in specie, quod contractus ille conditionalis, cujus meminit I. C. in *diel.* §. *Auger.* transeat ad hæredes, constat ex eo, quod si promissor, cui non incumbit jus adimplendi conditionem, mortuus esset: adimpleta post conditione per stipulationem, hæres promissoris tenetur ex eo contractu, quemadmodum in *di.* §. *Auger.* adnotarunt Imol. Alex. & Barr. Soc. *col.* 2. igitur non probat ille text. commun. sententiam ex eo, quod contractus conditionalis, etiam potestativæ conditionis non transeat ad hæredes: Aut probatur illa inductione, quod jus adimplendi conditionem potestativam competens creditori, non transmittatur ad ejus hæredem juxta text. in *d. l. si decem cum petiero.* Et profectò multò minùs obtinet commun. opin. apud I. C. apud quem non constat creditorem mortuum esse, nec de ejus morte, nec de ejus hæredibus sit ibi ulla mentio: imò ut omnes præmittunt, creditor ille nempe Publius Mævius vivebat. Ergo nec hac ratione probatur communis adnotatio in *d. §. Auger.* item nec illa ex causa probari jure poterit quod pater debitoris, & sic Augerij mortuus fuerit. quod ex I. C. palam deducitur: quia patri Augerij non competeat jus illud conditionis implendæ, sed creditori, id est, P. Mævio, cui promissio facta fuit sub conditione potestativa, ut illic omnes fatentur. Alioqui non esset potestativa conditio, si non penderet à potestate creditoris: quo fit ut his rationibus non possit deduci à I. C. summaria conclusio Bartol. atque ita ejus inductionem reprobant Bald. Cum. & Soc. in *diel.* §. *Auger.* Jason. in *diel. leg. si decem cum petiero. numer.* 12. & hi qui communem sententiam improbarunt, quorum paulò antè meminimus. Superest igitur illa ratio: quod conditiones sint adimplendæ in forma speciali & expressa. *l. qui heredi. & l. Mævius. ff. de condit. & demonstrat.* Conditio verò, cujus apud Jurisconsult. mentio fit, refertur in personam patris Augerij, & idèò mortuo eo adimpleri in forma expressa non poterat. Unde apparet communem & summariam conclusionem, quæ in hoc versic. 9. à me traditur, & examinatur, posse hac ultima inductione ex Jurisconsult. probari. Verùm & hæc inductio satis levis est, nec congruè admitti poterit. Inquiunt enim Bartolus, & qui eum sequuntur, Imol. Alexand. Zas. & alij, quod quamvis constet de debita quantitate mortuo patre Augerij, non committitur stipulatio ex eo, quod tunc non constet patrem Augerij non debere, sed debuisse: & idèò deficit. Quæ quidem ratio profectò mera hallucinatio est, & dubio procul indigna tantorum virorum judicio, atque ita fragilis, futilisque, ut nec referenda foret. Etenim si verba conventionum has nugas paterentur, facillimè forent mille calumniæ admittendæ, ac potissimè deciperentur, qui bona fide passim contractibus utuntur, quod valdè perniciosum est. Quamobrem Jas. in *diel.* §. *Augerius. colum. penultim.* existimat; conditionem ibi non fuisse in forma expressa servatam: quia mortuo princip. debitore, & sic patre Auger. non potuit ita verè, ac certò constare de quantitate debita, sicut constaret eo vivente, ipse siquidem, si viveret, multò melius quàm ejus hæredes sciret, quid & quantum P. Mævio deberet. Nec tunc posset ulla fraus contingere in probatione debiti, quæ eo mortuo forsàn dolo, & fraude fieret. Sed & hæc Jasonis ratio, quæ etiam fuit Socini, multis refelli potest. Primùm etenim ipse quæram libenter à Jasone, quid si mortuo debitore, P. Mævius egisset cum Auger. & cum patris hæredibus ad probationem debiti, constaretque certissimè de debito; ita, quod nulla posset contingere dubitatio, testibus, inquam, fide dignis, aut aliis probationibus, denique ex libris rationum ipsius debitoris adeò liquidè, ut nil certius probari posset: esset tunc com-

missa stipulatio? Et profectò nec responderet Jason. ex hoc conditionem deficere. Deinde dùm secundùm Alexand. ibi conditio evenire posset, & adimpleretur, si per legitimas probationes constaret de debito, nec hoc negari potest: apparet etiam mortuo patre has legitimas probationes fieri posse. Alioqui diceremus, nunquam mortuo aliquo verè constare posse, quid ipse creditoribus debuerit. Tertio adversus Jasonem observandum est, in dicta forma stipulationis, cujus meminit Jurisconsultus, hoc actum esse, ut quidquid constaret patrem Augerij debere, solveret Augerius. Nec dictum est in ea forma, quibus modis constare debeat, nec de testibus, nec de scripturis, nec de confessione debitoris, ulla est facta mentio: nec fuit actum in ea conditione, quod debiti quantitas cum ipsomet debitore examinanda foret. Nihil etenim dictum est quod ad expressam formam, & specialem pertineat, sed in genere tantùm Augerius promisit servo P. Mævij quidquid constiterit ejus patrem P. Mævio debere. Ergo intelligenda est scripta, dictave conditio, si constiterit per eas probationes, quæ jure legitimæ censentur, & his modis quibus solet in judicio jure constare de debito alicujus, aut cum ipso, aut cum ejus hærede. Unde cum in dicta stipulatione non sit dictum pro ejus forma, quod constet de debito facta examinatione cum ipsomet debitore, satis erit constare de debito his modis, qui alioqui jure sufficiunt ad condemnandum debitoris hæredem, ut solvat quod jure debitum dicatur. Quarto & contra Jasonem sic argumentamur. Aut est necessaria persona debitoris ad probationem debiti ex forma expressa, & speciali stipulationis, aut non: Si persona debitoris erat necessaria ex forma expressa in conditione, cujus Scævola Jurisconsultus meminit, tunc etiam vivente debitore non committeretur stipulatio, nec posset Augerius ex ea condemnari, etiam si vocato ipso Augerio, vivente patre, co tamen nec vocato, nec præsentem, fieret vera, & certissima probatio debite quantitat. Quod absurdum est, & contrarium his, quæ communiter notantur in *leg. non rectè. in fine. in auct. present. 3. de fidejussor.* Nam jure antiquo expeditum erat, posse conveniri, & potuisse Augerium, etiam vivo patre tamquam ejus fidejussorem, priùs quam pater, modò fieret probatio debiti cum ipso fidejussore: quod certissimi juris est. Et præterea si persona patris in *diel.* §. *Augerius.* foret necessaria pro forma expressa, non esset sufficiens probatio debiti cum ipsius procuratore: quod falsum est. Et si cum procuratore ejus probatio facta sufficiens erat: cur non cum ejus hærede? quod si persona patris non erat necessaria eo vivente ad probationem debiti ex forma expressa, ergo nec eo mortuo: quod satis constat. Atque idèò mihi videtur certi juris esse, quod in facto, super quod fuit consultus Scævola in *diel.* §. *Augerius.* posset committi stipulatio, & committeretur, si vivente Augerij patre P. Mævius ageret ad debiti probationem cum eodem Augerio, etiam patre non vocato. Quod verum esse existimo, etiam si Bartol. Socinus de hoc inibi dubitaverit, numero septimo, dicens, contrarium deduci ex communi omnium interpretatione, quod & ipse fateor, & idèò communem intellectum censeo falsum esse, cum ex eo falsa sequantur. Atque idem Socin. multi facit illationem hanc ex communi *illius* §. sensu deductam; suspicatur tamen eam non esse veram, & merito, cum falsa sit. His accedit, quod & Zasius ibi *col.* 2. asseverat, non posse decisionem, & responsum illud Jurisconsulti probari ea ratione, quod conditiones sint in expressa forma servandæ. Existimat enim satis esse, quod serventur æquipollenti formæ, & sensu conditionem ibi expressam satis dici adimplendam fuisse, si ea in hærede contin-

contingeret: nisi obstat illud, quod de jure conditionis adimplendæ ad hæredem non transmittendo Bart. & alij adnotarunt.

¶ Ergo probavimus in dicto §. Augerius. communem interpretationem nec probati ratione juris conditionis implendæ, quod ad hæredes non transmittatur, nec quia contractus sit conditionalis, & idè hæredibus minimè conveniat, nec ex eo, quod conditiones sint servandæ in forma speciali & expressa, juxta legis contractus dictæ rigorem. Unde ille textus non pertinet ad communis opinionis probationem. Ex quibus & illud erit notandum, fallam esse communem conclusionem, qua obtentum est frequentissimis interpretum suffragiis, non committi stipulationem mortuo debitore, si quis alteri promittat solvere, quidquid constiterit ei debere Sempronium, si eo vivente de debito non constat, quamvis post mortem de debita quantitate constiterit: Etenim contrarium esse jure verius mihi probatissimum est. Quod itidem existimant ante nos Alciat. lib. 1. dispunct. cap. 13. Petrus Stella, & Duarenus in dicto §. Augerius. Costa de condit. lib. 2. cap. 32. nec temerè; nam & Castreol. in dicto §. Augerius, scribit, communem opinionem contrariam esse rationi naturali, & æquitati. Sed & in hoc Granateni Prætorio contra communem hanc sententiam judicatum fuisse, restatur ipse Costa in dicto cap. 23. Jason. itè & Zafius hujus opinionis sensere de si. ultatè: siquidem Jas. non omnino, nec indistinctè eam probat. Zas. verò tunc eam admittit, cum possit imputari creditori, cur non examinaverit, & probaverit quantitatem sibi debitam vivente debitore. Cujus & Jason. rationes omnino cessant, sibi absque ulla suspitione fraudis constare verè possit de debito, post mortem debitoris. Idcirco Jason. & Zas. non planè sequuntur Bart. & alios qui communem opinionem ex responso Jurisconsulti deducere conati sunt.

¶ Verùm quia Scævola responsum maximè probare videtur receptam à Bartolo, & aliis conclusionem, necessarium erit, ejus aliquot interpretationes adducere, ex quibus aut earum aliqua constet, à Scævola illud probatum non fuisse quod ejus auctoritate nostrates diu docuerunt. Et sanè Jason ita illius responsum intelligit, ut existimet, idè illic stipulationem non esse commissam: quia de debito non constiterit, vocato Augerio promissore, cui non præjudicat probatio debiti, etiam in judicio cum principali debitore facta. Qua de re ipse minimè controvertam quamvis Alciatus & Stella de hoc disputaverint. Nam hæc Jasonis ratio minimè convenit Juri consulto siquidem ex ea sequeretur, quod si vocato Augerio constitisset de debito, etiam mortuo debitore principali, commissam esset stipulatio. Quod alienum videtur à Jurisconsulto, qui propriam responsum in eo constituit, quod mortuo patre Augerij, de debito constare non possit, nec sufficiat ad committendam stipulationem. Quasi voluerit Scævola, non ex eo defectisse conditionem, quod Augerius non fuerit vocatus, sed quod mortuus fuerit ejus pater ante debiti probationem. Deinde licet probatio debiti facta non vocato Augerio, illi non præjudicaret, atamen posset denuò cum Augerio agi ad ejusdem probationem per acta illa, per quæ eo non vocato probata fuerat quantitas debita, hærede tamen principalis debitoris vocato, ex mente Alexand. in 2. colum. 4. Cod. de eden. argumen. sumpto ex l. auctore laudato. C. de evict. Præterea, si vera esset Jason. ratio, etiam vivente patre Augerij, foret locus responso Jurisconsulti, nec esset commissam stipulatio, si probatio debiti facta fuisset cum ipso debitore Augerio tamen non vocato: quod abhorret à Jurisconsulti mente. Quamobrem non placet Jason. intellectus: tamen mihi plurimum applaudit, probationem debiti fa-

ctam cum principali ad veritatem hujus conditionis fidem facere contra fidejussorem, nisi ex contrario aliquid probetur: etiam si sententia lata contra principalem non habeat exceptionem rei judicatæ contra fidejussorem simpliciter ex contractu, & extra judicium obligatum.

¶ Post hæc Stella in dicto §. Augerius. censet Scævola consultum fuisse ante tempus, quo constat de debito, & sic ante debitæ quantitatis probationem, quæsitumque ab eo fuisse, si contigerit Augerij patrem decedere, & eo mortuo constare de debito, quid juris sit: Scævolaque respondisse sub conditione si conditio non extiterit, stipulationem non esse commissam. Qua ratione apparet eum sensitse, quod si conditio extiterit, id est, si de debita quantitate constiterit, etiam cum hærede patris ipsius Augerij, committi stipulationem. Et nunc probabitur in eo loco adversus communem, conditionem non minùs impleri posse cum hærede, quàm cum defuncto. Sed & hic intellectus ex eo deficit, quod Scævola de præsentis tempore consultus responderit, non de futuro. Et ita dixit: si conditio non extitisset, stipulationem non esse commissam, dicitur alioqui, stipulationem committendam non esse. Unde non placet hæc interpretatio, quam & alii rationibus Duaten. improbat, ac refellit, ut verè refellenda est.

¶ Demum ipse Franciscus Duarenus in dicto §. Augerius. opinatur, Scævola responsum ita esse accipiendum, ut Jurisconsultus quætionem illam ad jurisprudentiam minimè pertinere existimaverit, de jure tamen responderit his verbis: si conditio extitisset, stipulationem non esse commissam: an extiterit conditio necne, quia facti quæstio est, nec respondit, sed boni, prudentisque viri arbitrio id judicandum reliquit. Et probare conatur, Scævola in suis responsis hanc respondendi formam plerumque observasse, ut frequenter de facto consultus, de jure tantum respondeat, quasi quæstio facti ad juris scientiam non pertineat. Quod manifestum fit ex leg. Lucius. §. collegio ff. de leg. 3. l. taberna. ff. de fund. instrum. & instrum. legat. l. Seia. §. ultim. ff. eodem tit. Et præterea ex eleganti hac in materia responso in l. restatore. ff. de conditio. & demonstrat. Quidam etenim rogatus est, ut Titia hæreditatem restitueret, acceptis ab ea centum nummis, ea deceffit, antequam daret centum. Quæsitum est, an hæres ejus offerendo centum, fideicommissum consequi posset. Scævola responderet, hæredem conditioni parere non posse, Claudius autem, qui notas scripsit in Scævola; Magno, inquit, respondit Scævola, de jure aperto. cum possit dubitari, an in proposito conditio esset. Hæc J. C. Poterat enim Scævola videri fortassis ad quætionem facti contra morem suum respondisse, quæstio namque facta est, an testator ablativis absolutis usus conditionem adscribere voluerit: sed eum aliter sensitse Claudius ait, & ostendit, Scævola magno virum ingenio fuisse, nec tam stupidum, ut de facto, quod incertum erat, responderet, sed de jure tam aperto. Nam jus apertum est, legatum aut legata aut fideicommissa conditionalia ad hæredem non transire. Ex quibus non immeritò Duarenus scribit, Alciat. lib. 4. parerg. cap. 1. dum aliter Claudij adnotationem intelligit, omnino deceptum fuisse. Sed & quandoque solet Scævola responsum negare, quia quæstio facti sit, non juris, cur ab eo responsum petitur: sicuti perspicuum est in l. impera. ff. de probat. & in l. cum marii. §. Titij ff. de part. dotalibus. Cæterum ex verbis testatoris in d. l. a testatore. opinor ipse conditionem deduci, leg. facta. §. rescripto. ff. ad Trebell. l. si ego §. 1. ff. de jure dot. l. cum pater, in princ. ff. de legat. 2. Et idè non erit cogendus fideicommissarius, aut legatarius dare quantitatem in conditione positam, l. cum

etiam ab eo. ff. de contrah. empt. Quod secus esset, ubi ea quantitas in dispositione contineretur, ac posita esset. *l. in ratione §. tamen ff. ad legat. Falc. & in leg. fideicommissa. §. cum esset. ff. de leg. 3.* Ex quibus locis deducitur, tunc conditionem verè censeri, cum à testatore ponitur quantitas sub ablativo absoluto ad æstimationem alicujus rei, & inter eos disponit, quos gravare poterat. Qua ratione, ubi inter duos convenit, quod alter det domum alteri, datis ab eo centum in æstimationem domus, hæc conventio conditionalis non est, nec erit judicanda ex regulis, quæ de conditionibus à Jurisconsultis traduntur.

¶ Ego verò etsi videam diligenter à Duateno observatum fuisse Scævolarum Jurisconsulti morem in respondendo ad ea, quæ ab ipso quærentur, suspicor tamen *in d. §. Augerius.* Scævolarum voluisse quæstioni propositæ respondere: cum ex eo, quod ipse Scævola sæpè de jure responderit adjecta conditione, quæ factum respiciat, nempe his verbis, secundum ea, quæ proponuntur, quod Bernardinus Rutilius *in lib. de vetitis Jurisconsultor.* adnotavit: tum ex eo, quod proposita facti satis certi quæstione, par est, cum de jure juxta ipsius facti narrationem respondisse. Nec enim potuit dubitare an verba illa: quidquid constituit patrem debere, aut illa, quidquid debere constitisset: sint ad præteritum, an ad futurum referenda: siquidem ad futurum verè referenda sunt secundum communem, perpena ipsa stipulationis propria conceptione verborum. Quod si in præteritum verba illa accipienda forent, potuisset facillimè Scævola respondere. Et idè ipse censo Scævolarum respondisse de jure juxta factum satis expressum, & in specie propositum. Tamen si Duatenus illius responsionem diligentissimè examinaverit, nec sit illius interpretatio refellenda imò fortassis admitenda, ne communem intellectum sequamur.

Cæterum Costa *lib. 2. de condit. cogit. 23.* existimat adversus communem, aliud esse conditionem non existere, aliud deficere conditionem. *l. fideicommissa. §. si cui ita. ff. de legat. 1. & l. factio. §. penult. ff. ad Trebell.* Ubi probatur, aliud esse conditionem non deficere, aliud existere conditionem. Idcirco si in quæstione proposita I. C. Scævolarum: conditio defecerat, & stipulatio evanuerat, non debuit argutissimus vir respondere conditionem non esse commissam. Erat enim hujusmodi responsum proprium magis conditionis, quæ penderet, non verò ejus, quæ defecisset.

¶ Igitur non satis rectè, nec satis rectè, nec satis atque Doctores responsum id interpretantur de conditione deficiente: cum in ipso de conditione non existente tractetur. Et idè ipse Lulianus, vir equidem in juris utriusque disciplina acerrimi judicij, & diligentia non vulgaris, opinatur, Scævolarum respondisse obliquè, sanè, cum videret se consulti de re non admodum ambigua, quia constaret, conditionem extitisse, secundum ea, quæ proponerentur: si conditio non extitisset, stipulationem non esse commissam: & significasse stipulationem commissam esse: quia secundum propositam quæstionem conditio extitisset, cum esset satis, probationem, ac certitudinem debitæ quantitatis post patris Augerij mortem ad veritatem conditionis contigisse. Nec dictio, Si assumitur pro, quia: sed ferè conditionalis est, & verbum extitisset propriè est præteriti plusquamperfecti, juxta illud Maronis in Bucolicis:

Et si non aliqua nocuisses, mortuus esse.
Et *Æneidos* quarto,

Si littora tantum.

Nunquam Dardania tetigissent nostra carina.

Atque illud *Psalmi 106.* Si non Moyse electus ejus stetit in divisione in conspectu ejus, id est, nisi Moyse *Didaci Covarr. Tom. II.*

se se præbisset sequentem, disjunctos & alienatos inter se reconcilians, disperderet eos Deus. Et nisi aliqua nocuisses, mortuus esset: Et nisi littora nostra Dardaniæ tetigissent carinæ, Dido, inquit, fœlix fuisset. Et item apud J. C. nisi conditio extitisset, stipulatio commissam non esset. Ut verus sensus inde coniter, nempe stipulationem esse commissam ex eo, quod conditio extiterat. Sicut & apud *Plautum*; Deus *Judæis* pepercit ex eo, quod *Moyse* fuerit eorum sequenter, & eos reconciliaverit. Apud *Virgilium*, in *fœlix Dido*. quod *Dardaniæ* naves *Carthagine* littus tetigissent. Et apud eundem, alter vivit, quod aliqua nocuerit. Ex quibus constat, quid respondendum sit ad text. *in dict. §. Augerius.* ne ex illo communis, falsaque conclusio proberetur.

¶ Sed & *Connanus lib. 6. Commentar. Juris Civilis, capit. 3.* Scævolarum responsum, communem interpretationem ineptam & fallam esse censens: ita interpretatur, ut illa verba: si conditio non extitisset; sint in eum sensum accipienda: ut quamvis hæredes sint appellati, & constituit patrem debuisse, & condemnati sint solvere, non tamen committatur stipulatio, nisi extet conditio, quæ est, si fuerint minus idonei ad solvendum. Ex *Jurisconsulto Celso in legat. si ita stipulatus. ff. eodem titul.*

¶ Superest nunc & *Jurisconsulti locus in d. l. si decem cum petiero.* Est enim observandum, quod illa formula stipulationis, *cum petiero*, differt ab illa *si petiero*. Quia prior inducit principaliter tempus executionis, quamvis & quodammodo conditionem inducat: posterior verò principaliter conditionem habet. text. *optim. in l. centesimus. §. ultimo. & in l. si ita quis. §. non solum. ff. de verb. obligat. l. si Titio. ff. quam. d. leg. ced.* Qua ratione *Jurisconsulti in dict. l. si decem* respondit ex illa forma, decem cum petiero, admonitionem magis, quam conditionem induci. Nec tamen negavit, illic conditionem subesse, quamvis non principaliter: idque palam probatur, quia subdit, non videtur defecisse conditio, ergo præmittitur conditio, quæ non defecit, quamvis nec verè extiterit. Hæc enim diversa sunt, extare conditionem, & non deficere conditionem, ut paulò antè adnotavimus, & idè hæres poterit petere, & tunc extabit conditio. In illa verò formula, *si petieris*, conditio subest principaliter: sed jus conditionis adimplendæ non transit ad hæredem: quia dicta conditio non tantum ex potestate nostra, sed etiam ex ipsa voluntatis declaratione pendet, atque idè ad hæredem non transmittitur. Is etenim, qui ante mortem non petit, & voluntatem suam non declarat, ab omni obligatione recedere videtur. Nam hæc conditio, si petiero, eum sensum habet: id est, si voluero petere, *l. item veniunt. §. petiam. ff. de pet. hered. Bart. in l. si quis mihi. §. pater Seio. ff. de acq. hered. idem in l. etiam hoc; ff. de legat. 1. Jaf. in leg. vinum. num. 15. ff. si certum petat.* Voluntas autem ante mortem explicari debet, non equidem post mortem, nec tunc per alium, etiam hæredem declarari poterit. *l. 4. ff. locat. leg. si ita legatum. §. illi si voler. ff. de legat. 1. & illic Doctor. glot. in l. idem Pompeius. §. ultim. ff. de rei vend. & in l. inter stipulantem. §. 1. ff. de verb. obl. tex. optim. in ejus ratione in d. l. centesimo. §. ultim. ff. de verb. obl. c. si gratiose de rescript. lib. 6.* Qua ratione illud erit adnotandum, *in dict. leg. si decem cum petiero.* jus conditionis implendæ ad hæredem non transmitti, quia tractatur de illa conditione, quæ ad eam personam adhæret, ut per aliam adimpleri non possit: sicuti & idem erit in similibus, nempe illa, si *Capitolium* ascenderit. *l. ultim. de condit. institut.* ubi hoc notant interpretes. Quo fit, ut in conditionibus quæ per alium expediri possunt, nec omnino personales sunt, fuerit respondendum, jus conditionis implendæ ad hæredes transmitti. Illa verò conditio, si volueris similis est huic, si petieris: & illa formula, cum volueris, itidem huic, cum petieris, modò de voluntate, &

petitione ipsius stipulatoris, non promissoris intelligamus: at si verba ista referantur ad promissorem, non procedit, nec obrinet omnino similitudo. Nam illa, si volueris ad stipulatorem relata, valet, nec tamen transit ad ipsius hæredes, quia conditionalis est, & personæ stipulatoris adhæret. Relata verò ad promissorem ab initio nulla est ipso jure. Illa equidem formula, cum volueris, ipsi promissori apposita, etsi quibusdam visum fuerit contrarium, valet in hunc sensum, si antè mortem promissor declaraverit se velle, quemadmodum probatur in d. C. l. centesimus. §. ultim. & ex his, quæ illic ab omnibus traduntur. Quòd si stipulatio concepta fuerit sub illa clausula, cum stipulator voluerit, valet tunc, & ad hæredes stipulatoris transmittitur: ut & illa, cum stipulator petierit ex ratione J. C. in d. l. 10. si cum petiero, quod expressim Jason adnotavit in d. l. centesimis §. ultim. n. 3.

¶ Item non oberit text. in l. fidejuss. obligari §. ult. ff. de fidejuss. qui ad probationem communis opinionis fuit à nobis adductus. Nam illic non agitur de conditione potestativa, sed de conditione mixta. Cum potestativa conditio sit illa, quæ secundum communem usum pendet principaliter ab arbitrio & potestate contrahentis, aut illius, cui aliquid sub conditione promittitur vel legatur. Illa verò, quæ ab alterius arbitrio & potestate principaliter pendet, mixta est, ut probatur in l. 1. §. qui sub conditione. ff. si quis omis. caus. test. l. suus quoque §. puto. ff. de hered. institut. & in l. que sub conditione. §. quoties. & in l. ultim. ff. de condit. instit. & notatur in rubr. ff. de condit. & demon. Ergo J. C. responsum in dict. l. fidejussor. non potest commodè induci ad probandam communem Bartol. & aliorum sententiam. Cum in conditionibus mixtis & casualibus fateantur omnes, jus conditionis implendæ ad hæredes transmitti. Sed & alia ratione illud responsum aptari non potest huic quæstioni, quam tractamus, an jus conditionis implendæ ad hæredes transmittatur. Nam cum agamus de jure conditionis implendæ non transmittendo ad hæredem illius, cui promissio fit, & negemus transmitti, quia potuit & debuit ille ante mortem adimplere, ut ratiocinantur omnes, non est, cur ad responsum J. C. rationem istam examinemus, quia ille, cui promissio fit, nihil adimplere debet, nec tenetur: & præterea non quæritur illic de q. contingenti post mortem illius, sed alterius, qui debitor erat principalis æris alieni, in secundam obligationem conditionalem deducti. Atque idèd responsum illud J. C. ex eo constabit, quòd conditiones sint in expressa forma adimplendæ, de quo statim disputabitur, non autem ex eo, quòd jus conditionis implendæ non transeat ad hæredes. Nam quòd Stella scribit, illum text. non probare communem sententiam, quia conditio negativè concepta morte finiatur, & deficiat, etiamsi verum sit regulariter: poterit tamen ex contrario dici, & merito, illud idèd contingere, quia non potest hæres adimplere conditionem, quæ fuerat defuncto injuncta, & adscripta. Etenim si in conditionibus negativis mortuo illo, qui poterat aliquid agendo conditionis defectum inducere, conditio defecit, non alia ratione id contingit, quàm quòd hæres idem agendo non possit conditionis negativæ formam adimplere.

¶ Sed & ultima ratio per communem opinionem adducta minùs eandem probat: nempe conditiones esse adimplendas in forma expressa, & idèd nec ab hærede, nec cum hærede adimpleri posse, & atque ita jus conditionis implendæ non transire ad hæredem illius qui adimplere non debet, nec ad hæredem illius, cum quo adimplenda est: quòd Bald. & Socin. adnotarunt in dict. §. Auger. Ego etenim huic rationi in universum respondebo, in conditionibus præcipuè servandam esse testantis vel contrahentium voluntatem, quæ conditiones ipsas regit. l. hæredes mei,

§. cum isa. ff. ad Trebell. l. in conditionib. & l. ipse Sever. ff. de condit. & demonst. Unde licet verba conditionis sint secundum rigorem significationis, & conceptam formulam intelligenda: nihilominus ex mente testatoris, vel contrahentis, à quo dicta est conditio, poterit ipsa conditio verè adimpleri per æquipollens, ita ut idem sequatur effectus: quemadmodum frequentissimè observarunt Bart. numer. 3. Imol. Alex. & Aret. & alij in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de lib. & posthum. novioresque longius præsertim Ruin. numer. 17. Lanc. Galliau. Crocius numer. 28. Fort. & Lusit. in 5. Relect. parie. Quorum sententia probatur quoad eum, cui incumbit conditionem implere, in libr. ultim. ff. de condit. inst. ubi conditioni, si decem Titius dederit, pareretur: & sit satis si alter 10. nomine Titij dederit, quamvis absque ejus mandato. Imo etiamsi eo ignorante data fuerint, idem esse quidam responderunt: nempe Bald. Paul. Cum. & Imol. in dict. lib. ultim. Bald. in l. un. §. si autem. col. 1. C. de cad. toll. Cuman. & Socin. in lib. 2. ff. de cond. & dem. Idem Soc. in libr. 1. in repet. numer. 47. ff. de vulg. Adversus Ang. in dict. ultim. & Alex. in l. si filius hæres pen. colum. ff. de lib. & posthum. Idem verò, quòd ex dict. libr. ultim. de conditione dandi, deduximus, probatur expressim in libr. Arethuf. ff. de stat. hom. ad fin. & in libr. un. §. ne autem. C. de cad. toll. Sic sanè in præsentì quæst. cum de contractibus disputetur, quorum ea est natura, ut hæredes transmittantur, etiamsi conditionales sint, quòd probavimus superius, par est ut præsumamus, contrahentes non ita fuisse addictos rigori verborum, in conventionibus etiam conditionalibus concipiendis, quòd eorum hæredes voluerint à jure adimplendi conditionem excludere, si per eisdem hæredes ad eundem effectum adimpleri conditio possit. Siquidem tunc conditio quoad effectum servatur in eo, quòd æquipollet. Quòd probari etiam potest ex ratione libr. veteris. C. de contrab. stipul. Hoc itidem confirmatur: quia si jus conditionis implendæ ad hæredes non transiret, daretur ex eodem contractu inæqualitas, neque esset æqua utriusque contrahentis conditio: cum contingeret, transire contractum ad hæredem unius, non tamen ad hæredem alterius, cui incumbere jus adimplendi conditionem potestativam: nec potuit is eam adimplere priusquam morte obierit, & aut saltem non fuit in mora adimplendi. Sed & ad hoc moveor auctoritate Bart. qui in dict. l. si decem scribit adducens J. C. responsum in dict. l. à testatore. ff. de cond. & dem. & d. l. un. §. si autem sub. C. de cad. toll. idèd jus conditionis implendæ non transmittitur: & loquitur Bart. in contractibus. Nam si vera est inductio Bart. & ejus argumentatio procedit, cum satis constet, contractum conditionalem transmitti ad hæredem, consequetur evidenter, & jus conditionis implendæ ad hæredem pertinere, etiamsi conditio potestativa sit.

¶ Ad idem est opt. text. in l. diem proferre. §. si hæredes. vers. nec utimur. ff. de recept. arbi. Nec utimur, inquit Ulp. Labeonis sententia, qui existimavit, si arbiter aliquam pecuniam dare jussisset, & is decesserit antequam daret, pœnam committi, licet hæres ejus paratus sit offerre. Quibus equidem verbis satis constat, hæredem posse conditionem illam adimplere, quæ defuncto fuerat injuncta, aut quæ de eodem defuncto fuerat adimplenda: non alia sanè ratione, quàm quòd natura contractus hoc exigat, & quòd ex contrahentium mente durum esset cogi ad subeundam pœnam hæredem, qui paratus est pecuniam dare, & illud agere, quòd sub conditione pœnalis defuncto fuerat indictum lege contractus. Nec oberit intell. Bart. & aliorum in dict. l. si decem cum petiero. dum hi scribunt in dict. l. diem. §. 1. præcessisse dispositionem putam, & idèd

ius adimplendi conditionem postea scriptam ad hæredes transmitti : quia contractus non incepit à conditione, sed à pura & simplici conventionione & dispositione, Nam & hæc ratio facillimè tollitur, cum ea ex hoc procedat, quòd ex præcedenti dispositione transmittatur contractus ad hæredes, & consequenter jus adimplendi conditionem. Etenim quamvis contractus incipiat à conditione, ad hæredes transit : quod superius probatum est, ergo & jus adimplendi conditionem. Quæ ratione illud mihi satis certum est, hanc argumentationem Bart. ipsum, & alios decepsisse. Frequentissimè enim responderunt, jus adimplendi conditionem ad hæredes non transmitti, quia nec contractus conditionalis ad hæredes transmittatur.

¶ Ex parte verò ejus, cum quo adimpleri debet conditio : itidem passim ac frequenter ex voluntate testatoris aut contrahentium satis est, quòd ea per æquipollens simili modo adimpleatur : ita quidem, ut idem sequatur effectus. Quòd probatur ex *l. 3. C. de inst. & subst. sub cond. fact.* ex responso Antonii, quòd in hæc verba positum est : Si mater vos sub conditione emancipationis hæredes instituit, & priusquam voluntati defunctæ pareretur, sententiam deportationis patet metuit, vel aliter functus est, morte ejus, vel alio modo patria potestate liberati, jus ad eundem hæreditatis cum sua causa quæsitis. Ecce quòd in eo responso non tam verba conditionis, quam mens testatoris fuisse ab Imperatore perpensa & observata. Nam si esset res juxta verborum rigorem definienda, non extitisset conditio. Sic & conditio illa, si patronus hæres non erit, portigitur ad conditionem, si patronus non erit bonorum possessor, qui propriè & verè hæres non est. *§. quos autem. Inst. de bon. poss.* Quemadmodum J. C. responderet in *l. conditio. §. si patronus. ff. de cond. & dem. l. ex facto. §. ultim. ff. ad Trebell.* qua de re in specie latè tradiderunt multa Lancellot. Politus in tractat. de substitut. tit. de vulg. part. 3. n. 9. & Lusitanus in d. *§. & quid si tantum §. par. n. 37.* Sic & fideicommissum à matre liberis relictum, si patris morte sui juris essent effecti, statim eis debetur, si vivente patre per emancipationem fuerint patria potestate soluti. *l. si ita liberis. ff. quando dies leg. ced. & in l. mulier. ff. ad Treb.* Eadem ratione conditio dandi pecuniam pupillo adimpletur ex mente disponentis, licet non ex rigore verborum, si detur pecunia tutori vel curatori. *l. si fundus. ff. de condit. & dem.* Quia idem sequitur effectus. Multa tandem his similia potuissimè hoc in loco tradere, quæ missa faciam libentissimè, cum longius tractentur in d. *§. & qui si tantum.*

¶ Constat igitur ex his, in contractibus conditionalibus conditionem verè adimpleri ex mente contrahentium non tantum cum illo, quia nominatim expressus fuit, sed & cum ejus hærede modò idem ex hoc sequatur effectus. Quòd Jaf. & Zal. in d. *§. Augerius non negarunt.*

¶ Hinc etiam inferitur intellectus ad text. in *dist. l. fidejussor. §. ultim. ff. de fidejussor.* Illa etenim conventio secundum communem hanc interpretationem habet, ut fidejussor teneatur, si reus principalis requisitus, aut interpellatus non solverit æs alienum, vel mortem ante solutionem obierit. Non quia hæres rei principalis non possit solvendo liberare fidejussorem : sed quia propter leve damnum, quòd fidejussori irrogatur, qui adversus rei principalis hæredem agere poterit, satis erit, ut ipse conveniri possit, quòd reus ante solutionem mortem obierit. Atque ita illa verborum conceptio : Si Titius non solverit, promittis mihi dare : propter congruam quandam contractus vim, ita erit interpretanda, ut satis sit interpellari reum, vel mori : nec sit necessarium, quòd hæres ejus interpelletur.

¶ Fortassis illud responsum processit à variis J. C. factis, atque ita Labonis sententia, quæ ab Ulpia repellitur in *dist. l. diem proferre* : quòd Duare censet, & nos quandoque idem in simili quaest. adnotavimus

libr. 1. Var. Resol. cap. 3. numer. 7.

¶ Quòd si ad amicum, quæ superius dicta fuere, observentur, manifestè contabit, communem sententiam non probari in *dist. l. si decem cum peiuro nec in d. §. Augerius nec in dist. l. fidejussor. §. ultim.* nec ratione illa, quòd conditiones sint in expressa forma adimplendæ. Deinde apparebit, contrariam opinionem deduci ex *dist. §. ex conditio. & ex dist. l. necessario. §. quòd si pendente. & ex ratione l. ultim. ff. de condit. institut. & l. 2. C. de pact. int. emp. & vend.* Cujus inductioni minimè oberit quòd Bart. & alij, qui cum secuti fuerunt, conati sunt respondere, nempe illa ratione in eo casu jus conditionis adimplendæ transire ad hæredes illius qui eam adimplere debuerat, & illius cum quo adimplenda erat : quia ille, qui ex conditionis eventu obligandus est, accepit aliquid, ut obligaretur. Tunc etenim jus conditionis implendæ transit ad hæredes, ut Bart. censet in *dist. l. si decem cum peiuro* cui tamen Jafou responderet, non obtinere ejus ratione, quia illic primus emptor cum adimpletur conditio, verum recipit pretium, quòd ipse dederat : & idè nihil recepisse videtur, ut ex condit. eventu obligaretur. Ego sanè opinor, Jaf. non satis percepisse Bart. mentem : nam Bart. non intellexit de pretij dati receptione, sed de ipsa re, quæ cum esset venditoris, data est emptori certo pretio, & minori fortassis, quàm esset ejus rei justa æstimatio propter pactum de revendendo, quæ ratione emptor in eo casu obligatur acceptione rei venditæ in eventum conditionis adimplendæ. Sed nihilominus Bart. intellectus lex eo deficit, quòd rationes opin. communem ita obtinent in casu, & quòd *dist. l. sicut & in alijs.* Etenim si jus conditionis adimplendæ non transit ad hæredem, quia conditio est in expressa forma, sed in æquipollenti. Et præterea si ex eo communis opinio procedit, quòd contractus conditionalis non transit ad hæredes, idem & in illo casu respondendum foret. Etenim contractus venditionis est purus, pureque conceptus : contractus revenditionis conditionalis, & distinctus : atque idè licet purus ad hæredes transiret, non ex hoc conditionalis ad eosdem hæredes transmittendus erat : nisi communis opinio Bartol. & aliorum falsa foret.

¶ Rursus nec mihi placet conclusio Bartol. asseverantis, jus conditionis implendæ ad hæredem transmitti, quando contractus incipit à præcedenti dispositione, ex *l. diem proferre. §. si hæredis.* Nam si vera est ratio, quæ communis opinio defendi solet, de conditione scil. adimplenda in forma expressa : eadem & in eo casu obtinet, quo processit dispositio. Siquidem non magis implebitur conditio tunc in forma expressa, si per hæredem adimpleatur, quàm ubi incepit contractus à conditione. Unde interpretatio Bart. non est admittenda : præsertim cum & is nulla ratione dixerit, text. in *dist. §. si hæredis* intelligendum esse, quum idem est in conditione, quòd in dispositione. Nam, ut Jaf. rectè admonet in d. *l. si decem.* hoc non potest à jurisconsulti responso, nec ab ejus ratione deduci. Potuit enim arbiter in conditionem pœnalem aliud deducere, quàm deductum fuerit in dispositionem, & deinde, cum contractus conditionalis ad hæredes, ut ipse opinor, transmittatur, etiam opposita conditione potestativa, cessant omnia, quæ possent opinionem Bart. adjuvare. Transmisso namque contractu, mirum non est, quòd & jus conditionis implendæ transmittatur.

¶ Hactenus de quaestione ista, quæ hinc inde per tot rationibus & auctoritatibus controversatur, ut mihi, quid in ea sentiam, dicturo visum omnino fuerit, lectorem in summa admonere, quòd modo apud forensia tribunalia Judex, vel Advocatus hanc difficultatem expendere debeat, ne vel communem opinionem adversus propriam conscientiam temerè sequatur, vel eam secutus ex eo, quòd verior esse jure existimet,

in eum rursus errorem labatur ut conventionem quamlibet conditionalem secundum illam intelligendam esse censeat, non satis examinaus Bartoli, cui ceteri assentiuntur, mentem, communemque omnium resolutionem.

¶ Primum igitur illud erit observandum, ex omnium traditione, & ex mente Jurisconsultorum, tunc dici actum initium sumere à præcedenti conditione, cum nulla datur obligatio ante conditionis eventum, nec illius, qui promittit, ad solutionem, & promissi dationem, nec illius, cui promissio fit ad conditionis adimplementum, ita quod præcisè cogi possit, conditionem adimplere. Quod si detur obligatio illius, cui promissio fit ad adimplendam præcisè conditionem, profectò actus non incipit à conditione, sed à conventionem illa, quæ statim inducit obligationem ad conditionem adimplendam, aut ad certum diem, vel certo die à contrahentibus præfinito, licet alterius obligatio conditionalis sit in eventum conditionis. Nam si dixerit: *promitto tibi centum, si dederis equum Titio*, incipit hæc conventio à conditione, quia ego non teneor tibi dare centum, donec dederis equum Titio, nec tu teneris dare equum præcisè, sed si volueris à me habere centum. Quod si actum sit eo modo, ut ego teneor tibi dare centum, si dederis tu equum Titio, & nihilominus tu tenearis, sive velis sive nolis, equum dare Titio: sitque hoc traditum lege contractus expressim, vel tacitè: hic contractus non incipit à conditione, sed à dispositione, quamvis & hæc sit aliqua ex parte conditionalis. Quod J. C. eleganter explicat in *l. ita stipulatus sum te sisti, vers. itaque potest Sabini sententia. ff. de verb. oblig.* Hoc eo libentius admonui, quod viderim quandoque in hoc erratum fuisse ab his, qui Bart. opinionem sequi decreverunt: unde oportet, si quis velit communem sententiam probare, quod is diligentissimè expendat, quid Bartolus, qui primas in hac dispositione tenuit, palam scripserit asseverans, jus conditionis implendæ ad hæredem transire, quoties contractus non à conditione, sed à dispositione incipit.

¶ Secundò loco in hac controversia est tenendum mentem, ex communis juris Cæsarei interpretum opinionem receptam esse, jus adimplendi conditionem potestativam ad hæredem non transmitti, nec conditionem impleri posse cum hærede illius, cum quo ex lege contractus fuerat adimplenda, modò conventio ipsa initium habuerit à conditione.

¶ Tertio, quamvis hæc sit communis opinio, & fortassis verior multis videatur, intelligenda erit in *stipulationum formulis*, quæ restringendæ sunt, & ex rigore quodam verborum intelligendæ juxta notata in *l. quidquid adstringenda. & leg. 4. §. Cato. & l. 1. ff. de verb. oblig.* Nam propter stipulationem veterem illam & superstitiosam solemnitate: qui in his cadebat à syllaba, ut & in prætorum formulis, cadebat item à causa. Quemadmodum ex pluribus locis J. C. in *tract. de verb. obligat.* facillimè deduci poterit.

¶ Quarto, erit adnotandum ex hoc, opinionem istam, etsi communis sit, & vera, non esse admittendam in contractibus ultro citroque obligatoriis, præsertim nominatis, & qui bonæ fidei censentur, propterea quæ nos in *reg. possess. de reg. jur. in 6.* de contractibus bonæ fidei tradidimus. Deinde propter legem regiam *l. 3. ord. tit. 8. lib. 3.*

¶ Quintò, ut liberè & ingenuè rem istam ipse palam exponam, censeo communem sententiam nec veram esse, nec in practicis consultationibus servandam fore. Imò existimo, jus conditionis adimplendæ ad hæreditatem transire, etiam si conditio potestativa sit, modò ea conditio non sic adhæreat personæ nominatæ, quod per alium expediti ad similem effectum & æquipollentem minimè possit.

¶ Sextò, eadem ratione adversus receptam ab aliis

opinionem existimo, conditionem contractibus appositam, etiam si ea potestativa sit, posse adimplere & cum hærede illius, cum quo ex verbis contractus erat implenda: etiam si contractus inceperit à conditione.

¶ Septimò, hinc & illud frequentissimè erit respondendum, contractus conditionales, etiam quibus adscripta est potestativa conditio, ad hæredes omnino transmitti, si conditio per hæredes adimpleri possit.

¶ Octavò, ex prænotatis superest verum & proprium discrimen inter ultimas voluntates, & contractus. Nam ex ultimis voluntatibus conditionale fideicommissum, vel legatum, sive conditio sit potestativa, sive casualis, non transmittitur ad hæredem ante conditionis eventum. At ex contractibus transmissio fit, sive sit conditio casualis, sive potestativa, modò conditio eveniat, aut adimpleri possit per hæredem, aut cum hærede, forma expressa, aut æquipollenti ad eundem effectum, quem lege dicta contrahentes præcogitarunt.

CAPITULUM XL.

De usu Jurisdictionis, quæ pluribus in eadem urbem aut oppidum competit.

SUMMARIUM.

1. Jurisdictio pluribus jure domini in eodem territorio competens, quoniam pacto sit exercenda?
2. Jurisdictionis, quæ pluribus communis est, commoda & emolumenta qualiter sint dividenda?
3. Divisio rei communis quomodo fieri debeat?

NON rarò in judicialibus controversiis tractare solet à forensibus advocatis, quoniam pacto plures unius urbis aut oppidi domini jurisdictionem habentes, ea uti commodè possint, ne fraus aut injuria fiat. Et sanè in eam sententiam communi, aut frequentiori consensu itum est, jurisdictionem in hoc casu in solidum cuilibet competere: quemadmodum omnes probare conantur & ante alios gloss. in *cap. prudentiam. in princ. de offic. deleg.* ea ratione, quod jurisdictio sit jus incorporeum, & individuum. *arg. l. 1. §. si usus fructus. ff. ad. l. Falc. & l. via ff. de servitut.* Sic & Bart. in *l. si unicus. n. 8. ff. de re jud.* scribit, posse quemlibet ex his dominis jurisdictionem in solidum exercere: ita sanè, ut locus sit præventioni: citatam hujus opinionis probationem text. in *l. 2. §. ex his. & §. ex quo quidem. ff. de verb. obl.* atque idèd Bart. sententiam inibi sequuntur Ang. Cum. Imol. Alex. & Vincent. Hercul. n. 18. Abb. n. 12. Imol. Fel. col. 1. & Dec. n. 10. in *dist. cap. prudentiam.* Nec refert secundum eos quod jurisdictionem istam exercentes impari partem domini habeant: nam & tunc pariter jurisdictione in solidum uti poterunt ex jure præventionis.

¶ Ex contrario sunt, qui censeant, jurisdictionem in hoc casu in solidum cuilibet competere, quia individua est, exercitium tamen ejus non esse penes quemlibet in solidum, nec à quolibet in solidum exercendam fore jurisdictionem, sed compellendos esse ut eam communi & concordii suffragio exercent, quantum ad ipsius usum: sic denique ut inviti cogantur ad concordiam, si in jurisdictionis usu non convenerint. Quam opinionem tenuerunt Guliel. de Cuneo, Rainer, Alber. Bald. *quæst. 7. l. unica. ff. de offic. cons.* Paul. de Cast. in *dist. l. si unicus*: quo in loco *Jas. in l. sequenti in hanc inclinatur sententiam.* gloss. *oprima in cap. licet, in verb. conventi. 16. qu. 13. Rom. sing. 759. Ant. de But. in dist. cap. prudentiam. col. 4.* Bart. Soc. *conf. 272. lib. 1. Ang. & Alex. & alij in dist. §. ex his. Dec. conf. 242.* latè Boërius *dec. 5.* Nam licet quidam ex præcitatatis loquantur, ubi jurisdictio ab uno in plures hæredes ejus devenit, & translata est, omnes tamen in hoc conveniunt, quod idem sit, quoties jurisdictio in aliquo

aliquo territorio pluribus competit ratione dominij. Eadem enim est ratio : siquidem jurisdictio illa non est exerceada, nisi pro ea parte dominij, quæ in ipsum territorium obtinetur. Quasi secus sit respondendum, quoties duo vel plures à lege, vel à Principe constituuntur judices ordinarij, daturque eis ordinaria jurisdictio. His etenim in solidum competit in habitu, & exercitio. *l. 1. ff. de offic. conf. dict. l. si unie. & in c. prudentiam.* Quibus in locis hæc est ab omnibus recepta opinio. Ergo ubi ratione dominij jurisdictio pluribus competit, hæc non in solidum à quolibet, sed communiter est exercenda : quemadmodum *in d. §. ex his.* Ang. & omnes tradidere. Dec. & Boër. paulò antè citati. Convenit enim inter eos, cogendos esse plures unius territorij dominos ad concordiam, & ut concordie suffragio communes judices & vicarios eligant, atque constituent.

¶ Mihi verò ex his opinionibus potius illa placet, ex qua constat, non esse à quolibet in solidum jurisdictionem exercendam : atque idè existimo, cogendos esse plures unius territorij dominos concordie electione vicariorum, & magistratum, aut alia congrua ratione jurisdictionem communiter, non in solidum exercere. Quòd si posset commodè usus jurisdictionis inter eos dividi juxta partem, ac portionem, quam quisque majorem, vel minorem in eodem habet territorio, id æquissimum foret. Nam & Boër. *in dict. dec. 5.* refert, in senatu, & auditorio Bardegalensi apud Gallos ter pronunciatum fuisse in tribus hac de re questionibus, quòd plures habentes in eodem territorio jurisdictionem, eà uterentur divisione quolibet anno, tot ejusdem mensibus, quot partes haberent domini. Sic ubi duo nobiles viti essent unius territorij domini, haberetque unus duas partes, alter verò tertiam, ex prædict. Bardegal. prætorij definitione, ac decisione, qui duas habet partes ex tribus uteretur jurisdictione in solidum, & solus octo anni mensibus, alter verò quatuor. Nec tamen hoc decretum adeò tutum est, præsertim ipsis, qui sunt duobus aut tribus Principibus subditi, & ab his justitiæ rigore regendi, ut frequenter sit admittendum. Fortassis enim quandoque commodè id fieri poterit : cum alioqui possit contingere, nunc usum jurisdictionis perniciosum esse. Quamobrem prior opinio quam ex Bart. *in d. l. si unie.* adduximus, magis recepta videtur. Nec mihi placet, quod Nicol. Boër. probare conatur *in d. dec. 5.* asseverans, habentem majorem dominij partem, habere etiam jus creandi, & eligendi magistratus, ut vicarios qui omnium dominorum nomine jurisdictione utantur. Nam & ipse dubius est de hac opinione, & auctores ab eo citati parum urgent ad eam probandam.

¶ Quòd si præmittamus Bart. sententiam vel praxi, vel alia ex causa obtinuisse, ea erit admittenda quoties ex usu jurisdictionis nullum commodum pecuniarum exercenti acquiritur : alioqui ubi ex pœnalibus legibus aut statutis, modoque mulctarum aliquod emolumentum acquiritur exercendi jurisdictionem, siue sint plures domini, siue plures judices ordinarij, non poterit unus, altero invito, vel absque alio jurisdictionem exercere. Quòd Bart. ipse *in dict. l. si unie.* censet, & post eum Bald. *in cap. ultim. colum. 5. de re ju. Abb. in dict. cap. prudentiam n. 12.* argum. sumpto ex *l. heredes mei. §. ultim. ff. ad Trebell.* Sequitur eandem opinionem Jason dicens communem esse *in l. nunc autem. ff. de re jud.* Quam tamen reprobant Andr. *in dict. si unie.* & illic Alexand. atque Imol. *in dict. cap. prudentiam. colum. 4.* Idem Imol. *in l. si fundum sub conditione.*

3 ¶ *his verbis. ff. de leg. 1.* ratione quòd commodum incidenter contingens, non impediatur jurisdictionis usum. Ergo verò, etiam si Bart. opinio admittenda foret,

existimo eam non obtinere, ubi agitur de commodis sportularum, nam hoc non impedit exercitium jurisdictionis, ut Ang. argumentatur : atque ita Cum. Imol. & Jal. *in dict. l. si unie. & in l. nunc autem, & Alex. in dict. l. heredes mei. §. ultim.* Bart. dictum intellexerunt. Ejus etenim opinio est omnino intelligenda quoad pœnas & mulctas, quæ judicibus ex l. deferuntur : sicuti & Imol. Jal. *in dict. l. si unie.* existimant.

¶ Sed & si omissa Bart. sententia sequamur Ang. & alios tenentes, posse quemlibet in solidum exercere jurisdictionem etiam ubi tractetur de pœnis & mulctis, quæ legibus ad judices pertinent, nihilominus omne commodum ex hoc deductum, quamvis ex unius sententia, erit inter omnes proportionales dominij dividendum : quod notant Cuman. *in d. l. si unie.* Jacob. de S. Georg. *in tract. de Feudis colum. 3.* & Boër. *in dict. dec. 5. num. 6.*

¶ His verò libenter adjiciam, cum de re pluribus communi actum sit, quòd & si judicis officio sit divisio factienda eo modo, quo melius fieri possit, sicuti frequentiori consensu receptum est : tamen menti, ac memoria commendari debet text. elegans *in c. 1. de parochiis.* Ex quo deducit, inter fratres ita esse faciendam divisionem, ut antiquior dividat, ac partes constituat : minor autem eligat : quod ex illo text. adnotant ibi Doct. & præter eos Ananias *in c. qualiter. in 2. de accus. colum. 1.* Barb. *in rubr. de reb. Eccles. n. 128.* Alex. & Jal. *in l. 1. ff. si certum per. num. 39.* idem Jal. *in §. quedam. de actio. n. 65.* Tractat questionem istam latè Andr. Tiraquel. *de primog. quest. 60.* & refert Rom. *conf. 471.* legem quamdam municipalem, qua idem erat statutum. Sed & Bal. *in l. pen. C. commun. divid.* scribit D. Aug. idem probasse : tametsi Bald. non placeat modus hic divisionis. D. autem August. *lib. 16. de civit. Dei. c. 20.* commemorans divisionem Abraham & Loth, cujus in hunc modum fit mentio Gen. 13. inquit, hinc fortassis effecta est inter homines pacifica consuetudo, ut quando terrenorum aliquid partiendum est, major dividat, & minor eligat. Hæc August. cujus mentionem idè feci, quod is originem hujus consuetudinis è divisione Abraham & Loth deduxerit. Seneca item *lib. 6. dec. am.* ejusdem moris meminit, & ex eo declamationis cujusdam leges, ac titulum accepit. Judex tandem expendere debet in his divisionibus faciendis, quid commodius sit, à fraude & injuria magis alienum. Ejus etenim arbitrio committitur, quoniam pacto divisio fieri debeat ex *§. ult. Instit. de offic. jud.* tradunt Bart. & alij *in l. 1. C. de his. qui se defer. li. 10.* Roma *in dict. conf. 471.* Alex. & Jal. *in d. l. 1. ff. si cert. per.* Apud Demost. contra Olympia. cum ageretur de dividenda canonis hæreditate inter Callistratum, & Olympiad. Callistratus eam in duas partes divisit, deditque electionem Olymp. Sed & Pontificia responsio *in dict. c. 1.* non loquitur de majore, aut minore respectu ætatis : sed de eo, qui diutius rem, de qua agitur, administravit : tunc etenim mirum non est, jus divisionis antiquiori dari, aut sanè optionem. text. & illic glo. *in verb. antiquiores. in cap. ult. de consuetud. l. 6.* ubi Jo. Andr. Auchar. Dom. & ferè omnes idem voluere. Hæc tractat summus Pontifex de divisione rerum hæreditariarum, in quibus non habet plus juris major ætate, quam minor : estque illud jus Pontificium speciale introductum favore fidei : atque idè in eo tantum casu, vel alioqui simillimis observandum : siquidem communi sententia receptum sit, regulatiter divisionem juris arbitrio, aut sortì committendam esse. *l. non amplius. §. 1. & l. sequen. ff. de leg. 1. l. 2. C. quand. & quibus 4. pars dub. lib. 10.* omnium diligentissimè tradit Tiraquell. *in dict. quest. 60.*



D I D A C I
COVARRUVIAS
 A LEYVA, TOLETANI,
 DE FRIGIDIS ET MALEFICIATIS,

Tractatus doctissimus

*In septem quæstiones divisus, nuperrimè ex manuscripto Codice ejusdem COVARRUVIAS
 descriptus, qui in Bibliotheca Collegii majoris S. Salvatoris alma & celeberrima
 Academia Salmanticensis asservatur.*

AUCTORIS PRÆFATIVNCVLA.

CUM olim Salmanticæ epitomen in librum quartum Decretalium scriberem, quibusdam ex causis tractatum in titulum de Frigidis libenter missum feci, eo animo, ut nihil unquam ea de re forem tractaturus; coactus tamen sanctæ Sedis delegatione causæ cujusdam gravis profectò, & quæ mihi molesta fuit, non potui non hac de re aliquot quæstiones ac dubia tractare, quæ apud juris utriusque interpretes variis sententiis & opinionibus sic explicantur, ut omninò sit necesse, quid jure tenendum aut respondendum sit, & deliberare maturiùs, & cautiùs definire.

QUÆSTIO I.



AN Matrimonium quoad vinculum dissolvi possit & debeat, quia ipsa fœmina à viro, coitu conjugali cognosci non possit, vel quia ita est arcta, aliadve impedimentum habeat, quod potentiori viro indigeat, ut ab eo cognosci valeat, ipse verò vir possit aliam fœminam, corruptam quidem cognoscere, vel coire cum ea, quæ non sit ita arcta, ut est propria uxor. Est enim hoc impedimentum, ut sic loquamur, respectivum viri ad istam fœminam, & hujus fœminæ ad virum istum, non tamen absolutè quoad omnes. Et sanè matrimonium non esse ex hac causa dissolvendum videtur probare textus in *c. fraternitatis de frigid.* quo in loco summus Pontifex affirmat, fœminam quæ sit apta uni viro, omnibus aptam censerì. Quod Innocentius illis urget dum exponit litteram à simill viro, id est à quolibet in genere, & communiter qui frigidus omnino non sit, cum illi nulla vis fuerit facta, & potentia illi non desit ad uxori reddendum aliquando debitum, quamvis aliquando & sæpiùs non possit.

Hæc rationi accedit, quòd impedimentum illud, cui mederi potest humano medio, præter divinum miraculum, non dirimat matrimonium, neque illud impediatur: qua quidem regula utitur summus Pontifex indistinctè in *dict. cap. fraternitatis*. Sed hoc impedimentum tolli potest per incisionem, quæ fieri

valeat absque periculo mortis, ergo matrimonium hoc non debet dissolvi, & teneretur hæc mulier incisionem pati: si ea absque periculo mortis fieri possit, humanis ac moralibus conjecturis animadversis. Notant omnes in *d. cap. fraternitatis*, Soto in *4. sentent. dist. 34. q. 1. art. 2.* & Gabriel. in *supplemento*. Tandem hanc opinionem videtur probare S. Thomas in *dist. 34. quæst. 1. art. 20.* scribens non esse dissolvendum matrimonium ex eo quod vir non possit uxorem virginem coitu cognoscere, si sit potens & idoneus ad corruptam, & possit aliquo instrumeto illa virgo reddi apta marito. Idem illic Soto & Gabriel aperiùs hoc tenent, & in *d. c. fraternitatis*. Innocentius, Hostiensis, Joannes Andr. Henriques, Antonius & Præpositus. Imò esse hanc opinionem communem asseverant Antonius *colum. ultim.* qui eam sequitur *n. 22.* & Præpositus *col. 10.* qui *colum. antepen. & ult.* scribit hanc opinionem esse meliorem & veriorè. Eandem sententiam sequuntur hi auctores, qui existimant fœminam, quæ à priori viro non potuit cognosci, carnali coitu, si per usum posterioris viri efficiatur apta priori, esse illi restituendam, quorum in quæstione sequenti mentionem faciemus.

Ex adverso hoc matrimonium dissolvendum esse quoad vinculum, quia nullum fuerit, neque constare potuit, probatur ex eo, quòd cum contrahentes coire non possint, nec uti valeant thoro & copula conjugali, non sunt cogendi ullo modo in eo statu manere; quo conjugio uti non possunt, neque prolem legitimam habere, ipsis planè invitis, & qui eo animo contraherent matrimonium, eaque conditione tacitè à jure intellecta, si coitu conjugali

gali coire possint, & essent ad eum idonei ac potestates, non deberent ad remanendum in tali matrimonio compelli si conditio talis sublata non esset.

His suffragantur, quod impotentia perpetua coeundi inter virum & uxorem efficiat matrimonium nullum. Sed hæc est impotentia perpetua inter virum & uxorem. Ergo matrimonium est nullum.

Tertio urgetur efficaciter text. in cap. ult. de frigid. ubi matrimonium quoad vinculum separatur, nec prohibentur separati cum aliis contrahere connubium, si ex cohabitatione temporis legitimi, & aliis rationibus constiterit, non potuisse virum & uxorem carnali & conjugali coitu commiscere. Quod si quis dixerit illam decretalem tractare de impedimento maleficii, quod humano auxilio tolli non potest, atque adeo ceteris perpetuum saltem, quoad ipsos virum & uxorem, at impedimentum impotentiae quoad unum, non potest censeri perpetuum etiam quoad alium, quoad tolli potest humano auxilio, præter divinum miraculum.

¶ Verum hæc adjectio non urget. Nam & illam Decretalem obtinere non tantum impedimento maleficii, sed & in illo, quod ex frigidity aliave simili impotentia oritur, tenent illic Cardinalis, cujus interpretatio non displicet Panormitano, Præposito, Imolæ, Innocentio, illic eum textum intelligentibus solum in impedimento frigidity, non in maleficio: quamvis in hujus opinionis parte ultima ab omnibus aliis horum sententia fuerit improbata. Nam & Hostiensis scribit non solum intelligendum esse illud responsum in frigidis, sed etiam in maleficiis. Et in 2. columna. Quæ quidem opinio convenit opinioni Cardinalis, cujus Præpositus columna tertia meminit: habuit enim Præpositus Cardinalis commentarios, alios quidem ab his, qui vulgò habentur, quod patet, dum meminit cap. Nicæna, 31. distinct. Nec Cardinalis opinioni obstat ea diligentia quam adhiberi mandavit summus Pontifex de confession. & penitentia, juxta capit. si per sortiarias. 33. q. 1. Nam cum in d. cap. ult. tantum mentio fiat impotentiae; nec dictum sit qua ex causa, in quacumque impotentia erit illa decisio intelligenda, siquidem quod de penitentia ibidem traditur, cum ad auxilium divinum pertineat, & sit Christiana providaque cautio eam in quocumque impedimento requiri dicendum est: Unde non probatur efficaciter, & ea ratione illud summi Pontificis responsum, tantum esse accipiendum in maleficii impedimento.

Sed & ratio illa quæ traditur impedimentum ex maleficio cum una quoad illam censeri perpetuum, quia præter divinum auxilium licet tolli non possit, minimè obstat, cum & impedimentum ex impotentia frigidity contingere possit cum una, & ad unam tantum foemina, non ad omnes, & ita quidem, ut nullo humano opere tolli possit, quod paulò post adnotabimus: quin & impedimentum ex maleficio, sicut contingere potest, quoad unam, poterit & quoad omnes, cum ex maleficio possit homo aliquis sic imbecillis fieri, ut cum nulla foemina coire valeat, quod fatetur S. Thomas in 4. dist. 34. q. 1. art. 30. ad 4. Ergo jure quidem non potest differentia inter impedimenta ista constitui.

Quarto, posse contingere impedimentum respectivum ex alia causa, quam maleficii, ita quod mulier non sit apta uni & sit alteri, atque ita vir possit unam foeminam coitu carnali cognoscere, non tamen aliam, sive ob memoratum vitium, sive ex alia causa, expressè asseverant Richardus in 4. dist. 34. art. 1. col. 2. & illic Durandus quest. 2. nu. 8. Paladanus quest. 2. n. 10. 13. & 14. Et Joannes Major qu. 1. col. ult. Ita Jacobus Almainus, Gabriel quest. unica art. 2. coroll. 2. & 3. Angelus verbo matrimonium 1. impedimento 16. Sylvester verb. matrimonium impedim. 15. Anton. 3. part. tit. 1. c. 12. §. 1. Regia lex. 3. tit. 8.

& l. 17. tit. 2. part. 4. gloss. verbo à simili in d. c. fraternitatis. Et Vincentius, Joannes Goffredus, Pancretus, & Raymundus ab Henrico citati. Abbas not. 19. Ancharanus 10. & col. ult. Et Hostiensis in summa lib. 8. cap. 27. Turrecremata in cap. quod autem. 33. quest. 3. dum distinguit sextam conditionem à tertia, atque idèd possit matrimonium hoc dirimi, quoad vinculum, præcitati auctores tenent, qui etiam huic posteriori sententiæ subscribere mihi videtur. Nam Hostiensis scribit in d. cap. fraternitatis separato matrimonio, ex eo quod foemina judicata fuerit arcta, & tandem cognita à secundo viro, & propterea primo restituta, cum quo per cohabitationem temporis legitimi definiti, cohabitans non potuerit ab eo coitu carnali cognosci, eam foeminam secundo viro restituendam, absque ulla umquam reparatione prioris matrimonij. Hanc opinionem Hostiensis sequuntur Joan. Andr. Anton. n. 32. Abbas not. 20. Ancharanus not. 16. Henriques ibi col. ultim. Præpositus super, regula fornicario. Hostiensis lib. 8. cap. 27. Sylvester in d. impedimento 16. quæ ratione censeo hæc esse communem opinionem.

¶ Neque præsumptio illa, qua utitur summus Pontifex in d. c. fraternitatis, asseverans, foeminam quæ ab uno viro fuit cognita, posse ab alijs cognosci, non obstante quod fuerit arcta, non est ita firma. Non recipit probationem in contrarium Præpos. ibi col. 2. post Abb. not. 7. etenim quamvis sit à secundo viro cognita, si tamen per usum istum secundi viri adhuc non est effecta cognoscibilis à primo, matrimonium primum censetur nullum. Idem Gabriel in dist. 34. art. 2. coroll. 4. consentiuntque omnes in hac opinione, quo fit, ut omnibus perpensis constet plane posse contingere, inter virum & uxorem respectivum impedimentum, quod sufficiat ad dissolutionem matrimonij, etiam quoad vinculum, ne possit dubitari quin & hæc sit communis opinio. Denique constat, summum Pontificem respondisse secundum id quod communiter & frequenter contingere solet.

Ceterum hæc in controversia videamus, quæ possint morali certitudine apud judicem esse certiora, & ob id executioni mandanda, & quæ sint in futurum eventum remittenda. Hæc enim est summi Pontificis in dicto responso œconomia.

Primum enim ubi vir & uxor tempore legitime definito cohabitaverint, idque constiterit eo modo, quo apud homines constare potest, virum non esse quoad alias foeminas impotentem, ipsam verò uxorem non esse omnino arctam, sed aliqua ex parte sic impeditam usu viri, ut ab eo corrumpi non possit, nec carnali coitu cognosci, & idèd potentioris viri conatu indigere; Judex pronuntiabit, ea reprobata, ut quando sine periculo corporali per incisionem aliove modo potest effici mulier apra, ut ab hoc viro cognoscatur, cogenda sit incisionem pati, aliudve medicamentum admittere, quo ad copulam esse possit idonea. Hoc ex dicto responso notavimus, atque item D. item ex D. Thoma in dist. 34. conveniuntque in hoc juris Pontificij interpretes & Theologi: sic tamen est tractatum de hac incisione, ut ea sit admittenda, quando morali conjectura argumentum sumi possit post incisionem & per eam fore aptam uxorem viro, &c.

Quamvis ubi foemina non esset arcta ullo modo, sed ipse vir omnino impotens ad virginem, profecto durum videtur ipsam cogi, ut incisionem patiat, & tamen ex D. Thom. & alijs adhuc constat uxorem debere incisionem pati, quæ tamen possit fieri sine corporali periculo, quod cautè judex judicabit.

At ubi incisio sine corporali periculo fieri non possit, non est ipsa foemina cogenda hoc periculum subire quod ex dict. cap. fraternitatis, constat, & illic omnes fatentur, unde tunc hoc impedimentum censetur esse perpetuum, & dirimere matrimonium,

quod notant Henricus *in dict. cap. fraternitatis*, & ex aliorum mente Dominicus à Soto *dist. 34. quest. 1. art. 2.* Unde hoc in casu quid facere debeat Judex, cui constat feminam esse virginem, nec potuisse cognosci à viro etiam cum ea per legitimum tempus cohabitante, qui tamen potens sit ad corruptam, & fortassis ad alias virgines, hoc est maturè considerandum.

Nam si morali certitudine constare possit, quòd ipsa femina licet ab hoc viro corrupti non valeat, tamen à potentiori fieri possit per usum alterius apta viro, profectò hoc impedimentum videbitur perpetuum, quandoquidem licet opere humano tolli possit, opus tamen illud est omninò illicitum. Unde sit ut inter hos virum & feminam constare non possit matrimonium, cum aliàs uxor viro cognoscibilis non possit cognosci, quam per usum alterius viri. Card. *in d. c. fraternitatis, vers. ex cuius primi facto, col. pen.* expressim Gabriel. adnotavit *in dist. 34. art. 2. coroll. 5.* & Dominicus Soto, *vers. qui autem 16. qu. 1. art. 2. post Paludanum ibi not. 12. & 13.*

Praterèa hoc erit omninò observandum in facto cuius mentio sit à Pontifice in dicta Decretali fraternitate actum esse de ipsius feminæ impedimento & impotentia, eo quòd foret arcta, eaque ex causa divortij causa fuit pronunciata, nullo impedimento, nullave impotentia quoad virum, aut contra ipsum allegata. Unde cum ipsa mulier fuerit postea ab alio cognita, summus Pontifex præsumit, ac tandem decernit sententiam ex errore probabili tunc latam fuisse: nec feminam sic arctam existisse, quæ nec à viro cognosci, nec humano remedio apta fieri possit: tandem potuisse cognosci à priori viro, adventus quem nullum exitit allegatum impotentia impedimentum, si toto fuisset is nihil conatu, aut potuisset per incisionem, aliove modo femina effici apta ad coitum. Quòd si foret probatum, ipsum virum aliquem defectum pati, quoad feminam eidem per matrimonium conjunctam, & verisimile est ipsam non pati defectum, quoad viros communi potentia habiles ad coitum, nec potuisse humano modo absque periculo verisimili incisionem pati, profectò existimaverim summum Pontificem eam sententiam pronunciaturam fore, quæ *in cap. ult.* pronunciata fuit.

Ex quibus constat, quid respondendum sit his rationibus, quas in prioris sententiæ probationem adduximus: imò utraque opinio convenite fortassis videbitur, si observaverimus responsum Decretalis prædictæ, utrumque intelligatur esse admittendum, nisi constare possit, feminam ab eo viro, cum quo cohabitavit, cognosci carnali coitu non posse adhuc humano opere licito tantum adhibito, vel id propter periculum corporale adhiberi non possit.

Pronunciabit igitur iudex divortij sententiam, sic tamen, ut nec viro, nec feminæ alterius matrimonij contractus permittatur: quod ita factum fuisse constat *ex cap. ult. de frigidis*, de cuius intellectu paulò antè tractavimus: & tamen cautè erit de hac re agendum, siquidem propter cohabitationem temporis à jure distinctà observandum erit an ea cohabitatio fuerit vera, non ficta, denique an vir nec frigidus, nec impotens ad alias feminas est, conatus fuerit diligenter & hanc virginem, quam uxorem duxit, corrumpere, & carnali coitu cognoscere, alioqui si hoc in casu non possit matrimonium dissolvi quoad vinculum, vir & femina cogentur in eo matrimonio permanere inviti, in quo nulla esset spes proliis, coitusve conjugalis, imò nec potestas ulla coeundi, quod durum esse censeo, nec video id sacris Canonibus convenire.

Sed in causa gravi inter admodum illustres personas nobis à summo Domino nostro delegata, in qua tractabatur, virum non potuisse cognoscere nec

corrumpere uxorem suam virginem, eo quòd non esset aptus & potens ad cognoscendam virginem, præsertim propriam uxorem, cum qua per quadriennium habitaverat, & quæ ex alia parte erat arcta, exigebatque potentioris viri conatum, quamvis & ipse vir & proprius, ut ex processu constabat, alias feminas corruptas cognovisset. Denique totam ipsam causam Pontifex nobis commisit, ut præmissis omnibus, & post instructam litem narratis, eam litem sententia diffiniremus etiam usque ad matrimonij dissolutionem, adjecta clausula, prout juris est, daremusque licentiam ipsi viro aliam ducendi uxorem, & ipsi feminæ contrahendi cum alio, qua denique clausula sentit planè Pontifex posse contingere impedimentum respectivum, quod matrimonium etiam quoad vinculum dirimatur.

Probatum fuit tandem in prædicta causa quibusdam valde urgentibus conjecturis, virum esse impotentem aliqua ex parte quoad virgines, & non potuisse uxorem, quæ virgo erat, etiam conatu toto cognoscere, quamvis probatum fuerit eundem virum carnale commercium cum feminis corruptis habuisse, quæ tamen à multis cognita fuerant; item & quarundam peritarum obstericorum testimonio probatum fuit feminam esse vel omninò arctam, vel sic equidem arctam, ut non facile potuerit à quovis viro corrumpi: sed & aliquot testibus, eisdemque medicis probabatur, eandem feminam nullum in vase habere defectum. Ipsa igitur conabatur probare virum esse frigidum & impotentem, ipse verò, in uxorem culpam, eo quòd arcta esset, rejiciebat.

QUESTIO II.

Quid si divortio facto ipsa mulier per incisionem fuerit effecta cognoscibilis viro, an ei sit restituenda absque novo consensu conjugali? Et profectò summus Pont. *in dict. cap. frater.* huic questioni respondere videtur, esse enim restituendam viro uxorem in hac specie & casu, nec requiri tacitum novum consensum nec expressum ad matrimonium, quod in suprema & ultima parte illius responsi constat, siquidem futurus eventus declaravit matrimonium validum fuisse, & divortij sententiam errore quamvis probabili latam esse, cum impedimentum opere humano tolli potuerit, & denique fuerit remotam absque periculo & detrimento corporali. Hoc ipsum notat Gabriel *in 4. sentent. dist. 34. art. 2. opp. 3.* & ibid. Dominicus Soto. Et videtur opinio verior: tamen si requiri novum consensum expressum vel tacitum teneat Joan. *in sum. confess. tit. de impet. coeundi, quest. 8.* Altensis *in lib. 8. quest. 27.* Sylvest. *verbo matrimonium, 16.* Armill. *verb. matrim. not. 51.*

Imò ubi hæc incisio facta fuerit in periculo & gravi dolore, & tamen libera à periculo ipsa femina effecta sit cognoscibilis, esse eidem restituendam asseverat Innocentius. Joan. And. *Aut. not. 22.* Prapof. *col. 10. & pen. Card. col. ult.* A cuius quidem Innocentij opinione non audeam recedere, tamen si videam contrarium sensisse Henricum *in dict. cap. fraternitatis*, post Hugonem *in cap. proposuisti, 324. qu. 7.* Et Altensis *in dict. qu. 27.* nam periculi corporalis timor & consideratio in id tendit, ut non cogatur ipsa femina seipsam illi committere: tamen si se commiserit, & effecta fuerit apta marito, profectò erit illi restituenda, cum etsi propter timorem periculi judicari potuit impedimentum perpetuum, tamen cum eventus demonstraverit potuisse tolli per opus humanum licitum, quamvis periculosum, ex errore probabili iudicabitur latam fuisse sententiam divortij: Quam periculosa sit incisio oris matricis tradit Joan. Michaël Savanorola *in pract. tit. 7. rubr. 9.* Nicolaus Florent. *serm. 7. tit. 3. c. 20. & 35.* & constat

constat ex Aretio. *serm. 4. tritab. 4. cap. 96.* Hic enim auctor, dum agit de modo incisionis, profectò non posse fieri eam absque periculo ostendere videtur: sed & de mulieribus arctis seu clausis tradit, & de curando earum morbo, in harmonia Gynecorum, *part. 2. cap. 15.*

Q U Æ S T I O III

Quid si lata sententia divortij, ipsa fœmina, quæ apta non erat, illi viro sit per usum mariti, aut alterius viri primò effecta cognoscibilis an sit ei restituenda: Et planè primo viro restituendam esse, si per usum alterius sit effecta cognoscibilis, probare conantur ex *dist. c. fraternitatis*, illic Innocentius, Hostiensis, Joan. And. Ant. col. ult. not. 22. Præpositus col. 10. & antepen. & ult. Imò esse hanc communem opinionem proficitur Anton. col. ult. & Præpositus col. 10. Huic sententiæ accedere videtur Richardus in 4. *sent. dist. 34. art. 1. quest. 2.* & ibi Gabriel *quest. unica, art. 2. col. 2. & 3.* Angelus *verbo matrimonium, 3. impedimento 16. Regia l. 16. tit. 2. part. 4.* dum concedendum etiam fœminam esse primo restituendam, nisi dispar habeat is membrum, unde constat non posse ab eo cognosci sine periculo. Ergo si possit ab eo cognosci, quamvis sit ei effecta cognoscibilis per usum secundi, erit primo restituenda, Regia verò l. 17. nihil de restitutione tractat, atque idè non admodum urget pro hac parte, sed text. *in d. c. fraternitatis*, illi innuitur præsumptioni, quòd cognita ab uno viro potuerit ab alio, & sic à primo cognosci; at nos agimus & tractamus quæstionem istam, quando constat & constare potest, hanc fœminam non esse cognoscibilem ab ipso viro, nisi per usum secundi. Denique Pontifex in dicto responso exigere videtur similitudinem quamdam, inter primum virum & secundum, ut præsumatur potuisse virum cognoscere: si omni conatu ad coitum conjugalem usus fuisset. Quòd si ob dissimilitudinem in membris, aut imparem potentiam constare possit, non potuisse fœminam à primo cognosci, nisi per usum secundi, profectò non video cur sit primo restituenda: utat enim ratione quæ gravis est, & cui non est facile respondere: imò ita difficile, ut ea sit mihi satis tuta ad hanc opinionem probandam.

Impedimentum illud inter virum & fœminam ad matrimonium est perpetuum, quod opere humano tolli non potest: text. *in dist. c. fraternitatis*. sed hoc est hujusmodi, Ergo, &c. Quòd sit hujusmodi patet, nam tolli non potest humano opere, nisi illicito, ergo, &c. etenim quod tolli potest humano opere illicito, perpetuum censei debet, ac si nullo modo tolli potuisset, cum ejus operis usus sit omnino interdictus. Atque idè posteriorem hanc sententiam mihi probat Regia *lex. 3. tit. 8. part. 4.* Panormitanus *in dist. cap. fraternitatis, n. 19.* & ibi gloss. *verb. simili* Vincent. Tancredus, Remundus, Gofredus, citati per Henriques; idem Ancharanus *not. 10. & col. ultim.* Hostiensis *lib. 3. quest. 27.* Turrecremata *in cap. qui autem 33. quest. 1. art. 3.* dum distinguit sextam conclusionem à tertia: Gregorius *in d. lib. 10.* Et quamvis Hostiensis contrariam probaverit, asserit tamen hanc opinionem esse communem *in summa §. qualiter, colum. ult.* Ex Theologis hanc opinionem esse communem tenet Durandus *dist. 34. qu. 2. n. 3.* his equidem verbis. Quando verò separatur matrimonium propter arctationem mulieris, mulier debet remanere sine conjugio; si verò nubat alteri, à quo cognoscatur, numquid redintegretur primum matrimonium? Respondendum est quòd sic, si primus vir & secundus sine similis nature & complexionis, quia sicut mulier est cognoscibilis à secundo, sic sit cognoscibilis à primo, & sic loquitur Decretalis *in d.*

cap. fraternitatis, si verò sint complexionis notabiliter distantis, ratione cujus numquam fuisset mulier cognoscibilis à primo immediatè per ipsum, licet efficiatur ei cognoscibilis per usum secundi, non debet primum matrimonium redintegrari: quia mulier arcta simpliciter inepta est ad contrahendum cum illo, à quo immediatè cognosci non potest: non enim est licitum ut fiat ei cognoscibilis. Hæc Durandus.

Huic opinioni accesserunt Paludanus *ibid. qu. 2. n. 10. 13. & 14. ibid.* Jacob. Almainus, Ant. *in 3. petit. 1. c. 12. §. 1.* Sylvest. *verbo divortium, §. 19. & verbo matrimonium, impedimento 15.* ex junioribus Alfonso à vera Cruce *in speculo matrimoniali art. 38.* Unde si præter triennem cohabitationem aliquot humanis probabilibus tantum conjecturis constare possit, virum toto conatu usum fuisse ad coitum conjugalem: uxorem autem aliquo modo ita arctam esse; rursus & eundem virum sic impotentem, ut licet cum aliis coire possit, non tamen cum ea fœmina, quæ potentioris viri usum exigat, & dicta ex causa matrimonium fuerit separatum, non restituatur ista fœmina viro priori, licet ei fuerit per usum secundi cognoscibilis.

Ex his omnibus quæ superius in his tribus quæstionibus notavimus, constat planus, ni fallor, intellectus ad litteram, §. *ult. in d. cap. fraternitatis*, ut ea sit in hunc modum interpretanda.

In §. præter hæc, ibi, idonea.

Udex enim prudenter animadverteret, an ex incisione utcumque sit ipsa fœmina apta viro: nam ubi sine periculo incidi poterit, & ea incisio utilis futura sit, ea fieri debeat: at ubi periculum imminet, licet cogi non possit ad incisionem, si tamen se sponte illi obtulerit, & fuerit cum periculo incisa, atque idè apta viro, idonea debet censei, quæ ex futuro eventu pendent, juxta ipsius responsi ultima verba, quibus admonemur, non esse facile in hisce controversiis judicandum.

Item pendet Judicium finale ex futuro eventu, quando factò divortio ex causa impotentiae, veleo quod dimissa fuerit fœmina arcta, & contracto secundo matrimonio, secundo viro fuerit cognoscibilis, ac propterea restituatur quandoque secundo; pendent, inquam, à futuro eventu an iusta fuerit & debita hæc restitutio, juxta opinionem Hostiensis, cujus *in 1. parte* meminimus, *fol. 3. col. 2. in principio.*

Rursus ex futuris actibus pendent, an fuerit verum matrimonium cum primo, quod Cardinalis *in dist. cap. fraternitatis* adnotavit, & ex superioribus constat: nam *in dist. cap. fraternitatis*, Prima sententia, licet per errorem lata fuerit re ipsa, probabilis tamen error censei, ut qui absque ulla judicis culpa contingere possit, quemadmodum ex prima quæstione observari potest, & notavit Hostiensis *in Summa, §. qualiter, versic. quid si mulieres.* Ad hæc legenda est historia Hieronymi Zoridæ *lib. 10. c. 28. & c. 47.*

Quid tandem dicemus, si per usum secundi viri non sit facta cognoscibilis primo? quo casu farentur omnes, non esse illi restituendam uxorem primo, si per primum partim sit effecta apta eidem primo viro & cognoscibilis, an erit etiam secundum Innocentium & sequaces illi restituenda? profectò constanter asseveraverim, non esse fœminam primo viro restituendam, neque mihi persuaderi potest, summos Ecclesiæ Pontifices hanc restitutionem permissuros.

Q U Æ S T I O IV.

Am quæstio quarta est, quæ tractari solèt circa triennium; cujus mentio fit *in cap. laudabile de frigidis,*

gidis, quo in loco statuendum est, quo pacto sit triennij cohabitatio consideranda, & quod post eam non sunt cogendi vir & femina ad probationem impedimenti amplius cohabitare, nisi ex eorum voluntate simul velint permanere, quod ex littera illius text. probatur, ibi, quo elapso: & tamen quaeritur an effectus qui ex triennali cohabitatione procedit, tunc sit admittendus, cum à iudice fuerit id tempus assignatum & indulgum, & cum sit satis ipsum maritum & uxorem triennio cohabitasse absque judiciali præcepto, & quod sit necessaria triennij cohabitatio ex judiciali mandato, probare conatur per text. ibi. Host. Joan. Andr. in dict. c. laudabilem. Hostiensis, in sum. tit. de frigid. §. qualiter, vers. quod si vir. Rursus & alij per Henriques in cap. 1. ejusdem tit. citati, qui & eas sequuntur. Sed de impedimento procedente à maleficio, expressè hoc tenet Ant. n. 10. Anch. n. 9. in cap. ult. eod. tit. Regia item lex eod. tit. 8. part. 4. contrariam opinionem, imò quod sufficiat cohabitatio triennalis ad prædictum effectum etiamsi triennium non fuerit per iudicem assignatum, probat text. auth. ex nupt. & in auth. sed hodie, Cod. de nupt. gloss. in d. c. laudabilem, verb. celebrat. & illic per eund. text. Innoc. & Ant. n. 10. Idem Innoc. Vincent. Abb. antiq. Card. & Panorm. in cap. ult. Anton. in cap. 1. nu. 2. cui opinioni suffragatur text. in dict. cap. fraternitatis, & in cap. ult. eod. tit. Ex quibus constat, triennij cohabitationum, illi non fuisse indictam à iudice, nec id necessariò exigi, imò sufficere cohabitationem etiam absque judiciali præcepto contingentem, quibus planè consideratis, existimo hanc opinionem frequentiori DD. consensu receptam esse, & tamen in hac controversia censo aliquot esse prænotanda, quæ observanda sunt ab eo iudice, qui de huiusmodi litibus dirimendis agere debet.

Primum, ubi impotentia ad coitum probari legitime possit, non est necessarium triennij tempus, imò statim matrimonium separari poterit, quod probatur in d. cap. laudabilem, juncta gl. ibi communiter recepta, verb. prius, & in c. 1. eod. tit.

Secundum, in hoc sanè casu iudex diligenter observare debet probationis genus & quantitatem: ad hoc quidem, ut nisi evidens & certa probatio fuerit, tempus nihilominus viro & uxori constituat arbitrarium, in quo per cohabitationem conjugalem ipsi conjuges conentur ac tentent matrimonium coitu conjugali consummare.

Tertium, ubi non aliter constat de impotentia quam ex eo, quod ipsa uxor per inspectionem matronatum post alicujus temporis cohabitationem adhuc virgo existat, & nondum fuerit corrupta, tunc erit per iudicem tempus ipsis viro & uxori assignandum, quo conentur conjugali copula coire, ita tamen quod viro minoris ætatis, quia à decimo quarto ætatis anno per biennium cohabitaverit, assignentur vel duo anni, vel unus tantum usque ad ætatis decimum octavum annum, quo anno in viro videtur ætas succi plena atque perfecta, ut jure optimo præsumatur impotentia, si eo tempore non potuerit uxorem coitu carnali cognoscere, plenè siquidem pubertati datus est annus decimus octavus, §. minorem Inst. de adopt. leg. abrogat. §. non tantum, ff. eod. tit. Jul. Paul. lib. 3. sentent. cap. 4. §. spadones, majori autem decem & octo annorum in hoc eodem casu iudicis arbitrio tempus assignabitur, sic sanè ut possit iudex tempus minus triennio assignare, inspectis qualitatibus viri & uxoris, & considerato præterito cohabitationis tempore.

Quartò, ubi de impotentia non aliter constiterit quam ex utriusque conjugis confessione, servanda erit decisio textus in dict. cap. laudabilem, §. ultum, juxta glossam & DD. ibi.

Hæc profectò observavimus ex Hostiensis in dicta

summa §. qualiter, & Henriques capit. 1. post Hostiensis ibi, & ex Hostiensis eodem Joanne Andrea & Præposito in dict. cap. laudabilem. Joann. in summa confess. tit. de impot. coeund. quest. 16. quæ quidem locum habent in impedimento ex impotentia præcedenti ab arctatione vel frigiditate naturæ, & in ea quæ causam habet à maleficio, communiter tenetur non posse iudicem tempus cohabitationis triennalis moderari nec minuere: quemadmodum idem Host. Joan. Andr. Ancharan. n. 8. Anton. col. ult. in d. c. ult. tenuerunt, quo in loco Panormitan. nu. 12. admonet impedimento ex maleficio præcedenti, etiamsi cohabitatio triennalis contigerit, nihilominus in d. impotentia esse à iudice aliquod tempus arbitrarium assignandum, ut eo conjuges cohabitent & conentur conjugali coitu coire.

Cæterum quod Hostiensis & qui eum sequuntur, notare conantur de ætate ipsius femine, ut sit decem & septem annorum, de ætate quatuordecim est intelligendum, ex l. nulla. ff. de alim. legat. quod expressè Ancharanus scribit, in d. c. fratern. tradit eleganter Emanuel Costa in cap. si pater de testam. lib. 6. verba impuberibus. Et tandem quod in viro persuadere poterit decem & octo annorum ætas, & in femina efficere valeat ætas quatuordecim: unde cum triennij cohabitatio à duodecimo ætatis anno sit numeranda, non poterit non excedere ætatem quatuordecim annorum ipsa femina: sed propter hoc à jure quoad matrimonium ætas est constituta duodecim annorum in femina, quatuordecim in viro. Quod si alia reperiatur in jure statuum & annorum distractio, dubio procul ad alios effectus & alia negotia pertinet, non ad matrimonium: quod constat ex d. l. nulla, & in l. 1. & in l. 11. C. qui ven. ætat. impetr. & in l. 2. ff. de p. solum. ubi gl. verb. completis. Sic & jure Pontificio, ætates quæ ad ordines Ecclesiasticos & alia munera subeunda, planè distinguuntur & variè, quod alibi tractabitur.

Ex his constat auctoritate Hostiensis evidenter & expressim scripta, minori decem & octo annorum à iudice biennium vel annum tantum assignari posse ejus arbitrio, & id satis esse, modò tempus cohabitationis præteritæ, & quod auctoritate iudicis fuerit additum, ad annum ipsius viri decimum octavum integrum & perfectum atigerit: si denique ut hæc probatio ejusque jus ac potestas, & juris efficax præsumptio, quæ ex cohabitatione debetur, assumi saltem anno ætatis viri decimo octavo, eodemque perfecto, simul cum alio tempore tribuatur.

Item constat, quoad virum majorem decem & octo annis, posse iudicem minus tempus assignare, pro suo arbitrio, considerato præteritæ cohabitationis tempore, & aliis qualitatibus, quæ ex causæ examine constare poterunt.

Ex quo denique fit, ut observatis aliquot impotentia indicis arbitrio iudicis urgentibus, sit satis sufficiens ad dissolutionem matrimonij cohabitatio triennalis, etiam non indicta, neque assignata à iudice: quod probatur ex glossa & Doctoribus, quorum paulò antè mentionem fecimus: sic sanè in responsis decretalium, in l. Regia, & apud ipsos juris Pontificij interpretes, quandoque fit mentio cohabitationis triennalis ad prædictum effectum, ex auctoritate judiciali contingentis, quandoque ejus, quæ absque iudicis præcepto contingerit, quod variis ex causis utraque sit maximi momenti censenda, quod constat ex verbis ipsarum Decretalium, in c. laudabilem, in c. frater civitatis, in c. ult. de frigidis.

QUESTIO V.

Quæritur tandem, quonam modo sit intelligendus textus in d. c. ult. de frigid. ubi triennij tempus debere esse continuum responderetur. Intelligo

telligo sanè continuum in eo responso intelligi tempus in ea significatione, qua distinguitur ab utili, de qua distinctione agitur in l. 1. de dver. & temp. prescript. gl. in §. rursus, de action. item in Clem. 2. de in integr. restit.

Sed in specie circa hanc materiam explicat eleganter Hostiens. in summa, §. qualiter, col. 4. scribens; non ita intelligas continuum die ac nocte; satis enim est, quòd majori parte anni cujuslibet cohabitaverint. Item summa confess. lib. 4. tract. de matrim. tit. 16. qu. 17. Albert. in Dictionario. verb. Divortium. Panorm. in dict. cap. ult. col. ult. dum mentionem facit lex mensium, quibus si absens fuerit maritus, scribit esse id tempus reparandam, nec debere computari in triennio: item Præpositi, col. 4. quamvis ejus litera sit, dum legitur, quinque menses, quod ex Panormitano, Hostiensis, Joanne Andrea, quos sequi voluit Præpositus, constat. Verba tamen Panormitani differre videntur maxime à verbis Hostiensis, & eorum, qui cum sequuntur. Nam Hostiensis tractat de absentia per sex menses quolibet anno: Panormitanus, Præpositus (ut ipse opinor) Joannes Andreas loquuntur de absentia sex mensium in toto triennio, ut illa sic reparetur, quòd cohabitatio per integrum triennium etiam per intervalla facta sit, nec tamen ea minori absentia sex mensium, nec de ejus reparatione sit agendum. Verum apertius loquitur Hostiensis, quam ut ulla indigeat interpretatione Sed & Albert. scripsit, sufficere majorem partem triennij, ubi ego legarem majorem partem anni, ut conveniat, cum Hostiensis, cum sequi voluit. Sic & Joannes in summa confess. Hostiensem secutus, de majori parte cujuslibet anni tractat, quem & ipse Albert. sequi videtur.

Illud tamen ex mente Doctorum omnium, qui de hac materia tractaverunt, libenter, ni fallor, & verè adnotaverim, & ex his locis utriusque juris, quorum paulò antè meminimus, confirmarim, non esse rationem aliquam habendam ejus absentia, quæ per paucorum dierum intervalla fiat, ut conjunctis hujusmodi modicis intervallis, cum aliis majoribus intervallis comparatio fieri valeat.

Ad hæc facit, quòd cohabitatio non dicitur, qui per aliquod breve tempus cohabitationem interrupit, leg. qui concubinam, §. uxori. ff. de legat. 3. l. si quis ita legaverit. de condit. & demonstrat. & ibi docet optimè text. in cap. ult. de verbor. signific. lib. 6. & ibi Dominic. & Francus l. Mavia, ff. de manumiss. testam. tradit post alios Hippol. in l. uli ff. de jurisdic. omn. jud. n. 156.

QUESTIO VI.

SEXTO queritur, an qui potens ad coeundum, non verò ad seminandum, possit matrimonium contrahere: sit exemplum in eo, qui erigit membrum, sed quia testiculis caret, seminare non potest.

Et sanè requirit ad matrimonium verè & validè contrahendum seminis effusionem, aut potentiam seminandi, ut ab auctoritate Doctorum incipiam, verum esse censet Vincent. Hugutio, Joannes de Fratulis & Archidiac. in cap. 2. qui 32. quæst. 7. Goffred. in summa. tit. de frigid & castratis. Henriques in c. fraternitatis, eod. tit. Abb. & Præposit. dicens, hanc opinionem communem esse, in c. 2. ejusdem tit. Paludanus in 4. dist. 34. qu. 2. atque illic Dominicus Soto qu. 1. art. 1. verb. atque sive judicium. Silvest. verb. matrimonium, §. q. 16. §. 7. dicens, ita tenere omnes, & §. 3. ubi asseverat, hanc esse communem opinionem. Eandem dixit com. opin. Sylvæ nuptialis auctor fol. 59 pag. 1. sed iidem auctores in propofita specie, de carente utroque testiculo, hoc videntur constanter asseverate.

Huic sententiæ suffragari videtur Justinianus In-

stit. de adopt. §. sed & illud. Ulp. item in l. si servo, §. ultim. ff. de jur. dot. quibus in locis probatur, castratum non posse contrahere matrimonium: castratum autem eum intelligunt præcitati DD. qui utroque testiculo caret, vel quia sic natus fuerit, vel eo, quòd ei fuerint abscissi, fracti, vel attriti, qui thlibias & ecdomias dicitur, l. spadonum, ff. de P. S.

Hic accedit Pauli I. C. responsum in l. si quis posthumus, ff. de lib. & posthum. Si quis (inquit) posthumus, quos per ætatem, aut valetudinem habere fortè non potest, instituerit hæredes, superius testamentum rumpitur, quòd natura magis in homine generandi facultas & consuetudo expectanda est, quam temporale vitium aut valetudo, propter quam abdicatur homo à generandi facultate. Hæc Paulus. Ex quo, si generandi impedimentum perpetuum fuerit, nullaque sit spes hujus facultatis, profectò matrimonium contrahi non potest, nec contractum tenet.

Ex contratio eos, qui coire possunt, quamvis semen emittere non valeant, posse matrimonium contrahere, placuit gloss. in dict. cap. 2. qui 32. quæst. 7. quam ex nostris sequitur Butt. Capol. in l. Pomponius, §. spadonum, ff. de edil. edict. Angel. in summa. verb. matrim. 31. impedimento 26. num. 11. Franc. Connanus lib. 2. cap. 15. idem Alciat. in leg. spadonum, ff. de verbor. signif. gloss. in leg. sed etsi quæsitum, ff. de liber. & posthum. ubi Jason. etiam subobscure probate videtur, huic opinioni & Jureconsultos atque Justinianum ipsum contentite quibusdam ex eo visum est, quòd in l. 2. §. illud, ff. de adopt. & in leg. alumnus, §. sed etsi spado, de manum. vind. & in dict. §. sed & illud, & in dict. §. sed & est quæsitum, constat, spadonem matrimonium contrahere posse, etiam si generate non valeat.

Spadonem autem interpretantur eum esse, qui coire valet, licet non generate, nec semen emittere, ex eo quòd testiculi ei fuerint abscissi, fracti, vel attriti, aliave causa fuerit is generate impeditus. Sic præfati Doctores sequuntur Jureconsultum in dict. leg. sed & est quæsitum, dum tractat pariter de his, qui facile generate non possunt, propter ætatem aut sterilitatem. Nam de senibus & spadonibus responder, ætatem vel sterilitatem eis impedimento non esse, quin matrimonium contrahere valeant: addit Jason. eod. hæc matrimonia rara debere censeri, quòd etsi non frequenter quandoque tamen ex vi naturæ contigerit, hos spadones generate. Hocum auctorum opinionem doctè & diligenter defendere conatur Michaël Medina in l. 5. de coelib. sacerdot. cap. 74. qui communem esse constanter asseverat, Nam, quamvis matrimonium hoc non contrahatur ut officium naturæ, est tamen remedium fornicationis vitandæ, quòd de senibus scribit S. Thomas in 4. dist. 34. qu. 1. art. 2. ad 3. Veluti inquit, senibus, quamvis non habeant caliditatem sufficientem ad carnalem copulam, & ideo conceditur eis matrimonium, quòd est in remedium, quamvis non competat eis secundum quod est officium natura. Hoc S. Thomas. Sed nos de hoc tractavimus in Epitome ad intellectum in c. tanta, qui filii sint legitimi.

Cæterum qui priorem sententiam veram esse censent, horum Jureconsultorum responsis sic respondere tentarunt, & respondent: ut spado is sit verè & extra propriam significationem dicendus, qui erigerè membrum, ac coire valeat, impediatur tamen generate, & semen emittere, non tamen perpetuo, sed temporali impedimento, cui mederi valeat, ope medicorum, aut si spes sit cessaturum, quòd Galenus doctè tradit lib. 5. cap. 3. de usu partium, & colligitur ex Theophilo in tit. de adopt. Constantin. Harmenop. lib. 2. tit. 8. idem adnotarunt Bald. in d. §. sed & illud. Cujac. in dict. l. sed & est quæsitum, qui huic opinioni accedere videntur. Castratos enim

eos appellant, qui apud I. C. dicuntur thlibia, thia fia & ectomia. Sed & Briffonius, & Francisc. Hortoman. idem tradiderunt cum Galeno, & aliis supra in libris, quos de *verborum signif.* scripsere.

Non negaverim, dictionem istam *Spado*, & ingenerere, & in specie assumi: in genere quidem pro omnibus eunuchis, castratis, & spadonibus, d. *Spadonum*, in specie vero in ea significatione, quam Galenus explicat apud Jureconsultos, quorum meminimus supra, *vers. ex contrario*, ut docet eleganter Anton. Augustinus, qui illam divisionem præ aliis explicat *lib. 3. emendationum, c. 5* quo fit, ut priorem opinionem existimem, dubio procul frequentiori auctororum consensu receptam, & probari in *cap. 1. de frigid.* atque idè non esse ab ea in iudicando, & consulendo recedendum: nam & illi rationi, qua subtiliter utitur Michaël Medina, *cap. 79.* sic existimo respondendum, matrimonium in eo casu consummatum esse censei per coitum, absque seminis effusione, modò qui coierint, potentiam habuerint ac facultatem emittendi semen, ac generandi, tametsi ex aliquo accidenti semen non emisit, modò cum uxore intra pudoris claustra coierit. Atque hæc de hac difficultate, difficultique quæstione dicta sint: siquidem & juris utriusque interpretes, sic frequentius Jureconsultos intellexere, ut carentem utroque testiculo, matrimonio contrahendo inhabilem esse existimaverint: sed & Cajetanus, cujus in quæstione sequenti mentionem faciemus, huic opinioni mihi accedere videtur, quod ex ejus sententia constat.

QUÆSTIO VII.

AN sit verum matrimonium, quod inter omnino impotentes, & perpetuo impedimento affectos contrahitur ex certa eorum scientia spontanea, & communi consensu. Et non esse hoc matrimonium verum, nec validum, imò esse societatem quamdam ad cohabitationem, non quidem matrimonialem, sed ad similitudinem fratris & sororis simul contrahentium, probari videtur ex auctoritate Roman. Pontificum Lucij, & Cælestini in hac eadem quæstione respondentium, ut quas tamquam uxores habere non possint, habeant tanquam sorores, *cap. laudabilem. cap. consultatio. de frigid.* Qua quidem auctoritate hanc opinionem temerè glossa in *verb. quod si ambo*, & illic Innocent. Hostiens. Abb. & Præpos. in *dict. cap. laudabilem.* Doctores item communiter in *dict. c. consultatio.* Henriques in *d. cap. fraternitatis, eod. tit. col. 2.* Sylvest. *verb. matrimonium, 8. quæst. 16. §. 5.* Dominicus Soto in *4. dist. 34. qu. 1. art. 2.* Navarrus in *manual. cap. 22. n. 60.* neque dubito hanc opinionem communem esse, maximè apud juris Pontificij professores.

Contrariam opinionem asserentes in hujusmodi casu, & specie, esse verum matrimonium, conatur

probare Paludanus in *4. dist. 34. qu. 2.* & Gabriel. *qu. 1. art. 1.* Archiepisc. Florent. *3. part. art. 1. cap. 12. §. 3.* Petrus Soto de *matrimonio. lect. 5. Angel. verb. matrimonium, 3. impedimento 16. §. 2.* quorum opinionem acerrimè & constanter defendit Michaël Medina in *dist. lib. 5. de cælib. sacerdot. c. 74.* ex eo, quòd hujusmodi impedimentum non impediatur matrimonij contractum simpliciter, sed ubi alter ex contrahentibus nolit cum potente cohabitare, idque velle videtur text. in *d. cap. 1. de frigid. & malefic. & cap. 10. eod. tit.* Præterea existimat idem doctissimus vir, non esse honestam similem cohabitationem, quoad pollutionem, & alia admodum periculosa, permitti tamen in Republica Christiana. Sed & S. Thomas *dist. 34. qu. 1. art. 2. ad 4.* eidem opinioni favere videtur, his equidem verbis: Et idè frigiditas, quæ causat talem impotentiam, ut homo non possit de facto solvere debitum, impedit matrimonium, quando alter conjugum ignorat hoc, quod alter non possit reddere debitum; si autem sciat hoc impedimentum, contractus valet: utiturque similitudine sumpta à conditione servitutis. His & illud patrocinator, quòd matrimonium verè constat inter illos, qui, etsi potentes sunt, contraxerunt tamen cum voto perpetuæ castitatis, & continentia: possunt enim ij simul cohabitare, sed in hoc contractu nullum intercedit impedimentum, & potuerunt conjuges sibi remittere jus eligendi debitum, nec aliis actibus conjugalibus renunciaverunt. Ex hac posteriori conclusione duo inferuntur ac sequuntur: alterum, quod secundum matrimonium ab altero ex his conjugibus, contractum erit nullum, quod est contra prioris opinionis auctores: alterum, quòd amplexus & oscula, aliique actus, qui solent esse inter eos illiciti, inter quos non constat matrimonium, non erunt peccata: quod expressim defendit Michaël Medina in *d. cap. 34. §. 77.* contrarium tamen tenet Dominicus Soto in *d. qu. 1. art. 1.*

Non audeam à priori discedere in iudicando & consulendo: nam & Cajetan. *2.2. quæst. 1. 54. art. 1. col. 5.* scribit, nec peccare virum, qui ex temporali impotentia feminandi coierit cum uxore, etiam absque seminis effusione, quia id facit tentans, an possit emittere semen. Sequitur hanc opinionem D. Navarrus in *manuali, c. 22. n. 60.* idem in *c. consideret, n. 84. de pæn. dict. 5.* Quo fit, hos auctores minimè excusare à peccato cum coitum, ubi impedimentum esset perpetuum, etiam ex consensu utriusque, atque idè existimare, tunc constare matrimonij veri vinculum. Sequitur denique ex Cajetano, impotentiam feminandi, si ea perpetua sit, impedire vinculum matrimonij, quamvis non deficiat potentia coeundi: quod ad præcedentem quæstionem pertinet.

FINIS AD DEI LAUDEM.



INDEX RERUM ET VERBORUM, QUÆ IN UNIVERSIS OPERIBUS DIDACI COVARRUVIAS

I. C. CELEBERRIMI TRACTANTUR.

Novus, Locupletissimus, & ad faciliorem ejus usum per locos distinctus.

AD LECTOREM.

N Equid, benigne Lector, deinde ad Didaci Covarruvias Iuris Auctoris excellentissimi, usum requirere amplius posses, in locum indicis priorum editionum, qui pro Operum horum magnitudine & præstantia perexiguus atque imperfectus erat, novum tibi, locupletissimum, & bono ac facili ordine per locos digestum, repertorium Corollarii vice ad hanc editionem addi curavimus, non ad numerum foliorum tantum, sed adjectis, ubi opus erat ipsis sedibus, ex quibus singula desumpta sunt. Scimus enim utriusque togæ prudentibus, i. Theoricis & Practicis illorum auctorum scripta, qui variè, sine methodo, sed uti usus ac jussus postulavit, sua tradiderunt, licet plenissimè aliàs, elegantissimè citra repertorium subsidium, difficillimi atque incommodissimi usus esse: Tu interea nostris curis ac sumptibus fave, & vale.

Prior nota Tomum, altera paginam, tertia numerum marginalem; signum verò * asterisci nonnunquam additum, ipsam lineam seu sedem desideratæ materiæ præcisè monstrabit.

A

ABBATIS auctoritas regulariter non sufficit in alienandis rebus monasteriorum. Tom. 2. fol. 26. num. 9.
Abbatissa testari non potest. I. 34. 1
Abdicatio quid sit. I. 85. 31
Ablatum quis tenetur restituere, ratione acceptationis injustæ. I. 598. 2
Abortionis poculum dans, si fugiat ad Ecclesiam, an ab ea evelli possit. 2. 258. 10
Abortioni qui causam dedit sit irregularis. I. 693. 1
Abortui fœtus animati qui causam dedit, quomodo puniatur. *ibid.* I. 1
Abrahe soror non fuit Sara. I. 228. 18
Abscissionis manus alteriusve membri & mortis ubi à lege est definita pœna, an incipiendum sit supplicium à minori. 2. 207. 9
de Abscissione auris, mammillæ, vel digitorum. I. 709. 8
Absentis mariti mors qualiter probetur. I. 242. 4

Actio.

ubi *Absenti* per alterum actio quaeritur sine cessione, necessaria est ipsius absentis ratihabitio. 2. 91. 12

Donatio.

Absenti facta donatio quomodo & quando possit revocari. I. 22. 18
Absenti facta donatio nisi ante mortem donantis ab eo acceptetur, an peccet. I. 22. 20

Distributio.

Absentium distributiones an præsentibus ad crescant. 2. 344. 7
Absolutio non præsumitur. I. 417. 6

Ad Cautelam.

Absolutio ad cautelam an à delegato Apostolico dari possit. I. 488. 8
Absolutio ad cautelam quando sit concedenda. I. 487. 7

Nun Absolutio

- Absolutio* ad cautelam à quo iudice dari possit. 1. 488. 8
- Ab Excommunicatione.*
- Absolutio* ab excommunicatione hominis à quo possit concedi. 1. 485. 2
- Absolutio* ab excommunicatione an possit dari ab eo qui presbyter non est. 1. 479. 10
- Absolvere* excommunicatum à Prælato inferiori an possit Episcopus. 1. 485. 3
- Absolvere* ab excommunicatione causa hæresis infusa an possit sacerdos electus ad confessionem pœnitentialem, virtute bullarum & jubilei. 1. 483. 15
- Absolutio* ab excommunicatione juris & canonis regulariter dari potest ab Episcopo. 1. 486. 4
- Absolvere* ab excommunicatione majori lata à jure an possit sacerdos parochialis. 1. 487. 5
- Absolutio* ab excommunicatione minori pertinet etiam ad presbyterum parochialem. 1. 487. 6
- Absolutio* necessaria est ab excommunicatione, quæ lata fuit ad tempus tacitum, vel expressum. 1. 476. 5
- Absolvi* ab omnibus excommunicationibus quomodo possit qui pluribus excommunicationibus excommunicatus est. 1. 481. 13
- Absolutio* ab excommunicatione qualiter sit danda, & quibus præmissis. 1. 480. 11
- Absolutio* ab excommunicatione an possit dari sub conditione. 1. 476. 6
- Absolutio* ab excommunicatione an fieri possit in mortis articulo. 1. 477. 8
- Absolvere* ab excommunicatione in mortis articulo an possit laicus. 1. 478. 9
- Absolutio* ab excommunicatione obtenta in foro conscientia ex potestate jubila, aut bullarum, an habeat vim in foro exteriori. 1. 484. 16
- Absolutio* & excommunicatio ex falsa causa obtenta, an vim habeat & effectum. 1. 482. 14
- A Juramento.*
- Absolutio* juramenti. 1. 325. 11
- Absolutio* à juramento quandoque citationem requirit. 2. 32. 5
- Absolutio* à juramento à quibus concedatur. 1. 325. 14
- Absolutio* à juramento debet fieri ab Ecclesiasticis, non secularibus. 1. 326. 27
- Absolutio* à juramento per metum præstito an sit necessaria ad effectum agendi, & quid operetur. 2. 37. 6
- Absolutio* à juramento absque justa causa, quæ sit ex certa scientia Principis, iniqua est; prodest tamen subditis ad effugiendum pœnas civiles. 1. 325. 19
- Absolvere* à juramento & voto pœnali an quilibet Prælati possit. *ibid.* n. 14
- Absolutio* à juramento præstito contra bonos mores an sit necessaria. 1. 354. 13
- Ab observatione judicij.*
- Absolutus* semel ab observatione judicij, potest iterum ejusdem criminis accusari. 2. 202. 1
- Absolvens* an sit reus diffinitivè, an ab observatione judicij tantum, actore non probante. 2. 5. 8
- Simplex.*
- Absolutionem* simplicem petens an videatur fateri se excommunicatum esse. 1. 484. 1
- Absolutio* præstita absque juris canonici forma an teneat. 1. 476. 7
- Absoluta* potestas quo pacto in principe distinguatur ab ordinaria. 2. 307. 8
- Absolutus* iniqua sententia à priore, non potest nuptias contrahere in foro conscientia. 1. 305. 37
- Absolutus* in foro animæ potest in foro exteriori ejusdem criminis accusari. 2. 202. 3
- Absolutus* in foro Ecclesiastico, si crimen sit in foro, potest apud iudicem sæcularem iterum accusari. 2. 204. 6
- Absolutus* iudicio inquisitionis, aut denunciationis, transactionis causa, aut declaratione juramenti, an accusari iterum possit. 2. 203. 5
- Absolutus* indulgentia principis iterum accusari non potest. 2. 202. 2
- Absinentiam* à celebratione & communione Eucharistia quando inducat pollutio nocturna. 1. 708. 7
- De Beneficio.*
- Acceptare* beneficium Ecclesiasticum potest excommunicatus. 1. 447. 4
- Acceptatio* beneficii non potest fieri per procuratorem absque speciali mandato. 2. 235. 4
- Acceptatio* illius, cui beneficium collatum, omnino necessaria est ut illi acquiratur. *ibid.* n. 3
- Acceptatio* facta ab eo, qui mandatum non habuit, rata haberi potest, modò ratihabitio fiat intra tempus datum ad acceptandum. 2. 235. 5
- De Donatione.*
- Acceptatio* donati. 2. 93. 14
- Acceptatio* rei alienæ tempore necessitatis extreme, non comprehenditur sub legis prohibitione. 1. 602. 3
- Acceptum* necessitatis extreme ratione restituendum erit, si accipiens pinguiorem nactus fuerit fortunam. 1. 602. 4
- Accessorium*, seu accidens, sapit naturam principalis. 1. 330. 2
- Accidentalia* & naturalia contractus quæ dicantur. *ibid.* n. 4
- Accipiens* antidota fit locupletior. 1. 55. 33
- In Emphyteusi.*
- Accrescendi* jus in emphyteusi hæreditaria quando inter liberos locum habeat. 1. 26. 41
- In Fideicommissio.*
- Accrescendi* jus admittitur inter fideicommissarios. 1. 125. 4
- In Hereditate.*
- Accrescat* qualiter aliis pars hæreditatis paternæ, aut fraternæ, repudiatæ ab uno ex successoribus. 1. 143. 15
- in Accrescendi* jure an frater utrimque conjunctus præferatur. 2. 670. 2
- Accrescendi* jus inter hæredes institutos, non autem inter legatarios simpliciter factos locum habeat. 1. 86. 2
- In Reduibus.*
- Accrescendi* jus an habeat locum in redituum distributione. 2. 344. 7
- Accursus* siliquam falsè solidum interpretatur, & quinos solidos decem. 1. 734. 10*
- Qui accusare possint.*
- Maritus.*
- Accusare* num possit maritus uxorem de adulterio, si illius criminis conscius, eam carnaliter cognoverit. 1. 252. 11
- Mariti hæredes.*
- Accusare* uxorem de adulterio, an possint mariti hæredes. *ibid.* 17
- Uxor.*
- Accusare* uxor non potest maritum adulterii criminaliter, & quæ remedia dentur uxori. *ibidem* n. 9
- Quos accusare liceat.*
- Absolutum.*
- Accusari* ejusdem criminis potest absolutus semel, ubi accusatio diverso jure reperitur. 2. 202. 1
- Accusari* apud iudicem sæcularem iterum potest absolutus in foro ecclesiastico, si crimen sit in foro. 2. 204. 6
- Accusari*

Accusari eiusdem criminis in iudicio exteriori potest is, qui in animæ foro est absolutus. 2. 202. 1
Accusari iterum non potest qui principis indulgentia absolutus est. *ibid.* n. 2
De baptizato post crimen.
Accusatio criminis non tollitur per baptismi susceptionem. 2. 203. 4
De eo cui iniuria remissa.
Accusari num possit, cui offensus injuriam remisit. 2. 204. 7
De Patre.
Accusans patrem iudicio publico, an possit exheredari. 1. 83. 15
De Protestatione.
Accusans aliquem, sine protestatione, criminali iudicio, sive ut laicus, sive clericus, irregularis est, si accusatus à iudice occidatur. 1. 703. 1
Accusationem ob institutam an possit revocari donatio inter vivos. 2. 71. 8
Acendrado, *nummi valor est.* 1. 70. 6
De Annuo redditu.
Acquisitionem annui redditus inducit præstatio annua, contingens tempore immemoriali, absque ulius causæ allegatione. 1. 535. 4
De Possessione.
Acquisitio possessionis quid sit. 1. 515. 1
Acquisitionem possessionis an inducat traditio instrumenti. 2. 366. 12
Ludo.
Acquisita in ludo, etiam illicito, non sunt in animæ iudicio restituenda. 1. 613. 1
Matrimonio constante.
Acquisita quo pacto matrimonio constante acquirantur pro parte dimidia uxori, quoad dominium & possessionem. 2. 249. 2
Metu.
Acquisitum per metum etiam levem, an sit restituendum. 1. 612. 7
Nulla contractu.
Acquisita ex contractu nullo, ob defectum solemnitatis legis humanæ, restituenda sunt in conscientie iudicio. 1. 612. 11
Definitio.
Actio est jus persequendi in iudicio. 1. 198. 11
Collatio.
Actio & exceptio an sint correlativa. 2. 509. 4
De acquisitione actionis.
Actio ubi queritur ablati per alterum sine cessione, necessaria an sit ipsius absentis rati habitio. 2. 91. 12
De origine Actionis.
Actio & obligatio an nascatur ex iuramento, iure Pontificio? 1. 321. 5
De transmissione Actionum.
Actiones transmittuntur difficiliter, quam dominium. 1. 112. 9
De bona fidei actionibus.
in Actionibus bonæ fidei tantum valet officium iudicis, quantum in stipulatione, nominatim ejus facta interrogatio. 1. 542. 4
De conditionali contractu.
Actio non oritur ex contractu habente conditionem incertam, certam tamen quoad eventum, donec conditio eveniat, licet statim obligatio oriatur. 1. 177. 15
De Dativa & Nativa.
Actio dativa an transeat ad hæredes. 1. 577. 4 *
Actio quæ competit veteri domino, extincta præscriptione per in integrum restitutionem, an sit nativa vel dativa. *ibid.* n. 4
De Delicto.
Actio ex delicto rei persecutoria, omnino in hæredem competit. 2. 287. 7

De Donato.
Actio qualis competat pro donatione mortis causa. 1. 23. 25
Actio competens pro donatione mortis causa, an sit bonæ fidei. *ibid.* n. 26
Hypothecaria.
Actionis hypothecariæ, & in ea proferenda sententiæ formula. 2. 54. 1. & seq.
De Lege 2.
Actio ex l. 2. C. de rescindend. vendit. intra quod tempus sit proponenda. 2. 29. 13
Actio ex l. 2. C. de rescind. vendit. sitne admittenda adversus tertium rei venditæ possessorem. 2. 160. 10
Personalis.
Actionibus personalibus an nocet malæ fidei præscriptio. 1. 564. 4
Actio personalis quo tempore præscribitur. 1. 563. 1
Pœnalis.
Actio pœnalis præscribitur cum mala fide. 1. 567. 8
Redhibitoria.
Actiones redhibitorie, & quanto minoris, an tempore legibus definito excludantur etiam in foro Pontificio. *ibid.* n. 7
Temporalis.
Actio temporalis qualiter perpetua fiat. 1. 571. 6
Ex Testamento.
Actio personalis ex testamento, & realis, quomodo tollantur. 1. 113. 12
Actione reali ex testamento, an condemnetur qui non possidet, suscepit tamen litem. 1. 131. 6
Actiones competentes legatario. 1. 112. 2
Acta res inter alios, aliis non nocet. 2. 567. 9
Actor vocatus ad iudicium ex l. diffamari habet electionem fori. 2. 127. 6
Actor solidum petens, paratus recipere partem, constituit debitorem in mora. 2. 10. 5
Actore non probante, reus ab ejus petitione definitive absolvendus est. 2. 5. 8
Actus tunc dicitur initium sumere à præcedenti conditione, cum nulla datur obligatio ante conditionis eventum. 2. 687. 8. *
Actus si non valet ut agitur, valeat ut valere potest. 1. 151. 4
Actus agentium non debent operari ultra intentionem agentis. 2. 9. 2
in Actibus agendis semper petendum consilium, ut liberemur à culpa ignorantie. 1. 548. 10
Apostolorum Actus.
de Actibus quibusdam Apostolorum apocryphis. 2. 436. 3
B. Sylvestri actus.
Actus B. Sylvestri quam auctoritatem habeant. 2. 439. 8
Contrarius.
Actus contrarius bonis moribus iuramento non firmatur. 1. 353. 1
Actus iuramento contrarius aliquando valet, licet agens perjurus sit. 1. 10. 45
Deficiens.
Actus deficiens ratione probatorie solemnitatis, non efficitur validus iuramento præstito. 1. 386. 1
Docendi actus.
Actus docendi inter misericordie opera enumerantur. 1. 593. 6
Duplicatus.
Actus geminatio facti à minori, facit cessare restitutionem in integrum. 1. 403. 12
Illicitus.
Actus illicitus quis dicatur. 1. 701. 10 *
Interior.

- Interior.*
Actus interiores mentis non punit humana constitutio I. 599. 7
- Juratus.*
Actus appositum juramentum habet vim ut valeat omni meliore modo. I. 387. 2.
- Legitimus.*
Actus legitimus, qui diem & conditionem non recipit, qualiter sit matrimonium. I. 168. 3
- Spiritalis.*
Actus spiritualis contrarius juramento an valeat. I. 366. 10
- Voluntarius.*
 ex **Actibus** merè voluntariis quasi possessio acquiri non potest. I. 536. 6
 in **Actu** aliquo facta nominatio sufficit ad probationem inter eos, qui actum egerunt. I. 270. 9
- Addici** in diem potest emptori pretium, ut, si intra mensem alius meliorem conditionem venditori non attulerit, res sit empta priori venditori. 2. 681. 2
- Additionis** in diem pacto dominium transfertur abque nova traditione. 2. 319. 1
- Adjunctio** pœnæ est nulla, si principalis ipse contractus sit nullus. I. 376. 4
- Aggressus** si moderamen inculpatae tutelæ excesserit, an puniendus sit. I. 257. 18
- Administrari** propria auctoritate potest ante apprehensionem possessionis, qui canonicam collationem habet. 2. 362. 6
- Administratio** rerum Ecclesiasticarum Prælati competit. I. 50. 3
- ab **Administratione** qui liberatur, vel contractu, vel testamento, tenetur ad id, quod actione reali vindicari potest. 2. 224. 1
- Adnuere** quemlibet an cogenda sit meretrix publica. 2. 348. 2
- Admonitio** bina requirit, ut imponatur silentium perpetuum diffamanti, & agere nolenti 2. 125. 2
- Adquisitio**, vide supra *Acquisitio*.
- Adscriptitij** coloni qui I. 359. 4
 ut **Advena** si quis contraxerit, an habeat jus revocandi domum. 2. 517. 3
- Adventitiam** rem filiiam, potest quandoque pater sine judicis decreto alienare. 2. 56. 6
- Adventitiam** rem à patre alienatam, qualiter possit filius revendicare. *ibid.* n. 5
- Adventitiorum** bonorum filij ususfructus patri competens, an revertatur ad proprietatem, dum pater monasterium ingreditur. I. 37. 14.
- Adventitium** peculium an possit publicari ob crimen filiiam. 2. 193. 7*
- Adventus** Regis habet hoc privilegium, quod interdictum suspendatur. I. 507. 4.
- Advocatus** in causa sanguinis, an præmissa protestatione efficiatur irregularis. I. 704. 5
- Advocati**, qui advocationis officium publice susceperunt, cogendi sunt per judicem præstare patrocinium litigantibus. 2. 348. 1
- Advocati** an sint publico stipendio dandi pauperibus litigantibus. 2. 517. 4
- Advocatorum** privilegium. 2. 345. 8
- Adulter** non est, qui alterius sponsam ducit. I. 149. 15
- Adultera** mater non potest impunè à filio occidi. I. 256. 7
- Adultera** mulier an cogatur crimen detegere, ne filius spurius alienam habeat hæreditatem. I. 590. 4
- Adultera** an cogatur filio spurio secretè adulterium detegere. I. 596. 8
- Adultera** tenetur revelare adulterium, si id possit detegere abiq; mortis & infamiae periculo I. 595. 8
- Adulter** cum adultera nupias contrahere non potest. I. 204. 28
- Clericus.*
Adulter clericus qua pœna jure Canonico puniatur. I. 259. 28
- Laicus.*
Adulter laicus an per judicem Ecclesiasticum puniri possit. *ibid.* n. 29
- Adulterari** quid, & adulterini nummi I. 771. 2
- Definitio.*
Adulterium quid. I. 148. 12
 in **Adulterio** deprehensus quis dicatur. I. 255. 3
- Gravitas criminis.*
Adulterium ita malum est, ut nullo modo liceat. I. 180. 12
- Adulterium** est contra fidem conjugalem. I. 170. 4
- Commissio.*
Adulterium non committitur cum alterius sponsa, quam de futuro appellamus. I. 148. 11
- Adulterium** an per osculum & tactus inhonestos probetur. I. 251. 3
- Vindicta privata.*
Adulterium & uxorem an liceat propria auctoritate occidere in foro conscientie. I. 256. 12
- Adulterij** occasione si vir uxorem interfecerit, quid juris. I. 700. 9*
- Accusatio*
 de **Adulterio** accusari uxor à marito an possit, cum postea eam, hoc sciens, cognoverit I. 252. 11
- in **Adulterij** civili accusatione pariter judicantur vir & uxor. *ibid.* n. 8
- Pœna.*
Adulterij pœna. I. 258. 24
- Adulterium** an morte justè puniatur. *ibid.* n. 26
- in **Adulterio** deprehensi quomodo regio jure puniantur. I. 255. 4
- Adultera** pœna infamiae notatur. I. 595. 8*
- Adulterij** pœnâ an afficiatur vidua stuprum committens I. 253. 18
- Adulterij** pœna non habet locum in fornicatione cum alterius sponsa. I. 149. 19
- Pœna applicatio privata.*
 ob **Adulterium** non amittitur dos, quod uxor à marito ob sævitiam expulsa, commisit I. 248. 4
- ob **Adulterium** amittit dotem uxor putativa. I. 251. 1
- ob **Adulterium** amittit uxor arrhas & parapherna *ibid.* n. 2
- Adificare** in alterius æmulationem non licet 2. 353. 8*
- Adificiorum** publicus in civitate favor, & an ei renunciari possit. I. 359. 8
- Æquum** talentum. I. 739. 5
- ob **Ægritudinem** an fieri possit divortium. I. 243. 9
- Ægritudo** impediens alteram partem debitum reddere, an sit causa divortij. I. 248. 25
- Ægyptij** primùm omnium regum principatum habuerunt. 2. 494. 5
- Ægyptium** talentum. I. 739. 5
- Æmilia** tribus. 2. 389. 3
- Æqualitas** inter liberos servanda est. I. 86. 6
- Æquinoctium** autumnale, quo mense contingat. 2. 456. 4
- Æquinoctium** vernum quo mense contingat. *ibid.*
- Æquitas** & rigor qualiter distinguantur. I. 541. 3
- Æquitate** cessante fictio cessabit. I. 687. 5
- Æra** Cæsaris quid. 2. 78. 3
- ob **Æs** alienum non impeditur funus corporis I. 131. 5
 ad **Æris**

- ad *Aris* alieni solutionem non tenetur omnium bonorum usufructuarius. 2. 152. 4
- de *Areis* nummis, qui percussi fuerunt jussu Regum Catholicorum, Ferdinandi Quinti, & Elisabeth. 1. 718. 1
- Vis estimationis.*
- Estimatio* censetur quædam propria venditio. 2. 624. 7
- Estimatio* absque certa quantitate an faciat emptionem. *ibid.* 7 *
- Estimatio* an faciat emptionem, quoties pretium non est justum. 2. 626. 9
- Estimatio* an faciat emptionem, quoties apponitur clausula, quod dos restituatur eodem modo, quo data fuit. 2. 622. 2
- Estimatio* in quibus non faciat emptionem. 2. 626. 10
- Dotis.*
- Estimatio* quarundam rerum dotialium tacite à jure constituitur. 2. 624. 6
- Estimatio* rerum dotialium tunc facit emptionem, quando fit statim tempore traditionis, aut tempore, quo dos constituitur. 2. 623. 5
- Estimatio* rerum dotialium emptionem facit in dubio, etiamsi pretium in alterius arbitrium conferatur. 2. 621. 1.
- Legati.*
- Estimatio* legati annui perpetui, item alimentorum & usufructus civitatis relictæ. 2. 328. 8.
- Pignoris.*
- Estimatio* pignoris faciendæ, demptis meliorationibus. 2. 54. 3 *
- Estimationem* veram rei, demptis meliorationibus, potest offerre auctori conventus hypothecaria, si rem ipsam melioraverit. 2. 54. 2
- Estimatores* qui sint. 2. 12. 6
- In sponsalibus.*
- Ætas* septem annorum ad sponsalia necessaria: præmature tamen judicio ac malitiâ suppleri potest & præveniri. 1. 150. 1
- In matrimonio.*
- Ætas* ad matrimonium jure Canonum necessaria. 1. 199. 2
- Ætas* conveniens in Republicâ ad matrimonium contrahendum. *ibid.* n. 1
- Ætatem* jure canonum supplet malitia. *ibid.* n. 4
- Affinitas* an detur inter virum & uxorem. 1. 215. 7
- Affinitatis* definitio. 1. 214. 1
- Affinitas* unde dicatur. *ibid.* n. 2
- Affinitas* ex coitu etiam illicito oritur. *ibid.* n. 3
- Affinitas* frequenter concurrit cum publica honestate. *ibid.* n. 4
- Affinitas* matrimonium impedit, solum in primo genere, & intra quartum gradum. 1. 215. 6
- Affinitas* ante matrimonium contingens impedit illud contrahi; non tamen si post contractum accidat, illud irritum facit. 1. 204. 1
- Affinitatis* impedimento sublato per dispensationem publicæ honestatis impedimentum etiam tollitur. 1. 215. 5
- Agape* quid sit in canonibus à Gratiano concinnatis. 1. 139. 3
- Agere* executor an possit. 1. 139. 5
- Agere* contra propriæ conscientie dictamen peccatum est. 2. 1. 1
- Agens* actione reali an fateatur rem possidere. 2. 104. 10
- Agens* contrarium prohibitioni legis humanæ, an peccet mortaliter, vel venialiter. 1. 368. 14
- Agenti* in judicio fisci jus per neminem opponi potest excepto fisco. 1. 222. 39
- Communis.*
- Ager* communis quoad partem, non potest profundi nec colij nova cultura. 2. 667. 7
- super *Agris* communibus si lata sit sententia, attentata non revocantur juxta legem Toletanam. 2. 607. 9
- in *Agris* communibus, cultis tamen, quid præscriptio temporis efficere valeat. 2. 668. 8
- Agri* communes duabus civitatibus an possint ab altera eorum coli, si per hanc culturam impediantur communis partus, altera minimè consentiente. 2. 667. 6
- Privatus.*
- Agri* privati, in quibus privati dominium habent speciale, possunt coli veteri vel novo cultu, etiamsi partus communis ex hoc impediantur. *ibid.* *
- Agri* privati dominus an possit eundem agrum partum efficere, & constituere. 2. 664. 2 *
- Agri* privati culturam potest dominus ejusdem liberè mutare. 2. 666. 5
- in *Agro* privato quidquid nascitur, etiam absque labore & industria domini, ad ipsum omnino pertinet. 2. 665. 3
- Romanus.*
- Ager* Romanus quomodo sub Rege Romulo fuerit divisus. 2. 387. 1
- Agricultura* causa publica est. 1. 359. 3
- Agricultura* causæ pactum contrarium vel juramentum non valet. *ibid.*
- Agri* mensor à judice electus potest referre proprium judicium. 2. 217. 3
- qui *Aggressorem* occiderit ad defensionem, ne membro aliquo mutiletur, irregularis non est. 1. 711. 2
- Agriographi* libri quid dicantur. 2. 435. 1. & qui sint. 2. 435. 1
- de *Agnatis.* 1. 210. 2
- Agnationi* fideicommissum relictum ut proximiores admittantur, an proximiori testatoris primi, vel ultimi possessoris deferatur. 2. 669. 1
- Angli* consuetudine receperunt ut omnes clerici etiam conjugati in sacris constituti coram judice seculari litigare cogantur super actionibus realibus mixtis & personalibus. 2. 634. 5
- Agnus* Dei qualis moneta fuerit. 1. 753. 9
- Alcaldes* ordinarij qui. 1. 540. 3
- Alcavala* quid sit & ejus jus. 1. 616. 1
- de *Alcavala* quædam. 2. 80. 4
- De uxore.*
- Alere* uxorem debet maritus. 1. 283. 17
- Alere* uxorem dimissam tenetur maritus, & eam ut sororem habere. 1. 248. 26
- De matre & sorore.*
- de non *Alendis* matre & sororibus canon an sit validus. 1. 183. 5
- De parentibus.*
- Alendi* à parentibus sunt omnes liberi, etiam nati ex incestu. 1. 281. 1
- De filio.*
- Alendus* tunc à patre filius, quando non habet unde possit alimenta percipere. 1. 282. 15
- Alexander* Magnus quo tempore vixerit, & quot annos regnaverit. 2. 457. 6
- Alexandri* Sexti constitutio, quæ de tonsura & vestibus clericalibus tractat explicatur. 2. 638. 1
- Legatum.*
- Aliena* res nullo jure tradi debet ab hærede legatario, domino invito. 1. 46. 11
- Aliena* rei legatum ab ignorante testatore relictum consanguineis, valet. 1. 45. 5
- Aliena* re legata an præsumamus testatorem ex certa scientia eam legasse. 1. 44. 1.
- Aliena* rei à testatore sciente legatum an valeat jure canonico. *Inventio.* 1. 45. 9
- Aliena* rei inventor an justè possit aliquid accipere, ob ejusdem rei restitutionem. 1. 610. 3
- Nnn 3 *Definitio.*

- Definitio.*
Alienatio quæ ad decennium fit, an alienatio dicatur. 2. 234. 1*
Alienationis appellatione in materia favorabili quæ veniant. 2. 237. 7
Alienare prohibitus simpliciter rem aliquam non prohibetur eam delegare, vel extraneo heredi relinquere. 1. 122. 7
Alienari in peregrinos prohibens statutum, eisdem etiam acquirere prohibet. 1. 123. 13
- Adventitia res.*
Alienare rem adventitiam filiifamil. sine decreto iudicis potest quandoque pater. 2. 56. 9
Alienatam rem adventitiam à patre in vita quatenus possit vendicare filius. *ibid.* 5
- Criminosa res.*
Alienare prohibetur privatus bona ipso jure à die delicti, imò fiscus rem alienatam vendicabit, non soluto emptori pretio. 1. 217. 10
- Dominium utile.*
Alienatio dominij tantum utilis non facit locum retractui. 2. 334. 3
- Donatum.*
Alienatione rei donatæ secuta an revocetur mortis causa donatio. 1. 23. 27
Alienari non potest à marito donatum propter nuptias. 1. 363. 22
- Dotalia.*
Alienari dotalia quomodo deberent, si quidem alienandi necessitas premat. 1. 362. 19
Alienatio fundi dotalis juramento validatur. 1. 360. 14
Alienatio rei dotalis prohibita impedit naturalem obligationem otitri, & tamen alienatio juramento confirmatur. 1. 378. 9
Alienatio rei dotalis non confirmatur juramento, ubi mulier prius juraverat dotem non alienare. 1. 364. 2.
Alienata dos revocatur pro alimentis liberorum. 1. 114. 22
- Ecclesiastica res.*
Alienatio rerum Ecclesiæ prohibita. 2. 26. 8*
Alienari quando & quæ possint bona Ecclesiarum. 2. 237. 8
Alienari an possint res Ecclesiarum ad redimendos à publicis carceribus hos, qui ob crimina in eum statum devenerunt. *ibid.* n. 9
ubi *Alienatio* rerum Ecclesiæ fit, pro satisfaciendis mutuatis Ecclesiæ pecuniis, oportet probari pecuniam versam fuisse in Ecclesiæ utilitatem. 2. 242. 3
in *Alienatione* rerum Ecclesiæ quæ solemnitas sit necessaria. 2. 241. 1
in *Alienatione* rerum Ecclesiasticarum non est satis formam servatam fuisse, nisi & alienatio facta fuerit ex causa à jure permessa. *ibid.* 2
Alienationem factam à Prælato in bonis Ecclesiæ, an Ecclesia approbare teneatur, si ab eo hæres instituat. 1. 31. 16
Alienari ad longum tempus jure veteri non poterant res Ecclesiæ. 2. 234. 1
- Fideicommissum.*
Alienationis prohibitio, ex causæ fideicommissi an sit perpetua. 2. 298. 4
- In Fraudem legitime.*
Alienatio facta in fraudem portionis legitime, an possit revocari. 1. 113. 18
- Majoratus.*
Alienationis prohibitio ex causa majoratus facta, perpetua censetur. 2. 298. 4
Alienatio an tacite prohibita censetur, si quis res aliquas posteris jure majoratus obtinendas & possidendas reliquerit, nullis adjunctis prohibitionibus. 2. 308. 10*
- Monasterialia.*
in *Alienandis* rebus monasteriorum non sufficit regulariter Abbatis auctoritas. 2. 26. 9
- Parapherna.*
Alienatio rerum paraphernarum fieri potest absque juramento. 1. 362. 20
- Prohibita ab arbitris.*
Alienatio prohibita ab arbitris non impedit dominij translationem. 1. 122. 6
- Prohibita à testatore.*
Alienari prohibita à testatore an ab hærede ita prescribi possit, ut alienari possint per partes, dispartatur. 1. 583. 5
Alienationis prohibitio extra familiam impedit extranei hæredis institutionem. 1. 122. 8
Alienare prohibens extra familiam addens, volo rem eandem in familia manere, excludit legitimum successorem, qui non sit de familia. 1. 123. 11
Alienationis prohibitio extra familiam minime excludit legitimum successorem, etiamsi is non sit de familia. *ibid.* n. 10
Alienare prohibitus aliquam rem, etiam in hæredem extraneum, non potest eam extraneo heredi relinquere. 1. 122. 9
- Regni Rex.*
Alienare res ipsius regni an possit Rex. 1. 364. 4
- Respublica.*
Alienatio reipublicæ aut jurisdictionis, quæ non comprehendat. *ibid.* n. 5
- Restitutioni obnoxia.*
Alienari an possint jure præscriptionis, quæ sunt restitutioni subjecta, jure fideicommissi primogenii, aut majoratus. 1. 583. 6
Alienum non est retinendum domino invito. 1. 46. 13
- Definitio.*
Alimentorum definitio iudicis arbitrio relinquenda. 2. 519. 7*
Alimentorum appellatione continentur vestes etiam pretiosæ. 1. 193. 12
Alimentorum causa pia. 2. 519. 8
- Clericorum.*
Alimenta debent clericis laicis præstare. 2. 109. 2
- Excommunicati.*
Alimenta ab excommunicato petens non videtur cum eo communionem habere. 1. 424. 12
- Filiorum.*
Alimenta liberis debentur pro qualitate & conditione parentum & liberorum. 1. 282. 10
pro *Alimentis* liberorum patris bona sunt obligata. 1. 284. 22
pro *Alimentis* liberorum bona parentum non sunt hypothecata. 1. 114. 21
Alimenta filiis data ad eorum hæredes pertinent. 1. 284. 24
Alimenta quibus ex causis filiis negari possunt. *ibid.* n. 27
de *Alimentis*, vel legitima amittendis, si filius sine patris consensu matrimonium contrahat, statutum non valet. 1. 190. 7
- Fugientis ad ecclesiam.*
Alimenta ne deferantur ad fugientem ad Ecclesiam qui

- qui ab ea jure abduci nequit, an aliquo modo impediri possit. 2. 262. 17
- Futura alimenta.*
- Alimentorum futurorum transactio & renunciatio, an confirmetur juramento.* 1. 387. 12.
- Libertorum.*
- Alimenta annua si legentur libertis, & Marco centum, debentur Marco alimenta annua, & simul centum, si Marcus libertus sit.* 2. 344. 6
- Legata*
- ad *Alimenta* certa quantitas legata, si postea minor assignetur, diminuitur etiam per codicillos. 1. 76. 14
- Alimentorum legatum ex certo fundo habet speciale pignus: secus in aliquo alio pensionis legato.* 1. 113. 16
- de *Alimentorum* legati æstimatione. 2. 328. 8
- Miserationis & pietatis causa.*
- Alimenta, quæ miserationis & pietatis causa præstantur, danda sunt secundum qualitatem personæ, alij dicunt secundum victus necessitatem.* 1. 282. 11
- Natorum ex damnato coitu.*
- Alimenta præstanda natis ex damnato coitu de jure Canonico.* *ibid.* n. 9
- Spuriorum.*
- Alimenta* an spurio relinqui possint ad quintam partem bonorum. 1. 278. 18
- Alimenta* spurii ab hærede præstanda, etiam si pater prohibuerit. 1. 282. 7
- Alimenta* spurii, debita lege aliqua tolli non possunt. 1. 281. 4
- Alimenta* spurii negantes leges iniquæ sunt, & ideo à jure canonico abrogatæ. 1. 282. 8
- Uxoris.*
- pro *Alimentis* non potest agere uxor contra emptores bonorum mariti. 1. 284. 23
- Processus.*
- Alimentorum* causa, & quæ ex ea dependent, summarim tractantur. 2. 573. 4.*
- Provisio.*
- Alimenta* decernuntur provisionaliter, si quis se ut filium ab aliquo tractatum fuisse probet. 1. 270. 7
- Bona fides.*
- Alleganda* bona fides, licet præsumatur. 1. 115. 4
- Legitimum.*
- Allegans* se legitimum esse, id probare debet. 1. 269. 1
- Notorium.*
- Allegari* an debeat necessariò notorium. 1. 116. 7
- Paupertas, divitiæ.*
- Allegans* paupertatem vel divitias proprias vel alterius, tenetur eam qualitatem probare. 2. 177. 1
- adversus *Allegata* poterit Judex sententiam ferre juxta quosdam. 2. 3. 3
- Alluvionis* incrementum prodest venditori ad purgandam culpam. 2. 506. 9
- Alma* substantivè & adjektivè quid significet. 1. 489. 1
- Alteri* per alterum facta promissio valet jure canonico. 1. 375. 2
- Alteri* quis potest multa impetrare à divina benignitate. 1. 437. 4
- Alternativè* duo petens, tantum unum petere videtur. 1. 401. 17
- Amanuenses* olim apud veteres summo in honore fuerunt. 2. 582. 5
- de *Amatoriiis* poculis. 1. 675. 2*
- Ambiguus* verbis potest respondere, qui iniquè à iudice est interrogatus. 2. 9. 2
- Ambrosii* textus apud Gratianum restituitur. 1. 232. 2
- de *Ambrosio.* 2. 437. 5
- Amicabilis* compositio quæ. 1. 300. 8
- Amicitia* consanguinitati comparatur. 1. 79. 13
- ex *Amicitia* postmodum facta inter patrem & filium, an tollatur exhereditatio justè facta. 1. 84. 24
- Amicus* an à testimonio repellatur. 2. 576. 3
- Amittere* verbum, quid importet. 1. 48. 12
- Anania* sententia diligenter examinatur. 2. 75. 9
- Anathematis* etymologia. 1. 457. 8
- Anathema* quid. 1. 455. 6. ejusque significatio. *ibid.*
- Anathemata* dicuntur dona diis oblata. *ibid.*
- Anathema* dicitur id, quod Deo reconditum & secretum est. *ibid.*
- Anathema* potest dici sacrificium. 1. 455. 6
- Anathema* an differat ab excommunicatione. 1. 455. 6
- Anathematis* solemnitas. *ibid.*
- Anatocismus* quid. 2. 272. 5*
- Ancharani* opinio de hærede præscribente legatum examinatur. 2. 61. 5*
- Ancillarum* partus non sunt in fructu. 1. 603. 6*
- de *Androlepsia.* 1. 635. 4
- Angeli* opinio in l. unic. C. n. liceat tertio provocare, exponitur. 2. 614. 6
- Angeli* responsum circa præscriptionem juris reddendi. 2. 61. 6
- Aniensis* Tribus. 2. 654. 3
- Animalia* omnia ad hominum usum sunt creata. 1. 658. 1
- ob *Anima* & spiritualis salutis favorem extendi potest constitutio, alioquin correctoria. 1. 504. 7*
- Animarum* salus est præcipuus finis juris civilis. 1. 363. 24
- Animus* ad occisionem ex quibus colligatur. 1. 684. 1*
- Animus* occidendi an consideratur, ubi vulnus mortiferum non est, & tamen vulneratus ab aliis occiditur. 1. 691. 6
- Animus*, quo retinetur possessio, non præsumitur durare ultra decennium. 1. 521. 3
- Annus* quid, & quomodo dividatur. 2. 455. 1. & seq.
- Anni* quot fuerint ab initio mundi, secundum Hebraicam veritatem, & septuaginta interpretes. 2. 456. 2
- Anni* initium quo tempore apud Hebræos. 2. 456. 4
- Annorum* computatio à Christi nativitate qualiter apud plerasque nationes fiat. 2. 77. 1
- Anni* Arabum quo tempore initium sumperint. 2. 457. 7
- Anni* à diluvio & universalis cataclysmo quot fuerint. 2. 456. 3
- Anni* à Nabuchodonosor, & magno Philippo quot fuerint. 2. 457. 5
- Annus* septimus ad sponsalia requisitus debet esse impletus, inceptus non sufficit. 1. 150. 2
- Annus* solaris ex Romanorum institutione. 2. 455. 1
- Annorum* Domini mentio fieri debet in quolibet instrumento. 2. 587. 2

- Annone inopiâ quoties respubl. laborat, cogitur quis vendere proprias res quæ ad victum pertinent.* 2. 212. 5
- Annua pensio in quocumque fundo constitota habet speciale pignus.* 1. 113. 17
- Annua præstatio uniformis, jure annui redditus triginta annis soluta, inducit acquisitionem perpetui redditus.* 1. 535. 3
- Annua præstatio, contingens tempore immemoriali absque ullius causæ allegatione, inducit annui redditus acquisitionem.* *ibid.* n. 4
- Annua præstatio facta à vassallis domini non acquirit ipsi jus redditum illum exigendi.* *ib.* n. 5
- Annua præstatio, & uniformis, an longo tempore inducat tituli & causæ præsumptionem.* *ib.* n. 2
- Annuli datione an possessio transferatur.* 2. 365. 10
- Annuli traditio an conjugalem consensum præ se ferat.* 1. 194. 4
- Annuum legatum civitati, vel Ecclesiæ relicto, an finiatur centum annis.* 2. 329. 10
- de Annuo legato ad vitam legatarii relicto.* *ibid.* 9
- Constitutio.*
- Annui redditus licite constituuntur, & ratio.* 2. 312. 2
- Annui redditus non possunt licite constitui cum pacto redimendi ad voluntatem primi emptoris.* 2. 326. 4
- an Annui redditus constitui possint obligatione tantum personali, late examinatur.* 2. 315. 5
- Annui redditus ad vitam possunt constitui.* *ibid.* n. 3
- Empio.*
- Annui redditus an possint emi ad certum definitum tempus.* *ibid.* n. 4
- Annui redditus an emi possint ea lege, ut intra certum tempus eos liceat, non postea, redimere.* 2. 323. 7
- Annui redditus perpetui quod sit justum pretium.* 2. 327. 5
- Redemptio.*
- Annui redditus in dubio an sint judicandi perpetui, vel redimibiles.* 2. 332. 5 *
- Annui redditus redimibiles quo precio justè constituentur.* 2. 331. 2
- Annua reddituum redemptio fieri debet, non tantum soluto pretio; sed & redditibus decursis, pro rata temporis.* 2. 99. 10
- Annui redditus quod intra certum diem, & non postea, redimantur, videtur aliquando iniquum; non tamen efficit contractum ulurarium.* 2. 62. 9
- Anserum pretia in regnis Gallicæ, Castellæ & Asturiæ.* 1. 748. 2 *
- Antidota accipiens fit locupletior.* 1. 55. 33
- in Apibus princeps unus est.* 1. 637. 5 *
- Apocryphi libri qui dicantur.* 2. 445. 1
- Apocryphorum librorum enumeratio.* *ibid.*
- Apostolica litteræ ante executionem earum ad Regia mittuntur auditoria.* 2. 651. 4
- Apostolicis litteris an liceat quandoque non obedire, quæ falsis precibus in publicum dispendium impetrantur.* *ibid.* 6
- Apostolorum canones an sint Apocryph.* 2. 449. 6
- Apostolicorum nunciorum potestas à summis Regis consiliariis examinari potest.* 2. 651. 4
- de Apostolicorum tabellionum, in Hispaniæ regno, officio.* 2. 689. 9
- Definitio.*
- Appellatio dicitur, & est defensio.* 2. 604. 6
- Usus.*
- non Appellans ab iniqua sententia non est tutus in foro conscientiæ.* 1. 305. 36
- An tolli possint.*
- Appellandi jus non tollitur, etiamsi expressum sit in alienatione alicujus civitatis aut jurisdictionis.* 1. 364. 6
- Appellatio an possit tolli à principe vel lege humana.* 2. 604. 6
- Appellandi juri ad superiorem non potest præscribi à subdito adversus superiorem.* 1. 528. 10
- Qui appellare possunt.*
- Confessus.*
- Appellationem an impediatur confessio in criminalibus.* 2. 602. 5
- Empior.*
- Appellare debet emptor, quoties venditor tempore sententiæ ablit à judicio.* 2. 371. 9
- Victor.*
- Appellare an possit victor ab omni condemnacione expensarum.* 2. 620. 5
- à Quibus & ad quos appellatur.*
- Ab arbitro.*
- Appellari potest à judice, etiam quoties ejus arbitrio aliquid est commissum.* 2. 215. 5
- Appellare an liceat ab eo judice, qui super reductione arbitrium boni viri cognoverit.* 2. 214. 3
- à Judicibus ordinariis.*
- Appellari an possit à judicibus ordinariis ad Nobiles jurisdictionem habentes.* 2. 510. 6 *
- Appellandum est à legato ad delegantem.* 2. 511. 8
- à Prælati & Episcopis.*
- Appellandum est ad Regem à Prælati & Episcopis temporalem jurisdictionem exercentibus.* 2. 508. 2
- ad Regem.*
- Appellari potest jure regio ad Regem, omisso medio.* 2. 512. 9
- In quibus causis.*
- In Possessorio.*
- Appellatio an admittatur à sententia lata in judicio possessorio.* 2. 605. 8
- à Quibus sententiis.*
- ab Interlocutoria.*
- Appellatio ab interlocutoria, de forma requirit expressionem causæ.* 1. 116. 8
- Processus.*
- Causa cognitio.*
- Appellationis judex de quibus cognoscere & judicare debeat.* 2. 105. 13
- Admissio.*
- Appellatio semper admittitur, nisi specialiter sit jure prohibita.* 2. 601. 4
- Commissio cum Clausula.*
- de clausulæ, Appellatione remota, effectu.* 2. 604. 6 *
- Litis contestatio.*
- in Appellationis causa an sit litis contestatio necessaria.* 1. 127. 1
- Supplicio.*
- Appellationis judex sententiam primam supplere potest in his, quæ naturâ causæ & litis postulat.* 1. 114. 1
- Revocatoria.*
- Appellationis remedio non revocatur sententia in causa*

causa matrimoniali lata, nisi intra tempus tunc appellatum, & quæ remedia tunc superint. 1. 303. 26

Attentata.

Appellatione pendente quid fieri possit. 2. 105. 13

Appellatione pendente super matrimonio, filii nati legitimi sunt, propter bonam fidem parentum. 1. 262. 7

Apuesta conventiones quæ dicantur ab Hispanis. 1. 613. 2

Aqua & ignis in nuptiarum solemnitate olim interveniebant. 1. 147. 3

Aqua Tyana. 1. 315. 7

Ara misericordiae, quam Herculis nepotes collocarunt Athenis. 2. 253. 2 *

Aragonii Floreni valor. 1. 733. 8

ad *Arbitrium* boni viri reductio, coram quo iudice petenda sit, latè examinatur. 2. 213. 1

in *Arbitrium* alterius committi non potest legatum. 1. 70. 10

ab *Arbitrio* boni viri reductioni an per clausulas notariorum solitas renunciatur. 1. 9. 42

ex *Arbitrio* voluntatis domesticæ non iudicandum est, sed juxta leges. 2. 4. 6

Arbitræ, qui de minori quantitate absolvit, an absolvat expressè à majori. 2. 12. 6

Arbitrorum & arbitratorum judiciis & definitioni etiam si ex lege competat summaria executio, non censetur eis attributa jurisdictio. 1. 214. 2

in *Arbitratorum* factum compromissum simile est transactioni. 1. 300. 9

Arbitrarius iudex condemnat victum victori in expensis. 2. 619. 1

Arbores Perseidos quæ fuerint. 2. 406 *

Arcadius Imperator moritur anno cccxviii. 2. 434. 3 *

Argentarii qui. 1. 767. 4 *

Argentum pustulatum quid. 1. 730. 7

Bonitas.

Argenti bonitas iridem distinguitur. 1. 729. 6

Legatum.

Argenti legatum an contineat id quod testator venale habebat. 2. 171. 1

Libra.

Argenti libra qualiter intelligatur. 1. 736. 8

Nummi.

Argentei nummi quo tempore primùm Romæ percusi. 1. 719. 1

Argentei, quibus Christus divenditus est, an fuerint denarii. 1. 724. 11 *

Argentei nummi apud Hispanos signati, quibus modò utimur. 1. 719. 2

Argentei Turonenses qui fuerunt. 1. 733. 8

Ariminensis Synodus quo tempore fuerit habita. 2. 446. 2

an *Aristocratia* sit præstantior regno. 2. 494. 5

Aristotelis locus expenditur ad intellectum Jurisconsulti in 1. de contrah. emp. 1. 766. 2

Arma legibus prohibita possunt auferri ab his, qui ad Ecclesiam fugerunt. 2. 263. 18 *

Arma si possent clerici an possint per iudicem sæcularem puniri. 2. 644. 7

Armis & insignibus patris vel matris an spurij vel illegitimi uti possint. 1. 284. 28

inter *Arma* leges silent. 1. 181. 23

Armata vis pœna. 2. 74. 4 *

Armatis homines congregantes ad vim inferendam quomodo puniantur. *ibid.*

Armillarum aurearum, quibus Isaac donavit Rebecam, pondus. 1. 722. 9

Arnobii opera an sint apocrypha. 2. 452. 10

Arrha in contractibus quid sit. 1. 188. 8

Arrhe apud Hispanos quæ sint. 1. 188. 14

In sponsalibus.

Arrharum traditio in sponsalibus etiam si utrimque fiant, permittitur. 1. 188. 10

Arrharum traditio in sponsalibus cujuscumque quantitatis licita. *ibid.* 11

Arrha permittitur in sponsalibus, siue tradatur in quantitate, siue in specie. 1. 188. 9

Arrhe secuto matrimonio ad dantem revertuntur, eo verò ejus culpa non contracto, amittuntur. 1. 188. 13

Arrhe si tradantur, permittitur in contractu matrimonii, promissæ verò excluduntur. *ibid.* 12

Arrhas sibi promissas non excedere decimam bonorum mariti partem probare tenetur uxor. 2. 179. 7

Arrharum promissio ultra summam lege præfixam non confirmatur juramento. 1. 369. 15

Arrhas & parapherna amittit uxor ob adulterium. 1. 251. 2

de *Arrij* doctrina & morte. 2. 431. 2

Artes quot annis regnaverit. 2. 423. 6

de *Artes* peritis, ut arbitrentur juxta peritiam. 2. 217. 4

Artem mechanicam exercentes nobiles Hispanici an tributa solvant. 2. 585. 7

Artifex qui suscepit fabricandum id quod jure vetitum erat, an teneatur ad restitutionem ejus, quod in mercedem laboris accepit. 1. 608. 7

Artabanus Xerxis præfectus quot annis regnaverit. 2. 421. 5. 423. 6

Artaxerxes Ochus quot annis regnaverit. 2. 423. 6

Artaxerxes septimus Persarum Rex quot annis regnaverit. *ibid.*

an super *Articulis* iisdem, & directo contrariis in causa appellationis, testes sint admittendi. 2. 577. 6

Ascendentes hæreditatem restituere post diem rogati duas portiones deducunt. 1. 117. 11

an *Assassini* hac immunitate defendendi sint, ne abducantur à templis. 2. 258. 9

de *Assassinis*. 1. 680. 9

Assassinum materia latissimè expenditur. 2. 258. 10

Assarii nummi valor. 1. 718. 4

Assertio hæretica quæ sit. 1. 640. 7

Assertio vulnerati mortis tempore facta an noceat, vel profit reo ejus criminis accusato. 2. 219. 8

Assertioni ejus soli in cujus arbitrium aliquid collatum est, non est standum. 1. 73. 23

Asses quod pondus habuerunt apud Romanos, & quot nostris Matavedinis conveniant. 1. 718. 3

Asty vocabatur urbs Athenarum. 2. 392. 6

ab *Astlo* nemo olim poterat abduci. 2. 254. 2

Astyla quid, & unde dicantur. *ibid.*

Athanasius Rex Gothorum. 1. 734. 2

Athanasius quo tempore scripserit. 2. 435. 2 *

Athenarum urbs Asty vocabatur. 2. 392. 6

Athenis quot fuerint tribus: & earum nomina ex Græcis auctoribus. *ibid.*

Atheniensium vici an tribus sint. *ibid.*

Attentata an omnia sint revocanda, dum pendet quæstio nullitatis. 2. 609. 6

Attentata intra tempus datum ad appellandum, puta infra decennium, revocari debent ante omnia. 2. 600. 2

Attentata pendente appellatione sunt revocanda per iudicem appellationis, & possunt revocari per iudicem à quo. *ibid.* n. 1

Attentata post appellationem extrajudicialem an sint ante omnia revocanda. 2. 609. 5

Attentata revocanda ante omnia non sunt, cum appellatio jure non est admittenda. 2. 601. 4 *

Attentata pendente appellatione ab interlocutoria non revocantur ante omnia, etiam si articulus appellationis sit connexus principali. 2. 608. 1

Assen-

- Attentata* post appellationem ab interlocutoria quo ad legem ipsam, etiam ante inhibitionem nulla sunt, & irrita. *ibid.* n. 2
- Attentata* non revocantur, ubi appellatum est à sententia lata super agris communibus juxta legem Toleranam. 2. 607. 9
- Attentatorum* revocationem an impediatur notorius defectus juris. 2. 601. 4
- Attentata* non revocantur, quoties appellatio non habet effectum suspensionis. 2. 605. 7
- Attentata* per tertium non sunt ante omnia revocanda. 2. 609. 4
- Attica* dragma. 1. 721. 7
- Atticum* talentum. 1. 739. 5
- Attica* fides. 1. 347. 8
- Atticus* testis. *ibid.*
- Auctoritas* Ecclesie sola sufficiens est testimonium in his quæ ad religionis fidem pertinent. 2. 64. 2
- Judicari.*
- Auctoritas* rei judicatae prævalet veritati. 2. 414. *
- Propria.*
- Auctoritate* propria quando liceat rem propriam ab alio occupatam repetere. 2. 18. 15
- Auctoritate* propria an quis possit capere beneficii possessionem. 2. 363. 7
- Publica.*
- Auctoritas* publica consideranda ubique. 2. 2. 2. *
- Superior.*
- Auctoritas* superioris in quolibet juramento excepta. 1. 323. 3
- Audiores* Regii non habent jus avocandi causas ab inferioribus. 2. 527. 3
- Auferre* verbum quid importet. 1. 48. 11
- Auferre* dominium à privato non potest princeps, nisi publica subit utilitas. 2. 305. 6
- Augere* pœnam potest iudex ex causa, licet lex certam pœnam statuerit. 2. 206. 8
- Augmentum* vel melioratio rei postea superveniens, an accedat pignori. 2. 543
- de *Augustino* 2. 437. 5. *
- Augusto* vel Augustæ legatum quoad effectum valde differt. 1. 78. 6
- Avis* præferuntur pater & mater in filii intestati successione. 1. 141. 4
- Avocatio* causarum quid sit, & cui jure competat. 2. 527. 1
- Avocatio* causarum quodplex, & quot modis ea fieri possit. 2. 528. 4. *
- Avocatio* causæ facta ad alterius petitionem, quoniam modo sit intelligenda. 2. 531. 9
- Avocatio* causæ cum decetero irritanti quid operetur, & quid si fiat motu proprio. 2. 530. 7
- Auris* abscissio. 1. 709. 8
- Aurum* duodevicesimarium quid. 1. 728. 4. *
- Aurum* obrizum quid. 1. 729. 5
- Aurum* vascularium. 1. 728. 4
- Auri* bonitas traditur, & qua ratione cognosci ea possit. 1. 728. 4
- Auri* libra quomodo æstimatur in jure. 1. 727. 2
- Auri* ad argentum, argenteive ad aurum, quæ fuerit hætenus proportio. 1. 727. 3
- Aureus* quod sexta fuerit unciæ pars, multis probatur rationibus. 1. 726. 1
- Aureus* dictus est solidus, etiam eo tempore, quo erat quarta unciæ pars. 1. 731. 3
- Aureum* à solido differre traditur, & quartam efficeret unciæ partem. 1. 727. 2
- de *Aureis* nummis quos signari jusserunt reges Catholici Ferdinandus & Elisabeth, eorumque nepos Carolus V. 1. 725. 2. *
- de *Aureorum* valore. 2. 72. 3
- Aureus* veterum Jurisconsultorum an differat ab aureo Codicis Justiniani. 1. 725. 3
- Aureus* apud Romanos, quo tempore fuerit percussus. 1. 725. 1
- Aureus* apud Romanos non fuit semper ejusdem ponderis, nec ejusdem bonitatis, quamvis multo tempore fuerit quarta unciæ pars. 1. 730. 1
- Aurei* Attici valor. 1. 739. 5. *
- Aureus* Siclus apud Hebræos, cujus fuerit ponderis. 1. 722. 9
- Aureus* quo tempore fuerit diminutus ad sextam unciæ partem. 1. 730. 2
- Auth.* nisi rogati C. ad Trebell. examinatur. 2. 131. 7
- Authenticum* & originale quid significant. 2. 580. 1
- Authenticorum* vulgata editio corrupta. 1. 247. 18
- Authenticum* sigillum quodnam sit. 2. 599. 9
- Avis* potest meliorare unum ex pluribus nepotibus susceptis à filio, quem unicum habet, etiam patre vivente. 2. 130. 4
- Auxilium* vel consilium quando ad restitutionem obliget in animæ judicio. 1. 651. 1
- Auxilium* vel opem præstans homicidio quandoque irregularis censetur. 1. 689. 2
- de *Auxilio* faciendo juramentum contra quemvis, excepto Carolo IV. quomodo intelligatur. 1. 337. 11
- Aymonis* Savilliani error. 1. 533. 10
- B
- Babylonii* talenti valor. 1. 739. 5
- Baldi* opinio examinatur in leg. secund. Cod. de usuris, an l. curabit. Codic. de action. empti, obtineat, ubi ab emptore nulli poterunt fructus è re emptæ percipi. 2. 294. 3
- Baldii* qui. 2. 664. 2. *
- Bannius* pater à filio non potest occidi. 1. 256. 8
- Baptismi* sacramentum an possit iterari. 1. 665. 8
- per *Baptismi* susceptionem non tollitur criminis accusatio. 2. 203. 4
- sine *Baptismi* sacramento quid si moriantur infantes. 1. 599. 7
- Baptismus* an tollat irregularitatem ex bigamia vel homicidio antè contractam. 1. 671. 5
- Baptismi* sacramentum non esse repetendum, etiam si datum fuerit ab hæreticis & schismaticis, ubi ad Ecclesie unionem redierint qui baptizati fuerint. 2. 416. *
- de *Baptismo* Constantini Magni. 2. 439. 8. *
- Bartoli* sententia in l. sed si lege, §. scire, ff. de petit. hæred. 1. 548. 7
- Expenditur* textus & quod Bart. adnotavit in l. ultim. §. item quæsitum, ff. de condic. indeb. 1. 423. 4
- Bart.* decisio in l. quæro, ff. de action. empti, examinatur. 1. 614. 6
- Bartoli* dicta in l. si constante, ff. solut. matrim. examinantur. 2. 180. 8
- Bartoli* locus vitiosus in l. tutor qui repertorium, ff. de administ. tutorum. 2. 228. 6
- Bartoli* in l. centurio, ff. de substir. verba quædam dubia explicantur. 1. 106. 3
- Bartoli* verba in l. is potest, ff. de acquir. hæc. 2. 178. 5
- Bart.* decisio in l. 3. ff. de annuis leg. examinatur, de promissione solvendi centum tribus vicibus. 2. 212. 5
- Bartoli* verba in §. divus, l. si uxor, ff. de adulter. exactè perpensa. 1. 148. 10
- Bartoli* opinio in l. 1. §. ultim. ff. quis & à quo appelland. 2. 511. 8
- de *Basilio*. 2. 436. 3
- Bastardus* qui dicatur? 1. 274. 15. de horum alimentis vide supra in alimentis, verb. *Spurius*.
- Bellum* duplex. 1. 643. 3
- Bellum* an possit utrimque esse justum. 1. 645. 6
- Bullum* justum est quod fit ad defensionem vel vindictam, vel punitionem. 1. 635. 3
- Bellum* justum non tantum dicitur ex auctoritate indicentis, sed causa. *ibid.* n. 2
- Belli*

Belli causa iusta, rebellio. *ibid. n. 4.*
Bellum indicere potest princeps superiorem non re-
 cognoscens. *ibid. n. 1*
Bellum jan, & quibus, possit indicere Imperator. *I. 636. 5*
Bellum jure moveri potest adversus eos qui crimina
 contra legem naturæ committunt. *I. 644. 4*
Bellum potest inferri infidelibus quatuor casibus. *I. 643. 3*
Bellum à vicinis suscipi potest, injuriæ à proximis
 avertendæ causa, ne ipsi opprimantur à Tyrannis.
I. 642. 1
Bellum justum vel injustum an efficiat quem ire-
 gularem. *I. 694. 2.*
Bello capta justo efficiuntur capientis. *I. 645. 1*
 in *Bello* capti apud Christianos non efficiuntur ser-
 vi. *I. 649. 6*
Beneficium aut officium publicum quod alteri detur
 impediens, an teneatur ad restitutionem *I. 626. 8*
 ad *Beneficia* & munera publica an sit eligendus di-
 gnior. *I. 622. 3*

Cessionis.

Beneficio cessionis bonorum an possit renunciari.
I. 356. 20

Ecclesiasticum

Beneficia Ecclesiastica muneraque publica indignis
 conferentes teneantur ad restitutionem illati dam-
 ni, ac mortaliter peccant. *I. 622. 2*
Beneficij rector si absque patroni consensu clericum
 aliquem præsentaverit ordinandum ad titulum
 illius beneficij mortuo rectore, quid facere teneat-
 ur ejusdem successor. *2. 661. 10*
Beneficij collatio potest fieri ea conditione, si va-
 cet. *2. 361. 2*
Beneficij collatio per juro facta, ipso jure est nulla.
I. 346. 4
Beneficij collatio facta simoniacè ignorantè an teneat
 ipso jure. *I. 630. 8*
Beneficij possessio per investituram tradatur *2. 365. 10*
Beneficij Ecclesiastici acquisitionem qualiter impe-
 diat simonia. *I. 629. 7.*
Beneficia duo curam animarum habentia, nobilis
 vel litteratus, nisi ex dispensatione habere non
 potest *I. 223. 5*
Beneficia Ecclesiastica habentes clerici qua pœna co-
 gantur Horas canonicas dicere. *2. 347. 10*
 in *Beneficiorum* Ecclesiasticorum permutatione lo-
 cus non est auxilio l. 2. C. de rescind. vendit.
2. 36. 3.
Beneficij Ecclesiastici renunciatio facta absque præ-
 lati auctoritate, non tenet. *2. 37. 6*
Beneficiorum Ecclesiasticorum redditus ad quem usum
 impendantur. *I. 51. 6.*
 de *Beneficij* redditibus, quatenus clericus testetur. *I. 53. 17*
Beneficij vacantis fructus an pro tempore aliquo ad
 defunctum pertineant. *I. 54. 26*

Excussionis.

Beneficium excussionis an amittat fidejussor ratione
 juramenti. *I. 331. 8*

Litigiosum.

Beneficij litigiosi collati onem liberam an habeat
 summus Pontifex. *2. 657. 7**
Beneficij litigiosi apud Curiam Romanam collatio,
 mortuo utroque litigatore facta à summo Ponti-
 fice absque ulla mentione juris patronatus lai-
 corum, ad quos id pertinebat, an valeat. *ibid.*

Patrimonialia.

Beneficia patrimonialia an admittant derogationem
 juris patronatus. *2. 657. 4*

Seculare.

Beneficium sæculare an sit conferendum clericis an
 sæcularibus. *I. 35. 4*
Beneficia sæcularia an possint conferri religiosis *I. 35. 5*

Simplex.

Beneficium simplex habens, an possit liberè etiam in
 testamento redditus Ecclesiæ distribuere. *I. 53. 18.*

Vacantia.

Beneficia vacantia quæ dicantur. *2. 654. 4*

Vellejani.

Beneficio Vellejani mulier jurato renunciare potest in
 judicio: & quid si extra judicium. *I. 373. 8*

Bigamia quid sit: unde originem hæc irregularitas
 deduxit. *I. 669. 1*

Bigamus non est qui à seipso vitiatam uxorem du-
 xerit. *I. 670. 3*

Bigamus quis dicatur, & quot modis vitium con-
 trahatur. *ibid. n. 2*

Bigamus quare maritum efficiat uxor corrupta. *ib. 3*
 cum *Bigamo* potest dispensare Romanus Pontifex,
 non autem Episcopus. *I. 671. 4*

Bigamia pœna in Hispania quæ. *I. 243. 11*

Bigamiam non tollit religionis professio. *I. 672. 6*

Binarii solidi. *I. 731. 3*

Blancus qualis moneta fuerit. *I. 753. 9**

Blasphemia quid sit, & ejus gravitas. *I. 348. 11*

Blasphemia an sit hæresis. *I. 352. 30*

Blasphemiarum species. *I. 348. 12*

Blasphemia in fidem catholicam. *I. 350. 15*

de *Blasphemia* in Virginem & sanctos. *I. 349. 14*

Processus.

in *Blasphemia* crimine quomodo procedatur. *I. 352. 29*

Apprehensio.

Blasphemi possunt ab Ecclesia extrahi. *2. 259. 11*

Excusatio.

à *Blasphemia* pœna an excuset consuetudo? *I. 352. 25*

à *Blasphemia* pœnis aliquando excusat calor ira-
 cundiæ *ibid. n. 28*

Blasphemiam non excusat iracundiæ impetus *I. 350. 17*

Pœna.

Blasphemi qualiter puniendi sunt. *ibid. n. 16*

in *Blasphemios* quæ pœna de jure civili. *I. 351. 21*

Blasphemi quomodo olim apud veteres fuerint puni-
 ti. *I. 350. 16. Item. I. 350. 19*

Blasphemus an repellatur à testimonio tanquam in-
 famis. *I. 351. 24*

Blasphemios qui non puniunt iudices, quomodo puni-
 antur. *I. 351. 20*

Bolus in piscatu quid significet. *I. 633. 12**

Bona fides plerumque, quod bonum & æquum sit;
 significat. *I. 541. 2*

verba *Bona fides* quomodo accipiantur in tractatu de
 contractibus. *I. 544. 7*

Bona fides potest dari absque titulo. *I. 551. 1*

inter *Bonam* & malam fidem an possit dari medium. *I. 545. 2*

Bona fides figmentum quodlibet & dolum excludit.
I. 540. 1

Bonam fidem an habeat dubitans, an res sit sua, vel
 aliena. *I. 546. 3*

Bona fides in dubio præsumitur, etiamsi nullus titu-
 lus probetur. *I. 551. 3*

Bona fides alleganda, licet præsumatur. *I. 115. 4*

Contractus.

Bona fidei contractus unde hanc appellationem ha-
 buerit. *I. 541. 4*

Bona fidei contractus, quamobrem ipso jure nulli
 dicantur, dolo dante causam contractus, non sic
 stricti juris. *I. 543. 6*

Bona

- Bona fidei contractus an jure canoico à ficti juris conventionibus distinguantur. ibid. n. 5.*
Emptor.
Bona fide emens rem furtivam, tenetur ad ejus extantis restitutionem: eâ verò alienata, ad id, in quo factus est locupletior. 1. 653. 3
Bona fides secundi emptoris necessaria est, ut is possit uti l. quoties, C. de rei vendit. responso 2. 250. 5
Bona fidei emptor an suos faciat fructus usque dum res evincatur, licet, priusquam perceperit eos, sciverit rem alienam esse. 2. 25. 7
In Matrimoniiis.
Bona fides in matrimonio præsumitur etiam lite dente. 1. 262. 5
Bona fides parentis in concubinato an reddat ipsam prolem naturalem. 1. 266. 20
Possessor.
Bona fidei possessor quis dicatur. 1. 545. 1.
Bona fidei possessor quo pacto lucretur fructus naturales & industriales. 2. 24. 6.
Bona fidei possessor non aliter tenetur in animæ judicio ad fructuum restitutionem, quam in foro exteriori per humanas leges tenetur. 1. 652. 1.
Præscriptio.
Bona fides quo tempore sit necessaria ad præscribendum. 1. 570. 3.
Bona fides sufficit ad præscriptionem triginta annorum de jure civili & canonico. 1. 539. 2
Bona fide & titulo procedens præscriptio tribuit præscribenti actionem ad vindicandam rem ab ipso veteri domino: & an idem sit in præscriptione bona fide absque titulo tamen præcedenti. 1. 576. 1
Bona fide cœpta præscriptio non interruptitur dubitatione possessoris. 1. 546. 5
Bona dicuntur ære alieno deducto. 2. 151. 2
Bonorum appellatione an veniant jura & actiones. 1. 67. 1
Bonum & æquitatem significat bona fides. 1. 541. 2
Clericorum.
Bona acquisita per clericum ex redditibus Ecclesiæ, an successori in Ecclesia sint restituenda. 1. 67. 3
Ecclesiastica.
Bona Ecclesiastica quando possint alienari. 2. 237. 8
Episcopi.
Bona quæ sita per Episcopum occasione Ecclesiæ vacantis, cui comperunt. 1. 67. 4
Majoratus.
Bona majoratus ad unum tantum & indivisa pertinent. 2. 298. 3
Matrimoniiis.
de bonis matrimonio constante quæ sita per uxorem. 1. 29. 8
Mobilia & immobilia.
Bonorum mobilium & immobilium hypotheca quid contineatur. 1. 67. 2
Paterna.
Bonorum paternorum quantitas quo tempore inspicitur, cum petitur restitutio contra renuntiationem ob enormissimam læsionem. 1. 403. 15
Bonorum divisio à parte inter liberos facta quid inducat. 1. 86. 7
Patrimonialia.
Bona patrimonialia clericorum an habeant privilegia bonis Ecclesiarum concessa. 2. 323. 3
Peregrinorum.
Bona peregrini intestati ad quem pertineant. 1. 656. 4
Prælatorum.
Bona relicta per prælatum an censeantur quæ sita ab eo post dignitatem obtentam. 1. 39. 9

Principis.

- Bonis principis quomodo præscribatur. 1. 528. 14*
Bona quædam habet princeps, quæ illius ut privati sunt. 1. 529. 16

Propria.

- Bona propria an censeatur in dotem dedisse mulier, quæ matrimonia vel sponsalia contraxit. 1. 160. 5*

Societas.

- Bonorum societas contrahitur inter virum & uxorem ex lege Hispanica, Gallica, & aliarum gentium. 1. 237. 6*
Bonitas extrinseca numismatum quomodo sit observanda, quoad solutionem debiti. 1. 769. 3
Bonitas pecuniæ intrinseca an sit consideranda juxta tempus contractus vel solutionis. 1. 768. 2
Bonis moribus contrarium aliquid duplici ratione. 1. 353. 2
Bonis moribus contrarius actus juramento non confirmatur. ibid. 1
Bonis moribus repugnare, & moribus contrarium esse, sunt diversa. ibid. 4
Bonos contra mores juramentum est nullum. 1. 328. 35
Bracharense Concilium quid constituerit quoad Episcopos. 1. 734. 9
Breves causæ quæ dicantur ex lege regia. 1. 762. 5
*Brevioribus in causis an judex possit particularem scientiam allegare. 2. 6. 9. **
Byzantium talentum. 1. 739. 5

C

- C***Adaver debitoris non debet insepultum detineri, donec solvatur debitum. 2. 145. 10*
Caduca hæreditas à quo adeunda, & cui deferenda fisco, Ecclesiæ, an sæculari 135. 26. Item 1. 278. 15.
Cæsari danda, quæ sunt Cæsaris: Deo, quæ sunt Dei 1. 618. 5
Cæsari non coguntur parere Reges Hispaniarum. 1. 642. 9
in Cæsarem Augustum, & ejus successores, transfudit Romana Respublica omne imperium: 2. 494. 3
coram Cæsare vel Rege factum testamentum an revocetur. 1. 5. 5
Cetara dictio, quid contineat. 1. 100. 7
*Cæii & Pauli sententiis uti licet ad interpretationem & cognitionem antiquitatis. 2. 349. 4 **
quæ Calamitas requiratur ad pensionis remissionem. 2. 628. 1
Calcei militares qui fuerint. 2. 399. 1
Calceamenta fortia quæ fuerint. ibid.
Calceatus præfectus quis sit? ibid.
Calor judicii an ex peccato veniali efficiat mortale. 2. 2. 2
Calumnia propriè in animo consistit & ex dolo oritur. 2. 619. 1
Cambio significat permuto. 1. 766. 4
de Campsorbibus. 1. 766. 4
Cambyses Cyri filius quot annis regnaverit, & alia quædam. 2. 423. 6
Campana pulsatio si causam mortis dederit, quid juris. 1. 699. 5
Cancellaria regula de trienniali possessione examinatur. 1. 562. 10
Cancellarius an dici possit scribarum princeps 2. 512. 10
*Cancellarius custodit Regium sigillum in republica Castellana. 2. 599. 9 **
Cancellarij dignitas. ibid.
*Canis quare adhibeatur in puniendis parricidis. 1. 682. 12 **
Canem in domo habens an sit irregularis, si eo hominem occiderit. 1. 701. 12
Canon quid. 1. 76. 86. 4
Canonice

Canones quibus Ecclesiæ, & quadraginta passibus circum, immunitas conceditur, qualiter accipiendi sint. 2. 255. 5.
Canonum interpretatio de secularibus juribus disponentium qualis esse debeat. 1. 204. 24
Canones Apostolorum an sint apocryphi. 2. 449. 6
Canoniam collationem habens potest administrare propria auctoritate, ante apprehensionem possessionis. 2. 362. 6
Canonici libri qui dicantur, & qua ratione nobis cognitum sit, eos esse canonicos. 2. 417. 1
 si *Canonicatus* Cathedralium Ecclesiarum vacaverit, an admittat derogationem privilegij, vel consuetudinis. 2. 655. 4*
Cantuncula, Theophili & Boschi error notatus. 1. 164. 7
Capella Ducis Burgundiæ privilegia. 2. 539. 5*
Capitularium liber. 1. 733. 7
Capitulum, vacante sede, potest exequi testamenta. 1. 138. 2
Capnum pretia in regnis Castellæ, Asturiæ, & Galliciæ. 1. 748. 2
Capra in bello justo efficiuntur capientis. 1. 645. 1
Capta à larronibus & piratis non efficiuntur capientium. 1. 649. 8
Capta per venationem à iudice prohibitam non sunt in animæ iudicio restituenda. 1. 628. 4
Captatio ultimæ voluntatis ex quo pateat. 1. 72. 18
Captatoria voluntas quid. 1. 68. 16 & an aliquo casu, vel aliquo jure possit indici. 1. 72. 17
Captus qui per Ecclesiam ducitur, an Ecclesiæ immunitate frui possit. 2. 260. 13
Captus ab hostibus, promittens pro sua redemptione aliquod pretium, illud solvere tenetur. 1. 181. 21
Capto ab hostibus etiam bello licito, licet effugere absque peccato. 2. 16. 10*
Captus iuste, vel iniuste, an possit à carceribus absque reatu criminis & peccato fugere. 2. 13. 7
 an *Capto* iniquè timentis iniquam iudicis condemnationem liceat custodes carceris occidere. 2. 18. 13
Capti in bello apud Christianos non efficiuntur servi. 1. 685. 1
 ad *Captivorum* redemptionem possunt alienari res Ecclesiarum. 2. 237. 8.
Caracula quid. 1. 728. 4
Carceris metus quando contractum vitiet. 1. 181. 25
 in *Carcerem* mittere laicos propria auctoritate an possit iudex Ecclesiasticus. 2. 512. 2
 in *Carcerem* pro æte alieno non potest detrueri clericus. 2. 144. 9
Carceratio debitoris quando fieri possit. 1. 356. 23
 in *Carcerem* detrueri non debet debitor, nisi prius bonorum excussio fiat. 2. 141. 2
 in *Carcerem* mitti non debet fœmina pro debito pecuniario, etiam ratione administratæ tutulæ. *ibid.* 3.
 in *Carcerem* mitti an possit mater tutrix pro pecunia filii debita. 1. 365. 24
 in *Carcerem* detrueri pro debito pecuniario an possint nobiles & milites armatæ militiæ. 2. 142. 4
 ne in *Carcerem* detruatur pro debito, beneficio quod habet nobilis, an possit renunciare. 1. 355. 17
 in *Carcerem* iniuste inclusus Canonicus an percipiat distributiones quotidianas. 2. 445. 8*
Carcerem effringere, vineulaque rumpere, an possit damnatus iniquè ad mortem. 2. 17. 12.

& n. 140
Carceribus an possit fugere absque reatu criminis & peccato, qui iniuste est captus. 2. 13. 7
Carcere fugiens videns ostium apertum an à iudice puniri possit. 2. 17. 18
 ex duro *Carcere*, morte secutâ, an iudex sit irregularis. 1. 705. 7
Carceribus liberat debitorem cessio bonorum. 2. 142. 5
Cardinalem qui afficit injuria quomodo puniatur. 2. 73. 5
 ad *Cardinalium* dignitatem an concedatur legitimatio. 1. 297. 5
Cardinalatus filij famil. liberat illum à patria potestate. 1. 57. 6
Carnalis copula in conditionali matrimonij contractu quid operetur. 1. 172. 18
Carnalis immixtio cum sponsa, etiam incerta, conjugij presumptionem inducit. 1. 157. 25
Carneri id est arietis, in Castella valor quantus. 1. 748. 2.
Carolus Magnus fuit primus ejus nominis Imperator, & Gallorum Rex. 2. 19. 16
 de *Crowlo* Magno quædam. 1. 560. 6
Carolus Martellus an fuerit Rex Gallorum. 2. 19. 16
Cassiani opera an sint apocrypha. 2. 452. 10
Cassiodori censura de historia tripartita. 2. 453. 13
Cassum & irritum decernens, verba hæc quid operentur. 1. 16. 69
Castellani duplicis nummi valor. 1. 727. 2*
Castellana dupla cujus ponderis fuerint. 1. 760. 3
Castellani duplis an adæquabantur Mauritanis dupli. *ibid.*
Castellana Reipublicæ tota jurisdictio est penes Regem. 2. 498. 9
Castellana in Repub. an possint populi iudices & rectores eligere. 2. 508. 3
Castellanum regnum jure gentilitiæ successionis primogenitis defertur. 2. 497. 7
Castellanus novus Maravedinus & antiquus, quomodo estimetur, juxta unam opinionem. 1. 747. 1
 in *Castri* donati à Principe aut venditi augmento, an censetur concessa jurisdictio. 2. 502. 8
Castro alicui à Regè concessio an censetur concessa jurisdictio. 2. 498. 10*
 in *Castro* aliquo, jurisdictio à principe concessa, an extendi ea debeat ad ipsius castri augmentum. 2. 500. 1
Castro concessio à principe cum jurisdictio, an eadem concessio sit aliquod territorium. 2. 502. 8
Castè non vivit quæ secundo nubit. 1. 193. 15
Castitatis conjugalis & continentiæ votum S. Jacobi 1. 174. 27.
Casus omisus decidendus juxta dispositionem juris communis. 2. 174. 6
 ex *Catechismo* non oritur cognatio spiritalis. 1. 210. 18
Catholica Ecclesia quare dicatur alana. 1. 489. 1. & quid hoc nomen significet. 2. 427. 10.
 in *Catholicam* fidem blasphemia. 1. 350. 15
Catholicus non potest matrimonium contrahere cum hæretica. 1. 233. 5
Catholici Reges Hispaniarum quo jure possint Episcopos eligere, & nominare. 1. 559. 5
Catoniana regula in legibus regulariter non in institutionibus operatur. 1. 94. 3
Caupo, qui semel hoc officium suscepit, cogitur hospites recipere. 2. 348. 1
Causa impulsiva & finalis quæ, ubi ex hoc deducuntur plura. 2. 135. 2
Causa possessoria rei spiritalis an temporalis, & an possit per iudicem secularem tractari. 2. 648. 1
 ○○○ *Causa*

- Causa* præteritionis inserta, si probetur filio præterito, an vires capiat testamentum. 1. 82. 11
- Causa* piorum legatorum apud iudicem sæcularem tractanda. 1. 62. 1
- Causa* semel ad curiam delata, non redit ad iudicis inferioris cognitionem, & quid ubi appellatio non est justificata. 2. 518. 5
- Causa* sine qua non, qualiter restituenda sit quoad restitutionis tractatum. 1. 651. 2
- Cautela* in matrimonio caute observanda. 1. 173. 22
- Cautela* qua uti potest mater adultera, ne spuris adulterium, quoad parentis putativi hereditatem præjudicet. 1. 596. 8
- Cautelam* ob nimiam fraudem præsumitur. 2. 325. 2
- Cautela* quibus spuris possit tutò patris bona acquirere. 1. 278. 16
- Cautela* contra rabularum materiam. 1. 229. 1
- Cautio* idonea quæ sit. 2. 286. 6
- Cautio* an sit danda de restituendis alimentis & expensis quis reus dives coactus sit pauperi actori ministrare. 2. 519. 7
- cum *Cautione* etiam de rato non potest consanguineus petere restitutionem in integrum. 2. 41. 5
- Cedere* bonis non tenetur clericus, nec potest incarcerari pro ære alieno. 2. 144. 9
- Celebrans* Massam excommunicatus minori excommunicatione non fit irregularis. 1. 453. 1
- Celebritas* festorum dierum jure divino veteris testamenti instituta fuit. 2. 458. 1
- quid de *Censibus* statuerit Carolus quintus Cæsar. 2. 99. 11
- Censui* Coloni qui. 1. 359. 7
- Censura* vel irregularitatis poena quomodo locum habeat. 1. 220. 25
- Census* quid. 2. 312. 1
- Censualis*, vel emphyteuticus an in dubio censetur contractus. *ibid.*
- Censuram* inter excommunicationis & irregularitatem quæ sit differentia. 1. 687. 5 *
- de *Centauris*. 2. 398. 14
- Cento* quid. 2. 447. 4 *
- an *Centum* annis finiatur legatum annui redditus relictum Ecclesiæ, civitati, vel privato alicui. 2. 319. 10
- Centenaria* præscriptio requiritur adversus Ecclesiam Romanam. 1. 529. 15
- Centenaria* præscriptio adversus Ecclesiam Romanam non requirit titulum. 1. 539. 2
- Centenaria* præscriptio an sit necessaria contra principem sæcularem. 1. 529. 15
- Centesima* usura. 2. 328. 6
- Centimeterum* quid. 2. 447. 4
- Ceratium* quid. 1. 728. 4
- Ceremonialia* præcepta veteris testamenti. 2. 107. 1
- Ceremonialia* præcepta veteris testamenti an nova lege ab homine lata iterum statui possint. *ibid.*
- Cessatio* à divinis quid sit. 1. 496. 1
- Cessatio* à divinis æquipollet jure communi interdicto, & an suspendatur per appellationem sequentem. *ibid.* & 1. 504. 7
- Cessationem* à divinis quis possit decernere. 1. 498. 6
- Cessatio* à divinis an admittat celebrationem divinarum officiorum, servata forma c. alma mater. de sentent. excomm. 1. 504. 7
- Cessatio* à divinis an admittat suspensionem quæ continetur in c. alma mater, §. 5. de sent. excomm. 1. 506. 3
- qui *Cesserit* bonis tenebitur nihilominus æs alienum solvere, dum pervenerit ad pinguiorem fortunam. 2. 143. 6
- Cessio* bonorum qualiter fiat jure Regio. *ibid.* 5
- Cessio* bonorum liberat debitorem à carceribus. *ibid.*
- Cessionis* bonorum renunciatio an valeat. *ibid.* 7
- ad *Cessionem* bonorum non admittitur debitor ratione delicti. 2. 144. 8
- hinc *Cessione* quando absenti per alterum quaeritur actio, necessaria est ipsius absentis ratihabitio. 2. 91. 12
- in *Cessionario* an locum habeat constitutio l. curabit, C. de rei vendic. 2. 297. 8
- de *Calchedonenſi* quarta synodo. 2. 434. 4
- Chalcicea* quare vocetur Minerva. 2. 262. 17
- Charitati* contrarium juramentum turpe est. 1. 354. 14
- Chartarum* in lusu si quis occisus fuerit, quid juris. 1. 700. 9 *
- Chrisma* an sit necessarium ad sacramentum Confirmationis. 2. 65. 4
- Christi* adventu expiravit lex divina vetus de politica. 1. 226. 2
- per *Christi* membra an liceat jurare. 1. 316. 17
- de *Christi* Nativitatis die. 2. 78. 3
- à *Christi* nativitate qualiter fiat annorum computatio apud plerasque nationes. 2. 77. 1
- Christi* patrimonium Ecclesiæ bona sunt. 1. 51. 2
- Christus* solus instituere potest sacramenta. 2. 65. 3
- Christianus* non potest matrimonium contrahere cum infideli. 1. 232. 1
- Christianus* accipiens uxorem infidelem etiam jure civili punitur. 1. 232. 3
- Christianus* cognoscens Judæam extra matrimonium qua poena afficiatur. *ibid.* n. 4
- à *Christianis* possunt bella indici infidelibus quatuor casibus. 1. 643. 3
- à *Christianis* bello impeti an possint infideles, ex eo quòd infideles sint. 1. 642. 1
- Christiani* tutor an possit esse Judeus. 1. 673. 7 *
- apud *Christianos* non efficiuntur servi capti in bello. 1. 649. 6
- de *Crhysoſtomo*. 2. 436. 3
- Chirographum* plene probat, quoties constat scriptum vel subscriptum ab eo aut mandato ejus, contra quem producitur. 2. 596. 2
- Chirurgus* clericus an sit irregularis. 1. 698. 3
- de *Cibus* jejnantibus interdictis. 2. 476. 19
- Circumcisio* an possit permitti sub lege Evangelica. 2. 107. 1
- Circumstantia* temporis festi an sit necessaria constitenda. 1. 436. 3
- Circumvenire* aliquem in negotiis an liceat. 2. 168. 11
- Citatio* an jure naturali introducta sit. 2. 643. 6
- Citatio* an possit tolli. 2. 604. 6
- Citandi* sunt, quos negotium tangit principaliter, non illi quos in quandam consequentiam litis definitio attingere potest. 2. 565. 6
- Citare* patrem ad iudicium an possit filius. 1. 235. 4
- Citatio* in quibus requiratur. 2. 218. 5
- Citationem* quandoque requirit absolutio à juramento. 2. 32. 5
- Citatio* successorum patris intestati requiritur in dispensatione, non autem in legitimatione. 1. 291. 24
- an *Citanda* sit pars ad testimonium ejus, qui à iudice eligitur. 2. 218. 5
- Citationem* verbalem intra territorium alterius an iudex possit propria exequi auctoritate. 2. 535. 7
- Civium* & incolarum differentia. 1. 359. 6
- Cives* an præferantur extrinis in emptione frumenti tempore publicæ inopiæ. 2. 351. 6
- Cives* an sint admittendi in testes, ubi agitur de publicis communibus, & publicis. 2. 576. 4
- Civilis* interruptio quæ sit. 1. 570. 4
- Civilis* iudex curare debet, ut ultimæ voluntates executioni mandentur. 1. 46. 1
- Civilibus* legibus contrarium juramentum non statim dicitur esse contra bonos mores. 1. 7. 31
- Civitatis* nomine quæ contineantur. 1. 494. 8
- Civitatis* relictum annuum legatum an firmetur centum annis. 2. 329. 10
- Civitatem* totam interdicti non posse ob unius privati culpam. 1. 492. 4
- Civitate*

Civitate interdicta an censeantur suburbia interdicta.
1. 494. 8

Clandestina conjugia an teneant, quaque ratione prohibeantur.
1. 201. 8

Clandestinum matrimonium quid
ibid. 12.

Clandestinum matrimonium an sit mortale peccatum
ibid. 9.

Clandestinum matrimonium, etiamsi probeatur legitime, non praefertur secundo in facie Ecclesiae contracto.
ibid. 14.

Clarigationes an sint licitae.
1. 636. 4*

Clarissimus vir quis apud Romanos dicebatur.
2. 397. 13

Claudia tribus.
2. 389. 3

Clausulas solitas debet adjicere notarius in instrumenti.
1. 9. 40

Clausula à Notario instrumentis adjecta quando de voluntate contrahentium adjecta praetulantur.
ibid. n. 41

Actum coram me, &c.

Clausula Actum coram me notario, &c. infra scriptis, quid operentur.
1. 66. 17.

Codicillaris.

Clausula codicillaris an censeatur apposita in testamento inter liberos.
1. 87. 8

Clausula codicillaris in secundo testamento non annullat heredis institutionem in priore solemniter testamento factam.
1. 18. 81

Clausula codicillaris quid operetur in secundo testamento.
1. 16. 70

Clausula codicillaris operatur repetitionem legatorum à successoribus intestati.
1. 133. 14

Derogatoria.

Clausula derogatoria testamento adjecta vis.
1. 11. 58

Clausula derogatoria si priori testamento praeter testantis voluntatem adiciatur, quid juris.
1. 16. 71

Clausula derogatoria, seu inter medios, codicillos sublata, quid operetur secundum testamentum.
1. 16. 73.

Clausula derogatoria si tacite insit in primo testamento, an tollatur per secundum sine mentione derogationis.
ibid. 76

Clausulam derogatoriam habens testamentum quatenus mutari possit.
1. 11. 57

Dotalia.

Clausula ex qua datur electio quoad res, vel estimationem marito vel uxori, quid operetur.
2. 623. 5

Clausula quod res restituantur eodem pretio, quo fuerint aestimatae, an impediatur venditionem fieri per aestimationem.
2. 622. 3

Emptionis.

Clausula quae adjici solet contractibus, qua alteri alter donat, quidquid res valuerit ultra pretium conventum, etiamsi dimidiam excefferit.
2. 166. 6

Ex certa scientia.

Clausula Ex certa scientia, nihil operatur, ubi in principe potestas deficit.
2. 307. 9

Frustrum.

Clausula de computandis fructibus in sortem principalem an sit contra naturam contractus.
2. 352. 1

Guarantigia.

Clausula Guarantigiae.
2. 338. 3

Hypotheca.

Clausula quod specialis hypotheca, non generalis.
2. 374. 3

Hereditaria.

Clausula, sine praedictio successorum, quibus hereditas intestati parentis defertur, adjecta legitimationi filiorum, quid operetur.
1. 297. 1

Motu proprio.

Clausula, Motu proprio, an efficiat validam collationem beneficii factam excommunicato.
1. 446. 2

Non obstantibus.

Clausula, Non obstantibus legibus contrarium statutibus.
1. 295. 7

Clausula hujus vis, Non obstantibus quibuscumque privilegiis & constitutionibus atque scriptis, quavis forma & expressione verborum conceptis.
2. 508. 6*

Omni meliori modo.

Clausula, Omni meliori modo quo possit, quid in testamentis operetur.
1. 86. 4

Quorum tenor &c.

Clausula hujus, Quorum tenor pro expresso habetur.
1. 13. 61

Testamentaria.

Clausula quibus revocatur testamentum, quod habet clausulam derogationum.
1. 12. 59

Clausula, Volo istud testamentum penitus valere non obstante.
1. 16. 72

Clavium traditio fit in conspectu rei, quae clavibus traditur.
2. 365. 11

Clementis Alexandriti opera.
2. 451. 9

Clericatus quomodo probari possit.
2. 642. 3

Absolvere.

Clericus sacerdos ratione Jubilaei & bullarum Apostolicarum aliquem absolvens, an censeatur eum absolvisse à peccato oblito, cujus causa erat excommunicatus.
1. 480. 11*

Alimenta.

Clericis suppeditare alimenta tenentur laici.
2. 109. 2

Arma.

Clerici arma portantes an possint per judicem saecularem puniri.
2. 644. 7

Clericus an possit pugnare propria manu.
1. 694. 2

Beneficia.

Clerici habentes beneficia Ecclesiastica qua poena cogantur Horas canonicas dicere.
2. 347. 10

Clerici habentes beneficia, usufructuario an usurario sint similes.
1. 50. 1

Clericis saecularibus an conferatur beneficium regulare.
1. 35. 4

Cessio honorum.

Clericus non tenetur bona cedere, nec debet in carcerem pro aere alieno mitti.
2. 144. 9

Conjugium.

Clericis conjugatis an concessa sit negotiatio victus causa.
2. 636. 8*

Clerici conjugati an sint à potestate saeculari exempti.
2. 635. 6

Donatio.

Clericus donare potest de bonis Ecclesiae in pios usus si aegrotet.
1. 53. 15

Clericus an donare possit redditus Ecclesiae.
1. 56. ca. 8*

Clericus non potest donare concubinæ.
1. 605. 2

Exceptio declinatoria

Clerici primae tonsurae, qui semel regiam & saecularem jurisdictionem declinaverint, quae patiantur jure regio incommoda.
2. 635. 6

Filius.

Clerici filius sacris ordinibus insigniti an succedat matri etiam jure regio.
1. 279. 23

Clerici filius in sacris ordinibus constituti an dicatur natus ex incestu.
ibid. n. 20

Fori privilegium.

Vide infra verbo Privilegium.

Heres.

Clericus laici haeres litem coram saeculari iudice acceptam cum defuncto apud eundem profectus qui tenetur.
2. 514. 2

- Clericus* laici hæres nondum coepa lire apud sæcula-
rem cum de functo, vocandus est pro actione hæ-
reditaria ad iudicem Ecclesiasticum: & quid de
jure regio Partitarum. 2. 525. 4
- Clerici* possunt præscriptione acquirere jus percipien-
di decimas ex aliena parochia. 2. 114. 7
- Privilegia.*
- Clericus* fori privilegio ne quidem jurato potest re-
nunciare. 1. 358. 9
- Clerici* conjugati non sunt immunes, quoad gabel-
las, munera sæcularia, indictiones, collectas,
aliave quævis Regalia obsequia. 2. 637. 9
- Clerici* primæ tonsuræ non conjugati an liberi sint
ab omnibus subsidiis, triburis, & indictis, à
quibus clerici in sacris constituti liberi censentur.
ibid.
- Clericorum* bona patrimonialia an habeant privilegia
bonis Ecclesiarum concessa. 2. 32. 3
- Clerici* conjugati primæ tonsuræ quando gaudeant
privilegio fori & canonis. 2. 635. 6
- Clerici* apud Caros in realibus actionibus conveni-
untur coram iudice sæculari. 2. 634. 5
- Clericis* concessam exemptionem à foro sæculari po-
terit limitare & restringere summus Pontifex, si
id Christianæ Reipubl. utile videtur. 2. 633. 4
- Reditus.*
- Clerici* in redditibus Ecclesiasticis quid juris habeant.
1. 50. 2
- Clericus* redditus beneficii per actus inter vivos &
ultimam voluntatem potest erogare. 1. 68. 6
- Clerici* habentes beneficia ultra sumptum sibi ipsis
& familiæ necessarium, Ecclesiæ redditus expen-
dentes in profanos usus, an teneantur ad re-
stitutionem. 1. 52. 10
- Clericus*, habens patrimonium, servare illud, & re-
ditus Ecclesiasticos in usus proprios expendere
potest. 1. 28. 2
- Restitutio in integrum.*
- Clericus* minor læsus in patrimonialibus non potest
perere in integrum restitutionem coram iudice
Ecclesiastico. 2. 31. 2
- Testamentum.*
- Clerici* an possint esse tabelliones. 2. 585. 8
- Clericus* testari potest de parte reddituum beneficii
Ecclesiastici. 1. 52. 9
- Clericus* testari non potest de bonis occasione Ec-
clesiæ quæsitis. 1. 53. 16
- Testis.*
- Clericus* qui esse non potest, an sit admittendus in
testem contra clericum in criminalibus. 2. 575. 2
- Venatio.*
- Clericus* venator contra Canonis prohibitionem ac-
quirit animalia, quæ venatus est. 1. 628. 3
- de *Clerico* qui venationi illicitè operam dedit, &
omni præmissa diligentia jaculo hominem con-
fixerit existimans esse feram. 1. 701. 10.*
- Usurarius.*
- Clericus* usurarius qualiter jure Pontificio puniatur.
2. 384. 3
- Criminalia.*
- Clericus* qui accusatus apud iudicem sæcularem omi-
sit declinatoriam fori exceptionem, in expensis
condemnandus. 2. 642. 2
- Clericus* absque protestatione, criminali iudicio ali-
quem accusans, irregularis est, si accusatus à ju-
dice occidatur. 1. 703. 1
- Clericus* qui interfuit conjugio clandestino, quomo-
do puniatur. 1. 202. 16
- Clerici* hæretici bona an ad fiscum pertineant. 2.
201. 12
- Clericus* propter crimen incestus perpetuò deponen-
dus. 1. 216. 3
- Clericus* detineri debet reclusus in carceribus, lite
pendente apud iudicem Ecclesiasticum. 2. 643. 4
- Clerico* alicujus verbis interdicto, non intelligitur po-
pulus ipsius urbis interdictus & è contra. 1. 493. 6
- Clerici*, si ad Ecclesiam fugerint, ab ea non sunt exel-
lendi, ne quidem à iudice Ecclesiastico. 2. 262. 16
- Clerici* remissio cujus expensis fieri debeat. 2. 643. 5
- Clericus* in sacris constitutus quando puniri possit per
iudicem sæcularem, absque derogatione, & tra-
ditione. 2. 642. 2
- Clinicus* quis. 1. 672. 5
- Coacta* voluntas qualiter voluntas sit. 1. 156. 18
- Coactio* vitiat matrimonium. 1. 179. 1
- Codicilli* cum clausula derogatoria facti, quomodo per
posteriores tollantur. 1. 16. 75
- Codicillis* rectè dantur tutores, si testamento sint
confirmati. 1. 100. 5
- in *Codicillis* verba directa opposita obliquè accipien-
da sunt. 1. 94. 4
- à *Codicillis* si remittatur solemnitas, an censeatur in
donatione mortis causa sublata. 1. 24. 32
- Codicillis* intermediis si clausula derogatoria sublata
sit, quid operetur secundum testamentum. 1. 16. 73
- Codicillis* legata adimuntur. 1. 17. 78
- Codicilli* non possunt tollere testamenti vim. 2. 133. 12
- Codicilli* testamento confirmati non fiunt testamen-
tum. 1. 100. 6
- Codicillaris* clausula in testamento quid operetur. 1.
16. 70
- Codicillaris* clausula operatur repetitionem legato-
rum à successoribus intestati. 1. 133. 14
- Cælibatus* quo jure introductus, & an bonus. 1. 205. 2
- Cælibatum* apud veteres probrosum fuisse. 1. 261. 11
- Cœundi* potentia non sufficit ad matrimonium, sed
discretio. 1. 199. 5
- quando quis *Cogatur* vendere res proprias quæ ad
victum pertinent. 2. 349. 3
- Cognatio* Herodis. 1. 229. 22
- Legalis.*
- Cognatio* legalis qualiter contrahatur. 1. 210. 1
- Cognatio* legalis an perpetua sit. 1. 210. 3
- Cognatio* legalis etiam oritur inter filiam adoptantis,
vel arrogantis, & idipsum adoptatum, vel arro-
gatum. *ibid.* n. 2
- Spiritualis.*
- Cognitionis* spiritualis prima species. 1. 209. 2
- Cognitionis* spiritualis altera species. 1. 209. 8
- Cognitionis* spiritualis tertia species. *ibid.* n. 9
- Cognitionis* spiritualis nec per nuncium, nec per pro-
curatorem contrahitur. *ibid.* n. 6
- Cognatio* spiritualis non oritur ex illicito coitu. 1.
209. 3
- Cognatio* spiritualis deducitur ex baptismo, etiam
collato à laico tempore necessitatis. *ibid.* n. 4
- Cognatio* spiritualis solum contrahitur cum levante,
vel suscipiente, à sacro fonte, licet plures illi actui
interfint. *ibid.* n. 5
- Cognatio* spiritualis an contrahatur sine responsione ip-
sius suscipientis, vel levantis à sacro fonte. *ib.* n. 7
- Cognatio* spiritualis non oritur ex Carechismo. 1. 210. 11
- Cognatio* spiritualis matrimonium impedit, ex consti-
tutione Ecclesiæ. 1. 208. 1
- Cognatio* spiritualis ascendit, non tamen descendit. 1.
209. 10
- Cognitionis* linea quid. 1. 211. 4
- Cognati* omnes possunt esse testes in causa matrimo-
niali. 1. 302. 21
- Cognatorum* conjunctio matrimonialis in recta linea
an sit perpetuò prohibita. 1. 213. 12
- de *Cognatis.* 1. 211. 2
- Cognita* sponsa si fuerit ab alio, sponsus potest pete-
re dissolutionem. 1. 159. 2
- Cognitio* tantum necessaria est ad interdicti Interim
pronunciationem. 2. 573. 4
- Cognitio* causæ, & testium examinatio, in causa ma-
trimoniali. 1. 301. 16
- de Co-

conjugalis contractus à ceteris differat. 1. 173. 23
Conditione matrimonio adjecta, si permiserit femina se carnaliter ab eodem viro cognosci, secutâ copulâ, matrimonium perficitur. 1. 177. 17
Conditio lucri ex causa dotis, vel alia honesta, in contractu matrimonii adjecta, admittitur. 1. 177. 1
Conditio, si non nupserit, adjecta legato, quando rejiciatur. 2. 132. 10
 ea *Conditione* legatum, si non nupserit, an liceat legataria nubenti in conscientia foro accipere. *ibid.*
Conditionis error an impediatur matrimonium. 1. 186. 1
Negandi.
Conditio illa si negaveris debitum, quoties mihi non licet exigere, est contra substantiam matrimonii. 1. 171. 8
Conditione, Si Papa dispensaverit, eveniente, matrimonium minimè censetur contractum, sed tantum sponsalia de futuro. 1. 169. 7
Potestativa.
Conditio potestativa quæ sit. 2. 686. 6 *
Conditionis adimplendæ jus, si potestativa sit, ad hæredes non transit, secundum communem. 2. 680. 1
Conditionis adimplendæ jus etiam potestativæ, ad hæredes transit, adversus vulgò receptam sententiam. 2. 681. 2
Præsentis aut præteriti temporis.
Conditio præteriti aut præsentis temporis, licet contra substantiam matrimonii, ipsum minimè vitiat. 1. 171. 12
Conditio in præteritum, vel in præsens concepta, sive possibilis, sive impossibilis, quid operetur. 1. 175. 5
Si presbyter non fuerit.
Conditio, Si nec presbyter, nec monachus fuerit, adjici potest p. imogeniis, & aliis dispositionibus 2. 133. 11
Profitendi.
Conditione professionis adjecta, ex qua propria bona profitenti habere permittatur, an ipsa professio valeat. *Turpis.* 1. 173. 25
Conditio turpis vitiat contractum. 1. 605. 1
Conditio turpis, quam tamen adjiciens honestam esse credit, matrimonium vitiat. 1. 176. 9
Virginis.
Conditio, Si te virginem inveneto, tollitur à matrimonii contractu. *Verbum.* 1. 177. 16
Conditiones sunt juxta formam expressam, & ad unquam, observandæ & implendæ. 2. 686. 7 *
Conditionis eventus, etiam præmissa communi opinione, matrimonium non efficit, si ante illum eventum consensus conditionalis fuerit revocatus. 1. 169. 6
Conditionis verbum an secundum rigorem significationis, & conceptam formulam intelligendum, 2. 686. 7
Conditionem non existerè an aliud sit, aliud deficere conditionem. 2. 682. 3
 in *Conditione* positi non censentur positi in dispositione. 1. 90. 2
 in *Conditione* positi in legatis an censentur positi in dispositione. 1. 91. 7
 positi in *Conditione* non censentur vocati ex testamento, etiam si à testatore graventur secundum communem. 1. 90. 3
 in *Conditione* positus non vocatur ex illo testamento, etiam si institutio non succedat de jure ab intestato. *Contractus.* 1. 91. 8
Conditionalis contractus ad hæredes transmittitur. 2. 682. 3
Conditionalem contractum non facit dilatio transactionis dominij, donec pretium solvatur. 2. 336. 6
Conventio.
Conditionalis conventio, relata in futurum fortunæ eventum, an valeat. 1. 613. 2.

Excommunicatio.
 sub *Conditione* an fieri possit excommunicatio. 1. 464. 4
Conditionalis excommunicatio usus scientis quo defenditur. 1. 465. 5
Conditionalis excommunicatio an trahatur retro ad diem quo lata fuit. 1. 465. 6
Conductio ad longum tempus transit in successivam etiam singularem. 2. 228. 2
Conductor decimarum potest conveniri absque illa fori præscriptione apud judicem Ecclesiasticum. 2. 649. 2
Conductor expelli potest ob cessationem solutionis, etiam si locatio jurata fuerit. 1. 7. 13
Conductorem ex causa necessitatis expellere an possit locator. 2. 229. 4
Conferre beneficium non potest excommunicatus. 1. 451. 9
Conferre beneficia Ecclesiastica an ex generali commissione possit vicarius Episcopi. 2. 38. 7
Conferre, aut dimittere, per resignationem beneficii jure sanguinis, an sit illicitum, vel simoniacum. 2. 36. 4
Conferri debent quoad æstimationem officia emptæ à patre filio. 2. 37. 6
Conferendo sacramenta peccat excommunicatus minor excommunicatione. 1. 454. 2
Confiteri semel in anno an Papa teneatur. 1. 412. 6
Confiteri quibus casibus quis omnino teneatur. 1. 413. 3
Absentis.
Confessio absente parte facta jure canonico præjudicat contententi. 1. 375. 1
Dotis.
Confessio, dotis receptæ in illa matrimonio constante, ubi præsumitur prohibita donationis fraus, non confirmatur juramento. 2. 48. 5
Dubia.
Confessio dubia favore matrimonii interpretanda contententem. 1. 173. 19
Extrajudicialis.
Confessio extrajudicialis non efficit quem usurarium manifestum. 2. 284. 4
Judicialis.
Confessio judicialis juramento confirmatur. 1. 135. 22
Confessio litigantis coram judice fieri potest. 2. 7. 9. *
In matrimonio.
Confessio in causa matrimoniali an sit p. obatio. 1. 164. 4. item 154. 6
In possessoriis.
Confessio præteritæ possessionis an inducat præsentis possessionis præsumptionem. 1. 520. 2
Contra Presumptionem.
Confessio probat adversus præsumptionem juris & de jure. 1. 154. 3
Confessio minimè est admitenda contra præsumptionem consensus conjugalis ex coitu procedentem. 1. 155. 9
Propria.
 ex *Confessione* propria an quis damnari possit. 2. 19. 16
Confessio in civilibus & criminalibus an impedit appellacionem. 2. 602. 5
 ex *Confessione* damnatus audiendus est à superiori, ad quem appellavit. *ibid.*
Confessus tantum, etiam si testibus convictus non sit, nec in criminalibus, regulariter appellare potest. 2. 602. 5
Sacramentalis.
Confessio sacramentalis est ad salutem necessaria, & jure divino instituta. 1. 41. 7
Confessione sacramentalis arcana non est revelandum ad matrimonii probationem. 1. 302. 22
Confessione sacramentalis se retum an detegi possit ex licentia contententis. 1. 303. 24
Confessione sacramentalis secretum non est detegendum, etiam quoad crimen committendum in perniciem reipublicæ, saltem nominato auctore. 1. 302. 23
Confirmationem sacramentum esse novæ legis, idque ex sacra Scriptura probatur. 2. 64. 1. Or leg.
Confirmationis sacramentum an possit repeti. 1. 666. 8
Confirmationis Sacramentum an præcisè necessarium ad salutem. 2. 66. 5
Confirmationis Sacramentum non potest ab alio quam Episcopo ministrari, etiam ratione immemorialis præscriptionis. 2. 70. 14
Confiscatio an locum habeat, reo criminis ante condemnationem defuncto. 1. 217. 7
Confiscationem rei præscriptæ ob delictum præscriptis, an possit impedire dominus directus. 1. 578. 6
 O O O 4
Confiscata

- Confiscata* semel quo tempore possint usucapi vel praeteribi. 1. 120. 24
- Confratria & fraternitas* unde orta. 1. 77. 19
- Cofradia* quid Hispani appellant. 2. 588. 8
- Congregationis* talentum. 1. 739. 5. *
- ex *Coniecturis* potest iudex aliquando non adhibere fidem testibus. 2. 2. 2
- Conjugatus* an possit ex consensu uxoris sacrum Ordinem recipere. 1. 207. 4
- Conjugatus* in minoribus constitutus amittit regressus, accessus, & alia jura ad beneficia Ecclesiastica sibi competentia ante matrimonium contractam. 1. 208. 6
- Conjugatus* non debet suscipere sacrum Ordinem, alioquin punitur, si eum suscipiat. 1. 206. 3
- Conjugati* clerici an sint admittendi ad officia divina, quae fiunt tempore interdicti. 1. 503. 4 *
- Conjuge* alteri ab extraneo facta donatio, si simplex est, non est communis: secus si remuneratoria. 1. 56. 39
- an *Conjunctio* plurium fiat per Et; an per Cum, nihil refert contra Bartolum. 1. 89. 5
- Conjunctio* quaelibet maris & feminae non est matrimonium. 1. 164. 6
- Consanguinei* unde dicantur. 1. 211. 2
- Consanguinitatis* definitio. 1. 210. 1
- Consanguinitatis* definitiones antiquorum refelluntur. 1. 211. 3
- Consanguinitas* novo jure ad conjugia definita est. 1. 212. 10
- Consanguinitas* ad quatum gradum consideranda. 1. 79. 17
- Consanguineorum* conjunctio matrimonialis quibus rationibus sit prohibita. 1. 214. 13
- Consanguinei* quo gradu matrimonium contrahere veteri jure prohibebantur. 1. 212. 9
- Consanguineus* non potest petere, etiam cum cautione de rato, in integrum restitutionem. 2. 41. 5
- à *Consanguineis* commissum homicidium an imputetur ei, cujus gratia perpetratum fuerit. 1. 692. 8
- Conscientia* quid. 2. 1. 1
- Conscientia* forum quid sit. 1. 166. 2
- Conscientia* forum à judiciali non differt. 1. 32. 21
- in *Conscientia* foro non sortitur quis forum ratione delicti. 2. 538. 4
- in *Conscientia* foro defectus consensus matrimonialis assertionem ipsius contentis probatur, atque idem non judicatur matrimonium ex copula, quae sponsalia subsequitur. 1. 155. 12
- Contra dictamen conscientiae propriae agere peccatum est. 2. 1. 1
- juxta *Conscientiam* propriam poterit iudex sententiam dicere secundum quosdam, adversus allegata & probata. 2. 3. 3
- Consentire* videtur qui potest actum impedire, si praesens sit, & taceat. 2. 571. 5 *
- In sponsalibus.*
- Consensus* praesumitur in sponsalibus ex variis signis. 1. 158. 6
- Consensu* mutuo dissolvuntur sponsalia etiam jurata. *In matrimonio.* 1. 159. 1
- Consensus* necessarius requiritur ad matrimonium. 1. 166. 1
- Consensum* mutuum in matrimonio requiri qualiter intelligatur. 1. 195. 10
- Consensus* in matrimonio debet esse liber; si tamen quis falsis persuasionibus inducatur, non propterea tamen contractus irritatur. 1. 544. 7
- Consensus* in conjugio non est necessarius expressè ad carnalem copulam, sed erit sufficiens in mutuum corporum traditionem. 1. 168. 1
- Consentire* videtur in matrimonio qui praesens taceat. 1. 194. 7
- line *Consensu* parentum matrimonium à filio familias contractum valet. 1. 189. 1
- Consensus* an impediatur dolus dans causam contractui. 1. 543. 6
- Consensu* parentum non adhibito, imò ipsis reclamantibus, contractum matrimonium subsequens legitimat filios in concubinato natos. 1. 265. 15
- Consensu* filii gravamen legitimae adjici potest. 1. 127. 6
- Consensus* unius filii in gravamine legitimae non praedjudicat alterius portioni. 1. 128. 8
- Consensus* in judicio exteriori quandoque praesumitur, in interiori verò nunquam. 1. 167. 3
- ex *Consensu* litigantium an controversiae definitio committi possit in alterius ex litigantibus, vel unius testis veritatis testimonium. 2. 216. 1
- Consensus* defectus assertionem ipsius contentis probatur. 1. 155. 12
- Consensus* defectus quomodo possit colligi adjectis impossibilitatibus conditionibus. 1. 176. 7
- Consensus* defectus non suppletur per juramentum. 1. 387. 10
- à *Consequenti* ducitur antecedens, cum antecedens sit necessarium. 1. 421. 2
- Consilium* in actibus agendis semper petendum, ut liberemur à culpa ignorantiae. 1. 548. 10
- Consilium* vel auxilium quando ad restitutionem obliget in conscientiae judicio. 1. 651. 1
- Consilium* quando irregularitatem inducat: & quid quoad alias poenas commissi criminis. 1. 688. 1
- Consilii* verba quandoque praecipuum inducunt. 1. 31. 14
- Consors* ejusdem litis an possit sine speciali mandato petere in integrum restitutionem. 2. 42. 6
- Constans* vir quis. 1. 179. 5
- in *Constantem* virum cadens metus quis dicatur. *ibid.* nu. 4
- in *Constantem* virum cadens metus irritum facit matrimonium, ex propria actus natura, non tantum ex constitutione humana. 1. 183. 6
- Constantia* feminarum in dolore ferendo. 1. 80. 19
- Constantinus* Magnus abrogavit crucis supplicium. 2. 403. 4
- de *Constantini* donatione facta Pontifici Sylvestro. 2. 439. 8
- de *Constantini* Magni baptismo. *ibid.* *
- Constantinopolitana* secunda Synodus. 2. 433. 2
- Constitutum* an habeat vim transferendae possessionis. 2. 628. 4
- Constituto* reditu super pluribus rebus, an cuilibet eorum possessor teneatur in solidum. 2. 318. 8
- Constitutio* correctoria extendi potest, si probe animae & saluti spirituali. 1. 504. 7 *
- Constitutio* prior tollitur per secundam hunc, habentem clausulam. *Non obstantibus quibuscumque privilegiis & constitutionibus.* 1. 507. 6 *
- Constitutio* puniens percutientem non obtinet adversus conviciantem verbis. 2. 73. 5
- Constitutio* Auth. nisi rogati, C. ad Trebell. an admittenda sit contra expressam testatoris voluntatem. 2. 731. 8
- Constitutio* l. curabit, de actione empti, an sit admittenda in pacto, & promissione vendendi? tradunturque in hoc capite viginti intellectus ad eandem constitutionem. 2. 397. 8
- Constitutio*, c. quamvis, de pactis, in sexto servanda etiam in foro saeculari. 1. 404. 18
- Consuetudo* exprimi an censeatur expressa, si omissa fuerint. 2. 98. 9
- Consuetudo* & praescriptio differunt. 1. 530. 2
- Consuetudo* ex nova causa potest induci contra legem derogantem, etiam expressim futuris consuetudinibus. 2. 342. 4
- Acquirere.*
- Consuetudo* acquirit non uni specialiter, sed omnibus regionis aut populi civibus. 1. 360. 2
- In*

- de *Cognominatoribus*. 2. 392. 6
Cognoscere de causa matrimoniali an possit iudex secularis. 1. 300. 10
 quæ *Cognoverit* privatim iudex, ex illis non cogitur ferre sententiam, sed ex his quæ ut iudex perceperit. 2. 3. 3
Cohabitare simul coguntur vir & uxor, etiam à iudice seculari. 1. 234. 1
Cohabitatio conjugalis, adducta Romani Pontificis dispensatione, scienter contingens, matrimonium quod nullum erat, validum citat. 1. 194. 8
 ex *Cohabitatione* diutina non præsumitur in matrimonium iure Canonico. 1. 164. 5
Coitus sponsalia præcedens nihil conducit ad conjugalis consensus præsumptionem. 1. 156. 20
 ex *Coitu* cum desponsata matrimonium præsumitur, etiamsi sponsa ab alio quam sponso fuerit cognita. 1. 155. 11
Coitus matrimonii præsumptionem inducit etiamsi metu conditionali contingat. 1. 156. 16
Coitus inter virum & fœminam qualiter probetur, 1. 173. 20
Coitus subsecutus nullum habet effectum, conditione contra substantiam matrimonii adjecta. 1. 172. 17
Conjugalis.
Coitus conjugalis ante solemnem benedictionem an sit peccatum. 1. 239. 2
Coitus conjugalis intra sacrum locum est illicitus, *ibid.* n. 3
Damnatus.
Coitus damnatus quis dicatur iure regio. 1. 280. 25
 & quis in iure Cæsareo. 1. 279. 22
Illicitus.
 ex *Coitu* illicito nascitur affinitas. 1. 214. 3
Collatio beneficii facta excommunicato est ipso iure nulla. 1. 446. 1
Collatio alicujus beneficii an pertineat ad eum qui est in quasi possessione hujus juris. 2. 561. 2
Collatio beneficii perjurio facta, ipso iure est nulla. 1. 346. 4
Collatio beneficii potest fieri ea conditione, si vacat. 2. 361. 2
Collatio beneficii facta simoniacè ignorantè anteneat ipso iure. 1. 630. 8
Collationem beneficii litigiosi an liberam habeat Pontifex. 2. 657. 7
Collatio beneficii apud curiam Romanam litigiosi, mortuo utroque litigatore, facta à summo Pontifice, absque ulla mentione juris patronatus laicorum ad quos is pertinebat, an valeat. 2. 657. 7*
Collatio canonica absque corporali possessione jus perfectum tribuit post acceptationem. 2. 361. 1
Collationem canonicam habens potest administrare pro auctoritate ante apprehensionem. 2. 362. 6
 in *collationem* an computetur melioratio. 1. 130. 17
 de *collectariis*. 1. 767. 4*
 à *collectis* solvendis quo tempore præscribatur immunitas. 1. 527. 9
 à *collectis* an sint immunes clerici conjugati. 2. 637. 9
Collegio Canoniarum legatum inter canonicos dividitur. 1. 80. 19
 de *Collina* tribu. 2. 389. 3
Collybus quid. 1. 767. 4*
Colonorum varix species. 1. 359. 4
Coloni censiti, adscriptitii & originarii qui. *ibid.* n. 5
Colonus quando possit agere ad rescissionem contractus. 2. 629. 2
Colonus non potest expelli à singulari successore, quando in locatione & conductione adest hyo heca. 2. 229. 3
Colonis stare quando teneatur successor particularis. *ibid.* n. 1
Colono filii venditoris emptor stare tenetur. 2. 97. 5
Columbas ab alterius columbario arte & fraude deducens tenebitur ad columbarum restitutionem. 1. 633. 14*
Comes præscriptione acquirere non potest, ne ad regem appelletur. 1. 528. 10
Comites an possint causas pendentes apud inferiores iudices avocare. 2. 528. 4
Comites suos habere debet juramentum. 1. 340. 2
Comites non possunt causas avocare à iudicibus ordinariis. 2. 528. 4
Comitia curiata quæ sint. 2. 512. 10
 de *Comitiis* tributis, & centuriatis. 2. 494. 3
Commisum ob non solum vestigal præscribitur quinquennio, etiam mala fide. 1. 220. 22
Commisum pœna ob non solum canonem. 2. 312. 1
Commissoria legis pactum non aliter licitum est fideiussori, quam ipsi creditori. 2. 280. 7
Committere alteri licentiam propria auctoritate occidendi adulteros potest pater. 1. 255. 6
Committere alteri confessionem instrumenti non potest notarius. 2. 590. 1
 inter *Commodatum* & precarium quod sit discrimen. 2. 359. 7
Commodatarius, qui utitur re commodata ad aliud quam ad quod sibi fuerat commodata, an furti teneatur. *ibid.* n. 8
Commodum & periculum venditi quando, & ad quem spectant. 2. 506. 9
Commodum & periculum rei venditæ post perfectam venditionem ad emptorem pertinent. 2. 96. 2
Commodiani opera. 2. 451. 9
 an *Communicare* cum excommunicato possit licitè absque peccato Papa. 1. 412. 4
Communicare cum excommunicato non potest Episcopus, etiam à seipso, ante solemnem absolutionem. 1. 416. 2
 quod *Communicet* quis cum excommunicato, an Papa dispensare possit. 1. 411. 2
Communicans cum excommunicato per metum an excusetur à culpa, & pœna juris. 1. 424. 11
Communicans cum excommunicato, regulariter minori excommunicatione, quandoque majori, à iure afficitur. 1. 422. 5
Communicans cum excommunicato an peccet mortaliter, an tantum venialiter. 1. 423. 9
Communio cum excommunicato ad ejus spiritualem salutem iure permittitur. 1. 415. 11
Communicare cum uxore excommunicata an possit maritus. 1. 414. 9
Communicatio cum excommunicatis etiam per epistolam aut nuncium prohibita est. 1. 415. 1
Communicans cum excommunicato potest & tenetur dicere Horas canonicas ratione sacri Ordinis. 1. 424. 10
Communes agri duabus civitatibus an possint ab altera earum coli, si per hanc culturam impediatur pastus communis altera minime consentiente. 2. 667. 6
Communia verba quæ sint. 1. 107. 6
Communio inter Christi fideles triplex est. 1. 407. 3
Communio cum excommunicato prohibita est iure, non tantum humano, sed etiam divino. 1. 411. 1
Communis rei divisio quo pacto fieri debeat. 2. 689. 3
Communitas agrorum potest esse inter duas urbes vel vicus, quoad proprietatem ipsorum agrorum, non tamen quoad jus pascendi. 2. 667. 6
Comparatio litterarum non requiritur, cum scriptura habet subscriptionem partis & testium. 2. 596. 4
Commutativa iustitia differt à distributiva. 1. 622. 1
Compendiosa substitutionis definitio. 1. 105. 2
Compendiosa & reciproce substitutionis differentia. 1. 106. 4
Compendiosa substitutio an ab aliis substitutionibus differat. 1. 106. & quibus verbis fiat. 1. 106. 5
 Si à n. ilite facta.

- Compendiosa facta à milite verbis directis intra pubertatem pupillaris; postea valet ut directa militaris.* 1. 108. 8
- Compendiosa substitutio facta à milite verbis obliquis omni tempore erit fideicommissaria.* 1. 110. 28
- Compendiosa à milite verbis communibus facta ante pubertatem est pupillaris; postea verò fideicommissaria.* 1. 110. 26
- Compendiosa, sive directis, sive communibus verbis facta sit, post pubertatem sit fideicommissaria.* 1. 110. 31
- Si à Pagano fiat.*
- Compendiosa, facta à Pagano verbis communibus, ante pubertatem erit directa; postea verò fideicommissaria.* *ibid. n. 32*
- Compendiosa, à Pagano verbis directis facta, ante pubertatem est pupillaris; postea omnino extinguatur.* *ibid. n. 29*
- Compendiosa substitutio verbis obliquis à Pagano constituta omni tempore erit fideicommissaria.* 1.
- Depositi.* 111. 33
- Compensatio in deposito opponi non potest.* 1. 333. 16
- Fructuum.*
- Compensatio fit fructuum ex pignore à creditore percipientum cum sorte, ipso jure.* 1. 334. 18
- Legati.*
- Compensatio legati cum debito quatenus admittatur.*
- Liquidi.* 1. 76. 17
- Compensatio non fit liquidi ad illiquidum.* 1. 335. 21
- Speciei.*
- Compensatio non fit speciei ad qualitatem.* 1. 74. 3
- Compensatio quando fiat ex voluntate legantis.* 1. 76. 16
- Compensationem objicere an possit is, qui juravit certam quantitatem solvere.* 1. 333. 15
- Compositio amicabile quid sit.* 1. 300. 8
- Compromissum ab arbitratore factum simile est transactioni.* *ibid. n. 9*
- Compromissum à praelato factum an transeat ad successorem.* 1. 78. 8
- Compromissi an possit causa conjugalis.* 1. 300. 6
- Compromissi jurati prorogatio an censetur facta cum juramenti qualitate.* 1. 311. 9
- Computatio Hispanum quid.* 1. 737. 4 *
- Computatio annorum à Christi nativitate qualiter apud plerasque nationes fiat.* 2. 77. 1
- Conatus malefici non sufficit ad inducendam irregularitatem, & an puniendus, & qualiter sit in atrocioribus puniendus.* 1. 677. 5. & 6
- Conatus copulæ circa sponsalia juris interpretatione de futuro, verbis tamen de presenti, an aliquid operetur.* 1. 157. 28
- Conceptionis Virginis Mariæ festi quod sit privilegium.* 1. 506. 2
- Concilia universalis quo tempore primum esse ceperunt.* 2. 431. 1
- Concilia statuta jus humanum sunt.* 1. 224. 14
- Concilium ea mutare non potest, quæ sunt juris divini, vel naturalis, super vitandis criminosis excommunicatis.* 1. 421. 12
- Concilium Laodicenum quo tempore celebratum.* 2. 419. 3
- Concilium Lateranense quo tempore fuit habitum.* 2. 112. 5
- post Conclusum in causa an judicis recusatio admittatur.* 2. 616. 2 *
- post Conclusionem non potest tertius oppositor ad coadjuvandam admittit testes producere.* 2. 548. 2
- Concubina quæ dicatur.* 1. 153. 9
- Concubina presumitur uxor, ex eo quod concubinus natus ex ea filium solemniter nominaverit, & quatenus hoc procedat.* 1. 285. 2
- Concubine fieri potest donatio, præterquam à milite & clerico.* 1. 606. 2
- Concubina facta donatio à clerico, etiam jurata, non valet.* 1. 360. 12
- ex Concubina Judæa vel Saracena nati non efficiuntur legiti per subsequens matrimonium.* 1. 264. 6
- ex Concubina nati efficiuntur legitimi per subsequens matrimonium.* *ibid. n. 4*
- Concubinarius notorius, si celebret, an sit irregularis.* 1. 667. 5
- à Concubinario an sint audienda Missarum solemnia.* 1. 420. 10
- Condemnatio expensarum tunc fieri debet, cum fuerint petite.* 2. 620. 5
- Condemnatio in variis summis facta à variis iudicibus, minima in dubio intelligenda.* 2. 12. 6
- Condemnatus, appellationem omittens, an possit contra iudicem agere ex iniquitate sententiæ.* 1. 304. 34
- Condemnatus actione reali, ubi & in fructibus condemnatis facta fuerit, an teneatur ad fructus perceptos ex meliorationibus per eum factis, & quid de bonæ fidei possessore.* 2. 551. 4
- Conditio tunc verè censetur, cum à testatore ponitur quantitas sub ablativo absoluto, ad estimationem alicujus rei, & inter eos disponit, quos gravare poterat.* 2. 682. 3
- Conditionem non inducunt ea quæ jure insunt.* 1. 205. 4
- Adulterij.*
- Conditio illa, si te adulterandam tradideris, est contra substantiam matrimonii.* 1. 170. 3
- Conditio omnino extitura an ipsum matrimonii contractum vitiet.* 1. 177. 14
- Donationis.*
- Conditio potest adjici donationi perfectæ in continenti; non ex intervallo.* 2. 87. 1
- Conditio seu pactum apponi potest donationi etiam in utilitatem tertii, & ei ex hoc actio quaritur.* 2. 87. 2
- Mixta.*
- Conditio mixta quæ sit.* 2. 685. 6 *
- Impossibilis.*
- Conditio impossibilis de præterito tollitur à matrimonio; turpis verò in præteritum concepta tolleratur.* 1. 175. 2
- Conditio impossibilis ex aliquo accidenti, possibilis tamen sua natura, non excluditur à matrimonii contractu.* *ibid. n. 3*
- Conditio impossibilis, etiam de jure, manente contractu matrimonii, prorsus ex eo tollitur.* 1. 176. 10
- Conditio impossibilis, aut turpis, favore matrimonii à contractu conjugali excluditur.* 1. 175. 1
- Conditio impossibilis aut turpis nullum præ se fert matrimonium, consensu deficiente.* 1. 175. 6
- Liberorum.*
- Conditio hæc, si sine liberis decesserit, non excludit fœminam.* 1. 121. 2
- Conditio suspendit matrimonii contractum.* 1. 168. 2
- Conditio contra substantiam matrimonii contractum vitiat.* 1. 170. 1
- Conditio contra substantiam matrimonii ab uno adjecta, altero refragante, an irritum faciat conjugium.* 1. 172. 14
- Conditio de nuptiis non contrahendis nulla est, quia legibus & reipubl. contraria.* 1. 328. 34
- Conditio, cujus eventus obligationem oriri appetit impedit, ipsum contractum matrimonii vitiat.* 1. 173. 21
- Conditio contra substantiam matrimonii, etiam quæ sit resolutiva actus, ipsum contractum vitiat.* 1. 172. 13
- Conditio contra substantiam matrimonii adjecta, tum demum ipsum vitiat, quando adjicientes non suspendunt contractum in eventum conditionis.* 1. 171. 9
- Conditione contra conjugii substantiam adjecta, nullum effectum habet coitus subsecutus.* 1. 171. 17
- Conditio, quæ substantiæ conjugali repugnat, etsi honesta sit, ipsum matrimonium destruit.* 1. 170. 5
- Conditione contra actus substantiam appositâ, in quo conju-*

In Anglia.
Consuetudo Anglorum, apud quos clerici in factis constituti coram iudice seculari litigare coguntur super actionibus realibus, mixtis, & personalibus tantum 2. 634. 5

In Blasphemia.
Consuetudo an excusat à blasphemie pœnis. 1. 352. 25

Beneficii.
Consuetudo an valeat quem excusare à residentia, ut is percipiat redditus principalis beneficii. 2. 346. 9

Bona.
Consuetudo bona est, qua receptum, ut, cum aliquid partiendum est, major dividat, & minor eligat.

In Criminibus. 2. 689. 3
Consuetudine quamvis innocens non possit pœna corporis puniri ob crimen alterius, potest tamen pœnâ pecuniariâ. 2. 193. 7

In Decimis.
Consuetudo circa decimas observanda quo tempore introducatur. 2. 115. 8. *

Consuetudo an possit quem immunem reddere à solutione decimarum. *ibid.* n. 8

In Electionibus.
Consuetudo an possit inducere, ut in electionibus Ecclesiasticis incertus ex certis eligatur. 1. 184. 9

In Fornicationibus.
Consuetudine excusatur fornicatio, & quare. 1. 352. 27
Consuetudo an efficiat, ut peccatum veniale fiat mortale. 1. 449. 7
Consuetudine illicitum, licitum non fit. 1. 352. 26

Immemorialis.
Consuetudo immemorialis idem efficit quod principis licentia. 1. 54. 27
Consuetudine sublatâ, an & immemorialis revocatio fit. 2. 343. 5

Mala.
de Consuetudine blasphemandi. 1. 352. 25

In matrimoniis.
Consuetudo an possit aliquas personas reddere inhabiles ad matrimonium contrahendum. 1. 231. 35
Consuetudo, quæ reddat aliquas personas ad matrimonium inhabiles, an exigat Romani Pontificis scientiam. *ibid.* n. 36

Patrisfamilias.
Consuetudo patrisfamilias in dubio legato sæpe consideranda. 2. 176. 10. *

Rationabilis.
Consuetudo rationabilis excusat in foro conscientie, irrationabilis in foro tantum seculari. 1. 243. 8

Regionis.
Consuetudo regionis, ut usurarius contractus non censetur, qui aliàs usufructarius fit. *ibid.* n. 7

Universalis.
Consuetudo universalis Ecclesie, quæ clericis de redditibus Ecclesie restari permittit, defenditur. 1. 54. 23
Consuetudo sequenda in varietate opinionum doctorum. 1. 118. 18
Consuetudo iustissimus interpret. 2. 114. 8. *
Consuetudo non potest derogare juri divino. 2. 634. 5
Consummatum matrimonium an possit dissolvi ex Papæ dispensatione. 1. 247. 19
Consumptio est usus rerum mutabilium. 2. 272. 5
Contemptus quis verè dicatur, ut culpam mortalem efficiat. 1. 449. 6
Contestatio litis an sit necessaria in actione reali. 2. 565. 6
Contestatio litis an sit necessaria in causa matrimoniali. 1. 301. 14
Continencia & castitatis conjugalis votum militum S. Jacobi. 1. 174. 27
Continencia votum solemne an Papa possit remittere. 1. 38. 18
Contrahere an possit sine licentia mariti, non obstante lege Tauri sponsa de presenti ante nuptias. 1. 237. 4

Contractus & testamenti differentia. 1. 3. 20
inter Contractus numeratur matrimonium. 1. 231. 34

Bona fidei.
an omnes Contractus sint de jure canonico bonæ fidei. 1. 543. 5
Contractus bonæ fidei quamobrem ipso jure dicantur nulli, dolo dante causam contractui, non sit stricti juris. *ibid.* n. 6

Censualis & emphiteuticus.
Contractus an in dubio censetur censuales, vel emphiteuticus. 2. 312. 1

Excommunicati.
Contractus cum excommunicato factus an valeat. 1. 415. 10

Dolus.
Contractus dolo initus apud Romanos olim efficax erat. 1. 544. 6. *
Contractui si causam det dolus, sive sit bonæ fidei, sive stricti juris, in foro conscientie omnino nullus est. 1. 545. 8

Emptionis.
an Contractus emptionis ex eo debeat usurarius censeri, quod fuerit appositum revendendi pactum. *furatus.* 2. 322. 6

Contractus à lege in odium creditoris prohibitus non confirmatur juramento; licet ipsum juramentum servandum sit. 1. 370. 1
Contractus prohibitus favore debitoris, conceptâ tamen prohibitione in personam creditoris, an confirmetur juramento. 1. 374. 9
Contractus prohibitus alioqui cum prodigo an ejusdem prodigi juramento confirmetur. *ibid.* n. 11
Contractus à lege prohibitus conceptis prohibitionis verbis in ipsam personam non confirmatur juramento. 1. 364. 5
Contractus ratione materie prohibitus juramento non firmatur. 1. 387. 11
adversus Contractum juramentum admittitur jure regio actio. 2. 34. 8. *
in Contractu jurato an habeat locum decisio l. 2. Cod. de rescind. vend. 1. 401. 7
Contractibus validis appositum juramentum videtur in fraudem jurisdictionis secularis apponi, ideoque nullum. 1. 326. 26

Innominatus.
Contractus innominatus juratus irrevocabilis est. 1. 6. 27
Contractus innominatus, etiam factus in favorem piæ causæ, pœnitentiam re integra admittit. 2. 93. 15
Contractus inutilis juramento confirmari potest. 1. 135. 20

Uxoris.
Contrahere non potest uxor ex lege Taurina sine licentia mariti. 1. 236. 1
Contractus ab uxore gestus, non obtentâ licentiâ mariti, non tenet ex lege Tauri, etiam juratus. 1. 237. 3
Contractus non tollitur per sequentem invalidum actum. 1. 18. 79
Contractus conditionalis ad hæredes transmittitur. 2. 682. 3
ratione Contractus quando quis possit conveniri, ubi contraxit, latè traditur. 2. 533. 3
Contractus locus satis idoneus est, si reus ibidem reperitur, ut in eo tractetur de contractu rescindendo, atque ita de restitutione in integrum concedenda. 2. 31. 1
an juxta Contractus vel solutionis tempus consideranda sit pecuniæ bonitas intrinseca. 1. 768. 2
Contradicendi jus intra breve tempus doceri debet, si tertius executionem sententiæ impedire vult. 2. 568. 1
Contraria responderunt Jureconsulti ob varia judicia. 2. 25. 7. *
Contraria si dixerit in judicio testis juratus, cui responsioni standum sit. 2. 220. 8. * *Con-*

- Contraria* teste respondente, cui responsioni standum. 2. 219. 7
- Contrariorum* qualiter eadem sit disciplina. 1. 545. 2
- ex duabus *Contrariis* sententiis ea potior est, quæ pro fisco lata fuit. 2. 102. 4
- Convectatio* rei quid sit. 1. 600. 1
- Contribuere* an quis cogatur lite pendente super nobilitate, quam dicimus hidalguiam. 2. 104. 11
- an *Controversia* definitio poterit ex consensu litigantium committi in alterius ex litigantibus, vel unius testis veritatis testimonium. 2. 216. 1
- Consummata* an sit delictum. 1. 458. 3 *
- Consummatio* in re levi contingens an sit digna excommunicatione. 1. 458. 3
- Consummatio* emptoris quando privet cum jure & actione evictionis. 2. 371. 2
- Consummatio* in non comparando non semper procedit ex contemptu. 1. 459. 3 *
- ratione *Consummatio* debentur expensæ. 2. 619. 3
- Consumax* quis. 1. 460. 5
- Consumax* absens in causa matrimoniali qui dicatur. 1. 301. 15
- Conveniri* quando quis possit, ubi contraxerit, ratione contractus, late traditur. 2. 533. 3
- Conventio* conditionalis, relata in futurum, fortunæ eventum, valet. 1. 613. 2
- Conventionalis* pœna locum habeat in foro conscientia. 1. 219. 14
- Conversi* & oblati qualiter differant. 1. 500. 8
- Convivientem* verbis non stringit constitutio puniens percipientem. 2. 73. 5
- Convivium* qualiter puniatur apud Hispanos. 2. 72. 2
- de *Convitiis* quid statuunt leges Regiæ. 2. 74. 7
- Convictus* non auditur appellans. 2. 602. 5
- Convivia* lugubria clericis interdicta. 1. 139. 2
- de *Conviviis* Christianorum. *ibid.*
- Copula* carnalis in condicionali matrimonii contractu quid operetur. 1. 172. 18
- Copula* conatus circa sponsalia juris interpretatione de futuro, verbis tamen de præsentibus; an aliquid operetur. 1. 157. 28
- Copula* nixus præsumptionem dissensus non inducit. *ibid.* n. 27
- Cornardi* nummi valor. 1. 718. 4 *
- Cornelia* tribus. 2. 389. 3
- Cornutus* qui ab alio vocatur injuriâ afficitur. 2. 72. 2
- de *Corona* valore. 1. 728. 4
- Coronati* à Carolo V. percussus valor. 1. 728. 4
- Corporis* humani compositio. 1. 212. 11
- Corporis* ob vitium suspensus, etiam si celebret, non est irregularis. 1. 667. 3
- Corpore* vitiatus quando sit irregularis. 1. 661. 5
- cum *Corpore* vitiatis quis possit dispensare. 1. 664. 7
- Corporalis* rei detentio acquiri aliter non potest, quam per ipsam occupationem, & actum corporis. 2. 301. 6 *
- Correctio* juris communis non præsumitur per leges regni fieri, nisi expressim fiat. 1. 255. 4
- Correctio* juris non est admittenda, nisi expressè falsa sit. 1. 57. 9
- Correctio* veterum legum, justissima. 1. 489. 2
- Corruptio* virginis quomodo per pecuniam compensanda. 1. 612. 8
- per *Creaturas* aliquando jurare licet. 1. 316. 16
- Creditor* non cogitur invitatus particulatè solutiones recipere. 2. 375. 4 *
- Creditor*, cui per sententiam judicis est addicta res, ut eam obtineat jure hypothecæ & pignoris, iterum petere ejusdem rei judicialem subhastationem. *ibid.*
- Creditor* prior habens specialem & generalem hypothecam non potest in præjudicium posterioris creditoris uti generali hypotheca, nisi priùs fiat excussio in speciali. 2. 373. 2
- Creditor* prior hypothecam & privilegium prælationis habens, potest agere contra posteriorem creditorem, cui fuit soluta pecunia, etiam si ea sit bona fide consumpta. 2. 627. 1
- id quod *Creditoris* verè interfit, tam ratione lucri cessantis quam damni emergentis, licet ab eo exigitur absque usurarum labe. 2. 293. 1. & seq.
- an *Creditori* licuerit unquam habere debitorem in vinculis. 2. 140. 1
- Creditori* relictum legatum quando compensetur cum debito condicionali vel legati. 1. 74. 2
- Creditoribus* futuris competit jus revocandi ea, quæ in eorum fraudem facta fuerint. 2. 52. 7
- Creditores* mariti an eodem jure sint censendi, quo maritus. 2. 48. 5
- de *Cretiorum* solemnitate. 2. 411. *
- Crimina* puniri reipublicæ interest. 2. 73. 5. *
- Crimen* usurarum an sit merè Ecclesiasticum, late discutitur. 2. 269. 3
- Criminis* accusatio non tollitur per baptismi susceptionem. 2. 203. 4
- Criminis* non commissi nomine ratum habentis, ratihabitio an sit peccatum mortale, an veniale. 1. 687. 6
- de *Criminis* purgatione, quæ fit ferro candenti. 2. 585. *
- in *Criminalibus* locum habet decisio l. diffamari. C. de ingen. & manumif. 2. 125. 7
- in *Criminalibus* quando jure teneatur adhibere fidem testibus vel instrumentis. 2. 5. 7
- in *Criminalibus* an sit admittenda appellatio. 2. 601. 4
- in *Criminalibus* levibus an remissio ad locum delicti locum habeat. 2. 540. 7
- in *Criminalibus* remissio facienda est ad locum delicti, & ibi rationes hujus decisionis traduntur. 2. 538. 3
- Criminis* ejusdem repetitio an ex intervallo, vel eodem impetu, pluribus pœnis sit punienda. 2. 206. 8
- in *Criminalibus* etiam victus victori damnatur in expensis. 2. 619. 2
- Cresci* nummi valor. 1. 735. 12
- Crucis* sanctæ inventio. 2. 442. 9
- Crucis* signum & character olim salvationis nota, Hieroglyphica significatione. 2. 403. 5
- Crucis* supplicium à Constantino Magno abrogatum. *ibid.* n. 4
- Crucis* supplicium an idem quod furca fuerit. 2. 402. 2
- Cruciatas* qualis moneta fuerit. 1. 753. 9
- Crustumina* tribus. 2. 389. 3
- Culpa* accipitur aliter apud Theologos, aliter apud Jurisconsultos. 1. 548. 9
- Culpam* an habeat humani juris ignorans. *ibid.* n. 8
- Alterius*.
- ob *Culpam* alterius quando absque criminis labe quis jure divino vel humano puniatur. 2. 189. 1
- Lata*.
- Culpa* lata non sufficit, ubi dolus requiritur. 1. 221. 36
- Major*.
- Culpa* major est in committendo, quam in omittendo. 1. 219. 17
- Venialis*.
- Culpa* venialis an metum justum inducat. 1. 179. 8
- is *Cujus* culpa cessatio inducta fuerit, ad quid teneatur clericis. 1. 192. 7. *
- is qui *Culpa* propria in morbum inciderunt, debentur distributiones quotidianæ. 2. 345. 8
- Curia* Regis quæ dicatur. 2. 512. 10
- Curiata* Comitia quæ sint. *ibid.*
- Curator* tenetur juxta veteris juris civilis constitutiones pecuniam pupillarem mutuo dare sub usuris. 2. 275. 1
- Custodes*

Custodes carceris occidere an liceat in quo capto, & iniquam iudicis sententiam timenti. 2. 13. 13
Custodia & detentio quomodo differant. 2. 514. 2
divus Cyprianus quo tempore scripserit. 2. 415. 2
de Cyrillo. 2. 436. 4
Cyrus Major Cambylis fil. quot annis regnaverit, & alia quedam. 2. 423. 6

D.

D *Amones* nihil operari possunt secundum naturæ suæ potentiam. 2. 404. 7
Dafsus mensis Macedoniam confertur Novembri. 2. 457. *
Damasceus quo tempore floruerit. 2. 452. 7
Damnatus ad carcerem an faciat testamentum. 1. 26. 43
Damnatus ut fame moriatur, peccat mortaliter, si cibos sibi oblatos sumere detrectat. 2. 16. 10
Damnatus ad mortem iniquè an possit effringere carcerem, vinculaque rumpere. 2. 17. 12. & 2. 18. 14
Damnatus ad mortem, ut evadat poenam, meretricem accipiens uxorem, non potest ratione illius timoris à contractu recedere. 1. 182. 29
Damnatus ad mortem iniquè debet fugere, si potest; alioquin peccatum committit. 2. 13. 7
Damnatus ad mortem potest ministrari Eucharistiæ sacramentum tempore interdicti. 1. 501. 3
Damnatus ad mortem an possit testari. 1. 26. 43
ex Damato coitu natorum legitimatio magis dispensatio quàm legitimatio est. 1. 289. 16
Damnatum est lucro privari. 2. 35. 2
Dannum culpa levi vel levissimâ illatum an in iudicio interiori sit resarciendum. 1. 219. 15
Dannum quodcumque non sufficit ad mercedis remissionem. 2. 628. 1
cùm Dannum in tertia parte fructuum patitur colonus, an facienda sit mercedis remissio. *ibid.* *
ad Damni restitutionem quomodo teneatur qui aliquem percussit aut occidit. 1. 612. 9
ex causa Damni infecti nullus in possessionem, an præcipiat mala fide. 1. 557. 9
Daphnes Lucus juxta Antiochiam. 2. 406. c. 11. 7
Datum iudici ut iustam sententiam pronunciet, an possit repeti & an is qui dedit, perdat litem. 1. 609. 1
Datum causa malefici & turpitudinis an sit necessitudo restituendum danti, qui in eadem turpitudine versatur. 1. 608. 7
Datum meretrici an ab ea retineri possit, si lusâ cau. à donationis. 1. 607. 4
Datum propter simoniam, non securâ spirituali traditione, in an mæ iudicio an ante iudicis sententiam restituendum sit. 1. 771. 4. *
Darius filius Hystaspis quot annis regnavit. 2. 424. 6
Darius Nothus, Darii Longiniani filius, quot annis regnaverit. *ibid.*
Darius ultimus quot annis regnaverit. *ibid.*
de Dario Longiniano. *ibid.*
Debitoris favore contractus prohibitus, conceptus tamen prohibitione in personam creditoris, an confirmetur juramento. 1. 374. 9
an Debitorum in mora absque interpellatione constituat Ecclesia. 2. 369. 4
Debitor ratione delicti non admittitur ad cessionem bonorum. 2. 144. 8
Debitor dilationem solvendi petens videtur renunciate beneficio cessionis. 1. 356. 21
Debitor an possit differre solutionem, eo quod creditor sit excommunicatus. 1. 597. 10

Captiveitas & Carceratio.

Debitorum an possint ab Ecclesia abduci. 2. 26. 14
Debitorum habere in vinculis an unquam licuerit creditor. 2. 140. 1
Debitoris carceratio quando fieri possit. 1. 356. 23

Debitor capi non potest, nisi prius bonorum excussio fiat. 2. 141. 2
Debitoris cadaver non debet insepultum detineri, donec solvatur debitum. 2. 145. 10
Debitum conjugale an licitè exigatur, vel reddatur ab eo, qui dubitat matrimonium valuisse. 1. 240. 7
Debitum conjugale licitè denegatur propter incestum, nec potest exigi. 1. 240. 5
Debitum conjugale tenentur vir & uxor sibi invicem reddere. 1. 239. 1
Debitum naturale in iudicio animæ solvendum est. 1. 59. 11
an ei, qui Debitum pecuniam, aut aliam rem, à suo debitore consequi non valet, æquivalentem turripere liceat. 2. 18. 15
Debiti remissio an donatio est, quæ & insinuationem requirit. 2. 166. 8
Decalogi præceptum de Sabbatis sanctificandis, partium est morale, partim ceremoniale. 2. 459. 2
Decennium intra revocari debent attentæ. 2. 600. 2
Deceptio in contractibus an sit contra virtutem iustitiæ. 2. 108. 11
de Decimis quid statuat D. Thomas. 2. 119. 12
Decimarum institutio, quamvis non sit ex iure naturali, nec divino quoad certam quantitatem, est autem, & procedit, quoad congruam sacerdotum sustentationem. 2. 109. 2
Decima, quantum ad quotam partem, iure humano iustissimè sunt institutæ. 2. 111. 4
Decima debentur Ecclesiæ ministris iure Pontificio. 1. 50. 4
Decima dantur à Christianis ipsis sacerdotibus, ut eis spiritualia ministrent. 2. 347. 9. *
Decimas percipiendi jus non potest laicis competere aliter quàm ex privilegio. 2. 112. 5
Decimas percipiendi iure privati laici an sint ante omnia restituendi. 2. 113. 6
Decima an possint à Prælatibus concedi in feudum. 2. 112. 5. *
si Decima à Romano Pontifice feudatario iure in principem fuerint translata, poterit iudex secularis de his cognoscere. 2. 649. 3

Soluta.

Decimas an deferte in clericorum horrea teneantur laici. 2. 114. 8. *
à Decimarum solutione an quem immunem reddat consuetudo. *ibid.*
à Decimarum solutione an possit quis eximi privilegio Romani Pontificis. 2. 116. 2
de Decimarum privilegio & præscriptione. 2. 12. 6. *
Decimas ex aliena parochia percipiendi jure possunt præscriptione acquirere clerici. 2. 114. 7
de Decimis percipiendis, aut non solvendis, privilegium an ad novalia extendatur. 2. 119. 13
Decimarum conductor potest conveniri absque ulla fidei præscriptione apud iudicem Elefantinum. 2. 649. 2. *
Decimarum causa quandoque potest apud iudicem expediri. 2. 649. 2.
Decima ecclesiasticæ in quem usum impendenda. 1. 51. 8
Declaratoria sententia an sit necessaria in norris. 1. 419. 9
Declarationis & dispensationis differentia. 1. 22. 2
Declinandi privilegium forum proprii domicilii habet vidua, ut & petendi, quod causa tractetur in curia Regis. 2. 522. 5
de Decretalibus epistolis. 2. 4. 7. 6
Decretis irritantis clausulæ in ejus favorem appositæ an quis renunciare possit. 1. 367. n. 12. & seq.
Decuriones an possint esse Judæi. 1. 677. 8
Decurio esse non potest spurius. 2. 58. 6
Decurionatus, & similia officia, empta à patre filio, imputantur.

- impurantur in legitimam, & conferuntur, quoad æstimationem. 2. 378. 5
- Detractionatus*, & publica officia matrimonio constante acquisita, communicantur uxori quoad æstimationem. 2. 378. 4
- Detritij* liberti. 2. 393. 7
- Defectus* consensus qualiter possit colligi, adjectis conditionibus impossibilibus. 1. 176. 7
- qui potuit *Defendere* proximum à damno illato, nec fecit, an teneatur ad restitutionem. 1. 611. 5
- Defendere* alterum ab injuria quatenus quis teneatur. *ibid.* n. 4
- ad *Defensionem* alterius qui hominem occiderit, an sit irregularis. 1. 712. 5
- Defensio* ab occisione an licitè omittatur ab illo, qui poterat se defendere occidendo in vasorem. 1. 304. 33
- Defensio* jure naturali divino & humano licita est, nec imputatur homicidium ex ea. 1. 711. 1
- Defensionis* causa homicidium factum, homicidium non est. 1. 223. 3
- Defensionis* excessus non punitur pœnâ ordinariâ licet irregularis. 1. 711. 3
- Defensionibus* an possit à reo criminis renunciari. 1. 304. 30
- Defensionibus* contrariis an uti liceat judiciis. 2. 10. 3
- Diffidatus* quis censetur. 2. 258. 10*
- Definitio* bona qualiter concipienda sit. 1. 514. 4
- an res *Definiatur* congruè per effectus. 1. 512. 1.
- Exceptioni.*
- Definitio* exceptionis latè examinatur. 1. 514. 4
- Possessionis.*
- Definitio* possessionis. 1. 516. 3
- Præscriptionis.*
- Definitio* præscriptionis expenditur, utraque traditur ad materiæ cognitionem. 1. 514. 4
- Usu apionis.*
- Definitio* Jurisconsulti, quæ de usucapione tractat, defenditur. 1. 512. 1
- Defloratio* aut corruptio virginis quomodo per pecuniam compensanda. 1. 612. 8
- Defuncto* factâ donatione an eam hæres donatarij ratificare possit. 1. 22. 21
- Defunctorum* officium an pertineat ad divinorum officiorum celebrationem. 1. 507. 6
- Degradatio* actualis an idem operetur, quod legitima admonitio. 2. 638. 2.
- absque *Degradatione* quando per judicem sæcularem puniri possit clericus in sacris constitutus. *ibid.*
- Degradatione* solemnî non adhibita, quandoque puniri potest clericus primæ tonsuræ per judicem sæcularem. *ibid.* n. 3
- Dehesa* quid significet. 2. 664. 2
- D lata* ex lege Regia lucra matrimonio constante, an possit alter conjux ex renunciatione repudiare. 1. 238. 14
- Delatio* à filio facta patri si grave damnum dederit, an possit ille exheredari. 1. 83. 19
- Delatio* juramenti in causa matrimoniali an sit admittenda, nec ne. 1. 154. 5
- Delatione* juramenti absolutus an iterum possit accusari. 2. 203. 5
- Causa & jurisdictionis.*
- Delegatio* causæ & jurisdictionis potest à delegante liberè revocari. 2. 357. 3
- Causarum Criminalium.*
- de *Delegatione* causarum criminalium quæ ad merum imperium pertinent. 2. 381. 2.
- Jurisdictionis.*
- an *Delegari* valeat jurisdicção voluntaria. 2. 383. 6
- Matrimonialis.*
- Delegari* an possit matrimonialis causa. 1. 300. 3
- Meri imperij causa.*
- an *Delegari* possint jure Pontificio causæ meri & misti imperij. 2. 380. 1
- Delegatus* legati Cardinalis à latere Romani Pontificis destinati non potest subdelegare. 2. 385. 11
- Delegatus* principis sæcularis in causa criminali an possit esse Episcopus aut sacerdos. 1. 705. 8
- Delegatus* ad ea quæ principi reservata sunt non potest subdelegare. 2. 385. 10
- à *Delegato* appellandum est ad legantem. 2. 511. 3
- Delegatio* an morte delegantis extinguatur. 2. 357. 4
- Delicti* locus qui. 1. 315. 6
- an *Delinquens* in ecclesia ex hoc fiat fori Ecclesiastici, vel possit à judice laico puniri. 2. 263. 18
- an *Deliquisse* quis ex foga præsumatur. 2. 17. 11
- Delicta* accipienda sunt ex animo delinquentis, non ex alterius voluntate. 1. 600. 1
- in *Delectis* non juvat cessio bonorum. 2. 144. 8
- à *Delicto* excusat dubium probabile. 1. 243. 6
- Delictum*, ex quo fuerit secuta publica utilitas, an sit puniendum. 1. 677. 4
- post *Delictum* assumptus Ordo ecclesiasticus an liberet quem à Jurisdictione judicis sæcularis. 2. 639. 3
- Delicti* ratione non sortitur quis forum in conscientie foro. 2. 538. 4
- ex *Delicto* an defuncti hæres teneatur. 2. 287. 7
- Democratia* an præstantior regno. 2. 494. 5
- an *Denarius* sit septima an octava uncie pars. 1. 721. 7*
- Denarij* pondus examinatur. *ibid.*
- Denarij* valor traditur. 1. 724. 11
- Denarij* arci valor. 2. 72. 4
- Denarius* Romanus an differat à drachma. 1. 721. 7
- Denarij* Turonensis valor. 1. 733. 7*
- Denarius* olim cudebatur ex argento puro, quandoque ex misto. 1. 720. 6
- Denunciatio* Evangelica admittenda non est contra eum, qui rem alienam juxta legis humanæ conditiones ulucepit. 1. 580. 3*
- Denuncianda* est litis quæstio, & quidem solemniter venditori etiam scienti. 2. 368. 3
- Denunciatio* litis motæ quo tempore sit venditori facienda. 2. 371. 8
- per *Denunciationem* vel litteras declaratorias an probetur excommunicatio. 1. 421. 1
- ante *Denunciationem* cogantur excommunicati alios vitare. 1. 420. 11
- Denunciationis* judicío absolutus an iterum accusari possit. 2. 203. 5
- Depositum* an semper reddendum deponenti. 1. 223. 8.
- in *Deposito* non potest objici compensatio. 1. 333. 16
- Depopulator* nocturnus agrorum potest ab ecclesia extrahi. 2. 257. 8
- Derogare* ultimis testatorum voluntatibus non potest princeps, si absque ejus auctoritate testamenta facta fuerint. 2. 305. 5
- Derogatoria* clausula in testamento licita. 1. 5. 12
- Derogatoria* clausula testamento præter testatoris voluntatem adiecta, quid juris. 1. 16. 71
- ad *Derogatione* juratæ dispositionis necessaria est mentio juramenti. 1. 325. 21
- Derogationes* Juris patronatus laicorum vel patrimoniale in Hispaniarum regnis, minimè admittuntur. 2. 654. 3
- Descendentium* appellatione qui veniant. 1. 399. 7
- & 2. 298. 4*

- Deferens* appellationem an possit agere de nullitate. 2. 610. 8
- Designatus* in testamento executor an cogatur officium accipere. 1. 138. 3
- Defus* mensis quis. 2. 457. 4*
- Detentio* & custodia quomodo differant. 1. 515. 2
- Devotare* quid. 2. 345. 8
- Deus* an constituerit præsidia quædam homicidis. 2. 481. 2
- Dei* agnus qualis moneta fuerit. 1. 753. 9
- ex *Dei* & naturæ ordinatione stabilitur Regia potestas. 2. 494. 6
- Dei* speciale auxilium, gratia gratis data, & gratia gratificans, qualiter distinguantur. 1. 427. 2
- absque *Dei* speciali auxilio nemo potest solus naturalibus viribus ea efficere, quæ sunt ad justificationem necessaria, & tamen cum hoc extat liberum arbitrium. 1. 428. 3
- Dei* legem non potest Papa mutare, sed bene interpretari. 1. 224. 11.
- Deo* danda quæ sunt *Dei*, Cæsari quæ sunt Cæsaris. 1. 618. 5
- Dei* ordinationi resistit qui resistit potestati. 1. 458. 3
- Deo* præstatur juramentum, qui solus mentis cognitor. 1. 311. 6
- per *Deum* falsum veraciter jurare an sit minus malum, quam jurare falsa per verum *Deum*. 1. 319. 25
- per *Deos* falsos perversè jurans propriè non committit perjurium. *ibid.* n. 26
- an quoad *Deum* quis tutus sit propter dispensationem, contra jus humanum in aliquid allecutus. 1. 224. 15
- qui factus *Diaconus* aut *Subdiaconus* fuerit tempore interdicti irregularis est. 1. 502. 5
- verba *Dicis* gratia quid significant. 2. 407. cap. 8
- Dictio* nisi qualiter explicanda. 1. 197. 8
- Didaci* Alanæ commendatio. 2. 431. 1
- Didaci* Covarruvie commendatio. 1. 507. 6
- Didrachmus* nummus quis. 1. 722. 9
- Diei* mentio fieri debet in quolibet instrumento publico. 2. 587. 2
- Diei* Dominicæ celebratio an sit jure divino, an Pontificio humano instituta. 2. 460. 6
- de *Die* Ecclesiastico. 2. 462. 9
- Dies* qui sint à Christianis religionis causâ observandi, ad jus Pontificium pertinent. 2. 460. 5
- Dies* à lege datus ad retrahendam rem venditam sub conditione, ab eventu conditionis currit. 2. 334. 1
- Dies* natiuitatis Christi. 2. 78. 3
- Dies* datus ad retractum, ubi venditio purè concepta fuerit, currit à die contractus, etiam ante traditionem, & pretii solutionem. 2. 334. 2
- in *Diem* addici emptori potest pretium, ut si intra mensē alius meliorem conditionem venditori non attulerit, prædium sit priori emptori venditum. 2. 681. 2
- Die* adveniente, quæ fuit matrimonio contrahendo præsignata, sponsalia dissolvuntur. 1. 161. 8
- ut *Diffamanti* imponatur perpetuum silentium bina admonitio requiritur. 2. 125. 2
- Differentia* inter contractus & ultimas voluntates in his, quæ ad conditionem transmittendam pertinent. 2. 682. 4
- Differentia* inter præscriptionem immemoriam & centenariam. 1. 531. 6
- Differentia* successionis inter mares & fœminas sublata, & quare. 1. 85. 33
- Difficultas* an excuset à mora in obligationibus ad factum, speciem, vel ad genus. 1. 384. 5. à perjurio excusat. 1. 384. 4. & seqq.
- Digitus* annularis. 1. 194. 6
- Digitorum* abscissio. 1. 709. 8*
- Dignitas* juramenti & utilitas. 1. 341. 6
- quæ *Dignitati* principis debentur, quo modo eis præcibatur. 1. 528. 12
- Dilatio* executionis testamenti legitima à testatore prærogari potest. 1. 120. 11
- Dilationem* solvendi petens debitor videtur renunciare beneficio cessionis. 1. 356. 21
- Dilatio* translationis domini donec pretium solvatur non facit contractum conditionalem. 2. 336. 6
- Dilationem* semel datam fuisse ad probandum sufficit ad summariam cognitionem. 2. 573. 4
- non de *Dilatoria* solum, sed & de peremptoria exceptione dicitur præscriptio. 1. 510. 2
- Diligentia* summa excusat irregularitatem in homicidio casuali. 1. 700. 8
- Diligentiam* possibilem adhibens liberatur, qui promisit se facturum & curaturum. 1. 384. 3
- à *Diluvio* & universali cataclysmo quot anni fuerint. 2. 456. 3
- ultra *Dimidiam* læsio in gravissimo excessu contingens non comprehenditur sub speciali renunciatione, nec juramento, imò his non obstantibus erit compensanda. 2. 165. 5
- ad *Diminutionem* inducta non possunt augmentum operari. 1. 198. 13
- Dimissus* præstito juramento de redeundo an teneatur redire. 2. 13. 7*
- Diacesis* præscriptio quo tempore fiat. 1. 568. 13
- Directa* substitutio favorabilior est quam obliqua. 1. 125. 8
- Directa* substitutione à milite facta non potest variari legitima. 1. 109. 19
- Directum* dominium penes duos eodem tempore insolitum esse non potest. 1. 112. 7
- Directa* verba quæ sint. 1. 107. 6
- Directus* & utilis dominus an habeat jus retractus. 2. 337. 8
- Disci* lusus. 1. 699. 6
- licet *Dipares* genere vel fortuna sint parentes, tamen subsecuto matrimonio liberi efficiuntur legitimi. 1. 264. 9.
- Dispensare* quid. 1. 223. 1
- Dispensationis* & declarationis differentia. *ibid.* n. 2
- Dispensatio* mala dissipatio potius quam dispensatio dicenda. 1. 224. 19
- Dispensationis* mandatum an pro dispensatione sit, nondum dispensatione factâ. 1. 225. 22
- Bigamia.*
- Dispensare* cum bigamo potest Pontifex Romanus, non Episcopus. 1. 671. 4
- Beneficium malè partum.*
- Dispensare* qui posset cum eo quis obtinuit beneficium eo tempore, quo erat excommunicatus. 1. 451. 8
- de *Dispensatione* ad retinendum beneficium vacaturum. 2. 662. 12
- Communicatio prohibita.*
- Dispensare* an possit Papa, quod communicet quis cum excommunicato. 1. 411. 2
- Homicidium.*
- Dispensare* cum homicida casuali quoad irregularitatem quis possit. 1. 696. 5
- Dispensare* quis possit super irregularitate contracta ex homicidio voluntario. 1. 695. 3
- Juramentum.*
- Dispensatio* in juramentis quomodo possit concedi. 1. 325. 11
- Dispensatio* Pontificis de juramento obedientiæ non liberat subditos à perjurio contra divinam majestatem admissio, *ibid.* n. 20
- Ius Divinum.*
- Dispensatio* contra jus divinum fieri non debet. 1. 324. 9
- Dispensatio* Papæ contra jus divinum non valet. 1. 223. 10
- Ius naturale.*
- Dispensatio* Romani Pontificis non habet etiam effectum

- etum in jure naturali. 1. 223. 9
Matrimonium illicitum.
Dispensare in prohibitione cap. Non debet, de con-
 sang. & affinit. non potest, nec Episcopus, nec
 legatus à latere. 1. 229. 25
Dispensare potest Papa, in aliquot gradibus ex con-
 tentis c. 18. Leuitici. 1. 229. 24
Dispensatio ut matrimonium jure Canonico prohi-
 bente contractum sit legitimum, prolem suscep-
 tam ante approbationem legitimam reddit, si ejus
 mentio principi facta fuit. 1. 293. 42
Dispensationis impetratio non tenet, si tacetur matrimo-
 nium contractum fuisse scienter inter prohibi-
 tos. 1. 230. 28
 in *Dispensatione* requiritur citatio successorum patris
 intestati. 1. 291. 24
Dispensatio sine justa causa valet, licet iniquè conce-
 datur. 1. 224. 20
Dispensandi justa causa est, si proles ex consanguini-
 nea sit suscepta. 1. 230. 27
 ex *Dispensatione* Papæ an possit dissolvi matrimonium
 non consummatum. 1. 247. 19
Statuta.
Dispensare potest Papa super statutis à jure humano.
Vitia corporis. 1. 224. 13
Dispensare quis possit cum corpore vitiat. 1. 665. 7
Dispensatio odiosa est, ideoque strictè interpretanda.
 1. 292. 37
Dispensatio an extendatur ad connexa. 1. 298. 8
Princeps.
 in *Dispensatione* principis circa jus humanum conces-
 sa, causa præsumitur. 1. 224. 20
 in *Dispensatione* circa jus humanum facta, cur substi-
 stente justâ dispensandi causâ, auctoritas princi-
 pis sit necessaria. *ibid.* n. 17
Dispensationis vim non habet principis dissimulatio.
 1. 230. 29
Dispensatio principis strictè accipienda est. 1. 287. 5
Dispensatio ab inferiori principe concessa sine justa
 causa, non tenet. 1. 225. 21
Distinctio dantis operam rei licitæ vel illicitæ, ubi
 adest ignorantia probabilis, & justa. 1. 472. 16
Distributiones quotidianæ an veniant appellatione
 fructuum beneficiorum. 2. 341. 1
 an *Distributio* injuncta à testatore post diem certum,
 possit ante diem fieri. 1. 120. 8
Distributiones quotidianæ clericis acquiruntur quoad
 liberam eorum dispositionem. 1. 50. 4
Distributiones quotidianæ debentur etiam his, qui ex
 culpa propria in morbum inciderunt. 2. 345. 8
 propter *Distributionum* quotidianarum lucrum an sacer-
 dos licitè eat in Ecclesiam. 2. 132. 5
Distributiones quotidianæ simplices, & non duplices,
 dantur habenti in eadem Ecclesia duo beneficia. 2.
 346. 6
Distributiones quotidianæ etiam ex consuetudine ab-
 sentibus dari non debent. 2. 342. 2
Distributiones absentium an accrescant præsentibus.
 2. 344. 7
Distributiva justitia differt à commutativa. 1. 622. 1
Diversitas in substantia irritam facit obligationem.
 1. 172. 15
Divini juris interpretandi potestas ad quem spectet. 1.
 223. 6
Divinum jus potest Papa interpretari, non autem tol-
 lere aut mutare. 1. 224. 11.
Divino juri nulla consuetudo potest derogare. 2. 634. 5
Divino jure nullus gradus hodie prohibitus, qui non
 sit & lege naturali vetitus. 1. 226. 1
Divino & humano jure licita est defensio, nec impu-
 tatur homicidium ex ea. 1. 711. 1
Bonorum.
Divisio bonorum à patre inter liberos facta quid ope-
 retur. 1. 86. 7
 an *Divisio* bonorum filii intestati æqualis fiat inter pa-
 trem & matrem. 1. 141. 3
Rei communis.
Divisio rei communis quomodo fieri debeat. 2. 689. 3
Hereditatis.
Divisio hæreditatis jure Hispanico. 1. 131. 2
 in *Divisione* rerum hæreditariarum an plus juris habe-
 at major ætate, quàm minor. 2. 689. 3
 in *Divisionibus* faciendis judex debet expendere, quid
 commodius sit, & à fraude & injuria magis alie-
 num. *ibid.* *Juris.*
Divisio juris naturalis in primum & secundarium
 reprehenditur. 1. 645. 3*
Divitias proprias vel paupertatem allegans, tenetur
 eam qualitatem probare. 2. 177. 2
 ex *Divina* præstatione causa à jure præsumitur. 1.
 116. 6
Divortium duplex. 1. 244. 1
Divortium an ob ægritudinem fieri possit. 1. 248. 25
Divortii causam præbet alterius conjugis furor. 1.
 249. 6
 super *Divortii* lite solus judex Ecclesiasticus compe-
 tens. 1. 252. 14
 quoad *Divortium*, viri & uxoris par jus. 1. 254. 24
Doblon nummus quanti valeat. 1. 727. 2*
 in *Doctoratus* actis quid accipiant singuli doctores in
 Academia Salmanticensi. 1. 760. 3*
 propter justum *Dolorem* delinquentis, Pœna legis par-
 tim remittitur. 1. 257. 17
Dolus ubi requiritur, lata culpa non sufficit. 1. 221. 36
Dolus dans causam contractui, an impediatur consensu
 sum. 1. 543. 6*
 si *Dolus* contractui causam det, sive sit bonæ fidei, sive
 stricti juris, in foro conscientiæ omnino nullus est.
 1. 545. 8
Dolus dans causam matrimonio, an illud irritum fa-
 ciat. 1. 187. 4
Dolus præsumptus quoad futuram administrationem
 jure remitti potest. 2. 227. 4
Dolus verus nunquam censetur remissus, nisi expres-
 sum remittatur. *ibid.* paulo antè.
Dolus verus & præsumptus an tacitè & expressim re-
 mitti possit circa præteritam administrationem. *ibid.*
Dolus reipsa contingens ob læsionem gravissimam, an
 operetur rescissionem contractus jurati. 1. 401. 5
Doli capax quis sit. 1. 708. 5
Doli capax potest se juramento obligare, licet impu-
 bes. 1. 392. 5
 contra *Dolum* aduersarii non licet uti mendacio vel
 falsitate. 2. 9. 1
Dolo extortum juramentum non confirmat pactum if-
 tud, quo paterna hæreditas renuntiatur. 1. 401. 2
Domicilium mariti sortitur uxor. 1. 235. 8
Domicilii mariti lex an habeat locum in bonis exi-
 stentibus extra territorium illud. 1. 236. 11
Dominica dies appellatur dies resurrectionis. 2. 461. 7
Dominica diei celebratio an sit jure divino an Pontifi-
 cio humano instituta. 2. 460. 6
Dominium nihil aliud est quàm jus disponendi de re
 ipsa. 2. 305. 6
Dominium à privato auferri per principem non potest
 absque publica utilitate. *ibid.*
Dominium acquisitum per præscriptionem an possit
 tolli per principem. 1. 578. 5
Dominium an absque traditione, ex pacto legis quo-
 ties, C. de donation. quæ sub mod. transferit in
 Ecclesiam. 2. 93. 14
Dominium an ex titulo contractæ societatis transeat
 absque traditione. 2. 376. 1
 an *Dominium* sine traditione, ex titulo venditionis,
 donationis, aut privilegii transferre possit prin-
 cept. 2. 377. 3
Dominii translatio an impediatur usuras pretii non solu-
 it. 2. 294. 4
 Di-

Directum
Dominium directum penes duos eodem tempore in solidum esse non potest. I. 112. & I. 575. 5
Dominus directus an possit impedire confiscationem rei præscriptæ ob delictum præscribentis. I. 578. 6
Dominium directum traditione transfertur, utile vero fictione juris. I. 112. 5
Donati.
Dominium rei donatæ mortis causa quando transeat in eum, cui facta est donatio, absque traditione. I. 23. 24.
Legati.
Dominium rei legatæ à morte testatoris transit in legatarium. I. 124. 1
Vtile.
Dominium utile non consolidatur cum directo per pignoris dationem. 2. 272. 4
Dominium utile præscriptione acquisitum maximos effectus habet. I. 576. 6
Dominium utile vel directum an acquiratur ex præscriptione. I. 573. 2
Dominii utilis tantum alienatio non facit locum retractui. 2. 334. 3
Dominiorum distinctio. I. 641. 8
Dominus directus & utilis an habeat jus retractus. 2. 337. 8
Dominus qualiter acquirere possit jus cogendi subditos, ut ad ejus molendina deferant triticum molendum, & in ejus furnis panes coquant. I. 536. 6
Dominus vetus rei præscriptæ ratione dominii directi poterit agere contra tertium possessorem, qui non habet causam à præscribente. I. 577. 3
 quid si *Dominus* injuria afficiatur à vasallo. 2. 75. 8
Dominus mundi totius an sit Imperator. I. 636. 5
Dominus suorum membrorum nemo est. I. 605. 1
Domini nomen an sit necessariò inscribendum initio cujusque instrumenti. 2. 587. 1
Domitianus Imperator quare edixit, ne quis in Italia novellaret. 2. 666. 4*
Donum revocandi jus quibus competat, cum apud judices curiæ conveniuntur. 2. 514. 1
Definitio & Etymologia.
Donatio unde dicta. I. 2. 8
Donatio est remuneratio. I. 55. 30
Donatio est, si debitum remittatur, quæ & insinuationem requirit. 2. 166. 8
 an *Donationis* actus fiat ad rationem mensuræ, vel corporis certi, & limitati, plurimum refert. 2. 503. 1
 clausula, qua *Donat* alter alteri, Quidquid res valuerit ultra pretium conventum, etiamsi dimidiam excefferit, solita adjici id genus contractibus, quid operetur. 2. 166. 6
Donatio quandoque præsumitur ex promissione scienter facta. I. 381. 23
Absenti facta.
Donatio absenti facta quomodo, & quando possit revocari. I. 22. 18
Donatio absenti facta, nisi ante mortem donantis ab eo acceptetur, an pereat. *ibid.* 20
Ob causam.
Donatio facta filio ob causam imputatur in legitimam. I. 129. 15
A Clerico.
Donare potest Clericus de bonis Ecclesiæ ad pios usus, si agrotet. I. 53. 15
 an *Donare* possit Clericus Ecclesiæ redditus deceditur.
Concubina. I. 56. c. 8*
Donatio fieri potest concubinæ, præterquam à milite & clerico. I. 606. 2
Donatio concubinæ à clerico facta etiam jurata non valet. *Conjugi.* I. 360. 12
Donatio conjugii alteri ab extraneo facta, si simplex est, non est communis, secus si remuneratoria. I. 56. 39
Donatio inter conjuges juramento confirmatur. I. 388. 14
Donatio inter conjuges an juramento firmetur. I. 7. 30
Donatio inter conjuges traditionem præviam exigit,

ut morte confirmetur. I. 20. 4
Donatio inter conjuges morte confirmata an trahatur retro. I. 20. 7
Donatio inter conjuges putativos facta an valeat. I. 238. 10
Donatio potest, etiam matrimonio constante, à viro sene, vel ignobili, uxori fieri, causa remunerandæ juventutis, vel nobilitatis. I. 178. 2
Donata vel acquisita utrinque ad quem pertineant, matrimonio in gradu prohibito contracto. I. 237. 9
Donatio à viro uxori facta an revocetur generali hypotheca bonorum viri. I. 24. 28
Donati inter conjuges mortis causa fructus ad quem & quando pertinere incipiant. I. 20. 6
Constantini.
 de *Donatione* Imper. Constantini facta summo Pontifici Sylvestro. 2. 439. 8
Ecclesia.
Donatio facta Ecclesiæ, susceptis liberis tantum revocatur, quoad legitimam ejus jure debitam. 2. 130. 5
Filio familias.
Donatio facta filio famil. ad consequendos sacros Ordines non imputatur in legitimam. I. 129. 14
Donatio facta filio, quem pater tunc unicam habebat, aliis postea susceptis liberis, revocatur tantum quoad legitimam. 2. 129. 1
Donatio facta à patre filio, quem unicum habebat, non revocatur aliis susceptis liberis, quoad tertiam bonorum partem. *ibid.* n. 2
Femina.
 an *Donatum* femina non publicæ possit in interiori animæ judicio retineri. I. 606. 3
Furtiva.
Donationis titulo si quis rem furtivam à fure acceperit, eamque vendiderit, tenebitur domino pretium acceptum restituere. I. 653. 3
Invalida.
Donatio invalida imputatur in legitimam, & an conferatur. *Jurata.* I. 128. 13
Donatio juramento confirmata an revocetur natiuitate liberorum per l. si unquam, C. de revoc. donat. I. 231. 7
Donatoris juramentum impedit revocationem pacti, seu conditionis adjunctæ donationi. 2. 91. 10
Meretrici facta.
 quantum ad *Donationem*, & quoad pretium fornicationis, sit ne publica meretrix, an occulta, nihil refert. *Militi.* I. 606. 3
Donatum militi consanguineo, cui donatum intelligatur. I. 79. 15
Mortis causa.
Donatio mortis causa qualiter cognoscatur. I. 25. 36
Donatio mortis causa ultimis voluntatibus annumeratur, licet actibus inter vivos similis. I. 19. 1
Donatio mortis causa quoad effectum ultimis voluntatibus magis similis, quam contractibus. I. 23. 23
Donatio mortis causa quando sit similior contractibus, quam ultimis voluntatibus. I. 25. 33
Donare mortis causa absque patris consensu non potest filiusfam. etiam illa bona, quorum usus fructus patri non quæritur. I. 21. 10
 in *Donatione* mortis causa debet patris consensus esse specialis. *ibid.* n. 12
Donare potest mortis causa filiusfam. si patris consensus adfit. I. 20. 8
Donare an possit mortis causa usurarius manifestus. I. 21. 13
Donare mortis causa qui non potest, is nec testari potest. I. 21. 14
Donatio mortis causa an permissa inter virum & uxorem. I. 19. 3
Donatio causa mortis an exigat præsentiam & consensum expressum illius, cui fit. I. 21. 16
Donatio causa mortis nudo pacto fieri potest. I. 23. 22
 P P P 2 *Dona-*

- Donatio mortis causa* fit irrevocabilis, propter adjectam simplicem clausulam de non revocando. 1. 8. 37
- Donatio mortis causa* an Falcidiam patitur. 1. 24. 31
- Donatio mortis causa* mortis dominium quando transeat in eum cui facta est donatio absque traditione. 1. 23. 24
- Donatio mortis causa* an revocetur secutâ alienatione rei donata. *ibid.* 27
- Donatio mortis causa* inter duos facta, altero invito; non revocatur. 1. 6. 21
- Donatio mortis causa* juramento confirmata an possit revocari. 1. 7. 32
- Donatio mortis causa* pœnitentiâ non revocatur, si sine hærede donator decesserit. 1. 25. 35
- Donatio mortis causa* quo pacto revocetur. 1. 25. 34
- Donatio mortis causa* an revocari possit quibuscumque verbis contractui appositis. 1. 8. 38
- Donatio mortis causa* an peccat deportatione. 1. 20. 5
- Donatio mortis causa* an intereat capitali pœna donantis. *Propter nuptias.* *ibid.*
- Donatio propter nuptias.* 1. 188. 14
- Donatio propter nuptias* non potest à marito alienari, & quomodo alienatio fieri debeat. 1. 363. 22
- Donatio propter nuptias* uxori speciali hypotheca obligata est. 1. 189. 15
- Donatio propter nuptias* & dos imputantur in legitimam. 1. 130. 16
- Omnium bonorum.*
- Donatio omnium bonorum* invalida ex communi opinione habetur. 1. 5. & cur non valeat. *ibid.* n. 8
- Donatio omnium bonorum* an possit juramento firmari. *ibid.*
- Donatio omnium bonorum* Ecclesiæ facta an valeat. *ibid.* num. 13
- Donatio omnium bonorum* presentium tantum jure Regio minimè valida est. 2. 339. 4
- in *Donatione* omnium bonorum, si alicujus rei fiat reservatio, qualis ea esse debeat. 2. 338. 3
- de *Donatione* omnium bonorum reservato usufructu quid sentiat Paulus Castrensis. 2. 337. 1
- Penalis.*
- Donatio pœnalis*, si testamentum mutatum vel revocatum fuerit, an valeat. 1. 11. 55
- Præsenti facta.*
- Donatio præsenti* & tacenti facta quomodo possit revocari. 1. 22. 19
- Remuneratoria.*
- Donatio remuneratoria* an propriè donatio sit, & quem effectum habeat. 1. 55. 39
- Donatione* patris in unum ex liberis collata, licet remuneratoria, legitima liberorum minui non debet. *ibid.* 37
- Donatarius* ad remunerationem naturaliter obligatur. *Simplex.* *ibid.* n. 28
- Donatio simplex* ab initio valida non imputatur filio in legitimam. 1. 128. 12
- Donatio simplex* non confertur, nec imputatur in legitimam ex lege Tauri. 1. 130. 16
- Donatio* non revocatur ab hærede ob ingratitude donarii. 1. 82. 9
- Donatio* revocatur natiuitate liberorum, etiam naturalium. *Sponsalitia.* 1. 275. 22
- Donationem sponsalitiâ* an amittat sponsa religionis possessionem. 1. 246. 17
- Spurio.*
- Donationis paternæ* non fit capax spurius ex statuto. 1. 277. 9
- Inter vivos.*
- Donatio inter vivos* non imputatur in debitum legale. 1. 76. 12.
- Donatio inter vivos* regulariter non revocatur. 1. 733. & seq.
- Donatio inter vivos* revocanda ob injuriam illatam. 2. 75. 8
- De conditione & modo.*
- Donationi perfectæ* incontinenti potest adjici conditio modûlve, non ex intervallo. 2. 37. 1
- De pacto.*
- Donationi* potest apponi pactum etiam in utilitatem tertii, & ei ex hoc actio quæritur. *ibid.* 2.
- Donationi* appositum pactum in favorem tertii, etiam invito donatore, poterit à donatario servari. 2. 90. 9
- an *Donator* possit pactum appositum in favorem tertii absentis revocare. 2. 89. 7
- Stipulatio.*
- nomine *Donatoris* absentis concepta stipulatio an impediatur revocationem conditionis vel modi adjecti donationi. 2. 91. 11
- de *Donatione* non revocanda promissio quid operetur. 1. 7. 34
- Revocatio donationis.*
- Donatio* ex l. si unquam, C. de revoc. donat. revocatur legitimatione per subsequens matrimonium. 1. 268. 36
- Donationem* rescindi ex cap. l. si unquam, C. de revoc. donat. an ex titulo inofficiôsæ donationis quid referat. 2. 133. 12
- Donatio* quominus alicui fiat impediens an teneatur ad restitutionem. 1. 626. 8
- contra *Donatariam* Ecclesiam an locum habeat l. 1. C. de donat. quæ sub mod. 2. 88. 6
- Donatarius* restituere tenetur res donatas in foro conscientia, cum donatori liberi nati sint. 1. 221. 29
- Ratihabitio.*
- Donarii* ratihabitio requiritur, ut donationis absentis factæ actio ei competat. 1. 22. 17
- Donatarius* an possit expellere conductorem. 2. 229. 4
- Donationem* defuncto factam an hæres donarii ratiificare possit. 2. 22. 21
- Donatoris* hæres non potest revocare pactum donationi appositum in favorem tertii. 2. 94. 17
- de *Donati* acceptance. 2. 93. 14
- an *Donati* possessio, conditione existente, sine traditione in donarium transferatur. 2. 88. 3
- Donatistarum* error quod peccatores non sint de Ecclesia. 1. 408. 8
- Dormiens* si hominem occiderit an sit irregularis. 1. 708. 6
- Dotis* certas & determinatas in republ. esse utile est. 1. 192. 5
- Dotis constitutio.*
- Dotem* & donationem propter nuptias filijs constituendi onus pertinet ad ipsius societatis conjugalis onus. 2. 377. 3
- Dotem* dare cogitur pater filia quæ viro digno absque ejus consensu nupit. 1. 190. 8
- Dos* à patre filia spuria data, majoris tamen quantitatis quàm lege licebat, qualiter ad legitimam quantitatem reducenda. 1. 283. 16
- Dotis* titulus mixtus, partim onerosus, partim lucrativus. 1. 283. 18
- Dos* taxari potest à lege. 1. 191. 3
- ob *Dotem* alienari an possint res subjectæ restitutioni, etiam titulo majoratus. 2. 308. 10
- Legatum dotis.*
- Dotales* res an rectè legentur. 1. 45. 7
- Dotis* nomine si relictum sit legatum quale illud sit disputatur. 1. 56. 14
- Dotis* legatum an possit conferri in voluntatem alterius. 1. 73. 22
- Dotis* legatum quando solvendum, & in quos sumptus impendendum. 1. 41. 16
- Dos* alicui legata, si matrimonium non sequatur, non redit ad hæredem, sed is in alium pium usum convertere eandem quantitatem tenetur. 1. 40. 14
- Augmentum dotis.*
- Dos* augeri potest constante matrimonio. 1. 76. 15
- Dos* data filia à patre, soluto matrimonio constante. 2. 377. 3
- Dotale* instrumentum quid sit. 2. 49. 6
- Pactum

Pactum dotale.
Dotale pactum, quo pater pollicetur æquis portionibus filios institutorum, juramento confirmatur. *Renunciatio.* 1. 389. 3
pactum, quo *Dote* contenta filia renunciat paternæ hereditati; quibus rationibus improbetur. 1. 388. 1
Dotata filia, renuncians cum juramento paternæ hereditati, poterit petere portionem sibi à patre in testamento relictam. 1. 391. 11
Confessio.
Dotis receptæ confessio quando veram numerationem saltè præsumptione prober. 2. 49. 6
Dotis receptæ confessio emissa constante matrimonio, ubi præsumitur prohibitæ donationis fraus, non confirmatur juramento. 2. 48. 5
Legitima.
Dos & donatio propter nuptias computatur in legitimam. 1. 130. 16
Putativa.
 in *Dote* putativa solvenda non habet maritus annuam dilationem. 1. 222. 40
 ad *Dotem* putativam convenitur maritus ultra quam facere possit. *ibid.* n. 42
Dotis putativæ fructus non lucratur maritus. *ibid.* 41
Solutio dotis.
 de *Dotis* solvendæ promissione juramento confirmata. *Hypotheca.* 1. 54. 5
Dotalis hypotheca prior, etiam tacita, præfertur expresse posteriori, etiam ratione mutui ad refectionem vel emptionem rei competentis. 2. 45. 2
Dotalis hypotheca tacita vel expressa, quando prioribus hypothecis præferenda sit. 2. 44. 1
Dotalis hypotheca non est admittenda, nisi præmissa excussione, quam induxit Auth. hoc si debitor. C. de pign. 2. 56. 6
 si *Dos* verè numerata non sit quid operetur hypotheca dotis. 2. 47. 4
 prior præsumitur scriptura, quæ *Dotis* causam habet etiam adversus fiscum. 2. 102. 6. & seq.
Alienatio.
Dotalia quomodo alienari debent, siquidem alienandi necessitas premat. 1. 362. 19
Dotalis rei prohibita alienatio impedit naturalem obligationem oriri, & tamen alienatio juramento confirmatur. 1. 378. 9
 rei *Dotalis* alienatio non confirmatur juramento ubi mulier prius juraverat dotem non alienare. 1. 364. 2
Dos alienata revocatur pro alimentis liberorum. 1. 114. 22
Amisio.
Dos, uxore adulterium committente, cui adjudicanda sit. 1. 251. 7
Dotem amittit uxor, etiam putativam, propter adulterium. *ibid.* n. 1
Dos non amittitur ob adulterium, quod uxor à marito ob sævitiam expulsa commisit. 1. 248. 4
Dos uxoris hæreticæ, cui sit adjudicanda, maritoni an fisco. *ibid.* nu. 8
Dotem reperentem uxorem, quæ nuptias incestas contraxerat, an possit excludere jure fisci maritus. 1. 222. 38
Drachma Attica. 1. 721. 7
 à *Drachma* an differat denarius Romanus. *ibid.*
Drachma quot habeat scrupula. 1. 720. 3
 quot *Drachmas* appendat uncia. *ibid.* n. 5
Duas portiones deducunt ascendentes rogati hereditatem restituere. 1. 117. 11
Dubia confessio favore matrimonii contra consistentem interpretanda est. 1. 173. 19
Dubitans an res sit sua vel aliena, an habeat bonam fidem, an possit usucapere. 1. 546. 3
Dubitans rem esse furtivam, an possit licitè eam emere. 1. 654. 4
Dubitatio possessionis non interruptitur præscriptio bona fide cepta. 1. 546. 5

Dubium matrimonium potest à Pa. & legitimum pronunciari. 1. 293. 41
Dubium probabile excusat à delicto. 1. 243. 6
Dubium speculativum à dubio practico differt. 1. 241. 12
 in *Dubio* certius & melius eligendum. 1. 156. 14
 in *Dubio* judicandum est adversus fiscum, ubi is agit de pœna. 2. 101. 1
 in *Dubio* legato an comprehendatur quod maximum, vel quod minimum. 1. 43. 5
Dubius qualiter quis possit esse, utrum liceat sibi aliquid agere. 1. 241. 9
Ducati Hispanici valor. 1. 725. 2
Duella quod genus nummi. 1. 722. 9
Duodevicenarium, seu coronarium, quid. 1. 728. 4*
Duo testes suppleant locum unius personæ, licet maximæ auctoritatis. 1. 62. 25
Dupla Castellana cujus ponderis fuerint. 1. 760. 3
Duplex quarta portio ab uno & eodem legato deduci potest. 1. 140. 9
 quæ *Duplici* modo valere potest substitutio intelligitur potius meliore modo valere. 1. 110. 27
 de *Dupondio*. 1. 718. 4
 propter *Durissima* quæque non est turpiter faciendum. 1. 591. 4*
 ob *Duritiam* cordis quædam permittuntur, quæ tamen licita non sunt. 1. 245. 7
Dux præscribere an possit ne ad Regem appelletur. 1. 528. 10
Duces an possint causas pendentes apud iudices ordinarios avocare. 2. 528. 4
Duces belli qui se maximo periculo prælii & conflictus committunt ex quo certior est mors quam ejus evaluatio an mortaliter peccent. 2. 16. 10
Dyni locus insigniter vitiosus emendatus. 1. 570. 3

E

Adem lex humana non omnibus civitatibus, aut civitatibus convenit. 1. 490. 3
Ebrius conjugium non contrahit. 1. 167. 10
Ebrius, si delinquat, duplici pœnâ ex Aristotelis sententia puniendus. 1. 707. 4
Ebrius hominem occidens an sit irregularis, & an sit puniendus. 1. 706. 3
Ebrius an sit irregularis, si culpa sua incidit in ebrietatem. 1. 707. 4
Ecclesia quid sit. 2. 427. 10
 de *Ecclesia* Catholica, ubi quid hoc nomen significat. *ibid.*
Ecclesia Catholica dicitur alma, & quare. 1. 489. 1
Edificatio.
 ad *Ecclesiam* constituendam, vel ampliandam, cogitur quis favore religionis rem propriam justo pretio vendere. 2. 353. 7
Consecratio.
Ecclesia consecratio valet, rejectâ conditione quæ Episcopum ab ejus cura excludit. 1. 174. 30
Ecclesia, etiam non consecrata, aliquas habet immunitates. *Res.* 2. 255. 4
Ecclesiarum res quomodo distinguantur. 2. 237. 8
Acquisitio.
Ecclesia causa acquisitum ei adjudicandum. 1. 68. 7
 an in *Ecclesiam* transferat dominium absque traditione, ex pacto l. quoties, C. de donationibus quæ sub mod. 2. 93. 14
Administratio.
Ecclesiasticarum rerum administratio ad Prælatos Ecclesiæ pertinet. 1. 50. 3
Alienatio.
Ecclesiarum res jure veteri non poterant alienari ad longum tempus. 2. 234. 1
Ecclesiarum res an possint alienari, ad redimendos à publicis carceribus hos qui ob scelera in eum statum devenerunt. 2. 238. 9
Ecclesiastica bona alienari possunt certâ solemnitate præmissa. 1. 45. 7

- & quæ solemnitas in *Ecclesia* rerum alienatione sit necessaria. 2. 241. 1
- Auctoritas.*
Ecclesia auctoritas sola sufficiens est testimonium in his, quæ ad religionis fidem pertinent. 2. 64. 2
- Beneficia.*
Ecclesiastica beneficia in Hispania non possunt obtinere exteri. 2. 674. 5
Ecclesiastici beneficii capacem an constituat excommunicatum ignorantia excommunicationis. 1. 447. 3
Ecclesiastica beneficia muneraque publica indignis conferentes tenentur ad restitutionem damni illati, ac mortaliter peccant. 1. 622. 2
- Bona.*
Ecclesiarum bona Christi patrimonium. 1. 51. 7
Ecclesiastica bona pauperibus destinata divitibus non sunt concedenda. 1. 28. 3
- Distributio.*
in *Ecclesiasticarum* rerum distributione quid disponat jus divinum. 1. 50. 5
- Donatio.*
contra *Ecclesiam* donatariam an locum habeat. 1. 2
C. de donation. quæ sub mod. 2. 88. 6
- Emphyteusis.*
Ecclesiarum res dari possunt in emphyteusim ea solemnitate quæ moribus, & consuetudine in hisce contractibus recepta fuerit. 2. 242. 4
Ecclesiastica emphyteusis an transeat in heredes extraneos. *ibid.* n. 5
- Fides.*
Ecclesia non potest novum articulum fidei constituere, nec etiam ipse Romanus Pontifex. 2. 418. 2
- Fiscus.*
Ecclesia fiscum habere dicitur. 2. 201. 11
- Gestio negotiorum.*
in *Ecclesia* re gestam *Ecclesia* nomine gestum videtur. 1. 68. 7
- Hereditas.*
Ecclesia instituta hæres an teneatur eo modo, quo extraneus, inventarium facere. 1. 31. 17
Ecclesia hæres instituta falcidiam à legatis omnibus jam piis deducit. 1. 526. 4*
Ecclesia hæres instituta à prælato an cogatur alienationem ab eo factam approbare. 1. 31. 16
- Hierarchia.*
de *Ecclesia* Hierarchia quædam notatu digna. 1. 636. 5*
- Hypotheca.*
Ecclesiarum res an possint hypothecæ titulo obligari.
Immunitas & privilegia. 2. 237. 7
Ecclesiarum immunitas, licet excommunicato proficit, non tamen infideli nec hæretico. 2. 259. 11
Ecclesiarum immunitas an lege naturali vel divina statuta sit. 2. 253. 2
Ecclesia legibus mundanis non constringitur. 1. 256. 15
canones, quibus *Ecclesia*, & quadraginta passibus circum immunitas conceditur, qualiter interpretandi. 2. 255. 5
ab *Ecclesia* abduci an possint debitores. 2. 260. 14
in *Ecclesia* delinquens an ex hoc fiat fori *Ecclesiastici*, vel possit à iudice laico puniri. 2. 263. 18
ab *Ecclesia* non sunt evellendi clerici si ad eam fugerint, & quidem à iudice *Ecclesiastico*. 2. 262. 16
ad *Ecclesiam* fugiens quem iudex aspectu & cursu persequitur; ab ea extrahi non potest. 2. 260. 12
ab *Ecclesia* fugiens, qui ab ea jure abduci nequit, an possit tibi vinculis ligari aut obsideri, ne alimenta ad eum deferantur. 2. 262. 17
an ab *Ecclesia* foribus possit fugiens ad eam abduci. *ibid.* num. 18.
ab *Ecclesia* potest evelli proditorius homicida. 2. 256. 7
qui per *Ecclesiam* ducitur captus an *Ecclesie* immunitate gaudeat. 2. 260. 14
- Interdictum.*
Ecclesiasticum interdictum qualiter definiri possit. 1. 491. 2
Ecclesiasticum interdictum decernitur sæpè in locum vel plebem ob unius culpam. 1. 492. 4
Ecclesiasticum interdictum an suspendi possit. 1. 498. 4
Ecclesiasticum interdictum an possit fieri ob debitum pecuniarium. 1. 492. 5
Ecclesiastico interdicto plerumque subjiciuntur innocentes ob alterius culpam. 2. 195. 10
Ecclesiasticum interdictum an possit ad cautelam remitti. 1. 498. 5
Ecclesia vel iudicis interdictum an irritum faciat matrimonium post prohibitionem contractum. 1. 201. 7
- Legatum.*
Ecclesia res an rectè legentur. 1. 45. 6
Ecclesia relictum annum legatum an finiatur centum annis. 2. 329. 10
- Locatio.*
rerum *Ecclesia* locatio quatenus à Prælato fieri possit. 2. 230. 6
Ecclesiarum res locari ad vitam non possunt. 2. 234. 3
Ecclesiarum res, ex quibus toto triennio unicus fructus colligitur, locari possunt ad novem annos. 2. 236. 6
Ecclesia res hodie locari non possunt ultra triennium, etiam cum pacto de revocanda locatione. 2. 235. 4
- Malum.*
Ecclesia tolerat quandoque minus malum, ut majus evitetur. 1. 152. 7
- In matrimonialibus potestas.*
Ecclesia non vult, nec potest matrimonium efficere secluto consensu eorum qui conjungendi sunt. *ib.* n. 4
coram iudice *Ecclesiastico* tractanda matrimonialia. 1.
Mora. 252. 13
Ecclesia an constituat debitorem in mora sine interpellatione. 2. 369. 4
- Patronatus jus.*
Ecclesiasticum jus patronatus quo pacto distinguatur à laico. 2. 655. 2
- Pauperes.*
Ecclesiasticorum in pauperes officium in his, quæ ipsis de bonis *Ecclesie* supersunt. 1. 52. 13
- Pensiones.*
Ecclesiastica pensio, pensionario defuncto, pro rata temporis debetur, etiam si dies solutionis nondum cesserit. 2. 100. 13
- Potestas.*
Ecclesiastica potestas, quæ circa spiritualia versatur, est ab ipso Deo supernaturaliter lege Evangelica instituta. 2. 631. 2
- Præscriptio.*
Ecclesia præscribat contra *Ecclesiam* jure veteri triginta annorum spatio. 1. 523. 1
contra *Ecclesiam* requiritur præscriptio quadragenaria. 1. 524. 3
contra *Ecclesiam* Romanam necessaria est centenaria præscriptio. 1. 526. 6
- Primatus.*
Ecclesia Romanæ & Petri primatus à Gelasio ex divino elogio deducitur. 2. 428. 11
- Privilegium.*
vide suprà IMMUNITAS.
Ecclesia an habeat privilegium vocandi quemcumque ad curiam regis, quoad primam causarum cognitionem. 2. 520. 2
Ecclesia privilegia an habeant hospitalia. 1. 503. 2
privilegia *Ecclesiarum* bonis concessa an habeant bona patrimonialia clericorum. 2. 32. 3
- Reditus.*
Ecclesia reditus in usus profanos non debent expendi. 1. 52. 11
Ecclesiasticorum beneficiorum reditus in quem usum impendi debeant. 1. 51. 6

Repetitio.
Ecclesia bonorum repetitionem an possit differre Prælatas ob vitandum scandalum: 1. 595. 8
Restitutio.
Ecclesia potest petere restitutionem in integrum coram iudice Ecclesiastico, etiam adversus laicum. 2. 31. 2
 quando *Ecclesis* datur restitutio in integrum ob læsionem minimam. 2. 27. 11
Ecclesia post quadriennium potest petere restitui in integrum ob enormissimam læsionem. 2. 27. 10
Ecclesia & minor an restituantur in integrum, adversus præscriptionem quadragenariam: 1. 582. 4
Ecclesia & minor an sint in integrum restituendi ad proponendam causam recusationis. 2. 617. 4
Sacramenta.
Ecclesia Sacramenta conferens, vel suscipiens, excommunicatus peccat mortaliter. 1. 442. 5
Sepultura.
Ecclesiastica sepultura an possit dari tempore interdicti. 1. 507. 6
Ecclesiastica sepultura an possit denegari justè ultimo supplicio affectis. 2. 146. 11
Substitutio.
Ecclesia substituta quando præferatur fœminis. 1. 122. 4
Suffragia.
Ecclesie suffragiorum communione an privet mortale peccatum. 1. 441. 3
Venditio.
Ecclesiarum bona quibus casibus sit permissum vendere. 2. 237. 8
 in *Ecclesia*, & Ecclesiasticis personis vendentibus locus est decisione l. quoties, C. de rei vendic. 2. 250. 4
Usucio.
 contra *Ecclesiam* admittitur usucapio triennis, & similes præscriptiones. 1. 526. 5
Dies.
Ecclesiastica dies. 2. 462. 9
Index.
Ecclesiasticus iudex, qui de causa absolutionis à juramento cognoverit, non potest ipsam principalem causam tractare. 2. 34. 8
Ecclesiasticus iudex potest quandoque pœnis pecuniariis delinquentes multare. 2. 200. 9
Minister.
Ecclesiastici ministri quid ex temporalibus bonis, vel jure divino, vel canonico, vel civili consequi debeant. 1. 50. 4
Ecclesiasticus & Sapia canonici libri sunt, quamvis ea de re olim fuerit controversum. 2. 419. 3
Effectus quidam à domino directo procedentes. 1. 112. 5
Effectus aliquos pupillaris substitutionis. 1. 99. 20
Effectus juramenti. 1. 311. 8
Effectus legitimationis per subsequens matrimonium. 1. 269. 37
 an per *Effectus* res congruè definiatur. 1. 512. 1
Effringendo carcerem non peccat qui iniquè est condemnatus. 2. 17. 11
Eleazari vici fortissimi factum. 2. 176. 10*
 de *Electio*ne. 1. 446. 1
Electio cui competit, is in dubio æquitatem debet servare. 1. 43. 4
Electio digni ad beneficium, omisso digniori, jure humano an sit valida. 1. 622. 3
Electio hæredis incerti ex certis committi alteri potest. 1. 71. 14
Electio in legatis cui competit, hæredi, an legatario. 1. 43. 3
Electio an possit fieri ex ultima voluntate ultra tempus datum ad ejus executionem. 1. 39. 10
 ad *Electio*nem ejus, qui à iudice eligitur, an sit pars citanda. 2. 218. 5
Electus à litigante vel à iudice in testem, tenetur jura-

tus respondere. 2. 217. 3
 contra *Electum* lata sententia an præjudicet eligenti. 2. 556. 1
Eleemosyna cui & quando exhibenda sit. 2. 238. 9*
Eleemosyna an sit in præcepto. 2. 350. 5
Eleemosynam an quis cogatur exhibere pauperibus. *ibi.*
Eligere ad beneficium non potest excommunicatus. 1. 451. 9
Eligi ad beneficium Ecclesiasticum non potest excommunicatus minori excommunicatione. 1. 454. 5
Eligi potest ad beneficium Ecclesiasticum is qui existit in peccato mortali. *ibid.* n. 4
Eligens dignum, omisso digniori, an teneatur ad restitutionem. 1. 624. 6
 de eo qui *Eligitur* sponte, ut exponat quid sibi visum fuerit. 2. 217. 3
 an *Eligendus* sit dignior, quoad beneficia & munera publica. 1. 622. 2
Emancipatus filius causa inserta præteritus an dicat patris testamentum nullum. 1. 81. 4
Emancipatus præteritus, nulla inserta causa, an dicat patris testamentum nullum. *ibid.* n. 5
Emancipari & sui differentia an hodie in totum sublata sit. 1. 81. 6. & 1. 539. 4
Emancipatio conditionem recipit. 1. 168. 4
 inter *Emphyteusim* & feudum quæ sit differentia. 2. 246. 4*
Emphyteuticus contractus quomodo constituitur. 2. 242. 5
 an *Emphyteuticus*, vel censualis, in dubio censetur contractus. *De filiis.* 2. 312. 1
Emphyteusis pro se & filiis accepta quid operetur. 1. 26. 39
De filiis hæredibus.
 quando *Emphyteusis* ad filios hæredes, non ad alios, pertineat. 2. 244. 2
 in *Emphyteusi* an filius obtineat locum patris per præsentationem. 2. 679. 13
De filiis masculis & fœminis.
 si *Emphyteusis* pro se, filiis masculis & fœminis accipiatur, an patre mortuo à masculis fœminæ excludantur. 1. 89. 4
De hæredibus.
 in *Emphyteusi* hæreditaria quando inter liberos jus accrescendi locum habeat. 1. 26. 41
Emphyteusim hæreditariam nullus obtinere potest, nisi qui hæres sit. 2. 247. 5
Perpetua & Temporalis.
Emphyteusis, cujus origo non appareat, an præsumatur perpetua, vel temporalis. 1. 332. 4
Prælegata.
Emphyteusim uni hæredum vel filiorum quandoque prælegare potest pater. 2. 245. 3
Simpliciter accepta.
Emphyteusis, accepta simpliciter, ad mares & fœminas defertur, sive ea privata sit, sive Ecclesiastica. 2. 244. 1
Præscriptio.
Emphyteusis præscribitur sola naturali possessione. 1. 517. 7*
De Ecclesiastica.
 in *Emphyteusim* dari possunt res Ecclesiarum ea solemnitate, quæ moribus & consuetudine in hisce contractibus fuerit recepta. 2. 242. 4
Emphyteusis ecclesiastica, cujus origo non constat, nec de ejus conditionibus apparet, quomodo interpretanda sit. 2. 243. 6
 ad *Emphyteusim* Ecclesiasticam admittitur per matrimonium legitimatus. 1. 267. 27
Emphyteusis Ecclesiastica an transeat in hæredes extraneos. 2. 242. 5
Emphyteusis Ecclesiastica an duret usque ad tertiam generationem. *ibid.*
Emphyteuta, qui juramentum in contractu præstitit, an privetur emphyteusi, si canonis solutionem intra biennium omiserit. 1. 331. 9
 Ppp 4 *Emphy-*

- Emphyteuta* pensionem solvit in recognitionem domini. 1. 338. 13
- Actio.*
- Emptor* rei alienæ cum mala fide non potest de evictione etiam ad pretium agere. 2. 367. 2
- Emptor* rei alienæ scienter, quamque scit venditoris non esse, eâ evictâ, poterit ad pretium agere. *ibid.* n. 1
- Emptor* conventus ex l. 2. C. de rescind. vendit. qui rem restituere elegerit, an sit condemnandus, ut eam cum fructibus reddat. 2. 160. 9
- Emptoris* secundi bona fides necessaria est, ut is possit uti responso l. quoniam. C. de rei vendic. 2. 250. 5
- Emptoris* contumacia quando privet eum jure & actione evictionis. 2. 371. 9
- Bona fides.*
- Emptor* bonæ fidei an fructus suos faciat, usque dum res evincatur, licet priusquam perceperit eos, sciverit rem alienam esse. 2. 25. 7
- Conditio.*
- cum *Emptio* pure facta sub conditione resolvitur, tunc fructus medii temporis ante resolutionem percepti, verè ad emptorem pertinent: 2. 325. 1
- Frustrum.*
- in *Emptione* frumenti tempore publicæ inopiæ an cives præferantur exteris. 2. 352. 6
- Furtivum.*
- Emere* an quis possit eam rem, quam dubitat esse furtivam. 1. 654. 4
- Emptor* rei furtivæ eo tamen animo, ut eam domino restituat, an possit pretium à domino repetere. *ibid.* 5
- Emptor* bonæ fidei rei furtivæ tenetur ad ejus existentis restitutionem: eâ verò peremptâ vel alienatâ, ad id in quo factus sit locupletior. 1. 653. 3
- Emptor* rei furtivæ mala fide tenetur ad restitutionem ejus si extet; eâ verò peremptâ ad æstimationem, etiam si sit de his quæ functionem in suo genere recipiant. *Hæreditas.* 1. 653. 2
- inter *Emptorem* hæreditatis, & emptorem rerum singularium, quæ sit differentia. 2. 545. 3
- Locatio.*
- Emptor* tenetur stare colono fisci venditoris. 2. 97. 5
- Mobilia & immobilia.*
- Emptio* quando perfecta dicatur in rebus mobilibus & immobilibus. 2. 507. 10
- Pecunia Ecclesia.*
- Emptum* ex pecunia Ecclesiæ, non tamen ejus nomine, an Ecclesiæ dominio acquiratur. 1. 29. 7
- Periculum & commodum.*
- ad *Emptorem* pertinent commodum & incommodum rei venditæ, post perfectam venditionem. 2. 96. 2
- Redhibitoria.*
- Emptor* quid cogatur venditori restituere si redhibitoria agatur. 2. 519. 7
- Reditus.*
- Emi* an possint annui reditus ad certum tempus. 2. Tutor. 314. 4
- in *Emptionem* prædiorum debet tutor expendere pecuniam pupillarem, non in fœnus improbum. 2. 275. 1
- Usura.*
- Emptor* tenetur ad usuras pretii non soluti usque ad quantitatem fructuum rei emptæ. 2. 293. 2
- Emptor* constitutus in mora usuras pretiiolvere debet. 2. 314. 7
- de *Encratarum* hæresi. 2. 452. 10
- liber *Enoc* an sit apocryphus. 2. 445. 1
- Enunciativa* verba favore liberorum disponunt. 1. 92. 11
- de *Ephesina* tertia Synodo. 2. 433. 3
- Episcopi* an dici possint vasalli. 2. 508. 2
- Electio & Consecratio.*
- Episcopi* quatenus eligi possint à Rege Gallorum. 1. 559. 5
- Episcopus* nominare & eligere quo jure possint Reges Hispaniarum. *ibid.*
- in *Episcopum* consecrari an possit is, qui presbyter non est; atque ita consecratus an recipiat Episcopalem audientiam. 2. 71. 16
- in *Episcopum* eligi potest legitimatus per matrimonium subsequens. 1. 267. 28
- Episcopo* ordinanti assistentes tempore interdicti irregulares sunt. 1. 502. 5
- Episcopus* solus, non sacerdos simplex, est Sacramenti Ordinis minister. 2. 67. 6
- Episcopatus* an sit verè ordo ab aliis distinctus. 2. 71. 15
- Absolutio.*
- Episcopus* an possit absolvere excommunicatum à Prælato inferiori. 1. 485. 3
- ab *Episcopo* regulariter dari potest absolutio ab excommunicatione juris & Canonis. 1. 486. 4
- Alienatio.*
- an *Episcopus* ratam possit habere alienationem rerum Ecclesiæ absque solemnitate sede vacante factam. 2. 652. 4
- Avocatio.*
- Episcopus* potest avocare causam pendentem coram ejus vicario. 2. 527. 1
- Bona.*
- Vide PROPRIA.*
- Communicatio.*
- Episcopus* non potest communicare cum excommunicatis, etiam à seipso ante solemnem absolutionem. 1. 416. 2
- Collatio beneficiorum.*
- Episcopi* Romæ habitantes non possunt in eadem urbe beneficia Ecclesiastica conferre. 2. 384. 9
- Cura.*
- Episcopus* excludi non potest à Cura Ecclesiæ alicujus etiam si patronus tempore constructionis hoc expressim disposuerit. 1. 121. 13
- Delegatio.*
- Episcopus* an possit esse delegatus Principis secularis in causa criminali. 1. 705. 8
- Dispensatio.*
- Episcopus* non potest dispensare cum bigamo, sed Pontifex Romanus. 1. 671. 4
- Episcopus* potest dispensare cum homicida voluntario, occulto tamen. 1. 695. 4
- Episcopus* potest dispensare cum homicida voluntario, quoad beneficii Ecclesiastici retentionem. 1. 696. 6
- Episcopus* juventutis causa dispensat, ut is qui incestum commisit, possit exigere debitum conjugale. 1. 240. 6
- Episcopus*, nec legatus à latere, nec possunt dispensare in prohibitione cap. non debet, de consang. & affinit. 1. 229. 25
- Executio ultimarum voluntatum.*
- ad *Episcopum* pertinet executio ultimarum voluntatum. 1. 138. 1
- Episcopi* potestati circa executionem ultimarum voluntatum testator non potest derogare. 1. 120. 10
- Episcopi* voluntas non sufficit ad mutandam testatoris voluntatem. *ibid.* 12
- Episcopi* potestas in exequendis ultimis defunctorum voluntatibus. 1. 47. 4
- Festi dies.*
- Episcopi* possunt religionis causa in memoriam alicujus martyris dierum celebrationem instituere. 2. 461. 8
- Juramentum.*
- Episcopi* qualiter jurare debeant. 1. 315. 13
- Legatum.*
- Episcopo* factum legatum non imputatur in canonicam portionem. 1. 74. 4
- In matrimonialibus potestas.*
- Episcopus* est competens iudex in causis matrimonialibus. 1. 300. 2
- per *Episcopi* dignitatem susceptam non solvitur matrimonium, etiam non consummatum. 1. 246. 14
- Mo-

Monachus.
Episcopus, si fiat monachus, an liberetur à religionis regulis. 1. 33. 26

Palatium.
 de *Episcopi* palatio. 2. 255. 5*

Patria potestas.
 per *Episcopatum* an aliquis liberetur à patria potestate. 1. 57. 5

Pauperum cura.
Episcopi gloria est pauperum opibus providere. 2. 237. 8

Presentatio.
Episcopo presentare digniorem ad beneficii institutionem tenetur patronus. 1. 624. 5

Propria bona.
Episcopus propria bona jure retinet, quæ ante *Episcopatum* habuit. 1. 28. 1

Episcopus in propriis bonis potest quemvis hæredem instituire, omissis bonis Ecclesiæ. 1. 29. 5

Quarta canonica portio.
Episcopo ex quibus debeatur quarta portio, & à quibus. 1. 73. 1

Episcopo an debeatur quarta canonica ex legatis fraternitati alicui. 1. 77. 18

Suspensionis pœna.
Episcopus an possit suspensionis pœnam tollere propria dispensatione. 1. 202. 18

Episcopus à Pontificalibus suspensus, licet cum eis celebret, non erit irregularis. 1. 666. 1

Episcopus suspensus ab officio an censeatur suspensus à jurisdictione. 1. 496. 2*

Vicarii.
Episcopi vicarios constituere possunt ad civilia & criminalia negotia. 2. 382. 4

Episcopi vicarius an possit conferre Ecclesiastica beneficia ex generali commissione. 2. 383. 7

Epistola Iesus ad Abgarum, & Abgari ad Iesum an apocrypha. 2. 452. 11

per *Epistolam* non licet communicare cum excommunicatis. 1. 415. 1

an *Epistola* matrimonium contrahatur. 1. 196. 16

de *Epistola* Leonis Papæ. 2. 437. 6

de *Epistolis* Decretalibus. *ibid.*

Epistola recognita probat & quid si non fuerit recognita. 2. 598. 7

Equitans clericus si puerum triverit quatenus teneatur. 1. 699. 5

Eremita an jurisdictioni tantum ecclesiasticæ subjecti. 2. 646. 4*

Errare nequit summus Pontifex in his quæ ad fidem pertinent. 2. 69. 12

Errare nequit Pontifex in canonizatione Sanctorum. 2. 69. 13

Error Donatistarum, quod peccatores non sint de ecclesia. 1. 408. 8

Fortuna.
Error fortunæ an impediatur matrimonium. 1. 187. 2

Juris.
Errans in jure nec assistenti, nec resistenti, an habeat malam fidem. 1. 547. 6

Error juris simul cum errore facti contingens an impediatur præscriptionem. 1. 550. 13

Error juris an in animæ judicio præscriptionem impediatur. 1. 549. 11

Error juris maximè dubii & perplexi non impedit præscriptionem. 1. 550. 12

Error juris an bonam fidem producat, quoad fructuum acquisitionem. 2. 26. 8

Error juris an bonam fidem inducat in matrimonio. 1. 262. 9

Error juris aut ignorantia crassa an excuset à pœnis contrahentes incestas nuptias. 1. 221. 35

Inustus.
Error quodam justo occidens Sempronium, putans

esse Titium, quem volebat occidere; an sit puniendus. 1. 471. 14

Persona, conditionis, qualitatis.
Error personæ, conditionis, alteriusve qualitatis an impediatur matrimonium. 1. 186. 1

Sententia.
Erronea sententia in causa matrimoniali transit in rem judicatam, si non provocetur. 1. 305. 38

Esquilina tribus. 2. 390. 3

Esse verbum veritatem introducit, non fictionem. 1. 268. 32

Etymologia anathematis. 1. 455. 6

Evangelia quorundam Apostolorum apocrypha. 2. 446. 3

Evangelica lege juramentum prohibitum non est. 1. 340. 1

in *Evangelij* interpretatione Ecclesiæ creditur. 1. 245. 11

Evangelico jure instituta est festorum observatio. 2. 459. 4

Euboicum talentum. 1. 739. 5

ad *Eucharistiam*, quam sacerdos extra ecclesiam fert, fugiens an sit defendendus Ecclesiæ immunitate. 2. 256. 6

Eucharistiam si quis vult sumere an debeat confiteri. 1. 413. 8

Eucharistia festivitas usque in octavum diem interdictum Ecclesiasticum suspendit. 1. 506. 1

Eucharistia sacramentum an possit ministrari foeminis prægnantibus tempore interdicti. 1. 501. 2

Eucharistia sacramentum poterit tempore interdicti ministrari damnatis ad mortem. *ibid.* n. 3

Eventus ex aliquo opere secuti, non præcogitati ab operante, nunquam imputantur operanti. 1. 701. 10

Ex *Eventibus* qui postea succedunt aggravantur peccata. 1. 675. 1*

re *Evieta*, quam emptor rei alienæ sciverit non esse venditoris, poterit ad pretium agere. 2. 367. 1

Eviictionem si promittat venditor, quocumque casu & modo res fuerit evicta, tenebitur de eviictione, etiam in casibus quibus alioquin non teneretur. 2. 371. 7

de *Eviictione* agere non potest, qui emit rem alienam cum mala fide. 2. 500. 2*

de *Eviictione* tenebitur venditor, etiam non denunciata lite, modò emptor probet justitiam evincentis. 2. 370. 6

in *Eviictione* litis, tenetur venditor prosequi coram eo, apud quem lis cœpta est. 2. 524. 3

Eunuchi an sint irregulares. 1. 663. 6

Eunuchus ex Mosaica lege non poterat ingredi Ecclesiam. *ibid.* 6

Eunuchi olim multi strenui erant. *ibid.*

Eusebii in historia Ecclesiastica locus animadversus. 1. 229. 21

de *Eusebii* Pamphili Cæsariensis historia. 2. 449. 7

Eustratii Aristotelici interpretis error. 1. 179. 11

Excellentes nummi qui dicantur in regni constitutionibus. *Definitio.* 1. 725. 2

Exceptionis definitio late examinatur. 1. 511. 4

Collationes & differentie.
Exceptio & actio sunt correlativa. *ibid.*

Excipere significat præscribere, & exceptionem præscribitio. 1. 510. 1

Exceptio & præscriptio qua ratione differant. 1. 511. 3

Exceptio quatenus differat à defensione. *ibid.* n. 4*

Exceptionis vis.
Exceptiones regulam ipsam confirmant in casibus non exceptis; extenduntur tamen ad similes. 2. 174. 6

Exceptio, donec expressè probata fuerit, præsumitur pro regula juris. 2. 215. 4

Exceptionem objiciens an videatur actoris intentionem fateri. 2. 91*

Excipiens an fateri videatur qui contrariis defensionibus utitur. 2. 104. 16

- Contraria.*
Exceptionibus contrariis an uti liceat. *ibid.*
Criminis paris.
Exceptionem paris criminis potest uxor objicere vito accusanti eam criminaliter, lite etiam contestata. 1. 252. 10
- Declinatoria.*
Exceptio declinatoria fori proponi poterit à clerico apud judicem sæcularem, etiam post sententiam, quæ transferit in rem judicatam. 2. 642. 2
- Dilatoria.*
Exceptio, ut cumque dilatoria, si oriatur post litis contestationem, admittenda est. 2. 616. 2
- Excommunicationis.*
 de *Exceptione* excommunicationis in foro sæculari opposita, quæ in Gallia locum non habet, neque etiam in Hispania attenditur. 2. 126. 5
- Litis cæptæ.*
 de *Exceptione* litis cæptæ, quæ excludit privilegium fori nec restitutio adversus eam datur. 2. 522. 5*
- Non numeratæ pecuniæ.*
 de *Exceptione* non numeratæ pecuniæ. 2. 165. 5
Exceptio non numeratæ pecuniæ apud Gallos non est in usu. 1. 327. 32
Exceptionem non numeratæ pecuniæ non impedit juramentum literarum obligationi subjectum. 1. 8. 35
Exceptio non numeratæ pecuniæ potest opponi, non obstante juramento contractui de futura numeratione appositum. 1. 327. 31
- Nullitatis.*
Exceptionem nullitatis contra sententiam jure Regio non esse admittendam post LX. dies. 2. 620. 4
- Præscriptionis.*
Exceptio præscriptionis an ab arbitratore admitti debeat. 1. 580. 4
- Senatusconsulti Maced.*
Exceptionem Senatusconsulti Macedoniani an possit opponere filius famil. qui præstito juramento mutuum contraxit. 1. 372. 6
- Solutionis.*
Exceptio solutionis an sit verè & propriè exceptio. 1. 511. 5
- Contra statutum.*
Exceptionem excludens statutum excludit eam quæ competenti actioni potest opponi. *ibid.*
- Velleiani Senatusconsulti.*
Exceptionem Velleiani an possit opponere fœmina, quæ fidejussit præstito juramento. 1. 373. 7
Excessus defensionis non punitur pœna ordinaria, licet irregularem efficiat ipsum homicidam. 1. 711. 3
Excludere an possit maritus, ex jure filci uxorem dotem repetentem, quæ nuptias incestas scienter contraxerat. 1. 222. 38
- Origo & Definitio.*
Excommunicationis origo & significatio. 1. 406. 1
Excommunicatio quare sit instituta. 1. 454. 5
Excommunicatio quid. 1. 406. 1
Excommunicatio in genere definitur. *ibid.*
Excommunicatio pœna spiritualis. 1. 407. 5
Excommunicatio major definitur. 1. 407. 4
Excommunicationis minoris definitio exponitur. *ibid.*
Excommunicatio non est tantum pœna externa adversus Lutherum. 1. 409. 9
Excommunicatio in dubio de majori est intelligenda. 1. 454. 5
Excommunicatio quibus ex causis dicatur medicinalis. 1. 410. 11
Excommunicatio dicitur peccatum mortale. 1. 407. 6
- Differentia.*
Excommunicatio quatenus differat ab anathemate. 1. 455. 6
Excommunicatio quomodo differat ab interdicto. 1. 496. 10
 inter censuram *Excommunicationis* & irregularitatem quæ sit differentia. 1. 687. 5*
- Excommunicatio* lata à jure differt ab ea quæ sententiâ judicis lata sit. 1. 463. 2
- Quis possit excommunicare.*
Excommunicare quis possit. 1. 475. 1
- Jurisdictio.*
Excommunicandi potestas est jurisdictionis, non ordinis. *ibid.*
- Pralatus.*
Excommunicandi potestatem habent de jure divino Prælati. 1. 409. 10
- Fœmina.*
Excommunicare an possit fœmina. 1. 475. 2
- Laicus.*
Excommunicare non potest laicus. *ibid.* n. 3
Qui excommunicari possunt, vel non
 Contumax.
Excommunicatione an sit digna contumacia in re levi contingens. 1. 458. 3
- Universitas.*
Excommunicatio quare ferri non possit in universitatem. 2. 195. 9
- Quomodo, & processus.*
 in *Excommunicatione* facienda servari debent Pontificii juris decreta, & sanctiones, ordoque ab iis institutus. 1. 461. 8
Excommunicatio lata absque trina monitione non est nulla, sed injusta. 1. 461. 7
Excommunicatio lata à judice delegato, cui in mandatis traditur trinæ monitionis ordo, an sit nulla. 1. 461. 8
Excommunicatio lata in communicantes cum excommunicato, non præmissis juris monitionibus, est nulla ipso jure. 1. 423. 8
- Ex quibus causis.*
Excommunicatio an ferri possit pro futuris culpis. 1. 462. 1
Excommunicandus nemo pro aliena culpa. 1. 458. 3*
- Excommunicationis* sententia ferenda non est, nisi pro gravi culpa quæ mortalis sit. 1. 458. 1
- De conditione.*
Excommunicatio an ferri possit sub conditione. 1. 464. 4
Excommunicatio conditionalis an trahatur retrò ad diem quo lata fuit. 1. 465. 6
Excommunicatio conditionalis quæ fertur, ab usu forensi defenditur. 1. 465. 5
- Excusatio.*
 an ab *Excommunicatione* quem excuset ignorantia constitutionis excommunicantis pro actu alioquin damnato. 1. 466. 8
- Inutilitas.*
Excommunicatio non est facienda, ubi per eam peccator magis induratur quàm sanatur. 1. 411. 13
Excommunicatio an sit ferenda, ubi verisimiliter non est peccatori pœnitentiæ utilitatem allatura. 1. 410. 12
- Exceptio.*
 de *Excommunicationis* exceptione in foro sæculari appositâ, quæ in Gallia locum non habet, neque etiam in Hispania attenditur. 2. 126. 5
- Probatio.*
Excommunicatio an probetur per denunciationem, vel litteras declaratorias. 1. 421. 1
- Fama.*
Excommunicationis fama an sufficiat ad vitandum excommunicatum. 1. 416. 4
- Præsumptio.*
Excommunicatio an præsumatur in dubio lata ante appellationem. 1. 417. 5
- Effectus.*
 per *Excommunicationem* à Roman. Pontifice latam die Iovis sancti non interrumpitur præscriptio contra Romanam Ecclesiam. 1. 571. 5
Excommunicatio major amplius nocet excommunicato, quàm

quàm ipsum peccatum mortale, propter quod excommunicatur. 1. 408. 7
Excommunicatio major qualiter suffragiorum communionem quempiam privet. 1. 440. 2
Excommunicatio nusquam afficit nec ligat ignorantes. 1. 466. 7
Excommunicatio nulla, vel injusta quem effectum habeat. 1. 448. 5
Absolutio.
 Ab *Excommunicatione* absolutio obtenta in foro conscientiae ex potestate Iubilaei, aut bullarum, an habeat vim in foro exteriori. 1. 484. 16
Excommunicatio & absolutio ex falsa causa obtenta an vim habeant & effectum. 1. 482. 14
 ab *Excommunicatione* absolutio qualiter sit danda quibus praemissis. 1. 480. 11
Excommunicatus nominatim quis dicatur. 1. 419. 8
Excommunicatus qua ratione dicatur anathema. 1. 456. 7
Excommunicatum à praelato inferiori an possit absolute verè Episcopus. 1. 485. 3
Excommunicatus semel praesumitur in eadem excommunicatione manere, donec constet de absolute. 1. 417. 6
Excommunicatus in vita, post mortem etiam potest absolvi. 1. 477. 8
Excommunicatum se esse an fateatur, qui petit simplicem absolute. 1. 484. 1
Excommunicatus pluribus excommunicationibus, quomodo possit ab omnibus absolvi. 1. 481. 13
Alimenta.
 ab *Excommunicato* alimenta petens non videtur cum eo habere communionem. 1. 424. 12
Actio.
 ab *Excommunicato* res licita peti potest. *ibid.* n. 13*
Auxilium.
Excommunicatus non est admittendus si velit uti auxilio legis Diffamari. C. de ingen. & manum. 2. 126. 5
Auctoritas.
 de *Excommunicato*, qui auctoritatem praestat celebrationi. 1. 445. 9*
Beneficium.
Excommunicato facta collatio beneficii est ipso jure nulla. 1. 446. 1
Excommunicatus non potest beneficium conferre nec eligere nec praesentare. 1. 451. 9
Excommunicatus bene potest acceptare beneficium Ecclesiasticum. 1. 447. 4
Excommunicatus minori excommunicatione non potest eligi ad Ecclesiasticum beneficium. 1. 454. 3
Contractus.
 cum *Excommunicato* factus contractus valet. 1. 415. 10
Communicatio.
 cum *Excommunicato* non potest communicare Episcopus ante solemnem absolute. 1. 416. 2
 cum *Excommunicatis* communicatio prohibita est, jure divino & humano. 1. 411. 1
 cum *Excommunicatis* prohibita est communicatio etiam per epistolam, aut per nuncium. 1. 415. 1
 cum *Excommunicato* communicans an peccet mortaliter, vel saltem venialiter. 1. 423. 9
 cum *Excommunicato* per metum communicans, an excusetur à culpa, & poena legis. 1. 424. 11
 cum *Excommunicato* permittitur communicatio ad ejus spiritualem salutem. 1. 415. 11
Excommunicatio.
Excommunicatus an possit excommunicare. 1. 475. 4
Excommunicatus per annum persistens in excommunicatione, qua poena sit afficiendus. 1. 452. 10
Immunitas.
Excommunicato competit Ecclesiarum immunitas, non tamen infideli, nec haeretico. 2. 259. 11
Matrimonium.
Excommunicatus, si contrahat matrimonium, valet

ipse contractus, idem de professione religionis ab eo facta. 1. 201. 3
Missae celebratio.
Excommunicatus majori excommunicatione Missam celebrans, irregularis est. 1. 445. 9
Excommunicatus minori excommunicatione, etiam si celebret Missam, non est irregularis. 1. 453. 1
Excommunicatus minori excommunicatione peccat celebrando divina officia, & conferendo Sacramenta. 1. 454. 2
Excommunicati qualiter excusentur à praesentia in choro, ut percipiant distributiones quotidianas. 2. 345.
Oratio. 8*
 pro *Excommunicato* majori excommunicatione an possit quis orare. 1. 441. 4
Suffragia.
Excommunicatus privatur suffragiis catholicae Ecclesiae. 1. 440. *
Sacramenta.
Excommunicatus Sacramenta Ecclesiae vel conferens, vel suscipiens peccat mortaliter. 1. 442. 5
 ab *Excommunicato* susceptum vel collatum Ordinis Sacramentum quem effectum habeat. 1. 442. 6
Excommunicatus an sit Sacramenti poenitentiae minister in articulo mortis. 1. 445. 8
Testamentum.
Excommunicatus in una provincia, ubique vitandus est. 1. 422. 4
Excommunicati tenentur alios vitare, etiam ante denunciationem. 1. 420. 11
Excommunicatus jure veteri statim vitandus erat, occultus quidem occultè, publicus verò publice. 1. 416. 3
Excommunicatis ex constitutione Basileensi nullam majorem consequuntur utilitatem, quam ex aliis canonibus. 1. 420. 11
 ab *Excommunicato* susceptum vel ministratum poenitentiae Sacramentum, an teneat, vel sit iterandum. 1. 443. 7
 an *Excuset* à blasphemiae poenis consuetudo. 1. 352. 25
Excusare quem à residentia, ut is percipiat redditus principalis beneficii, an valeat consuetudo. 2. 346. 9
Excussionis beneficium an amittat fidejussor ratione juramenti. 1. 331. 8
Contractus.
Executio contractus suspenditur per exceptionem usuram. 1. 201. 12
Instrumenti publici.
Executio instrumenti publici an possit peti lege regia contra clericum, & coram quo iudice petenda sit. 2. 526. 5
 super *Executione* instrumenti publici si appelletur, attentata non licet revocare. 2. 607. 9
Instrumenti non liquidum.
 an *Executionem* paratam habeat ex lege Regia instrumentum non liquidum. 2. 209. 1
Processus.
Executio facta à Religioso eo casu quo non potest esse executor an valeat. 1. 119. 2
Executio fieri non debet pendente lite super nullitate sententiae, nisi trium sententiarum conformium. 2. 611. 1
Executioni summariae jus quo tempore praescribatur. 1. 563. 2
Executioni seipsum opponens tertius, an sit admittendus à iudice, qui ad requisitionem, vel iussum alterius sententiam exequitur. 2. 549. 5
Executor merus an possit exemptiones admittere. *ibid.*
Testamentarius.
Executor designatus in testamento an cogatur id officium accipere. 1. 138. 3
 Quis

- Quis esse possit.
Fœmina.
Executrix ultimarum voluntatem potest esse fœmina. 1. 119. 3
- Religiosus
Executores ultimarum voluntatum quando possint esse religiosi. *ibid.* nu. 1
- Officium iudicis.
Executioni ut tradantur ultimæ voluntates curare debet iudex civilis. 1. 46. 1
- Tempus executionis.
Executioni ultimarum voluntatum quod tempus sit præscriptum. 1. 38. 1
Executioni mandanda est ultima voluntas intra tempus ab illo præscriptum à die aditæ hæreditatis. 1. 39. 2
ad *Exequenda* legata pia quod tempus detur à jure. 1. 39. 9
Executionis testamenti legitima dilatio à testatore prorogari potest. 1. 120. 11
ad *Exequendam* ultimam voluntatem, tempus ab Episcopali constitutione datum, currit ab adita hæreditate. 1. 39. 4
ad *Exequendam* voluntatem datur à jure annus à die monitionis. *ibid.* n. 3
- Episcopi officium.
Exequendi ultimam voluntatem Potestas an ante annum transferatur in Episcopum. 1. 39. 8
Executio ultimarum voluntatum pertinet ad quemlibet habentem Episcopalem jurisdictionem. 1. 138. 1
Executores ultimarum voluntatum quatenus ab Episcopo cogi possunt. 1. 47. 4
circa *Executionem* ultimarum voluntatum potestati Episcopi testator nihil potest derogare. 1. 120. 10
- Officium executorum.
Executor voluntatem testatoris sequi debet. 1. 120. 8
Executor hæredem compellere potest, ut adeat intra tempus constitutum. 1. 39. 5
- Actio.
Executor an possit agere. 1. 139. 5
- Venditio.
Executor an possit vendere res hæreditarias. *ibid.* n. 6
Executrix uxor à marito relicta non admittit jus executionis etiam si secundas nuptias contrahat. 1. 119. 4
- Expensæ.
Executionis expensæ justè retinentur ex hæreditate. 1. 139. 7
- Executio legitima.
Executore nullo per testatorem nominato cui competit executio. 1. 40. 11
Eximens se à familia iudicis an Ecclesiæ immunitate gaudeat. 2. 260. 13
- Exemptio civilis.
Exemptionis privilegium qui habet an remittendus ad locum delicti. 2. 539. 5
Exemptionem an possit præscribere subditus alicujus Principis sæcularis. 1. 528. 10
si *Exemptus* sit vicus à civitate, an teneat adhuc communionem quoad pastus, & alios usus communes. 2. 667. 7
- Exemptio Ecclesiastica.
Exemptionem clericorum an potest tollere consuetudo. 2. 634. 5
Exemptio clericorum potuit à Romano Pontifice, humano jure induci, etiam si non fuerit jure humano statuta. 2. 633. 3
Exemptionem à foro sæculari in re humana clericis datam limitare poterit Pontifex. *ibid.* n. 4
Exemptionem clericorum an possit tollere Romanus Pontifex. *ibid.*
Exemplaris substitutionis definitio, & an fieri possit. 1. 99. 1
quibus verbis fiat. 1. 101. 9
Exemplaris substitutio matrem furiosi excludit &
- qualiter extinguantur respicientiâ. *ibid.* 10. & seq.
Exemplaris tacita in pupillari comprehensâ non finitur pubertate. 1. 96. 13
de *Exemplatione* privilegii. 2. 595. 8
Exemplum & exemplar quonam modo differant. 2. 582. 4
Exemplum solemniter traductum ex originali quibus præjudicet. 2. 592. 5
- De fide exempti.
Exemplum à tabellione absque aliqua solemnitate traductum an faciat semiplenâ probationem. 2. 590. 1
Exemplum traductum ex originali, propter antiquitatem exemplationis, fidem quandoque facit, etiam si de solemnitate traductionis non appareat, quod latè disputatur. 2. 593. 6
Exemplis regulariter fides non est adhibenda, etiam ab ipso principe. 2. 591. 2
Exemplum ut probet, qua ratione & forma sit transcribendum ex originali. 2. 592. 4
Exemplo creditur & datur fides quoties id reperitur inter acta iudicii. 2. 593. 6
Exempla in quibus Ecclesiis & templis data fuerit immunitas. 2. 253. 2
Exequi legata profana qui negligunt quomodo puniuntur. 1. 47. 6
ad *Exequendam* alterius sententiam iudex requisitus an possit omittere executionem ex eo quod privatim sciverit sententiam iniquam esse. 2. 8. 10
in *Exequendis* mandatis & sententiis iudex sæcularis & Ecclesiasticus mutuo sibi præstant, & præstare tenentur auxilium. 2. 532. 1
in *Exequiis* celebrandis varii mores. 1. 139. 1
Exercenda quonam pacto est Jurisdictio pluribus jure domini in eodem territorio competens. 2. 689. 1
- Filia.
Exhæredari non potest filia sine consensu patris nubens. 1. 190. 5
Exhæredari potest filia, contrahens nuptias clandestinas sine patris consensu. 1. 203. 20
Exhæredari filia quæ renunciavit patris successioni, non potest, si causa, ob quam facta est, sublata sit. *Filius.* 1. 398. 6
Exhæredatus filius, nullâ causâ insertâ, an dicat patris testamentum nullum. 1. 81. 7
non *Exhæredatur* filius nisi ex justis causis, nisi exhæredationi consentiat. 1. 127. 3
Exhæredato filio potest fieri exemplaris substitutio. 1. 96. 12
Exhæredari an possit filius novercâ percutiens. 1. 83. 14
Exhæredatio fieri potest ex aliis causis similibus in jure expressis. 1. 84. 23
Exhæredatio iusta causa facta an tollatur ex amicitia postmodum inter patrem & filium contracta. *ibid.* 24
in *Exhæredatione* posita indefinita oratio, quid operetur. *Parentes.* 2. 84. 9
Exhæredari quando possint parentes. 1. 85. 30
Exhortationis verba quibus & quando præceptum inducant. 1. 31. 15
pro *Exilio* pœna capitalis sumitur. 1. 258. 25
Existens in mortali peccato eligi potest ad Ecclesiasticum beneficium. 1. 454. 4
- Conductor.
Expelli potest conductor si toto biennio non solvat, etiam si locator juraverit eum non expellere. 1. 7. 33
- Uxor. & nu. 36
Expellere de domo uxorem an possit maritus ob dorem non solutam. 1. 234. 2
Expellere absque sententia iudicis uxorem manifestè adulteram non potest maritus, quamvis conjugale debitum denegare possit propria auctoritate. 1. 250. 15
Expensæ debentur jure actionis. 2. 619. 3
- Executionis.
Expensæ executionis justè ex hæreditate retineri possunt. 1. 139. 7

Litis.

Expensarum condemnatio tunc fieri debet, cum fuerint petita. 2. 620. 6
Expense debentur ratione contumacię. 2. 619. 3*
 in *Expensis* condemnatur victus victori, etiam si absque dolo, temere tamen, litigaverit, etiam si juramentum calumnię prestiterit. 2. 619. 2
Expensarum condemnatio est omittenda ubi victus habuerit justam litigandi causam. *ibid.* n. 3
 an *Expensas* litis exhibere pauperi litiganti cogatur adversarius dives. 2. 517. 5
Expensarum taxatio quo pacto fieri debet. 2. 621. 6
Expensarum taxatio a iudice reservata, ab eius successore fieri potest. 1. 79. 9.

Magistratum.

de *Expensis* & stipendiis magistratum ordinarium, & extraordinarium. 2. 509. 5

Meliorationis.

Expensa meliorationis ab emptore pignoris facta a creditore evincente non sunt refundenda. 2. 54. 5

Munera.

Expensis publicis an sint eudenda numismata. 1. 767. 5

Remissionis.

Expensis cuius fieri debeat remissio in crimine. 2. 543. 11
Expensis cuius fieri debeat clerici remissio. 2. 643. 5

Restitutio.

Expensis cuius facienda est restitutio. 1. 597. 9

Viles.

Expensas viles retinere in animę iudicio an possit iniquus rei alienę in vasor. 1. 620. 3
Expone publicę res proprias venditioni cogatur eas iusto pretio vendere. 2. 348. 1
Expofitus an sit promovendus ad sacros ordines. 1. 666. 9
Expressio eius, quod tacitę inest, non mutat actus naturam. 1. 96. 11.
Expressum & tacitum in quo conveniant & differant. 1. 95. 10
 an *Expressa* censentur, quę consueta sunt exprimi, si omissa fuerint. 2. 98. 9
Expressa legitimatio ad successionem primogenitorum & feudorum requiritur, ut spurii in primogenitis & feudis succedere possint. 2. 296. 7*
Expressum non presumitur id, quod lex nominatim exprimi vult. 1. 14. 62
Expressum licet vitietur, non tamen vitiabitur tacitum equę principale. 1. 96. 15
 an *Exprimenda* ea, quę expressa vitium non adferrent. 2. 134. 1.
Expectare sponsum absentem an teneatur sponsa de futuro. 1. 160. 7
Exteri non possunt in Hispania Ecclesiastica beneficia obire. 2. 674. 5.
Extraneo quomodo substituatur pupillariter. 1. 94. 5.

F.

Faber qui suscepit fabricandum id, quod iure vetitum erat, an teneatur ad restitutionem eius quod in mercedem laboris accepit, 1. 608. 7*

Fabrica quid sit. 1. 140. 5
 de legato *Fabrica* Ecclesię relicto. *ibid.*

Aliorum.

Facti alieni promissio iure canonico reducitur ad illam, qua quis promittit se facturum & curaturum. 1. 383. 1.
Facti alieni promissio reducitur ad illam, qua quis promittit se curaturum & facturum. *ib.* 2.
Facti alieni directę concepta promissio, & pena

apposita an liberetur, si fecerit, & diligentissime curaverit. 1. 385. 7.

in *Facti* alieni stipulationibus pretoriis an sit satis promissorem diligenter fecisse, & curasse quod alter faceret. 1. 386. 9

Proprium.

Facti proprii ignorantia esse potest ex temporis antiquitate. 1. 551. 2
 ad *Factum* hæres ex testamento obligatus cogitur præcisę facere. 2. 397. 13
Facultatis quę sunt, quando iis præscribi potest. 2. 60. 2.
Falcidia & Trebellianicę differentię quoad inventarii confectionem. 1. 118. 17
Falcidia an equiparatur Trebellianicę. 1. 132. 10

De Deductione Falcidia.

Ex Donatione mortis causa.

Falcidia an deducetur a donatione mortis causa. 1. 24. 31

Ex legatis piis.

Falcidiam a legatis piis deducit Ecclesia hæres instituta. 1. 525. 4.

Ex legatis pœnalibus.

Falcidia an deducitur ex legatis pœnalibus. 1. 132. 7

De militis testamento.

Falcidia non deducitur jure Regio ex testamento militis. 1. 109. 17

An prohiberi possit.

Falcidia prohiberi potest a testatore, si sciat modum patrimonii. 1. 132. 8

Falcidia qualiter deducatur contra voluntatem testatoris, *ibid.* n. 9

Falcidia a testatore prohibita an deduci possit. 1. 378. 12.

de Conditione indebiti.

Falcidia non retenta qui solvit legata, non repetit quartam. *ibid.* n. 11.

Falerina tribus. 2. 390. 3

Falsa moneta quę dicatur. 1. 771. 1
 qui eudunt *Falsam* monetam qua pœna afficiuntur. *ib. d. n. 3.*

Falsitatis accusatio non admittitur ad impediendam interloquutionem vulgõ (*interim*) dictam. 2. 573. 4

Falsitate uti in iudicio non licet justę litiganti adversus dolum adversarii. 2. 9. 1

Falsus valor beneficii in litteris expressus, quandoque eadem non vitiat. 2. 137. 7

Falsi testis jurati gravitas criminis, & pœna. 1. 346. 6

Falsi nummi qui sunt. 1. 771. 1

Fama & vitę an par ratio. 2. 15. 8*

Famam inter bona merę temporalia censerit. *ibid.*

Fama spoliatio major quam rerum. 2. 72. 4*

Fama lesio major quam divitiatum. 1. 590. 4*

Fama illesã servanda est. 1. 304. 31

Æstimatio.

Fama potest pecunia æstimari & compensari. 1. 595. 8*

Excommunicatio.

Fama excommunicationis an sufficiat ad vitandum excommunicatum. 1. 416. 4

Filiatio.

Fama an probet filiationem. 1. 271. 11

Matrimonium.

Fama an probet matrimonii impedimentum. 1. 231. 37

Fama sola vel unicus testis an impediatur matrimonium contrahi præcedentibus sponsalibus juratis. 1. 232. 39

Fama cum unico teste an probet. 2. 284. 4*

Familia appellatione quid veniat. 2. 298. 4*

Familia favore multa conceduntur. 2. 133. 11

Familia per masculos conservatur. 1. 392. 2

- Familia* conservatur potius per masculos quam per feminas. 2. 299. 5.
- Familia* si relinquatur fideicommissum quibusdam tamen nominatis, quid juris. 2. 671. 4.
- Familia* si relinquatur à testatore fideicommissum apposta hac clausula. Ut ad id admittantur qui de familia sint salva gradus prerogativa quid juris. 2. 671. 4.
- Familia* si relinquatur fideicommissum sub nomine colectivo, an admittantur simul omnes de familia. *ibid.*
- Familiares* clericorum an sint admittendi, si laici sint, ad officia divina quæ fiunt tempore interdicti. 1. 503. 5.
- Familiaria* sepulchra quæ. 1. 109. 3.
- ob *Famis* necessitatem licet patri filios vendere. 1. 603. 6.*
- ut *Fame* moriatur damnatus peccat mortaliter, si cibos oblatos sumere detrectaverit. 2. 17. 10.
- de *Famoso* libello quid constituât leges Regiæ. 2. 74. 7.
- Fanulo* infirmo salarium præstandum etiam eo tempore quo ægrotat. 2. 345. 8.
- à *Famulis* vel consanguineis commissum homicidium an imputetur ei, cujus gratia perpetratum fuerit. 1. 691. 8.
- Fateri* an videatur qui contrariis utitur exceptionibus. 2. 10. 3.
- Favor* publicus & privatus quo pacto considerentur in legibus constituendis. 1. 360. 15.
- propter *Favorem* publicum juramentum non confirmat actum prohibitum. 1. 359. 8.
- Favore* religionis ad Ecclesiam construendam, vel ampliandam, cogitur quis rem propriam vendere justo pretio. 2. 353. 7.
- in *Favorem* tertii pactum donationi appositum, etiam invito donatore, poterit à donatario servari. 2. 90. 9.
- Favore* utilitatis publicæ, cogendus est privatus res proprias justo pretio vendere. 2. 353. 8.
- Favorabilis* est dispositio, per quam ad jus commune reducimur. 2. 395. 4.
- in *Favorabilibus* sub simplicibus mixta intelligenda sunt. 1. 292. 35.
- Fausi* Manichæi operas. 2. 450. 8.
- Fausini* opera an sint apocrypha. 2. 452. 10.
- Fecisse* & is dicitur, qui fieri iussit. 1. 336. 5.
- Fera* ab uno percussa, & ab altero capta cujus efficiatur. 1. 633. 13.
- Feram* bestiam in domo habens an sit irregularis si ea hominem interfecerit. 1. 702. 11.
- Ferdinando* regi Castellæ quid donatum sit à Rege Granatæ. 1. 749. 4.
- de *Feriis* quædam. 2. 458. 1.
- Festorum* observatio etiam est jure divino Evangelico instituta. 2. 459. 4.
- Festorum* dierum celebritas jure divino veteris testamenti instituta fuit. 2. 458. 1.
- Festum* conceptionis B. Virginis Mariæ quod privilegium habeat. 1. 506. 2.
- Festivitas* Eucharistiæ usque in octavam diem interdictum Ecclesiasticum suspendit. *ibid.* n. 1.
- de *Festo* omnium Sanctorum. 2. 461. 8.*
- de *Festivitatibus* quarundam, quæ Christianis solemnities sunt, & olim fuere, origine. *ibid.*
- Feudum* inter & emphyteusim, quæ sit differentia. 2. 247. 4.
- Feuda* & majoratus an similia sint. 2. 300. 5.*
- De *constitutione* & naturali feudo.
- in *Feudum* an possint à prælatis concedi decimæ. 2. 112. 5.*
- an *Feudum* in dubio debeat censei hæreditarium. 2. 207. 13.
- in *Feudis* filium adhuc vivo patre investitum censei & possidere. 2. 322. 9.*
- De *successione Feudi.*
- de *Feudi* successione. 2. 245. 3.)
- De *filii.*
- Feudum* non transit ad filios ex sua natura, nisi sine hæredes. 2. 247. 7.
- Feudum* quo jure ad filios devolvatur. 1. 26. 40.
- De *filiabus.*
- à *Feudalibus* bonis non excluditur filia per renunciationem paternæ hæreditatis. 2. 399. 9.
- De *fæminis.*
- in *Feudum* succedere potest fæmina per principis concessionem. 2. 305. 3.
- De *legitimis.*
- ad *Feudi* successionem potest Princeps privilegium admittere filium illegitimum & spurium. 2. 304. 2.
- De *legitimatis.*
- ad *Feuda* admittitur legitimatus per subsequens matrimonium. 1. 268. 33.
- De *masculis.*
- in *Feudis* masculi præferuntur fæminis. 1. 89. 3.
- Feudum* si accipiatur pro se & filiis masculis & fæminis, ordine sexus masculi prius admittentur. *ibid.* n. 2.
- Feudum* cum ex conventionem partim deferatur masculis & fæminis tunc fæminæ admittuntur solum masculis deficientibus. 2. 300. 5.*
- De *neporibus.*
- Feuda* an admittant repræsentationem. 2. 679. 12.
- De *proximioribus.*
- Feudi* successio usque ad quem gradum deferatur proximioribus. 1. 144. 18.
- De *hæredo.*
- Feudi* recognitio ab hærede vasalli fieri potest sine juramento. 1. 338. 15.
- De *fructibus.*
- an *Feudi* fructus domino directo oppignorati pro interesse capi possint. 2. 272. 4.
- De *amissione.*
- Feudum* amittitur per osculum, quod vasallus per lasciviam uxori domini dedit. 1. 251. 4.
- Ficta* possessio an sufficiat ad præscriptionem. 1. 522. 5.
- Ficta* mala fides ipsius defuncti non nocet hæredi. 1. 557. 7.
- Fictio* non admittitur in fideicommissis. 2. 671. 4.
- Fictio* cessat æquitate cessante. 1. 687. 5.
- Fictio* exigit duo extrema habilia. 1. 267. 23.
- Fides* quid. 2. 1. 1.
- Fidei* duplex significatio. 1. 320. 4.
- Fides* Attica. 1. 347. 8.
- Fides* bona præsumitur in matrimonio. 1. 261. 4.
- Fides* bona figmentum quodlibet & dolum excludit. 1. 540. 1.
- Fides* Græca. 1. 347. 8.
- Fides* hosti servanda. 1. 181. 24.
- Fides* ad rem sacram pertinet. 1. 320. 4.
- Fidei* articulum noyom constituere non potest Ecclesia, nec etiam Roman. Pontifex. 2. 418. 2.
- Fidei* interpositio an sit juramentum. 1. 320. 5.
- Fideicommissio* non subjacent sanguinis jure competentia. 1. 109. 21.
- Fideicommissi* jure restitutioni subjecta an jure præscriptionis alienari possint. 1. 583. 6.
- Conditionale.
- Fideicommissum* conditionale non transmittitur ad hæredes. 1. 125. 2.
- Familia relictum.
- Fideicommissum* familiæ vel agnationi relictum, ut proximiores admittantur; an proximiori testatoris primi vel ultimi possessoris deferatur. 2. 669. 1.
- Fideicommissum* relictum fæminæ sub nomine colectivo quomodo sit interpretandum. 2. 671. 4.
- Fideicommissio* relicto familiæ sub nomine colectivo, non admittuntur simul omnes de familia.

milia, nec cessat fideicommissum proximioribus admissis. 2.672.4
 si *Fideicommissum* relinquitur familiæ, quibusdam tamen nominatis, quid juris. *ibid.*
Purum.
Fideicommissum purum transmittitur ad hæredes, mortuo fideicommissario, etiam ante aditionem hereditatis. 1.125.3
 in *Fideicommissis* filius personam patris representat. 2.672.4*
Fideicommissum relictum ab his, qui in conditione nominantur, an valeat. 1.91.4.
 si *Fideicommissum* relinquitur à testatore sub nomine familiæ, hac apposita conditione & clausula, ut ad id admittantur qui sint de familia, salva gradus prærogativa, quid juris. 2.672.4*
 ad *Fideicommissum* si testator vocaverit filios & nepotes quid juris. 2.672.4*
Fideicommissi ex causa facta prohibitio alienationis an sit perpetua. 2.298.4
Fideicommissi verbali restitutione facta, an dominium directum transeat in fideicommissarium. 1.112.6
 in *Fideicommissis* veritas, non fictio attendenda. 2.671.4*
Fideicommissaria substitutio quando effectum habeat. 1.108.9
Fideicommissarias substitutiones an contineat reciproca. 1.102.3
Fideicommissaria substitutio post mortem plurimum constituta etiam in tota hereditate, an indicat reciprocam inter institutos. 1.104.5
Fideicommissaria substitutio non comprehendit filii legitimam. 1.108.13
Fideicommissarius agit fideicommissaria hereditatis petitione; hæres hereditatis petitione agit. 1.112.11
Fideicommissario universali quod remedium detur adversus hæredem. 1.112.4
 in *Fideicommissarium* quomodo transeat ususfructus. 1.112.10
Fideiussio prohibita accedere promissioni dotis restituendæ juramento confirmatur. 1.369.16
Fideiussio an solvatur per derogationem obligationis. 1.
Fideiussor an possit esse fæmina juramento præstito non obstante beneficio S. C. Macedoniani. 2.363.7
Fideiussor si hoc modo acceptus sit si reus 40. quæ ei credidi non solverit, fide tua esse jubes, quid juris. 2.680.1*
Fideiussor juramento facto an possit dari in plus quam fuerit principalis obligatio. 1.387.6
Fideiussori an licitum sit pactum legis commissoria. 2.280.7
Fideiussori an liceat mercedem aliquam stipulari à debitore pro ipso beneficio fideiussionis. *ib. n. 6*
Fideiussor an ratione juramenti amittat beneficium excussionis. 1.331.8
Fidelitatis juramentum potest præstari per procuratorem. 1.339.19
Lis.
Filiationis causa coram quo iudice tractetur. 1.270.4
Filiationis legitimæ quæstio post quinquennium tractari potest à morte parentum. 1.269.2
Probatio.
Filiatio an testibus probetur. 1.270.5
Filiatio an probetur per nominationem. 1.270.8
Filiatio per tractatum probatur. *ibid. 6*
Filiatio probatur quoad patrem si filius natus sit ex ejus uxore. 1.270.10
Filiationis in causa qualiter testis sit interrogandus. 1.271.12

Adultera.

Filiam adulteram occidere propria auctoritate patri an liceat in foro conscientia. 1.256.12

Dotata.

Filia dotata renuncians cum juramento paternæ hereditati poterit petere portionem sibi à patre in testamento relictam. 1.391.12
 si *Filia* jubeatur ex statuto re vel quantitate ei à patre relicta esse contenta, eamque excludat ab hereditate paterna, non potest pater eam ea re gravare. 1.288.10

Legataria.

Filie relictum legatum à patre, ne amplius in bonis suis petat, non tollit petitionem dotis maternæ. 1.75.11

Matrimonium contractum.

Filia contrahens matrimonium sine patris consensu non potest exheredari. 1.190.5
Filia matrimonium contrahens sine consensu patris an exheredetur. 1.85.29
Filia nuptias sine parentum consensu contrahens quomodo puniatur. 1.204.25

Meretrix.

Filia meretrix à patre potest exheredari. 1.83.21

Pacifcens.

Filia pacifcens cum patre juramento præstito an possit allegare ignorantiam juris. 1.393.6
Filia constituta in patris potestate potest cum patre juramento præstito pacisci, circa futuram ipsius patris hereditatem. 1.393.7

Renuncians.

Filia minor 25. annis juramento præstito confirmat pactum renunciationis hereditati paternæ. 1.392.4
Filia renuncians hereditati paternæ non prohibetur bona patris petere, ut hæres fratris. 1.397.2
Filia renuncians paternæ hereditati non excluditur à bonis feudalibus. 1.399.9

Spuria.

Filia naturalis vel spuria an possit à patre dorem exigere. 1.283.15

Adventitia bona.

Filius an adventitia alienata à patre voluntario possit vindicare. 2.57.7
Filius qualiter possit rem adventitiam à patre alienatam in vita, vel post mortem patris, revindicare. *Alimentum.* 2.56.5
Filius pendente filiationis causa ex summaria cognitione percipit mandato iudicis à patre alimenta. 2.519.8
Filii quicumque etiam ex coitu damnato concepti à parentibus sunt alendi. 1.281.1

Citatio.

Filius an citare possit patrem ad iudicium. 1.

Donatio.

Filiusfamilias ut donare possit mortis causa, patris consensus requiritur. 1.20.8
Filiusfamilias an patri mortis causa donare possit. *ibid. n. 9.*

Filiusfamilias non potest absque consensu patris donare mortis causa, etiam illa bona quorum ususfructus patri non queritur. 1.21.10

Filio facta donatio, aliis postea susceptis liberis, revocatur tantum quoad legitimam. 2.129.1

Exhereditatio.

Filius patrem accusans iudicio publico an possit exheredari. 1.83.15
Filius vel filia quæ publicè, vel clam dehonorerit patrem vel matrem, quomodo puniatur ex lege Regia. 2.72.4
Filius accedens carnaliter ad uxorem aut concubinam patris rectè exheredatur. 1.83.18

- Filius* exheredatus, nulla causa inserta, an dicat testamentum nullum, an verò quærelare possit. 1.81.7
- Filius* uxorem patris percutiens an possit exheredari. 1.83.14
- Hæredis institutio.*
- Filius* an sit necessario hæres instituendus in testamento condito inter liberos. 1.86.3
- Filius* est titulo hæredis honorandus, etiam de jure Canonico. *ibid.*n.1
- Legitima.*
- Filii* an possint legitimam petere à patre vivo, qui Religionem fuerit professus. 1.36.12
- Filius*, qui accepit à patre eo tempore legitimam integram, an possit post mortem patris petere eam sibi suppleri ex bonis postmodum quæsitis. 1.392.3
- Filii* legitima gravari non potest per modum. 1.178.8
- Filius* legitimam deducere potest ex fideicommissò restituendo. 1.287.9
- Filii* legitima in bonis patris ex lege Tauri, tertia pars. 1.108.12.
- Filius* non exequens voluntatem patris quoad pia legata an amittat legitimam. 1.48.13
- Legitimatio.*
- Filii* efficiuntur legitimi subsecuto inter parentes matrimonio, etiam si non intercesserint nuptialia instrumenta. 1.264.8
- Filii* legitimi censentur ex matrimonio subsecuto, quamvis aliud matrimonium post eorum natiuitatem contractum fuerit. 1.266.18
- Filii* concepti ex conjugio, ipsa matre soluta & ignorante an legitimi fiant per matrimonium subsequens legitimè. *ibid.* 19
- Filii* per conjugium subsequens legitimi efficiuntur, etiam si nati ante matrimonium contractum. 1.264.7
- Filii* legitimi fiunt per matrimonium subsequens etiam contractum invitis parentibus. 1.265.15
- Filii* matrimonio secuto legitimi efficiuntur, etiam si parentes sint genere vel fortuna dispares. 1.264.9
- Filii* nati ex concubina Judæa vel Saracena non efficiuntur legitimi per subsequens matrimonium. *ibid.* 6
- Filii* matrimonio secuto inter eorum parentes, etiam senes & in mortis articulo constitutos, legitimi censentur. 1.265.10
- Filius* ex subsequenti matrimonio fit ad omnia legitimus. *Mutuum.* 1.267.25
- Filiusfamilias*, qui juramento præstito mutuum contraxit, an possit opponere exceptionem S. C. Macedoniani. 1.372.6
- Nuptia.*
- Filius* nuptias sine patris consensu contrahens punitur, maxime si clandestinè. 1.204.26
- Pacta.*
- Filius* pacificens cum patre eo modo, qui traditur in cap. quamvis pactum, de pactis, in 6. juramento præstito, pactiorem confirmat. 1.392.1
- Parricida.*
- Filius* quicumque parentem occidens lege Pompeia punitur. 1.281.2
- Filius* an possit patriam defendens patri inferre violentas manus. 1.83.13
- Patria potestas.*
- Filiusfamilias* an liberetur patria potestate per sacerdotium, aut Episcopatum. 1.57.5
- Filiusfamilias* fit sui juris, si pater monasterium ingreditur. 1.37.15
- Præscriptio.*
- Filius* suus hæres præscribere non potest titulo pro hærede, etiam jure Novellarum. 1.539.3
- Filiusfamilias* & uxori in rebus paraphernis quoadque præscriptio nocet. 2.58.8
- Filius* suus hæres veniens ex c. Unde agnati, præscribit titulo pro hærede. 1.540.5
- Præteritio.*
- Filio* præterito, inserta causa præteritionis, si ea probetur, vires recipit testamentum. 1.82.11
- Filius* suus præteritus, etiam inserta præteritionis causa, habet jus dicendi nullum testamentum patris. 1.81.2
- Filius* emancipatus, causa inserta præteritus, non dicit nullum testamentum patris, sed habet bonorum possessionem contra tabulas. *ibid.*n.4
- Filius* emancipatus præteritus nulla inserta causa habet jus dicendi nullum testamentum patris. *ibid.*n.5
- Representatio.*
- Filius* an representet in fideicommissis personam patris. 2.671.4*
- Filius* in majoratibus patrem representat, & ideò nepos patruo præfertur, etiam si omninò agatur de succedendo transversalibus. 2.676.10
- Filius* secundogeniti mortuo primogenito absque liberis præfertur patruo filio tertio geniti ultimi possessoris. *ibid.*n.9.
- Repudiatio.*
- Filius* non potest repudiare hæreditatem patris, retenta legitima portione. 1.118.19
- Restitutio.*
- Filius* rogatus post diem hæreditatem restituere, deducit portionem legitimam, & Trebellianicam. 1.117.11
- Reservatio.*
- Filius* reservatio facta in re quæ ad extraneos transmitti potest, intelligitur de filiis hæredibus. 1.109.25
- Successio.*
- Filio* ab intestato mortuo succedunt pater & mater simul. 1.141.2
- Filii* intestati bona an æqualiter inter patrem & matrem dividantur. *ibid.*n.3
- Testamentum.*
- Filiusfamilias* an testari possit, & an testari possit ad pias causas. 1.27.45
- Adulterinis.*
- Filius* natus ex fornicatione cum alterius sponsa de futuro contingenti, adulterinus non est. 1.149.17
- Clericus.*
- Filius* clerici sacris ordinibus insigniti an matri succedat, etiam jure regio. 1.279.23
- Filius* clericus non potest vendi à patre. 2.350.4*
- Filius* clerici in sacris ordinibus constituti an dicatur natus ex incestu. 1.279.20
- Fratris filius.*
- Filii* fratris repudiantis non admittuntur ad hæreditatem patris defuncti. 1.143.16
- Filius* fratris non esse admittendum cum patruo, quoties agitur de successione & dispositione hominis. 2.673.4
- Filii* fratrum an admittantur in stirpem, an in capita. 1.142.12
- Hæretici filius.*
- Filii* hæreticorum non puniuntur in hoc, quod priuenter beneficiis Ecclesiasticis, jam obtentis tempore commissi criminis. 2.190.4
- Illegitimus.*
- Filii* illegitimi qualiter distinguantur. 1.272.1
- Filii* illegitimi etiam continentur sub legibus punientibus delinquentium filios. 2.190.2
- Iustus.*
- Filius* justus. 1.2.17
- Legi-

Legitimus.
Filius natus ex matrimonio contracto dispensatione Romani Pontificis, legitimus est omnino, etiam in foro Cæsaris. 1. 29. 3. 40
Fili natus ex matrimonio ab infidelibus contracto, jure tamen Canonico invalido, sunt legitimi, si eorum parentes Christi fidem profiteantur. 1. 261. 1.
Filius ex bona fide parentibus legitimus, verè & non fictè legitimus est, & ad feuda admittendus. *ibid.* n. 3.
Fili ex matrimonio nullo concepti legitimi quoad omnia censentur, propter bonam fidem utriusque vel alterius parentis. *ibid.* n. 2
Naturalis.
Filius naturalis, aut illegitimus, qui habet ex principis concessionem jus succedendi ex testamento, & ab intestato, poterit agere contra patris testamentum secundum quosdam. 2. 479. 1
Finalis causa quæ dicatur. 2. 135. 2
Finis legis an includatur & contineatur sub præcepto. 2. 474. 12
Finis rei cujusque duplex, principalis & secundarius. 1. 361. 16
ex Fine & proposito quo sensu maleficia distinguuntur. 1. 676. 3
Fiscus etiam, ubi de pœna exigenda tractat præfertur delinquentis creditoribus ex delicto. 2. 103. 8.
Fisci jus per neminem opponi potest, agenti in judicio, ex judicio, excepto fisco. 1. 222. 39
Fisci secularis res quo tempore præscribuntur. 1. 527. 7
ad Fiscum sæcularem an pertineant bona clerici hæretici. 2. 201. 12
adversus Fiscum in dubio est judicandum, ubi is agit de exigenda pœna. 2. 101. 1
pro Fisco etiam actore pronuntiandum est, ubi pares sunt probationes. 2. 102. 3
pro Fisco quæ lata est, potior est ex duabus contrariis sententiis. *ibid.* n. 4
in Fisci utilitatem quæ tendit, præsumitur prior ex duabus scripturis eadem die confectis. 2. 101. 2
Fiscalia debita privilegiata: 2. 55. 3
an Fisci privilegium doci competat. 2. 102. 5
Fiscalibus principis quomodo præscribatur. 1. 527. 8
Fistula matrices quæ. 2. 580. 2*
Flexio genu in precibus Deo exhibendis quibus diebus prohibita sit. 2. 461. 7
Florenti Aragonii valor. 1. 733. 8
Florentini Floreni valor. *ibid.*
Faminis mares præferuntur. 1. 85. 37
ex Faminis descendentes masculi an veniant appellatione liberorum masculorum. 1. 124. 17
Carcer.
Famina incarcerari non debet, pro debito pecuniaro etiam ratione tutelæ administratæ. 2. 141. 3
Faminis prægnantibus an possit tempore interdicti ministrari Eucharistiæ Sacramentum. 1. 501. 2
Excommunicatio.
Femina an possit excommunicare. 1. 475. 2
Executio.
Femina potest esse executrix ultimarum voluntatum. 1. 119. 3
Feudum.
Femina per principis concessionem potest in feudum succedere. 2. 305. 3
Fidejussor.
Femina an possit esse fidejussor juramento præstito non obstante beneficio S. G. Macedoniani. 1. 373. 7

Majoratus.
 de *Feminarum* à majoratibus exclusione. 2. 299. 5
Femina excluduntur à masculis in bonis majoratus & primogenii, idque ex propria dictionis significatione. *ibid.*
Femina an proximior ei, qui ultimo majoratum obtinuit præferenda sit masculino remotiori, & qui ejusdem lineæ particeps non est simul & gradus. 2. 299. 5*
Nuptia.
Femina an ante annum duodecimum nuptias contractat. 1. 149. 20
Femina intra annum luctus nubentes jure Canonico non puniuntur. 1. 192. 7
Ordo.
Femina non est capax ordinis Ecclesiastici. 1. 666. 1*
Privilegium.
Femina maritum inutilem habentes an habeant privilegium viduis concessum. 2. 520. 2*
Femina virgo, quæ coelibem vitam egit, an habeat privilegium viduæ. 2. 510. 2
Sodomia.
cum Feminis commissum vitium Sodomiae, quomodo puniatur. 1. 249. 10
Subintroductio.
Femina subintroducta quæ. 1. 273. 10
Successio.
Feminam excludens ab hereditate masculis extantibus quid operetur staturum. 1. 121. 3
Femina an justè excludantur à successione parentum in Regnis atque primogeniis Galliae. 1. 85. 36
Testimonium.
Feminis egregiis privilegium concessum, ne testimonii dicendi causa è domo extrahantur. 1. 357. 27
Femina testis esse potest in matrimoniali causa. 1. 302. 20
Femina an possit jure Canonico testis esse in testamento. 1. 62. 26.
Femina potest esse testis in testamento pietatis causa facto. 1. 63. 7
Tortura.
à Femina incipere debet tortura, si vir & femina sint torquendi. 1. 180. 17
Femina an fortior viro in vulneribus ferendis. *ibid.* 18
Feminarum constantia in dolore ferendo. *ibid.* n. 19
Vigilia.
Femina in cœmiterio pervigilare prohibentur. 2. 463. 10*
Vitiatio.
Femina decepta verbis fallacibus, & stupro vitiata quid agere debeat. 1. 167. 5
Fœtus quando dicatur animatus 1. 693. 1
pro Federe pacis conservando apposita pœna, an possit remitti in præjudicium fisci vel tertij. 2. 94. 18
Fœtus dicitur quasi fetus ex eo quod nuptus nuptum pariat. 2. 272. 5*
in Fœtus improbum dare pecuniam pupillarem non tenetur, nec potest tutor. 2. 275. 1
Fœtus nauticum etiam jure Pontificio licitum est. 2. 278. 8
Forense judicium quod dicatur. 2. 645. 4
in Forma deficiens actus non confirmatur juramento. 1. 387. 4
in Forma deficiens stipulatio juramento efficitur ut valeat tanquam nudum pactum. *ib. n.* 5. & 7
Formula qua prætores in actibus dandis uti solebant. 1. 435. 4*
Formula jurandi apud veteres. 1. 315. 5
 299 3 For.

- Fornicatio* in consuetudine excusatur, & quare. 1. 352.27
- Fornicatio* simplex jure naturali vetita. 1.272.3
- Fornicatio* simplex peccatum mortale & jure naturali prohibita. 1.152.8
- Fornicationis* causa dimitti potest uxor, & converso maritus. 1.249.11
- propter *Fornicationis* causam dimissa uxore, an possit vir aliam, priore vivente, uxorem ducere. 1.253.28
- à *Fornicationis* peccato non excusat extrema necessitas. 1.503.5
- ob *Fornicationem* mercedem sibi promissam petere poterit meretrix apud judicem exteriorem. 1.605.1
- ex *Fornicatione* natus cum alterius sponsa de futuro contingenti adulterinus non est. 1.149.17
- Fornicator* notorius an possit audire Missam. 1.420.10
- Fornatricem* inter occultam, & meretricem publicam quantum ad pretium fornicationis attinet, nulla est differentia. 1.606.3
- an *Fortior* viro femina in vulneribus ferendis. 1.180.18
- Fortuitus* casus excusat debitorem ne teneatur culpa nomine. 2.506.9
- in *Fortuna* futurum eventum relata conditio conventionalis valet. 1.613.2
- à *Fortuna* metus illatus contractum an viciat. 1.181.26
- an *Fortuna* error, ut si quis pro divite pauperem ducat non impedit matrimonium. 1.187.2
- Prescriptio.*
- Fori* prescriptio an renuntiatione tollatur. 2.534.5
- Privilegium.*
- Fori* privilegium qui habent an possint eo uti adversus simile & par jus habentes. 2.521.4
- Fori* privilegia clericus renunciare ne jurato quidem potest. 1.358.29
- Fori* privilegium quoad clericos conjugatos temperari potest per Pontificem summum. 2.635.6
- in *Foro* animæ absolutus potest in foro exteriori ejusdem criminis accusari. 2.202.3
- Forum* conscientie quod sit. 1.166.2
- in *Foro* conscientie non fortitur quis forum ratione delicti. 2.1538.4
- in *Foro* Ecclesiastico absolutus, si crimen sit misti fori, potest apud judicem secularem iterum accusari. 2.204.6
- à *Foris*, Ecclesie an possit fugiens ad eam, abduci. 2.263.18
- Francia* Rex an recognoscat Imperatorem. 1.642.9
- Francus* qualis moneta fuerit, & quo pondere & quo valore. 1.765.6
- Frater* propinqui appellantur & consobrini. 1.228.16
- Fratrum* appellatione sorores non continentur. 1.119.5
- Frater* ingratus quis dicatur. 1.82.10
- Frater* quibus, aut quorum causa, filia dotata renunciat paternæ hereditati, an debeant esse presentes. 1.390.8
- Nuptia.*
- inter *Frates* & sorores an nuptiæ jure naturæ sint prohibiti, disputatur. 1.227.15
- Fratri* viduam potest quis ducere, secluso jure humano. 1.229.20.
- Fratri* viduam uxorem ducere non est contra jus nature. 1.226.4
- Successio.*
- Frates* ab intestato decedentis an admittantur simul cum ejus parentibus. 1.142.26
- Frater* qualiter succedant intestato, qui non relictis parentibus mortem obierit. *ib. n. 9.*
- Frater* consanguinei preferuntur uterinis. 1.143.13
- Fratri* germano sine parentibus decedenti succedunt utrimque conjuncti, cæteris exclusis. 1.142.10
- Frater* utrimque conjunctus an preferatur in jure accrescendi & pupillari substitutione. 2.670.2
- Fratrum* filii quomodo cum patris succedant. 1.142.11
- Fratri* filii an admittantur in stirpem an in capita. *ibid. n. 12.*
- Fratri* filius non est admittendus cum patruo, quoties agitur de successione & dispositione hominis. 2.671.4
- Fratri* repudiantis, filii non admittuntur ad hereditatem patris defuncti. 1.143.16
- Frater* naturales, vel spurii an sint admittendi ad mutuum successionem quæ ab intestato deferretur. 1.280.26
- Fraternitas* & contrarietas unde ortæ. 1.77.19
- Fraus* legis fit si is cui aliquid donatum est, incontinenti id spurio donatoris dederit. 1.277.8
- Fraus* in ludo comissa; quando inducat obligationem restituendi. 1.614.4
- sine *Fraude* non est furtum. 1.600.1
- Fraudare* vectigal principi debitum nullus licite potest. 1.618.5
- Frigidus* licet nuptias contrahere non possit, senex tamen & infirmus potest. 1.265.13
- Fructus* dicuntur non tantum deductis expensis, sed & justa mercede laboris in eis colligendis impensis. 2.23.3
- Fructuum* commoditas, quæ ad longum tempus transfertur, quando pro vera alienatione habeatur. 2.234.1*
- in *Fructu* non est partus ancillarum. 1.603.6
- Beneficii fructus.*
- Fructuum* beneficiorum appellatione an veniant quotidianæ distributiones. 2.341.1
- Fructus* beneficii Ecclesiastici qualiter dividantur inter defuncti hæredes & successorem. 2.99.12
- Fructus* beneficii vacantis an ad defunctum pro aliquo tempore pertineant. 1.54.26
- Bonorum fructus.*
- Fructus* bonorum; quibus quis ipso jure privatur à die commissi criminis, sunt fisco adjudicandi. 1.217.9
- Consumpti.*
- Fructus* consumpti mala fide restituendi sunt. 2.24.4*
- Donati.*
- Fructus* donati mortis causa inter conjuges transeunt statim à tempore donationis in donatarium, dominium verò morte tantum secuta. 1.20.6
- Dotis.*
- Fructus* dotis percipiens maritus an sit usurarius. 2.269.5
- Fructus* dotis putative non lucratur maritus. 1.222.41
- Extantes.*
- Fructus* extantes an acquirantur per triennii usucapionem. 2.25.7*
- Feudi.*
- Fructus* feudi domino directo oppignorati an pro interesse capi possint. 2.272.4
- Hereditatis.*
- Fructus* percepti ex hereditate à liberis primi gradus non imputantur in Trebellianicam etiam si portiones deducantur. 1.118.13
- Majoratus.*
- Fructus* majoratus, seu primogenii, ejus anni quo possessor

possessor mortem obierit, an pro rata temporis
pertineant ad ejus heredem, licet nondum per-
cepti fuerint. 2.100.14

Naturales & industriales.
Fructus naturales & industriales cui sint: 2.24.6
Paraphernalium fructus.
Fructus rerum paraphernalium an spectent ad ma-
ritum. 1.236.2

Pendentes.
Fructus pendentes an sint pars fundi. 2.23.1
Fructus pendentes qualiter dicantur esse pars ipsius
rei. 2.96.1
Fructus pendentes censentur etiam petiti, si res
petatur. 2.23.2
Fructus pendentes mortis tempore in Trebelliani-
cam imputantur. 1.118.15
Fructus pendentes pro rata sunt dividendi, vendi-
ta re ex pacto de revendendo. 2.97.6

Percepti.
de Fructibus bona fide possessoris perceptis. 1.652.1

Pignoris.
Fructus pignoris sibi præcipuos habens an usura-
rius sit. 2.269.3
Fructuum ex pignore à creditore perceptorum com-
pensatio cum sorte fit ipso jure. 1.334.18
de Fructibus in sortem computandis pactum an
usurarium. 2.325.2

Restituendi.
ad Fructuum perceptorum, & eorum qui percipi
potuerunt, restitutionem qualiter in animæ ju-
dicio teneatur fur. 1.621.4
Fructus percipiens ex re que potest speciali auxilio
in integrum restitutionis ab eo evinci, an ha-
beat malam fidem. 2.24.5
Fructus omnes relinquendi sunt ei, qui ad restituti-
onem in integrum damnatus est, si eorum in
sententia nulla est facta mentio. *ibid.* n.4
Fructus quando quis jubetur tacite restituere. 2.31.2

Venationis Fructus.
in Fructus fundi an venatio referatur. 1.631.9*

Vendita rei.
Fructus percepti ex re vendita an sint emptoris
vel venditoris, cum resolvitur venditio ex
pacto. 2.325.1
Fructus post venditionem percepti, an ad empto-
rem pertineant. 2.296.7
Fructuarii heres an usucapere possit. 1.555.3
Frumentum tempore inopiæ civibus potius quam
exteris vendendum. 2.352.6
Fuga qui mortem vitare poterat, & aggressorem oc-
ciderit, an sit irregularis. 1.712.4
Fugere debet omnino, si potest qui impie ad mor-
tem est damnatus; alioquin peccatum commit-
tit. 2.16.10
ex Fuga an quis præsumatur deliquisse. 2.17.11
qui Fugerit à carceribus ad Ecclesiam, an Ecclesiæ
immunitate gaudeat. 2.260.13
Fugiens è carcere, videns ostium apertum, quomo-
do puniatur, & an à iudice puniri possit. 2.17.11
Fugiens ad Ecclesiam, quem iudex aspectu & cur-
su persequitur, ab ea extrahi non potest. 2
260.12
an Fugiens ad Ecclesiam, qui ab ea jure abduci non
potest, possit ibi vinculis ligari, aut obsideri,
ne alimenta ad eum deferantur. 2.262.17
Fugiens ad Eucharistiam, quam sacerdos extra Ec-
clesiam fert, an sit defendendus immunitate
Ecclesiæ. 2.256.6
Fugienti cooperantes an delinquant. 2.18.14
quæ res *Furtivonem* in suo genere recipiant. 2.624.6
& 1.653.2
quæ *Furtivonem* in suo genere recipiunt res, si acci-
piantur mala fide à fure an restitui debeant.
ibid.

Emptus.
Fundus emptus pecunia ad ejus emptionem expres-
sim mutuata, non est pro ejus solutione pig-
nori obligatus. 2.46.3
Fundi certis limitibus circumscripti venditio, etiam
si mensuræ & quantitatis mentio fiat, censenda
erit non ad mensuram, sed ad corporis ratio-
nem. 2.503.2

Dotalis.
Fundi dotalis alienatio juramento validatur. 1
360.14

Legatus.
Fundo nominatim legato si quid post testamen-
tum factum adjectum sit quoque legato cedit.
2.500.1*

Venditus.
de Fundi venditione uno pretio facta. 2.506.8
an Fundo vendito transeat in emptorem jus patro-
natus Ecclesiastici, quod venditor habeat
Ecclesia intra ipsius fundi limites constituta.
2.82.3
Fumus corporis non impeditur ob æs alienum. 1
131.5
Funeris impensæ quomodo deducantur. 1.131.3
Furca quid significarit apud Latinos. 2.401.1
Furcam ascendere sine peccato potest is, qui iuste
vel iniquè ad mortem damnatus est. 2.16.10*
Furcæ erectio capitalis & criminalis jurisdic-
tionis signum est. 2.403.6
Furcæ & crucis supplicium an differant. *ibid.*
num. 5.
in Furnis alterius quam domini, quando non pos-
sint coquere panes subditi. 1.536.6
Furor alterius conjugis præbet causam divortii.
1.249.6
Furiosus nemo præsumitur. 1.167.7

Matrimonium.
Furiosus intervallis quibusdam benè contrahit ma-
trimonium eo tempore cum furor cessat. *ibid.*
num. 8
Furiosus non potest contrahere matrimonium. *ib.*
num. 6

Punitio.
Furiosus cummittens crimen ante furorem an pos-
sit in furore puniri. 1.706.2
Furtum quid sit, & inibi jurisconsultorum definitio
examinatur. 1.600.1
Furtum quomodo in jure Canonico definiatur.
ibid. *
Furtum an fiat sine lucri faciendi causa. *ibid.*
Furtum famis causa factum furtum non est. 1.223.4
Furtum an committatur in re minima. 2.28.12
Furtum committitur, si res inventa non restituat-
ur. 1.654.1

Adversus quos.
Commodatarium.
Furti actione an teneatur commodatarius, qui uti-
tur re commodata ad alium quam sibi fuerit
commodata. 2.359.8

Plures.
Furtum pluribus committentibus an quilibet in so-
lidum ad restitutionem teneatur. 1.651.3
Furtum pluribus committentibus si unus eorum
restituerit solidum, an ceteri teneantur huic
pro æquis portionibus satisfacere. *ib.* n.4

Ad quid.
Minimum.
Furti actio pro re minima non datur. 2.28.12

Estimationem.
Fur an teneatur rem extinctam jam restituere, ejus
estima-

- estimationis, cuius maximè fuerit à die commissi criminis. 1.620.2
Fur, seu violentus rei alienæ occupator, tenetur in animæ iudicio restituere rem, etiam si ea perierit absque eius culpa, modò non foret eodem pacto apud dominum peritura. *ib. n. 1.*
 cum *Fure*, res furto ablatas scienter comedens, tenetur in animæ iudicio ad æstimationem illius partis quam comedit. 1.653.2
 Corium.
Fur bovis an cogatur domino corii pretium restituere. 2.115
 Expensas.
Fur, & iniquus rei alienæ inuasor an possint in animæ iudicio retinere expensas utiles, & meliorationes deducere. 1.620.3
 Fructus.
Fur qualiter teneatur in iudicio conscientia ad restitutionem fructuum perceptorum, & eorum qui potuerunt percipi. 1.621.4.
 Vindicta privata.
Furem an liceat occidere ad defensionem rerum. 1.712.6
Furem diurnum quando liceat occidere. *ibid.*
 Accusatio.
 ad *Furem* indicandum an aliquis teneatur. 1.611.5*
 Pœna.
Furtum iuste potest puniri pœna mortis. 2.199.7
 de *Furtis* tribus puniendis. 2.199.7
 Remissio.
Fur rem furtivam aliò deferens an sit remittendus ad locum delicti. 2.541.9
 Donatarius.
Furtivam rem, si quis à fure donationis causa acceperit eamque vendiderit, pretium acceptum tenebitur domino restituere. 1.653.3
 Emprio.
Furtiva rei emptor bona fide tenetur ad eius extantis estimationem, ea vero alienata ad id quo factus est locupletior. *ibid.*
Furtiva rei emptor, eo tamen animo, ut eam domino restituat, an possit pretium à domino repetere. 1.654.5
Furtivam rem esse dubitans an possit licitè eam emere. *ibid. n. 4.*
Furtiva rei emptor mala fide tenetur ad restitutionem eius, si extet, & ea perempta, ad estimationem, etiamsi res sit de his, quæ functionem cum suo genere recipiunt. 1.653.2
Furtivis creditoribus competit jus revocandi ea, quæ in eorum fraudem facta fuerint. 2.527
- G.**
- G**abellas an solvere teneantur clerici conjugati. 2.637.9
 de *Galeria* tribu. 2.390.3
Gallie Reges quomodo possint eligere Episcopos. 1.559.5*
Gallinarum pretia in regnis Castellæ, Asturiæ, & Gallicie. 1.748.12
Gallus gallinaceus unde dicatur. 1.683.12*
Galli non observant. Auth. ingressi. Cod. de sacros. Ecclesiis. 1.37.41.2*
Galli Tanagrei unde dicantur. 1.683.12*
 apud *Gallos* clerici in actionibus realibus conveniuntur coram iudicibus secularibus. 2.634.5
 apud *Gallos* provincia dominus occupat bona eorum qui naufragium patiuntur, ut aberrantia. 1.656.5
 num. 4.
 apud *Gallos* quæ sit lex Salica. 2.497.8
 apud *Gallos* & reliquas alias gentes inter conjuges est bonorum societas. 1.237.6
Geminatio actus, facti à minore, facit cessare restitutionem in integrum. 1.403.12
Garrovus quid Hispani nominent. 1.728.4
Generalis an sit hæc oratio, *Lego omnes res meas.* 2.81.7
Generali mandato quæ contineantur. 2.175.9
Generare qui non potest non potest nuptias contrahere. 1.265.12
Generationis appellatione an veniat masculus natus ex feminis. 1.124.16
 de *Genesi* parva.
 de *Genio* Temesio. 2.405.*
 à *Genio* quodam quomodo vexata fuerit Temesalocrensum in Italia urbe. 2.405.*
Gentiliu jura non subjacent restitutioni. 1.108.15
 jure *Gentilitie* successionis defertur regnum Castellanam primogenitis. 2.497.7
Genusflexio in precibus Deo exhibendis quibus diebus prohibita sit. 2.461.7
Generis humani multiplicatio. 1.227.13
Generi quælibet species includitur. 1.292.33
Germano fratri sine parentibus decedenti succedunt utrimque conjuncti cæteris exclusis. 1.142.10
Gesta inter alios res acta in iudicio, aliis præjudicat prodest quoad quandam præsumptionem. 2.549.4
 per duos *Gladios* quid significetur in cap. 22. Lucæ. 1.637.5
Glandes proveniunt absque ulla industria hominis. 2.665.3
Glossa argumentatio examinatur in l. 4. §. si tibi ff. de condict. ob turp. caus. 1.611.6
Glossa examinatur in c. si quis aliquando, §. in Levitico de penit distinct. 1.765.10
Glossa examinatur in c. cum homo, 23. quest. 5. 2. 2.109.
Glossa ratio expenditur in cap. unic. de cleric. non resident. 2.136.5
Glossa opinio expenditur ac definitur in l. servi electione, §. fin. de legat. 1. 2.562.6
Glossa intellectus in §. fideicommissio, l. cum ita, ff. de legat. 2. 2.671.4
Gothi qua ratione, & quo tempore Hispaniarum imperium obtinuerint. 2.492.1
Gothi in Hispania regnantibus quales in usu fuerint monetæ. 1.761.4
Gradus qui sit in cognatione. 1.211.6
Graduum ex regulis computatio. *ibid. n. 7.*
Graduum computatio canonica: an in utroque foro servanda sit. 1.212.8
Gradus primus in recta linea, & ulterius ex communi opinione jure nature prohibentur. 1.226.8
 an *Gradus* primus in transversa linea, jure nature prohibeatur in utramque partem disputatur. 1.227.14
Gradus remotior à stipite tantum considerandus in prohibitione conjugalis, & dispensatione. 1.230.26
Gradus nullus jure divino hodie prohibitus, qui non sit & lege naturali vetitus. 1.226.8
Graduum prohibitiones Levitici capit. 18. factæ expressim, non omnes sunt juris naturalis. *ibid. n. 3.*
Græca fides. 1.347.8
Grammatici non rectè Jurisconsultos reprehendunt. 1.2.6
Grana frumenti an olim in usu fuerint ad justiponderis estimationem. 1.720.3
Grana quatuor constituunt siliquam. *ibid.*
 Granata

Granata rex septuaginta millia maravedinorum in
reditu habuit, quorum dimidiam partem Fer-
dinando Castellæ regi donavit. 1.749.4*
Gratia gratis data, auxilium speciale Dei, & gra-
tia gratificans, qualiter distinguantur. 1.427.2
Gratiam primam an quis impetrare à divina be-
nignitate alteri possit.
Gratiam primam ex condigno nemo potest alteri
mereri. 1.426.1
Gratiani locus in cap. Non imputantur. 1. quæst.
4. examinatur. 2.192.6
Gratiano non omnino credendum esse! 2.416.*
Gratis potest quis personali obligatione promit-
tere alteri annuam pensionem pecunia solven-
dam. 2.316.5*
de *Gregorio* Nazianzeno, 2.436.3
Grege legato, & quæ postea accedunt, ad legata-
rium pertinent. 2.500.1
Grues unam sequuntur ordine literato. 1.637.5*
Guadalajara regia lex examinatur in summa. 2.
511.7
de *Guarantigatis* instrumentis. 2.211.3*
Gula an semper sit peccatum mortale? 1.617.3

H.

Habeantur, dictio, quod significet. 1.268.31
Habens in domo ursum, leonem, canem,
aliamve feram, an sit irregularis, si ea ho-
minem occiderit. 1.702.11
verba hæc, *Habeo* in uxorem, an matrimonium in-
ducant. 11.97.5
de *Heba* dea templo. 2.253.2*
apud *Hebræos* quo tempore anni initium. 2.456.4
Hebræi quotuplex habuerint talentum. 1.739.5*
Hebræos nomen olim non infame. 2.267.2
Heretici nomen injuriosum. 2.72.2
Heresis an sit blarphemia. 1.352.30
ad *Heresim* an sit necessarium ejus assertorem Chri-
sti fidem sacro baptismate suscepisse. 2.267.2
Heretica assertio quæ sit. 1.640.7
Heretici clerici bona an ad fiscum pertineant. 2.
201.12
de *Heresi* Encraticarum. 2.452.10
Heretici Nepotiani, qui & unde dicti. 2.448.4
Immunitas.
Heretico non competit Ecclesiæ immunitas licet ex-
communicato profit. 2.259.11
Matrimonium.
Hereticus potest matrimonium contrahere cum
Catholica. 1.233.5
Heresis crimen quoad thorum separare potest ma-
trimonium. 1.249.7
Processus.
Heresis causas potest Episcopus alteri committere.
2.381.3
Remissio.
Hereticus an sit remittendus. 2.543.12
Heretica pravitatis inquisitores qua ratione excu-
sentur ab irregularitate tradentes reos judici
seculari. 1.705.6
Pœna.
Heretici quo jure in pœnam criminis comburan-
tur. 2.208.10
De filiis Hereticorum.
Hereticorum filii non puniuntur in hoc, quod pri-
ventur beneficiis Ecclesiasticis jam obtentis
tempore commissi criminis. 2.190.4
Hereticorum filiis pœna per canones & leges indi-
cta, etiam eos complectitur qui ante crimen
nati fuere. 2.191.5
Heres.
Heretici hæres an usucipiat, si defunctum hære-
ticum sciverit. 1.218.12

Libri Hereticorum.

Hereticorum libri omnino vitandi. 2.445.1
Halazgos quid significet. 1.610.3
Hera computatio annorum. 2.79.3*
an *Herba*, cujus fructus nulla industria nec labore
proveniunt, sit omnibus vicinis communis.
2.664.2
Hæredis vocabulum quomodo accipiatur. 2.245.3
Hæreditas justa. 1.2.15
De hæredibus instituendis.
Hæredem in bonis propriis potest instituere Epif-
copus. 1.29.5. & 1.33.25
Hæredis titulo est honorandus filius etiam de jure
canonico. 1.86.1
Hæres an possit nutu institui. 1.69.5
Hæredis institutionem an inducat verbum *Lego* ad-
jectum universitati bonorum. 1.125.5
Hæredis institutio pietatis causa potest in liberam
alterius voluntatem conferri. 1.71.15
Hæres nudus institutus intelligitur, si quisalicujus
dispositioni omnia bona committat. 1.70.13
De ademptione hæreditatis.
Hæreditas an adimi possit à testatore in pœnam.
1.126.10
Hæreditas purè data non potest adimi sub conditio-
ne abique culpa primi instituti. *ibid.* n.11.
Hæredis institutio revocatur per secundum testa-
mentum minus solemne, in quo hæredis insti-
tutio non est. 1.18.80
De representatione hæreditatis.
Hæreditas repræsentat dominum, quomodo regu-
gula intelligenda. 1.112.8
Hæreditas animo & corpore caret, 1.522.5*
De jacente hæreditate.
Hæreditas jacens censetur usucapionem à defuncto
cœptam continuare. *ibid.* n.5
De caduca hæreditate.
Hæreditas caduca cui defendenda, fisco, Ecclesiæ,
an seculari. 1.278.15
Hæreditas deserta & caduca à quo adeunda. 1.
135.26
De acquirenda hæreditate.
Hæres extraneus si non velit hæreditatem adire
quis legata præstet. *ibid.* n.28
Hæreditas delata Monacho an monasterio acqui-
ratur sine ipsius monachi aditione. 1.34.32
De petitione hæreditatis.
Hæreditatem alterius qui petit, dicens se illi in-
testato esse consanguineum proximiorum, eo
ipso hoc probat donec aliud appareat. 2.179.6
Hæreditatem alterius tanquam intestati petens, sa-
tis probat eo ipso quod hoc allegat, nisi con-
trarium probetur. 2.178.5
Hæres agit petitione hæreditatis. Fideicommissarius
fideicommissaria hæreditatis petitione.
1.112.11
Exceptio renunciationis.
Hæreditatis maternæ renunciatio juramento præ-
stito facta filiofamil. an præjudicet patri.
1.394.3
Hæreditatis paternæ renunciatio an confirmetur
juramento præstito ab infideli, vel per fal-
sos deos. 1.400.1
Hæreditatis paternæ qui pacto renunciat, is exclu-
ditur à bonis patris, etiam intestati. 1.399.8
Hæreditatis paternæ renunciatio cum juramento à
matre recepta, dote facta, an noceat ejus fi-
liis petentibus hæreditatem avi, qui post filiam
mortem obierit. 1.394.4
Hæreditatis paternæ renunciatio non excludit fi-
liam à bonis, quæ propter secundas nuptias
pater tenetur servare filiis prioris matrimo-
nii, 1.397.1
Inven

- Inventarii confectio.*
 de *Herede* conficiente inventarium. 1.556.6
Heres non conficiens inventarium an in foro animæ teneatur ultra vires hæreditarias, 1.32.20
Heres inventarium non conficiens non tenetur ultra hæreditarias, de quibus constat ex confessione legatariorum. *ibid.* 1.19
- Divisio hæreditatis.*
Hæreditatis divisio jure Hispanico quæ. 1.131.2
Repudiatio.
Hæreditas repudiari an possit in alicujus præjudicium. 1.136.30
Heres suus repudians hæreditatem simpliciter an possit postea eam excipere, ex c. ult. unde agnat. 1.540.6
Heredi nullum adfert commodum repudiatio, 1.137.33
Hæreditatis fraudulenta repudiatio nullum adfert præjudicium. *ibid.* 1.34
- Possessio hæreditatis.*
Hæreditatem possidens ex minis solemnibus testamento etiam in foro animæ restituere tenetur. 1.61.19
Heres ejus, qui precario possidet, an intelligatur domino possidere. 1.555.4
- Præscriptio.*
Heres suus filius veniens ex cap. Unde agnati, præscribit titulo pro hærede. 1.540.5
Heres suus præscribere non potest titulo pro hærede etiam jure Novellarum. 1.539.3
Heres præscribit adversus legatarium, etiam si habeat legati scientiam. 1.567.9
 ab *Herede* an præscribi possint prohibita alienari per partes disputatur. 1.583.5
- De actionibus hæreditariis.*
Heres tenetur ex persona defuncti, & quatenus. 1.555.2
 ad *Heredes* an transeat actio dativa. 1.577.3
Heres institutus licet teneatur (dato usufructuario omnium bonorum) debita solvere, id tamen onus expeditur ex bonis quorum ususfructus alteri est legatus. 2.151.2
 an *Heres* teneatur ex delicto defuncti, 2.287.7
 in *Heredem* omnino competit actio ex delicto rei persecutoria. *ibid.*
- Emphyteusis hæreditaria.*
 in *Heredes* extraneos an transeat Ecclesiastica emphyteusis. 2.242.5
Hæredis nomen, nec jus habet, ad obtinendam emphyteusim hæreditariam, qui in re certa est institutus. 2.247.5
Heres ex testamento ad factum obligatus cogitur præcisè facere. 2.398.14
- Legatum.*
Hæredis res si legetur, an valeat legatum. 1.44.3
Heres, qui pia legata non solvit, quomodo puniatur. 1.47.5
Heres scriptus an teneatur, data fide de restituendis bonis spurio, illa bona eidem restituere, vel ad fiscum deferre. 1.277.12
- De non revelando juramenta.*
Heres, qui hanc fidem dedit testatori juramento præstito de non revelando, an teneatur vocatus à iudice rem exprimere. 1.278.14
- De vendita hæreditate.*
Hæreditate vendita jus patronatus ad emptorem etiam extraneum defertur. 2.248.8
- Debitoris hæres.*
Heres debitoris an possit repudiare legatum debitori delatum in præjudicium creditorum. 1.137.35
- Donatarii.*
Heres donatarii an donationem defuncto factam ratificare possit. 1.22.28
- Donatoris.*
Heres donatoris non potest revocare pactum donationi appositum in favore tertii. 2.
- Fruentuarii.*
Heres fruentuarii an possit usucapere. 1.555.5
- Hæretici.*
Heres hæretici an usucapiat, si defunctum hæreticum sciverit. 1.218.12
Hæredes legitimi qui. 1.297.2
- Mariti.*
Hæredes mariti an possint accusare uxorem de adulterio. 1.252.17
- Usurarii.*
Hæredes usurarii coguntur usuras restituere. 2.287.7
Hæredes usurarii non confecto inventario non tenentur ad usuras restituendas, ultra vires hæreditarias. 2.288.8
Hæreditaria sepulchra quæ. 1.109.22
Hagiographi, vide *Agiographi*
Herodis cognatio. 1.229.22
Hester liber an fuerit apud Hebræos canonicus. 2.421.5
Hidalgus an possit renunciare beneficio, quod habet ne in carcerem pro debito mittatur. 1.355.17
Hidalgus qui, & eorum privilegia. 1.273.7
 de *Hidalguia*, 2.104.11
 de *Hierarchia* Ecclesiæ quædam notatu digna. 1.636.5
Divus Hieronymus quando floruerit. 2.437.5
Hierosolyma matrix religionis. 2.580.2
 de *Hilario*. 2.437.5^f
Hippocentaurus quid, & an sit in rerum natura. 2.398.*
- Hispaniarum Imperium* quo tempore, & qua ratione obtinuerint Gothi, 2.492.2
- Arræ.*
Hispanis arræ quæ sint. 1.188.14
 in *Hispania* quomodo puniantur bigami. 1.243.11
- Convitium.*
 apud *Hispanos* qualiter puniatur convitium. 2.72.2
- Electio Episcoporum.*
Hispaniarum Reges catholici quo jure possint Episcopos nominare & eligere. 1.559.5
- Equitatio in mulis.*
 in *Hispania* prohibitum equitare in mulis. 1.176.11
- Hæreditatis divisio.*
Hispani quomodo dividant hæreditates. 1.132.2
- Homagium.*
 in *Hispania* qualiter fiat homagium. 1.314.3
- Immunitatis.*
Hispaniarum Reges immunes & liberi à Cæsarum Imperio. 1.642.9
- Moneta.*
 in *Hispania*, Gothis regnantibus, quales in usu fuerint moneta. 1.761.4[?]
 quæ *Hispanici* regalis pondus & valor fuerit sub Henrico I I. & ante vel post illius tempora. 1.760.2
- Patronatus.*
 in *Hispaniarum* regnis non admittuntur derogationes juris patronatus laicorum. 2.654.3
- Societas bonorum.*
 apud *Hispanos* est societas bonorum inter conjuges. 1.237.6
Homagium qualiter apud *Hispanos* fiat. 1.314.3
Homicidium quid sit. 1.675.1
Homicidium non facit qui, se defendendo, alterum occidit. 1.711.1
Homicida an sint omnes, pluribus eundem hominem vulnerantibus. 1.689.3
Homi-

Homicida sui ipsius est, qui sibi virilia absciderit
 1. 663. 6.
Homicidio an majus sit perjurii crimen. 1. 345. 1.
Homicidium casuale quid sit. 1. 697. 1.
Homicidium casuale quando ad irregularitatem suffi-
 ciat *ibid.*
 in *Homicidio* casuali excusat irregularitatem diligen-
 tia summa. 1. 700. 8.
 ex *Homicidio* casuali oritur irregularitas cum distin-
 ctione operis liciti & illiciti. 1. 698. 2.
 cum *Homicida* casuali quoad irregularitatem quis pos-
 sit dispensare. 1. 696. 5.
Homicidio ab aliis committendo qui non obviat, an
 sit irregularis. 1. 691. 7.
 de *Homicidii* mandato. 1. 685. 2.
Homicidii mandatum tacitum an efficiat quem irregu-
 larem. 1. 686. 3.
Homicida proditorius potest ab Ecclesia evelli.
 2. 256. 7
Homicidium presbyteri an impediatur matrimonii con-
 tractum. 1. 201. 5
Homicidii rati habitio an efficiat quem irregularem.
 1. 686. 4
Homicidium voluntarium quid. 1. 675. 1
 cum *Homicida* voluntario potest dispensare Episcopus,
 quoad retentionem beneficii. 1. 696. 6
Homicidio ex voluntario super contracta irregularita-
 te quis possit dispensare. 1. 695. 3
Homicidium à privata persona commissum numquam
 imputatur ad irregularitatem, nisi habeat ali-
 quam peccati malitiam & culpam 1. 700. 9
Homicida beneficio Ecclesiastico privandus per sen-
 tentiam, an possit interim ante privationem
 eidem beneficio renunciare. 1. 696. 7
Homicidis an præsidia quædam constituerit Deus.
 2. 253. 2
Pena.
Homicidium an puniatur pœna ordinaria, si defecerit
 animus ad occisionem. 1. 684. 1
Homicidium an justè puniri possit pœnâ tantum pec-
 cuniariâ. 2. 197. 2
Homicidium commissum à famulis vel consanguineis,
 an imputetur ei, cujus gratiâ perpetratum fue-
 rit. 1. 692. 8
Homo liber an possit dari in pignus pro debito pecunia-
 rio. 2. 140. 1
Hominis pœna excludit legis civilis pœnam. 1. 48. 8
Hominis occidendi causa cum telo ambulans, quomo-
 do puniatur. 1. 682. 10
Honestatis publicæ impedimentum non oritur ex spon-
 salibus sub conditione, etiam quæ à jure inest,
 contractis. 1. 205. 4
Honestatis publicæ impedimentum oritur ex matrimo-
 nio vel sponsalibus à monacho contractis
ibid. n. 2.
Honoris præfatione non tollitur injuria, quæ fit ver-
 bis. 2. 71. 1
Honoris & famæ spoliatio major quàm rerum. 2. 73. 4*
Horas canonicas dicere qua pœna teneantur clerici
 habentes Ecclesiastica beneficia. 2. 347. 10
Horas canonicas dicens clericus in peccato mortali sa-
 tisfacit Ecclesiæ præcepto. 1. 436. 2
 de *Hora* prandii, & distinctione horarum diei.
 2. 475. 14
Hospitalia quas habeant immunitates. 2. 255. 4
Hospitalia an habeant privilegia, quæ Ecclesiæ & mo-
 nasteria habent. 1. 503. 2
 cum *Hoste* non licet contractum inire. 2. 274. 7*
Hosti fides servanda. 1. 181. 24
Hostis etiam privatus fidem hosti datam servare tene-
 tur, salvo semper jure Republicæ. *ibid.* n. 22
 ab *Hostibus* iniquè captus potest effugere, absque pec-
 cato. 2. 16. 10. & 12

ab *Hostibus* captus promittens pro sua redemptione
 aliquid pretium, illud solvere tenetur. 1. 181. 21
 ab *Hostibus* capta, quæ prius per hostes bello fue-
 rant quaerita, an sint priori Domino restituenda.
 1. 649. 7
Humana constitutio non punit, nec punire potest actus
 interiores mentis. 1. 599. 7
Humana lex potest contractus quosdam propter utili-
 tatem publicam prohibere, qui jure naturali non
 sunt prohibiti. 1. 377. 7
Humana potestas à divina derivatur. 1. 617. 3
 de *Hypanis*, sive Hypopantis festo. 2. 461. 8
Hypotheca titulo an possint obligari res Ecclesiæ.
 2. 237. 7
Annui redditus.
Hypotheca qualis sit, quæ deducitur ex constitutione
 annui redditus super aliqua re. 2. 316. 6
Bonorum mobilium & immobilium.
Hypotheca bonorum mobilium & immobilium an
 comprehendat jura & actiones. 1. 67. 2
Dotis.
Hypotheca pro dote competens nequaquam præfertur
 expressè priori. 2. 45. 2
Hypotheca dotis, si dos verè numerata non sit, quid ope-
 retur. 2. 47. 4
Hypotheca tacita pro restitutione dotis uxori à lege
 concessa, præfertur priori, eidemque tacita hy-
 pothecæ. 2. 44. 1
Hypotheca dotalis tacita vel expressa, quando priori-
 bus hypothecis præferenda sit. *ibid.*
Hypotheca dotalis non est admittenda, nisi præmissa
 excussione, quam inducit text. in auth. hoc si de-
 bitor, C. de pign. 2. 374. 3
Hypotheca prior dotalis, etiam tacita, præfertur ex-
 pressè posteriori, etiam ratione mutui ad refe-
 ctionem vel emptionem competentis, 2. 45. 3
Locati & conducti.
Hypotheca quoties adest in locatione & conductione,
 non potest colonus expelli à singulari successore.
 2. 229. 3.
Generalis.
Hypotheca generalis etiam tacita futura bona debitoris
 complectitur. 2. 628. 4
Hypothecam generalem & specialem habens creditor
 non potest in præjudicium posterioris creditoris
 uti generali hypotheca, nisi prius fiat excussio
 in speciali. 2. 373. 2
Specialis.
Hypotheca specialis pro legato à testatore constituta, an
 tollat ipsius legis tacitam hypothecam. 1. 113. 13
Usurarii.
Hypotheca titulo an sint obligata bona usurarii pro re-
 stitutione usurarum. 2. 286. 6
Actio.
Hypothecaria actionis, & in ea poterit proferenda sen-
 tentiæ, formula. 2. 54. 1. & seq.
Hypothecaria actio proponi poterit contra unum ex
 pluribus plurium rerum possessoribus in solidum.
 2. 317. 7
Hypothecam habens creditor absque privilegio, vel
 privilegium absque hypotheca, in actione perso-
 nali, an eodem jure uti possit. 2. 628. 2
Probatio.
 an *Hypotheca* prior ex privata scriptura probetur & ad-
 mittatur contra instrumentum publicum. 2. 597. 5
Meliorata.
Hypothecaria conventus, si rem ipsam melioraverit
 potest offerre actori ipsius rei veram aestimatio-
 nem, demptis meliorationibus. 2. 54. 2. & seq.
Hypotheca interitus.
Hypotheca natura, ut, etiam si pignora perierint, debi-
 tor ipse teneatur res alienam solvere. 2. 315. 5*

- Præscriptio.*
Hypotheca jus quo tempore præscribatur. 1. 563. 2
- I**
- Iacob*, dormiens cum Lia putans illam esse Rachel, excusatur à peccato. 1. 470. 13
Iactus retis emi potest. 1. 633. 12
 de *Iactu* disci. 1. 699. 6
Iannes resistit Moyfi. 2. 449. 5*
 an *Idolatria* sit iusta causa indicendi bellum idololatris. 1. 644. 5
Idonea cautio quæ sit. 2. 286. 6
Ieiunium an sit iure naturali divinè institutum. 2. 468. 2
Ieiunium qua ratione sit humano iure indictum. *ibid.* 3
 de *Ieiunio* quadragesimæ, & eius institutione. 2. 469. 4
 de *Ieiunio* quartæ feriæ, & sextæ, & sabbati. 2. 470. 8
 de *Ieiunio* quatuor temporum. 2. 471. 9
 de *Ieiunio* rogationum, & de illo triduo. 2. 476. 16
Ieiunium Ecclesiasticum maxime differt à communi usu, & exercitio mortalitatis abstinentiæ. 2. 467. 1
Ieiunium ad domandam corporis lasciviam salutare remedium. *ibid.*
 in *Ieiunii* diebus unicum prandium tantum licitum est, & an eius quantitas jejunii legibus adversetur. 2. 473. 11
Ieiunii præceptum obligat ejus transgressores ad mortale peccatum. 2. 472. 10
Ignis pœna quando imponitur, an delinquens vivus sit comburendus. 2. 207. 9
Igni comburitur qui falsam monetam cuderit. 1. 771. 3
Ignis & aqua in nuptiarum solemnitate olim interveniebant. 1. 147. 4
Ignorantes non ligat excommunicatio. 1. 466. 7
Ignoranti non currit quadriennium ad petendam restitutionem in integrum. 1. 581. 3.
Ignoranti non currit tempus ad eundem hereditatis. 1. 39. 6
- Constitutionis.*
Ignorantia constitutionis excommunicantis pro aliquo damnato, an excuset quem ab excommunicatione. 1. 466. 8.
- Crassa.*
Ignorantia crassa an excuset incestas nuptias contrahentes à pœnis. 1. 221. 35
- Excommunicationis.*
Ignorantia excommunicationis an constituat excommunicatum capacem beneficii Ecclesiastici. 1. 447. 3
- Facti proprii.*
Ignorantia facti proprii esse potest ex temporis antiquitate. 1. 551. 2
- Iuris humani.*
Ignorantia juris humani an habeat culpam. 1. 548. 8
- Iusti.*
Ignorantia iusta qua ratione excuset à peccato, & ejus pœna. 1. 469. 12
Ignorantia iusta qualitatis excuset à peccato, quod ratione illius alioquin contrahitur. 1. 470. 13
- Legis.*
Ignorantiam legis quæ pactum prohibuit, an possit allegare filia pacificens cum patre præficto iuramento. 1. 393. 6
- Pœna.*
Ignorantia pœnæ non efficit quem ab ea liberum. 1. 467. 9
- Probabilis.*
 ubi *Ignorantia* probabilis & iusta adest, an distinctio dantis operam rei licitæ vel illicitæ sit admit-tenda. 1. 472. 16
- Ignorantia* efficit involuntarium, secundum Aristotelem. 1. 601. 1
 per *Ignorantiam* an possit contingere peccatum. 1. 474. 17
Ignorantia quatenus excusat ab irregularitate. 1. 706. 1
Illegitimum & spurium filium potest princeps ad feudi successionem admittere per privilegium. 2. 304. 2
Illegitimi filii qualiter distinguantur. 2. 272. 1
Illegitimi intestato decedentes, quos successores habere possint. 1. 144. 19
Illegitimorum legitimatio an præscriptione acquiratur. 1. 528. 12
Illicitum consuetudine non fit licitum. 1. 352. 26
Illicita testatoris voluntas non est servanda. 1. 120. 9
Illicitus actus quis sit. 1. 701. 10*
Immemorialis consuetudo idem efficit, quod principis licentia. 1. 54. 27
 per *Immemorialem* præscriptionem an Domino acquiratur jus cogendi subditos, ut ad ejus molendina deferant triticum molendum. 1. 536. 6
Immemorialis præscriptio quo pacto probetur. 1. 532. 7
Immemorialis præscriptio mala fide non procedit, imò requirit bonam fidem. 1. 552. 5
 de *Immemorialis* præscriptionis probatione quales debeant esse testes. 1. 532. 8
Immobilia appellatione an veniant reditus. 1. 335. 20
Immobilia bello quæ sita, principi & regi bellum indidenti acquiruntur. 1. 649. 6*
Immobilibus rebus an etiam conveniat usucapio juxta juris Cæsarei responsa. 1. 513. 2
Immunitas Ecclesiastica, & libertas, an idem sint. 2. 253. 1
Immunitas Ecclesiarum & sacrorum templorum an iure naturali vel lege divina statuta sit. *ibid.* n. 2.
Immunitatum Ecclesiarum & Sacrorum templorum exempla. *ibid.*
 de *Immunitate* quæ conceditur Ecclesiis & quadraginta passibus circum. 2. 255. 5
Immunitas Ecclesiarum infideli & hæretico non prodest. 2. 259. 11
 in *Immunitate* Ecclesiarum jura Pontificia præferenda sunt legibus sæcularibus. 2. 255. 3
Immunitas à solvendis collectis quo tempore præscribatur. 1. 517. 9
Impediens, quod beneficium aut officium publicum alteri detur, an teneatur ad restitutionem. 1. 626. 8
Impedimentum matrimonii an probetur fama. 1. 231. 37
Impedimentum quod falsè subesse existimetur inter duos habiles, non impedit matrimonium. 1. 187. 3
Impedito tempus non currit ad eundem hereditatis. 1. 39. 6
Impedito & ignorantia non currit tempus, intra quod ultima voluntas executioni est mandanda. *ibid.* n. 7.
Impensa funeris quomodo deducantur. 1. 131. 3
Imperator an sit totius mundi Dominus, etiam quoad protectionem. 1. 636. 5
Imperator an & quibus possit bellum indicere. *ibid.*
Imperatoris nomen an inscribendum necessario initio cujusque instrumenti. 2. 587. 1
Imperator an possit iuramentum remittere. 1. 325. 22
Imperfectum testamentum ratione voluntatis, etiam ad pias causas, non valet. 1. 64. 13
 ex *Imperitia* medici, vel culpâ vulnerati mors secuta, an efficiat vulnerantem irregularem. 1. 692. 9
Imperium omne transtulit Romana Republica in Augustum Cæsarem, & ejus successores. 2. 494. 3
Imperio Cæsarem non sunt subditi Reges Hispaniarum. 1. 642. 9.
Imperium iustum, ut & jurisdictio, acquiri possunt præscriptione. 1. 520. 1

- Imperium* merum, aut mixtum, an censeatur concessum
concesso alicui à Rege castro. 2. 498. 10
- Imperio* mero quo tempore præscribatur. 1. 528. 13
- Imperii* & mixti causæ an jure Pontificio possint dele-
gari. 2. 380. 1
- Impetrare* multa quis potest alteri à divina benignitate.
1. 437. 4
- Impetrans* à principe indulgentiam homicidii tenetur
mentionem facere prioris veniæ à principe sibi
alterius homicidii concessæ. 2. 138. 8
- de *Impositionibus*. 1. 534. 1
- Impossibile* quando judicetur illud, quod à principis vo-
luntate pender. 1. 169. 8
- Impossibilis* conditio de præterito tollitur à matrimo-
nio, turpis verò in præteritum concepta, toleran-
da. 1. 175. 2
- Impossibilis* conditio ex aliquo accidenti, possibilis ta-
men ex sua natura, non excluditur à matrimonii
contractu *ibid.* 3.
- sub *Impossibili* conditione matrimonium contractum
cur valeat, cum videatur consensu carere. 1. 176. 13
- Impossibilis* aut turpis conditio nullum præ se ferunt
matrimonium consensu deficiente. 1. 175. 6
- Impossibilis* aut turpis conditio favore matrimonii pro-
non adjecta habetur. *ibid.* n. 1
- in *Impossibili* materia indefinita oratio æquipollet
universali. 2. 83. 6
- Impossibilitas* vitiat testamentum, si testator credebatur
conditionem esse possibilem. 1. 176. 8
- Imprudencia* & injuria judicis casus fortuiti censentur.
2. 372. 9*
- per *Imprudenciam* judicis lata sententia contra empto-
rem, non nocet venditori. *ibid.* 10
- Obligatio.*
- Impubes* proximus pubertati, & doli capax, juramento
se obligare potest. 1. 392. 5
- Impubes* quatenus ex juramento obligetur. 1. 162. 4
- Renuntiatio.*
- Impubes* an possit renuntiare hereditati paternæ, præ-
stito juramento. 1. 392. 4
- Impubes* sponsalia contrahens poterit adveniente pub-
ertate ab eis recedere. 1. 162. 1
- Impubes* sponsalia contrahens, præstito juramento, mi-
nimè potest ab eis resilire. 1. 162. 3
- Impudica* est, quæ amplexibus & osculis aliorum de-
lectatur. 1. 251. 5
- Impudicitia* repudii causa est. 1. 244. 3
- Impulsiva* causa quæ. 2. 135. 2
- pondus *Inaurium* quod. 1. 722. 9
- ab *Incarnatione* Christi quandoque numerus annorum
sumitur, & ibi, quàm variè hoc fiat. 2. 78. 2
- Incendium* quam culpam præ se ferat ex juris præ-
sumptione. 1. 219. 18
- Incerta* res an sint restituendæ pauperibus. 1. 655. 3
- Incestus* definitio, ejusque denominatio. 1. 216. 1
- Incestus* propriè non dicitur, si quis cognoverit con-
sanguineam sponsæ nondum ab eo cognitæ. *ibid.*
n. 4.
- Incestus* crimen quo pacto matrimonium impediatur.
1. 201. 4
- propter *Incestus* crimen clericus perpetuò deponendus.
1. 216. 3
- Incesta* nuptiæ quando prohibentur. 1. 221. 32
- in *Incestis* nuptiis non habet locum lucrum nuptiale.
ibid. num. 37.
- Incestas* nuptias contrahentes bona fide, sed postea de-
recto impedimento in eis perseverantes, nullis
pœnis afficiuntur. *ibid.* n. 33.
- Incestas* nuptias contrahentes à pœnis impositis liberi
sunt, si matrimonium nondum carnali copula est
consummatum. *ibid.* 34
- Pœna.*
- Incestas* nuptias contrahentis pœna. 1. 216. 5
- Incesta* nuptiæ in legibus eas punientibus ex Pontificio
jure sunt considerandæ. 1. 221. 30
- de *Incestis* nuptiis statutum ex jure Canonum interpre-
tandum. *ibid.* 31
- Incola* quis propriè dicatur. 2. 663. 1
- Incolarum* & civium differentia. 1. 359. 6
- Incola* oppidi exempti non subeunt onera civitatis,
quæ subire tenentur ipsius cives. 2. 667. 7
- Incola* an sint admittendi in testes, ubi de pascuis com-
munibus agitur. 2. 576. 4
- Incorrigibilis clericus *quantis in sacris constitutus*,
puniri potest absque degradatione per judicium sa-
cularem. 2. 638. 2*
- de *Indefinitis* legatis. 2. 84. 9
- Indefinita* propositio quid sit. 2. 81. 1
- an *Definita* oratio ab homine prolata vim universalis
habeat. 2. 84. 9
- Indefinita* à lege prolata universali æquipollet. 2. 83. 8
- aliàs *Indefinita* oratio ex propria significatione non æqui-
pollet universali. *ibid.* n. 5
- item *Indefinita* universali nequaquam similis est in
probationibus. 2. 85. 10
- Indefinita* æquipollet universali in materia necessaria
vel impossibili. 2. 83. 6
- Indefinita* oratio prolata in statutis & legibus municipa-
libus quid operetur. *ibid.* nu. 8
- Indefinita* æquipollet universali in ultimis voluntati-
bus. 1. 103. 4
- Indefinita* negativè concepta universalis significatio-
nem habet. 2. 83. 7
- de *Indictionibus*. 2. 80. 4
- Indictionum* usus quo tempore initium habuerit, & quæ
originis ratio. *ibid.* 5
- Indictio* quid sit. *ibid.* 4
- Indictio* quamdiu duret. *ibid.* 5
- Indictionum* calculus, ejusque observatio, & qua anni
parte incipiat. *ibid.* 6.
- Indictionis* mentio an sit necessaria in Instrumento pu-
blico. 2. 587. 1
- Indictionis* adjectio præcisè necessaria non est. 2. 81. 7
- Indictio* si differat ab anno Domini ipsi Instrumento
apposito, quid dicendum. *ibid.*
- ab *Indictionibus* an liberi censeantur clerici conjugati.
2. 637. 9
- ab *Indictionibus* an sint immunes clerici primæ tonsu-
ræ, non conjugati. *ibid.*
- Indictionibus* absolvendis quo tempore præscribatur li-
bertas. 1. 527. 9
- Indirecta* probatio adversus præmissam præsumptio-
nem admittenda est. 1. 155. 10
- Indivivuitatis* ratione socius fruitur privilegio fori sui
socii. 2. 645. 2
- Indulgentia* sua non potest princeps justitiam lædere.
1. 224. 16
- Indulgentiam* homicidii impetrans à principe, tenetur
mentionem facere prioris veniæ à principe sibi
alterius homicidii concessæ. 2. 138. 8
- Industria* in delegato spectatur. 2. 382. 5
- Industriales* fructus qui sint. 2. 24. 6
- Infamie* pœna notatur adultera. 1. 595. 8*
- Infamia* pœna afficitur de jure civili usurarius. 2. 283. 2
- Infamis* non potest esse Amanuensis. 2. 582. 5
- Infamis* an possit tabellionis officio fungi. *ibid.*
- Infamis* infamiam facti quæ ex criminibus oritur, non
potest esse tabellio, licet constitutio ex hoc semel
facta, non sit irrita. *ibid.*
- ob *Infamiam* facti an possit repelli testis. 2. 575. 1
- Infamis* infamia juris an sit perjurus. 1. 346. 5
- Infamis* an sit blasphemus. 1. 351. 24
- Infames* de jure testari possunt. 2. 288. 8
- Infans* an sit irregularis, si hominem occiderit, & an sit
punendus pro delicto. 1. 708. 5

- Infans* an possit contrahere matrimonium, malitia præveniente ætatem. I. 199. 6
- Infantes* an possint admitti ad officia divina, quæ fiunt in tempore interdicti. I. 503. 5
- de *Infantibus* absque baptismo. I. 499. 7
- Inferior* qui legem principis tollere nequit, addere tamen pœnas legi superioris optime poterit. I. 203. 21
- Immunitas.*
- Infideli* non competit immunitas Ecclesiæ. 2. 259. 11
- Nuptiæ.*
- cum *Infideli* non contrahit nuptias Christianus, ex antiqua Ecclesiæ prohibitione. I. 232. 1
- apud *Infideles* contracto matrimonio, si alter eorum Christi fidem profiteatur, an matrimonium dissolvatur. I. 245. 8
- in *matrimonio* ab infidelibus contracto, jure tamen Canonico invalido filii sunt legitimi si eorum parentes Christi fidem profiteantur. I. 261. 1
- Juramentum.*
- Infidelis* juramentum per creatorem cæli & terræ factum, valet, licet ignarus sit Evangelii. I. 319. 24
- Bellum.*
- Infideles* quatuor casibus possunt à Christianis bello impeti. I. 643. 3
- Infideles* an possint à Christiano bello impeti, ex eo quod infideles sint. I. 642. 1
- Repudium.*
- Infidelitas* causa repudij est, si infidelis cum fideli vitam communem agere nolit: tunc enim infidelis rectè secundum matrimonium contrahit. I. 245. 9
- Infidelitas* non privat quem jure naturali, nec divino dominio rerum nec provinciarum. I. 643. 2
- Infidelitatis* signa quæ. I. 350. 18
- Infirmi* qualiter excusentur à præsentia in choro, ut percipiant distributiones quotidianas. I. 345. 8
- Infirmetas* impediens alteram partem debitum reddere, an sit causa divortii. I. 248. 25
- Ingratitudo* peccatum mortale est. I. 55. 31
- Ingrati* actio quæ sit. *ibid.*
- Ingratitudo* an sit remissa religionis professione. I. 84. 28
- Ingratitudo* an remittatur pœnitentia filii. I. 84. 25
- Ingratitudinis* causæ à quo expressæ. I. 82. 12
- Ingratitudinis* causa non repellit filium à successione patris intestati. *ibid.* n. 8
- Ingratitudinis* ratione non revocatur filiorum legitimatio, quæ jure facta fuit. I. 265. 17
- ob *Ingratitudinem* donatarii non revocatur donatio ab hærede. I. 82. 9
- Ingratus* frater quis sit. *ibid.* 10.
- Ingressus* religionis quid operetur. I. 174. 28
- Inhibiti* quæ dicatur canonica. 2. 608. 3
- Inhibiti* non aliter operatur effectum, quàm si fuerit canonicè facta. *ibid.*
- Inimicus* à testimonio repellatur. 2. 576. 3
- Iniquè* interrogatus à judice, juris ordine non servato, poterit verbis ambiguè fallere judicem, modò mendacium non committat. 2. 9. 2
- Injuria* & imprudentia judicis casus fortuiti censentur. 2. 372. 9*
- Injuria* nemini faciendâ est propter vitandum scandalum. I. 593. 6
- an *Injuria* alium defendere quatenus quis teneatur. I. 611. 4
- Injuriæ* à proximis avertendæ causa bellum à vicinis suscipi potest, ne ipsi opprimantur à vicinis. I. 642. 1
- Injuriarum* an teneatur is, qui alteri verum crimen vitiumve objecerit. 2. 74. 6
- Injuria* illata viro nobili quomodo puniatur ex constitutionibus Regiis. I. 750. 7*
- Injuria* verbis facta, honoris præfatione non tollitur. 2. 71. 1
- Pœna.*
- Injuria* quomodo puniatur ex lege Salica. I. 726. 7*
- ob *Injuriam* illatam an possit revocari donatio inter vivos, 2. 75. 8
- Satisfactio.*
- de *Injuriæ* satisfactione, quoad honorem, damna, & expensas. 2. 204. 7
- Remissio.*
- cui *Injuriam* offensus remiserit an accusari possit, *ibid.*
- Injustum* testamentum quid sit. I. 2. 14
- quævis *Innocens* non possit per legem vel consuetudinem puniri pœnâ mortis ob crimen alterius, potest tamen pecuniariâ pœnâ, 2. 193. 7
- Innocentem* non licet occidere. 2. 2. 2
- Innominata* ultima voluntas quid sit. I. 26. 37
- Innuminatus* contractus juratus non potest revocari I. 6. 27
- Innominatus* contractus etiam factus in favorem piæ causæ, pœnitentiam re integra admittit 2. 93. 15
- Inobedientia* quando sit speciale peccatum. I. 458. 3*
- Inofficiosi* testamenti querelam an habeat naturalis filius contra matris testamentum. I. 275. 24
- Inofficiosi* testamenti querela si à filio instituitur, quæ promissio illa lege detur. 2. 518. 6
- Inopia* mariti an impediatur præsumptio emptionem ex estimatione. 2. 625. 8
- Inopia* excusat à restitutione. I. 590. 2
- Inquilinus* præest prædio, non autem possidet. I. 516. 5
- Inquilinus* stare quando teneatur successor singularis. 2. 228. 1
- Inquilino* alicujus domus an sit faciendâ remissio pensionis propter pestem similemve causam, cujus ratione uti non potuit domo conductâ. 2. 630. 3
- Inquisitionis* judicio absolutus an accusari iterum possit. 2. 203. 5
- Inquisitores* pravitatis hæreticæ, qua ratione excusentur ab irregularitate, tradentes reos judici sæculari. I. 705. 6
- Insidiari* vitæ parentum justa causa exhæredationis. I. 83. 17
- Insinuari* testamentum apud quem judicem debeat. I. 47. 3
- Instantia* an pereat triennio, non obstante pacto partium etiam jurato. I. 359. 9
- Instantia* litis an possit prorogari ex pacto partium contra leges. *ibid.* n. 10
- Insitor* pupillus obligat eum, qui illum præposuit. I. 120. 7
- Institutionem* hæredis impediens an teneatur ad restitutionem. I. 626. 8
- Institutio* filii & nepotis censetur facta ordine gradus & successionis, non simul. I. 89. 6
- Institutionis* titulo legitima liberis relinquenda. I. 80. 1.
- Institutio* unius & plurium nomine colectivo facta, ordine successionis & gradus est intelligenda. I. 89. 9
- Institui* an possit spurius sub conditione, si legitimus à principe fuerit effectus. I. 278. 17
- Institutio* aut substitutio patris & filii concepta per copulam. Et, quem intellectum habeat. I. 89. 1.
- Institutio* Sempronii, & ejus filii hæredis, accipiendâ est ex ordine successionis, non ut simul admittantur. I. 89. 7
- Institutus* in certa re an sit verus hæres. I. 88. 14
- Institutus* in re certa an deducat Trebellianicam: & quid in filio testatoris. *ibid.* 15
- In-

Institutus in re certa non habet jus, nec nomen heredis, ad obtinendum emphyteusim hereditariam. 2. 247. 5
Institutio heredis a n. inducatur per verbum, *Relinquo*, certe rei adjectum. 1. 87. 9
 contra *Institutum* lata sententia an. præjudicet conferenti. 2. 556. 1

Guarantigiata.
 de *Instrumentis* guarantigiatis. 2. 211. 3*
Nuptialis.
Instrumenta nuptialia non requiruntur ad legitimati-
 nem liberorum per subsequens matrimonium. 1. 264. 8

De publico Instrumento.
Confectio.
 an *Instrumento* cujuslibet publici initio sit inscribendum nomen Domini 2. 587. 1
 in *Instrumento* quolibet publico fieri debet mentio annorum Domini, item diei & mensis, in quo confectum fuerit. *ibid.* nu. 2
Instrumentis non debet inseri juramentum à Notario, nisi partes id expressè jusserint. 1. 9. 43
 ad *Instrumenti* cujusque publici solemnitatem testes requiruntur. 2. 588. 4
 in *Instrumentis* publicis locus commemorandus. *ibid.* num. 3.

Lectura.
Instrumentum notarii ut valeat, legi debet contrahentibus & testibus. 1. 65. 16

Traditio.
Instrumenti traditio an inducat possessionis acquisitionem. 1. 2. 366. 12

Exemplatio.
Instrumentum publicum qua forma & qua solemnitate conficiendum sit ex protocollo tabellionis mortui. 2. 159. 3

Editio & productio.
Instrumenta publica quo tempore litis sint præferenda. 2. 589. 8
 an *Instrumentum* falsum solutionis liceat producere convento super mutuo quod jam solvetur, ipsūve mutuum negare. 2. 10. 4

Fides instrumenti.
Instrumenta publica quam fidem faciant inter extraneos, à quibus confecta non sunt. 2. 590. 9
Instrumenti auctoritas potissima ex eo deducitur, quod ejus auctor fuerit à principe tabellio constitutus. 2. 586. 9
Instrumentum semel in judicio ab uno prolatum, etiam adversario suffragabitur. 2. 589. 7
Instrumenti publici fides an periclitatur, ex eo, quod protocollum non inveniatur 2. 581. 3

Reprobatio.
Instrumentum publicum quot testibus possit reprobari. 2. 221. 11
Instrumenta quoties adducuntur in judicio ad interdicti, *Interim*, prononciationē, non est admittenda contradictio. 2. 573. 4*

Officium judicis.
Instrumentis non adhibere fidem poterit iudex, ex his quæ in judicio contigerint, vel quæ sibi ut iudici cognita fuerint. 2. 5. 7

Sententia judicis.
 ex *Instrumento* in judicio non prolato non poterit iudex sententiam ferre. 2. 4. 5

Executio.
Instrumenta conditionalia an executionem paratam habeant. 2. 210. 2
Instrumentum non liquidum an ex lege Regia, & statutis Italiae, executionem paratam habeat. 2. 209. 1
Instrumenti publici executio an possit peti lege Regia contra clericum, & coram quo jus petenda sit. 2. 526. 5

per *restitutionem* in Integrum extinctā prescriptione, an sit nativa vel dativa actio, quæ veteri Domino competit. 1. 577. 4
 in *Integrum* restitutio potest nomine alterius postulari incidenter absque speciali mandato. 2. 39. 1

Ex Evangelio.
Intellectus cap. 19. Matthæi, ubi de iis, qui se castrant propter regnum Dei, agitur. 1. 663. 6
 textus in cap. 22. Lucæ. 1. 637. 5*

Ex Institutionibus.
Intellectus §. de illa, Instit. de societate. 1. 278. 3*

Ex Pandectis.
Intellectus tit. de statut. hominum, l. ingenuum. 2. 549. 5*

Qui satisfar. cog. l. ult. 1. 327. 30
De pactis l. si cum fundum. 2. 90. 8
De juris. omn. jud. l. si convenerit. 1. 332. 22
De Minorib. l. patri pro filio. 2. 41. 5
 l. quod si minor, §. Scævola. 2. 37. 7
 l. in causæ §. idem Pomponius. 2. 155. 2
Quod metus causa l. qui in carcerem. 1. 181. 25
De arbitris l. idem proferre, §. si plures. 2. 12. 6
De judiciis l. exigere, 1. 235. 8
 l. venditor. 2. 524. 3
De rei vendic. l. is à quo. 2. 569. 3
Bartol. in l. 1. §. per hanc. 1. 641. 8
 l. fructus pendentes. 2. 23. 2

De petit. heredit. vera Juriscons. in l. 4. 2. 547. 6
De inoffic. testam. l. si institut. §. de inoffic. 2. 518. 6
 l. si suspecta, & an procedat illud responsum in legatariis ignorantibus. 2. 548. 3
De usufruct. leg. intellect. l. ult. 2. 150. 1
Quemadmod. servit. amit. ad l. si communem. 2. 645. 2

Ad leg. Aquil. text. l. item si Mela, §. Celsus. 1. 689. 4
 l. in lege. 1. 219. 17
De noxalibus, l. & generaliter. 1. 557. 9
De jurjur. l. ad egregias. 1. 357. 25
 ad text. in l. si duo patroni. §. Julianus. 1. 574. 4
De condict. ob turpem caus. l. 2. 1. 609. 1
 l. 4. in princip. 1. 611. 6
 l. 4. §. si tibi. 1. 611. 4
 l. 4. sed quod meretrici. 1. 605. 1

De pignor. action. l. si cum venderet. 2. 321. 3
De contrab. empr. ll. clavibus. 2. 365. 12
 in l. si quis donationis. 2. 167. 10
 l. quod sæpe §. in his. 2. 505. 7
De pericul. & commod. rei vend. l. si in venditione. §. 1. 2. 507. 10
De action. empr. l. Julianus. §. si Titius. 2. 506. 9
 l. si venditor. 2. 506. 8
 l. emptorem. §. ult. 2. 567. 2
De prescript. verbis, l. 4. & l. solent. 1. 611. 4
De pignorib. l. penult. §. ult. circa pecuniam mutuo receptam, an ea veniat in generalem bonorum hypothecam. 2. 338. 2

De adil. edict. l. quod si nolit. §. quid. si ita venerit. 2. 60. 4
De probationibus. Intellectus text. & ejus, quod Accursius adnotavit in l. cum de lege. 2. 178. 4
De ritu nuptiarum l. si patre cogente. 1. 185. 5
De pactis dotalibus l. si inter socerum. 2. 186. 9
 ad l. palam. 1. 315. 4
De donat. inter vir. & uxor. in l. sponsus §. circa. 2. 167. 10

l. cum hic itatus §. si ambo. 2. 183. 5
De solut. matrim. l. si æstimatis. 2. 622. 4
De usuris l. qui scit. §. fin. 2. 25. 7
De liber. & posthum. l. Gallus in princ. 1. 92. 10
De hered. instituend. l. captatorias. 1. 68. 3
 l. Titius. 1. 102. 2
De vulgari l. vel singulis. 1. 103. 1
 l. 2. §. sed si extraneum. 1. 94. 5

| | | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| <i>De legat. I. l. 1.</i> | 1. 112. 3 | <i>De usufruct. l. neque fructuaria.</i> | 1. 555. 3 |
| l. si quis inquilinos, §. fin. | 1. 328. 34 | <i>De rei vendic. l. quoties.</i> | 1. 161. 10. & 330. 5 |
| l. Legatus, §. legatum. | 1. 70. 11 | <i>Ad Vellejanum, auth. siue à me.</i> | 1. 363. 22 |
| <i>De legat. II. l. quod principi.</i> | 1. 78. 6 | <i>De non numer. pecun. l. ultim.</i> | 1. 327. 31 |
| l. cum ira, §. in fideicommissio. | 2. 671. 3 | <i>De patribus qui fil. distr. l. 2.</i> | 2. 349. 4 |
| l. cum fundus late examinaatur. | 2. 500. 2 | <i>De rescind. vendit. l. z.</i> | 2. 36. 3 |
| l. Titia Scia, §. Scia. | 1. 103. 1. & 2. 397. 12 | an habeat locum ea decisio in contractu jurato. | 1. |
| l. mortuo bove, §. 1. | 2. 397. 12 | | |
| <i>De legat. III. l. fideicommissa, §. sic fideicommiss.</i> | 1. 70. 12 | | |
| l. fundus quem, | 1. 113. 14 | <i>De pactis inter empt. l. z.</i> | 2. 97. 7 |
| <i>De aur. & argen. l. si ita.</i> | 2. 502. 5 | <i>De actione empt. Intellectus duplex ad l. curabit.</i> | 2. |
| l. Titia §. Scia. | 1. 43. 6 | | |
| l. si quis ita. | 2. 176. 10 | | |
| <i>De penult. legat. l. nam quod liquide, §. fin. late examinaatur.</i> | 2. 173. 5 | <i>Locat. l. ædem.</i> | 2. 229. 4 |
| <i>De reb. dub. d. l. qui duos, §. si maritus.</i> | 2. 182. 3 | <i>De resib. l. nullum.</i> | 2. 578. 8 |
| l. qui duos, §. si cum filio. | 2. 186. 10 | <i>De nupt. l. viduæ.</i> | 1. 190. 4 |
| l. quod re pariter. | 2. 185. 8 | <i>De incest. nupt. l. qui contra.</i> | 1. 221. 37 |
| l. si inter. | 2. 183. 5 | <i>Auth. ex complexu.</i> | 1. 282. 12 |
| l. si inter virum, & l. qui duos, §. si maritus, l. idem est. | 2. 185. 8 | <i>Arbit. iust. l. ult.</i> | 2. 227. 4 |
| l. sed & in illo. | 2. 132. 9 | <i>De testam. l. hæc consultiff. §. ex imperfecto.</i> | 1. 86. 5 |
| <i>De cond. & demonst. l. Titia.</i> | 2. 679. 12 | <i>De præteritis liberis l. 3.</i> | 1. 81. 3. |
| l. cum avus. | 1. 190. 3 | <i>De fideicommiss. l. si frater.</i> | 2. 90. 8 |
| l. cum tale, §. rescriptum. | 1. 198. 14 | <i>Auth. hoc amplius.</i> | 1. 47. 7 |
| l. quibus diebus, §. quidam Titio. | 2. 327. 6 | <i>Communia de success. Auth. omnes peregrini.</i> | 1. |
| <i>Ad leg. Falcid. l. 3. §. item si Republicæ.</i> | 2. 328. 8 | | |
| l. hereditatum. | 2. 329. 9 | | |
| l. cum Titio. | 2. 184. 6 | <i>De bon. qua liber. l. non sine.</i> | 1. 148. 8 |
| <i>Ad Trebellian. l. ex facto, §. si quis autem.</i> | 1. 136. 31 | <i>Qui potior. in pign. hab. gloss. in assiduis, an ea constitutio locum habeat in dote, cujus numeratio sola confessione mariti probatur</i> | 2. 47. 4 |
| <i>De bonis libertorum l. liberto,</i> | 1. 404. 19. | l. licet. | 2. 45. 2 |
| <i>Si quis à parent. fuerit manumiss. l. 1. §. si parens,</i> | 1. 328. 33 | <i>In quib. caus. pign. vel hypot. tac. contr. l. fatis.</i> | 2. |
| <i>De iure patronat. l. adigere.</i> | 2. 358. 5 | | |
| <i>De donationib. l. Lucius.</i> | 1. 25. 35 | | |
| <i>Qui sine manumiss. ad liber peru. l. 1.</i> | 1. 198. 12 | <i>De donationib. l. ult.</i> | 1. 724. 11* |
| <i>De manumiss. testam. l. Titia §. fin.</i> | 1. 634. 15 | <i>De donat. l. 1.</i> | 2. 366. 12 |
| <i>De acquir. possess. l. 3. §. item feras.</i> | 2. 537. 2 | <i>De donat. qui sub modo, l. quoties.</i> | 2. 88. 4 |
| l. fundi venditor, §. fin. | 2. 552. 7 | <i>Unde vi l. si quis in tantum, & l. ult.</i> | 2. 363. 7 |
| <i>De re judic. in l. sæpè, in verbis, sed & scient. 2.</i> | 2. 570. 4 | <i>De annuis legatis, l. ult.</i> | 2. 274. 9 |
| in l. sæpè, vers. sed etsi libertus & inibi, an sententia lata contra vasallum, præjudicet Domino scienti. | 2. 555. 9 | l. si quando. | 1. 338. 17 |
| l. à Divo Pio, §. si super, & eorum quæ Car. ibi scripsit. | 2. 632. 10 | <i>Ad leg. Jul. majest. l. quisquis.</i> | 1. 679. 7 |
| <i>De divers. & temp. præscript. l. si quisquam.</i> | 1. 387. 4 | <i>De rapta virgin. l. unic.</i> | 1. 680. 8 |
| | 2. 685. 6 | <i>De fisco. in l. is qui cum telo.</i> | 1. 682. 10 |
| l. stipulatio. | 1. 11. 53 | <i>De argent. prec. lib. 10. l. unic.</i> | 1. 732. 6 |
| l. Titia. | ibid. 54 | <i>De collationis, lib. 10. l. unic.</i> | 1. 731. 4 |
| l. qui Romæ, §. Augerius. | 2. 682. 5 | <i>De prædis & omnibus rebus naviculariorum.</i> | lib. 11. |
| <i>De fidejussor. l. si quis pro eodem</i> | 1. 322. 9* | | |
| l. Græcè §. illud. | 1. 387. 6 | | |
| <i>De furtis, ad l. si vendidero, §. cum raptor.</i> | 1. 601. 2 | | |
| <i>De adulter. §. divus, l. si uxor.</i> | 1. 149. 13 | <i>De agric. & censit. l. z. & l. quemadmodum.</i> | 1. 359. 3 |
| l. si uxor, §. si minor. | ibid. 14 | <i>De cupressis l. ult.</i> | 1. 736. 3 |
| l. si nihil interest. | 1. 180. 18 | | |
| ad l. quod ait lex. | 1. 255. 3. | | |
| l. miles, §. quærebatur. | 1. 149. 15 | | |
| ad l. miles, §. defuncto. | 1. 270. 10 | | |
| ad l. uxor, vers. quamvis. | 1. 253. 19 | | |
| <i>Ad l. Pompejan. de parricid. l. sed sciendum.</i> | 1. 150. 22. | | |
| | | | |
| <i>De panis, l. ad bestias.</i> | 2. 199. 6 | | |
| <i>De iure fisci. l. si is qui.</i> | 2. 102. 5 | | |
| l. ult. §. ult. | 2. 97. 4 | | |
| <i>Ad municipal. l. ultim.</i> | 1. 328. 33 | | |
| <i>De acquir. rer. domin. l. qui mihi bona.</i> | 2. 25. 7 | | |
| <i>De regul. jur. l. actus legitimi</i> | 1. 168. 4 | | |
| | | | |
| | | | |
| <i>De sacrosanct. Eccles. l. ultim.</i> | 1. 529. 15 | | |
| <i>De iudiciis, l. Rem non novam.</i> | 1. 2. 3. | | |

| | | |
|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|------------|
| <i>Intellectus ad c. fin. de condit. appof. in l. ultima parte.</i> | <i>Intellectus c. statutum, de prabend. in 6.</i> | 2. |
| 1. 176. 13 | 384. 8 | |
| <i>Intellectus ad clem. unic. de consanguin. ibid.</i> | <i>Intellectus c. 1. de prescriptionib.</i> | 1. 568. 13 |
| <i>Intellectus c. ad hæc, de clericis.</i> | <i>Intellectus c. 1. de quarta de prescript.</i> | 1. 73. 1 |
| <i>Intellectus c. quod sedem de consecr. Eccles.</i> | <i>Intellectus c. 1. prescript. in 6.</i> | 2. 114. 7 |
| 381. 3 | <i>Intellectus c. pen. de privileg.</i> | 2. 120. 14 |
| <i>Interpretatio c. quadragesimæ. de consecr. dist.</i> | <i>Intellectus ad textum in c. 1. de privileg. in 6.</i> | 2. 539. 5 |
| 2. 470. 7 | <i>Intellectus c. qui ad agendum, de procur. in 6.</i> | 2. 175. 8 |
| <i>Intellectus ad c. 2. de convers. conjugat.</i> | <i>Intellectus c. in archiepiscopatu, de rapt.</i> | 2. 381. 2 |
| 175. 24 | <i>Intellectus c. penult. de re judic.</i> | 2. 554. 8 |
| <i>Intellectus c. unic. §. 1. de dispensat. imp. in 6.</i> | <i>Intellectus c. ad quæstiones, de rerum permut.</i> | 2. 38. 9 |
| 1. 151. 3 | <i>Intellectus c. cum universonum, de rerum permutat.</i> | 2. 37. 6 |
| <i>Intellectus c. de illis, de desponsat. impub.</i> | <i>Intellectus c. si graciosè, de prescript. in 6.</i> | 2. 356. 2 |
| 159. 7 | <i>Intellectus c. ad nostram, de rebus Eccles.</i> | 2. 24. 4 |
| <i>Intellectus gloss. in c. per tuas, de donat.</i> | <i>Intellectus ad c. 1. de sacram. non iter.</i> | 2. 65. 4 |
| <i>Intellectus c. fin. de divorce.</i> | <i>Intellectus ad text. in cap. si sententia, de sent. excom-</i> | 1. 493. 7 |
| <i>Intellectus c. pia, de exceptionib. in 6.</i> | <i>mun.</i> | 1. 494. 8 |
| <i>Intellectus c. si diligenti de foro compe. in 6.</i> | <i>Intellectus c. si civitas, de sent. excom.</i> | 2. 195. 9 |
| 265. 16 | <i>Intellectus c. Romana §. in universitatem, de sent.</i> | 1. 422. 6 |
| <i>Intellectus c. si diligenti, de foro compet.</i> | <i>excom. in 6</i> | 1. 458. 2 |
| 358. 29 | <i>Intellectus c. significavit, de sent. excom.</i> | 1. 457. 16 |
| <i>Intellectus c. Romana §. contrahentes, de foro compet.</i> | <i>Intellectus c. si vero in 1. de sent. excom.</i> | 1. 462. 1 |
| <i>in 6.</i> | <i>Intellectus c. à nobis in 1. de sent. excom. & c. Romana</i> | 1. 21. 3 |
| <i>Intellectus ad text. in cap. si quis propter necessitatem,</i> | <i>§. caveant. cod. tit.</i> | 1. 423. 7 |
| <i>de furtis.</i> | <i>Intellectus c. is qui, de sent. excom.</i> | 1. 423. 7 |
| <i>Interpretatio textus in c. accusatus, §. licet. de hæret.</i> | <i>Intellectus c. nuper, & c. si concubinæ, de sent. excom.</i> | 1. 423. 7 |
| <i>in 6.</i> | <i>Intellectus ad text. in cap. si verò, in 2. de sent. excom. 1.</i> | 472. 15 |
| <i>Intellectus c. cum contumacia, de hæret. in 6.</i> | <i>Intellectus ad text. in c. veniens, de simonia.</i> | 1. 608. 7 |
| 452. 11 | <i>Intellectus gloss. in c. cum essent. de simonia.</i> | 2. 135. 3 |
| <i>Intellectus ad text. inc. ubi commissi. §. nec non facien-</i> | <i>Intellectus c. Odoardus, de solutionib.</i> | 2. 144. 9 |
| <i>di, de hæret. in 6.</i> | <i>Intellectus c. Gemma, de sponsalib.</i> | 1. 11. 54 |
| <i>Intellectus c. ad audientiam, de homicid.</i> | <i>Interpretatio c. requisivit, de sponsalib.</i> | 1. 152. 5 |
| 662. 3 | <i>Intellectus communis & verus cap. Raynutius, de re-</i> | 1. 87. 11 |
| <i>Intellectus ad text. in c. ult. de homicid. in 6.</i> | <i>stam.</i> | 1. 49. 14 |
| 685. 2 | <i>Intellectus c. licet. de voto rubr. de testam. c. 6.</i> | 1. 18. 52 |
| <i>Intellectus c. continebatur, de homicid.</i> | <i>Interpretatio c. quamquam, de usur. in 6.</i> | 2. 284. 5 |
| <i>Intellectus c. dilectus, de homicid.</i> | <i>Intellectus gloss. in c. cum tu. de usur.</i> | 1. 590. 3 |
| <i>Intellectus ad c. 1. de homicid. in 6.</i> | <i>Interpretatio c. naviganti, de usuris, latè examin.</i> | 2. 278. 5 |
| 2. 256. 7. & 1. 680. 9 | <i>Intellectus c. in civitate, & c. navig. de usuris.</i> | 2. 158. 6 |
| & 2. 258. 10 | <i>Interpretatio gloss. in c. conluluit, de usuris.</i> | 2. 135. 4 |
| <i>Intellectus c. constitutus, de in integr. restit.</i> | <i>Intellectus c. conquestus, de usur.</i> | 2. 272. 4 |
| <i>Intellectus c. cum non ab homine, de jud.</i> | <i>Intellectus c. salubriter, de usur.</i> | 2. 269. 3 |
| <i>Intellectus c. ult. de judic. in 6.</i> | <i>Intellectus gloss. in clem. appellanti, de appellat.</i> | 1. 116. 7 |
| <i>Intellectus c. debitores de jurejur.</i> | <i>Intellectus plures de clem. 1. de re judic. 2. 615. 8. & seq.</i> | |
| <i>Intellectus c. licet, de jurejur. in 6.</i> | <i>Intellectus clement. 2. de Magistris.</i> | 1. 509. 8 |
| <i>Intellectus c. cura, de jure patronat.</i> | <i>Intellectus clement. unic. de caus. possess.</i> | 2. 105. 13 |
| <i>Intellectus ad c. 3. de jure patronat.</i> | <i>Intellectus clement. unic. de renunciat. & an ea</i> | |
| <i>Intellectus ad c. ad nostram, de jurejur.</i> | <i>obtineat in mandato, quod datum est ad præ-</i> | |
| <i>Intellectus c. intellecto, de jurejur.</i> | <i>sentandum.</i> | 2. 531. 8 |
| <i>Intellectus c. veritatis, de jurejur.</i> | <i>de Intellectu extravag. Pauli II. & an ea ulu recepta sit,</i> | 2. 236. 6 |
| <i>Intellectus ad c. pen. de jurejur.</i> | | |
| <i>Intellectus c. cum contingat, de jurejur.</i> | | |
| <i>Intellectus c. potuit, de locato.</i> | | |
| <i>Interpretatio veta c. factis, de his que vi merisve causa</i> | | |
| <i>fiunt.</i> | | |
| <i>Intellectus ad constitut. excommunicantes eos qui con-</i> | | |
| <i>trahunt clandestina conjugia.</i> | | |
| <i>Intellectus ad c. cum haberet, de eo qui duxit consan-</i> | | |
| <i>guin. in matris.</i> | | |
| <i>Intellectus c. conquerente, de offic. ordin.</i> | | |
| <i>Intellectus c. quod sedem, de offic. ordin.</i> | | |
| <i>Intellectus c. ultim. de offic. ordin.</i> | | |
| <i>Intellectus c. 2. de offic. vicarii in 6.</i> | | |
| <i>Intellectus c. illo vos, de pignorib.</i> | | |
| <i>Intellectus c. significante, de pignorib.</i> | | |
| <i>Intellectus c. 2. de penis.</i> | | |
| <i>Intellectus gloss. in c. quod quidam, de penis. remis.</i> | | |
| 1. 433. 12 | | |
| <i>Intellectus in c. officii, de penis. & remiss.</i> | | |
| 590. 4 | | |
| <i>Intellectus c. cum olim, de caus. & propriet.</i> | | |
| 557. 2 | | |
| <i>Intellectus c. si tibi absent, de prabend. in 6.</i> | | |
| 2. 361. 2 | | |

- Intellectus* Regiarum constitutionum, quæ de convitiis loquuntur. z. 72. 4
- Examinatur* iustitia Regiarum constitutionum, quæ de inventis & naufragorum bonis tractant. 1. 656. 5
- Intellectus* ad legem Regiam, an legatum uxori à marito relictum imputetur in arras. 1. 74. 5
- Intellectus* Regiarum constitutionum de testibus loquentium. z. 226. 12
- Examinatur* Regia constitutio de vasallorum oneribus, quæ impositiones appellantur. 1. 534. 1
- Intellectus* Regiarum constitutionum, quæ de retractu jure sanguinis promisso tractant. z. 98. 8
- Intellectus* l. 1. tit. 13. lib. 3. ordin. 1. 567. 12
- Intellectus* ad Reg. l. 1. tit. de testib. lib. 5. ordin. 1. 125. 7
- Interpretatio* text. in l. Regia 1. tit. 2. lib. 8. ordin. late discutitur. z. 322. 6
- Intellectus* l. Regiæ 3. tit. 8. lib. 3. ordin. z. 91. 13
- Intellectus* l. Regiæ 6. tit. 1. lib. 3. ordin. 1. 326. 25
- Intellectus* l. Regiæ 6. tit. 15. lib. 8. in Regiis ord. 1. 243. 11
- Intellectus* l. Regiæ 7. tit. 4. part. 5. z. 88. 5
- Intellectus* Regiæ l. 10. tit. 14. part. 3. 1. 115. 5*
- Intellectus* l. Regiæ 12. tit. 5. part. 6. num. 16. 1. 108. 10
- Intellectus* Regiæ l. 16. tit. 28. part. 3. 1. 628. 6
- Intellectus* ad l. 16. tit. 11. part. 4. z. 626. 9
- Intellectus* ad leg. 27. Tauri. 1. 127. 7
- Intellectus* l. Reg. 57. tit. 6. part. 1. z. 524. 3*
- Interpretatio* vera l. ult. tit. ult. part. 5. z. 29. 14
- Intellectus* legis 41. Taurinæ. 1. 532. 8
- Intellectus* legis 32. Tauri næ. 1. 70. 13
- Intellectus* ad l. 16. Tauri. 1. 178. 4
- Intellectus* partitarum & Taurinæ constit. 53. z. 366. 12
- Examinatur* l. Regia 21. Tauri. z. 151. 2
- Interpretatio* l. 40. Tauri. z. 303. 8
- Intellectus* ad l. Tauri 44. 1. 6. 16
- Intellectus* l. 45. Tauri. z. 301. 6
- Intellectus* l. 46. Tauri. z. 303. 7
- Intellectus* ad l. Regiam 49. Tauri. 1. 85. 29
- Intellectus* l. 53. Tauri. z. 377. 3
- Intellectus* l. Tauri 55. 1. 21. 15
- Intellectus* l. 57. Tauri. z. 58. 8
- Intellectus* l. 69. Tauri. z. 339. 3
- Intellectus* Regiæ constitutionis 74. Tauri. z. 337. 8
- Interjacere* quid. 1. 491. 1
- Interdicere* significat vetare & prohibere. z. 572. 1*
- Interdictum* quid proprie significet. *ibid.*
- de *Interdicto*, quod vocatur *Interim*. *ibid.*
- Interdictum Interim*, omnino requirit possessionem. *ibidem* 3
- Interdictum Interim* quo practici utuntur, unde originem duxerit, & in quo differat ab *interdicto*, Uti possidetis. z. 571. 1
- Interdictum Interim* an sit concedendum possessori, cui resistit juris communis præsumptio. z. 574. 6
- Interdictum* Ecclesiæ vel judicis an irritum faciat matrimonium post prohibitionem contractum. 1. 201. 7
- Possessoria.*
- Interdicta* possessoria non impediuntur per consuetudines & leges, quæ volunt possessionem defuncti transire in hæredem etiam extraneum, absque aliquo apprehensionis actu. z. 301. 6*
- Unde vi.*
- ex *Interdicto Unde vi*, non restituitur mulier notorie adultera, & ob id à marito expulsa. 1. 249. 12
- Uti possidetis.*
- Interdictum, Uti possidetis*, quomodo differat ab *interdicto, Interim*. z. 571. 1
- Interdicta* civitate an suburbia censeri debeant *interdicta*. 1. 494. 8
- Ecclesiasticum.*
- Interdictum* Ecclesiasticum qualiter definiri possit. 1. 491. 2
- Interdictum* quoddam est speciale, quoddam generale. 1. 495. 9
- ab *Interdicto* quomodo differat excommunicatio. 1. 496. 10
- Interdictum* Ecclesiasticum an suspendi possit. 1. 498. 4
- Interdictum* Ecclesiasticum an possit ferri ob debitum pecuniarium. 1. 492. 5
- Interdicto* Ecclesiastico plerumque subjiciuntur innocentes ob alterius culpam. z. 195. 10
- Interdictum Ecclesiasticum* quandoque in locum, quandoque in personam pronuntiatur. 1. 493. 6
- Interdictus* ab ingressu Ecclesiæ quid possit agere, & quæ sint ei vetita. 1. 491. 3
- Interdictum* Ecclesiasticum decernitur sæpè in locum vel plebem, ob unius culpam. 1. 492. 4
- Interdictum* & cessationem à divinis quis possit decernere. 1. 498. 6
- Interdictum* habet majus vinculum quam cessatio à divinis. 1. 504. 7*
- Interdictum* particulare in celebrandis divinis officiis quid operetur. 1. 502. 1
- Interdicti* tempore poterit Eucharistiæ Sacramentum ministrari damnatis ad mortem. 1. 501. 3
- Interdictum* Ecclesiasticum suspendit usque in octavam diem Eucharistiæ festivitas. 1. 506. 1
- Interdicto* æquipollet de jure communi cessatio à divinis. 1. 504. 7
- Interdictum* Ecclesiasticum an possit ad cautelam remitti. 1. 498. 5
- Interdicti* tempore an possint nuptiæ benedici. 1. 507. 6*
- Interdicti* tempore quæ missarum solemnias sint permissa. 1. 503. 3
- Interdicti* tempore non potest celebrari Ordinis Sacramentum. 1. 501. 4
- Interdicti* tempore qui potest audire divina officia ex privilegio speciali, an poterit ea audire tempore cessationis à divinis. 1. 504. 7
- Interdicti* tempore qui Ordines susceperint an sint irregulares. 1. 502. 5
- Interesse* damni emergentis quid sit. z. 268. 2*
- Interesse* quando peti possit. z. 293. 2
- Interim* *interdictum* unde sic dicatur. z. 571. 1
- an *Interlocutoria* appellatio de forma requirit expressionem. 1. 116. 8
- per *Interlocutoriam* sententiam victus damnatur in expensis. z. 619. 2
- Interpretatio* in favorabilibus late fieri potest. 1. 291. 27
- Evangelii.*
- in *Interpretatione* Evangelii Ecclesiæ credendum. 1. 245. 11
- Juris divini & humani.*
- Interpretandi* juris divini & humani potestas ad quem spectet. 1. 223. 6
- Canonum.*
- Interpretatio* canonum de secularibus juribus disponentium, qualis esse debet. 1. 204. 24
- DiCTIONUM.*
- Interpretanda* sunt dictiones juxta eum sensum, qui vulgari & communi usu ac legum provinciæ significatione receptus sit. z. 297. 1
- Juramenti.*
- Interpretatio* juramenti ad quem pertineat. 1. 329. 40
- Interpretatio* juramenti debet fieri ex natura actus, cui adhibetur. 1. 327. 29
- Te-

Testamenti.

Interpretatio testamenti improprie fieri potest, ne voluntas corrumpatur. 1. 125. 6
 per *Interpretem* sæpius matrimonium contrahitur. 1. 196. 3
 an *Interrogetur* quis prius in matrimonii contractu nihil refert. 1. 195. 9
Interrogatus inique à iudice, juris ordine non servato, ambigüe potest respondere, modò mendacium non committat. 2. 9. 2
 an *Interrogatus* super centum, quorum quinquaginta verè debet, possit totam positionem negare. 2. 10. 5
Interruptio civilis quas habeat vires. 1. 570. 4
Interrupta semel præscriptione, cessante interruptione, iterum nova potest institui, & continuari. 1. 571. 7
Interruptio civilis quæ sit. 1. 570. 4
Interruptio præscriptionis qualiter distinguatur ab aliis fortè similibus terminis. 1. 569. 1
Intestatum aliquem decessisse quomodo probetur. 2. 178. 5
 ab *Intestato* jus succedendi, ex testamento jus agendi contra testamentum, diversa ac distincta jura sunt. 2. 479. 2
Invasor iniquus rei alienæ an possit in animæ iudicio retinere expensas utiles, & meliorationes deducere. 1. 620. 3
 de *Inventarii* confectio. 1. 31. 18
Inventarium facere de rebus Ecclesiæ an cogatur Prælati. 1. 30. 11
Inventarii confectio an à testatore hæredi possit remitti. 1. 32. 23
Inventarii confectio potest à testatore tutori remitti, 2. 227. 4
Inventarium non conficiens an legitimâ privetur. 1. 49. 13
Inventarium non conficientis pœna. 1. 32. 24
Inventario non confecto an amittatur Trebellianica. 1. 118. 16
Inventarium si hæres non facit, non tenetur ultra vires hæreditatis, de quibus ex confessione legatariorum constat. 1. 32. 19
Inventarium non conficiens an jure poli ultra vires hæreditarias non teneatur. *ibid.* n. 20
Inventarii conficiendi tempus, si Ecclesiæ elapsum, restituitur. 1. 31. 18
Inventa rei restitutio fieri debet Domino vel pauperibus, si Dominus factâ diligenti inquisitione, adhuc incertus sit. 1. 655. 2
Inventa rei restitutio fieri debet; alioquin vel rapina vel furtum committitur. 1. 654. 1
Inventor rei alienæ an possit aliquid capere ob eisdem rei restitutionem. 1. 610. 3
 de *Inventis* quid constituent Regiæ constitutiones. 1. 656. 5
 per *Investituram* an tradatur possessio beneficii. 2. 365. 10
Invita quæ. 1. 156. 19
Invitus creditor non cogitur particulares solutiones recipere. 2. 375. 4
 qui *Involuntarium* alterum ad ludum contraxerit tenetur ad restitutionem. 1. 615. 7
Inutilis transactio juramento confirmatur. 1. 135. 21
Inutilis contractus juramento confirmari potest. *ibid.* 20
 de *Ioanne* Apostolo quædam. 2. 426. 9
 de *divo Ioanne* Baptista. 2. 442. 9
Job liber à quo fuerit scriptus. 2. 420. 4
Job liber unus. *ibid.*
Job an fuerit filius Esau. *ibid.*
Jovem lapidem jurare quid. 1. 317. 21

Iracundia non excusat blasphemiam. 1. 350. 17
Iracundia calor frequenter excusare solet à blasphemie pœnis. 1. 352. 28
Irregularitas jure tantum humano pontificio statuta est. 1. 662. 2
Irregularitatis definitio, & unde dicatur. 1. 661. 1
Irregularitas mentalis an possit contingere. 1. 662. 4
 inter *Irregularitatem* & censuram excommunicationis quæ sit differentia. 1. 687. 5*
Irregularis ex quibus actibus quis efficiatur tempore interdicti. 1. 497. 3
Abortus.
Irregularis est qui abortioni causam dederit. 1. 693. 1
Bellum.
Irregularem an quem efficiat bellum justum, vel injustum. 1. 694. 2
Bigamia.
Irregularitatem ex bigamia vel homicidio contractam antè, an tollat baptismus. 1. 671. 5
Canem, leonem, &c. habens.
Irregularis an sit is, qui habet in domo canem, leonem, ursum, aliamve feram si ea hominem occiderit. 1. 702. 11
Concubinarius.
Irregularis an sit si celebret notorius concubinariis. 1. 667. 5
Cessatio à Divinis.
Irregularis non est, qui tempore cessationis à divinis celebrat officia divina. 1. 496. 2
Consilium.
Irregularitatem quando inducat consilium: & quid quoad alias pœnas commissi criminis. 1. 688. 1
Diaconatus.
Irregularis est qui tempore interdicti Ordinem susceperit diaconatus, aut subdiaconatus. 1. 502. 5
Excommunicans illegitimè,
Irregularitas an contrahatur, si non serventur omnia ea, quæ in forma cap. Alma mater. de sent. excom. continentur. 1. 504. 6
Eunuchus.
Irregulares an sint eunuchi. 1. 663. 6
Homicidii mandatum.
Irregularem facit quem taciti homicidii mandatum. 1. 686. 3
Homicidii ratihabitio.
Irregularem an quem efficiat homicidii ratihabitio. *ibid.* 4.
Homicidium.
Irregularem an efficiat quem homicidium commissum ad terum defensionem. 1. 712. 6
Irregularis an sit, qui ad alterius defensionem hominem occiderit. *ibid.* nu. 5
Irregularis non est, qui aggressorem occiderit ad defensionem, ne membro alioqui mutiletur. 1. 711. 2
Irregularis est, qui poterat mortem fuga vitare, si occiderit aggressorem. 1. 712. 4
Irregularis an sit, qui non obviat homicidio ab aliis committendo. 1. 691. 7
Irregularitatem in homicidio casuali excusat diligentia summa. 1. 700. 8
Irregularis an quandoque fiat homicidio opem & auxilium præstans. 1. 689. 2
 super *Irregularitate* contracta ex homicidio voluntario quis possit dispensare. 1. 695. 3
Ignorantia.
 ab *Irregularitate* quatenus excuset ignorantia. 1. 706. 1
Ordinis susceptio illegitima.
Irregulares an sint qui tempore interdicti Ordines susceperunt. 1. 502. 5
Irregulares sunt qui assistunt Episcopo ordinanti tempore interdicti. *ibid.*

- Peccator publicus.*
Irregularis an sit peccator publicus si celebret. I. 667. 5
- Percussor.*
Irregularis an sit percussor, alterius membrum efficiens debile. I. 710. 9
- Pœnitentia.*
Irregularis quem efficit solemnis pœnitentia. I. 666. 10
- Sodomita.*
Irregularis an sit Sodomita, si ante dispensationem celebraverit. I. 668. 6
- Vitiatus corpore.*
Irregularis quando fit corpore vitiatus. I. 663. 5
- Voluntas occidendi.*
Irregularitas ex voluntate occidendi etiam perfectissima non contrahitur. I. 677. 5
- Vulneratio.*
Irregulares an sint omnes, pluribus eundem hominem vulnerantibus. I. 689. 3
Irregularis an efficiat vulnerantem mors secuta ex imperitia medici, vel culpa vulnerati. I. 692. 9
- Pœna Irregularitatis.*
Irregularitatis pœna quomodo locum habeat. I. 220. 25
- Irritum & cassum decernimus* verba quid operentur. I. 16. 69
- Isidori* verba in cap. quædam, 2. distinct. aliter quàm ab Alciato perpensa. I. 260. 8
- ex *Italia* statutis & lege Regia an instrumentum non liquidum executionem paratam habeat. z. 209. 1
- Italicum* jus quid sit apud Jurisconsultos z. 395. 11
- Itinerarium* S. Petri. z. 446. 2
- ratione *Iubilæi* & bullarum Apostolicarum aliquem absolvens clericus sacerdos, an censeatur aliquem absolvisse à peccato oblito, cujus causa erat excommunicatus. I. 480. 12
- ratione *Iubilæi* aut bullarum ab excommunicatione obtenta absolutio in foro conscientie an habeat vim in foro exteriori. I. 484. 16
- Judæa* ex concubina nati per subsequens matrimonium non efficiuntur legitimi. I. 264. 6
- Judæi* nomen convitiosum. z. 72. 3
- Judæi* comederunt carnes porcinas fame coacti. I. 424. 13
- Decuriones.*
Judæi an possint esse decuriones. I. 673. 7
- Matrimonium.*
Judæus si Christianam extra matrimonium cognoverit, qua pœna afficiatur. I. 232. 4
- Repudia.*
Judæi quo pacto dederint repudii libellum. I. 245. 5
- Tutela.*
Judæus an possit esse Christiani tutor. I. 673. 7*
- Usura.*
Judæis an unquam licuerit usuras exercere erga alienigenas. z. 274. 7
- Judicium.*
Judæi lege Mosaica reguntur, licet inter Christianos vivant. I. 226. 7
- De Electione Judicium.*
Judices eligere in Castella Republ. an possint populi. z. 508. 3
- De personis in judiciis.*
 an *Judiciis* minor legitime interesse possit. z. 38. 8
- Citatio & monitio.*
Judex an possit verbalem citationem intra territorium alterius propria exequi auctoritate. z. 535. 7
- à *Judice* delegato, cui in mandatis datus est trine monitionis ordo, an sit nulla. I. 461. 8
- De judice competente.*
Judex causæ preparatorie an sit judex competens ad causam preparatam. z. 34. 8
- De interdicto adipiscendæ, &c.*
 an *Judex* sæcularis in interdicto adipiscendæ, vel retinendæ, vel recuperandæ, cognoscere possit de causa possessoria beneficiorum Ecclesiasticorum. z. 648. 1
- Causa civiles.*
Judicibus sæcularibus subditi sunt clerici conjugati quoad civiles causas. z. 635. 7
- Contractu jurato.*
Judices sæculares quandoque tractant litem super contractu jurato, mittuntque actorem adversus eum agentem, etiam nullâ præcedente absolutione. z. 34. 7
- In matrimoniali causa.*
Judex quis sit verè competens ad matrimonialem causam tractandam. I. 300. 2
- Judex* sæcularis an cognoscere possit de casu matrimoniali. I. 300. 10
- In reductione ad arbitrium.*
 coram quo *Judice* petenda sit reductio ad arbitrium boni viri. z. 213. 1
- à *Judice*, qui super reductione ad arbitrium boni viri cognoverit, an liceat appellare. z. 214. 3
- In testibus recognoscendis.*
Judicis officium in dijudicanda testium qualitate magnam. I. 302. 19
- In usuraria materia.*
Judex laicus utrum valeat judicare usurariam controversiam. I. 301. 11
- De remissione causa.*
Judex debet remittere causam superiori, cum scit allegationes falsas esse. z. 7. 9
- De sententia & judicando.*
De cognitione privata.
Judex non tenetur sententiam dicere ex his, quæ privatim cognoverit, sed ex his, quæ ut *Judex* ex processu perceperit. z. 3. 4
- Judex* an possit in causis brevioribus scientiam privatam allegare. z. 6. 9*
- De confessione judici ut privato facta.*
Judex non potest ex confessione facta ei, ut privato, non judici, scientiam contra contententem pronunciare. *ibid.* n. 9
- De conscientia propria.*
Judex quando possit sequi conscientiam, dum allegationes omissæ sunt. I. 115. 2
- Judex* secundum quosdam poterit sententiam dicere juxta propriam conscientiam, adversus allegata & probata. z. 3. 3
- De instrumento non producto.*
Judex non poterit sententiam ferre instrumento in judicio non producto. z. 4. 5
- Judex* adhibere poterit fidem testibus aut instrumentis, ex his quæ in judicio contigerint, vel quæ sibi, ut judici nota fuerint. z. 5. 7
- De legibus.*
Judicandum est juxta leges & jura, non ex arbitrio voluntatis domesticæ. z. 4. 6
- De veritate.*
Judex debet sequi veritatem. z. 2. & seq.
- Si non liquet.*
Judex quando debeat pronunciare, sibi de causa non liquere. z. 7. 9*
- De expensarum condemnatione & taxatione.*
Judices qui Romæ in Rotæ pratorio jus reddunt litigantibus, semper condemnant victum victori in expensis. z. 619. 5
- à *Judice* reservata taxatio expensarum ab ejus successore fieri potest. I. 79. 9
- De remissione juramenti.*
Judex debet remittere juramentum præstitum ex simplicitate, vel à muliere, vel à rustico, vel à minore. I. 402. 10

De venationis prohibitione.
per *Judicem* inferiorem an venatio prohiberi possit in locis publicis. 1. 6. 7. 1

De appellatione.
à *Judice* appellari potest, etiam quoties aliquid ejus arbitrio commissum est. 2. 215. 5
à *Judicibus* ordinariis appellari an possit ad nobiles jurisdictionem habentes. 2. 510. 6.

De executione & requisitoriis.
Index qui alteri in officio successit, tenetur exequi litteras requisitorias ad ejus antecessorem destinatas. 2. 536. 1

Index ordinarius requisitus, ut alterius sententiam exequatur, an possit executionem omittere ex eo, quòd privatim sciverit sententiam iniquam esse. 2. 8. 10

Remedia contra judices resistendi.
Judicibus iniquis licet resistere, cum aliter motus vitari nequit. 2. 18. 13

Condictio indebiti.
Judici datum ut justam ferat sententiam, an possit repeti, & an is qui dedit, perdat licem. 1. 609. 1

De Judice appellationis.

De cognitione causa.
Index appellationis de quibus cognoscere & judicare possit. 2. 105. 13

De suppletionem.
Index appellationis post sententiam primam potest supplere in his, quæ natura litis & causæ postulat. 1. 114. 1

De interpretatione sententia.
Judicibus duobus ordinariis sententiam pronunciantibus in diversis summis, an minor summa sit admittenda. 2. 12. 6

De Ecclesiastico.
ad *Judicem* Ecclesiasticum an possint personæ miserabiles quoslibet in prima instantia convenire. 2. 515. 1

Index sæcularis & Ecclesiasticus mutuo operam sibi præstant, & præstare teneantur, in exequendis mandatis & sententiis. 2. 532. 1

Index Ecclesiasticus qui de causa absolutionis à juramento cogitaverit, non potest ipsam principalem causam tractare. 2. 34. 8

Index Ecclesiasticus solus est competens in lite super divortio, etiam ratione adulterii tractanda. 1. 252. 14

Index Ecclesiasticus, non sæcularis, cognoscit de questione illa, an clericus captus à sæculari sit remittendus ad forum Ecclesiasticum. 2. 641. 1

Index Ecclesiasticus potest quandoque pœnis pecuniariis delinquentes mulctare. 2. 200. 9

coram *Judice* Ecclesiastico etiam adversus laicum potest Ecclesia petere restitutionem in integrum. 2. 31. 2

Index Ecclesiasticus an possit remittere in carcerem laicos propria auctoritate. 2. 532. 2

De seculari in criminalibus.

Aditio.
Index ipsius rei principalis adaudiendus est, cum ex l. diffamati, C. de ingen. & rnanum. agitur. 2. 126. 4

Inquisitio.
Judici aliquando licet uti simulationibus, ut veritatem occultam à reis extorqueat. 2. 19. 16

Pœna temperatio.
Index poterit pœnam ex causa minuere vel aigere, etiam si lex eam certam voluerit. 2. 200. 8

Remissio.
Index quicumque, requisitus tamen, tenetur remittere reum ad locum delicti, & quid si ipse prævenerit requisitum in causæ cognitione. 2. 540. 6.

De pœna falsi testis.
an *Index* delegatus possit testem etiam exemptum, vel clericum punire propter crimen, quod in ferendo testinonio commiserit. 2. 578. 8*

De pœnis judicium.
Index an ex duro carcere, morte secuta, sit irregularis. 1. 705. 7

Judicium pœna blasphemos non punientium. 1. 351. 20.

De recusationibus.
de *Judiciorum* reculationib⁹ quid jura civilia statuerint. 2. 616. 1

Judicare pro sentire sumitur. 1. 248. 4

Judicium forense quid sit. 2. 648. 4*

Judicialia præcepta veteris legis quæ fuerint. 2. 107. 1

Judicia an in diebus rogationum exerceri possint. 2. 476. 16.

in *Judicio* an uti liceat pluribus & contrariis defensionibus. 2. 10. 3

Judicii calor, an ex peccato veniali efficiat mortale. 2. 2. 2

Judicium juramenti comes est. 1. 342. 7

Judith liber an fuerit apud Hebræos canonicus. 2. 421. 5

de *Juliano* Cæsare quædam observatione digna. 2. 414. C. 12.

Julianus Africanus quo tempore claruit. 2. 451. 9

Julius Cæsar. 1. 260. 6

Etymon & definitio.

Jurejurandum unde dicatur. 1. 310. 3

Juramenti definitio. 1. 309. 1

Juramentum quid, ejus utilitas, & dignitas. 1. 341. 6

Juramentum an sit fidei interpositio. 1. 320. 3

Juramentum & Sacramentum an sint synonyma. 1. 310. 2

Jurare liquidò quid sit. 1. 336. 4

Differentia.
Juramentum quoad ejus vim, & juris effectum differt maximè à simplici loquela & permissione, quæ jurata non fuerit. 1. 319. 1

Uusus & abusus.
Juramentum iniquitatis vinculum esse non debet. 1. 323. 6.

Juramentum non est modus inducendæ obligationis de jure civili, nisi subsit consensus utrimque. 1. 321. 7

Juramentum lege Evangelica prohibitum non est. 1. 340. 1

Juramentum quandoque ad religionis virtutem pertinet. 1. 341. 4
de *Jurandi* necessitate. *ibid.* n. 7

De Exactione.
Juramentum qui ab aliquo exigit, quandoque peccat. 1. 340. 3

Juramentum exigere potest magistratus à cive ob bonam publicum. 1. 341. 5

Forma delationis.
Juramentum solemniter defendendum, quo major ejus religio, & timor perjurii est. 1. 314. 2

ad *Juramenti* religionem an sit necessarium quod fiat tabulis rebus sacris. *ibid.* nu. 1

Juranti formulæ apud veteres. 1. 315. 5

ad *Juramentum* an verba præcisè sint necessaria. 1. 311. 5

Juro verbum an sit necessarium ad veram juramenti religionem. 1. 314. 13

Juramentum per creatorem cæli & terræ factum ab infideli valet, licet ignarus sit Evangelii. 1. 319. 24

Jurare an liceat per membra Christi. 1. 316. 17

Juramentum per membra Christi licet illicitum sit, an nihilominus effectum juramenti habeat. 1. 317. 19

Jurantis per membra Christi pœna morte. *ibid.* 18

Juramento præstito ab infideli, vel per falsos Deos, an confirmetur renunciatio paternæ successione. 1. 400. 1

Juramentum præstitum per falsos Deos an habeat rationem veri juramenti. 1. 317. 20

Jurare veraciter per Deum, falsum an minus malum quam per Deum verum falsò jurare. 1. 319. 25

Juramentum an possit præstari per nunciam aut procuratorem. 1. 338. 18

Juramentum Deo præstatur, qui mentis solus cognitor. 1. 311. 6

Effectus juramenti.

Actio.

Juramentum an perpetuam efficiat actionem. 1. 62. 7

Agricultura.

Juramentum contrarium agriculturæ causæ, ut & pactum, non valet. 1. 359. 3

Alimenta.

Juramentum de non alienandis matre aut sororibus an licitum sit. 1. 183. 5

Arrha.

Juramento non confirmatur arrharum promissio ultra summam lege præfinitam. 1. 369. 15

Affertio & Promissio.

Juramentum affectivum & promissivum an specie differant. 1. 310. 4

in *Juramenti* assertorii locum non habet dispensatio. 1. 323. 8

Auxilium.

Juramentum de auxilio ferendo contra quemvis excepto Caio IV. videtur intelligendum etiam de filio ejus. 1. 337. 11

Boni mores.

Juramentum contra bonos mores nullum est. 1. 328. 35

Juramento non confirmatur actus bonis moribus contrarius. 1. 353. 1

Calumniæ.

Juramentum calumniæ licet victus præstiterit, tamen si temerè litigaverit, condemnatur victori in expensis. 2. 619. 1

Charitas.

Juramentum charitati contrarium turpe. 1. 354. 14

Civiles leges.

Juramentum civilibus legibus contrarium an dicatur contra bonos mores. 1. 7. 31

Juramento confirmetur actus civilibus moribus contrarius. 1. 353. 3

Confessio judicialis.

Juramento interveniente confirmatur confessio judicialis. 1. 135. 22

Contractus.

Juramentum contractibus validis appositum videtur in fraudem jurisdictionis secularis apponi, idèoque nullum. 1. 326. 26

Juratus contractus gestus ab uxore, non obtemperata licentia mariti, non valet ex lege Tauri. 1. 257. 3

adversus *Juratum* contractum admittitur jure Regio actio. 2. 34. 8*

in *Jurato* contractu an habeat locum decis. l. 2. C. de rescind. vend. 1. 401. 7

Jurati contractus an rescindantur ob læsionem gravissimam, si dolus re ipsa contingat. *ibid.* n. 5

Juramenti ratione laicus sortitur forum Ecclesiasticum. 1. 338. 16

Juramento confirmari potest contractus inutilis. 1. 135. 20

Dignitas.

Juramentum dignitatis respectu factum ad successorem dignitatis non spectat. 1. 337. 10

Donatio.

Juramento an confirmetur donatio inter conjuges facta. 1. 7. 30. & 388. 14

Juramento confirmata donatio mortis causa an possit revocari. 1. 7. 32

Juramento an confirmetur omnium bonorum donatio. 1. 5. 12

Juramento confirmata donatio revocatur propter naturam civitatem liberorum. 1. 331. 7

Juramentum donatoris impedit revocationem pacti, seu conditionis adjectæ donationi. 2. 91. 10

Dos.

Juramento non confirmatur rei dotalis alienatio, ubi mulier prius juraverat, dotem non alienare. 1. 364. 2

Ecclesiastica res.

Juramentum de non alienando res Ecclesiæ, potest à Pontifice remitti. 1. 325. 12

Jurans Prælatus non alienare res Ecclesiæ perjurus non est, etiam si eas locaverit ad longum tempus. 2. 234. 2

Electio.

Jurare tenetur electus à iudice, vel litigante, ut explicet ex præcepto legis quòd sibi visum fuerit. 2. 217. 4

Fidejussio.

Juramento confirmatur fidejussio prohibita accedere promissioni dotis restituendæ. 1. 369. 16

Juramento præstito an possit dari fidejussor in plus quàm fuerit principalis obligatio. 1. 387. 6

Juramentum si contineat promissionem non mutandam, aut non fidejubendi, non est obligatorium. 1. 343. 18

ratione *Juramenti* an mittat fidejussor beneficium executionis. 1. 331. 8

Fidelitas.

Jurare fidelitatem Domino debet novus vasallus. 1. 338. 14

Juramentum fidelitatis quare ab hærede vasalli repetendum. 1. 337. 12

Juramentum fidelitatis potest per procuratorem præstari. 1. 339. 19

Juramentum fidelitatis remittitur propter delictum ejus, cui præstitum est. 1. 325. 16

Juramentum remittitur subditis tantum, si princeps propter delictum privetur regno. *ibid.* 17

Formalitas.

Juramento non confirmatur actus deficiens in forma. 1. 387. 4

Gravamen.

qui *Jurat* alteri nullum gravamen inferre, an possit jure eum in judicio, vel extrà, convenire. 1. 334. 19

Illicitum.

Juramentum illicitum est peccatum, & non implendum. 1. 342. 15

de *Juramento*, quo res illicita promittitur, quando mortalem aut venialem culpam inducat. *ibid.* 16

Impuberis.

Juramentum quatenus obliget impuberem. 1. 162. 4

Juramento potest se obligare impubes proximus pubertati, & doli capax. 1. 392. 5

Instrumentum.

Juramentum instrumentis inferri non debet à notario, nisi de voluntate partium. 1. 9. 43

Invalidus actus.

Juramentum confirmat actum aliàs invalidum. 1. 6. 25

Juramentum operatur, ut actus valeat eo modo, quo valere potest. 1. 134. 18

Juramentum actui appositum habet vim ut valeat omnimodò meliori modo. 1. 387. 2

Judicio fisci.

Juramentum de sistendo in judicio quomodo intelligendum. 1. 327. 30

Judiciale.

ad *Juramentum*, cum quis à iudice eligitur, an sit pars citanda. 2. 218. 5

Jura-

| | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><i>Iuramentum</i> alicui delatum censetur etiam heredi eius delatum I. 338. 17 à <i>Iuramenti</i> delatione absolutus an iterum accusari possit. 2. 203. 5</p> <p style="text-align: center;"><i>Iurisdictio.</i></p> <p><i>Iuramento</i> confirmatum pactum jurisdictionis prorogata, etiam ante litem contestatam excludit penitentiam. 1. 332. 12</p> <p style="text-align: center;"><i>Iustum.</i></p> <p><i>Iuramentum</i> cui deficit iustitiæ comès, an verè sit perjurium: I. 344. 21</p> <p style="text-align: center;"><i>Liberatorium.</i></p> <p><i>Iuramento</i> præstito, si fiat liberatio, quid operetur. 2. 224. 1</p> <p style="text-align: center;"><i>Litterarum obligatio.</i></p> <p><i>Iuramentum</i> litterarum obligationi subiectum non impedit exceptionem non numeratæ pecuniæ. I. 8. 35</p> <p style="text-align: center;"><i>In litem.</i></p> <p><i>Iuratur</i> in litem contra non conficientem inventarium. I. 32. 24 <i>Iuratur</i> in litem adversus tutorem non conficientem inventarium propter dolum præsumptum. 2. 228. 5</p> <p style="text-align: center;"><i>Magnum.</i></p> <p><i>Iusiurandum</i> magnum: I. 315. 11 <i>Mali promissorium.</i></p> <p><i>Iuramentum</i> promissorium mali detestandum. I. 342. 15</p> <p><i>Iuramentum</i> malum implens duplex committit malum. I. 342. 14.</p> <p><i>Iurans</i> malè se facturum quod iustum est, si non præstat, bis peccat. I. 318. 22</p> <p style="text-align: center;"><i>Matrimonium.</i></p> <p><i>Iuramenti</i> delatio an admittatur, in casu matrimoniali. I. 155. & nu. 7 <i>Iuramento</i> potest constringi matrimonii libertas. I. 10. 51</p> <p><i>Iurans</i> aliquam accipere uxorem an teneatur contrahere cum ea matrimonium, si, cum ipsa dives sit, nolit ei dotem assignare, I. 160. 6 licet sit <i>Iuramento</i> confirmatum matrimonium in metu contractum, tamen ipso iure non valet. I. 182. 1</p> <p style="text-align: center;"><i>Metu extortum.</i></p> <p><i>Iuramentum</i> de nuptiis contrahendis à lege remittitur. I. 328. 33 <i>Iuramentum</i> metu extortum ante absolutionem obligat. I. 337. 6 <i>Iurare</i> per metum compulsus mortaliter peccat, si ante absolutionem iuramentum violat. I. 183. 4 <i>Iuramentum</i> metu præstitum valet, & idè absolutione indiget. I. 182. 2</p> <p style="text-align: center;"><i>Minor.</i></p> <p>per <i>Iuramentum</i> minor efficitur major. I. 402. 11 <i>Iurans</i> minor contractum an videatur per hoc renunciare beneficio ætatis, & l. 2. Cod. de rescind. vendit. I. 402. 9 per <i>Iuramentum</i> minoris dolo adversarii extortum non tollitur restitutio in integrum. I. 401. 3 <i>Iuramentum</i> minoris contractui, in quo enormiter læsus est. I. 328. 39</p> <p style="text-align: center;"><i>Mutum.</i></p> <p><i>Vide supra</i> eodem in FIDEIUSSIO. <i>Numeratio futura.</i></p> <p>non obstante, <i>Iuramento</i> contractus de futura numeratione apposit exceptio de numerata pecunia opponi potest: I. 327. 31</p> <p style="text-align: center;"><i>Obligatio.</i></p> <p><i>Iurata</i> obligatio plures sortitur effectis quàm simplex. I. 320. 2</p> <p style="text-align: center;"><i>Obedientia.</i></p> <p><i>Iuramentum</i> obedientiæ taciti remittitur, si revocentur statuta collegii vel religionis alicujus. I. 325. 18</p> | <p style="text-align: center;"><i>Pactio.</i></p> <p><i>Iuramento</i> præstito pactio confirmat filius pacifcens cum patre, eo modo, quo traditur in c. quamvis pactum, de pactis in secutos, I. 392. 1 <i>Iuramento</i> confirmatur pactum dotale quo pater pollicetur ex æquis portionibus filios institutum. I. 389. 3 <i>Iuramento</i> an confirmetur pactum legis commisionia in pignoribus. I. 372. 5 <i>Iurato</i> pacto redimendi an præscribatur. 2. 62. 7 <i>Iurato</i> pacto partium non obstante, an pereat triennio instantia. I. 359. 9 <i>Iuratum</i> pactum immutabile est. I. 6. 26 <i>Iuratum</i> pactum ita servandum, ut nulla exceptio possit opponi. I. 401. 6</p> <p style="text-align: center;"><i>Personale.</i></p> <p><i>Iuramentum</i> est personale ex parte jurantis, non ita ex parte eius cui iuratum est. I. 337. 7 <i>Iuramentum</i> præstitum alicui an transeat ad successores jurantis. I. 78. 2</p> <p style="text-align: center;"><i>Pollicitatio.</i></p> <p><i>Iuramentum</i> an operetur, quod ex pollicitatione oritur iure civili obligatio, & actio detur. I. 383. 27</p> <p style="text-align: center;"><i>Probatoria solemnitas.</i></p> <p><i>Iuramento</i> non confirmatur actus deficiens ratione solemnitatis probatoriæ. I. 386. 1</p> <p style="text-align: center;"><i>Procuratores.</i></p> <p><i>Iuramento</i> promittens non revocare procuratorem, si eum revocaverit, revocatio tenet. I. 364. 3</p> <p style="text-align: center;"><i>Prodigus.</i></p> <p><i>Iuramento</i> prodigi an confirmetur contractus, alioquin cum prodigo prohibitus. I. 374. 11</p> <p style="text-align: center;"><i>Circa prohibita.</i></p> <p><i>Iuramento</i> non confirmatur contractus à lege in odium creditoris prohibitus, licet ipsum iuramentum sit servandum. I. 370. 1 <i>Iuramentum</i> adè confirmat contractum ob privatum favorem prohibitum, ut non tantum sit ipsum servandum, sed ipse contractus. I. 361. 17 <i>Iuramentum</i> an habeat hanc vim confirmandi contractum prohibitum à lege civili, quod lex ipsa hanc confirmationem expressim impedit. I. 362. 18 an <i>Iuramento</i> confirmetur contractus favore debitoris prohibitus; concepta tamen prohibitione in personam creditoris. I. 374. 9 <i>Iuramento</i> non confirmatur contractus ratione materiæ prohibitus. I. 387. 11 <i>Iuramentum</i> confirmat contractum prohibitum principaliter in favorem privatum. I. 360. 13 <i>Iuramentum</i> non confirmat actum prohibitum propter favorem publicum. I. 359. 1</p> <p style="text-align: center;"><i>Promissorium.</i></p> <p>in <i>Iurantis</i> promissoriis quandoque locum habet dispensatio. I. 323. 8 ex <i>Iuramento</i> promissorio an nascatur obligatio & actio, iure Pontificio. I. 321. 5</p> <p style="text-align: center;"><i>De Redeundo.</i></p> <p><i>Iuramento</i> præstito de redeundo, dimissus è carcere an teneatur redire. 2. 13. 7</p> <p style="text-align: center;"><i>Renunciatio.</i></p> <p><i>Iuramento</i> an confirmetur renunciatio & transactio futurorum alimentorum. I. 387. 12 <i>Iuramentum</i> quid efficiat in proprii domicilii renunciatione. 2. 535. 6 <i>Iuramentum</i> additum promissioni de renuncianda paterna hæreditate quid operetur I. 389. 5 <i>Iuramento</i> firmari potest renunciatio futuræ successionis. I. 388. 13 <i>Iurata</i> renunciatio hæreditatis paternæ non revocatur nativitate liberorum. I. 400. 11 cum <i>Iuramento</i> facta renunciatio successionis à filia, nullâ receptâ dote an valeat. I. 396. 6</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

- Iuramento* præstito pacificens cum patre filia an possit allegare juris ignorantiam. 1. 393. 6
- Iuramento* renuntians paternæ hæreditati filia, poterit petere portionem sibi à patre in testamento relictam. 1. 391. 10
- Iuramento* confirmata renuntiatio successionis à filia ingrediente monasterium, an rescindi possit à monasterio causa gravissimæ læsionis. 1. 396. 6
- Iuramentum* metu vel dolo extortum non confirmat pactum istud, quo paterna hæreditas renuntiat. 1. 401. 2.
- Reale.*
- Iuramentum* in rem præstitum, ad successores pertinet, licet simpliciter & sine mentione successorum juratum sit. 1. 337. 9
- Reverentia.*
- Iuramentum* reverentiæ contrarium turpe. 1. 354. 15
- Circa revocabilia.*
- Iuramento* excluditur pœnitentia in actibus aliis revocabilibus. 1. 6. 28
- Contra salutem æternam.*
- Iuramentum* salutis æternæ contrarium non est servandum. 1. 342. 13
- Simplicitas.*
- Iuramentum* ex simplicitate præstitum, vel à muliere, vel à rustico, vel à minore per judicem remitti debet. 1. 402. 10
- Solutio.*
- Iurans* solvere certam quantitatem an possit compensationem objicere. 1. 333. 15
- Sponsalia.*
- Iurata* sponsalia contrahens impubes non potest ab eis resilire. 1. 162. 3
- Statutum.*
- Iuratum* statutum non tollitur per generalem statutorum abrogationem. 1. 13. 60
- Stipulatio.*
- in *Iuramento* non potest confirmari stipulatio pœnalis matrimonii contrahendi. 1. 354. 10
- Suppletorium.*
- per *Iuramentum* non suppletur consensus defectus. 1. 387. 10
- Iuramentum* supplere non potest defectum substantiæ actus cui adhibetur. 1. 134. 17
- Iuramentum* suppletorium non defertur in casu matrimonii habenti semiplenam probationem. 1. 155. 8
- Temerarium.*
- Iuramenti* temerarii pœnæ. 1. 344. 22
- Iurare* citra necessitatem temeritas est. 1. 342. 8
- Testamentum.*
- Iuramentum* habet vim clausulæ codicillaris. 1. 134. 16
- Iuramentum* de testamento non revocando est contra bonos mores. 1. 10. 48
- Iuramentum* de testamento non revocando an valeat disputatur. *ibid.* 10. 49
- Iuratum* testamentum primum an possit revocari. 1. 6. 24
- Iuratum* testamentum, si duo vel tres testes adfuerint, valet ut codicilli. 1. 387. 3
- Iuratum* testamentum prius non tollitur per posterius æquè juratum. 1. 14. 63
- Iuramentum* hæredi à defuncto injunctum, à lege remitti potest. 1. 326. 23
- Testes.*
- Iuramento* præmissio respondisse testem quando præsumamus. 2. 217. 2
- Iuratus* respondere tenetur electus à litigante, vel à iudice in testem. *ibid.* 3.
- Transactio.*
- Iuramento* confirmatur transactio inutilis. 1. 135. 21
- Turpe.*
- Iuramento* non confirmantur ea quæ turpia sunt. 1. 354. 7
- Venditio.*
- Iuramentum* appositum venditioni efficit ut venditori scienti non sit necessariò denuncianda litis quæstio. 2. 370. 5
- Iurans* contractum venditionis an possit læsus ultra dimidiam agere ad pretium tantum. 1. 403. 16
- Iurans* venditor evictionem præstare anteneatur, si ipsi denunciatum non fuerit. 1. 332. 10
- Iurata* venditio & prior, an potior sit posteriore non jurata, sed tamen traditione firmata. 1. 330. 5
- Viduitas.*
- Iuramentum* viduitatis à lege remittitur. 1. 326. 24
- Usura.*
- Iuramentum* de usuris solvendis quatenus obliget. 1. 371. 4
- Iuramentum* de usuris solvendis, & non repetendis, non impedit quo minus repeti possint. 1. 370. 3
- Iurans* solvere usuras, an teneatur id iuramentum servare. 2. 2. 2
- Iuramentum* de usuris solvendis remitti potest. 1. 325. 15
- Iuramentum* de usuris solvendis à sæculari remitti potest. 1. 328. 38
- Effectus iuramenti.*
- ex *Iuramento* an de jure civili nascatur obligatio & actio. 1. 321. 6
- Iuramentum* naturam actus, cui adjicitur, sortitur. 1. 7. 29
- Iuramentum* sortitur naturam contractus cui adjicitur. 2. 370. 5
- Iuramentum* propriam & primordiale actus naturam, cui accedit sortitur. 1. 330. 1
- Iuramentum* habet vim duplicis & repetiti consensus. 1. 363. 23
- Iuramentum* obligare non solet, si deest consensus. 1. 401. 4
- Iuramenti* delatio non est propriè nec verè probatio. 2. 617. 3
- Iuramentum* comites suos habere debet. 1. 340. 2
- Interpretatio.*
- Iuramenti* interpretatio ad quem pertineat. 1. 329. 40
- Iuramenti* interpretatio fieri debet ex natura actus, cui adhibetur. 1. 327. 29
- Iuramenti* interpretatio fit secundum naturam actus cui adhibetur. 1. 366. 8
- Iuramentum* in interiori iudicio animæ semper intelligendum est, secundum jurantis mentem. 1. 335. 1
- Iuramenti* interpretatio facienda est secundum regulas juris, quoad iudicium exterius. *ibid.* n. 2
- Remissio.*
- Iusjurandum* potest remitti ab eo, cui præstitum fuit. 1. 323. 1
- Iuramenti* vinculum an possint remittere princeps, Imperator, vel leges civiles. 1. 325. 22
- Iuramentum* remitti potest à superiore. 1. 323. 2
- Absolutio.*
- à *Iuramento* absolvere, ut & à voto pœnali, an quilibet Prælati possit. 1. 329. 41
- à *Iuramento* absolutio, non à sæcularibus, sed ab Ecclesiasticis fieri debet. 1. 326. 27
- Iuramento* contrarius actus aliquando valet, licet agens sit perjurus. 1. 10. 45
- Iuranti* consuetudo indigna Christiano & periculosa. 1. 342. 9.
- Accrescendi.*
- Ius* accrescendi admittitur inter fideicommissarios. 1. 125. 4
- Ius* accrescendi an habeat locum in redituum distributione. 2. 344. 7
- Alendi.*
- Ius* alendi spurios pacto mutari non potest. 1. 281. 3
- Ap-

| | | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <i>Appellandi.</i> | | <i>Offerendi jus.</i> | |
| <i>Iuri appellandi ad superiorem non potest præscribi à subdito adversus superiorem, 1.528.10</i> | | <i>Iuri offerendi an præscribatur.</i> | 2.60.3 |
| <i>Canonicum.</i> | | <i>Iuri offerendi pretium, ad redimendum, an mala fide, vel ex certa scientia temporis præscribatur.</i> | 2.61.5 |
| <i>Ius Canonicum an jus divinum dici possit.</i> | 2.632.2 | <i>Patronatus jus.</i> | |
| <i>Iure Canonico an distinguantur bonæ fidei contractus à stricti juris conventionibus.</i> | 1.543.5 | <i>Ius patronatus Ecclesiasticum, matrimonio constante à marito acquisitum, communicatur uxori.</i> | 2.378.5 |
| <i>Civile.</i> | | <i>Ius patronatus in Ecclesia libera præscriptione à laicis acquiri non potest.</i> | 1.558.2 |
| <i>Ius civile auctoritate divina constat.</i> | 1.256.14 | <i>Ius patronatus quomodo à laicis præscribi possit, sine consensu Episcopi.</i> | <i>ibid. n. 1</i> |
| <i>Ius civile, quia iustum, observandum est; si iniustum, non æquè.</i> | 1.45.0 | <i>Ius patronatus præscribi à laicis potest in Ecclesia, quæ jus patronatus habet & olim habuit.</i> | 1.561.8 |
| <i>de Iure civili in ommissis standum est juri Pontificio.</i> | 1.381.22 | <i>Ius patronatus Ecclesiasticum ad hæredes, etiam extraneos, ex natura propria pertinet.</i> | 2.247.6 |
| <i>Iure civili quomodo puniantur blasphemi.</i> | 1.351.21 | <i>Ius patronatus Ecclesiasticum non potest per patronum in aliquem transferri, in præjudicium eorum, qui ad id, etsi hæredes non sint ex prima institutione vocantur.</i> | 2.248.10 |
| <i>Ius civile nec resistit, nec assistit stipulationi, quæ alteri per alterum fit.</i> | 1.379.14 | <i>Ius patronatus Ecclesiasticum non transit in patroni filium, qui ejus hæres non sit, etiam si fuerit patrono, & ejus filiis delatum.</i> | 2.247.7 |
| <i>Ius civile permittens patri & marito propria auctoritate occidere adulteros, hanc ipsam occasionem approbans consuetudo, est nulla.</i> | 1.257.22 | <i>Ius patronatus non pertinet ad filium institutum in legitima.</i> | <i>ibid. n. 9</i> |
| <i>Commune.</i> | | <i>Positivum.</i> | |
| <i>Ius commune nisi usu, vel nova lege comprobetur, nullius est momenti.</i> | 1.255.5 | <i>an Iuris positivi præcepta possint omitti, propter scandalum vitandum.</i> | 1.593.6 |
| <i>Divinum.</i> | | <i>Præscriptionis.</i> | |
| <i>Ius divinum quid dicatur.</i> | 2.632.2 | <i>an Iure præscriptionis possint alienari ea, quæ sunt restitutioni subjecta, jure fideicommissi primogenii, aut majoratus.</i> | 1.583.6 |
| <i>Ius divinum & ejus dispositio in distributione rerum Ecclesiasticarum.</i> | 1.50.5 | <i>Primogenitura.</i> | |
| <i>Iure divino & naturali prohibita an aliqua circumstantia fiant licita.</i> | 1.604.7 | <i>de Iure primogenituræ.</i> | 2.299.5.4 |
| <i>Iure divino & naturali an decimæ debeantur.</i> | 2.109.2 | <i>Primogenii.</i> | |
| <i>Iuris divini, vel naturalis quæ sunt, ea non potest Concilium mutare super vitandis criminosis excommunicatis.</i> | 1.421.12 | <i>Vide supra eodem in FIDEICOMMISSI.</i> | |
| <i>Fideicommissi jus.</i> | | <i>Principis.</i> | |
| <i>Iure fideicommissi primogenii, aut majoratus restitutioni subjecta an jure præscriptionis possint alienari.</i> | 1.583.6 | <i>de Iure principis in vectigalibus exigendis.</i> | 1.618.5. |
| <i>Gentilitia.</i> | | <i>Proprietatis.</i> | |
| <i>Iura gentilitia non subjacent restitutioni.</i> | 1.108.15 | <i>an Ius proprietatis det præscriptio præscribenti.</i> | 1.576.2 |
| <i>Gentium jura.</i> | | <i>Publicum.</i> | |
| <i>Iure gentium an sit inducta servitus contra ipsam naturam.</i> | 1.645.2 | <i>Ius publicum remitti non potest pacto privato.</i> | 1.359.2 |
| <i>Ius gentium qua ratione à naturali jure distinguatur.</i> | 1.647.4 | <i>Quæsitum.</i> | |
| <i>Humanum.</i> | | <i>Ius quæsitum alicui de jure civili potest princeps tollere.</i> | 1.296.11 |
| <i>Iuris humani ignorantia an habeat culpam.</i> | 1.548.8 | <i>Regale.</i> | |
| <i>quo Iure, humano ne, an divino, sit facienda pauperibus restitutio.</i> | 1.599.6 | <i>Ius Regale, quod Hispanis dicitur Alcavala, quid</i> | 1.616.1 |
| <i>Institutionis & substitutionis.</i> | | <i>Regium.</i> | |
| <i>Iure institutionis vel substitutionis hæredem esse quid referat.</i> | 1.90.1 | <i>Iure Regio fratres non admittuntur cum parentibus.</i> | 1.142.8 |
| <i>Italicum.</i> | | <i>Iure Regio quo tempore debeant recusari iudices summi prætorii & auditores.</i> | 2.617.3 |
| <i>Ius Italicum quid sit apud jurisconsult.</i> | 2.395.11 | <i>Iure regio quæ pœna adversus blasphemos.</i> | 1.351.22 |
| <i>Majoratus jus.</i> | | <i>Revocandi domum.</i> | |
| <i>Vide supra eodem in FIDEICOMMISSI.</i> | | <i>Ius revocandi domum quibus competat, cum apud iudices curiæ conveniuntur.</i> | 2.514.1 |
| <i>Moneta cudenda.</i> | | <i>Summum & strictum.</i> | |
| <i>Ius cudendi nummos ad quos pertineat.</i> | 1.771.1 | <i>Ius summum & strictum.</i> | 1.541.3 |
| <i>Naturale.</i> | | <i>Vetus.</i> | |
| <i>Ius naturale quid.</i> | 1.646.4 | <i>Iure veteri res Ecclesiarum non poterant alienari ad longum tempus, & sic nec ad decennium.</i> | 2.234.1 |
| <i>Ius naturale quatenus immutabile.</i> | 1.223.7 | <i>Iure veteri Ecclesia contra Ecclesiam præscribebat triginta annorum spatio.</i> | 1.523.1 |
| <i>Ius naturale an possit tolli in parte, vel ex causa.</i> | 1.645.3 | | |
| <i>Iuris naturalis in primarium & secundarium divisio reprehenditur.</i> | <i>ibid. *</i> | | |
| <i>Ius naturale quoad rationem juris non convenit brutis animalibus.</i> | 1.646.4 | | |
| <i>Ius naturale & divinum violare ne Præsuli quidem summo licet.</i> | 2.115.* | | |
| <i>Iure naturali divino & humano, licita est defensio.</i> | 1.711.1 | | |
| <i>Ius naturale & divinum interpretari an possit princeps.</i> | 2.114.8 | | |

- Iuris correctio non est admittenda nisi expressè constet.* 1.57.9
- Error.*
- de Iuris errore.* 1.547.6
- Iuris error an bonam fidem inducat in matrimonio quoad legitimationem prolis.* 1.262.9
- Iuris error bonam fidem producit, quoad fructuum acquisitionem.* 2.26.8
- Iuris error an excuset contrahentes incestas nuptias à penis.* 1.221.35
- Iuris error an in animæ iudicio præscriptionem impediatur.* 1.549.11
- Iuris error simul cum errore facti contingens an impediatur præscriptionem.* 1.550.13
- Iuris maxime dubii & perplexi error non impedit præscriptionem.* 1.550.12
- Præsumptio.*
- Iuris præsumptio aliquando nihil operatur, nisi qualitas controversa probetur.* 1.64.10
- Iuris præsumptio transfert in adversarium onus probationis, etiam si sit reus.* 2.177.1
- Iuris & de iure præsumptio admittit in contrarium confessionem illius, pro quo præsumitur.* 1.380.21
- Privilegium.*
- Iuris privilegio an renunciari possit.* 1.358.28
- Iuris plurimum quandoque habet possessio, quandoque plurimum facti.* 1.522.6
- Ius sibi dicens propria auctoritate lucrum legale admittit.* 1.256.11
- Ius & iustitiam venalia esse non debere.* 1.609.1*
- juxta Iura & leges iudicandum, non ex arbitrio voluntatis domesticæ.* 2.4.6
- Iura & actiones an veniant appellatione bonorum.* 1.67.1
- Iurisconsulti contra Grammaticos defensi.* 1.2.6
- Iurisconsulti aliter, aliter Theologi accipiunt culpæ verbum.* 1.548.9
- Iurisdictio est jus incorporale & individuum.* 2.688.1
- Iurisdictio quomodo transferatur.* 2.498.10
- Alienatio.*
- Iurisdictio alienatio aut reipublicæ quæ non comprehendat.* 1.364.5
- Concessio.*
- Iurisdictio an concessa videatur à principe, in castri donati, aut venditi augmento.* 2.502.8
- Iurisdictio an censeatur concessa, si rex concedat alicui castrum.* 2.498.10
- Iurisdictio concessio an sit favorabilis.* *ibid.**
- Iurisdictio à principe concessa in aliquo castro an extendi debeat ad ipsius castri augmentum.* 2.500.1
- Præscriptio.*
- Iurisdictio, merum & mixtum imperium, in præjudicium principis non acquiruntur minori tempore, quam eo cuius initium hominum memoriam excedit.* 1.530.3
- Iurisdictio & mixtum imperium præscriptione possunt acquiri.* 1.529.1
- Iurisdictio in præjudicium inferioris à principe præscribitur tempore ordinario.* 1.531.5
- Civilis.*
- Iurisdictio civilis, ut & potestas temporalis, penes ipsam Rempubl. est, & apud eos quibus ipsa id muneris commiserit, in quo ab Ecclesiastica differt.* 2.493.2
- Omnimoda.*
- Iurisdictio omnimoda qui concedit, an merum & mixtum imperium concessisse videatur.* 2.498.10
- Spiritualis.*
- Iurisdictio spiritualis & temporalis differentia,*
- & an Clericorum exemptio à potestate iudicis secularis sit jure divino vel humano instituta.* 2.631.1
- Suprema.*
- Iurisdictio suprema, quam Majoriam dicimus, non censetur ullo casu à Rege in alium translata.* 2.507.1
- Temporalis.*
- Iurisdictio temporalis & secularis ab Ecclesiastica distinguitur.* 2.493.10
- Iurisdictio temporalem an habeat summus Pontifex Romanus.* 1.640.7
- Voluntaria.*
- Iurisdictio voluntaria an delegari valeat.* 2.383.6
- Iurisdictio voluntaria an possit extra territorium exerceri.* 2.384.8
- Iurisdictio voluntaria exercetur aliquando extra territorium.* 1.293.44
- Iurisdictio non censetur attributa arbitris, etiam si illorum iudiciis & definitioni ex lege competat summaria executio.* 2.214.2
- Iurisdictio habens in aliquot oppidis, an habeat aliquod jus in pascuis publicis ratione ipsius iurisdictionis.* 2.663.1
- Iurisdictio pluribus jure domini in eodem territorio competens, quo pacto sit exercenda.* 2.689.1
- Iurisdictio habentes nobiles an habeant jus hoc, ut ad eosdem possit à iudicibus ordinariis appellari.* 2.510.6
- Iurisdictio, quæ pluribus communis est, commoda & emolumenta qualiter sint dividenda.* 2.689.2
- Hæreditas.*
- Iusta hæreditas.* 1.2.15
- Ignorantia.*
- Iusta ignorantia qua ratione excuset à peccato, & ejus poena.* 1.469.12
- Iusta ignorantia qualiter excuset à peccato quod ratione illius alioquin contrahitur.* 1.470.13
- Sententia.*
- Iusta sententia quæ.* 1.2.11
- Iusta sententia nullomodo in testamenti definitione intelligatur.* 1.3.19
- Uxor.*
- Iusta uxor.* 1.2.16
- Iustitia comes est juramenti.* 1.342.12
- Iustitia commutativa à distributiva differt.* 1.622.1
- Iustitiam publicam non potest princeps lædere sua indulgentia.* 1.224.16
- ad Iustificacionem quæ sint necessaria, nemo solis viribus naturalibus absque speciali Dei auxilio efficere potest.* 1.428.3
- Iustum quid, 1. 3. 18. & de ejus significatione.* 1.645.6
- Iustum an possit utrimque esse bellum.* 1.645.6
- Iustum bellum est, quod sit ad defensionem, vel vindictam, vel punitionem.* 1.635.3
- Iustum bellum non tantum dicitur ex auctoritate indigentis, sed ex causa.* *ibid., 2.*
- Iusto pretio vendens, cum sciat decretum esse à senatu quod minoris vendendum sit, tenetur emptori ad interesse.* 1.614.6
- Iuste an puniatur peccatum, quod per ignorantiam contingit.* 1.474.17
- Iustus filius.* 1.2.17
- Juvenalis locus ex Satyra nona explicatus.* 1.2.61.10.
- de Juvenio.* 2.444.11
- Juvenis causa dispensat Episcopus, ut is qui incestum commisit, possit exigere debitum conjugale.* 1.240.6

K.

Kalendarium veteres appellabant librum, quo usurarum ratio habetur. 2.3.27.6
 Kυεσι ελινοου verba quomodo Latine pronuncianda, & alia quedam. 2.484. cap. 22*

L.

Lactantii Firmiani opera. 2.450.8
 an *Lactare* liberos Reginis fuit probrosum. 1.283.20
 ob *Lasa* majestatis humanæ crimen, sicut & divines, nepotes delinquentis afficiuntur pœna, quæ per legem filiis inflicta est. 2.190.2
Lesio Ecclesiæ quanta & qualis sit judicis arbitrio definienda est. 2.27.11*
 ob *Lesionem* minimam quando detur Ecclesiis in integrum restitutio. *ibid.*
Lesus minor in renunciatione beneficii Ecclesiastici restituendus est, etiam postquam beneficium alteri fuerit collatum. 2.350.1
Lesionem ultra dimidiam justii pretii vera considerandi ratio. 2.159.8
 an *Lesio* ultra dimidiam, qua inducitur facilitate, eadem inducatur renuntiatio. 2.164.3*
Lesio intra justii pretii dimidiam in animæ judicio, donatio non præsumitur, imò reparanda, & restitutione tollenda est. 2.168.11
 licet *Lesio* dimidiam justii pretii excefferit, tamen minor & Ecclesia restituantur in integrum. 2.27.11
Lesio ultra dimidiam in gravissimo excessu contingens, non comprehenditur sub speciali renunciatione, nec juramento, his non obstantibus erat compensanda. 2.165.5
Lesio enormissima an faciat locum l. 2. C. de rescind. vend. in contractu jurato. 1.402.8
Lesionis gravissimæ causa an rescindi possit à monasterio, renunciatio successionis facta cum juramento à filia religionem profitente. 1.396.6
 ad *Lesionis* restitutionem agere non potest is, qui vere scit tempore contractus justum rei valorem. 2.164.2

Absolutio.

Laicus in mortis articulo an possit absolvere ab excommunicatione. 1.478.9

Decima.

Laici an cogantur deferre decimas in clericorum horrea. 2.116.8*
Laicis non potest competere jus percipiendi decimas, aliter quàm ex privilegio. 2.112.5
Laici spoliati jure percipiendi decimas an sint ante omnia restituendi. 2.113.6
Laici an possint eximi à solutione decimarum privilegio Romani Pontificis. 2.116.9

Delictum.

Laicus qui simul cum clerico delictum commisit an possit sæculare judicium declinare. 2.644.1

Excommunicatio.

Laicus non potest excommunicare. 1.475.3

Forum competens.

Laicus sortitur forum Ecclesiasticum ratione juramenti. 1.338.16

Incestus.

Laici committentis incestum pœna. 1.216.2

Missæ.

Laici quando non sint admittendi ad Missarum solemniam. 1.503.4

Oblationes.

Laici quandoque coguntur sacerdotibus oblationes exhibere. 2.111.3

Accusatio.

Laicus vel clericus absque protestatione, criminali judicio aliquem accusans, irregularis est, si accusatus à judice occidatur. 1.703.1
Lamperiani hæretici unde dicti. 2.453.12
 si ex *Lapidis* ictu in lusu licito quis vulneratus mortuus fuerit, quid juris. 1.699.6
Lapidem jurare quid sit. 1.317.21
Lana indefinitè legata, lana tincta non continetur. 2.84.9
Lana legatum an contineat eas, quas testator venales habet. 2.171.1
Lana obligatio comprehendit etiam venale, non apposta certi loci restrictione. *ibid.* n. 2
 de *Lapicidinis*. 2.665.3
 per osculum per *Lasciviam* datum uxori domini, feudum admittitur. 1.251.4
Lateranense Concilium quid statuat de decimis. 2.112.5*
Lateranensis Synodus quid statuat de blasphemis. 1.350.19
Latine & Græcè quibus dictionibus significantur falsi nummi. 1.771.2
Latini denarii valor. 1.721.7
 apud *Latinos* quid significet furca. 2.401.1
Latini liberti. 2.393.7
Latissima culpa an efficiat quem irregularem. 1.710.9

Latro publicus potest extrahi ab Ecclesia. 2.263.18

Latrocinium quibus nationibus non videatur iniquum. 1.227.12

à *Latronibus* & piratis capta non efficiuntur capientium. 1.649.8

*Lectio*nis solemnitate destitutum testamentum inter liberos valet. 1.66.18

*Lectio*nem probare non est necesse, si testamentum nuncupativum probetur. 1.66.19

Lectura instrumenti præsumitur ex clausula, actum coram me notario & infra scripta. 1.66.17

Lectura testamenti non est necessaria, quoad legata ad pias causas. 1.66.20

Legalis cognatio an sit perpetua. l. 210. 3. & qualiter contrahatur. 1.210.1

verbum *Lego* adjectum universitati bonorum an inducat hæredis institutionem. 1.125.5

Legata exequata fideicommissis sunt. 1.112.3

Quibus legatur.

Augusto, Augustæ.

Legatum Augusto vel Augustæ relictum quoad effectum valdè differt. 1.78.6

Collegio Canonorum.

Legatum collegio Canonorum in Canonicos dividitur. 1.80.19

Legatum Canonicis relictum collegio Canonorum acquiritur, non Ecclesiæ. 1.79.18

Creditori.

Legatum creditori relictum quando compensatur cum debito conventionali vel legali. 1.74.2

Ecclesiæ.

Legatum relictum Ecclesiæ divæ Mariæ, cui Ecclesiæ ex pluribus debeat. 1.13.2

de *Legati* privilegio pro Ecclesiæ fabrica relictum. 1.140.5*

Legatum ad Ecclesiæ ædificium non efficitur caducum ex eo quòd locus non fuerit ædificationi designatus. 1.42.19

- Episcopo.*
Legatum Episcopo factum an imputetur in canonicam portionem. I. 74. 4
- Filia.*
Legatum filiae à patre relictum, ne amplius ex bonis suis petat, non tollit ei petitionem dotis maternae. I. 75. 11
Legatus ducentis filiae si nupserit, centum verò si ingressa fuerit religionem, an ei proficenti religionem debeantur ducenta. z. 152. 9
Legatum ea conditione, si non nupserit, an liceat legatario nubenti, in conscientiae foro accipere. *ibid.* n. 10.
- Marito.*
Legatum marito ab uxore non imputatur in legale vel statutarium debitum. I. 74. 7
- Paroeciali.*
Legatum relictum paroeciali ecclesiae an imputetur in quartam eidem ecclesiae jure debitam. I. 75. 9
Legatum sacerdoti paroeciali cui relictum videatur. I. 79. 11
- Pauperibus.*
Legatum pauperibus, non adita hæreditate, per Episcopum, cæteris deficientibus, executionis mandandum. I. 135. 25
- Pralato.*
Legatum Pralato relictum an ecclesiae relictum videatur. I. 79. 12
- Puella virgini.*
Legatum puellae ut nubat, quale sit disputatur. I. 41. 15
Legatum virgini factum, si Titio nupserit, non amittit ipsa legataria, si alteri nubat, ex consensu patris. I. 189. 2
- Uxori.*
Legatum uxori relictum illi tantum debetur quæ uxor erat testamenti tempore. I. 78. 5
Legatum à marito uxori factum rectè illam admittit conditionem, si viduitatem servaverit. I. 193. 14
Legatum à marito uxori factum, si castè vixerit, amittitur, si ipsa secundo nubat. I. 193. 15
Legatum uxori à marito relictum an imputetur in arrhas. I. 74. 5
Legatum uxori à marito non imputatur in lucrum legale. I. 75. 8
- Quæ legari possint.*
Alienum.
Legatum rei alienæ etiam ab ignorante relictum consanguineis & conjunctis valet. I. 45. 5
Legatum rei alienæ sciente testatore factum an de Jure Canonico subsistat. *ibid.* n. 9
- Alimenta.*
Legatâ ad alimenta certâ quantitate si postea minor assignetur, diminuitur etiam per codicillos. I. 76. 14
- Annuum.*
Legatum annuum civitati vel ecclesiae relictum an finiatur centum annis. z. 329. 10
de Legato annuo ad vitam legatarii relicto. *ibid.* n. 9
Legatum annuum privato relictum morte ejus finitur. *ibid.* 10. *
Legatum annuum privatis relictum an finiatur centum annis. *ibid.*
Legatum annui redditus perpetui eodem pretio æstimatur quo æstimaretur si ejus venditio fieret. z. 329. 8
de Legati annui redditus perpetui, item alimentorum, ut usus fructus civitatis relictæ, æstimatione. *ibid.*
- Argentum.*
Legatum argenti, lanæ, an ea quæ testator venalia habebat, contineat. z. 171. 1
- Dos.*
Legatum pro dote alicujus puellæ quale sit, disputatur. I. 40. 14
Legatum dotis potest conferri in alterius voluntatem? I. 73. 22
Legatis à patre mille pro maritanda filia, & ea postea ab ipso patre nuptui datâ, constitutâ dote ex quingentis, an reliqua quingenta exigì possint. I. 76. 13
Legatum dotis quando solvendum. I. 41. 16. & 42. 18.
- Ecclesiastica.*
Legatum rei ecclesiae an valeat. I. 45. 6
- Fundus.*
Legato fundo simpliciter, vel parte fundi communis pro indiviso, non adjecto pronomine *meum*; veniet in legatum quod rei legatæ post testamentum accesserit. z. 501. 3
Legato fundo, qui certis est in testamento designatus limitibus, an veniat in legatum, quod post testamentum eidem fundo adjectum fuerit à testatore. z. 502. 7
Legato fundo, vel parte fundi communis pro indiviso, appposito pronomine *meum*, an veniat in legatum quod rei legatæ post testamentum accesserit. z. 501. 4
- Hæredis res.*
Legatum rei hæredis quem effectum habeat. I. 44. 3
- Lana.*
Vide supra eodem ARGENTUM.
- Omnia bona.*
Legatum omnium bonorum, vel rerum testatoris, aut frumenti, an ea quæ testator venalia habebat, contineat. z. 171. 1
Lego omnes res meas, an sit generalis, an verò universalis oratio. z. 81. 2
Legante testatore omnes res, quas domi habet, non censentur legatæ res, quas domi venales testator habebat, quod variè intelligitur. z. 172. 3
Pars tertia vel quarta bonorum.
Legatum tertiæ vel quartæ partis bonorum mobilium & immobilium particulare censetur, ac si certa res legata fuerit. z. 151. 5
- Penus.*
Legatum penus quid contineat. z. 173. 5
- Sepultura.*
Legata ad sepulturam debentur, etiam non adita hæreditate. I. 135. 27
- Tesseræ frumentaria.*
Legatum tesseræ explicatur. z. 394. 9
- Tribus.*
Legatum tribus apud Scævolum quam utilitatem liberto attulerit. *ibid.* n. 10
- Usus fructus.*
Legatum usus fructus Reipubl. relictum quomodo æstimetur. z. 329. 8*
Legatus usus fructus Titio & suis hæredibus quomodo dividatur. I. 89. 8
Legatum usus fructus omnium bonorum, hærede instituto post obitum usufructuarii, validum est, & inibi qualiter intelligendum. z. 152. 5
Legata solvere quis teneatur ubi heres quidam instituitur, alibi legato omnium bonorum usus fructus. z. 153. 7
- Forma legandi.*
Legatum quibus formulis olim fiebat. I. 111. 1
de verbo Lego. *ibid.*
- Sub conditione.*
Legatum amittitur impudicitia, si relictum sit sub conditione pudicitiae. I. 251. 6
in Legati conditione positi an censeantur positi in dispositione. I. 91. 7
Legatum conditionale acquiritur capaci tempore existentis conditionis. I. 34. 29
- In-

Indefinitè.
 in *Legatorum* materia quid operetur oratio indefinita. 2. 84. 9
Nutu.
Legatum an possit fieri nutu. 1. 69. 4
Verbis.
Legatum conceptum his verbis, Ut nihil exigat legatarius de bonis meis, an inducat compositionem. 1. 75. 10
De voluntate alterius.
Legatum in alterius voluntatem conferri expressè non potest, tacitè potest. 1. 70. 10
De ademptione legatorum.
Legata quibus Codicillis adimi possint. 1. 17. 78
 de *Legatorum* ademptione per secundum minus solemne testamentum, 1. 16. 77
Legatum rei traditione confirmatum à vivo testatore, an per eundem revocari possit. 1. 18. 82
Legatum revocatur tam per alienationem lucrosam, quam onerosam. 1. 24. 29
Dubium legatum.
 in *Legato* dubio an comprehendatur quod maximum est. 1. 43. 5
Pium Legatum.
Legatorum piorum favor. 1. 45. 2
Legata pia possunt ab hærede laico peti, etiam coram iudice Ecclesiastico. 1. 67. 22
Legata pia intra quod tempus exequenda sint. 1. 59. 9
Legata pia debentur ex testamento perfecto, ratione voluntatis, quamvis à *legata* profana processum non sit morte impediente. 1. 65. 4
Legati pia debentur non adita hereditate. 1. 135. 23
Legata pia an peti possint ex testamento minus solemniter. 1. 63. 4
Legatis piis duo testes sufficiunt ejus qualitaris, quam in testibus canones communiter exigunt. 1. 64. 11
Legata pia intra præstitutum tempus non solvens filius an legitimam perdat. 1. 48. 14
 de *Legato* dubio ad pias causas. 1. 43. 5
Profanum legatum.
Legatum profanum à pio in quo differat. 1. 71. 16
De Actionibus & Petitione.
Legatarius occupans rem sibi legatam an amittat jus, quod habet in jure. 2. 363. 7*
Legatariis ignorantibus an procedat responsum l. si suspecta, ff. de inoffic. 2. 548. 3
Legatario quæ competant actiones. 1. 112. 2
 in *Legatis* cui competit electio, hæredi an *Legatario*. 1. 43. 3
Legatarius ex testamento minus solemniter an aliquid juris in legato perendo habeat. 1. 61. 20
Legata in minus solemniter testamento relicta an in iudicio animæ debeantur. 1. 59. 9
Legatariis an noceat sententia lata contra hæredem scriptum. 2. 560. 2*
De Repudiatione.
Legatum an possit repudiarum in alicujus præjudicium. 1. 136. 30
De Legatis præstandis.
Legata quis præstet, si hæres extraneus non adeat hereditatem. *ibid.* 28
Legata ut debeantur, etiam hereditate non adita, an possit testator statuere. 1. 134. 15
Legata omnia debentur etiam hereditate non adita, tam pia quam profana, ex l. Tauri. 1. 136. 29
Legati actus an fiat ad rationem mensuræ, vel corporis certi & limitati, plurimum interest. 2. 503. 1
De Exceptionibus.
Legati compensatio cum debito quatenus admittatur. 1. 76. 17

D. Falcidia.
 ex *Legatis* pæn. libas falcidia deducitur. 1. 132. 7
Legata solvens, non et nra falcidiâ, non repetit quartam. 1. 378. 11
Legatum quod minus alicui detur impediens an teneatur ad restitutionem. 1. 626. 8
Legatus Romani Pontificis non habet jus avocandi causas ab inferioribus. 2. 27. 3
Legati non habent jus revocandi domum, pro contractibus tempore legationis factis. 2. 517. 2
Legatus, vel alii simile jus habentes, si cont. axe int. u. advenæ, an habeant jus revocandi domum. 2. 515. 3
 à *Legato* appellandum est ad delegantem. 2. 511. 8
 de *Lemonia* tribu. 2. 390. 3
De Filii Legitima.
Legitima filii in bonis patris tertia pars ex lege Tauri. 1. 108. 12
An tolli possit.
Legitima filiis debita an tolli possit lege humana. 1. 281. 5
An renunciari possit.
Legitima filius renuncia i non potest. 1. 359. 2
 à *Legitima* excluditur filius per renunciationem hæreditatis paternæ. 1. 397. 3
An gravari possit.
 quod in *Legitima* loci n. succedit ex statuto non debet magis gravari quam legitima. 1. 288. 11
Legitima pacto filiorum gravari potest. 1. 127. 5
 unius consensus in gravamine *Legitima* portionis non præjudicat alterius portioni. 1. 128. 8
 in *Legitima* gravamine partis consensus non nocet liberis in testamento avi. *ibid.* n. 9.
Legitima legitimati potest gravari à patre. 1. 187. 8. & 9
De relinquenda legitima.
Legitima institutionis titulo liberis relinquenda est. 1. 80. 1
 pro *Legitima* relictum an institutionem præ se ferat. 1. 87. 10
Legitimam filii an includat directa militaris, cui facta fuit. 1. 109. 18
Qui legitimam debeant.
Legitima an debeatur filiis, vivo patre, si is religionem profiteatur. 1. 36. 12
Legitimas suis liberis potest assignare pater post religionis profissionem. 1. 36. 13
Legitima debetur legitimato. 1. 187. 3
Legitimam monasterio debet monachus dum testatur. 1. 36. 9
Legitima ex clericis bonis à patre & fratribus peti potest. 1. 57. 10
Quibus Legitima gravetur, vel non.
Alienatione.
Legitima minui potest alienatione, ex titulo oneroso, & non fraudulento, facta. 1. 113. 19
Consensu liberorum.
Legitima potest adjici gravamen ex consensu liberorum. 1. 127. 6
Legitima portioni an possit apponi gravamen ex consensu filii. *ibid.* n. 2.
Donatione remuneratoria.
Legitima liberorum donatione, licet remuneratoria, minui non potest. 1. 55. 17
 quoad *Legitimam* tantum revocatur donatio facta filio, quem pater tunc unicum habebat, aliis postea susceptis liberis. 2. 129. 1
Modo adjecto.
Legitima filii gravari non potest per modum. 1. 178. 8

- Substitutione.*
Legitima gravari non potest directa substitutione à milite facta. 1. 109. 19
- Venditione.*
 si *Legitimam* minuat fraudulenta venditio facta à patre, potest per liberos revocari. 1. 113. 20
- Augmento Legitima.*
Legitima à patre filio tradita augetur, si patris patrimonium augetur. 1. 88. 1
- De Supplemento.*
Legitima supplementum petendum est. 1. 87. 11
Legitimam qui accepit à patre eo tempore integram, an possit post mortem patris petere eam suppleri sibi ex bonis postmodum acquisitis. 1. 392. 3
- De Præstatione & acceptione Legitimæ.*
Legitimam deducere potest filius ex fideicommissio restitucendo. 1. 287. 9
Legitima an sit deducenda ex una tantum re, vel ex omnibus hæreditariis rebus. 1. 123. 10
Legitimam & Trebellanicam deducit filius rogatus post diem hæreditatem restituere. 1. 117. 10
Legitima portio, & quarta Trebellianica quomodo deducuntur. 1. 131. 1
- De Imputatione in Legitimam.*
Debitum legale.
 in *Legitimam* non imputatur legale debitum. 1. 76. 12
- Donatio ob causam.*
 in *Legitimam* imputatur filio donatio facta ob causam. 1. 129. 15
 in *Legitimam* imputatur donatio facta filiosam ad consequendos sacros Ordines. *ibid.* n. 14
- Donatio invalida.*
 in *Legitimam* imputatur donatio invalida. 1. 128. 13
- Dos & Donatio propter nuptias.*
 in *Legitimam* imputatur dos & donatio propter nuptias. 1. 130. 16
- Donatio simplex.*
 in *Legitimam* non imputatur donatio simplex ab initio valida. 1. 128. 12
Legitima non imputatur donatio simplex ex lege Tauri. 1. 130. 18
- Melioratio.*
 in *Legitimam* an computetur melioratio. 1. 130. 17
- Militia.*
 in *Legitimam* imputantur militiae. 2. 378. 5
- Officia emptæ.*
 in *Legitimam* imputantur officia emptæ filio à patre, & conferuntur quoad æstimationem. *ibid.* 6.
- Patronatus.*
 in *Legitima* institutus filius non habet jus patronatus. 2. 248. 9
- De amissione legitime.*
 ut *Legitima* amittatur, si filius nuptias contrahat sine patris consensu, statuto effici non potest. 1. 190. 7
Legitima an amittatur ob non confectum inventarium. 1. 49. 15
Legitimam an amittit filius non solvens pia Legata intra tempus constitutum. 1. 48. 14. & 17
Legitima an privetur filius, si patris voluntatem quoad pia legata, non exequatur. 1. 48. 13
Legitima portione retentâ non potest patris hæreditatem repudiare filius. 1. 118. 19
- Definitio.*
Legitimatio quid sit. 1. 286. 1
- Divisio.*
Legitimatio triplex, plenissima, plenior, minus plena, quæ potius dispensatio dicitur. 1. 289. 19
- Differentia.*
Legitimatio in quo differat à dispensatione. 1. 286. 1. & 2.
Legitimatus quomodo differat ab eo, cum quo princeps dispensavit. 1. 291. 23
Legitimatio ex damnato coitu natorum magis dispensatio est, quam legitimatio. 1. 289. 16
- Petitio Legitimationis.*
Legitimationem filiorum petens quid principi indicare teneatur. 2. 138. 9
 in *Legitimationis* petitione an sit principi exprimentum, filium ex duplici adulterio natum. 1. 295. 3
 in *Legitimationis* petitione est principi exprimentum qualitas filii illegitimi. 1. 294. 1
 in *Legitimationis* petitione est designandus ipse gradus in quo commissus fuit incestus. 1. 295. 4
- Princeps Legitimationis.*
Legitimare potest princeps sibi subjectos extra territorium. 1. 293. 46
Legitimatio an possit à principe concedi sibi non subditis. *ibid.* n. 43
Legitimare an possit eos princeps qui legitimari ventantur. 1. 289. 17
- Rescriptum principis.*
Legitimatus per rescriptum an verè legitimus sit. 1. 288. 15
 in *Legitimationis* rescripto qualiter sit legum & canonum derogatio facienda. 1. 295. 7
- Effectus Legitimationis huius.*
Legitimatus rescripto principis an sit non tantum parentibus, sed & cognatis & agnatis legitimus effectus. 1. 297. 3
Legitimatus simpliciter ad omnia legitimatus censetur. 1. 286. 2
Legitimatus per dispensationem principis non succedit patri ab intestato, ut legitimus. 1. 287. 4
- De Delegato Principis.*
Legitimandi potestas à principe concessa non operatur, ut quis possit proprios filios legitimos efficere. 1. 294. 50
Legitimare ex principis concessione qui potest adulterinos & incestos filios an possit legitimare cum, qui simul & incestus & adulterinus sit. 1. 292. 34
Legitimandi spurios potestatem habens à principe an possit filias legitimas efficere. *ibid.* n. 29
Legitimandi potestas à principe concessa an sit favorabilis vel odiosa. 1. 291. 26
Legitimandi potestas à principe concessa non extenditur ad dispensationem. 1. 292. 36
- Papa Legitimat.*
Legitimare potest Papa omnes, etiam non sibi subditos. 1. 290. 20
Legitimare Papa non potest propriè, qui jure legitimari non possunt. 1. 289. 18
Legitimatus à Papa beneficia & sacerdotia obtinere potest. 1. 291. 25
- Regis Legitimat.*
Legitimare proprios filios an possit Rex. 1. 294. 49
- Subsequente matrimonio.*
Legitimatio ratione subsequents matrimonii est tantum de jure humano inducta. 1. 267. 21
- Qui legitimari possint.*
Adulterini.
Legitimare volens spurios poterit & legitimare adulterinos & incestos. 1. 292. 31
- Clericorum filii.*
Legitimatio à quo sit concedenda filio clerici, etiam in sacris constituti. 1. 294. 48
- Incestuosi.*
Legitimatus tanquam incestuosus non censetur legitimatus si tantum sit adulterinus. 1. 292. 38
 Nepo-

Nepotes.
Legitimato patre an nepotes ex avo censeantur legiti-
 mi. 1. 297. 7

Spurij.
Legitimato qui potest filios spurios ex principis
 commissione an possit filias legitimas efficere.
 1. 292. 29.

Praxis & forma Legitimandi.
Citatio.
 in *Legitimatione* non requiritur citatio successorum
 patris intestati, secus in dispensatione. 1.
 291. 24.

ad *Legitimationem*, quæ fit vivis parentibus, an
 sint citandi ipsorum parentum cognati & agnati.
 1. 295. 8.

Consensus parentum.
Legitimatio filiorum an exigat parentum & ipsorum
 filiorum consensum. 1. 265. 16

ad *Legitimationem*, quæ fit mortuis ipsis parentibus,
 an sint vocandi ipsi agnati vel cognati. 1.
 296. 10.

ad *Legitimationem* an sit vocandus substitutus sub
 ea conditione, si sine liberis institutus deces-
 serit. 1. 296. 9

Præscriptio.
Legitimatio illegitimatorum an præscriptione acquiratur.
 1. 528. 12

Subsequens matrimonium.
Legitimus per subsequens contractum matrimonium
 verè, non fictè, legitimus est. 1. 267. 30

Legitimus an fiat nepos ex filio præmortuo ex matri-
 monio inter avum & aviam contracto. 1. 267. 22

Legitimus venit appellatione legitimi in statutis,
 si per subsequens matrimonium legitimatur.
 1. 288. 14

Legitimi non fiunt per subsequens matrimonium nati
 ex concubina Judæa vel Saracena. 1. 264. 6

Legitimus per subsequens matrimonium an sit di-
 cendus natus ex legitimo matrimonio. 1. 269. 37

Legitimari per subsequens matrimonium ita legiti-
 mantur, ut ad omnia legitimari censeantur. 1. 267. 25

de *Legitimationis*, quæ fit per subsequens matrimo-
 nium, effectu. 1. 269. 37

Effectus legitimationis.
Cardinalatus.
Legitimatio an concedatur quoad Cardinalium digni-
 tatem, & quoad prætorium Rotæ. 1. 297. 5

Donatio.
Legitimatio per subsequens matrimonium revocat do-
 nationem ex l. si unquam, C. de revoc. donat.
 1. 268. 36

Ecclesiastica.
Legitimare non potest princeps quoad Ecclesiastica:
 sicut nec Papa quoad temporalia. 1. 293. 47

Legitimus per subsequens matrimonium admittitur
 ad Ecclesiasticam emphyteusim. 1. 267. 27

Episcopatus.
Legitimus per subsequens matrimonium potest eligi
 in Episcopum. *ibid.* n. 28

Feuda.
Legitimus per subsequens matrimonium ad feuda
 admittitur. 1. 268. 33

Legitimandi potestatem à principe habens indefini-
 tè non potest etiam legitimare ad feuda.
 1. 291. 28

Ius Municipale.
Legitimus per subsequens matrimonium, etiam iuri-
 bus municipalibus, legitimus censetur. 1. 267. 29

Legitimas
Legitimato debetur legitima. 1. 287. 3
Legitimus an sit verè legitimus 1. 288. 13

Primogenitura.
Legitimus sper subsequens matrimonium an sit pri-
 mogenitus censendus, excluso fratre postea ex
 matrimonio legitimo ante secundum conjugium
 nato. 1. 268. 34

Retractus.
Legitimus rescripto principis admittitur ad retra-
 ctum ex l. regia. 1. 297. 4

Legitimus per subsequens matrimonium ad retractum
 admittendus est. 1. 267. 26

Successio.
Legitimus succedit patri, in eo quod ei reliquit. 1.
 287. 7

Substitutio.
Legitimus excludit substitutum. 1. 265. 11

Testamentum.
Legitimus rescripto principis an possit agere contra
 patris testamentum. 2. 479. 1

Legitimo competit jus dicendi testamentum inofficio-
 sum vel nullum. 1. 287. 3

Interpretatio.
Legitimatio interpretanda est latè. *ibid.* n. 6.

Legitimatio prohibitorum jure legitimi, odiosa, idè
 strictè interpretanda. 1. 290. 21. & seq.

Retractio.
Legitimatio an retrahatur in alicujus præjudicium.
 1. 268. 35

Revocatio.
Legitimatio non revocatur ratione filiorum ingrati-
 tudinis. 1. 265. 17

Legitimus ex bona fide parentis verè legitimus est, &
 admittitur ad feuda. 1. 261. 3

Legitimi censentur quoad omnia nati ex nullo matri-
 monio, propter utriusque aut unius parentis bo-
 nam fidem. *ibid.* n. 2.

per *Legitimos* intelligit statutum legitimatos per re-
 scriptum principis. 1. 274. 17

Legitimus se allegans id probare debet. 1.
 269. 1

Legitimus in dubio quis non præsumitur. 1.
 666. 9

Legitimus successor non potest consequi rem alienari
 prohibitam, si ipse sit ex illis, in quos prohibita
 fuit alienatio. 1. 123. 12

Lex qualis esse debeat? 1. 489. 2

Leges inter arma non silent? 1. 181. 23

Lex eadem non convenit omnibus communitatibus aut
 civitatibus. 1. 490. 3

Civilis.
Lex civilis permittens patri & marito adulteros
 occidere, ipsam occisionem non probat. 1.
 257. 20

Leges civiles spuris alimenta denegantes sunt iniquæ,
 & idè à jure Canonico abrogatæ. 1. 282. 8

Lex improbens consuetudinem an reprobare censeat-
 ur præteritam, vel futuram simul. 2. 342. 4

Lex civilis in judicio interiori animæ ligat, atque ser-
 vanda est. 1. 256. 13

Leges civiles an possint juramentum remittere. 1.
 325. 22

Lex civilis non potest matrimonia prohibere? 1.
 231. 30

Leges civiles præscriptionem inducentes cum mala fide,
 an possint procedere de jure Canonico. 1. 564. 4

Leges civiles præscriptionem cum mala fide inducentes
 an & in foro Pontificio exclusæ saltem in foro
 sæculari obtineant. 1. 566. 5

Lex civilis inducens solemnitatem testamentariam
 justa est. 1. 60. 12

Commisoria.
 ex *Legis* commissoria pacto dominium transfertur abs-
 que nova traditione 2. 319. 1

- Correctoria.*
Lex correctoria, aut odiosa, strictè interpretanda est. 1. 292. 39
- Divina.*
Lex Dei à Papa non potest mutari, sed interpretari. 1. 224. 11
Lex divina vetus politica Christi adventu expiravit. 1. 226. 2
- Domicilii lex.*
Lex domicilii mariti an habeat locum in bonis extra illud territorium. 1. 236. 11
Lex domicilii mariti an attendatur in divisione bonorum. 1. 235. 9
- Humana lex.*
Lex humana obligat transgressorem ad culpam, quandoque venialem, quandoque mortalem. 1. 617. 3
Lex humana aliquid prohibens, vel præcipiens, cum pœnæ adjectione, an obliget transgressorem ad culpam, quandoque mortalem, quandoque venialem. *ibid.* 2.
Lex humana, quæ præscriptionem inducit, an sit pœnalis. 1. 580. 3
Lex humana an possit tolli appellatio. 2. 604. 6
Leges humanas servare an princeps teneatur. 1. 412. 5
juxta Leges humanas perfecta præscriptio etiam in animæ judicio præscribentem defendit, quamvis ipse post completam præscriptionem habeat scientiam rei alienæ. 1. 579. 1
- Julia.*
Lex Julia de adulteriis patri licet filiam, & adulterum quemcumque occidere; marito tantum est permittum vilem adulterum occidere. 1. 255. 2
ante Legem Juliam de adulteriis an licuerit marito uxorem & adulterum in crimine deprehensos occidere. *ibid.* n. 1.
Legis Juliae Poppææ caput unum ex Gellio. 1. 260. 5
- Mosaïca.*
Lex Mosaïca nusquam statuit pœnam mortis, nisi ubi ex transgressione legis culpa mortalis constitueretur. 1. 617. 3
- Naturalis.*
Lex naturæ à genibus multoties violata. 1. 227. 11
- Nova.*
Legem novam laturus apud Locrenses debebat eam ad populum circumposito cervici laqueo ferre. 1. 490. 3
- Papia.*
Lex Papia Poppæa à quo lata. 1. 260. 7
- Partita.*
Leges Partitæ & fori de Maravedinis & aliis Monetis loquentes, examinantur. 1. 762. 5
- Pœnalis.*
Lex purè pœnalis an ex seipsa inducat obligationem ad culpam mortalem. 1. 628. 6*
- Pompeia.*
Lex Pompeia de patriciis explicatur. 1. 682. 12
- Præsumpta.*
Lex à præsumptione locum habens in animæ judicio locum non habet. 1. 60. 6
Leges quædam Regiæ difficiles intellectu. 1. 190. 6
- Superioris.*
Legem superioris qui tollere non potest, poterit tamen pœnas addere. 1. 203. 21
- Vetus.*
Leges veteres non temerè mutari debent. 1. 489. 2
Legis veteris præcepta an cessaverint, possintve novâ lege iterum statui. 2. 107. 1
- Usucapionis.*
Lex quæ usucapionem introduxit iusta est. 1. 514. 5
ex Lex & iure judicandum, non arbitrio voluntatis domesticæ. 2. 4. 6
- in *Legibus municipalibus* posita oratio infinita quid operetur. 2. 83. 8
Legislator similis naturæ & medico est. 1. 489. 2*
quon Lex nominatim exprimi vult, id non præsumitur expressum. 1. 14. 62
Legum intellectus vide supra in INTELLECTUS.
Legis quoties, Cod. de rei vendicat. decitio habet locum in Ecclesia & Ecclesiasticis personis vendentib. 2. 250. 4
Lex diffamari, C. de ingen. & manum. quid diffamatur à 1. si contendat, ff. de fidejussor. 2. 26. 3
an Lex 1. Cod. de donation. quæ sub modo, habeat locum contra Ecclesiam donatariam. 2. 88. 6
leges Regiæ de Monetis loquentes explicantur. 1. 747. 1. & conciliantur. 1. 748. 2
ante ex Lexe Regiæ instrumentum non liquidum executionem paratam habebat. 2. 209. 1
Lex regia 6. tit. 11. part. 3. explicatur. 1. 191. 9
per Legem Tauri debentur omnia legata, tam profana, quam pia, etiam hæreditate non adita. 1. 136. 29
de Leonis Papæ epistola. 2. 437. 6
Leonem in domo habens an sit irregularis, si eo hominem occiderit. 1. 702. 11
Leprosus qui ab alio vocatur injuriâ afficitur 2. 72. 2
Leuca an dictio Gallica sit. 2. 255. 5
Lentulus discipulus diaboli. 2. 447. 3
Libella quod genus nummi. 1. 72. 8
Libellus qualiter concipiatur ad legatum, cui fuit addita pœna. 1. 125. 13
Libellus ad sententiæ prosecutionem quomodo formandus. 1. 115. 3
de Libello famoso quid statuunt leges Regiæ. 2. 74. 7
Liber capitularium. 1. 733. 7
Libri Esdræ, Hester, Judith, an fuerint apud Hebræos canonici. 2. 421. 5
Libri rationum quam probationem faciant. 2. 599. 8
de Libo qui dicitur transicus sanctæ Mariæ. 2. 448. 5
cum Libera administratione mandatum habens non potest petere in integrum restitutionem sine mandato speciali. 2. 40. 3
Liberatione legata à reddendis rationibus, & ab actione præteritæ administrationis, an censeantur reliqua remissa. 2. 225. 2
Liberatio à reddendis rationibus, vel ab actione facturæ administrationis, quid operetur. 2. 226. 3
de Liberatione quæ fit juramento præstito. 2. 225. 1*
- Liberatio* per transactionem contingens quid operetur? *ibi.*
Libertas dicitur causa pia. 1. 135. 24
Libertas & immunitas Ecclesiastica an idem sint. 2. 253. 1
Libertas a solvendis indictionibus quo tempore præscribitur. 1. 527. 9
Libertas testandi non potest à principe tolli. 1. 5. 7
Libertatis favore cogi potest socius, ut servum communem manumittat. 2. 354. 8*
Libertati quomodo adversus servitutem præscribitur. 1. 519. 10
Libertatem testandi tollere an sit contra jus naturale. 1. 5. 9
Libertas testandi non potest tolli pacto. 1. 5. 7
Liberi nati appellatione pendente super matrimonio legitimi sunt propter bonam fidem parentum. 1. 262. 7
Liberi nati ex concubina, etiam non retenta domi, efficiuntur legitimi, ratione sequentis matrimonii. 1. 264. 4
Li-

- Liberi nati ex coitu fornicario, qui poterat conjugalis esse si consensus accessisset, per subsequens matrimonium legitimi efficiuntur.* 1. 263. 1
- Liberi nati ex fornicario coitu, qui poterat conjugalis esse si consensus accessisset, fiunt per subsequens matrimonium legitimi, siue natiuitatis, siue conceptionis tempore parentes potuissent contrahere nuptias.* *ibid.* 2
- Liberi concepti ex matrimonio, etiam lite pendente, sunt legitimi ex bona fide parentum, quamvis parentes fuerint à iudice ob contumeliam excommunicati.* 1. 262. 6
- Liberi primi gradus non computant in Trebellianicam fructus perceptos ex hereditate ante moram.* 1. 116. 9
- Liberorum XII, numerus vacatione munerum etiam patrimonialium præstat.* 1. 259. 2
- Liberorum masculorum appellatione an veniant masculi ex fœm inis descendentes.* 1. 124. 17
- Liberorum procreatio præmia in republica habuit olim.* 1. 259. 1
- Liberorum natiuitate non revocatur jurata renunciatio paternæ successionis.* 1. 400. 11
- inter Liberos testamentum minus solemne valet, non quoad extraneos illis conjunctos.* 1. 63. 3. & 6
- Liberto quam utilitatem attulerit legatum tribus.* 2. 394. 10
- Liberti olim in tribu Romana censabantur, in eaque suffragium ferebant.* 2. 394. 8
- Liberti apud Romanos quod jus habuerint ex manumissione.* 2. 393. 7
- de Liberto centenatio.* 1. 732. 6*
- Libertini definitio.* 2. 395. 10*
- Libra quandoque non pondus, sed nummus est.* 1. 736. 3
- Libra qua ratione sit examinanda de jure.* 1. 736. 1
- Libra Romana quomodo differt à libra Attica.* 1. 720. 4
- Libra vetus quomodo dividatur.* *ibid.* 3.
- in Licentia actis quid accipiant singuli Doctores in Academia Salmanticensi.* 1. 760. 3*
- Licetum non est quod aliquo jure non prohibetur.* 1. 153. 10*
- Lignum curricula appellabatur apud veteres Latinos furca.* 2. 401. 1
- Linea paterna vel materna quos ex cognatione contineat.* 1. 211. 5
- Linguarium instrumentum pœnæ, quo lingua blasphemæ premitur.* 1. 351. 23
- non Liquere sibi de causa quando iudex pronunciare debeat.* 2. 6. 9*
- Liquido jurare quid?* 1. 336. 4
- Liquido ad illiquidum non fit compensatio.* 1. 335. 21
- Litteris Apostolicis an aliquando liceat non obedire.* 2. 652. 6
- Littera ad beneficium, cui cura animarum non incumbit, hoc expresso, quod curam habeat animarum, an jure valeant?* 2. 136. 6
- ante Litis contestationem proponenda est iudicis recusatio.* 2. 616. 2
- Litis contestatio quando interrumpat præscriptionem?* 1. 570. 4
- Lite etiam contestatâ uxor potest objicere viro, accusanti eam civiliter, exceptionem paris criminis.* 1. 252. 10
- Litis contestatio in casu appellationis an necessaria sit.* 1. 127. 1
- Litis ejusdem confors an possit sine speciali mandato petere in integrum restitutionem.* 2. 42. 6
- Lite pendente apud iudicium Ecclesiasticum clericus deum teni debet reclusus in carceribus.* 2. 643. 4
- Lite pendente super primo matrimonio quod nullum est, si aliud contrahatur, valet, etiam si alter è contrahentibus credat primum matrimonium validum.* 1. 187. 6
- Lite pendente inter fiscum & privatum, nequaquam est privatus ipse possessione rei, de qua agitur, privandus.* 2. 104. 9
- Litis defensor tertius, ad coadjuvandum admissus, assumere debet litem in eo statu, in quo erat.* 2. 548. 1
- Lite pendente super nobilitate, si quis exclusus à muneribus, quæ nobilibus conferri debent?* 2. 104. 11
- Lite pendente super nobilitate, quam dicimus Hidalguiam, an cogatur quis contribuere.* *ibid.*
- Litium finendarum causâ facta statuta an servanda sint, licet rigida aliquatenus.* 1. 566. 6
- Litigantes pertinaciter quomodo puniantur lege Regia.* 1. 763. 5*
- Litis sumptus arbitrio iudicis relinquuntur.* 2. 519. 7*
- Litiganti justè in iudicio non licet uti mendacio vel falsitate adversus dolum adversarii.* 2. 9. 1
- Litigiosa res quæ sit.* 2. 565. 6
- Dotalium rerum.*
- date Locationi rerum dotalium factæ per maritum quo pacto teneatur uxor.* 2. 230. 5
- Rerum Ecclesiasticarum.*
- Locatio in octo annos an sit illicita.* 2. 295. 6
- Locare ultra triennium non licet hodie res Ecclesiarum.* 2. 235. 4
- Locari possunt ad novem annos res Ecclesiarum, ex quibus toto triennio unicus percipitur fructus.* 2. 236. 6
- Locatio rerum Ecclesiæ quatenus à Prælato fieri possit?* 2. 230. 6
- si Locaverit Prælatus res Ecclesiæ ad longum tempus, non est perjurus, etiam si juraverit eas non alienare.* 2. 234. 2
- Locari ad vitam non possunt res Ecclesiarum.* *ibid.* 3
- Locationi factæ per prædecessorem non cogitur stare Prælatus.* 2. 230. 6
- Locatio facta ultra tempus permissum an valida sit, quoad triennium saltem.* 2. 235. 5
- Effectus locationis.*
- Locationis titulo an possit habere rem emptor, data die à venditore ad solutionem preterii.* 2. 295. 6
- in Locatione & conductione quoties adest hypotheca, non potest colonus expelli à successore singulari.* 2. 229. 3
- Locator an possit expellere conductorem ex causa necessitatis.* 2. 229. 4
- Locator conductorem potest expellere non solventem toto biennio, etiam si juraverit eum non expellere.* 1. 8. 36
- an in contractu Locationis admittenda sit l. Quoties, C. de rei vendic. administrat.* 2. 251. 8
- apud Locenses novam legem laturus debebat ad populum circumposito laqueo ferre.* 1. 490. 3*
- Locus est expressim commemorandus in publicis instrumentis.* 2. 588. 3
- à Loco ad tempus an bene argumentemur.* 2. 260. 14
- Locus contractus satis idoneus est, si reus ibidem reperitur, ut in eo tractetur de contractu rescindendo, atque ita de restitutione in integrum concedenda.* 2. 31. 1
- Longimanus dictus fuit pater Artaxerxis.* 2. 421. 5
- Longissimi temporis præscriptio non requirit scientiam ejus, contra quem præscribitur.* 1. 519. 11
- D. Lucas qua ratione scripserit Evangelium.* 2. 425. 9

- sine *Lucri* faciendi causa an fieri possit furum. 1.
 600.1
- U** *Lucrum* ex aliqua pecunia acquisitum sit com-
 mune, periculum verò ipsius imminet exer-
 centi negotia, pactio iniri non potest. 2.276.3
- ad** *Lucri* acquisitionem quoties necessarium est, al-
 terum ex duobus præmori, altero superstite,
 tunc ambobus simul extinctis deficit conditio
 lucri. 2.185.7
- Lucri* ubi jam ferè acquisiti resolutio sit præmo-
 riante altero ex duobus, qui tamen simul rui-
 na vel incendio perierint; adhuc obtinet con-
 ditio lucri, nec defecta censetur. 2.183.4
- Lucri* spe potest quis adjecta conditione invitari
 ad matrimonium contrahendum. 1.178.6
- Lucri* spe potest ita quis adjecto modo invitari ad
 contrahendum matrimonium, ut eo non con-
 tracto illud lucrum amittat. *ibid.* n. 7
- Lucri* acquisitio delata, si in matrimonio uxor de-
 cefferit, locum non habet viro & uxore simul
 ruina perentibus. 2.182.3
- Lucri* conditio ex causa dotis matrimonio rectè
 apponitur. 1.177.1
- Lucrorum* pars dimidia, jure Regio acquisita,
 non est filiis prioris conjugii reservanda. 1.
 192.10
- Lucra* matrimonio constante ex lege Regia delata,
 an possit alter conjux ex renunciatione repu-
 diare. 1.238.14
- an** *Lucrum* causa matrimonii alicui, ab alio, quam
 uxore datum, soluto matrimonio sit mariti
 vel uxoris. 1.178.10
- Lucra* matrimonio constante, viro & uxore coha-
 bitantibus acquisita, Regio jure ipsis commu-
 nia sunt. 1.237.7
- Lucra* constante putativo matrimonio acquisita, an
 sint viro & uxori communia. *ibid.* n. 8
- Lucrum* nuptiale non habet locum in nuptiis in-
 cestis. 1.221.37
- Lucra* sponsalitia soluto matrimonio quomodo di-
 videnda. 1.74.6
- licet de *Lucro* quod læsio abstulerit tractetur, ta-
 men minor quandoque restituitur. 2.35.2
- Lucro* privari damnum est. *ibid.* & an sit pœna. 1.
 178.9
- de** *Ludente* cum fœmina prægnante illicitè, ita ut
 abortus oriatur. 1.699.4
- Ludens* pecunia credita an teneatur promissam
 pecuniam lucranti solvere in animæ judicio.
 1.615.8
- de** *Ludente* qui non habet jus alienandi id, quod
 ludo apponit. 1.614.4*
- in** *Lusu* chartarum si aliquis fuerit occisus, quid
 juris. 1.700.9*
- se** *Ludi* & chartarum partes priores habere certò
 sciens, & augens sponsonem, num teneatur
 lucrum restituere. 1.614.5
- Ludo* etiam illicito acquisita non sunt in animæ
 judicio restituenda. 1.613.1
- si** in *Lusu* licito ex lapidis ictu quis vulneratus
 mortuus fuerit, quid juris. 1.699.6
- ad** *Ludum* qui alterum involuntarium atraxerit
 tenetur ad restitutionem. 1.615.7
- Ludus* sphaeræ apud Homerum exponitur. 1.700.7
- in** *Ludo* fraus commissa quando inducat obligatio-
 nem restituendi. 1.614.4
- Lupanaria* an tollenda sint. 1.155.10
- Lustrum* quid & unde dicatur. 2.80.5*
- Lutherus* in definitione excommunicationis repre-
 hensus. 1.409.9
- per** *Luxum* si quis in paupertatem incidat, an
 ob eam possint alienari res Ecclesia. 2.
 238.9
- M.
- M** *Academii* hæretici improbata doctrina. 2.
 433.2
- Machabaorum* libri. 2.425.7
- Macrocollum* quid significet. 2.580.2
- Magistratus* juramentum quandoque exigere po-
 test à cive ob bonum publicum. 1.341.5
- Magistratus* non potest prohibere, ut matrimo-
 nium cum alienigenis, aut certo hominum ge-
 nere non contrahatur. 1.231.32
- de** *Magistratum* ordinariorum & extraordinario-
 rum stipendiis & expensis. 2.509.5
- Magister* si discipulum castigans modum excessit,
 quatenus teneatur. 1.699.5*
- Magi* duo fratres quot mensibus regnaverint. 2.
 423.6
- Magnus* Artaxerxes Darius Mnemon quot annis
 obtinuerit imperium. *ibid.* & 424*
- Magnum* jusjurandum. 1.315.11
- Major* efficitur quis per juramentum. 1.402.11
- Major* sponsalia contrahens cum minore ab eis
 recedere nequit. 1.162.3
- Major* pars judicum prævalet. 2.12.6
- Major* summa ex proprietate sermonis minorem
 continet. 2.137.7*
- Majori* summæ affirmativæ inest minor. 2.11.5
- Majoribus* ætate adversus præscriptionem datur in-
 tegrum restitutio, ex causa justæ & probabi-
 lis ignorantia. 1.581.1
- Definitio & collatio.*
- Majoratus* dictio qualiter in regnis Hispaniæ acci-
 piatur. 2.297.2
- Majoratus* & funda an similia sint. 2.300.5*
- an** *Majoratus* sit dignitas quædam. *ibid.*
- Constitutio.*
- Majoratum* constituendi veniam à Rege petens an
 teneatur mentionem facere omnium filiorum
 quos habet, eorum numeram exprimens. 2.138.9
- Majoratum* institutiones an licitæ. 2.299.5
- Majoratus* conditionibus & legibus, principis licen-
 tia institutis, derogari potest principis rescri-
 pto. 2.304.1
- an** in *Majoratibus* absque regia scientia institutis
 obtineat constitutio l. 35. Tauri. 2.301.6
- Majoratus* bona ad unum tantum indivisa perti-
 nent. 2.298.3
- Alienatio.*
- ex** *Majoratus* causa facta alienationis prohibitio
 censetur perpetua. *ib.* n. 4
- Majoratus* rerum possessor, cum verè dominus sit;
 quare alienare non possit. 1.585.7
- Dotis datio.*
- Majoratus* titulo res subjæctæ restitutioni an possint
 ob dotem alienari. 2.308.10
- Fructus.*
- Majoratus* fructus ejus anni quo possessor mortem
 obierit, an pro rata temporis pertineant ad
 ejus hæredes. 2.100.14
- Melioratio.*
- de** *Majoratus* meliorationibus. 2.303.7
- Præscriptio.*
- Majoratus* jure restitutioni subjæctæ an jure præ-
 scriptionis alienari possint. 1.583.6
- Representatio.*
- in** *Majoratibus* an admittenda sit representatio. 2.
 678.12
- in** *Majoratibus* representat patrem filius. 2.
 676.10
- in** *Majoratu* neptis præfertur. *ibid.* n. 8
- Revocatio.*

| | | | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| | <i>Revocatio.</i> | | <i>De Locando.</i> | <i>ibid. n. 3</i> |
| <i>Majoratus</i> inter virum & uxorem constitutus an possit revocari. | 1.6.22 | | <i>Mandatum</i> ad locandas res Ecclesie non extenditur ultra triennium. | 2.235.4 |
| | <i>Successio.</i> | | <i>Matrimonii.</i> | |
| <i>Majoratus</i> bona ex ipsa propria dictionis significatione masculis deferuntur, exclusis feminis. | 2.299.5 | | <i>Mandatum</i> procuratoris ad matrimonium contrahendum etiam tacite revocatur. | 1.195.14 |
| <i>Majoria</i> jurisdictio non censetur ullo casu à Rege in alium translata. | 2.507.2 | | <i>Renunciandi.</i> | |
| <i>Mala</i> fides quocumque tempore ante perfectam præscriptionem contingens interruptit præscriptionem. | 1.569.2 | | <i>Mandatum</i> procuratoris ad renunciaandum beneficio Ecclesiastico, et si revocari possit, hæc tamen revocatio licet tacite fiat, est ipsi procuratori denuncianda. | <i>ibid. n. 15</i> |
| <i>Mala</i> fides defuncti non obstat hæredi bona fide præscribenti triginta annis. | 1.556.5 | | <i>Requisitorium.</i> | |
| cum <i>Mala</i> fide præscriptiones à jure civili introductæ an de jure Canonico procedant. | 1.564.4 | | de <i>Mandatis</i> requisitoriis. | 2.532.1 |
| <i>Mala</i> fides respectu unius an impediatur præscriptionem respectu alterius. | 1.553.7 | | <i>Speciale.</i> | |
| <i>Mala</i> fides quomodo præsumatur. | 1.552.4* | | <i>Mandatum</i> speciale sufficit ad petendum in integrum restitutionem; licet causa, in qua petenda est, non exprimat. | 2.40.2 |
| <i>Mala</i> fides præsumpta vel ficta ipsius defuncti non nocet hæredi. | 1.557.7 | | absque <i>Mandato</i> speciali potest incidenter postulari alterius nomine restitutio in integrum. | 2.39.1 |
| <i>Mala</i> fidei præsumptio an tollatur spatio triginta annorum. | 1.552.4 | | <i>Mandatum</i> speciale requiritur, ut procurator juret nomine Domini, & in ejus animam. | 2.589.8 |
| <i>Mala</i> fides non purgatur per statutum. | 1.567.10 | | <i>Mandatum</i> speciale an inducat clausula ratihabitionis. | 2.40.4 |
| an <i>Malam</i> fidem habeat qui percepit fructus ex re, quæ potest speciali auxilio in integrum restitutionis ab eo evinci. | 2.24.5 | | <i>De Clausulis.</i> | |
| <i>Maleficium</i> ne fiat, accipi aliquid justè non potest. | 1.611.6* | | in <i>Mandatis</i> quid operetur clausula ratihabitionis, & an ea inducat speciale mandatum, | <i>ibid.</i> |
| <i>Maleficii</i> & turpitudinis causa datum an sit necessario restituendum danti, qui in eadem turpitudine versatur, an pauperibus, vel an possit retineri ab accipiente. | 1.608.7 | | <i>Quibus modis mandatum finiatur.</i> | |
| <i>Maleficio</i> alterius an liceat uti ad opus bonum. | 1.318.23 | | <i>Mandatum</i> morte mandantis, re integra, finitur & ipso mandatario mortem ignorante. | 2.538.2 |
| <i>Maleficia</i> quo in sensu, sine & proposito distinguantur. | 1.676.3 | | <i>Mandatum</i> morte mandantis extinguitur, etiam si præstitum fuerit ad pias causas. | 2.93.16 |
| <i>Maleficia</i> distinguit voluntas in foro conscientie. | 1.219.16 | | <i>Mandatum</i> in re necessaria an morte mandantis expiret. | 2.538.2 |
| <i>Maleficia</i> distingui voluntate qualiter intelligendum. | 1.675.2 | | <i>Mandatum</i> revocatur solo verbo. | 1.5.4 |
| <i>Malitia</i> quid sit. | 1.199.4 | | <i>Mane</i> quid. | 2.462.9 |
| <i>Malitia</i> ætatem supplet. | 1.150.1 | | ubi <i>Manus</i> amputanda est in criminis pœnam, & delinquens unam tantum habet manum, quid agendum sit. | 2.198.5 |
| <i>Malitia</i> suppleta ætatem, an infans rectè contrahat matrimonium. | 1.199.6 | | in <i>Manumissione</i> quod jus habuerint liberti apud Romanos. | 2.393.7 |
| <i>Malitia</i> supplet ætatem jure canonum ad matrimonium requisitam. | <i>ibid. n. 4</i> | | <i>Manzeres</i> filii qui dicantur. | 1.276.4 |
| ex <i>Malis</i> duobus eligendum id quod minus nocet. | 1.590.4* & 241.10 | | de <i>Marachar</i> seu Amarsuane mense. | 2.456.4 |
| <i>Malum</i> minus sæpè tolerat Ecclesia, ut majus evitetur. | 1.152.7 | | <i>Maravedinus</i> quomodo dividatur. | 1.747.1 |
| <i>Mambres</i> & <i>Jannes</i> restiterunt Moyfi. | 2.449.5* | | <i>Maravedinorum</i> cognitio traditur ad plurium legum interpretationem. | 2.72.4 |
| <i>Mammilla</i> abscissio. | 1.709.8* | | <i>Aureus.</i> | |
| <i>De dispensatione.</i> | | | <i>Maravedinus</i> aureus cujus æstimationis & ponderis fuerit ante hæc tempora. | 1.761.4 |
| <i>Mandatum</i> dispensationis an pro dispensatione fit nondum dispensatione facta. | 1.225.22 | | <i>Bonus.</i> | |
| <i>Generale.</i> | | | <i>Maravedini</i> boni, & <i>Maravedini</i> aurei æstimatione. | 1.749.4 |
| <i>Mandato</i> generali quæ contineantur. | 2.175.9 | | <i>Maravedini</i> boni, aurei & communis alia initur æstimatione. | 1.750.6 |
| <i>Homicidii.</i> | | | <i>Castellanus.</i> | |
| de <i>Mandato</i> homicidii. | 1.685.2 | | <i>Maravedinus</i> Castellanus novus & antiquus, quomodo æstimetur, juxta unam opinionem. | 1.747.1 |
| <i>Mandans</i> aliquem occidi, pecunia conductis hominibus, an excommunicatione puniatur. | 2.258.10 | | <i>Maravedini</i> veteris cum novo collatio. | 1.748.3 |
| <i>Mandans</i> aliquem occidere quando & quomodo puniatur. | 1.680.9 | | <i>Maravedinis</i> nostris quomodo convenient asses Romanorum. | 1.718.3 |
| <i>Mandatum</i> tacitum homicidii facit quem irregularem. | 1.686.3 | | <i>Marcha</i> pondus quid sit. | 1.720.4 |
| <i>Juramenti.</i> | | | <i>Marcha</i> argenti æstimatio. | 1.759.1 |
| <i>Mandatum</i> ad jurandum de calumnia quale esse debeat. | 2.40.2 | | <i>Marchiones</i> an possint causas pendentes apud iudices inferiores ordinarios avocare. | 2.528.4 |
| <i>Cum Libera administratione.</i> | | | <i>Marchio</i> præscriptione acquirere non potest ne ad Regem appelletur. | 1.528.10 |
| <i>Mandatum</i> cum libera administratione habens non potest petere in integrum restitutionem | | | <i>Mare</i> quid significet. | 1.682.12* |

- de *Mareotide* lacu. 1.682.12
- Maria* virgo qualiter in matrimonium consenserit, ac virginitatem fuerit professa. 1.171.6
- Maria* Ecclesie si legatum relinquatur, cui Ecclesie ex pluribus debebitur. 1.43.2
- Accusatio.*
- Maritus* an possit accusare uxorem de adulterio si illius criminis conscius eam carnaliter cognoverit. 1.252.11
- Adulterium.*
- Marito* licet ex lege Regia quemcumque adulterum cum uxore deprehensum occidere, simul & ipsam uxorem propria auctoritate. 1.256.9
- an *Marito* licuerit uxorem & adulterum in crimine deprehensos ante legem Juliam de adulteriis occidere. 1.255.1
- Maritus* occidens propria auctoritate uxorem non acquirit dotem, nec arrhas. 1.256.10
- Maritus* occidens adulteros, lege Regia sibi à iuce traditos, an peccet mortaliter. 1.259.27
- Maritus* an possit licentiam propria auctoritate occidendi adulteros alteri committere. 1.255.6
- Alimenta.*
- Maritus* alere tenetur uxorem. 1.283.17
- Maritus* alere debet uxorem ægram dimissam, & eam ut forem habere. 1.248.26
- Cohabitatio.*
- Maritus* an licitè cohabitare valeat cum uxore adultera. 1.239.4
- Maritus* & uxor sunt cogendi simul cohabitare, auxilio etiam à iudice seculari petito. 1.234.1
- Communicatio.*
- Maritus* an possit licitè communicare cum uxore excommunicata. 1.414.9
- Conjugale debitum.*
- Maritus* licet possit uxori notoriè adulteræ negare conjugale debitum, non tamen potest eam à domo expellere absque sententia iudicis. 1.250.15
- Contractus.*
- sine *Mariti* consensu uxor non potest contrahere, ergo nec donare mortis causa poterit sine mariti consensu. 1.21.15
- Donatio.*
- Maritus* donando rem alienam bona fide, an transferat in uxorem usucapiendi conditionem. 1.550.13
- Dot.*
- Maritus* ad dotem putativam convenitur, ultra quam facere possit. 1.222.42
- Maritus* quando ratione dotis, non deductis necessariis alimentis, ab uxore conveniri potest. 1.525.4
- Maritus* in dote putativa solvenda non habet annuam dilationem. 1.222.40
- an *Maritus* re penitus extincta, etiam absque ejus culpa, tenebitur præcisè ad æstimationem. 2.623.5
- Maritus* an possit excludere ex jure fisci uxorem dotem repetentem, quæ nuptias incestas scienter contraxerit. 1.222.38
- Maritus* tenetur de periculo rerum dotalium æstimatorum. 2.622.4
- Expectatio.*
- Maritum* absentem expectare tenetur uxor. 1.242.3
- Expulsio.*
- Maritus* an possit expellere è domo uxorem propter dotem non solutam. 1.234.2
- Maritus* propria auctoritate expellens uxorem adulteram an acquirat dotis dominium. 1.250.17
- Fructus dotis.*
- Maritus* non lucratur fructus dotis putativæ. 1.222.41
- Maritus* fructus dotis percipiens an sit usurarius. 2.269.3
- Matrimonium.*
- Maritus* vel uxor non potest secundum matrimonium contrahere, licet primum carnali copula non sit consummatum. 1.242.5
- Officium.*
- Mariti* officium in uxorem notabile. 1.248.5
- Vagatio.*
- Maritum* vagabundum an teneatur uxor sequi. 1.235.7
- Maritum* sequi tenetur uxor, nisi aliter conventum. *ibid.* n. 5
- Venditio.*
- Maritus* tutò & liberè merces & alias res venales vendere potest, quamvis mulier habeat hypothecam ad bona mariti. 2.627.1*
- Marmore* indefinitè legato, non comprehendi imagines ex marmore factas. 2.84.9*
- Maropetitorum* Lusitanie summa. 2.72.4
- Marranus* quis dicatur. 1.673.8*
- Martius* primus mensis anni apud Romanos. 2.471.9
- Martyr* Græca dictio quid significet. 2.438.7
- de *Martyrum* historiis. *ibid.*
- Martyres* venerandos esse. *ibid.*
- Martyribus* quamvis licitum fuerit, cum fugere possint, in carceribus manere, ut pro fide occiderentur, nusquam tamen licuit seipsos occidere. 2.16.9
- Martyrium* Petri & Pauli Apostolorum. 2.429.12
- Mares* foeminis præferuntur, & inibi de illorum dignitate. 1.85.37
- per *Masculos* conservatur familia. 1.392.2
- Masculorum* liberorum appellatione an veniant masculi nati ex foeminis. 1.124.17
- Masculi* ex foeminis descendentes an veniant appellatione generationis, posteritatis, sobolis, progeniei, aut prolis. *ibid.* n. 16
- Masculorum* appellatione in privilegiis etiam foeminae comprehenduntur. 1.292.30
- Masculi* in feudis præferuntur foeminis. 1.89.3
- Masculi* quorum mentio fit in conditione, adhuc non censentur vocati ex testamento. 1.91.5
- Adulterium.*
- Mater* adultera à filio non potest occidi impunè. 1.256.7
- Alimenta.*
- an à *Matre* sint spurii alendi. 1.283.19
- de *Matre* vel sororibus non alendis an sit licitum juramentum. 1.183.5
- Legitima.*
- Mater* habet tertiam in bonis filii defuncti, quæ à patre habuit. 1.108.11
- Meretrix.*
- Mater* meretrix filiam meretricem exheredare non potest. 1.83.22
- Nuptia.*
- Matri* cum liberis nuptiæ à quibus concessæ. 1.227.10
- Mater* secundò nubens, atque etiam pater, tenentur filiis ex primo matrimonio susceptis, reservare lucra sibi ex illo matrimonio delata. 1.192.9

- Substitutio.*
Mater substituere pupillariter non potest. 1.98.18
Successio.
Matri quomodo succedat naturalis filius. 1.275.23
Matrem excludens statutum à successione filii intestati, existentibus fratribus, intelligitur de utrimque conjunctis cum aliis enim admittitur. 1.142.7
- Testimonium.*
Mater potest esse testis in causa matrimoniali. 1.302.22
- Tutela.*
Mater tutrix an possit in carcerem mitti pro pecunia filii debita. 1.356.24
Mater secundò nubens, non petito tutore filii, nec rationibus redditis, punitur jure civili. 1.192.8
de Matricibus & matricula. 2.580.2*
Materia ratione prohibitus contractus non confirmatur juramento. 1.387.11
in Materia necessaria vel impossibili indefinita æquipollet universali. 2.83.6
- Origo.*
Matrimonium à quo, & qua ratione fuerit institutum. 1.166.6
- Usus & Excellentia.*
Matrimonialium causarum excellentia. 1.300.1
- Etymon & definitio.*
Matrimonium unde dicatur, & ejus definitio. 1.163.1
Matrimonium est rei sacræ signum. 1.165.9
Matrimonium sacramentum est in remedium fornicationis. 2.132.10*
Matrimonium sacramentum est novæ legis. 1.165.2
Matrimonii sacramentum gratiam confert. *ibid.* num. 3
Matrimonii sacramenti substantia, forma, & materia. 1.166.8
Matrimonium qualiter sit legitimus actus, qui conditionem non recipit, nec diem. 1.166.3
Matrimonium est contractus nominatus. 1.231.34
Matrimonium est individuum vinculum, ex institutione divina. 1.165.8
Matrimonii vinculum est indissolubile, 2.38.8
Appellatione matrimonii qua veniant, vel non.
Matrimonium non dicitur quælibet maris & feminae conjunctio. 1.164.6
sub Matrimonii appellatione an contineantur sponsalia de præfenti, copula non secuta. *ibid.* num. 3
Matrimonii appellatione continetur etiam matrimonium sub solo consensu contractum. *ibid.* num. 2.
Matrimonium fieri dicuntur sponsalia per subarrationem. 1.158.3
- Differentia.*
Matrimonium differt ab ultima voluntate. 1.175.4
- Divisio.*
Matrimonium in legitimum ratum & consummatum distinguitur. 1.165.4
- Invitatio ad matrimonium.*
ad Matrimonium aliquis poterit invitari spe lucræ. 1.72.20. idque conditione apposita. 1.178.6
- De personis contrahentium.*
Alienigena.
Matrimonium ut cum alienigenis, aut certo genere hominum non contrahatur, non potest a magistratu prohiberi. 1.231.32
- Ebrius.*
Matrimonium non contrahit ebrius. 1.168.10
- Clericus.*
Matrimonium impedit sacer Ordo, & irritum facit. 1.205.1
- Concubina.*
Matrimonium in mortis articulo cum concubina contractum, propter instantem mortem, non est nullum. 1.182.28
- Criminosus.*
Matrimonium quo pacto impediatur crimen incestus. 1.201.4
- Filiafamilias.*
Matrimonium contrahens filia sine patris consensu an exheredari possit. 1.85.29
- Frigidus.*
Matrimonium non potest contrahere frigidus, licet senex & infirmus possit. 1.265.13
- Furiosus.*
Matrimonium non contrahit furiosus. 1.167.6
- Generandi impos.*
Matrimonium non potest contrahere qui generare non potest. 1.265.12
- Habiles.*
Matrimonium verum contrahitur inter duos habiles, licet eorum alter subesse impedimentum falso opinetur. 1.187.3
- Homicida.*
Matrimonium an impediatur homicidium presbyteri. 1.201.5
- Infans.*
Matrimonium an possit contrahere infans, malitia ætatem præveniente. 1.199.6
- Interpretes.*
Matrimonium sæpè per interpretem contrahitur. 1.196.3
- Mente captus.*
Matrimonium non contrahit mente captus. 1.176.9
- Meretrix.*
Matrimonium cum meretrice contrahens opus pium facit. 1.298.3
In mortali peccato existens.
Matrimonium non debet contrahi ab existente in peccato mortali, contractum tamen tenet. 1.200.1
- Perjurus.*
Matrimonium non potest contrahere perjurus, si tamen contrahat, contractus tenet. *ibid.* n. 2
- Procurator.*
Matrimonium contractum per procuratorem an sit Sacramentum. 1.166.5
Matrimonium potest alterius nomine contrahi per procuratorem ad id speciale mandatum habentis. 1.195.11
- Uxor.*
Matrimonium secundo non potest contrahere uxor vel maritus, licet prius carnali copula non sit consummatum. 1.242.5
De forma, & quemadmodum contrahatur.
Consensu.
ad Matrimonium necessario requiritur consensus. 1.166.1
Matrimonium sine parentum consensu contractum valet. 1.189.1
Matrimonium vitiat coactio. 1.179.1
in Matrimonio consensus debet esse liber; si tamen quis falsis persuasionibus inducatur, non propter eam tamen contractus irritatur. 1.544.7
Matrimonium cur sub impossibili conditione contractum valeat, cum videatur consensu carere. 1.176.13
Matrimonium ut sine consensu fiat, Ecclesia efficere non potest. 1.155.13

- Copula carnali.*
Matrimonium minimè censetur, nec dici potest consummatum, propter copulam præcedentem. 1.157.23
Matrimonium carnali copula consummatum non dissolvitur à Romano Pontifice. 1.247.22
Matrimonium ante carnis copulam est perfectum, quoad vinculum & sanctitatem Sacramenti, non tamen quoad significationem. 1.165.1
- Epistola.*
Matrimonium an Epistola contrahitur. 1.196.16
- Juramento.*
Matrimonii libertas juramento potest constringi. 1.10.51
- Stipulatione pœnali.*
Matrimonii contrahendi stipulatio pœnalis non valet, nec juramento firmari potest. 1.354.10
- Solemnibus.*
Matrimonii solemnia peragenda secundùm leges loci, in quo contrahitur. 1.236.13
- Carnale.*
inter *Matrimonium* carnale & spirituale quoad meritum reverentialem nullam esse differentiam. 1.186.8
- Clandestinum.*
Matrimonium clandestinum an sit peccatum mortale. 1.201.9
Matrimonium clandestinum, etiamsi probetur legitime, non præfertur secundo in facie Ecclesiæ contracto. 1.202.14
Matrimonia clandestina qua ratione prohibeantur. 1.201.8
Matrimonium clandestinum, dato aliquo impedimento, prolem illegitimam reddit, non obstante utriusque parentis bona fide. 1.202.15
- Metu contractum.*
Matrimonium metu contractum non confirmatur juramento. 1.331.6
Matrimonium metu contractum est ipso jure nullum, licet juratum. 1.182.1
- Si quid superveniat.*
Matrimonio contracto plura contingunt quæ, si ab initio intercederent, matrimonium ipsum irritum faciunt. 1.171.7
Matrimonium contractum propter non convenientem finem valet, licet illicitè contrahatur. 1.166.7
- Lis in causa matrimonialium.*
Matrimonialis causa an possit compromitti. 1.300.6
Matrimoniali in causa transactio locum non habet. *ibid.*n.7
Matrimonialis causa an possit præscribi. *ibid.*n.4
- Præsumptio.*
Matrimonium præsumitur ex nominatione filii ex concubina suscepti. 1.285.2
Matrimonium præsumitur ex coitu cum sponsa. 1.155.11
Matrimonium præsumitur ex copula post sponsalia secuta. 1.154.2
Matrimonium jure canonum ex diutina maris & femina cohabitatione non præsumitur. 1.164.5
- Processus.*
Matrimonialia coram Ecclesiastico tractanda. 1.252.15
Matrimonialis causa an delegari possit. 1.300.3.
& *ibid.* 5
in *Matrimoniali* causa quis dicatur contumax absens. 1.301.15
in *Matrimoniali* causa possunt esse testes, mater, pater, soror, & reliqui cognati. 1.302.21
- iii *Matrimoniali* causa sententiâ lata, à qua provocatum non est, an transeat in rem judicatam. 1.303.25
Matrimonium potest separari quoad thorum propter sævitiam viri. 1.248.1
Matrimonium dubium potest à Papa pronuciari legitimum. 1.293.41
- Lite pendente.*
Matrimonium contractum, lite pendente super primo, an censetur bona fide contractum, saltem ex præsumptione, 1.262.8
Matrimonium contractum lite pendente super primo, quod nullum est, valet, etiamsi alter ex contrahentibus credat primum matrimonium validum esse. 1.187.6
- De dissolutione matrimonii.*
Dignitate.
Matrimonium, etiam non consummatum, non solvitur per Episcopi dignitatem. 1.246.14
- Dispensatione.*
Matrimonium per copulam consummatum non potest dissolvi per dispensationem Papæ. 1.157.22
Matrimonium non consummatum an possit dissolvi ex Romani Pontificis dispensatione. 1.247.19
- Fidelituratione.*
Matrimonium an dissolvatur, quod apud infideles erat contractum, si alter eorum fidem Christi profiteatur. 1.245.8
- Fornicatione.*
Matrimonium solvitur propter fornicationem. 1.249.11
- Ordine.*
Matrimonium, etiam non consummatum, non solvitur per sacri ordinis susceptionem. 1.246.14
- Sterilitate.*
Matrimonium non dissolvit sterilitas. 1.265.14
- Superveniente causa.*
Matrimonium initio licitum non debet propter causam supervenientem dissolvi. 1.226.6
- Voto.*
Matrimonium consummatum solvitur voto. 1.246.13
- Effectus matrimonii.*
per *Matrimonium* omnino solvantur sponsalia licet jurata. 1.161.9
per subsequens *Matrimonium* contractum sine parentum consensu legitimantur filii. 1.265.15
per subsequens *Matrimonium* redduntur legitimi nati ex concubina, etiam domi non retenta. 1.264.4
per *Matrimonii* contractum tollitur lege regia patria potestas. 1.239.16
Matrimonium à pubere contractum sponsalia cum impubere præcedentiâ dissolvit, licet is pubes à sponsalibus dissentire nequeat. 1.163.7
Matrimonium quando fiat post sponsalia, secutâ carnis copula. 1.154.1
Matrimonio constante acquisita quo pacto acquirantur pro parte dimidia uxori, quoad dominium & possessionem. 2.377.2
Matrimonio in gradu prohibito contracto, ad quem pertineant utrimque acquisita vel donata. 1.237.9
per *Matrimonii* contractum an vacent pensiones. 1.208.7
Mauritani dupli an adæquabantur [duplis Castellanis. 1.760.3
Maximè, dictionis vis & natura. 2.183.5
Mayordomo idem est qui procurator. 2.582.5
Mediarum valor. 1.718.4
de *Mediâ*

de *Medicamentis* ad conceptionem datis. 1.675.2*
Medicus, aliusve peritus ad causæ definitionem electus, potest proprium iudicium referre. 2. 218.5
Medicus imperitus an puniatur de morte infirmi, 1.698.3
 ut *Medicus* non teneatur de morte infirmi, quæ observare teneatur. *ibid.* n. 2.
 Bonorum.
Meliorationes in bonis mariti constante matrimonio factæ, cui cedant. 1.238.13
 an *Melioratio* partis bonorum inter virum & uxorem constituta à superstite revocari possit. 1. 6. 20.
 Majoratus.
 de *Meliorationibus* majoratus. 2.303.7
 Pignoris.
Meliorationes pignoris an jure pignoris obligatæ 2.54.3
Melioratio non potest verè fieri filio, quem unicum habet. 2.129.3
Melioratio partis bonorum filio à patre facta revocari potest. 1.6.18
Melioratio constitui potest liberis à patre in re quam is vult. 1.128.11
Melioratio facta filio à patre est irrevocabilis, si coram notario instrumentum meliorationis patre filio tradiderit. 2.366.12
 de *Melioratione*, quæ uni ex liberis à patre fieri potest etiam sine institutione. 1.99.4
Meliorans filium dignum, vel indignum, prætermisso digniori, an peccatum ex hoc commiserit. 1.625.7
Meliorare unum de pluribus nepotibus susceptis à filio, quem unicum habet, etiam patre vivente, potest avus. 2.130.4
Melioratio an imputetur in legitimam. 1.130.17
Meliorationes deducere an possit iniquus rei alienæ invalor in animæ iudicio. 1.620.3
Meliori obedendum, ubi duo contraria præcepta proponuntur. 1.241.11
Membra quid dicatur. 1.709.8
 per *Membra* Christi an jurare liceat. 1.316.17
Membrorum suorum nemo est Dominus. 1.605.1
Mendacium an veniale crimen. 1.179.9
Mendacium in re levi, regulariter veniale crimen, an in iudicio mortale sit. 2.2.2
Mendacium simplex peccatum est, 1.316.15
Mendax non est, qui metu matrimonium contrahit, nec tamen consentit. 1.179.10
Mendacium non vitiat ipsum matrimonii contractum. 1.187.5
Mendax non est, qui positionem simpliciter negaverit, sciens ejus partem verissimam esse. 2.11.5
Mendacio uti non licet justè litiganti adversus dolum adversarii. 2.9.1
Menes primus Ægyptiorum rex. 2.494.6
Mensis mentio debet fieri in quolibet instrumento publico. 2.587.2
 de *Mense* Elaphebolion. 2.429.12
Mensis Panemus quis. *ibid.*
Mensis Lous quis. 2.429.12
Mensurarii qui sint. 1.766.4*
 ubi *Mensura* modus non rei principali, sed accessoriæ adscribitur, quid dicendum sit. 2.504.4
 ad *Mensuram* quando dicatur facta vini venditio. 2.505.7
Mentalis irregularitas an possit dari. 1.662.4
Mentalis usurarius quis sit. 1.600.8
Mentalis usurarius an teneatur restituere, quod ei datum fuerit à debitore. 1.598.4
Mentis interioris actus non punit humana constitutio. 1.599.7

Mente captus matrimonium contrahere nequit. 1.176.9
Mentina tribus. 2.392.9
Mentiris salvo honore, quid operetur. 2.71.1
 an *Mercatoribus* liceat carius merces vendere pecunia credita, quàm statim numerata vendidissent. 2.158.6
Mercedi famulorum cum servire desierint quo tempore præscribatur. 1.564.3
 ad *Mercedis* remissionem quale damnum requiritur. 2.618.1
Mercedem sibi promissam ob fornicationem petere potest meretrix apud iudicem exteriorem. 1.605.1
Mereri ex condigno nemo potest quidquam alteri. 1.430.6
Meritum condigni distinguitur. 1.429.5
Meritum condigni unde procedat. 1.426.1
Meritum condigni non excedit personam ipsius qui meretur. *ibid.*
Meretrix quæ dicatur. 1.298.4
Meretrix publica an sit cogenda quemlibet admittere. 2.348.2
Meretrix mater filiam meretricem exheredare non potest. 1.83.22
Meretrix filia rectè exheredatur. *ibid.* n. 21
Meretrix petere potest apud iudicem exteriorem mercedem sibi promissam ob fornicationem. 1.605.1
Meretrici datum an ab ea retineri possit, seclusa causa donationis. 1.607.2
 inter *Meretricem* publicam, & occultam fornicatricem, quantum ad pretium fornicationis attinet, nulla est differentia. 1.606.3
 qui cum *Meretrice* publica coierit, absque expressa conventionem, an cogi possit eidem feminae consuetam venerei usus mercedemolvere. 1.607.4
 cum *Meretrice* contrahens nuptias opus pium facit. 1.298.3
Meretrices quo pacto in republ. tolerantur. 1.133.9
 257.21
Meretrici illata violentia quomodo puniatur. 2. 348.2
Mero Imperio quo tempore præscribatur. 1. 58.13
Messici nummi valor. 1.719.2
Metia tribus. 2.350.3
Metropolis quid, & unde dicatur. 2.580.2
Metropolitani non potest causam à suffraganeis avocare, nec de ea cognoscere absque appellatione. 2.527.2
Metus definitio. 1.179.3

Amiissionis bonorum.

Metus amiissionis bonorum omnium, vel majoris partis; censetur cadens in virum constantem 1.182.30

Carceris.

Metus carceris quando contractum vitiet. 1. 181.25

In constantem virum cadens.

Metus cadens in constantem virum quis dicatur. 1.179.4
Metus cadens in constantem virum arbitrio iudicis decernitur. 1.180.15
Metus in constantem virum cadens vitiat matrimonium. 1.179.2
Metus cadens in constantem virum, irritum facit matrimonium ex propria actus natura, non tantum ex constitutione humana. 1. 183.6

- Excommunicationis.*
Metus excommunicationis an dicatur cadens in constantem virum. 1.181.20
- Fortuna.*
Metus illatus à fortuna contractum non vitiat. 1.181.26
- Levis.*
 per *Metum* etiam levem acquisitum an possit restitui. 1.612.7
- Mortis.*
Metus mortis non tollit malitiam actus, quem quis coactus facit. 1.424.13
- Reverentialis.*
Metus solus reverentialis non rescindit ceteros contractus. 1.185.4
 quoad *Metum* reverentialem, nulla est differentia inter matrimonium carnale & spirituale. 1.186.8
Metus reverentialis an impediatur matrimonium spirituale. *ibid.* n.7
Metus reverentialis impedit matrimonium contrahi ex tacito consensu. *ibid.* n.6
Metu matrimonium contrahens, nec tamen consentiens, mendax non est. 1.179.10
Metus præcedens purgatur ex cohabitatione spontanea. 1.185.1
Metus contractum conjugalem vitiat, etiam si quis cogatur incertam ex certis uxorem sibi accipere. 1.184.8
Metu contractum matrimonium non valet. 1.152.6
Metus matrimonium irritum facit, etiam si contrahens dederit causam metui. 1.183.7
 an *Metus* reverentialis cum gravi læsione operetur contractus rescissionem. 1.403.13
Metus reverentialis an impediatur matrimonium carnale. 1.185.3. & n.5
- Tormentorum.*
Metu tormentorum, vel mortis: an liceat alicui crimen factum sibi ipsi imponere propria confessione. 2.14.8
- Juramentum.*
 per *Metum* jurare compulsus mortaliter peccat, si ante absolutionem id juramentum violat. 1.183.4
Metu præstitum juramentum valet, & idem indiget absolutione. 1.182.2
Metu extortum juramentum ante absolutionem obligat, 1.337.6
Metu extortum juramentum non confirmat pactum renunciationis paternæ hereditatis. 1.401.2
Metu matrimonium contractum juramento non confirmatur. 1.331.6
Metum probantibus testibus paucioribus, an sit danda fides. 1.184.10
Metus protestatio necessaria non est, plurimum tamen coadjuvat timoris probationem. *ibid.* n.12
Metu committens aliquod crimen an sit venia dignus. 1.180.4
Metus nunquam excusat, nec à mortali, nec à veniali crimine. 1.179.6
Metus minor censetur constans in femina, quam in viro. 1.180.16
Miles conductus ad bellum injustum an teneatur restituere mercedem sibi ob militiam præstitam. 1.608.6^{*}
Miles habitans in aliquo loco an debeat consequi ex communi usu civium duplam utilitatem. 2.663.1
 à *Militie* non potest fieri donatio concubine. 1.606.2
Milici consanguineo legatum, cui legatum intelligatur
- de *Militum*, qui actu Reipublicæ serviunt, privilegio. 2.663.1
Milites armatæ militiæ pro debito pecuniario in carcerari non debent. 2.142.4
 ex *Militari* directa substitutione an jura sepulchrorum spectent ad substitutum. 1.109.20
 à *Militie* facta compendiosa verbis directis, intra pubertatem est pupillaris, postea directa militaris. 1.108.8
Militaris directa an includat legitimam filii, cui facta fuit. 1.109.18
Militis testamentum an sit liberum à quærela, & jure dicendi nullum. 1.57.8
Militis ex testamento an deducatur Trebellianica. 1.109.16
Militia in legitimam imputandæ. 2.378.5
 per *Milliaria* olim distinguebantur loca lapidibus erectis. 2.255.5
Millio quid significet. 1.737.4
Mina Græca in quo differat à libra Romana. 1.720.4
Minerva quare cognominetur Chalcoeca. 2.262.17
Minima in re an committatur furtum. 2.28.12
Minima pro re non datur furti actio. *ibid.*
 an *Ministri* clericorum, si laici sint, admittendi ad ea officia divina, quæ fiunt tempore interdicti. 1.503.5
 an *Ministris* Ecclesiæ, qui morbo impediti personaliter ministrare non valent, quotidianæ distributiones debeantur. 2.344.7
Ministri Ecclesiastici quid ex temporalibus bonis jure divino, vel canonico, vel civili consequi debeant. 1.50.4
- Executor testamenti.*
Minor 25. annis, major decem & septem, potest esse executor testamentarius. 1.119.6
- Homicidium.*
Minor an sit irregularis, si hominem occiderit, & an sit puniendus pro delicto. 1.708.5
- Judicium.*
Minor an judiciis legitimè interesse possit. 2.38.8
Minor, qui se liti opponit ad coadjuvandum, an possit restitui in integrum ad probandum. 2.558.3
Minor non est restituendus ad opponendas certas exceptiones dilatorias, post diem à lege datum ad eas objiciendas. 2.617.4
- Juramentum.*
Minor jurans contractum an videatur renunciare beneficio ætatis, & remedio l.2. C. de rescind. vend. 1.402.9
Minor an major efficiatur per juramentum. 1.402.11
Minoris juramentum contractui, in quo enormiter læsus est, appositum nullum ex jure Gallico. 1.328.39
Minor 25. annis, juramento præstito, confirmat pactum renunciationis paternæ hereditatis. 1.392.4
- Legatum.*
Minorum res an legari possint. 1.45.8
- Læsi.*
Minor læsus in renunciatione beneficii Ecclesiastici restituendus est, etiam postquam beneficium alteri fuerit collatum. 2.35.1
Minor quandoque in integrum restituetur, etiam si de lucro, quod læsi abstulerit, tractetur. 2.35.2
- Restitutio.*
Minor & Ecclesia restituuntur adversus præscriptionem, etiam quadragenariam. 1.582.4
Minor & Ecclesia restituuntur in integrum, etiam si læsi dimidiam justii pretii excefferit. 2.28.11
Minor

- Minor* & Ecclesia an sint in integrum restituendi ad proponendam causam recusationis. 2.617.4
- Minor* Ordo non impedit matrimonium contractum; contrahens tamen amittit beneficia Ecclesiastica. 1.208.5
- Minores* Ordines an sint Sacramentum. 2.68.10
- Minores* solidi qui. 1.73.1.3
- Minuere* poenam ex causa poterit Judex, licet lex eam certam esse voluerit. 2.200.8
- Minui* quando possit legitima. 1.113.19
- Minui* potest testamentum usque ad mortem. 1. 4.1
- Miserabiles* personæ possunt vocare quoslibet ad curiam Regis in prima instantia. 2.315.2
- inter *Misericordia* opera numerantur docendi actus 1.593.6
- Missæ*, verbum, unde originem ducat. 2.482.2
- Missæ* sacrificium est. 1.438.9
- quæ *Missarum* solemnia sint permessa tempore interditi. 1.503.3
- Missarum* solemnia an sint audienda à notorio fornicatore, & concubinario. 1.420.10
- Missio* in possessionem contra contrahentem qui variis locis possessiones habet, qualiter fiat. 2. 534.4
- Missus* in possessionem ex causa noxali, vel damni infecti, an præscribat mala fide 1.557.9
- Mistum* imperium potest acquiri præscriptione. 1. 529.1
- Moderamen* inculpatæ tutelæ aggressus excedens an puniendus. 1.257.18
- Modò* dictio, quomodo accipiatur. 1.94.6
- Modus* potest adjici donationi perfectæ in continenti, non ex intervallo. 2.87.1
- Modus* qui refragatur conjugali substantia, etiam matrimonij contractum nullum reddit. 1.171.10
- Modus* contra substantiam matrimonij adjectus actum vitiat. 1.173.24
- Modus* turpis contractum vitiat. 1.72.19
- ut ad *Molendina* ejus deferatur triticum molendum, quatenus jus cogendi subditos Dominus acquirere possit. 1.536.6
- Molendinis* Ecclesiarum an præjudicetur per statutum istud, quod cives prohibentur ad alia, quam ipsius civitatis molendina pro molendo frumento accipere. 1.538.8
- de non inferenda *Molestia* præceptum quomodo intelligatur. 1.126.12
- Momenta* quid in ponderibus. 1.720.3
- in *Monachorum* religionibus sanctè appellandi usus sublatus. 2.604.6
- Episcopus.*
- Monachus* factus Episcopus an liberetur à religionis regulis & statutis. 1.33.26
- Monachus* factus Episcopus an omnia acquirat Ecclesiæ. *ibid.*n.25
- Hæreditas.*
- Monacho* si defertur hæreditas an ea acquiratur monasterio, etiam sine monachi aditione. 1. 34.31
- Monachus*, à primo monasterio ad aliud recedens, quid secum auferre possit. 1.34.28
- Quarta.*
- Monachi* tenentur quartam portionem solvere paræciali Ecclesiæ. 1.140.7
- Tabellionatus.*
- Monachi* an possint esse tabelliones. 2.585.8
- Testamentum.*
- Monachi* ex indulgentia Papæ testari possunt. 1. 37.17
- Monachus* testari non potest post professionem. 1.35.6
- Monachus* in suo testamento cogitur monasterio relinquere aliquid. 1.36.9
- Monachus* rectè testatur post professionem. *ibid.* 10
- de *Monachorum* raptu. 1.680.8
- de *Monarchia* quædam notatu digna. 2.494.5
- Monasterium* ingressi an per statutum à paterna successione excludi possunt. 1.395.5
- Monasterium* quod quis ingreditur an ei fit loco filii. 2.131.6
- Monasterium*, quod non potest extrui in loco per testatorem electo, alibi est extruendum. 1. 40.12
- Moneta* falsa quæ dicatur. 1.771.1
- Moneta* Vellon quæ dicatur. 1.718.2
- qui *Monetam* falsam cudunt quomodo puniantur. 1.771.3
- Monetam* fundens, tingens, aut radens quomodo puniatur. 1.771.5
- Monetam* falsam expendentis poenas. *ibid.*n.4
- Monetarum* æstimatio inter se collata. 1.752.8
- Monitio trina* an necessaria sit ad excommunicationem in notorio. 1.461.6
- Monitio* necessaria est ad excommunicationem infligendam. 1.460.4
- Monitio* quæ requiritur ad excommunicationem, an debeat esse personalis. *ibid.*
- Monitio* ad excommunicationem proferendam debet esse trina. 1.460.5
- Monitio* generalis an sufficiat, ut primæ censuræ clerici non utentes tonsura & vestibus, privilegium fori amittant ipso jure. 2.638.1
- Monitio* legitima an idem operetur, quod actualis degradatio. *ibid.*n.2
- per *Moram* contingens pecuniæ mutatio an proficit vel noceat creditori. 1.769.4
- an à *Mora* excuset difficultas in obligationibus ad factum, specimen, vel ad genus. 1.384.5. & seq.
- an in *Mora* constituat debitorem sine interpellatione Ecclesia. 2.369.4
- Moralia* præcepta veteris Testamenti quæ. 2.107.1
- Morbo* impediti ministrare qui non valent, an iis debeantur distributiones quotidiana. 2.344.7
- Mors* absentis mariti qualiter probetur. 1.242.4
- Mors* ut evitetur peccandum non est. 1.425.14
- Mors* lenta solet delinquentem in salutis æternæ desperationem inducere. 2.207.9
- Mors* secuta ex imperitia Medici, vel culpa vulnerati, an efficiat vulnerantem irregularem. 1. 698.3
- in *Mortis* articulo matrimonium cum concubina contractum propter instantem mortem valet. 1.182.28
- De Capione.*
- Mortis* causa capio quid. 1.26.38
- De Donatione.*
- Mortis* causa donatio qualiter cognoscatur. 1. 25.36
- Mortis* causa donatio sapit, quoad effectum, naturam ultimarum voluntatum. 1.23.23
- Mortis* causa donatio conjugibus permessa est. 1. 19.3
- Morte* confirmata donatio inter conjuges an retrotrahatur. 1.20.7
- Mortis* causa donatio nudo pacto fieri poterit. 1. 23.22
- Mortis* causa donatio juramento confirmata an possit revocari. 1.7.32
- Mortis* causa donatio fit irrevocabilis, si adjiciatur clausula de non revocando. 1.8.37
- Mortis* causa donatio quomodo revocetur. 1. 25.34
- Mortis* causa donatio quando non revocetur poenitentia. 1.27.25

- Metus.*
- Mortis metus non tollit malitiam actus, quem quis metu coactus facit.* 1.424.13
ad Mortem iniquè damnatus an possit effringere carcerem, vinculaque rumpere. 2.17.12. & num. 14
Mortem qui fuga vitare poterat, & occiderit aggressorem an sit irregularis. 1.712.4
- Mortis effectus.*
- Morte concedentis non extinguatur precarium, donec ab hærede revocetur.* 2.357.1
Morte delegantis an extinguatur delegatio. 2.356.4
Morte mandantis an expiret mandatum in re necessaria. 2.537.2
Morte mandantis expirat mandatum, etiam si præstitutum fuerit ad pias causas. 2.93.16
Mortiferum vulnus ab uno tantum illatum an omnes præsentis conflictui efficiat irregulares. 1.691.5
Mortuo præside, an ejus vicarius possit jurisdictione uti. 2.509.4
Mortuis fratribus masculis, vivo patre; an extinguatur renunciatio hæreditatis paternæ facta à filia. 1.398.4
de Morvifo numo. 1.761.4*
Moribus bonis contrarium aliquid duplici ratione est. 1.353.2
Moribus civilibus contrarius actus an juramento confirmetur. *ibid. n. 3. & 6*
Moribus civilibus contrarium esse & bonis moribus repugnare, diversa sunt. *ibid. n. 4*
Mores varii in celebrandis defunctorum exequiis. 1.139.1
Mostrenca quid sit. 1.656.5
Motu proprio: hæc clausula an efficiat validam collationem beneficii factam excommunicato. 1.446.2
Mulier unde dicatur. 1.251.13
Mulier contrahens sponsalia, vel matrimonium, an censeatur dedisse in dotem marito vel sponso propria bona. 1.160.5
Mulier adultera an cogatur crimen detegere, ne filius spurcius alienam habeat hæreditatem. 1.590.4
Mulier secundò nubens amittit vestes lugubres ab hæredibus mariti sibi præstitas. 1.193.13
Mulier secundò nubens intra annum non est alenda ab hæredibus mariti, etiam nolentibus dotis bona mobilia restituere. *ibid. n. 11*
Multiplacatio generis humani. 1.227.13
in Mulis equitare prohibitum in Hispania. 1.176.11
quoad Munera publica an sit eligendus dignior. 1.622.3
Munera sæcularia an obire possint clerici conjugati. 2.637.9
à quibus Muneribus patres multorum liberorum excusentur. 1.260.3
Municipalibus juribus legitimus censetur is, qui per subsequens matrimonium est legitimatus. 1.267.29
Mundi totius Dominus an sit Imperator, etiam quoad protectionem. 1.636.5
Mutare liberè agri privati culturam potest ejusdem Dominus. 2.666.5
Mutare valorem pecuniæ an possit princeps. 1.768.6
Mutari potest testamentum usque ad mortem. 1.4.1
Mutatio numismatum, quæ modico tempore duravit, non consideratur. 1.769.4
- Mutatio pecuniæ post mortem an noceat vel proficiat creditori.* *ibid.*
Mutatio veterum legum justissima est. 1.489.2
Mutilatio membri æquipollet homicidio quoad irregularitatem. 1.709.8
Mutus, item mutus & surdus, nuptias per signa contrahere potest. 1.168.11. & 194.2
Mutuum consensum in matrimonio requiri, quomodo intelligatur. 1.195.10
Mutuum non tantum verum, sed & fictum, usuram constituit. 2.312.2
an super Mutuo convento, quod jam solverit, liceat falsum solutionis instrumentum producere, ipsumve mutuum negare. 2.10.4
Myrius quid. 1.737.4
- N.*
- Nabuchodonosor quot annis regnaverit.* 2.423.5
Narniensis tribus. 2.389.3
Nationis diversitas nuptiis non est impedimento. 1.234.6
Nativitatis Christi dies. 2.78.3
Naturam actus cui adjicitur, sortitur juramentum. 1.7.29
- Debitum.*
- Naturale debitum in judicio animæ solvendum.* 1.59.11
- Jus.*
- Naturale jus quatenus immutabile sit.* 1.223.7
Naturalis juris quæ sunt, non potest mutare consilium super vitandis criminosis excommunicatis. 1.421.12
à Naturali jure quo pacto distinguatur jus gentium. 1.647.4
Naturalia & accidentalia contractus quæ dicantur. 1.330.4
Naturalis quis dicatur. 1.272.2
Naturalis filius etiam in dispositione à principe obtentus, is intelligitur qui concubina, etiam domi non cohabitante, conceptus fuerit. *ibid. n. 5*
- Fructus.*
- Naturales fructus qui sint.* 2.24.6
Naturales liberi postea nati revocant donationem. 1.275.22
- Nobilitas.*
- Naturalis nobilitate patris uti non potest, contrarium tamen consuetudine obtinet.* 1.273.8
- Successio.*
- Naturalis patri succedit ab intestato in duabus unciis, nullis legitimis ac legitimatis existentibus.* 1.274.16
Naturalis vel illegitimus filius, qui habet ex principis concessione jus succedendi ex testamento, & ab intestato poterit agere contra patris testamentum, secundum quosdam. 2.479.1
Naturalis qualiter possit ex testamento patri habenti legitimos succedere. 1.274.19
Naturalis filius qualiter matri succedat, etiam jure regio, 1.275.23
Naturalium & nothorum differentia in jure succedendi, 1.274.13
Naturalis filius an habeat contra matris testamentum querelam inofficiosi. 1.275.24
- Obligatio.*
- Naturalis obligatio dupliciter consideratur, quoad intellectum juris humani.* 1.377.6
Naturalis obligatio non oritur ex contractu, quem lex prohibet. *ibid. n. 8*

Naturalis obligatio in delictis non oritur à consensu delinquentis in pœnam. 1.467.10
Naturalis obligatio an sufficiat ad impediendam repetitionem scienter soluti per juris errorem. 1.378.10
 de *Naufrago* quid constituent Regiæ constitutiones. 1.656.5
Naufragi bona, uti oberrantia, occupantur à Domino provinciae apud Gallos. *ibid.*
Nauticum fœnus permissum jure Pontificio. 2.279.5
Necessitas extrema quæ sit. 1.602.3
Necessitas extrema non excusat à peccato fornicationis. 1.603.5
Necessitas extrema quando licitam faciat rei alienæ acceptationem. 1.602.3
Necessitatis extremæ ratione acceptum restituendum erit, si accipiens piguiorem pactus fuerit fortunam: ac pauperes litigantes expensas litium solvere non tenentur. *ibid.*n.4
Necessitas publica ab utilitate privata distingui debet. 2.354.8
Negativa oratio ex seipsa nihil affirmat. 1.197.7
Negativa præposita verbo *potest*, impossibilitatem notat. 1.376.5
Negotio victus causa an concessa sit clericis conjugatis. 2.637.8*
 in *Negotiationem* honesti lucri tenetur tutor expendere pecuniam pupillarem, non fœnus improbum. 2.275.1
Neophytus quis sit. 2.672.7
Neophytus an sit recipiendus ad officia secularia. 1.673.8
Neophyti an sint ad Ordinis Sacramentum admittendi, & ad beneficia Ecclesiastica eligendi. 1.672.7
Neophytus an sit testis idoneus contra Christianum. 1.673.8
Nepotum appellatio propria & lata. 1.228.17
Nepos ex filio, qui fuit ex incestu conceptus, an possit ab avo hæres institui. 1.278.19
Nepos ex filio naturali non aliter succedit avo intestato, quam ejus pater successisset. 1.274.18
Nepos ex filio præmortuo an fiat legitimus ex matrimonio inter avum & aviam contracto. 1.267.22
Nepos legitimus vel naturalis ex filio spurio an possit ab avo institui hæres. 1.278.19
Nepos rescripto principis avo legitimus efficitur etiam post mortem patris. 1.267.24
Nepos præfertur patruo in majoratibus, etiam si post primogenium expressim vocatus fuerit secundò genitus. 2.678.11
Nepoti defertur jus primogenituræ, patruo excluso; ibique Regia lex Tauri traditur. 2.675.7
Neprem potest patruus in uxorem ducere de jure naturæ. 1.229.23
Neptris in majoratu patruo est præferenda. 2.676.8
Nepotes spurii an sint ab eorum avis alendi. 1.284.26
Nepotibus in dubio non præfertur pia causa. 1.123.5
Nepotiani hæretici unde dicti. 2.448.4
Nestorii hæretici doctrina & vita. 2.434.3
Nicensis Synodus quo tempore fuerit celebrata. 2.431.1
 de *Nigro* nummo. 1.752.8
 an *Ninive* civitas dicta fuerit Nisibis. 2.406.7
Nisan primus mensis Hebræorum. 2.451.1
Nisi dictio, qualiter explicanda sit. 1.197.8

Nisibis an ea fuerit urbs, quæ in sacris Bibliis dicitur Ninive. 2.406.c.7
Nisibis urbs an fuerit Antiochia veterum. *ibid.*
Nobilitas quid. 1.355.19
Appellatio.
Nobiles habentes jurisdictionem an habeant jus hoc, ut ad eisdem possit à iudicibus ordinariis appellari. 2.510.6
Contributio.
Nobilis hidalgus tabellionis in officio constitutus, & eo fungens, non cogitur cum plebejis contribuere in regalibus subsidiis. 2.585.7
Nobilis majus vectigal exigens quomodo puniatur. 1.748.2
Injuria.
Nobili illata injuria quomodo puniatur ex lege Regia. 1.750.7*
Incarceratio.
Nobiles pro debito pecuniario an possint incarcerationi. 2.142.4
Pœna.
Nobilis ubi de pœna pecuniaria agitur, gravius punitur, quam plebejus; ubi verò de corporali, mitius. 2.197.3
Privilegium.
Nobilitatis privilegium circa contributiones an naturalibus legitimatis profit. 1.273.9
Nobiles Hispani, si artem mechanicam aliquam exercent, an tributa solvere teneantur. 2.585.7
 super *Nobilitate* lite pendente an cogatur quis contribuere. 2.104.11
Nobilis an possit renunciare beneficio, quod habet, ne pro debito in carcerem mittatur. 1.355.17
 in *Nobilitatis* causa an petitorium suspendi possit per possessorium à reo vel actore deductum. 2.105.12
Nobilitatis privilegiis quatenus renunciari possit. 1.357.26
Tortura.
Nobiles non sunt torquendi, nec pœna ignominiosa afficiendi, sicut plebeji. 2.197.4
Nobilitate patris an utantur naturales tantum. 1.273.8
Nocturnus populator agrorum potest ab Ecclesia extrahi. 2.257.8
Nolenti, mandante iudice instrumentum exhibere, denegatur jus id in posterum in iudicio ad fidem obtinendam producendi. 2.125.1
Nominatio in aliquo actu facta sufficit ad probationem inter eos, qui actum egerunt. 1.270.9
 per *Nomen* collectivum facta substitutio quid operetur. 1.104.7
Nomen Domini an sit necessario inscribendum initio cujusque instrumenti publici. 2.587.2
Nomen imperatoris an necessario inscribi debeat initio cujusque instrumenti publici. *ibid.*
Nominatum excommunicatus quis dicatur. 2.419.8
Nominis proprii ab appellativo distinctio. 1.77.1
Nominatio filii absque eo, quod hæres instituat, etiam reddit legitimum. 1.285.5
Nominatio filii an efficiat eum legitimum, quando fuit à patre solemniter facta. 1.284.1
Nominatio filii ad eum efficiendum legitimum an exigat quod pater profiteatur suum esse. 1.285.4
Non habeo aliam uxorem nisi te, verba hæc quid efficiant. 1.197.6
 de *Non succedendo* pactum inter patrem & filium, si filio legitimam dedit, an valeat sine jure iuramento. 1.88.13

- Notarius* clausulas solitas instrumento conficiendo adjicere debet. 1.9.40
- Notarius* cum adjicit clausulas solitas instrumento, quando præsumatur id ex voluntate partium fecisse. *ibid.n.41*
- Notarii* instrumentum ut valeat, debet legi contractibus & testibus. 1.65.16
- Notarii* donatorisve nomine absentis concepta stipulatio an impediatur revocationem conditionis, vel modi donationi adjecti. 2.91.11
- Notarius* si scripserit, testem juratum testimonium exhibuisse, præsumitur cum juramento præmisso respondisse. 2.217.2
- Notariorum* verba, quæ communiter contractibus adjiciuntur, quid operentur. 1.9.39
- Notus* quis dicatur. 1.274.11
- Notorum* & naturalium differentia. *ibid.n.13*
- Notorium* juris quid. 2.284.4
- Notorius* defectus juris an impediatur revocationem attentatorum. 2.601.4
- Notorium* an necessario allegandum. 1.106.7
- in *Notoriis* an sit necessaria sententia declaratoria. 1.419.9
- an ad *Novalia* extendatur privilegium de decimis percipiendis, aut non solvendis. 2.119.13
- Novandum* an sit aliquid, dum pendet quæstio nullitatis. 2.609.6
- Novatio* unde dicta est. 1.2.7
- Novellare* privatis an liceat in agro privato. 2.666.4
- de *Novellatione*. *ibid.*
- Novella* Justiniani confusè & perversè sæpè Codici inserta. 1.7.50
- Novendiale* sacrum solet defunctis celebrari. 1.139.4
- Noverca* jure naturæ in matrimonium admitti non debet. 2.228.19
- Novi* Testamenti librorum ordo, & de quibus apud veteres Theologos fuerit dubitatum. 2.4.5.9
- ex *Noxali* causa missus in possessionem an præscribat mala fide. 1.557.9
- Nudum* pactum quid sit, & unde dicatur. 1.380.18
- Nudus* hæres institutus intelligitur, si quis alicujus dispositioni omnia bona committeret. 1.70.13
- Nullanè* sit sententia judicis incerta ex actis, certa tamen ex Instrumento. 2.7.9
- ex *Nullitate* contractus ob defectum solemnitatis legis humanæ acquisita restituenda sunt in conscientia judicio. 1.612.11
- Nullum* an possit dici patris testamentum ex causa præteritionis. 1.81.2
- Nullum* testamentum patris quando dicat filius emancipatus præteritus. *ibid.n.5*
- Nullitas* ex actis evidenter constans impedit executionem trium sententiarum conformium. 2.612.2
- Nullitas*, procedens à defectu jurisdictionis, impedit executionem trium sententiarum conformium. *ibid.n.4*
- Nullitas* quandoque opponitur per exceptionem ad executionem impediendam. 2.609.6
- Nullitas* quando dicatur tractari principaliter, quando incidenter. *ibid.n.7*
- super *Nullitate* sententiæ pendente lite quando possit fieri executio. 2.611.1
- Nullitatis* pendente quæstione, an sit aliquid novandum? & an attentata sint ante omnia revocanda. 2.609.6
- Numisma* unde dicatur. 1.765.1*
- de *Nummis* æreis, qui percussi fuerunt jussu Regum Catholicorum, Ferdinandi Quinti, & Elizabeth, 1.718.1
- Nummi* argentei. 1.721.8
- Nummi* falsi qui dicantur. 1.771.1
- Nummi* falsi Latine & Græcè quibus significantur dictionibus. *ibid.n.2*
- Nummi* tribuit auctoritatem Princeps vel Respublica. *ibid.n.1*
- Nummus* lege consistit, & vires suas retinet, non natura. 1.765.1*
- Nummos* cudendi jus ad quos pertineat. 1.771.1
- Numismata* an sint cudenda publicis impensis. 1.767.5
- Numismata* an possint pluris aestimari, quam materia, ex qua fuerint signata. 1.765.1
- Numismatum* bonitas extrinseca quomodo sit observanda, quoad solutionem debiti. 1.769.3
- Numismatum* mutatio, quæ modico tempore duravit non consideratur. 1.769.4
- Numularii* qui 1.766.4*
- Nunciatorum* Apostolicorum potestas à summis Regis Consiliariis examinari potest. 2.651.4
- per *Nuncium* non licet communicare cum excommunicatis. 1.415.1
- per *Nuncium* an possit præstari juramentum. 1.338.18
- Nuptialis* societas quid ante copulam. 1.247.20
- Conditio si nupserit*.
- si non *Nupserit*, conditio adjecta legato quando rejiciatur. 2.132.10
- si *Nupserit*: filiaë legatis ducentis, centum verò si ingressa fuerit religionem, an ei proficenti religionem debeantur ducenta. *ibid. num.9*
- De contractu*.
- Nuptias* contrahens filia sine consensu patris quomodo puniatur. 1.204.25
- Nuptias* contrahere non potest, absolutus iniqua sententia à priori matrimonio, in foro conscientiaë. 1.305.37
- Nuptias* mutus contrahit. 1.194.2
- Nuptia* inter patruum & neptem ex Papæ dispensatione licita. 1.229.23
- De solemnitate*.
- Nuptia* an possint benedici tempore interdicti. 1.507.6*
- Nuptiarum* solemnia veterum remissa. 1.148.4
- Nuptialia* instrumenta non requiruntur ad legitimationem liberorum per subsequens matrimonium. 1.264.8
- Nuptias* futuras non impedit simplex votum castitatis. 1.343.20
- De secundis nuptiis*.
- Nuptias* secundas esse licitas. 1.192.6
- Nuptias* secundas contrahens, primo conjugè superstitite, qua poena afficiatur. 1.243.10
- Nuptia* secundæ an sint benedicendæ, 1.298.2
- Donatio propter nuptias*.
- propter *Nuptias* donatio uxori speciali hypotheca obligata est. 1.189.15
- propter *Nuptias* donatum alienari non potest à marito: etiam quomodo alienatio fieri debeat. 1.363.22
- Num*

Nun an possit hæres institui. 1.69.5
Nun potest hæres institui pietatis causa. *ibid.*n.8
Nun an relinquatur legatum. *ibid.*n.4

O.

Obediendum meliori, ubi duo contraria præcepta proponuntur. 1.241.11

Obediendum non est superioribus, quoties sequetur aliquod scandalum. 1.594.7

Obedientia promittitur sub pœna juramenti præstiti, id est, nisi obediatur, ut perjurii pœna teneatur. 1.352.31

Objectiones contra testem admitti poterunt, etiam in causa appellationis, etiam contra testes ante sententiam productos. 2.577.5

Oblatio quid. 2.80.4

Oblationes exhibere sacerdotibus quandoque coguntur laici. 2.111.3

Oblatio curiæ filium naturalem efficit legitimum. 1.285.6

Oblati & conversi qualiter differant. 1.500.8

Obligua verba quæ sint. 1.107.6

Obligari non potest pupillus sine tutore. 1.379.16

Obligata specialiter res sufficiens præsumitur ad debiti satisfactionem. 2.373.1

Obligatio & actio an nascatur jure Pontificio ex juramento. 1.321.5. Item de jure civili. *ibid.*

Obligationem & actionem an inducat de jure canonico pollicitatio. 1.382.25

Jurata.

Obligatio jurata sortitur plures effectus, quàm simplex. 1.320.2

Naturalis.

Obligatio naturalis dupliciter consideratur, quoad intellectum juris humani. 1.377.6

Obligatio naturalis non oritur ex contractu, quem lex prohibet. *ibid.*n.8.

Obligatio naturalis in delictis non oritur à consensu delinquentis in pœnam. 1.467.10

Obligatio naturalis an oriatur ex stipulatione, quæ alteri per alterum fit. 1.376.3

Obligatio naturalis oritur ex testamento minus solemni. 1.59.10

Obligatio naturalis ex testamento minus solemni non oritur. 1.61.17

Obligatio naturalis an sufficiat ad impediendam repetitionem scienter soluti per juris errorem. 1.378.10

Nulla.

Obligatio nulla inter patrem & filiumfamil. esse potest. 1.393.8

Omnium bonorum.

Obligatio omnium bonorum, non apposita certi loci restrictione, venalia etiam comprehendit. 2.171.2

Voti.

Obligatio voti an sit ex lege divina. 1.38.19

Obligatus ad factum an ratione juramenti cogatur præcisè facere. 2.397.13

Obligatus solvere in certa nummorum specie an possit in alia solvere. 1.768.1

Obolus quid sit. 1.722.8

Adulter, Adultera.

Occidere uxorem & adulterum in crimine deprehensos quamdiu licuit marito. 1.255.1

Occidens adulteros propria auctoritate in locis quoad temporalia Ecclesiæ subditis, puniendus est. 1.257.23

Occidere licet marito ex lege Regia quemcumque adulterum cum uxore deprehensum, simul & ipsam uxorem propria auctoritate. 1.256.9

Occidens propria auctoritate uxorem adulteram arras & dotem non acquirit. *ibid.*n.10

Occisionem ipsam non probat lex civilis, dum permittit patri & matri, & marito, adulteros occidere. 1.257.20

Aggressor.

qui Occidit aggressorem, dum mortem fuga vitare poterat, an sit irregularis. 1.712.4

Fur diurnus.

Occidere quando licuit furem diurnum. 1.712.6

Martyres.

Occidere seipsum nunquam licuit Martyribus. 2.16.9

Seipsum occidens.

Occidere seipsum ad evitandum stuprum non licet. *ibid.*

Ambulans cum telo.

Occidendi hominis causa cum telo ambulans quomodo puniatur. 1.682.10

Mandans.

Occidere aliquem mandans quomodo puniatur. 1.680.9

Veneno empto.

ad Occidendum alterum emens venenum an morte puniendus. 1.682.11

Animus.

Occidendi animus ex quibus colligatur, 1.684.1*

Occidendi animus an consideretur, ubi vulnus mortiferum non est, & tamen vulneratus ab aliis occidetur. 1.691.6

Errore.

Occidens Sempronium errore quodam justo: putans eum esse Titium, quem valebat occidere an sit puniendus. 1.471.14

Restitutio damni.

Occidens aliquem quomodo teneatur ad damni restitutionem. 1.612.9

Odiosa restringenda. 1.34.21. & 22

in Odiosa materia indefinita non æquipollet universalis. 2.85.10

in Odiosis si aliquid concedatur, hoc pro primo tantum actu concessum intelligitur. 1.53.22

in Odiosis non est recedendum à propria significatione. 1.292.32

Ofensiva tribus. 2.390.3

Obsidem dare filium invitum hosti an possit pater. 2.349.4*

ab Observatione judicii semel absolutus potest iterum ejusdem criminis accusari. 2.202.1

Obryzum quid. 1.728.4*

Officia divina quæ sint permissa tempore interdicti 1.507.5

Officia, empta à patre filio, imputantur in legitimam, & conferuntur quoad æstimationem. 2.378.6

Officium judicis in dijudicanda testium qualitate magnum. 1.302.19

Officium judicis tantum valet in actionibus bonæ fidei, quantum in stipulatione, nominatim ejus rei facta interrogatio. 1.542.4

ad Officia publica sæcularia admitti non debent, qui non possunt à iudicibus sæcularibus puniri, si deliquerint in officio. 2.64.6

Officia publica matrimonio constante acquisita communicantur uxori, quoad æstimationem. 2.378.4

ad Officia secularia an sit admittendus neophytus 1.712.8

Olachyas amnis in Bithynia. 1.315.6

Olim possessor hodie possessor præsumitur. 1.520.1

Olim possessor an præsumatur hodie post decennium possidere, 1.521.3

- Olim* possessor an præsumatur hodie possidere, quoad interdictum unde vi. *ibid.* n. 4
 de *Oivetis* quædam. 2.666.4
 in *Omissis* de jure civili standum est juri Pontificio. 1.381.22
Omnimodam jurisdictionem qui concedit, an merum mistam imperium concessisse videatur. 2.498.10
 dictio *Omnis*, singularis numeri, cuilibet in solidum actum tribuit. 2.377.7*
Omnium bonorum usufructuarius non tenetur ad aris alieni solutionem. 2.352.4
Opera licita & illicita. 1.701.10
Opera officiales, obsequiales, vel fabriles, a libertis patrono præstito quando possint repeti. 1.555.34
Opem vel auxilium homicidio præstans an irregularis fiat. 1.689.2
- Bona.*
- Opera* bona justorum dupliciter considerantur. 1.429.5
Opera bona justii meritoria sunt ex condigno vitæ æternæ. 1.428.4
Opera bona facta extra charitatem quandoque utilia sunt. 1.433.11
 ex *Operibus* bonis nemo potest alteri, nec sibi primam gratiam ex condigno mereri. 1.426.1
- Charitativa.*
- Opera* extra charitatem facta non sunt ex rigore justitiæ satisfactoria, recedente fictione. 1.432.8
Opera facta in charitate, & per peccatum mortificata, charitate accedente, priorem effectum recipiunt. 1.433.10
Opera extra charitatem facta, etiam injuncta in poenitentiam sacramentalem, non sunt de justitiæ satisfactoria, adhuc accedente charitate. 1.432.9
Opera habentia valorem ex opere operato quæ sint. 1.438.6
Ophaz Hebraicum quid significet. 1.729.5
 in *Opinionum* Doctorum varietate consuetudo sequenda 1.118.18
Oppidani illius urbis an possint esse testes, ubi agitur de pascuis communibus & publicis. 2.576.4
Oppositor tertius, & litis defensor ad coadjuvandum admissus, assumere debet litem in eo statu; in quo erat. 2.548.1
Oppositor tertius, qui ad judicium accedit, actorem, vel reum, aut utrumque, à re petita exclusurus, non cogitur assumere litem in statu, quo versatur: & tamen non potest impedire diffinitionem ejus inter actorem & reum nec differre. 2.559.4
Orare pro excommunicato majori excommunicatione an quis possit. 1.441.4
Oratio indefinita ex propria significatione non æquipollet universali. 2.83.5
Oratio negativa ex seipsa nihil affirmat. 1.197.7
Orationum & suffragiorum triplex valor constituitur. 1.437.5
Orbis universus ab uno regi non potest. 1.636.5
 an *Ordinarius* iudex requisitus, ut alterius sententiam exequatur, possit executionem omittere, ex eo, quod privatim sciverit sententiam iniquam esse. 2.8.10
 ad *Ordinarium*, vel rectorem civitatis, ab ejus vicario non licet appellare. 2.511.8
Ordo librorum novi testamenti, & de quibus apud veteres Theologos olim fuerit dubitatum. 2.425.9
- Ordo* Ecclesiasticus post delictum assumptus, quando liberet quem à jurisdictione iudicis secularis. 2.639.4
Ordo minor non impedit matrimonii contractum contrahens tamen amittit beneficia Ecclesiastica. 1.208.5
Ordinis Sacramentum ministrat solus Episcopus, non sacerdos. 2.67.6
 ad *Ordinis* Sacramentum an sint admittendi neophyti. 1.673.7
Ordinis Sacramentum non potest celebrari tempore interdicti, etiam januis clausis, etiam in specialibus festivitibus. 1.501.4
 ad *Ordines* sacros an sit promovendus expositus. 1.666.9
Originale & authenticum qua in significatione accipiuntur. 2.380.1
Originarii coloni & cives qui. 1.359.5
Origenes quare sibi virilia exsecuerit. 1.663.6
 de *Origenis* scriptis. 2.443.10
Originis mariti locus an sit considerandus. 1.236.12
Origo quarundam festivitatum, quæ Christianis solemnes sunt, & olim fuere. 2.461.8
Orphanus & pupillus habent hoc privilegium, ut possint reos ad curiam trahere, quoad primam cognitionem. 2.516.2
Orosius quando floruerit. 2.444.12
 per *Osculum* post sponsalia datum, sponsa lucratur dimidiam partem donationis sponsalitiæ. 1.157.21
 per *Osculum* acquiritur sponsæ donatio sponsalitiæ ex lege Taurina. 1.246.17
 per *Osculum*, quod vasallus uxori Domini dedit per lasciviam, feudum amittitur. 1.251.4
Osculum, & alii tactus impudici, an inducant adulterii probationem. *ibid.* n. 3
 de *Orcularia* tribu. 2.390.3
 de *Ovidii* Medææ tragædia. 2.447.4
- P.*
- Q**uid Π Græcis significet. 1.457.8
 pro fœdere *Pacis* conservando apposita pœna an possit remitti in præjudicium fisci vel Ecclesiæ. 2.94.18
Pactum aliquando testamentum dicitur. 1.323
Actui contrarium.
Pactum contra substantiam actus adjectum rejicitur, & actus valet. 1.171.11
Add. Etionis in diem.
 ex *Pacto* additionis in diem, vel legis commissoriae dominium transfertur, absque nova traditione. 2.319.1
- Donationis.*
- Pactum* potest apponi donationi etiam in utilitatem tertii, & ei ex hoc actio quæritur. 2.87.2
Pactum in favorem tertii donationi appositum, etiam invito donatore, poterit a donatoriis servari. 2.90.9
- Dotale.*
- Pactum* dotale, quo pater pollicetur æquis portionibus filios instituturum, juramento confirmatur. 1.389.3
Pactum dotale quo æquis portionibus filios se instituturum pater pollicetur, & juramento confirmatum, an liberè revocari possit. 1.389.3 & 391.11
- Juratum.*
- Pactum* juratum non potest mutari. 1.6.16
Pactum juratum ita servandum est, ut nulla exceptio possit opponi. 1.401.6
Pacto

*Pactum non obstante partium, etiam jurato, an pe-
reat triennio instantia.* 1.359.9
Jurisdictionis prorogata.
*Pactum prorogata jurisdictionis juramento firma-
tum, etiam ante litem contestatam, excludit
pœnitentiam.* 1.332.12
Legis commissoria.
Pactum legis commissoriae in pignoribus. 1.372.5
*Pacti legis commissoriae materia compendio quo-
modo examinatur.* 2.281.8
*Pactum legis commissoriae non aliter licitum est si-
de jussori, quam ipsi creditori.* 2.280.7
De legitima.
Pactum filiorum legitima gravari potest. 1.127.5
Nudum.
Pactum nudum quid sit, & unde dicatur. 1.
380.18
de Pacto nudo à causa. 1.381.23
*Pactum nudum jure civili nec obligationem, nec
actionem producit.* 1.380.19
*Pactum nudum parit naturalem obligationem, sed
non actionem de jure civili, secus de jure ca-
nonico.* 1.55.32
*Pacta servantur & tuentur à prætorè per exceptio-
nem.* 1.543.6*
*Pactum nudum juratum an jure civili producat
actionem.* 1.382.26
Pactum nudo potest fieri mortis causa donatio. 1.
23.22
Pignoratitium.
*Pactum de fructibus in sortem computandis an usu-
rarium.* 2.325.2
*de Pactione de solvenda certa quantitate, quæ ex-
cedat fructuum æstimationem; & eorum inte-
resse.* 2.295.6
Privatum.
Pactum privato non potest remitti jus publicum. 1.
359.2
Contra privilegium
*Pactum, ut quis contra privilegium in solidum con-
veniatur, turpe est.* 1.355.16
De redimendo.
*cum Pacto redimendi juxta voluntatem emptoris
si venditio fiat, ea resoluta ex pacto, an fru-
ctus interim percepti sint emptoris, an vendi-
toris.* 2.325.1
*Pactum quod venditori non liceat ante certum
tempus rem redimere, an sit licitum.* 2.323.8
*Pactum quod intra certum tempus non liceat ven-
ditori annuos redditus redimere, an jure com-
probetur.* *ibid.*
*Pactum redimendi, appositum contractui absque
diei definitione, quod tempus habeat.* 2.
59.1
Pactum redimendi juratum an præscribatur. 2.
62.7
*Pactum redimendi annuos redditus non tollitur
præscriptione.* *ibid.n.8*
De renunciando.
*Pactum, quo hæreditati paternæ renunciatur, exclu-
dit filiam à bonis patris, etiam intestati.* 1.
399.8
*Pactum, quod fratres, consentiente patre, jura-
mento præstito fecerunt, de paterna hæredi-
tate certis portionibus dividenda, an valeat.*
1.391.11
*Pacti potest filia in potestate patris constituta, ju-
ramento præstito, circa futuram ipsius patris
hæreditatem.* 1.393.7
*Pactum renunciationis hæreditatis paternæ jura-
mento præstito factum à filia, quæ religionem
ingredi vult, an teneat.* 1.394.2
Pactum quo filia dote contenta renunciat paternæ

hæreditati, quibus rationibus improbetur. 1.
388.1
*Pactum à filia factum; quo paternæ hæreditati
renunciat ipsi patri absenti, an valeat.* 1.
389.6
*Pactum renunciationis hæreditatis paternæ factum
etiam eo tempore, quo filia nuptui non tradeba-
tur, an teneat.* 1.394.1
*Pactum renunciationis hæreditatis paternæ renun-
ciant, & ejus filiis ac hæredibus nocet.* 1.
399.10
*Pacti cum patre filia, juramento præstito, an
possit allegare juris ignorantiam.* 1.393.6
*Pactum à filia cum fratribus factum, patre præ-
sente, de repudianda patri hæreditate revoca-
ri non potest, si juramentum accesserit.* 1.
391.11
*Pacti filius cum patre eo modo, qui traditur in
cap. quamvis, de pact. in 6. juramento præsti-
to pactionem confirmat.* 1.392.1
De retrovendendo.
*Pactum de retrovendendo, etiam si fiat verbis dire-
ctis, non inducit translationem domini ab-
que nova traditione.* 2.320.2
*Pactum de retrovendendo pars pretii censetur, ip-
samque justam æstimationem minuit.* 2.331.1
*de Pacto retrovendendi dationi in solutum ad-
jecto, vel emptioni annuorum reddituum.* 2.
322.5
*Pactum de retrovendendo, cum alioquin licitum
sit, contractum tamen suspectum reddit.*
ibid.n.4
*Pactum revendendi ad voluntatem emptoris non
semper efficit contractum usurarium.* 2.
326.3
De societatis partibus.
*Pactio ut lucrum commune sit, periculum ipsius
exercentis negotia, valet modò subeunti pe-
riculum, vel ex ipso lucro major pars cedat,
vel aliunde merces suscepti periculi detur.*
2.276.3
Successionis.
*Pactio futuræ successionis qua ratione sit contraria
bonis moribus.* 1.354.8
Pactum de successione futura non valet. 1.10.49.
& seq.
*Pactum de non succedendo inter patrem & filium,
si filio legitimam dederit, an valeat.* 1.
88.13
*Pactum de non succedendo à filio in ipso actu
exhæredationis interponi debet, ut valeat.* 1.
127.4
Testamenta.
Pactum non potest tolli libertas testandi. 1.5.15
Turpia pacta.
Pacta turpia & contra bonas leges irrita sunt. 1.
608.6
De venditione.
*de Pactione, qua emptor habeat rem, pendente die
solutionis, titulo locationis.* 2.295.6
Padrones quid. 2.580.2*
*à Pagano facta verbis communibus substitutio com-
pendiosa, ante pubertatem erit directa; po-
stea verò fideicommissaria.* 1.110.32
*à Pagano facta verbis directis compendiosa substi-
tutio ante pubertatem est pupillaris, postea
omnino extinguitur.* 1.110.29
Palatina tribus. 2.390.3
de Palatio Episcopi. 2.255.5*
Palicorum historia. 1.315.8
Palinodiam canere. 2.72.2
Palma matrix quid. 2.580.2
Panagium quid. 1.314.4
Collatio.

- Collatio beneficiorum.*
Papa an possit conferre beneficia regalia. 2.654.4
Confessio.
Papa an teneatur semel in anno confiteri. 1.412.6
Derogatio.
Papa potest derogare juri patronatus laicorum, si id expresse faciat. 2.653.1
Dispensatio.
Papa an possit dispensare, quod communicet quis cum excommunicato. 1.411.2
Papa non potest contra jus divinum dispensare. 1.223.10
Papa remittere potest juramentum. 1.323.4
Papa potest dispensare in aliquot gradibus ex contentis c. 18. Levit. 1.229.24
Papa potest dispensare matrimonium inter patrum & neptem. *ibid.* n. 23
Papa non potest dissolvere matrimonium copula carnali consummatum. 1.247.22
Papa an sua dispensatione possit solvere matrimonium nondum consummatum. *ibid.* n. 19
 per *Papa* dispensationem non potest dissolvi matrimonium per copulam consummatum. 1.157.22
Papa potest dispensare super statutis à jure humano. 1.224.13
Papa quo pacto possit in voto dispensare. 1.324.10
Papa an possit votum solemne continentiae propria dispensatione remittere. 1.38.18
Interpretatio.
Papa jus divinum interpretari, non autem tollere vel mutare potest. 1.411.3
Legitimitio.
Papa an possit legitimare, qui de jure legitimari non possunt. 1.289.18
 à *Papa* legitimatus beneficia & sacerdotia obtinere potest. 1.291.25
Papa potest omnes legitimare, etiam sibi non subditos. 1.290.20
Papa non potest legitimare quoad temporalia. 1.293.47
Mutatio.
Papa non potest mutare legem Dei, sed interpretari. 1.224.11
Regnum.
Papa an regnum alicui ex causa auferre possit. 1.49.19
Testandi libertas.
Papa an possit permittere clericis testandi libertatem de bonis Ecclesiae. 1.53.20
Papa potest monachis concedere potestatem testandi. 1.37.17
Vide Pontifex.
Papyria tribus. 2.390.3
Paracharagmata quid. 1.771.2
Parapherna quomodo differant privilegiis à bonis dotalibus. 1.363.21
Parapherna amittuntur propter adulterium commissum. 1.251.2
Paraphernalium rerum fructus an spectent ad maritum. 1.236.2
Paraphernalium rerum alienatio fit absque juramento. 1.362.20
 de festo *Parasceves* quaedam. 2.461.8
Parasemi qui dicantur. 1.771.2
Parasitis ob verbera vel alapas promissum an peti possit. 1.607.5
Paratyra quid. 1.771.2
Parentum vitæ insidiari justa causa exheredationis est. 1.83.17
 ubi *Pares* sunt probationes, profisco etiam aetate pronuntiandum. 2.102.3
Parisatis fuit filia Artaxercis. 2.421.3*
- Parochialis* est loco duorum testium. 1.62.24
Parochiali Ecclesiae legatum relictum an impetretur in quartam eidem Ecclesiae debitam. 1.75.9
Parochiali sacerdoti relictum legatum cui debeatur. 1.79.11
Parochiani possunt praescribere jus presentandi rectorum in Ecclesia libera. 1.559.3
Parricidii crimen & poena latè expenditur. 1.681.12
Parricidium unde dicatur. *ibid.*
Parricidium in sponsum committitur. 1.150.22
Pars hereditatis paternae aut fraternae repudiatae ab uno ex successoribus qualiter aliis accrescat. 1.143.15
Particulare interdictum in celebrandis officiis divinis quid operetur. 1.502.1
Particularis propositio quid sit. 2.81.1
Particulares solutiones maximam damnum afferre solent. 2.628.3*
 cum *Partiendum* est, an major dividere, & minor eligere debeat. 2.689.3
Partitæ leges, & fori, de Maravedinis, & aliis monetis loquentes examinantur. 1.762.5
Partus ancillarum non est in fructu. 1.603.6
 jus *Pascendi* an retineat vicus exemptus à civitate. 2.667.7
Pascendi jus in alieno & privato agro acquiritur jure servitutis. 2.664.2*
 de *Pascha* celebrando quaedam. 2.107.1
 in *Pascuis* publicis an jus aliquod habeat qui habet jurisdictionem in aliquot oppidis. 2.663.1
Passus quinque pedes habet. 2.255.5
Passio Quirici an apocrypha. 2.453.11
 de *Pastoris* libro. 2.447.3
Pastus prati communis an ab una parte possit mutari. 2.668.8
Adulterium.
Patri licet filiam & quemcumque adulterum in adulterio comprehensum occidere. 1.255.2
Pater an possit licentiam propria auctoritate occidendi adulteros alteri committere. *ibid.* num. 60
Alienatio.
Pater potest quandoque alienare rem adventitiam filii fam. sine judicis decreto. 2.56.6
Bannitus.
Pater bannitus occidi à filio non potest, licet ab aliis possit. 1.256.8
Consensus.
Patris consensus sufficit, ut filius fam. donare possit mortis causa. 1.204.8
Patris consensus in donatione mortis causa à filio fam. facta debet esse specialis. 1.21.12
Patris consensus in legitima gravamine non nocet liberis testamento. 1.128.9
Parentum consensus in nuptiis requiritur de honestate, non de necessitate. 1.189.1
Donatio mortis causa.
Patri an possit donare mortis causa filius familias absque judicis auctoritate. 1.20.9
Dos.
Pater cogitur dotem constituere filiae, quæ absque ejus consensu nupit viro digno. 1.190.8
Emphyteusis.
Patre accipiente emphyteusim pro se & filiis suis masculis & feminis an eo mortuo masculi feminas excludant. 1.89.4
Pater potest quandoque emphyteusim uni heredum vel filiorum praegregare. 2.245.3
Exheredatio.

Exhereditatio.
 Parentes exheredari possunt à filiis. 1.85.30
Excusatio.
 Patres multorum liberorum à quibus muneribus excusentur. 1.260.3
Legitima.
 Pater potest suo filio legitimam assignare post religionis professionem. 1.36.13
Melioratio.
 Pater ex lege Regia meliorans filium dignum, vel indignum, prætermisso digniori, an peccatum ex hoc commiserit. 1.625.7
Nuptiæ.
 Patri cum liberis nuptiæ à quibus concessæ. 1.226.9
 Pater secundò nuptias contrahens, ut & mater, tenentur filiis ex primo matrimonio susceptis reservare luera sibi ex illo matrimonio delata. 1.192.9
Obligatio.
 Patrem inter & filiumfam. nulla esse potest obligatio. 1.393.8
Obsidem dare.
 Pater an possit filium invitum dare obsidem hosti. 2.349.4*
Remuneratio.
 Pater remunerare potest liberos, & ea remuneratio tanquam æs alienum deducitur. 1.55.36
Renunciatio.
 Pater renunciare potest hæreditati liberorum. 1.404.19
Solutio.
 Pater an teneatur solvere pecuniariam pœnam, quâ filius mulctatur. 2.193.7
Successio.
 Pater & mater succedunt simul filio ab intestato mortuo. 1.141.2
 Parentes succedunt liberis in stirpes, non in capita. *ibid.* 5
 Pater & mater avis præferuntur in successione filii intestati. *ibid.* 4
Trebellianica.
 Pater non potest jubere filiis rogatis hæreditatem restituere, ut fructus ante mortem percepti computentur in Trebellianicam. 1.118.14
Testamentum.
 Pater potest in testamento etiam minus solemnium naturalem filium hæredem instituere, non existentibus filiis legitimis. 1.275.21
Venditio.
 Pater filium vendere quo pacto possit. 2.349.4
 à Patre facta venditio, per quam liberorum legitima fraudulenter minuta est, potest revocari per liberos. 1.113.20
Ususfructus.
 Pater non habet ususfructum bonorum filii fam. 1.56.2
 an Pater per alienationem voluntariam rei adventitiæ statim ususfructum amittat. 2.57.7
 Patrem suum debere quidquid constiterit, si quis solvere promittat, an conditionalis vel putata sit obligatio. 2.74.5
 Patrum numerus, & vitæ. 2.439.7
 Patriam potestatem an solvat Cardinalatus. 1.57.9
 Patria potestas Regia lege per matrimonii contractum tollitur. 1.239.16
 Pater intrans monasterium jus patriæ potestatis amittit. 1.37.15
 Patriam defendens filius an possit patri violentas manus inferre. 1.83.13
 Patientia & scientia an sit necessaria in præscriben-

dis juribus incorporalibus. 1.518.8
 Patientia vel tradicione, & non aliter, constituuntur servitutes. *ibid.* n.9
 Patriarcharum quatuor sedes, & quo ordine fuerint olim connumeratæ. 2.430.13
 Patrimonium vitæ hominis. 1.182.31
 Patrimonium clerici privilegium. 2.32.4
Acquisitio.
 Patronatus juris præscriptio quantum temporis requirit. 1.561.7
 de jure Patronatus per præscriptionem. 2.656.6
 Patronatus jus non pertinet ad filium institutum in legitima, nec vendita legitima in emptiorem transit. 2.248.9
Ecclesiasticum jus.
 Patronatus jus in Ecclesia libera præscriptione à laicis acquiri non potest. 1.558.2
 Patronatus jus Ecclesiasticum matrimonio constante à marito acquisitum, & communicatur uxori. 2.578.5
 Patronatus jus Ecclesiasticum an sit hæreditarium. 2.679.13
 Patronatus Ecclesiastici jus an transeat ad substitutum ex directa militari. 1.109.24
 Patronatus Ecclesiastici jus ad hæredes etiam extraneos transit. *ibid.*
 Patronatus jus Ecclesiasticum non transit in patroni filium, qui ejus hæres non sit, etiam si fuerit patrono, & ejus filiis delatum. 2.247.7
 an in Patronatus jure Ecclesiastico admittendus sit filius patris præmortui cum patris per representationem. 2.679.13*
 Patronatus jus Ecclesiasticum ad hæredes etiam extraneos ex propria natura pertinet. 2.247.6
 Patronatus jus Ecclesiasticum non potest per patronum in aliquem transferri in præjudicium eorum qui ad id, etsi hæredes non sint, ex prima institutione vocantur. 2.248.10
 Patronus præscriptione acquirere potest jus præsentandi rectorem in Ecclesia collegiali. 1.559.4
Laicorum jus.
 jus Patronatus laicorum quo pacto ab Ecclesiastico distinguatur. 2.653.2
 Patronatus jus quomodo à laicis præscribitur. 1.558.1
 juri Patronatus laicorum licet Papa derogare possit non censetur derogatum, nisi expressè ejus mentio fiat. 2.653.1
 de jure Patronatus competenti alicui fraternitati laicorum. 2.660.8
 an super juris Patronatus laicorum beneficia pensio constitui possit. 2.661.10
Successio.
 Patronatus jus non transit ad fideicommissarium. 1.108.14
 Patronatus jus qualiter non transeat ad fideicommissarium hæreditate vendita. 2.248.8
 Patronatus jus an admittat representationem istam ut filius locum patris præmortui obtineat cum patruo, vel ut cum eo excludat. 2.679.13
 jus Patronatus an includatur omnium bonorum venditione. 2.82.4
Præsentatio.
 Patronus tenetur digniorem præsentare Episcopo ad beneficii institutionem. 1.624.5
 Patronatus etiam laicus non potest alium præsentare, lite pendente. 2.658.7*
 Patronus jure naturæ potest neptem accipere. 1.229.23
 PATRUS

- Pater* præfertur nepos in majoratibus, etiam si post primogenitum expressim vocatus fuerit, secundogenitus. 2.678.11
- Patri* qualiter nepotibus inestatis succedant. 1. 143.14
- cum *Patri* quomodo succedant fratrum filii. 1. 142.11
- Pauli & Petri* Apostolorum martyrium. 2.429.12
- Pauli* Castrensis sententia late examinatur de donatione omnium bonorum. 2.337.1
- Pauli & Caji* sententiis uti licet ad cognitionem & interpretationem antiquitatis. 2.349.4*
- Pauper* quis dicatur secundum legem Regiam. 1. 762.5*
- Alimenta.*
- Pauperum* alimenta non debent concedi divitibus. 1.28.3
- Pauperibus* Ecclesiæ bona distribuenda sunt. *ibid.* num. 4.
- ad *Pauperes* alendos possunt alienari bona Ecclesiarum. 2.237.8
- Eleemosyna.*
- Pauperibus* an quis cogatur exhibere eleemosynam. 2.350.5
- in *Pauperes* qui largitione utuntur, excolunt simulacra viventia Dei. 2.238.8
- Hæreditas.*
- Pauperum* hæredum institutio incerta an valeat. 1. 72.21
- Inventum.*
- Pauperibus* debet dari res inventa, si dominus facta diligenti inquisitione adhuc incertus sit. 1. 655.2
- Legata.*
- Pauperibus* legatum, non adita hæreditate, per Episcopum cæteris deficientibus executioni mandandum. 1.135.25
- Lites.*
- Pauperes* litigantes aliquando expensas litium solvere non coguntur. 1.602.4
- Pauperibus* litigantibus an sint publico stipendio dandi Advocati. 2.517.4
- Pauperum* causæ breviter finiendæ sunt. 2.520.3*
- Pauper* litiganti an cogatur adversarius dives lites expensas exhibere. 2.517.5
- Pauperibus* an quis teneatur gratis patrocinari *ibid.* num. 4
- Privilegium.*
- Pauperes* idem jus habent quod pupilli & orphani. 2.517.3
- Restitutio.*
- Pauperibus* an sint restituendæ res incertæ, & an possit per principem sumum debitor ab earum restitutione liberari. 1.655.3
- Paupertas* probatur eo ipso, quod allegatur, Titium habere tot bona, & non plura, nisi contrarium probetur. 2.177.3
- Paupertatem* vel divitias proprias allegans tenetur eam qualitatem probare. *ibid.* n. 2
- Paupertas* excusat quem à restitutione. 1.590.2
- Paupertas* superveniens non dissolvit sponsalia contracta. 1.160.4
- ob *Paupertatem* quæ per luxum contingit an possint res Ecclesiæ alienari. 2.238.2
- Pausanias* Lacedæmonius, cum ad Palladis Chalcidææ templum confugisset, fame mori coactus est. 2.263.17*
- Peccandum* non est ut evitetur mors, 1.425.14
- Peccator* publicus an sit irregularis, si celebret. 1.667.5
- quod *Peccatores* non sint de Ecclesia putant Donaristæ. 1.408.8
- de *Peccata* confitente in interiori judicio. 2.218.6
- Peccatum* quid sit. 2.1.1
- Peccatum* maximum malum est. 1.179.7
- Peccatum* est contra propriæ conscientiæ dictamen agere. 2.1.1
- an *Peccatum* possit contingere per ignorantiam. 1. 474.17
- Peccatum* non potest esse nisi voluntarium. 1. 675.1*
- Peccatum* mortale est & dicitur excommunicatio. 1.407.6
- an *Peccatum* mortale semper sit gula, & mendacium. 1.617.3
- an *Peccatum* mortale sit matrimonium clandestinum. 1.201.9
- an *Peccatum* mortale privet suffragiorum Ecclesiæ communionem. 1.441.3
- in mortali *Peccato* existens non potest matrimonium contrahere, contractum tamen tenet. 1.200.1
- in mortali *Peccato* existens eligi potest ad Ecclesiasticum beneficium. 1.454.4
- Peccatum* veniale an fiat per consuetudinem mortale. 1.449.7
- Peccatum* unius alter ferre non debet. 2.189.8
- Peccatum* non dimittitur, nisi restituatur ablatum, & ejus regulæ intellectus. 1.198.10
- ob *Peccatum* quodcumque evitandum non licet sibi mortem inferre. 2.16.9
- Peccata* omnia an sint æqualia. 1.678.6*
- Peccata* aggravantur ex eventibus qui postea succedunt. 1.675.1*
- Peccati* qui dicantur. 2.112.11
- Pecunia* duplici ratione habetur in pretio. 1.766.3
- Pecunia* est hominis anima & vita. 1.182.32
- Pecunia* quomodo utendo consumatur. 2.272.5
- Pecunia* mutuo data transit in dominium accipientis, & est ejus periculum. 2.312.2
- Pecunia* mutatio post moram an noceat, vel profit creditori. 1.769.4
- Pecunia* mutuo accepta an ea veniat in generale bonorum hypothecam. 2.338.2
- Pecunia* non potest alteri eo pacto dari, ut lucrum ex ea acquisitum commune sit; periculum verò ipsius imminet exercenti negotia. 2. 276.3
- Æstimatio.*
- Pecunia* bonitas intrinseca an sit consideranda juxta tempus contractus vel solutionis. 1. 768.2
- Pecunia* an possit pluri æstimari in commerciis privatis, quam publicè sit æstimata. 1. 766.3
- Pecunia* valorem an possit mutare princeps. 1. 768.6
- Pecunia* credita ludens an teneatur pecuniam lucranti solvere in animæ judicio. 1.615.8
- ex *Pecunia* Ecclesiæ emptum an Ecclesiæ acquiratur. 1.29.7
- Pecunia* residua opere constructo per testatorem injuncto, an sit hæredi adjudicanda. 1.40.13
- Pegasiani* Senatusconf. decretum. 1.133.11
- Peculium* adventitium an possit publicari ob crimen filiifamil. 2.193.7*
- Peculium* quod in cæteris filiisfamil. est adventitium in clericis filiisfamil. erit castrense, vel quasi castrense. 1.56.1
- Peculium* profectitium an cadat in publicationem bonorum, delinquente filio. 1.707.7*
- Pendentes* fructus qualiter dicantur pars ipsius rei. 2.96.1
- Pendentes* fructus sunt dividendi pro rata, vendita re ex pacto de revendendo. 2.97.6
- Pendente*

| | | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Pendente restitutionis in integrum lite, an sit locus executioni trium sententiarum conformium.</i> 2. | 615.7 | <i>Taciturnitas.</i> | <i>Perjurium non committitur taciturnitate.</i> <i>ibid.</i> |
| <i>Pensio annua in quocumque fundo constituta habet speciale pignus.</i> | 1.113.17 | <i>Testamenti jurati revocati.</i> | <i>Perjurus non est qui revocat testamentum juratum.</i> 1.10.52 |
| <i>Pensio Ecclesiastica, pensionario defuncto, pro rata temporis debetur.</i> | 2.100.13 | <i>Processus.</i> | <i>à Perjurio excusat difficultas.</i> 1.84.4 |
| <i>Pensio an possit constitui super beneficia juris patronatus laicorum absque consensu.</i> 2.661.10 | | | <i>à Perjurio non liberantur subditi per dispensationem Papæ de juramento obedientie.</i> 1.325.20 |
| <i>Pensionis remissio propter pestem, aliamve similem causam, quando sit facienda inquilino.</i> | 2.630.3 | <i>Pæna.</i> | <i>Perjurium lege Pontificia & sæculari puniri potest.</i> 1.345.2 |
| <i>Pensiones rei venditæ an pertineant ad emptorem, quando tempore venditionis nondum dies solutionis cesserit.</i> | 2.96.3 | | <i>Perjurus quomodo jure canonico puniatur.</i> <i>ib.</i> num.3 |
| <i>Pensiones aut vacent per matrimonii contractum.</i> | 1.208.7 | | <i>Perjuros potest punire princeps.</i> 1.328.37 |
| <i>Pensionarius testari potest de redditibus ex pensione Ecclesiastica perceptis.</i> | 1.53.19 | | <i>Perjurus ratione juramenti de calumnia an sit puniendus.</i> 1.348.10 |
| <i>de Pensionationum generibus.</i> | 2.80.4 | | <i>Permittuntur quædam ob cordis duritiam quæ tamen licita non sunt.</i> 1.245.7 |
| <i>Pepiones qualis moneta fuerit.</i> | 1.750.5 | | <i>in Permutatione beneficiorum Ecclesiasticorum an possimus benefic. l. 2. C. de rescind. vend. 2.</i> 38.8* |
| <i>Percussionis appellatione quid veniat.</i> | 2.73.5 | | <i>in Permutatione beneficiorum Ecclesiasticorum locus non est auxilio l. 2. C. de rescind. vend. 2.</i> 36.3 |
| <i>Percussor, alterius membrum efficiens debile, an sit irregularis.</i> | 1.710.9. | | <i>de Permutatione beneficiorum, quorum præsentatio pertinet ad patronos laicos: & de simplici resignatione.</i> 2.660.9 |
| <i>Percutiens clericum cum sponsa fornicantem an sit excommunicatus sententia canonis.</i> 1. | 149.16 | | <i>ubi Permutantur res & pecunia simul cum alia re, an sit contractus venditionis, an permutationis.</i> 2.167.9 |
| <i>Percutiens aliquem, quomodo teneatur ad damni restitutionem.</i> | 1.612.9 | | <i>verbo, Perpetuè. an tollatur præscriptio. XXX. annorum.</i> 2.60.4 |
| <i>Percutientem puniens constitutio non punit convitiantem verbis.</i> | 2.73.5 | | <i>Perpetuè, dictio quamlibet temporis definitionem tollit.</i> 2.30.10 |
| <i>Peregrini bona apud Gallos Regi deferuntur.</i> 1. | 656.4 | | <i>de Persarum Regibus ex Metasthene, Philone, & Græcis historiographis ad Sacræ Scripturæ intelligentiam.</i> 2.423.6 |
| <i>Peregrinis res ad victum necessariæ justo pretio vendendæ.</i> | 2.350.5* | | <i>Perseidos arbores quæ fuerint.</i> 2.406.7 |
| <i>de Peregrini intestati bonis, & ad quem pertineant.</i> | 1.656.4 | | <i>Persona error an impediatur matrimonium.</i> 1.186.1 |
| <i>Perfæcta quando dicatur emptio in rebus mobilibus & immobilibus.</i> | 2.507.10 | | <i>ex Persona defuncti tenetur hæres, & quatenus.</i> 1.555.2 |
| <i>Perfæcta donationi incontinenti potest adjici conditio modusve, non ex intervallo.</i> | 2.87.1 | | <i>Persona miserales possunt vocare quoslibet ad curiam Regis in primæ causæ instantia.</i> 2.515.1 |
| <i>Perfectum unumquodque secundum suum genus.</i> | 1.2.13 | | <i>Personale quatenus sit juramentum.</i> 1.337.7 |
| <i>Perfunctoriè dici, aut fieri, quid sit.</i> | 2.407.8 | | <i>Personalis actio quo tempore præscribatur.</i> 1.563.1 |
| <i>Periculum amans peribit in eo.</i> | 1.240.8 | | <i>Pervigilationes nocturnæ.</i> 2.463.10 |
| <i>Periculum & commodum rei venditæ post perfectam venditionem ad emptorem pertinent.</i> 2. | 96.2 | | <i>Pes quot digitos contineat.</i> 2.255.5 |
| <i>Periculum & commodum venditi quando, & ad quem spectent.</i> | 2.506.9 | | <i>Pestis tempore absens an percipiat distributiones quotidianas.</i> 2.344.8* |
| <i>in Periculis votum emissum valet.</i> | 1.181.27 | | <i>ob Pestem aliamve similem causam: cujus ratione uti non potuit domo conducta, an inquilino sit facienda pensionis remissio.</i> 2.630.3 |
| <i>de Periculis artis alicujus, ut arbitrentur juxta peritiam alicujus.</i> | 2.217.4 | | <i>Petri Itinerarium quis liber.</i> 2.446.3 |
| <i>Perjurus matrimonium non contrahit, contractum tamen valet.</i> | 1.200.2 | | <i>Petri primatus & Ecclesiæ Romanæ à Gelasio ex divino elogio ducitur.</i> 2.428.11 |
| <i>Perjurium quid sit.</i> | 1.342.10 | | <i>Petri & Pauli Apostolorum martyrium.</i> 2.429.12 |
| <i>Perjurium crimen mortale est.</i> 2.1.2. & 1.316.14 | | | <i>Petit quis frustra, quod statim restitutus est.</i> 1.615.8 |
| <i>Perjurii gravitas, & an sit majus crimen homicidii.</i> | 1.345.1 | | <i>Hereditatis.</i> |
| <i>Perjurus an sit infamis infamia juris.</i> | 1.346.5 | | <i>Petitio hæreditatis est judicium universale.</i> 2.544.1 |
| <i>Inobedientia.</i> | | | <i>Petitio hæreditatis an detur contra possidentem titulo putativo.</i> 2.545.4 |
| <i>Perjurus an sit qui rectoris universitatis præceptis non obedit.</i> | 1.352.32 | | <i>Petitio hæreditatis datur contra possidentem titulo acquisito post mortem testatoris.</i> <i>ibid.</i> num.3 |
| <i>Juramentum perversum.</i> | | | <i>Petitio hæreditatis non datur contra possidentem titulo</i> |
| <i>Perjurium propriè non committitur ab eo qui perversè per deos falsos jurat.</i> | 1.319.26 | | |
| <i>Negatio simplex.</i> | | | |
| <i>Perjurus non est, qui positionem simpliciter negaverit, sciens ejus partem verissimam esse.</i> | 2.11.5 | | |
| <i>Omissio.</i> | | | |
| <i>Perjurium committitur tam in omittendo, quam in committendo.</i> | 2.12.5* | | |

- titulo acquisito ab eo, qui poterat petitione hereditatis conveniri. 2.546.5
 cur *Petitio* hereditatis non detur contra titulo possidentem. 2.544.2
Petitio hereditatis quomodo proponenda sit. *ibid.* num. 1
- Legitimationis,*
- in *Petitione* legitimationis est principi exprimenda qualitas filii illegitimi. 1.294.1
- Naturalium restitutionis.*
- in *Petitione* naturalium restitutionis oportet principi exponere, an parentes illegitimi possint matrimonium contrahere. 1.295.6
Philippus Decius legitimatus à Pratorio tamen Rotæ repulsus fuit. 1.297.6
Phollis quid significet in re nummaria. 1.722.8*
Phryges heretici qui. 2.450.8
Phylacteria quæ dicantur, & quæ reprobentur. 2.453.12
- Pia* causa in dubio non præfertur nepotibus. 1.122.5
 ob *Piam* causam non debent permitti quæ contra bonos mores aut illicita sunt. 1.5.11
- Testamentum.*
- Pietatis* causa potest hæres institui nutu. 1.69.8
 ad *Pias* causas factum testamentum potest revocari. 1.4.3
 ad *Pias* causas testamentum factum minus solemniter valet, etiam quoad legata profana. 1.63.2
 ad *Pias* causas testamentum quot requirat testes. 1.59.6
 ad *Pias* causas factum testamentum, etiam sine clausula, tollit prius cum claus. derogatoria. 1.15.66
Pietatis causa ultima voluntas, defuncti manu propria scripta, servari debet, quamvis coram testibus non sit publicata. 1.66.2.1
- Legatum.*
- Pium* legatum quomodo à profano differat. 1.71.16
Pia legata possunt peti ab hærede laico, etiam coram iudice Ecclesiastico. 1.67.2.2
Pia legata debentur non adita hereditate. 1.135.2.3
Pia legata an peti possint ex testamento minus solemniter, facta tamen principaliter ad aliam quam *piam* causam. 1.63.4
Piorum legatorum causa tractanda apud iudicem seculari. 1.62.1
Pignus dicitur propriè cum res ipsa traditur creditori. 2.553.7*
- Constitutio.*
- in *Pignus* dari possunt bona Ecclesiarum. 2.237.*
 in *Pignus* dari pro debito pecuniario an possit homo liber. 2.140.1
- Æstimatio.*
- Pignoris* æstimatio quomodo facienda sit. 2.54.3*
- Augmentum.*
- Pignori* an accedat augmentum vel melioratio rei postea superveniens. *ibid.*
- Fructus.*
- Pignoris* fructus sibi præcipuos habens an sit usurarius. 2.269.3
Pignoris fructus quatenus in sortem debitori computentur. 1.333.14
Pignoris fructus à creditore percepti an extenuent sortem. *ibid.*
- Melioratio.*
- Pignoris* jure an obligata meliorationes sint. 2.543
- Natura.*
- Pignoris* natura, ut, etiam si pignora perierint, debitor ipse teneatur æs alienum solvere. 2.315.5*
- Venditio.*
- an *Pignus* vendere publica subhastatione possit creditor. 2.628.3*
 si *Pignorata* domus exusta, & postea ab emptore area reedificata, quid juris. 2.540.3*
Piscandi jus an acquiratur usucapione. 1.632.10
Piscatura & venationis interesse dari potest. 1.633.12
Piscina quid. 1.634.15
Plato existimavit usucapionem in rebus mobilibus justissimam, secus in immobilibus. 1.514.5
Plinii locus ex Macrobio expenditur. 2.388.2
Plures uxores habere an sit de jure naturali vel divino prohibitum. 1.241.1
Plures uxores quare olim patres habuerint. 1.242.2
Pluribus simul committentibus furtum vel rapinam an quilibet teneatur in solidum ad restitutionem. 1.651.3
Pluribus committentibus furtum, si unus eorum restituerit solidum, an cæteri teneantur huic pro æquis portionibus satisfacere. *ibid.* n.4
Pluribus eundem hominem vulnerantibus an omnes sint irregulares vel homicidæ. 1.689.3
Pocula amatoria. 1.675.2
- Pæna criminalis.*
- Adulterii.*
- Pæna* mortis pro adulterio an justè à lege inferri possit. 1.258.26
Pæna adulterii non habet locum in fornicante cum alterius sponsa. 1.149.19
- Bigamie.*
- de *Pæna* bigamie in Hispania. 1.243.11
- Blasphemie.*
- Pæna* de jure civili in blasphemos. 1.351.21
Pæna iudicum blasphemos non punientium. *ibid.* num. 20
- Fœderis rupti.*
- Pæna* apposta pro fœdere pacis conservando an possit remitti in præjudicium fisci vel Ecclesiæ. 2.94.18
- Hereseos.*
- Pæna* per canones & leges inducta filiis hereticorum, etiam eos complectitur, qui ante crimen nati fuere. 2.191.5
- Homicidii.*
- Pæna* ordinaria an puniatur homicidium, si defecerit animus occidendi. 1.684.1
 an *Pæna* tantum pecuniaria justè puniri possit homicidium. 2.197.2
- Incestus.*
- Pæna* laici committentis incestum. 1.216.2
- Interdicti violati.*
- Pæna* violatoris interdicti Ecclesiastici. 1.497.3
- Juramenti temerarii.*
- Pæna* temerarii juramenti. 1.344.2.2
- Falsæ monetæ.*
- Pæna* eorum qui falsam cudunt monetam. 1.771.3
Pæna fundentis, radentis, aut fingentis monetam. 1.771.5
pæna expedentis falsam monetam. *ibid.* n.
- Parricidii.*
- Pæna* parricidii. 1.682.12
Pæna legis Pompejæ de parricidiis cadaveri potius quam parricidis inferitur. 2.207.9
- Testimonii falsi.*
- Pæna* falsi testis. 1.346.6
- Vis armata.*
- Pæna* vis armata. 2.72.4*
- Abscissionis membri.*
- ubi *Pæna* abscissionis manus alteriusve membri, &c

| | | | | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| & mortis est à lege definita , an incipiendum supplicium à minori. | 2.207.9 | <i>Matrimonii.</i> | <i>Pæna</i> à contractu matrimonii omnino rejicienda | 1.188.7 |
| <i>Amissio bonorum,</i> | | | <i>Pæna</i> fœminis intra annum luctus nubentibus jure Canonico remissæ , cæteræ autem minimè cessant. | 1.192.7 |
| <i>Pæna</i> amissionis bonorum, ipso jure inducta, etiam ab hæredibus delinquentis exigitur. | 1.217.7. 6.& seq. | <i>Temporaria.</i> | pro <i>Pæna</i> temporaria potest quis pro alio satisfacere de rigore juris , modò uterque sit in charitate. | 1.430.7 |
| <i>Capitalis.</i> | | <i>Testamentorum.</i> | <i>Pæna</i> ultimis voluntatibus adjici potest. | 1.126.9 |
| <i>Pæna</i> capitalis pro exilio. | 1.258.25 | | <i>Pæna</i> adjecta in testam. qualiter committatur. | ibid. nu. 10 |
| <i>Ignis.</i> | | | <i>Pæna</i> à testatore adjecta in foro conscientiæ debetur. | 1.221.27 |
| <i>Pæna</i> ignis quando imponitur, an relinquens vivus sit comburendus. | 2.207.9 | <i>Actio.</i> | <i>Pænalis</i> actio præscribitur cum fide mala. | 1.567.8 |
| <i>Ignominiosa.</i> | | <i>Lex.</i> | <i>Pænalis</i> an sit lex humana quæ præscriptionem induxit. | 1.573.1 |
| <i>Pæna</i> ignominiosa non sunt afficiendi nobiles. | 2. 198.4 | <i>Stipulatio.</i> | <i>Pænalis</i> stipulatio appolita promissioni de non revocando testamento , contraria est bonis moribus. | 1.354.9 |
| <i>Lucri amissione.</i> | | | <i>Pænalis</i> stipulatio appolita promissioni de non contrahendo matrimonium est contraria bonis moribus. | ibid. |
| <i>Pæna</i> an sit lucro quem privari. | 1.178.9 | | <i>Pœnitentes</i> sunt sub protectione Ecclesiæ. | 2. 645.4. |
| <i>Pecuniaria.</i> | | | <i>Pœnitentes</i> ex judicis Ecclesiastici sententia non sunt quoad alia crimina judici Ecclesiastico subjeçti, ut necessario sint apud eundem accusandi. | ibid. n. 3 |
| de <i>Pæna</i> pecuniaria si agatur gravius punitur nobilis quam plebejus ; ubi de corporali , mitius. | 2.197.3 | | <i>Pœnitentia</i> excluditur juramento in actibus alias revocabilibus. | 1.6.28 |
| <i>Penam</i> pecuniariam , qua filius mulctatur , an pater solvere cogatur. | 2.193.7 | | <i>Pœnitentia</i> criminis tantum in foro animæ operatur delicti remissionem. | 1.84.26 |
| <i>Talionis.</i> | | | <i>Pœnitentia</i> filii an remittatur ingratitude. | ibid. num. 25 |
| <i>Pæna</i> talionis unde originem habuerit , & an ea hodie obtineat. | 2.196.1 | | <i>Pœnitentia</i> publica & solemnis quæ sit. | 2.202.3 |
| <i>Remissio.</i> | | | <i>Pœnitentia</i> solemnis quæ sit. | 2.645.4 |
| <i>Pæna</i> legis partim remittitur propter justum dolorem delinquentis. | 1.257.17 | | <i>Pœnitentia</i> solemnis efficit quem irregularem. | 1.666.10 |
| <i>Mutatio.</i> | | | <i>Pœnitentia</i> unius eorum qui prorogarunt jurisdictionem , ante litem contestatam , pactum commune non tollit. | 1.332.13 |
| <i>Pæna</i> à judice per sententiam nominatim inflicta non potest per eum mutari , nisi in continenti | 2.648.5* | | <i>Pœnitentiam</i> re integra admittit contractus innominatus etiam factus in favorem piæ causæ. | 2. 93.15 |
| <i>Præscriptio.</i> | | | an <i>Pœnitentia</i> Sacramentum sicut baptismus recedente fictione sortiatur suum effectum. | 1. 434.13 |
| <i>Pæna</i> criminalis præscriptio fit quinquennio à morte hæretici. | 2.220.23 | | <i>Pœnitentia</i> Sacramentum ab excommunicato susceptum , vel ministratum an teneat , vel sit iterandum. | 1.443.7 |
| <i>Pæna</i> an præscribi possit mala fide. | ibid. n. 21 | | <i>Pœnitentia</i> Sacramentum non tantum ægrotis , sed & sanis tempore interdicti poterit ministrari. | 1.501.1 |
| <i>Solutio & applicatio.</i> | | | <i>Pœnitentia</i> Sacramenti quis sit verus minister. | 2. 68.11 |
| ubi de <i>Pæna</i> exigenda tractatur , præfertur fiscus creditoribus delinquentis. | 2.103.8 | | <i>Pœnitentium</i> fœminarum ordo quando Parisiis exordium habuerit. | 2.645.4* |
| ubi agitur de <i>Pæna</i> exigenda , adversus fiscum in dubio est judicandum. | 2.101.1 | | <i>Pœna</i> legata quid contineatur legato. | 2.173.5 |
| <i>Pæna</i> quo pacto sit distribuenda. | 2.200.9 | | <i>Pollicitatio</i> an Jure Canonico obligationem & actionem producat. | 1.382.25 |
| <i>Pæna</i> Auth. hoc amplius , an sit statuta ipso jure. | 1.48.9 | | de <i>Pollicita</i> tribu. | 2.390.4 |
| <i>Pæna Ecclesiastica.</i> | | | <i>Pollutio</i> nocturna quando inducat abstinentiam à celebratione , & communionem Eucharist. | 1. 708.7 |
| <i>Pæna</i> censure vel irregularitatis quomodo locum habeat. | 1.220.25 | | <i>Polycarpus</i> Martyr. | 2.462.9 |
| <i>Pæna civilis.</i> | | | <i>Pondus</i> inaurium quid. | 1.722.6 |
| <i>Commissi.</i> | | | | |
| de <i>Pæna</i> commissi ob non solutum canonem. | 2. 312.1 | | | |
| <i>Compromissi.</i> | | | | |
| <i>Pæna</i> compromisso adjecta an solvatur per prorogationem. | 1.512.11 | | | |
| <i>Conventionalis.</i> | | | | |
| <i>Pæna</i> conventionalis an debeatur in foro conscientiæ. | 1.219.14 | | | |
| <i>Pæna</i> adjectio est nulla , si principalis ipse contractus sit nullus. | 1.376.4 | | | |
| <i>Hæredis.</i> | | | | |
| <i>Pæna</i> hæredis inventarium non conficientis. | 2. 32.24 | | | |
| <i>Pæna</i> eorum qui negligunt solvere legata profana. | 1.47.6 | | | |
| <i>Pæna</i> hæredis pia legata solvere negligentis. | ibid. 5 | | | |
| <i>Hominis.</i> | | | | |
| <i>Pæna</i> hominis excludit pœnam legis civilis. | 1. 43.8 | | | |
| <i>Juris.</i> | | | | |
| <i>Pæna</i> ipso jure inducta an locum habeat in foro conscientiæ. | 1.218.11 | | | |
| <i>Pæna</i> ipso jure incurta an habeat opus declaratione. | 1.218.13 | | | |

- Communicatio.*
Pontifex Romanus an possit licitè absque peccato communicare cum excommunicato. 1.412.4
- Dispensatio.*
Pontifex Romanus potest dispensare cum bigamo, non Episcopus. 1.671.4
- Error.*
Pontifex summus errare nequit in his quæ ad fidem pertinent. 2.69.12
Pontifex summus errare nequit in canonizatione Sanctorum. *ibid.* n.13
- Exemptio.*
Pontifex Romanus potest humano jure inducere exemptionem clericorum, etiamsi non fuerit jure divino statuta. 2.633.3
Pontifex summus potest exemptionem à foro sæculari clericis jure humano datam limitare ac restringere, quoties id utile videbitur. *ibid.* n.4
Pontifex Romanus an potuit tollere exemptionem clericorum, & eorum privilegia quoad forum. *ibid.*
Pontifex summus justè potuit privilegium fori, quoad clericos conjugatos, temperare in c. unic. de cleric. conjug. 2.635.6
- Fides.*
Pontifex Romanus non potest novum fidei articulum constituere. 2.418.2
- Juramentum.*
Pontifex potest remittere juramentum de non alienando res Ecclesiæ. 1.325.12
- Jurisdictio.*
Pontifex summus an habeat temporalem jurisdictionem in actu, vel in habitu. 1.640.7
- Ius naturale.*
Pontificis Romani dispensatio non habet locum in jure naturali. 1.223.9
- Legitimitas.*
Pontifex Romanus an possit aliquo casu legitimare etiam quoad temporalia extra territorium. 1.293.45
- Matrimonium.*
Pontifex Romanus quatenus possit prohibere matrimonium. 1.231.33
inter *Pontificem* summum & sedem Apostolicam an discrimen sit. 2.356.2
- Vide PAPA.*
Pontificia jura præferenda sunt legibus sæcularibus in tractatu de Ecclesiarum immunitate. 2.255.3
- Adulterinus.*
Pontificio jure quomodo adulter clericus puniatur. 1.259.28
- Fœnus.*
Pontificio jure licet exercere fœnus nauticum. 2.278.5
- Excommunicatio.*
Pontificii juris decreta & sanctiones observari debent in excommunicatione facienda. 1.461.8
- Imperii delegatio.*
Pontificio jure an delegari possint causæ meri & misti imperii. 2.380.1
- Irregularitas.*
Pontificio tantum jure introducta est irregularitas. 1.662.2
- De Omissis.*
Pontificio jure standum est in omissis de jure civili. 1.381.22
- De pacto nudo.*
Pontificio jure pactum nudum obligationem & actionem habet. 1.381.24
- Publiciana.*
Pontificio jure censetur admitti publiciana. 1.567.11
- Usurarii.*
Pontificio jure qualiter puniatur clericus usurarius? 2.284.3
Pontificum specialia rescripta non pertinent ad canonum generalem institutionem. 1.247.23
Pontina five *Pomptina* tribus. 2.390.4
Popilia tribus. *ibid.*
Populi an possint in Castellana Reipubl. judices & rectores eligere. 2.508.3
de *Populi* jure in solvendis vectigalibus. 1.618.5
Porcinas carnes non comederunt Judæi, fame tamen coacti comederunt. 1.424.13
Portunus quis sit. 1.315.10
- Etymon & definitio.*
Possessio unde dicta. 1.2.4
Possessio definitur. 1.516.3
quali *Possessio* quid sit. 1.517.6
Possessio non est ubi animus possidendi non est. 1.515.2
- Divisio.*
Possessio an rectè distinguatur in naturalem & civilem 1.516.4
Possessio qualiter sit juris. *ibid.* n.3
Possessio quatenus sit factum. 1.515.1
Possessio aliquando habet plurimum juris, quandoque plurimum facti. 1.522.6
- Differentia.*
Possidere aliud est, aliud esse in possessione. 2.573.4
Possidere non dicitur inquilinus, & colonus, sed esse in prædio. 1.516.5
Possidere unam rem non possunt duo in solidum. 1.515.2
Possidere bona parentum in foro conscientiæ an possit spurius. 1.277.11
- De acquirenda possessione.*
Possessionis acquisitio quid sit. 1.515.1
Possessio acquiritur aliquando sine vera apprehensione. *ibid.*
ad *Possessionem* non semper requiritur corporeus tactus. *ibid.*
Possessio, acquisita ministerio tantum legis civilis vel canonis, non differt quoad effectum à vera possessione. 1.522.5
an *Possessionis* acquisitionem inducat traditio instrumenti. 2.366.12
an *Possessio* transeat absque traditione ex titulo contractæ societatis. 2.376.1
Possessio omnino requiritur in interdicto interim, & qualis. 2.572.3
Possessio quæ fit necessaria ad retentionem. 1.517.7
- De retentione possessionis.*
Possessionis retentio definitur. 1.515.2
- Alieni.*
Possessionem rei alienæ legatario ab hærede traditæ legatarius invito domino retinere potest. 1.461.5
- Beneficii.*
Possessio beneficii qualiter acquiratur, & an per investituram tradatur. 2.365.10
Possessio beneficii apprehendi potest per procuratorem habentem mandatum generale. *ibid.* num. 9
Possessio beneficii an in conspectu beneficii acquiratur. *ibid.* n.10. & seq.
an *Possessionem* beneficii propria auctoritate capere quis possit. 2.363.7
Possessio beneficii apprehensa in Ecclesia, à qua titulum

- titulum & nomen beneficium habet, transfert etiam possessionem rerum bonorum omnium ad beneficium pertinentium. 2,367.13
Civilis.
- Possessio civilis* an sufficiat ad obtinendum interdicto quod appellatur Interim. 2,574.5
Civilissima.
- in *Possessione*, quam Hispani civilissimam appellant, an obtineat constitutio. l. 45. Tauri. 2,299.6
Corporalis.
- Possessionis corporalis* beneficium traditio ad quem pertineat. 2,364.8
- absque corporali *Possessione* collatio canonica jus perfectum tribuit post acceptationem. 2,361.1
- Defuncti.*
- Possessio* defuncti in ejus hæredem, etiam extraneum, transit absque aliquo apprehensionis actu ex constitutione Regia, & Gallorum consuetudine. 2,300.6*
- Donati.*
- an *Possessio* donati, conditione existente, sine traditione in donatarium transferatur. 2,288.3
Ficta.
- an *Possessio* ficta sufficiat ad præscriptionem. 1,522.5
Hæreditatis.
- Possidens* hæreditatem vel legatum ex minus solemniter testamento etiam in foro animæ restituere debet. 1,611.19
Majoratus possessio.
- Possessore* majoratus mortuo statim transit possessio omnium rerum in proximiorum agnatum cognatumve, absque aliqua apprehensione. 2,299.5*
- Naturalis.*
- Possessio* naturalis sola non est sufficiens ad præscribendum. 1,517.7
- Possessionem* naturalem an habeat usufructuarius. 1,516.5
- Præterita.*
- Possessionis* præteritæ confessio an inducat præsentis possessione præsumptionem. 1,520.2
Triennalis.
- Possessio* triennalis non defendit possessorem contra quem agitur de spolio. 1,562.10
- Possessio* triennalis etiam bona fide obtenta non reddit possessorem tutum in animæ judicio. *ibid.*
- Venditæ rei.*
- Possidens* rem ipsam venditor præcisè cogendus est ad traditionem. 2,249.1
Usufructus.
- si *Possideatur* usufructus bona fide, & proprietas mala fide, vel è contra, quomodo his juribus præscribatur. 1,554.8
De præsumptionibus.
- Possessor* olim præsumitur hodie possidere, si præsentem possessionem allegaverit. 1,115.5
- Possessor* olim hodie possessor præsumitur. 1,520.1
- Possessor* olim præsumatur hodie post decennium possidere. 1,521.3
- an *Possessor* olim præsumatur hodie possidere quoad interdictum unde vi, *ibid.*n.4
- Possessori*, cui resistit juris communis præsumptio, an sit concedendum interdictum quod vocatur Interim. 2,574.6
De bonæ fidei possessore.
- Possessor* bonæ fidei quo pacto omnes fructus lucretur. 2,24.6
- Possessor* bonæ fidei quis sit. 1,545.1
- Possessor* bonæ fidei non aliter tenetur ad fructuum restitutionem in animæ judicio, quam in foro exteriori tenetur. 1,652.1
Injustus possessor.
- qualiter *Possessor* injustus in judicio conscientie teneatur ad restitutionem fructuum perceptorum, & eorum qui percipi potuerunt. 1,621.4
- pro *Possessore* possidere dicitur is, qui ut prædo possidet. 2,572.5
Possessorii Processus.
- an de *Possessione* prius, quam de proprietate tractandum. 2,105.12
- Possessoria* causa rei spiritualis an sit temporalis, & possit apud judicem sæcularem tractari. 2,648.1
- Possessorium* judicium an dici possit temporale. *ibid.*
- Possessoria* causa summam expedienda. 2,573.4
- Possessoria* causa quare extra ordinem tractetur. 2,649.2*
- in *Possessionem* missio contra contrahentem, qui variis locis possessiones habet, qualiter fiat. 2,534.4
- contra *Possidentem* titulo acquisito ab eo, qui poterat petitione hæreditatis conveniri, non datur petitio hæreditatis. 2,546.5
- contra *Possidentem* titulo acquisito post mortem testatoris an detur petitio hæreditatis. 2,545.3
- contra *Possidentem* titulo putativo an detur petitio hæreditatis. *ibid.*n.4
- Posterior* actus præfertur priori. 1,365.7
- Posterior* venditio prævalet priori, si traditione firmata sit. 1,161.10
- an *Posteritatis* nomine veniat masculus nothus ex fœminis. 1,124.16
- Potes* verbum, præposita negativa, impossibilitatem denotat. 1,376.5
- Potes dictio*, præmissa negatione, non semper inducit præcisè negationem, aut tollit omnem potentiam. 1,379.15
- Potestati* qui resistit, Dei ordinationi resistit. 1,458.3
Absoluta.
- Potestas* absoluta quo pacto in principe distinguitur ab ordinaria. 2,307.8
Ecclesiastica.
- Potestas* Ecclesiastica, quæ circa spiritualia versatur, est ab ipso Deo supernaturaliter instituta. 2,631.2
Executionis.
- Potestas* exequendi ultimam voluntatem an ante annum transferatur in Episcopum. 1,39.8
Humana.
- Potestas* humana à divina derivatur. 1,617.3
Patria.
- Potestas* patria jure regio per matrimonium tollitur. 1,239.16
Principis.
- Potestas* principis in Republ. non est minor quam patrisfam. in privata domo. 1,617.3
Spiritualis.
- Potestas* spiritualis in quo à temporali differat. 1,639.6
Temporalis.
- Potestas* temporalis, civilisque jurisdictio renes ipsam Republ. est, apud eos, quibus ipsa id munus commiserit, in quo ab Ecclesiastica differt. 2,493.2
- Potiores se ludi* & chartarum partes habere certo sciens, U u u 4

- sciens, & idè augens sponsonem an teneatur lucrum restituere. 1.614.5
Decalogi.
Præceptum Decalogi de Sabbato sanctificando partim est morale, partim ceremoniale. 2. 459.2
Divinum & humanum.
Præceptum divinum vel humanum regulariter servatur, per opera extra charitatem facta, ad hunc effectum, ne quis novam violati præcepti culpam contrahat. 1.435.1
Jejunii.
Præceptum de jejunio obligat transgressores ad mortalem culpam. 2.472.10
Juris positivi.
Præcepta juris positivi an possint omitti propter scandalum vitandum. 1.593.6
De molestia non inferenda.
Præceptum de non inferenda molestia, aut non movenda quæstione, an intelligatur de quæstione juris. 1.126.12
Sabbathi.
Præceptum de Sabbatho sanctificando, qua ex parte morale censetur, est & juris naturalis. 2. 459.3
Præcisè dictio quid operetur. 1.16.68
Præfatione honoris non tollitur injuria quæ inferitur verbis. 2.71.1
Præfectus calceatus quis fuerit. 2.399.6.3
Electio.
an Prælati monasterii eligi possit is, qui ejusdem religionem professus non fuerit. 1.35.2
Absolutio.
Prælati quilibet an possit absolvere à juramento & voto pœnali. 1.329.41
Administratio.
Prælati habent administrationem rerum Ecclesiasticarum, 1.50.3
Prælati an possit differre bonorum Ecclesiæ repetitionem ob vitandum scandalum. 1.595.8
Acquisitio.
quomodo Prælati bona sint acquisita, ex judicis arbitrio ut plurimum cognoscitur. 1.30.12
Prælati bona præsumuntur acquisita ratione bonorum Ecclesiæ. 1.29.8
per Prælatum quæsitæ ex ejus industria, & causa personæ, an testamento subjiciantur. 1.31.13
Excommunicatio.
Prælati Ecclesiæ habent de jure divino potestatem excommunicandi. 1.409.10
Fiscus.
Prælati fiscum habere dicitur. 2.201.11
Inventarium.
Prælati an teneatur facere inventarium de rebus Ecclesiæ. 1.30.11
Juramentum.
Prælati jurans non alienare res Ecclesiæ perjurus non est, etiamsi eas locaverit ad longum. 2. 234.2
Legatum.
Prælati relictum cui debeat. 1.79.12
à Prælati relictæ bona an censeantur ab eo acquisita post dignitatem. 1.30.9
Locatio.
Prælati succedens alteri an teneatur stare locationi per prædecessorem facta. 2.230.6
Successio.
à Prælati factum compromissum an transeat ad successorum. 1.78.8
Præloquere uni hæredum vel filiorum emphyteusim quandoque potest pater. 2.245.3
Prærogativa tribus. 2.391.5
- Origo.*
Præscriptio & usucapio an sint ratione justa legis humanæ introductæ. 1.573.1
quæ Præscriptionem induxit ratio an in animæ dubio cesset. 1.579.2
Definitio.
Præscribo domum, præscripsi fundum, an hic usus loquendi latinitati congruat. 1.512.6
Præscribere nihil aliud est quam excipere. 1. 510.1
Præscriptio exceptionem significat. *ibid.*
Præscriptionis definitio. 1.514.4
Differentia.
Præscriptio & consuetudo differunt. 1.530.2
Præscriptio & exceptio qua ratione differunt. 1. 511.3
Præscriptio non tantum de dilatoria, sed & peremptoria exceptione dicitur. 1.510.2
Præscriptio quomodo differat à translatione. *ibid.*
Præscriptio & usucapio quomodo differunt. 1. 513.3
à Præscriptione longi temporis perperam distinguitur usucapio triennis quoad dominii directi vel utilis acquisitionem. 1.574.3
Quæ præscriptione acquiri possint.
Actio pœnalis.
Præscribi potest etiam cum mala fide pœnalis actio 1.567.8
Appellandi jus.
Præscribi à subdito adversus superiorem non potest juri appellandi ad superiorem. 1.528.10
Beneficii titulus.
Præscriptione an possit acquiri titulus beneficii canonicus. 1.562.9
Commissum.
Præscribitur commissum ob non solum vestigial quinquennio etiam mala fide. 1.220.22
Communia.
Præscriptio temporis quid efficere valeat in agris communibus, cultis tamen. 2.668.8
Decima.
Præscriptio decimarum. 2.113.6
Præscriptio privilegiumve de decimis percipiendis aut non solvendis, an ad novalia extendatur. 2.119.13
Præscriptio quid possit circa exemptionem à solvendis decimis, & ea quanti temporis sit sufficiens. 2.117.10
Dicæsis.
Præscriptio dicæsis quo tempore fiat. 1.568.13
Dominium.
an ex Præscriptione acquiratur dominium utile vel directum latissimè disputatur. 1.573.2
per Præscriptionem, etiamsi ex ea transferatur dominium directum, an fiat injuria, aut derogetur juri naturali. 1.575.5
an per Præscriptionem acquisitum dominium possit tolli per principem. 1.578.5
Ecclesiastica jura.
Præscribat olim veteri jure Ecclesia contra Ecclesiam spatium triginta annorum. 1.523.1
Præscriptio quadragenaria adversus Ecclesiam est necessaria. 1.524.3
Præscriptio centenaria requiritur contra Romanam Ecclesiam. 1.526.6
Emphyteusis.
an ad Præscribendam emphyteusim sufficiat sola possessio naturalis. 1.517.7
Quæ facultatis sunt,
Præscribi quandoque potest his, quæ sunt facultatis 2.60.2

Fiscalia.
 quomodo *Præscribatur* fiscalibus principis. 1.527.8
 quo tempore *Præscribi* res fisci sæcularis possint. *ibid.* num.7

Furni ius.
 an *Præscriptio* immemorialis sufficit ad cogendos subditos, ut in domini solius furnis panes coquant. 1.536.6

Ius offerendi.
 an *Præscribatur* juri offerendi. 2.60.3

Ius Patronatus.
Præscriptio juris patronatus quantum temporis requirat. 1.561.7

Ius redimendi.
 circa *Præscriptionem* juris redimendi quid sentiat Angelus. 2.61.6

Iura incorporalia.
 in *Præscribendis* juribus incorporalibus an sit necessaria scientia & patientia. 1.518.8

Jurisdicctio.
*Præscriptio*ne acquiritur possunt jurisdicctio & imperium mixtum. 1.529.1
*Præscriptio*ne non potest acquiri jurisdicctio majoris. 2.507.1

Legatum.
Præscribit hæres adversus legatarium; etiam si habeat scientiam legati. 1.567.9

Libertas.
 quomodo *Præscribatur* libertati adversus servitutum. 1.519.10

Matrimonialis cognitio.
Præscribi potest cognitio in matrimoniali causa. 1.300.4

Molendi ius.
Præscriptio immemorialis an sufficiat, ut dominus possit cogere subditos, ut ad ejus molendina deferant triticum molendum. 1.536.6

Pactum redimendi.
*Præscriptio*ne non tollitur pactum redimendi annuos redditus. 2.62.8

Parapherna.
Præscriptio quandoque nocet uxori in rebus paraphernis. 2.58.8

Pœna criminalis.
Præscriptio pœnæ criminalis fit quinquennio à morte hæretici. 1.220.23
Præscribi an potest mala fide pœna. *ibid.* n.21

Præsentandi ius.
Præscribere possunt parochiani jus præsentandi rectorum in Ecclesia libera. 1.559.3

Principalia jura.
*Præscriptio*ne an acquirantur ea quæ nullus præter principem expedire possit. 1.528.12
Præscriptio centenaria an sit necessaria contra principem sæcularem. 1.529.15

Proprietas.
Præscriptio an det jus proprietatis præscribenti, & an ipse habeat rei proprietatem. 1.576.2

Regalia.
 quo tempore *Præscribatur* regalibus. 1.528.11

Restitutionsi subiecta.
 an *Præscriptio*ne jure possint alienari ea quæ sunt restitutioni subiecta jure fideicommissi, primogeni, aut majoratus. 1.583.6

Servitus.
 ad *Præscriptionem* servitutis discontinuæ an sufficiat triginta annorum cursus. 1.531.5*

Ususfructus.
Præscribi potest ususfructus sine titulo, si ad sit bona fides. 1.552.6
Quæ ad præscriptionem requirantur vel eam vitient.

Bona fides.
 ad *Præscribendum* quo tempore sit necessaria bona fides. 1.570.3

Mala fides.
 an *Præscribat* mala fide qui missus est in possessionem ex causa noxali. 1.557.9
 an *Præscriptiones* cum mala fide quas jus civile introduxit procedant de jure Canonico. 1.564.4
 an *Præscriptionem* impediatur unius mala fides respectu alterius. 1.553.7
Præscriptio immemorialis mala fide non procedit: imò bonam fidem requirit. 1.552.5

Error juris.
 an *Præscriptionem* impediatur in animæ judicio error juris. 1.549.11

Possessio.
 ad *Præscriptionem* quæ possessio sit necessaria. 1.517.7
 ad *Præscribendum* an sufficiat sola possessio naturalis. *ibid.*
 an ad *Præscriptionem* sufficiat ficta possessio. 1.522.5

Scientia veri domini.
Præscriptio longissimi temporis non requirit scientiam ejus contra quem præscribitur. 1.519.11

Titulus.
 in *Præscriptione* quando sit necessarius titulus. 1.539.2
 in *Præscriptione* triginta vel quadraginta annorum nec jure Pontificio nec civili titulus requiritur. *ibid.**
Præscriptio bona fide & titulo procedens tribuit præscribenti actionem ad vendicandam rem ab ipso veteri domino, & an idem sit in præscriptione bona fide; absque titulo tamen præcedenti. 1.576.1

Interruptio.
Præscriptio bona fide cœpta non interruptitur dubitatione possessionis. 1.546.5
Præscriptio contra Romanam Ecclesiam non interruptitur per excommunicationem à Romano Pontifice latam die Jovis sancto. 1.571.5
Præscriptio decem vel viginti annorum interruptitur litis contestatione. 1.570.4
Præscriptionem interruptit mala fides, quocumque tempore contingat ante perfectam præscriptionem. 1.569.2
Præscriptionis interruptio qualiter distinguatur ab aliis ferè similibus terminis. *ibid.* n.1

Exceptio præscriptionis.
Præscriptionis exceptio etiam ab arbitratore admittenda est. 1.580.4
Præscriptio juxta leges humanas perfecta etiam in animæ judicio præscribentem defendit, quamvis ipse post completam præscriptionem habeat scientiam rei alienæ. 1.579.1

Renovatio præscriptionis.
*Præscriptio*ne semel interrupta, cessante interruptione, iterum nova potest institui, & continuari. 1.571.7
 de *Præscriptione* adversus eum, qui nullam negligentiam culpam debuit, quid dici debeat. 1.580.3

Immemorialis.
Præscriptionis immemorialis & centenariæ differentia. 1.531.6
Præscriptio immemorialis quo pacto probatur. 1.532.7

Centenaria.
 ad *Præscriptionis* centenariæ probationem an satis sit quod immemorialis legitime probetur. 3.533.10

- Præscriptio* centenaria quomodo probetur. 1. 533.9
- Præscriptio* per integram restitutionem extincta, an sit nativa vel dativa actio, quæ veteri domino competit. 1.577.4
- Præscriptio* aliquando nocet filio familias. 2.58.8
- Remedia contra præscriptionem.*
- contra *Præscriptionem* datur in integrum restitutio majoribus ætate, causa justæ ignorantie. 1. 581.1
- contra *Præscriptionem* quadragenariam restituuntur minor & Ecclesia. 1.582.4
- contra *Præscriptionem* quadragenariam, centenariam & tricennem an detur restitutio in integrum. 1.581.2
- Præsumere* alium, lite pendente, non potest patronus, etiam laicus. 2.657.7*
- Præsentare* beneficium non potest excommunicatus. 1.451.9
- Præsentare* Episcopo digniorem ad beneficii institutionem tenetur patronus. 1.624.5
- jus *Præsentandi* rectorem in Ecclesia libera præscribere possunt parochiani. 1.559.3
- de *Præsentatione.* 1.446.1
- contra *Præsentatum* lata sententia an præjudicet præsentanti. 2.556.1
- Præsens* & tacens videtur consentire in matrimonio. 1.194.7
- Præsens* & tacens eo tempore, quo eligitur ad executionem, non censetur id munus recipere. 1. 138.4
- Præsenti* & tacenti facta donatio an valeat. 1 22.19
- à *Præsenti* in choro qualiter excusentur infirmi, ut percipiant distributiones quotidianas. 2. 345.8
- Præsenti* personalis in ipso choro, & residentia, differunt valdè quoad perceptionem fructuum. 2.342.3
- Præsente* mortuo, an ejus vicarius possit uti jurisdictione. 2.509.4
- Annua.*
- Præstatio* annua contingens tempore immemoriali absque ullius causæ allegatione, inducit annui redditus acquisitionem. 1.535.4
- Præstatio* annua an longo tempore inducat tituli & causæ præsumptionem *ibid.* n.2
- Præstatio* annua uniformis, jure annui redditus triginta annis soluta, inducit acquisitionem perpetui redditus, *ibid.* n.3
- Præstatio* annua, facta à vasallis domini, non acquirit ipsi jus redditum illum exigendi. *ibid.* n.5
- Diutina.*
- ex *Præstatione* diutina causa à jure præsumitur. 1. 116.6
- Bona fides.*
- Præsumitur* in dubio bona fides, etiam si nullus titulus probetur. 1.551.3
- Debiti satisfactio.*
- Præsumitur* sufficiens ad debiti satisfactionem res specialiter obligata. 2.373.1
- Dolus.*
- Præsumptus* dolus remitti potest quoad futuram administrationem. 2.227.4*
- Excommunicatio.*
- an *Præsumatur* in dubio excommunicatio lata ante appellationem. 1.417.5
- Fœmina.*
- an *Præsumatur* fœminam præmortuam esse, viro & fœmina simul extinctis. 2.182.2
- Jus.*
- Præsumptio* juris transfert in adversarium onus probationis, etiam si is reus sit. 2.177.1
- Præsumptio* juris aliquando nihil operatur, nisi qualitas controversa probetur. 1.64.10
- contra *Præsumptionem* juris, & de jure probat confessio. 1.154.3
- Præsumptio* juris, & de jure, admittit in contrarium confessionem illius, pro quo præsumitur. 1.380.21
- Præsumitur* pro regula juris, donec exceptio expressè probata fuerit. 2.215.4
- Legitimus.*
- non *Præsumitur* quis in dubio natus ex legitimo matrimonio. 1.666.9
- Mala fides.*
- Præsumptio* malæ fidei an tollatur spatio triginta annorum. 1.552.4
- Præsumpta* mala fides ipsius defuncti non nocet hæredibus. 1.557.7
- Matrimonium.*
- Præsumptionem* matrimonii indicat coitus. 1. 156.16
- Possessor.*
- Præsumitur* possessor hodie, qui olim fuit possessor. 1.520.1
- Prioritas.*
- Præsumitur* prior ea scriptura in dubio, quæ dotis causam habet, etiam adversus fiscum. 2. 102.6
- Præsumitur* ea Scriptura prior ex duabus eadem die confectis, quæ in filci utilitatem tendit. 2.101.2
- Responsio.*
- Præsumitur* testem juramento præmisso respondisse si notarius scripserit eum juratum testimonium exhibuisse. 2.217.2
- Præsumptio* quandoque datur de jure ad unum, non ad alium effectum. 1.380.10
- ex *Præsumpta* voluntate testatoris nominati in conditione vocati censentur ex dispositione. 1.91.9
- à *Præsumptione* fundamentum habens lex in animæ judicio locum non habet. 1.60.16
- Præterita* possessionis confessio an inducat præsentis possessionis præsumptionem. 1.520.2
- Præterire* filium inserta causa idem est quod exheredare, neque id propriè præterire dici potest. 1.81.3
- Præteritus* filius an habeat jus dicendi nullum testamentum patris. *ibid.* n.2
- Præterito* filio inserta causa præteritionis, si causa probetur vires recipit testamentum. 1.82.11
- Prætores* urbium vicarios constituere possunt quoad civilia & criminalia negotia. 2.382.4
- Prætoris* regia quæ dicantur. 2.512.10
- in *Prætoris* stipulationibus facti alieni an sit satis promissorem diligenter fecisse, & curasse quod alter faceret. 1.386.9
- Præventioni* quando sit locus. 2.717.1
- Præandium* tantum unicum licitum est in diebus jejunii, & an ejus quantitas adversetur jejunii legibus. 2.473.11
- Præandium* tertium vel quartum an novæ transgressionis reatum inducat, in eodem die quo jejunium præcipitur, 2.474.14
- Præandii* hora. 2.475.14
- Præatum* est ager ad pascendum ipsa natura comparatus. 2.664.2
- Præatum* efficere & constituere ex suo privato agro an possit quilibet dominus. *ibid.*
- Parva* Genesis. 2.447.4
- inter *Præcarium* & commodatum quod sit discrimen. 2.359.7
- Præca-*

- Precarium* non potest statim absque causa revocari. *ibid.* n. 6
Precarium an habeat vim transferendæ possessionis. 2.628.4
Precarium simpliciter constitutum morte concedentis non extinguitur donec ab hærede revocetur. 2.356.1
Precarium expressim constitutum, donec revocatum fuerit, non expirat morte concedentis. 2.357.3
Precarium constitutum expressim ad voluntatem concedentis, ipsius morte jure finitur. *ibid.* num. 4
Precario qui possidet an domino intelligatur possidere. 1.555.4
Presbyter bona propria habens, Episcopus fieri potest. 1.28.1
Presbyter parochialis potest absolvere ab excommunicatione minori. 1.487.6
 qui *Presbyter* non est an possit in Episcopum consecrari. 2.71.16
Pretium cujusque rei non ex natura sua, sed ex communi hominum æstimatione statuendum est. 2.157.4
Pretium justum annui redditus perpetui quid sit. 2.327.5
Pretium justum annui redditus ad vitam constituti qualiter definiatur. 2.328.7
Pretium justum cujusque rei non consistit in puncto indivisibili, sed latitudinem habet. 2.155.1
Pretium taxati potest favore reipubl. & inopiæ communis, eodemque cogitur quis uti. 2.157.5
Pretia rerum venalium antiquis temporibus qualia fuerint in regnis Hispaniæ. 1.759.1
Pretium unicum vel pro mensuræ modo distributum, an constituat in venditione aliquod delictum. 2.504.5
Pretia rerum venalium, caponum, gallinarum, anserum in regnis Castellæ, Asturiæ & Galliciæ. 1.748.2*
 an *Pretium* possit à domino repetere emptor rei furtivæ, eo tamen animo ut eam domino restituat. 1.654.5
Pretium non debet restitui ei, qui rem furtivam emit licet bona fide à fure emerit. 1.653.3
Pretium & res an sint alternativè in oblatione, an ipsa res tantum, ubi læsio ultra dimidiam in contractis venditionis contigerit. 2.170.14
Primatus Petri & Ecclesiæ Romanæ à Gelasio ex divino elogio deducitur. 2.428.11
Prinipilus quis dicatur. 2.102.7
Primogenitura jus quod sit. 2.494.4
Primogenitus an sit censendus legitimatus per subsequens matrimonium excluso fratre postea ex matrimonio legitimo nato. 1.268.34
Primogenitura jus defertur omnino nepoti, patruo excluso. 2.674.6
Primogenitorum institutiones an licitæ. 1.282.6
Primogenii constitutio auctoritate principis facta an revocari possit. 1.617
 in *Primogeniis* aliisque similibus dispositionibus adijci potest conditio, si nec presbyter, nec monachus fuerit. 2.133.11
Primogenium uni ex liberis omnium bonorum constitui potest, modo is aliis alimenta præstet. 1.282.6
Primogenium à duobus constitutum an ab altero tantum revocari possit. 1.619
Primogenium non potest gravari aliquo onere. 1.49.16
Primogenis jure restitutioni subjecta an jure præscriptionis alienari possint. 1.583.6
Primogenium amittitur ex negligentia filii non exequentis votum patris. 1.49.18
 super *Primogenio* cum legitimo contradicatore lata sententia an aliis noceat. 2.551.6
Primogeniorum bona quomodo Græcè nuncupata. 1.85.34
Primogenii bona ex ipsa propria dictionis significatione masculis deferuntur, exclusis fœminis. 2.299.5
Primogenii fructus, ejus anni, quo possessor mortem obierit, an pro rata temporis pertineant ad ejus hæredes, licet nondum percepti fuerint. 2.100.14
Primum testamentum quando per secundum minus solemne præsumatur sublatum. 1.15.67
Primum testamentum juratum an possit revocari. 1.6.24
Alienatio.
Princeps an possit agros publicos & communes donare vel vendere. 2.668.7*
 an *Princeps*, venditionis, donationis, aut privilegii titulo, dominium transferat, sine traditione. 2.249.3
Appellatio.
Princeps an possit tollere appellationem. 2.604.6*
Avocatio.
Princeps potest lites pendentes avocare. 2.527.1
Bellum.
Princeps superiorem minimè recognoscens jus habet indicendi bellum. 1.635.1
Bona.
Princeps habet bona quædam quæ illius sunt, ut principis, non ut privati. 1.528.14
Dispensatio.
Principis dispensatio intelligenda est strictè, nec admittitur extra casum expressum. 1.287.5
 à *Principe* inferiori sine justa causa concessa dispensatio non valet. 1.225.21
Dissimulatio.
Principis dissimulatio non habet vim dispensationis. 1.230.29
Dominium.
 an per *Principem* possit tolli dominium præscriptione acquisitum. 1.578.5
Feudum.
 per *Principis* concessionem potest in feudum succedere fœmina. 2.305.3
Princeps potest filium illegitimum & spurium ad feudi successionem per privilegium admittere. 2.304.2
Interpretatio.
Princeps interpretari potest humanas dispositiones. 1.327.28
Judicatio.
 an *Princeps* possit juxta propriam scientiam judicare. 2.57
Juramentum.
 an *Princeps* possit juramentum remittere. 1.325.22
Princeps remittere potest juramentum rei, quæ in legis sæcularis potestate est appositum. 1.328.36
Jus humanum.
Principis auctoritas an sit necessaria in dispensatione circa jus humanum, subsistente justa dispensandi causa. 1.214.17
 in *Principis* dispensatione circa jus humanum concessa causa præsumitur. 1.224.18
Jus naturale & divinum.
Princeps potest derogare his, quæ non sunt jure naturali divinoque inducta. 2.304.1
Jus publicum.
Princeps

- Princeps indulgentia sua jus publicum non potest lacerare.* 1.224.16
Jus quæsitum.
- Princeps tollere potest alicui jus quæsitum de jure civili.* 1.296.11
Jurisdictione.
- à Principe præscribitur jurisdictione in præjudicium inferioris, tempore ordinario.* 1.531.5
Legatum.
- Principis administrationi commissa censetur, quæ reipub. & civitati legantur.* 2.306.7*
- Leges.*
- Princeps quales leges debeat promulgare.* 2.633.4
- Princeps an teneatur servare leges humanas, vel sit ab eis solutus.* 1.412.5
Legitimatio.
- an Princeps legitimare possit, qui jure prohibentur legitimari.* 1.289.17
- Princeps legitimare potest sibi subjectos extra territorium.* 1.293.46
- à Principe legitimandi potestatem habens, indefinite, non potest legitimare ad feuda.* 1.291.28
- Princeps sæcularis non potest legitimare quoad Ecclesiastica, nec Papa quoad sæcularia.* 1.293.47
- Principis rescripto efficitur nepos avo legitimus, etiam post filii mortem.* 1.267.24
- per Principis dispensationem legitimatus non succedit patri ab intestato ut legitimus.* 1.287.4
- à Principe concessa legitimandi potestas an sit favorabilis vel odiosa.* 1.291.26
Licentia.
- Principis licentia vim habet consuetudo immemorialis.* 1.54.27
Moneta.
- an Princeps possit mutare pecuniæ valorem.* 1.768.6
Pœna.
- Princeps perjutorum pœnas constituere potest.* 1.328.37
Potestas.
- quo pacto in Principe distinguatur potestas absoluta ab ordinaria.* 2.507.8
- Princeps non potest auferre à privato dominium absque publica utilitate.* 2.305.6
- Principibus iniquis licet resistere, cum aliter mori vitari nequit.* 2.17.12
Præscriptio.
- Principis bonis quomodo præscribatur.* 1.528.14
- Principi ratione dignitatis quæ debentur, quomodo eis præscribatur.* 1.528.12
- Principum privatis rebus præscribitur, ut aliorum privatis juribus.* 1.529.16
- contra Principem an sæculari necessaria sit centenaria præscriptio.* *ibid.* n. 15
Prohibitio.
- quare Princeps possit derogare prohibitionibus & conditionibus, quæ primogeniorum institutioni fuerint adjectæ.* 2.308.10
Rescripta.
- Principis potestas ubi deficit, nihil operatur clausula ex certa scientia.* 2.307.9
- Principis rescripto potest derogari majoratus conditionibus, & legibus principis licentia institutis.* 2.304.1
Supplicatio.
- Principis concessionem quando obstet taciturnitas supplicantis.* 2.136.5
- Principi an sit significandum id, quod eum, etsi certus esset minimè averteret à concessione.* 2.134.1
- Testandi libertas.*
- à Principe non potest tolli libertas testandi.* 1.5.7
Vestigalia.
- Principis jus in vestigalibus exigendis.* 1.618.5
Venatio.
- Princeps an possit prohibere venationem in locis publicis.* 1.627.1
Ultima voluntas.
- Principem non posse derogare ultimis testatorum voluntatibus probatur, si absque principis auctoritate testamenta facta fuerint.* 2.305.5
- Princeps an valeat derogare testatoris voluntati, qui expressim prohibuit bona alienari ex causa dotis.* 2.308.10
- Principis sola auctoritate voluntas testatoris mutari potest, nec sufficit Episcopi.* 1.120.12
- Principes admonendi sunt, ne testatorum ultimas voluntates, in majoralibus instituendis, mutant aut tollant.* 2.306.7
- Principatus regius, vel libera electione populorum, vel hæreditaria Gentilitii primogenii successione, moribus aut lege probata, justus omnino censetur.* 2.494.4
- Principia quid & unde dicantur.* 2.486.c.24
- Prior creditor habens specialem & generalem hypothecam, non potest in præjudicium posterioris creditoris uti generali hypotheca, nisi prius fiat excussio in speciali.* 2.373.2
- Priscillianus ab Hispania Episcopus Abilæ.* 2.453.12
- Priscus Assuerus, an Artaxerxes, Cyro majori successerit.* 2.423.6
- Privandus per sententiam beneficio, vel alia qualibet re, utrum faciat fructus suos post commissum delictum.* 1.217.8
- Privata scriptura quando semiplenè probet.* 2.598.6
- Privata scriptura quandoque habet jus executionis summarie, nimirum, si coram iudice agnita & concessa fuerit.* 2.211.4
- Privata scriptura quoad hypothecariam an sit publico instrumento posteriori præferenda.* 2.597.5
- quæ Privatum cognoverit iudex, ex iis non tenetur ferre sententiam, sed ex his, quæ ut iudex ex processu perceperit.* 2.4.4
- Privatus bonis ipso jure à die delicti nec potest alienare; imò fiscus rem alienatam vendicat, non soluto emptori pretio.* 1.217.10
- Privatis principum rebus præscribitur, ut aliorum privatis juribus.* 1.529.16
- inter Privilegium & præscriptionem quæ sit differentia.* 2.113.6*
- Adventus regis.*
- Privilegium adventus Regis.* 1.507.4
Advocatorum.
- Privilegium advocatorum.* 2.345.8
Decimarum.
- de Privilegio decimarum.* 2.13.16
Domum revocandi.
- Privilegium domum revocandi non competit his, qui in curia alios ad iudicium vocaverint.* 2.515.4
Ecclesia.
- Privilegia Ecclesiæ competentia, an habeant hospitalia.* 1.503.2
Festorum.
- Privilegium festi conceptionis B. Virginis Mariæ.* 1.506.2
Fisci.
- an Privilegium fisci doti competat.* 2.102.5
Fori.
- Privilegio fori clericus renunciare ne jurato quidem potest.* 1.358.29
Privi-

- Privilegiorum* fori quoad clericos conjugales justè potuit Pontifex temperare in cap. de unic. de cleric. conjug. in 6. 2. 635.6
Juris.
- Privilegio* juris an renuntiari possit. 1.358.28
Nobilitatis.
- Privilegiis* nobilitatis quatenus renuntiari possit. 1.357.26
Palatii Episcopalis.
- Privilegium* palatii Episcopi. 2.255.5
Pauperum.
- Privilegia* pauperibus concessa, quomodo intelligantur. 2.238.9
Principis.
- Privilegio* principis an testamentum possit fieri irrevocabile. 1.5.6
Speciale.
- Privilegium* speciale qui habet audiendi divina officia tempore interdicti, an poterit ea audire tempore cessationis à divinis. 1.504.7
Ne in solidum conveniatur.
- ut contra *Privilegium* quis in solidum conveniatur, pactum est turpe, nec juramento potest confirmari. 1.355.16
Testimonii non dicendi.
- an *Privilegio*, ne dicendi testimonii causà quis domino extrahatur, quod egregiis personis concessum est, renuntiari possit. 1.357.27
Viduarum.
- Privilegium* viduarum an profit litis consortibus, & his qui commune jus cum viduis habent. 2.522.5
- Privilegiè* exemplatio. 2.595.8
 an possit quis *Privilegio* uti adversus habentem simile privilegium. 1.525.4
- in *Privilegiis*, appellatione masculorum etiam feminæ continentur. 1.392.30
De Renuntiatione.
- Privilegiorum* renuntiatio jurata quatenus valeat. 1.355.18
- Privilegiorum* renuntiatio speciatim fieri debet, alioquin renuntiatio unius non tollit aliud. 1.356.22
Clericatus.
- Probari* quomodo possit clericatus. 2.642.3
Excommunicatio.
- an *Probetur* excommunicatio per litteras declaratorias, vel per denuntiationem. 1.421.1
Præscriptio.
- quo pacto *Probetur* immemorialis præscriptio. 1.532.7
- in *Probatione* præscriptionis immemorialis quales debeant esse testes. ib. n. 8
- ad *Probationem* centenariæ præscriptionis an satis sit, quòd immemorialis legitime probetur. 1.533.10
Paupertas.
- Probari* paupertatis qui fiat. 2.180.8
- Probatio* summaria quando sit necessaria. 2.573.4*
- in *Probationibus* indefinita univèrsali non est similis. 2.85.10
- Probatio* indirecta adversus præmissam præsumptionem admittenda est. 1.153.10
- Probationis* onus transfertur juris præsumptio in adversarium, etiam si sit reus. 2.177.1
- ubi *Probationes* sunt pares, pro fisco, etiam auctore, pronuntiandum. 2.102.3
- Processus* in crimine blasphemie. 1.352.29
- Procurator* absque speciali mandato non potest acceptare beneficium. 2.361.4
- an *Procurator* ex propria pecunià nomine Domini emens fundum, cogatur fundum cum fructibus restituere, non obstante aliquorum annorum possessione. 2.302.3†
- Procurator* an præstet juramentum. 1.338.18
- Procurator* potest præstare juramentum fidelitatis. 1.339.19
- Procuratoris* mandatum ad matrimonium contrahendum tacitè revocatur. 1.195.14
- Procuratoris* mandatum ad matrimonium contrahendum etiam juratum, si revocetur, matrimonium non potest contrahi. ib. n. 13
- Procuratore*, & eo, cum quo conjugium est contrahendum, ignorantibus, ejus mandatum revocari potest. ibid. n. 12
- Procuratoris* mandatum ad renuntiandum beneficio Ecclesiastico, etsi revocari possit, hæc tamen revocatio, licet tacitè fiat, est ipsi procuratori denuntianda. ib. n. 15
- Procurator* habens ad id speciale mandatum, nomine alterius potest matrimonium contrahere. ib. n. 11
- Procurator* habens generale mandatum, potest apprehendere possessionem beneficii. 2.365.9
- Procuratorem* non revocare juramento promittens, si eum revocaverit, revocatio tenet, licet peritius sit. 1.364.3. & n. 9
- Prodigi* juramento an confirmetur contractus, alioquin cum prodigo prohibitus. 1.374.11
- Proditorum* aliquem vocare injuriosum est. 2.72.2.
- Proditorius* homicida potest ab Ecclesia avelli. 2.256.7
- Professio* tacita in religione aliqua non sufficit, sed expressa requiritur. 1.357.3
- Progeniti* appellatione an veniat masculus natus ex feminis. 1.124.16
Alienatio.
- Prohibitio* alienationis ex causà majoratus facta, perpetua censetur. 2.298.4
- Prohibitio* alienationis extra familiam, impedit extranei hæredis institutionem. 1.122.8
- Prohibitio* alienationis facta ab arbitris, non impedit translationem domini, secus in prohibitione à judice facta. ib. n. 6
Contractus.
- Prohibitus* contractus principaliter in favorem privatum, confirmatur juramento. 1.360.13
Solutio.
- Prohibitus* exigere, an cenetur prohibitus accipere à sponte solvente. 1.374.10
Venatio.
- Prohiberi* venatio in locis publicis an possit à principe. 1.627.1
- Prohibente* Domino, venator ingrediens fundum an acquirit sibi feras quas acceperit. 1.628.5
- Prohibentes* venationem & venatores, tenentur restituere damnum illatum alienis agris. 1.632.11
- Prohibita* jure divino & naturali, an aliquà circumstantiâ fiant licita. 1.604.7
- Prohibitionis* verba univèrsalia etiam successorem legitimum repellunt. 1.123.14
- Proli* appellatione an veniat masculus natus ex feminis. 1.124.16
- Proles* ex consanguinea suscepta potest esse justa causa dispensandi. 1.230.27
Arrha.
- Promissio* arrharum ultra summam legè præfixitam non confirmatur juramento. 1.369.15
Alteri facta.
- Promissio* facta alteri per alterum, jure Canonico valida est. 1.375.2
Contractus.
- Promittens* contractum agere, licet nondum ex hoc contraxit, contrahere tamen tenetur. 1.151.1
Curaturum se.
- Promittens* se curaturum & facturum cum effectu ad quid teneatur. 1.385.8
Pro

- Promittens se facturum, & curaturum, circa alienum factum, liberatur, possibilem diligentiam adhibens.* 1.384.3
- Donatio.*
- Promissio de donatione mortis causa non revocanda quid operetur.* 1.7.34
- ex Promissione scienter facta, donatio quandoque præsumitur.* 1.381.23
- Factum alienum.*
- Promissio facti alieni directe concepta, & pœna appolita, an liberetur, si fecerit, & diligentissime curaverit.* 1.385.7
- Promissio facti alieni jure Canonico reducitur ad illam, qua quis promittit se facturum & curaturum.* 1.383.1
- Promissio facti alieni juramento præstito reducitur ad illam, qua quis promittit, se facturum & curaturum.* ib. n. 2
- Contra leges.*
- Promissio contraria legibus, non est servanda.* 1.277.13
- Malum.*
- Promissorium mali juramentum detestandum est.* 1.342.15
- De non mutuando.*
- Promissionem non mutuandi, aut non fidejubendi, continens juramentum, non obligat.* 1.343.18
- De obediendo.*
- Promittens vel jurans obedire judici, ipsius nomine proprio expresso, tenetur ex promissione successorii obtemperare.* 1.79.10
- Parasiris promissum.*
- Promissum parasiris ob verbera vel alapas, an peti possit.* 1.607.5
- De renuntiando.*
- Promissio de renuntiando paternæ hereditati cum juramento eidem præstito, quid operetur.* 1.389.5
- De scribendo librum.*
- Promittens scribere librum, an teneatur ad interesse, si non scripserit, cum vi manus amputata fuerit.* 1.384.6
- De solvendo.*
- de Promissione solvendi centum tribus vicibus.* 2.212.5
- Promissio solutionis in certa pecunia, sub certa estimatione, quo pacto sit observanda.* 1.770.5
- si Promittat quis solvere, quidquid constiterit patrem suum debere, an conditionalis, vel pura sit obligatio.* 2.682.5
- De testamento revocando.*
- Promissio de testamento non revocando turpis non est, ideoque confirmatur.* 1.354.11
- Turpis.*
- Promissio turpis actus, juramento non confirmatur.* ib. n. 12
- De uxore ducenda.*
- Promittens aliquam in uxorem ducere, etiam absque juramento, eam accipere tenetur, præstito conjugali consensu, alioquin mortale crimen admittit.* 1.151.2
- ultra Pronepotes an sit admittenda representatio.* 2.674.5
- Prophetarum libri qui fuerint Canonici.* 2.425.8
- Propinatio veneni occidendi animo facta, an sit punienda, morte non secuta.* 1.682.11
- Propinqui, fratres & sorores sunt appellati.* 1.228.16
- de Propinquis.* 1.211.2
- Proportio auri ad argentum, argenteive ad aurum, qua hæcenus fuerit.* 1.727.3
- Propositio indefinita, universalis, particularis, singularis quid sint.* 2.81.1
- Proposito & sine quo sensu maleficia distinguantur.* 1.676.3
- Propria significatio admittenda est in omni materia, etiam si odiosa, & juris communis correctoria.* 2.301.6*
- Proprietatis verbum an possit intelligi de dominio utili.* 1.576.2
- Proprietas si malâ fide possideatur & usufructus bonâ fide, vel è contra; quomodo his juribus præscribatur.* 1.554.8
- Proprietas prædiorum nihil habet commune cum jurisdictione.* 2.498.10
- Proprietas vendita usufructuario jure sanguinis, absque ipso usufructu retrotrahitur.* 2.336.7.
- Proprietatem an habeat præscribens.* 1.576.2
- Proprio motu, clausula, an efficiat validam collationem beneficii factam excommunicato.* 1.446.2
- an Prorogatio commissi juranti censetur facta cum juramenti qualitate.* 1.311.9
- Prorogari instantiam litis ex pacto partium contra leges, an liceat.* 1.360.10
- an per Prorogationem obligationis solvatur fidejussio.* 1.312.10
- an per Prorogationem solvatur pœnâ compromisso adjecta.* ib. n. 11.
- de Prospero Aquitanico.* 2.437.5
- an Protestatio accusatoris excuset accusantem pro aliena injuria.* 1.704.4
- Protestatio accusatoris excusat ab irregularitate, etiam si judex iniquè reum morti tradiderit. ibid.* n. 5
- Protestatio accusatoris, etiam animum habentis quod occidatur reus, cum liberat ab irregularitate.* ib. n. 2
- Protestatione præmissâ in sanguinis causa, an advocatus efficiatur irregularis.* 1.704.5
- Protestatio altero consentiente, præcedens verba consensum exprimentia, defectum ipsius consensus probat, etiam in judicio interiori.* 1.167.4
- Protestatio dissensus non impedit oriri præsumptionem.* 1.157.26
- Protestatio contra inferentem metum, utilis est, non tamen necessaria.* 1.184.13
- Protocollum quid sit, & unde originem habuerit.* 2.580.2
- Protocollum si non inveniatur, an ex eo periclitetur instrumenti publici fides.* 2.581.3
- Proximiores succedunt decedentibus ab intestato post parentes & fratres; usque ad decimum gradum.* 1.143.17
- Proximus pubertati quis dicatur.* 1.200.7
- Proximi qui dicantur.* 1.211.2
- Psalmorum liber unus est.* 2.418.2
- Pubertati proximus an possit renuntiare hereditati paternæ juramento præstito.* 1.392.4
- Pubertati proximus quis dicatur in matrimonio, ceterisque actibus.* 1.200.7
- Publica honestatis impedimentum non oritur ex sponsalibus sub conditione, etiam quæ à jure inest; contractis.* 1.205.4
- Publica honestatis impedimentum, etiam ex sponsalibus nullis, consensu tamen præstito contractis, oritur.* 1.204.1
- Publica tribus.* 2.391.4
- Publicatio testamenti fieri debet apud judicem secularẽ, etiam si clericus sit institutus hæres.* 2.523.1.
- post Publicationem & conclusionem non potest tertius oppositor ad coadjuvandum testes producere.* 2.548.2
- Publicè fieri quid dicatur.* 1.202.13
- Publiciana admittitur etiam jure Pontificio.* 1.567.11
- Publica instrumenta quo tempore litis sint profertenda.* 2.589.8

Publicum instrumentum qua forma, & qua solemnitate conficiendum sit ex protocollo tabellionis mortui. 2. 591. 3
Publica instrumenta quam fidem faciant inter extraneos à quibus confecta non sunt. 2. 590. 9
Publicum instrumentum quot testibus possit reprobare. 2. 588. 6
Publicum jus remitti non potest pacto privato. 1. 359. 2
Publicus & privatus favor quo pacto in legibus constituendis considerentur. 1. 360. 15
Publicus peccator, si celebret, an sit irregularis. 1. 667. 5
Puerpera quæ dicatur. 1. 199. 3
Pugnare propria manu an possit clericus. 1. 694. 2
Pulgada quid sit. 2. 255. 5
 quando quis *Puniatur* absque criminis labe ob culpam alterius. 2. 189. 1
Puniri pœna mortis potest furtum. 2. 199. 7
 quomodo *Puniatur* perjurus de jure Canonico. 1. 345. 3
Puniri an possit à iudice qui, videns ostium apertum, fugit à carcere. 2. 17. 11
Punitio criminis mixti fori, facta ab Ecclesiastico ordine, non impedit punctionem iudicis secularis. 1. 84. 27
Pupilla potest nuptias contrahere tutor. 1. 231. 31
Pupillam clam elocare non debet tutor. 1. 201. 10
Pupillus, & alii habentes fori privilegium, utrum possint eo uti adversus simile & pat jus habentes. 2. 521. 4
Pupillus institutus matri debet alimenta, si illa sit inops. 1. 61. 22
Pupillus institutor obligat eum, qui illum præposuit. 1. 120. 7
Pupillus, si tempus inventarii conficiendi elapsum sit, restituitur. 1. 31. 18
Pupillus obligari non potest sine tutore. 1. 379. 16
Pupillus & orphanus habent hoc privilegium, ut possint eos ad curiam trahere, quoad primam cognitionem. 2. 516. 2
Pupillaris substitutionis definitio. 1. 93. 1
Pupillariter substituere non potest mater. 1. 98. 18
Pupillaris substitutio quibus verbis fiat. 1. 94. 7
Pupillaris expressa quando vulgarem contineat. 1. 95. 8
Pupillaris substitutio an conservetur per Auth. ex causa, C. de lib. præterit. 1. 99. 3
Pupillaris substitutio expressa matrem excludit, etiam in foro animæ. 1. 61. 21
 ad *Pupillaris* substitutionis effectum quo tempore requiratur patria potestas. 1. 93. 2
Pupillaris substitutus non est admittendus, nisi probet pupillum intra pupillarem ætatem obiisse. 2. 182. 1
Pupinia tribus. 2. 391. 3
Purè hereditas data non potest adimi sub conditione, absque culpa primi instituti. 1. 126. 11
Purgatio criminis, quæ fit ferro candenti. 2. 485. c. 23
 non *Purgatur* mala fides per statutum. 1. 567. 10
Purgatur metus præcedens ex cohabitatione spontanea. 1. 185. 1
 in *Purgatorio* existentibus etiam profunt suffragia per vivos exhibita. 1. 440. 11
Putatum argentum quod sit. 1. 730. 7
Pusula quid sit. *ibid.*

Q.

Quadragesima præscriptio adversus Ecclesiam est necessaria. 1. 524. 3
Quadragesima jejunium, & ejus institutio. 2. 469. 4
 de *Quadragesima*. 1. 718. 4

post *Quadragesimam* restituitur in integrum Ecclesia ob enormissimam læsionem. 2. 27. 10
Quadragesimum, ad petendum in integrum restitutionem, non currit ignorantia. 1. 581. 3
 de *Questione* non movenda præceptum an intelligatur de questione juris. 1. 26. 12
Questionibus cautè debent uti iudices. 2. 602. 5
Qualitas & conditio personarum in matrimonio attendenda sunt. 1. 196. 2
Qualitatis error an impediatur matrimonium. 1. 186. 1
Quam particula idem quod nisi operatur. 1. 197. 9
Quandocumque verbum appositum in instrumentis quid operetur. 1. 26. 12
Quantitas bonorum paternorum quo tempore inspicitur, cum petitur restitutio contra renunciationem ob enormissimam læsionem. 1. 403. 15
Quarta portio duplex potest ab uno & eodem legato deduci. 1. 140. 9
Quarta portio ex quibus debeatur Episcopo, & à quibus. 1. 73. 1
Quarta portio non debetur ex his, quæ executor testamentarius distribuerit in opera. 1. 140. 8
Quarta canonica portio an debeatur Episcopo ex legatis fraternitati alicui. 1. 77. 18
Quartillo quarta pars realis quanti valeat. 1. 719. 2
Quasi possessio quid sit. 1. 517. 6
Quasi possessio non potest acquiri ex actibus merè voluntariis. 1. 536. 6. *
 ad *Quasi* possessionem constituendam sufficit unicus actus ex communi opinione. 1. 517. 6. *
Quatuordecim valor. 2. 72. 3
Quatuor temporum jejunia. 2. 471. 9
Quilibet potest iudicem adire ut legata pia solvantur. 1. 46. 2
Quinarium pondus examinatur. 1. 721. 7. *
Quirina tribus. 2. 391. 4
Qui se & sua obtulit Ecclesiæ seculari an possit ad aliam Ecclesiam transiens, illa bona secum deferre. 1. 33. 27
Quis possit decernere interdictum & cessationem à divinis. 1. 498. 6
clausulæ Quorum tenor pro expresso habetur, vis. 1. 13. 61.

R.

Contra Rabularum malitiam quædam. 2. 9. 1
Radens monetam quomodo puniendus. 1. 771. 6
Rapina quid sit. 1. 601. 2
Rapina an sit distincta species à furto. *ibid.*
Rapina vel furtum committitur, si rei inventæ non fiat restitutio. 1. 654. 1
Rapinam pluribus committentibus an quilibet insolidum ad restitutionem teneatur. 1. 651. 3
Rapinam non licet emere, nisi ea intentione, ut cui ablata est restituatur. 1. 654. 6
Rapta, contrahens matrimonium cum raptore, non amittit bona à lege sibi data propter injuriam raptus. 1. 191. 2
Rapta liberè contrahit matrimonium cum ipso raptore. *ibid.* n. 1
Raptor quando pœnâ ordinariâ puniatur. 1. 69. 7
Raptores an liceat occidere ad retum defensionem. 1. 712. 6
Raptores virginum an ab Ecclesia evelli possint. 2. 257. 8
 de *Rapin* monialium. 1. 680. 8. *
Ratio legis inducentis præscriptionem an in animo iudicio cesset. 1. 579. 2

- Ratione cessante quando cesset lex.* 1. 60. 15
Rationum libri quam probationem faciant. 2. 599. 8
 à *Rationibus* reddendis liberatione legatâ, & ab actione præteritæ administrationis, an censeantur reliqua remissa. 2. 225. 2
 à *Rationibus* reddendis, vel ab administrationis futuræ actione, liberatio quid operetur. 2. 226. 3
Rationalis consuetudo in foro conscientie excusat, irrationabilis in foro tantum sæculari. 1. 243. 8
Acceptationis.
Ratihabitio si fiat intra tempus datum ad acceptandum, validam reddit acceptationem beneficii factam ab eo, qui mandatum non habuit. 2. 362. 5
Criminis.
Ratihabitio criminis non commissi nomine suo ratum habentis, an sit peccatum mortale, an veniale. 1. 687. 6
Ratihabitio in delictis quid operetur, & quâ pœnâ sit punienda. *ibid.* n. 5
Donationis.
Ratihabitio donatarii requiritur, ut donationis ablati factæ actio ei competat. 1. 22. 17
Homicidii.
Ratihabitio homicidii an quem efficiat irregularem, 1. 686. 4
Ratihabitio absentis ipsius necessaria est, ubi absentis per alterum sine cessione acquiritur actio. 2. 91. 12
Ratihabitio clausula quid operetur in mandatis, & inducat speciale mandatum. 2. 40. 4
Reales sive regales nummi quanti valeant 1. 719. 2
Rebaptizatus irregularis est, & quid de confirmationis Sacramento. 1. 665. 8
Rebellio est iusta causa gerendi bellum. 1. 635. 4
Reciproca substitutionis definitio, & quibus verbis fiat. 1. 102. 1 & seq.
Reciproca substitutio unico verbo concepta quid contineat. 1. 102. 4
Reciproca quot contineat substitutiones, & an contineat fideicommissarias. 1. 102. 3
Reciproca substitutio qualiter extingatur. *ibid.* n. 5
Epistola.
Recognita si fuerit epistola, probat, & quid si non fuerit recognita. 2. 598. 7
Feudum.
Recognitio feudi ab hærede vasalli potest fieri sine juramento. 1. 338. 15
Scriptura.
Recognitio privatæ Scripturæ quonam modo fiat à testibus. 2. 595. 1
Testimonium.
Recognitio testium subscriptorum an sufficiat ad probationem privatæ scripturæ. 2. 596. 4
 per *Reconciliationem* amicitie, quæ nuper contigerit, non sit inimicus olim, idoneus testis aut iudex. 2. 576. 3
Reconciliatus inimicus an excusetur à tutela. *ibid.*
Recredentia peti solet à partibus lite pendente. 2. 571. 1.
Rectores civitatum an invitis populis, & non petentibus, dari possint. 2. 508. 3
Rectores eligere in Castellana Republ. an possint populi. 2. 508. 3
Recloris Universitatis alicujus præceptis non obediens an sit perjurus. 1. 52. 32
 de *Recusationibus* judicum quid jurâ statuerint. 2. 616. 1.
Recusatio judicis quo tempore proponenda. 2. 616. 2
Recusari jure regio quo tempore debeant judices summi prætorii & auditores. 2. 617. 3
Recusetur si unus de pluribus iudicibus delegatis, quid agendum. 2. 618. 5.
 ad causam *Recusationis* proponendam, an minor & Ecclesie sint in integrum restituendi. 2. 617. 4
 si *Redemptio* annui redditus conferatur in voluntatem venditoris hac lege, ut majori pretio redimendus sit quam constitutus fuerit, an contractus sit illicitus. 2. 326. 4
Redimendi pacto jurato an præscribatur. 2. 62. 7
 cum pacto *Redimendi* juxta voluntatem emptoris si fiat venditio, eâ resoluta ex pacto, an fructus interim percepti sint emptoris vel venditoris. 2. 325. 1
Redimendi annuos redditus pactum non tollitur præscriptione. 2. 62. 8
Redimendi pactum, appositum contractui absque dicit definitione, quod tempus habeat. 2. 59. 1
Redirus qui dicantur, & immobilium appellatione comprehendantur. 1. 335. 10
Reditus annui licitè constituuntur, & quare. 2. 311. 2
Reditus annui an possint constitui tantum obligatione personali. 2. 315. 5.
Redituum annuorum redemptio fieri debet, non tantum soluto pretio, sed etiam redditibus decursis pro rata temporis. 2. 99. 10
Redirus annui an possint emi ea lege, ut intra certum tempus liceat eos non postea redimere. 2. 323. 7
Redirus constituto super pluribus rebus, an cujuslibet earum possessor teneatur in solidum. 2. 318. 8
Redirus annui an possint licitè constitui cum pacto redimendi ad voluntatem primi temporis. 2. 326. 4
Reditus annui redimibiles quo pretio justè constituentur. 2. 331. 2
Reditus annui an possint emi ad certum & definitum tempus. 2. 314. 4
Reditus annui ad vitam possunt constitui. *ibid.* n. 3
Reditus annui ad vitam constituti pretium qualiter definiatur. 2. 328. 7
Reditus annui in dubio an sint judicandi perpetui, vel redimibiles. 2. 332. 5
 de *Reditus* annui perpetui legati æstimatione. 2. 329. 8
Redirus annui perpetui quod sit justum pretium. 2. 317. 5
Redirus perpetui acquisitionem induit annua præstatio uniformis jure annui redditus triginta annis soluta. 1. 535. 5
Redirus annui acquisitionem inducit præstatio annua contingens tempore immemoriali, absque ullius causæ allegatione. *ibid.* n. 4
Redirus an perimatur peremptis rebus super quibus fuerit constitutus. 2. 315. 5
Beneficii.
 de *Redibus* beneficii quatenus clericus testetur. 1. 53. 17
Reditus beneficii quomodo à clerico possint erogari. 1. 68. 6
Reditus beneficiorum Ecclesiasticorum in quem usum impendantur. 1. 51. 24. 6
Reditus Ecclesie in profanos usus non sunt expendendi. 1. 52. 11
 in *Redituum* distributione an habeat locum jus accrescendi præsentibus. 2. 344. 7
Reductio ad arbitrium boni viri coram quo iudice petenda sit late disputatur. 2. 213. 1
Reductioni ad arbit. boni viri an videantur renunciatum per clausulas solitas notariorum. 1. 94. 2
Regale jus, quod Hispanis dicitur Alcavala. 1. 616. 7
Regalis Hispanici pondus & valor qualis fuerit sub Henrico II. & ante vel post ejus tempora. 1. 760. 2
Regalibus

Regalibus quo tempore præscribatur. 1. 528. 11
Regnum omnium rerum publicarum est præstantis-
 mum. 2. 496. 5
 an Papa *Regnum* alicui ex causa auferre possit. 1.
 49. 19
 in *Regnis* Hispaniæ qualia fuerint pretia rerum ven-
 nalium antiquis temporibus. 1. 759. 1
Regia lex vocatur lex imperii. 2. 494. 3
 ad *Regiarum* legum intellectus vide supra INTELL-
 ECTUS.
Regia lex Guadalajaræ examinatur in summa. 2.
 511. 3
Regia lex Tauri explicatur. 1. 157. 21
Regia lex Tauri exponitur. 1. 275. 24
Regia legis Tauri 27. intellectus. 1. 127. 7
Regia leges 26. & 29. inter Taurinas constitutiones
 explicantur. 1. 130. 16
Regia lex 63. Tauri explicatur. 1. 563. 2
Regia Taurina lex 65. examinatur. 1. 572. 8
Regia l. 1. tit. 2. lib. 5. ordin. explicatur. 1. 58. 3
Regia l. 1. tit. 2. lib. 5. ordin. intellectus. 1. 125. 7
Regia lex 3. & 4. tit. 13. lib. 3. ordin. explicantur.
 1. 563. 1
Regia lex 2. tit. 15. lib. 8. ordin. exponitur. 1. 149. 21
Regia legis 12. tit. 5. part. 6. n. 6. intellectus. 1. 108. 10
Regia l. ulti. ex ordine judiciario examinatur. 2.
 216. 6
Regia quædam leges intellectæ. 1. 55. 35. & 38
Regia quædam leges intellectæ. 1. 190. 6
Regia Partitarum constitutio expeditur. 2. 182. 2
Regia lex. penult. tit. 9. part. 5. examinatur. 1. 649. 8
Regia leges quomodo puniant in adulterio compre-
 hensos. 1. 255. 4
Regia lege licet marito quemcumque adulterum cum
 uxore deprehensum occidere, simul & ipsam
 uxorem propria auctoritate. 1. 256. 9
Regia constitutionis, quæ de annuis redditibus tra-
 ctat, interpretatio. 2. 332. 3
 De appellationibus.
Regio jure appellate licet ad regem omisso medio.
 2. 512. 9
 De Arbitris.
Regis constitutiones de arbitris loquentes explican-
 tur. 2. 214. 2
 De Concessione bonorum.
Regio jure qualiter fiat cessio bonorum. 2. 142. 5
 De Donatione.
Regio jure minimè valida est donatio omnium bo-
 norum præsentium tantum. 2. 339. 4
 De Excommunicatione.
Regia lex de excommunicat. lib. 8. ordin. explica-
 tur. 1. 220. 26
Regio jure non deducitur Falcidia ex testamento mi-
 litis. 1. 109. 17
Regia constitutiones quàm justè statuunt de rebus
 inventis & bonis naufragorum. 1. 656. 5
 De lucris nuptialibus.
Regio jure acquisita lucrorum dimidia pars non est
 reservanda filiis prioris conjugii. 1. 192. 10
Regio jure communia sunt lucra matrimonio con-
 stante quæsitæ, viro & uxore cohabitantibus.
 1. 237. 7
 De monetis.
Regia leges de monetis loquentes explicantur. 1.
 747. 1
 De Præscriptione.
Regia constitutio ultima, tit. 13. lib. 3. ordin. de
 præscript. examinatur. 1. 531. 4
 De Retractu.
Regiarum constitutionum quæ de retractu jure san-
 guinis promisso loquuntur, intellectus. 2. 98. 8
 De Successione.
Regio jure fratres admittuntur ad successionem in-
 testati. 1. 142. 8

De Sterilitate.
Regia Partitarum lex de sterilitate tractans expen-
 ditur. 2. 629. 2
 De Testibus testamentariis.
Regio jure quot testes in testamento requirantur.
 1. 58. 1
 De Theauris.
Regia constitutio de Theauris defenditur, etiam
 quoad animæ judicium. 1. 658. 4
 De Vassallorum oneribus.
Regia constitutio de vassallorum oneribus quæ im-
 positiones vocantur examinatur. 1. 534. 1
 De usuris.
Regia lex de usuris. 1. 203. 23
Regia lege improbata est usura. 2. 273. 6
Regia lege quæ pœnâ afficiendus usurarius. 2. 283. 2
 De Uxoribus contractibus.
Regiarum constitutionum, quæ prohibent uxorem
 abique licentia viri contrahere, intellectus.
 1. 613. 12
Reginis non fuit probrosum lactare liberos. 1. 283. 20
 de *Regiis* auditoriis. 2. 512. 10
Regia & suprema tribunalia jus habent in his regnis
 tollendi vim & violentiam, quæ à iudicibus Ec-
 clesiasticis appellantiis fieri solet. 2. 650. 3
Regii auditores non possunt causas coram iudicibus
 inferioribus pendentes avocare. 2. 527. 3
Regius principatus, vel libera electione populorum,
 vel hæreditaria gentilitii primogenii successione,
 moribus, aut legibus probata, justus omnino
 censetur. 2. 495. 4
Regere quid sit. 1. 2. 10
Regulam ipsam firmam faciunt exemptiones in ca-
 sibus non exemptis, extendantur tamen ad simi-
 les. 2. 174. 6
Regula ipsa non extenditur ratione exemptionis ad
 ea, quæ alioqui non contineret nisi ipsa ex-
 ceptio de his, quæ regula non comprehendit.
 2. 175. 7
Regula Cancellariæ de trienniali possessione exami-
 natur. 1. 562. 10
Regula Catoniana quando in legatis locum habeat.
 1. 94. 3
 pro *Regula* juris præsumitur, donec exceptio ex-
 pressè probata fuerit. 2. 215. 4
Relatio in hæredis institutione facta indubitata esse
 debet. 1. 69. 7
Religionis favore ad Ecclesiam construendam, vel
 ampliandam, cogitur quis rem propriam justo
 pretio vendere. 2. 353. 7
Religionis causa, & martyrij ratione in fidei testi-
 monium non licet cupiam seipsum interficere.
 2. 16. 9
Religionis ingressus quid operetur in matrimonii con-
 tractu. 1. 174. 28
 quæ *Religionem* ingredi vult filia, an juramento re-
 nunciare possit hæreditati paternæ. 1. 394. 2
Religionis professio bigamiam non tollit. 1. 672. 6
 ex *Religionis* professione tolluntur sponsalia. 1. 161.
 11
Religionem professa sponsa an amittat sponsalitiæ
 largitatem, quam per osculum l. Taurina ac-
 quirat. 1. 246. 17
Religionis professione matrimonii vinculum, ante
 copulam dissolvitur, ex lege divina. 1. 245. 10
Religionis professione an matrimonium, violentâ co-
 pulâ consummatum, dissolvatur. 1. 246. 15
 ad *Religionis* substantiam pertinent tria vota, conti-
 nentiæ paupertatis, & obedientiæ. 1. 174. 26
Religiosi an sint beneficiorum secularium capaces.
 1. 35. 5
Religiosi quando possint esse executores ultimarum
 voluntatum. 1. 119. 1
 Relinquo

- Relinquo verbum an adjectum certæ rei inducat hæredis institutionem.* 1. 87. 9
- Reliquorum remissio an facta censeatur, liberatione legata à reddendis rationibus.* 2. 225. 2
- Remittere an possit testator inventarii confectionem.* 1. 52. 23
- Remitti potest juramentum à superiore.* 1. 325. 2
- Remitti potest juramentum ab eo cui præstitum fuerit.* *ibid.* nu. 1
- Remissio usurarum liberat omnino creditorem à restitutione, etiam si is non habeat animum restituendi.* 1. 599. 5
- De Remissione in criminalibus.*
- Remissioni locus est in criminalibus.* 2. 538. 3
- Remitti an ad locum delicti debeat hæreticus.* 2. 543. 12
- Remittere reum ad locum delicti tenetur quilibet iudex requisitus tamen, & quid si prævenierit requirerem in causæ cognitione.* 2. 540. 6
- Remissio non est facienda absque summaria delicti cognitione.* 2. 541. 8
- Remissio an locum habeat in criminibus levioribus.* *ibid.* n. 7
- Remitti an debeat fur, qui rem furtivam aliò detulit.* *ibid.* nu. 9
- Remissio an fieri possit à majori ad minus tribunal.* 2. 542. 10
- Remissio an fieri debeat ex diverso principatu.* 2. 542. 10
- Remissio reorum cujus expensis fieri debeat.* 2. 543. 11
- Remissio clerici cujus expensis fieri debeat.* 2. 643. 1
- Remissio debiti donatio est, quæ & insinuationem requirit.* 2. 166. 8
- Remuneratio donatio est* 1. 55. 30
- Remuneratio quando deducatur tanquam æs alienum.* *ibid.* n. 36
- in Renunciationibus an subsit vera donatio, quæ insinuationem exigat.* 2. 166. 7
- Alimentorum.*
- Renunciatio alimentorum futurorum an firmetur juramento.* 1. 387. 12
- Beneficiorum.*
- in Remuneratione beneficii Ecclesiastici læsus minor restituendus est, etiam postquam beneficium alteri fuerit collatum.* 2. 35. 1
- Renunciatio beneficii Ecclesiastici facta absque auctoritate Prælati non tenet.* 2. 37. 6
- de Renunciatione, quæ fit sub conditione, ut beneficium Titio conferatur.* 2. 36. 5
- Renunciatio specialis etiam eidem contractui adjecta beneficio & actione l. 2. C. de rescind. vend. renunciantem privat.* 2. 164. 3
- Renunciatio specialis sufficit, & necessaria est, ut deceptus uiri non possit l. 2. C. de rescind. auxilio.* *ibid.* n. 1
- Renunciare beneficio Vellejani potest mulier jurato in iudicio, quid si extra iudicium.* 1. 373. 8
- Cessio bonorum.*
- Renunciatio cessionis bonorum an valeat.* 2. 143. 7
- Renunciari an possit beneficio cessionis bonorum.* 1. 356. 20
- Clausularum.*
- Renunciare an quis possit clausulæ decreti irritantis in ejus favorem appositæ.* 1. 367. 12. & seq.
- Domicilii proprii.*
- Renunciatio proprii domicilii quid in contractibus operetur.* 2. 534. 5
- Favoris sui.*
- Renunciare potest quis his quæ in ejus favorem inducuntur.* 1. 355. 18
- Hæreditatis.*
- si Renunciet paternæ hæreditati filia contenta dote quatenus renunciatio non valet.* 1. 388. 1
- Renunciatio hæreditatis maternæ juramento præstito facta à filiofam. an præjudicet patri.* 1. 394. 3
- Renunciatio hæreditatis paternæ an confirmetur juramento præstito ab infideli, vel per falsos deos.* 1. 400. 1
- Renunciatio hæreditatis paternæ pactum juramento præstito factum à filia, quæ religionem ingredi vult, an teneat.* 1. 394. 2
- Renunciatio successione facta à filia cum juramento, nullâ receptâ dote, an valeat.* 1. 396. 7
- Renunciatio futuræ successionis juramento firmari potest.* 1. 388. 13
- Renunciatio facta cum juramento à filia ingrediente religionem an rescindi possit à monasterio causa gravissimæ læsionis.* 1. 396. 6
- Renunciatio hæreditatis paternæ cum juramento à matre, receptâ dote, an noceat ejus filiis petentibus hæreditatem avi, qui post filiam mortem objerit.* 1. 394. 4
- Renunciatio paternæ hæreditatis pactum renunciantis, & ejus filiis, ac hæredibus nocet.* 1. 399. 10
- pactum Renunciatio hæreditatis paternæ, factum etiam eo tempore, quo filia nuptui non tradebatur, an valeat.* 1. 394. 1
- Renunciatio hæreditatis paternæ pactum confirmat filia minor XXV. annis præstito juramento.* 1. 392. 4
- Renunciatio jurata hæreditatis paternæ non revocatur natiuitate liberorum.* 1. 400. 11
- Renunciatio hæreditatis paternæ à filia an extinguatur mortuis fratribus masculis.* 1. 398. 4
- Renunciatio hæreditati paternæ filia non prohibetur bona patris petere, ut hæres fratris.* 1. 397. 2
- Renunciatio hæreditatis paternæ non excludit filiam à bonis, quæ propter secundas nuptias patris tenetur servare filiis prioris matrimonii. *ib.* n. 1*
- Renunciatio hæreditati paternæ filia non excluditur à bonis feudilibus.* 1. 399. 9
- Renunciatio hæreditatis paternæ filium excludit etiam à legitima.* 1. 397. 3
- Renunciare potest hæreditati liberorum pater.* 1. 404. 19
- Lucrorum nuptialium.*
- Renunciatio lucrorum facta ab altero conjugè an possit per creditorem rescindi.* 1. 239. 15
- Legitima.*
- Renunciare legitimæ filius non potest.* 1. 389. 2
- Privilegiarum.*
- Renunciare beneficio quod habet nobilis ne in carcerem pro debito mittatur, an possit.* 1. 355. 17
- Renunciatio privilegiorum speciatim fieri debet, alioquin renunciatio unius non tollit aliud.* 1. 356. 22
- Renunciatio privilegiorum jurata quatenus valeat.* 1. 355. 18
- Reverentia.*
- Renunciare juri reverentia an quis possit.* 1. 357. 25
- Voluntatis humane.*
- Renunciare licet voluntati humane.* 1. 5. 10
- Renunciatio extinguitur, extinctâ causâ propter quam ea facta est.* 1. 398. 5
- Reperitio quid sit.* 1. 196. 1
- an Reperitio ejusdem criminis ex intervallo, vel eodem impetu, pluribus poenis sit punienda.* 2. 206. 8

In Emphyteusi.
 an *Representacionem* admittant emphyteusis, feuda, & jus patronatus, ut filius locum patris præmortui obtineat cum paruo vel ut eum excludat. 2. 679. 13

In Fideicommissis.
 an *Representet* personam patris in fideicommissis filius. 2. 671. 4*

In Hereditate.
 quomodo *Representet* dominum hæreditas. 1. 112. 8
In Jure patronatus.

Representatio an locum habeat in jure patronatus Ecclesiastici. 2. 679. 13*

In Majoratu.
Representatio an admittenda sit in majoratibus 2. 679. 13

In Successione.
 per *Representacionem* an aliqui ultra pronepotes admittantur. 2. 674. 5

de *Repressaliis.* 1. 635. 4
Repressalia vox barbara, latinè oppignorationes significat. *ibidem.*

Repressalia an licita, *ibid.*
Reprobationes testium an sint admittendæ in causa appellationis. 2. 577. 5

Repromissio quid sit. 1. 147. 2
Repudiatio hæredi nullum adfert commodum 1. 137. 33

Repudiatio hæreditatis fraudulenta nullum adfert præjudicium. *ibid.* n. 34

Repudiare an possit hæres debitoris legatum debitori delatum in præjudicium creditorum. *ibid.* n. 35
Repudiari an possit hæreditas vel legatum, in alicujus præjudicium. 1. 136. 30

Repudium uxoris Romanorum legibus qua ratione fuerit permillum. 1. 244. 4
Repudium an fuerit apud Judæos permillum. 1. 245. 6

Repudij libellus apud Judæos quo pacto dabatur. *ibid.* n. 5

Repudium potest fieri propter impudicitiam. 1. 244. 3
 de *Requisitoriis* mandatis. 2. 532. 1

an à *Judice* qui ad *Requisitionem* vel jussu alterius sententiam exequitur, sit admittendus tertius seipsum opponens executioni. 2. 571. 5

Res aliena legata nullo jure debet tradi legatario, domino invito. 1. 46. 11

Aliena.
Res alienâ legatâ an præsumamus testatorem ex certa scientia eam legasse. 1. 44. 1
Rei alienæ possessionem legatario ab hærede traditæ, legatarius invito domino retinere potest. 1. 46. 15

Ecclesiastica.
Res Ecclesiarum non possunt locari ad vitam 2. 234. 3

Res Ecclesiarum ex quibus toto triennio unicus fructus colligitur, locari possunt ad novem annos. 2. 236. 9

Hosium.
Res ab hostibus captæ, quæ prius per hostes fuerunt bello quæsitæ, an sint priori domino restituendæ. 1. 649. 7

Incerta.
Res incertæ an sint pauperibus restituendæ. 1. 655. 3

Judicata.
Res judicata dicitur propriè, quando ab ea non licet appellare. 2. 358. 2

Rei judicatæ auctoritas prævaler veritati. 2. 3. 4

Obligata.
Res specialiter obligata sufficiens præsumitur ad debiti satisfactionem. 2. 373. 1

Propria.

Rem propriam ab alio tyrannicè occupatam, propriâ auctoritate, etiam furtim surripere licet, ubi eam aliter obtinere nequit. 2. 18. 15

Vendita.
Res vendita cum pacto de non alienando, appositæque hypothecâ, non transit per traditionem in dominium secundi emptoris. 2. 251. 7

Rei vendicatio uxoris datur marito adjecta causa ex jure canonico. 1. 235. 3

Res & precium an sint alternativè in obligatione, an ipsa res tantum, ubi læsio ultra dimidium contractu venditionis contigerit. 2. 170. 14

in *Rem* præstitum juramentum ad successores pertinet licet simpliciter & sine successorum mentione juratum sit. 1. 337. 9

Reipubl. Castellana tota jurisdicctio penes Regem est. 2. 498. 9

Respubl. Romana omne Imperium in Cæsarem Augustum, & ejus successores transtulit. 2. 494. 3

Reipubl. alienatio quæ non comprehendat. 1. 364. 5

Reipubl. favore & inopiæ communis potest pretium taxari, eodemque cogitur quis uti. 2. 157. 5

Reipubl. relictum legatum ususfructus quomodo æstimetur. 2. 329. 8*

Reipubl. quæ legantur, censentur commissa principis administrationi. 2. 306. 7

Rerum publicarum omnium præstantissimum est regnum. 2. 496. 5

per *Rescriptum* legitimatus an verè legitimus. 1. 288. 15

in *Rescripto* legitimationis qualiter sit legum & canonum derogatio facienda. 1. 295. 7

ad *Rescissionem* contractus quando possit agere colonus. 2. 629. 2

ad *Rescissionem* contractus an possit agi ex causa usurarium. 2. 32. 5

Reservatio alicujus rei, quæ sit in donatione omnium bonorum, qualis esse debeat. 2. 338. 3

Reservatio filiis facta in re, quæ ad extraneos transmitti potest, intelligitur filiis hæredib. 1. 109. 25

Residentia & personalis præsentia in ipso choro discurrunt, valdè quoad perceptionem fructuum. 2. 342. 3

per *Resignationem* conferre vel dimittere beneficia jure sanguinis, an sit illicitum. 2. 36. 4

Resipiscentiâ quando extinguatur pupillaris substitutio: 1. 101. 11

Restitutio quid sit. 1. 598. 1

Restitutio, quo jure, humano an divino, sit pauperibus facienda. 1. 599. 6

Restitutio unde procedat, & quas radices habeat. 1. 598. 1

Restituere res donatas tenetur donatarius in foro conscientiæ, si donatori liberi nascantur. 1. 221. 29

Furtivi.
Restituere rem jam extinctam an fur teneatur ejus æstimationis, cujus maximæ fuerit à die commissi criminis. 1. 620. 2

Fructuum.
 ad *Restitutionem* fructuum perceptorum, & eorum qui percipi potuerunt, qualiter teneatur in animæ judicio fur & mala fidei possessor. 1. 621. 4

In integrum restitutio.
Restitutio in integrum potest nomine alterius incidenter absque speciali mandato postulari. 2. 39. 1

Restitutionem in integrum an possit petere sine speciali mandato consors ejusdem litis. 2. 42. 6

Restitutionem in integrum coram judice Ecclesiastico non potest petere clericus minor læsus in patrimonialibus. 2. 32. 3

Restituitur in integrum Ecclesia quadriennio ob enormissimam læsionem. 2. 27. 10

- Restitutionem* in integrum potest petere Ecclesia coram iudice Ecclesiastico, etiam adversus laicum. 2. 31. 2
- Restitutio* in integrum datur majoribus ætate adversus præscriptionem ex causa iustæ ignorantie. 1. 581. 1
- Restitutio* non fit in iis quæ facta sunt juris auctoritate. 1. 250. 16
- Restitutio* in integrum an detur adversus præscriptionem quadragenariam, centenariam, & tricennalem. 1. 581. 2
- Restitui* in integrum ad probandum an possit minor, qui se liti opponit ad coadjuvandum. 2. 558. 3
- ad *Restitutionem* in integrum petendam quadriennium non currit ignorantia. 1. 581. 3
- an sit *Restituendum* quod obtinetur ex contractu beneficio restitutionis in integrum rescindendo. 1. 612. 10
- Restitutio* in integrum non tollitur per juramentum minoris dolo adversarii extortum. 1. 401. 3
- Restitutorum* in integrum facit cessare actus geminatio facti à minori. 1. 403. 12
- Restitutionis* in integrum pendente lite, an sit locus executioni trium sententiarum conformium. 2. 615. 7
- Restitutionis* in integrum ratione condemnatus ad rem alteri restituendam, censetur eo ipso damnatus, ut fructus ex ea perceptos restituat ex Baldi sententia. 2. 23. 1
- Restitutio* quæ potius ex gratia, quàm juris rigore sit, non est cum fructibus facienda. 2. 29. 15
- Restitutio* statim fieri debet, congruo tamen loco & tempore. 1. 589. 1
- Inventi restitutio.*
- Restitutio* rei inventæ domino fieri debet, vel pauperibus, si dominus facta diligenti inquisitione, adhuc incertus sit. 1. 655. 2
- Restitutio* rei inventæ fieri debet, alioquin vel rapina, vel furtum committitur. 1. 654. 1
- Lusu acquisita.*
- Restitutio* acquiritorum in ludo, quæ in humana lege statuta est, potest consuetudine tolli. 1. 614. 3
- ad *Restitutionem* tenetur, qui alterum involuntarium attraxerit ad ludum. 1. 615. 7
- Restituendi* obligationem quando inducat fraus in ludo commissa. 1. 614. 4
- Possessio.*
- ad *Restitutionem* tenetur quis ratione rei per eum possessæ, quia aliena est, licet iniquè non acceperit. 1. 654. 1
- Si proximus læsus.*
- ad *Restitutionem* an teneatur, qui potuit proximum à damno illato defendere. 1. 611. 5
- Restituere* tenetur venator in animæ iudicio animalia per venationem capta, quæ propria erant alterius. 1. 633. 14
- Usura.*
- pro *Restitutione* usurarum, an sint titulo hypothecæ obligata bona usurarii. 2. 286. 6
- ad *Restitutionem* quo pacto in foro exteriori cogi possit usurarius mentalis. 1. 600. 8
- Expensa.*
- Restitutio* cuius expensis sit facienda. 1. 597. 9
- Excusatio.*
- à *Restitutione* excusatur quis propter inopiam. 1. 590. 2
- De subjectis restitutioni.*
- Restitutioni* subjectæ res an possint alienari ob scelerata fideicommissarii. 2. 233. 9
- Restitutioni* subjecta jure fideicommissi primogenii, aut majoratus, an jure præscriptionis alienari possint. 1. 583. 6
- Restitutions* res subjectæ etiam titulo majoratus an possint ob dorem alienari. 2. 308. 10
- Restitutions* subjecta possunt legari. 1. 44. 4
- de *Restitutions* quædam notata digna. 2. 296. 5
- Resurrectio* Domini celebranda ipso die Dominico, & quare. 2. 107. 1
- Resurrectionis* dies appellatur dies Dominicus. 2. 461. 7
- Retaliatio* quid. 2. 196. 1
- Retineri* potest causæ principalis cognitio in curia principis, quandoque ex appellatione quacunque. 2. 529. 6
- Retentio* possessionis definitur. 1. 515. 2
- Retentio* litæ permessa ex minùs solemnibus testamentis. 1. 61. 18
- Retractus* legalis jure sanguinis non est admodum favorabilis sed fortassis odiosus. 2. 617. 4*
- jus *Retractus* an habeat dominus directus & utilis. 2. 337. 8
- ad *Retractum* admittitur legitimatus per matrimonium subsequens. 1. 267. 26
- ad *Retractum* admittitur legitimatus per rescriptum principis. 1. 297. 4
- ad *Retractum* dies datus, ubi venditio purè concepta fuerit, currit à die contractus, etiam ante traditionem, & pretii solutionem. 2. 324. 2
- ad *Retrahendam* rem venditam sub conditione dies à lege datus, currit ab eventu conditionis. *ibid.*
- de *Retractu* jure sanguinis permisso quid tractent regie constitutiones. 2. 98. 8
- Retractui* non facit locum alienatio domini tantum utilis. 2. 334. 30
- an *Retrahatur* legitimatio in alicujus præjudicium. 1. 268. 35
- de *Retrovendendi* pacto dationi insolutum adjecto, vel emptioni annuorum reddituum. 2. 322. 5
- Retrovendendi* pactum etiam si fiat verbis directis non inducit translationem domini absque nova traditione. 2. 320. 2
- de *Retrovendendo* pactum pars pretii censetur, ipsamque estimationem minuit. 2. 331. 1
- de *Retrovendendo* pactum, cum alioquin licitum sit, contractum tamen suspectum reddit. 2. 322. 4
- de *Revelationibus* quibusdam quæ Apocalypse dicuntur. 2. 447. 4
- Revendendi* ad voluntatem emptoris pactum non semper efficit contractum usurarium. 2. 326. 3
- ex pacto de *Revendenda* re vendita, fructus pendentes pro rata sunt dividendi. 2. 97. 6
- Reverentiæ* contrarium juramentum non tenet. 1. 354. 15
- Reverentialis* metus an impediatur matrimonium spirituale. 1. 186. 7
- Reverentialis* metus impedit matrimonium contrahi ex tacito consensu. *ibid.*, n. 6
- Reverentialis* metus cum gravi læsione an operetur contractus rescissionem. 1. 403. 13
- Attentata.*
- Revocanda* sunt attentata pendente appellatione, per iudicem appellationis, & possunt revocari per iudicem à quo. 2. 600. 1
- Revocatio* attentatorum quo tempore petenda sit. 2. 601. 3
- Donatio.*
- an *Revocetur* donatio mortis causâ re donata alienatâ. 1. 23. 27
- de *Revocanda* donatione inter vivos ob injuriam illatam, vel accusationem. 2. 75. 8
- Dos.*
- Revocatur* dos alienata pro alimentis liberorum. 1. 114. 22
- Legatum*

Legatum.
Revocatur legatum onerosâ & lucrosâ alienatione. 1.
 24. 29.

Pactum donationis.
Revocare pactum donationi appositum in favorem
tercij non potest hæres donatoris. 2. 94. 17.
Revocare an possit donator pactum appositum in fa-
vorem tercij absentis. 2. 89. 7.
Revocationem pacti seu conditionis adjectæ donatio-
ni impedit juramentum donatoris. 2. 91. 10.

Precarium.
Revocari absque causâ non potest precarium. 2.
 359. 6.

Testamentum.
Revocari potest testamentum usque ad mortem. 1.
 4. 1.
Revocatio testamenti inter liberos quomodo fiat. 1.
 24. 30.

Domum.
Revocandi domum privilegium non competit his,
qui in curia alios ad iudicium vocaverint. 2.
 515. 4.
Revocandi domum jus an habeat legatus, vel alij
simile jus habentes, si contraxerint ut advenæ.
ibid. n. 3.
Revocandi domum jus non habent legati pro con-
tractibus tempore legationis factis. 2. 514. 2.
Revocandi domum jus quibus competat, cum apud
judices curiæ conveniuntur. *ibid. n. 1.*
Rex criminis an possit defensionibus renunciare. 1.
 304. 30.
an Rex actore non probante sit absolvendus diffi-
nitivè, an ab observatione judicij tantum, 2.
 5. 8.

Adventus.
Regis adventus privilegium includit. 1. 507. 4.

Alienatio.
Rex an possit alienare res ipsius regni. 1. 364. 4.

Appellatio.
ad Regem appellare conceditur, regio jure, omis-
so medio. 2. 512. 9.
ad Regem appellandum est à Prælati & Episcopis
temporalem jurisdictionem exercentibus. 2.
 508. 2.

Concessio.
a Rege castro alicui concessi, an censeantur con-
cessi jurisdictione & quid de merito & misto im-
perio. 2. 498. 10.

Curia.
Regis curia quæ dicatur. 2. 512. 10.

Electio.
de Regis electione, hærede deficiente, in Castellana
republica. 2. 508. 3.

Jurisdictio.
penes Regem est tota jurisdictione Republicæ Castel-
lanæ. 2. 498. 9.
à Rege nunquam translata in alium censetur jurisdic-
tio, quam Majoriam dicimus. 2. 507. 1.
Rex an possit legitimare proprios filios. 1. 294. 49.

Majoratus.
à Rege licentiam constituendi majoratum petens
an teneatur mentionem facere omnium filio-
rum quos habet, eorum numerum exprimens. 2.
 138. 9.

Potestas.
Regia potestas ex Dei & naturæ ordinatione stabi-
latur. 2. 496. 6.
Regij tabelliones qui dicantur. 2. 582. 5.

Testamentum.
coram Rege factum testamentum an revocetur. 1.
 5. 5.
Regum libri quatuor in Bibliis. 2. 418. 2.
Rex Galliæ an recognoscat Imperatorem. 1. 642. 9*
Reges Gallorum quatenus possint eligere Episcopos.
 1. 559. 5*

Rex Gratiæ septuaginta millia maravedinorum in
reduibus habuit, quorum dimidiam partem
Ferdinando Castellæ Regi donavit. 1. 749. 4.

Reges Hispaniarum immunes & liberi à Cæsarium
imperio sunt. 1. 642. 9.

Reges Catholici Hispaniarum quo jure possint Episc-
opos nominare & eligere. 1. 559. 5.

de Regibus Persarum ex Measthene, Philone, & Gra-
cis historiographis ad sacra Scripturæ intelligen-
tiam. 2. 423. 6.

Rigor & æquitas quomodo distinguatur 1. 541. 3.
de Rhodio talento. 1. 739. 5.

de Rogationum jejuniis & de illo triduo. 2. 476. 16.

Roma quis locus dicatur. 2. 512. 10.

Roma olim dicta fuit communis patria. 1. 437. 7.

Roma in tribus rusticis & urbanis triginta quinque
divisa fuit. 2. 387. 1.

Roma habitantes Episcopi non possunt in eadem
urbe beneficia Ecclesiastica conferre. 2. 384. 9.

Roma quo tempore primum signati nummi argentei.
 1. 719. 1. & aureus. 1. 725.

Romana Ecclesiæ privilegium. 1. 533. 10*
Romanus primatus. 1. 639. 6.

contra Romanam Ecclesiam præscriptio non inter-
rumpitur per excommunicationem à Romano
Pontifice latam die Jovis sancto. 2. 571. 5.

contra Romanam Ecclesiam opus est centenaria præ-
scriptione. 1. 526. 6.

Romana respublica omne imperium in Cæsarem Au-
gustum & ejus successores transtulit. 2. 494. 3.

Romana tribus quæ nomina habuerint. 2. 389. 3.

Romane urbis appellatione quæ comprehendantur.
 1. 494. 8*
an ex Romani Pontificis commissione possit simplex
sacerdos minores Ordines conferre. 2. 68. 9.

ex Romani Pontificis commissione an sacerdos sim-
plex possit esse minister Ordinis Sacramenti. 2.
 67. 7.

an Romani Pontificis privilegio possunt eximi à so-
lutione decimarum laici. 2. 116. 9.

Romanorum leges qualiter repudium permittant. 1.
 244. 4.

apud Romanos non fuit semper ejusdem ponderis au-
reus, nec ejusdem bonitatis. 1. 730. 1.

Romulia tribus. 2. 390. 4.
de Ruffini operibus. 2. 443. 10.

qui Rumpendo vincula carcerem evadit, non peccat,
si impiè est condemnatus. 2. 17. 12.

Rustica tribus quæ. 2. 388. 2.

S

Sabatina tribus. 2. 390. 4.

Sabbatum apud Hebræos requiem significat, si-
ve cessationem ab opere. 2. 458. 1.

de Sabbatis sanctificandis præceptum Decalogi
partim est morale, partim ceremoniale. 2. 459. 2.

Sacellum unde dictum. 1. 2. 5.
Sacerdotes jurare qualiter debeant. 1. 315. 13.

Sacerdos an eat in Ecclesiam propter lucrum quo-
tidianarum distributionum. 2. 136. 5.

Sacerdos electus ad confessionem pœnitentialem, vir-
tute bullarum & jubilæi, an possit absolvere
ab excommunicatione hæreticos causa inflicta.
 1. 483. 15.

Sacerdos an possit esse delegatus principis secularis in
causa criminali. 1. 705. 8.

Sacerdos parochialis an possit absolvere ab excom-
municatione majoris lata à jure. 1. 487. 5.

Sacerdos simplex an possit minores Ordines ex Ro-
mani Pontificis delegatione conferre. 2. 68. 9.

Sacerdos simplex an sit Ordinis Sacramenti mini-
ster ex Romani Pontificis commissione. 2.
 67. 7.

- Sacerdos* etiam solemniter degradatus conficit corpus Christi. *ibid.* n. 8
Sacerdotium an liberet filiumfam. à patria potestate. 1. 57. 5.
Sacer ordo matrimonium impedit omnino, & irritum facit. 1. 205. 1
 an *Sacrum* ordinem recipere possit conjugatus ex consensu uxoris. 1. 207. 4
Sacrum ordinem non debet suscipere conjugatus. 1. 206. 3
Sacra Scriptura cur novum & vetus testamentum dicatur. 1. 3. 24
Sacramentum & iuramentum an sint synonyma. 1. 310. 2
Sacramenta ab alio quam à Christo institui non possunt. 2. 65. 3
Sacramentalis confessio est ad salutem necessaria, & jure divino instituta. 1. 413. 7
Sacramentum confirmationis an sit præcisè necessarium ad salutem. 2. 66. 5
Sacramentum confirmationis esse ex nova lege, idq; ex sacra Scriptura probatur. 2. 64. 1. & seq.
Sacramentum Eucharistiæ poterit tempore interdicti dari damnatis ad mortem. 1. 501. 3
Sacramentum Eucharistiæ an possit ministrari feminis prægnantibus tempore interdicti. *ibid.* n. 2
Sacramenti matrimonii substantia, forma, materia. 1. 166. 8
Sacramentum non sunt nuptiæ ante copulam. 1. 247. 20
 per *Sacri* Ordinis susceptionem matrimonium non solvitur, etiam non consummatum. 1. 246. 14
Sacramentum Ordinis non potest celebrari tempore interdicti, etiam clausis januis, etiam in specialibus festivitibus. 1. 501. 4
Sacramentum Ordinis susceptum, vel oblatum, ab excommunicato quem effectum habeat. 1. 442. 6
Sacramentum an sint minores Ordines. 2. 68. 10
Sacramenti pœnitentiæ quis sit verus minister. *ibid.* n. 11.
Sacramentum pœnitentiæ non tantum ægrotis, sed & sanis tempore interdicti poterit ministrari. 1. 501. 1
 an *Sacramentum* pœnitentiæ ab excommunicato susceptum, vel ministratum, teneat, vel sit iterandum. 1. 443. 7
 an *Sacramentum* pœnitentiæ, sicut baptismus, recedente fictione sortiatur suum effectum. 1. 434. 13
Sacramenta Ecclesiæ si conferat, vel suscipiat excommunicatus, peccat mortaliter. 1. 442. 5
Sacri dicebatur olim à veteribus scelerati. 1. 455. 6 *
 de *Sacrificiis* nocturnis. 2. 463. 10 *
 per *Seviriam* mariti expulsa uxor, si committit adulterium, non propterea privatur dote. 1. 28. 4
 ob *Seviriam* potest matrimonium dissolvi quoad thorum. *ibid.* n. 1
 de *Sigilla* à vulnere extracta 1. 698. 3 *
Salarium præstandum famulo infirmo, etiam eo tempore, quo ægrotat. 2. 344. 8
Salica lex quomodo puniat injuriam Franco illatam. 1. 726. 7 *
Salica lex apud Gallos quæ sit. 2. 497. 8
Salomonis libri quinque. 2. 418. 2
Salvum conductum quid sit. 1. 311. 7
Samiare verbum quid apud veteres significet. 2. 424. 1 *
 de *Sante* crucis inventione. 2. 442. 9
 in *Sanctificationis* dierum præcepto externus cultus, non internus, consideratur. 2. 464. 11
Sanctorum virorum scripta qua ratione approbentur à Galio. 2. 435. 1
 in *Sanctos* blasphemia. 1. 349. 14
 in *Sanguinis* causa advocatus an præmissa probatione efficiatur irregularis. 1. 704. 5.
Sanguinis jure competentia non subjacent fideicommissis. 1. 109. 21
Sanguinolentum quid significet. 2. 349. 4
Sapientia & Ecclesiasticus canonici libri sunt, quamvis ea de re fuerit olim controversum. 2. 419. 3
Sabina tribus an inter Romanas censenda. 2. 391. 5
Sara soror Abrahæ non fuit. 1. 228. 18
 de *Saraceni* vocabulo. 2. 410. *
Saraceni capti in bello an fiant servi. 1. 649. 1
Satisfacere pro alio quis potest de rigore justitiæ pro pœna temporaria, modo uterque ut in charitate. 1. 40. 7
Saturni dies otio & victui olim decernebatur. 2. 460. 6 *
 de *Sauyris* quedam. 2. 398. *
Scandali materia longè discutitur ad intellect. Reg. qui scandalizaverit, de reg. jur. 1. 591. 5.
Scandalum vox Græca, & quid significet. *ibid.* n. 5
Scandalum bifariam consideratur, quoddam est datum, quoddam acceptum. *ibid.*
Scandalum quoddam contingit per se, quoddam per accidens. *ibid.*
Scandalum activum in quo consistat. *ibid.*
Scandalum acceptum unde dicatur. *ibid.*
Scandala evitanda, constitutio Concilii Basil. lacè expenditur. 1. 418. 7
 ob vitandum *Scandalum* an possint omitti juris positivi præcepta. 1. 593. 6
 an ob *Scandalum* vitandum possit Prælati differre repetitionem bonorum. 1. 595. 8
Scandalum al quod quoties sequeretur, non est obediendum superioribus. 1. 594. 7
 an *Scandalum* nasci utilius permittatur, quam ut veritas relinquatur. 1. 590. 4
 de *Scaptia* tribu. 2. 390. 4
 an ad *Scelestos* captivos redimendos possint alienari bona Ecclesiastica. 2. 238. 9
Scelerati olim dicebantur sacri. 1. 455. 6 *
Scelera in eo loco publice puniri, quo fuerunt perpetrata, Reipublicæ interest. 2. 538. 3
Sciens tempore contractus jultum rei valorem non potest agere ad læionis restitutionem. 2. 164. 2
 an requiratur *Scientia* in præscribendis iuribus incorporalibus. 1. 518. 8
 an *Scientiam* particularem possit iudex allegare in causis brevioribus. 2. 6. 9
Scientia & patientia an sit necessaria in præscribendis iuribus incorporalibus. 1. 518. 8
Scotius filius quis dicatur. 1. 274. 12
Scribere librum promittens an teneatur ad interessè, si non scriperit, cum vi manus ei amputata fuerit. 1. 384. 6
Scribarum princeps an sit Cancellarius. 2. 512. 10 *
Scribarum officium fuit honorificentius apud Græcos quam apud Romanos. 2. 582. 4
 ea *Scriptura* in dubio præsumitur prior, quæ dotis cautum habet. 2. 102. 2
 per *Scripturam* probatur regulariter clericatus. 2. 642. 3
 an per *Scripturam* possit testificari testis. 2. 218. 6
Scriptura privata quoad hypothecariam an sit publico instrumento posteriori præferenda. 2. 597. 5
 ad *Scripturam* privatam quot testes requirantur. 2. 596. 3
Scriptura privata quando semiplene prober. 2. 593. 6
Scriptura privata quandoque habet jus executionis summariæ, nimirum si coram iudice agnita & confessæ fuerit. 2. 211. 4
 ad *Scripturam*, quæ coram testibus non legitur, an referri possit testamentum. 1. 69. 6
 ex *Scripturis* duabus eadem die confectis prior præsumitur ea quæ in filii utilitatem tendit. 2. 101. 2
Scrupulum quid in re monetaria. 1. 728. 4
Scrupulum quomodo dividatur & quid. 1. 720. 3
 Secretum

Secretum alienæ voluntatis quid. 1.68.3
Secretarii qui dicantur. 2.582.5
Seculares iudices quandoque tractant litem super con-
 tractu jurato, admittuntque actorem adversus
 eum agentem, etiam nulla præcedente absolu-
 tione. 2.34.7
Secundum matrimonium non potest contrahi, licet
 prius copula carnali non sit consummatum. 1.
 242.5
Secunda nuptiæ an sint benedicendæ. 1.298.2
Secundas nuptias contrahens, vivente primo con-
 iuge quâ pœna afficiatur. 1.243.10
Secunda nuptiæ licitæ sunt. 1.192.6
inter Sedem Apostolicam & summum Pontificem an
 aliqua sit differentia. 2.356.2
ob Seditones absque ejus culpa ortas pulsus à civita-
 te, an percipiat distributiones quotidianas. 2.345.8
de Sedulio. 2.444.11
Semel excommunicatus, non præsumitur absolutus.
 1.417.6
Semioboli valor. 2.722.8
de Semisse. 1.718.4
de Semuncia. ibid.
Senatores supremi an possint sententiam dicere ex
 privata sua scientia. 2.5.7
Senatusconsulti Macedoniani exceptionem an possit
 opponere filiusfam. qui mutuum contraxit præ-
 stito juramento. 1.372.6
Senatusconsulti Velleiani exceptionem an possit op-
 ponere fœmina, quæ fidejussor exstitit, præstito
 juramento. 1.373.7
Senes & infirmi possunt nuptias contrahere quam-
 vis frigidi non possint. 1.265.13
Sententiæ appellatione regulariter venit definitiva. 2.
 639.3
Contra creditorem.
Sententia lata contra creditorem an præjudicet scienti-
 ti & tacenti. 2.552.7
In criminalibus.
 an *Sententia* in criminali causa transeat in rem judi-
 catam. 1.304.29
Sententia lata in causa criminali, à qua provocatum
 non est, an transeat in rem judicatam. 1.203.25
In divortii causa.
Sententia divortii quoad thori separationem, an
 transeat in rem judicatam. 1.305.39
Contra emptorem.
Sententia contra emptorem lata per imprudentiam
 iudicis non nocet venditori. 2.372.10
In filiationis causa.
Sententia in causa filiationis, an noceat his cum qui-
 bus actum non fuit. 1.269.3
Contra heredem.
Sententia lata contra heredem scriptum an noceat le-
 gatariis. 2.560.2
In interdicto interim.
Sententia lata super interdicto Interim, verè ac pro-
 priè interlocutoria est. 2.572.2
In matrimonio.
Sententia in matrimonio, an tribuat justam causam
 præsumendi bonam fidem. 1.262.10
Sententia in causa matrimonii spiritualis, an tran-
 seat in rem judicatam. 1.304.28
In possessores.
 à *Sententia* lata in iudicio possessorio an appellare
 liceat. 2.605.8
Contra præsentatum.
Sententia lata contra præsentatum electum, vel in-
 stitutum, an prejudicet præsentanti, electori vel
 conferenti. 2.556.1
In primogenio.
Sententia lata super primogenio cum legitimated con-
 tradictore an aliis noceat. 2.551.6

Contra vasallum.

Sententia lata contra vasallum, an debeat præjudi-
 care domino scienti. 2.555.9
Sententiam quando possit ferre iudex ex his quæ si-
 bi, ut iudici, manifesta sunt, etiam si illorum
 allegatio omissa fuerit. 1.115.2

Absolutoria.

Sententia absolutoria ab observatione iudicii, licet in-
 terlocutoria, vim habet definitive. 2.5.8

Inter alios lata.

Sententia inter alios dicta, plerumque ex propria vi
 & natura nocet, & prodest omnino aliis. 2.549.5
Sententia omnibus aliis nocet, quos negotium tan-
 git, etiam non citatis. 2.551.6
Sententia lata inter alios, an sit exequenda contra
 illum in quem fit translatio rerum lite pendente. 2.
 566.7

A qua appellatum est.

Sententia à qua non est appellatum, qualiter ex con-
 sensu tacito ipsius condemnati, vires assumat rei ju-
 dicata. 2.304.27
 ex duabus *Sententiis* contrariis ea potior est, quæ pro
 filio lata fuit. 2.102.4

Declaratoria.

Sententia declaratoria an sit necessaria in notoriis. 1.
 419.9

Erronea.

Sententia erronea in causa matrimoniali transit in
 rem judicatam, si non provocetur. 1.305.38

Incerta.

Sententia incerta ex actis, certa tamen ex instrumen-
 to an sit nulla. 2.7.9

Ista.

Sententia iusta quæ. 1.2.11
Sententia iusta quomodo in testamenti definitione in-
 telligatur. 1.3.19
 ut *Sententiam* justam pronuntiet, datum iudici, an
 possit repeti, & an is qui dedit perdat litem. 1.609.1

Iniqua.

an *Sententia* iniqua reddat victorem tutum in consci-
 entia iudicio. 1.305.36
Sententia iniquæ licet resistere, cum aliter mors vi-
 tari nequit. 2.17.12

Scripta & subscripta.

quoties *Sententia* à iudice scripta est & subscripta tra-
 ditæque tabellioni vel actuario, ut pronuntietur,
 an locus sit iudicis recusationi. 2.617.3
Sententia à iudice lata, veritate compertâ, auctorita-
 tem habet in iudicio inferiori. 1.60.13

Ultima sententia.

an *Sententia* ultima, quæ aliquid præcedentibus ad-
 dit, vel detrahit sit conformis primis. 2.613.6
 etiam post *Sententiam*, quæ transierit in rem judica-
 tam, proponi poterit à clerico exceptio fori decli-
 natoria. 2.642.2
 ad *Sententia* prosecutionem quomodo libellus for-
 mandus. 1.115.3
 pro *Sententia* sumitur aliquando iudicare. 1.248.24
 de *Sepulchrorum* jure. 2.145.10
Sepulchrorum jura, nec patronatus transeunt ad sub-
 stitutum fideicommissarium. 1.108.14
Sepulchrorum jura an spectent ad substitutum ex di-
 recta militari substitutione. 1.109.20
Sepulchrum qui habet absque via, potest eam à vicino
 petere, sique præstare cogendus est. 2.353.7
Sepultura Ecclesiastica an possit dari tempore inter-
 dicti. 1.507.6
Sepultura Ecclesiastica an justè possit denegari ulti-
 mo supplicio affectis. 2.146.11
Sepultura Ecclesiastica non sunt tradendi usurarii ma-
 nifesti. 2.284.2
Sepulchra familiaria quæ. 1.109.23
Sepulchra hæreditaria quæ. ib. n.22
Sepul-

- Sepulchra* violans quomodo puniatur lege Regia. 1. 762.5
 cum *Serva* contrahens, quam tamen liberam esse putavit, detecta servitute non tenetur. 1.241.13
Servare leges humanas an teneatur princeps. 1.412.5
Servitutis species est uno in loco habitare. 1.235.6
 an *Servitus* aliqua fuerit ab ipsa natura instituta. 1. 648.5
Servitus an sit inducta jure gentium, contra ipsam naturam. 1.645.2
Servitutes non aliter constituuntur, quam per traditionem vel patientiam. 1.518.9
Servitus potest constitui pecuniæ datione 2.664.2*
Servitutes discontinuæ quando tempore usufruuntur. 2.118.11
 ad *Servitutis* discontinuæ præscriptionem an sufficiant anni triginta. 1.531.5*
Servitutis pœna sublata est. 1.26.44
Servitus post matrimonii contractum, aliqua ex causa eveniens, ipsum non vitiat. 1.204.2
 de *Sergia* tribu. 2.390.4
Sestertii valor traditur. 1.724.11
 de *Sestertio*. 1.722.8
Sestertium generis neutrius expenditur, aliquotque loquendi modi traduntur. 1.737.4
 inter *Sestertium* millia, & *sestertiorum* millia an aliqua sit differentia. ibid.
 seu *dictionis* propria significatio. 2.176.10
Sexta synodi canon de jejuniis in Sabbatho. 2.469.6
Sextula quid. 1.718.4
 an dictio *Si* assumatur pro quia. 2.685.5*
 Si petiero, & cum petiero, inter locutiones quæ sit differentia. ibid.n.6
Sicilici valor. 1.720.3
Siclus argenteus apud Hebræos, cujus ponderis fuerit. 1.722.9
 de *Siculo* talento. 2.739.5
Sigillum authenticum. 2.599.9
Sigillum publicum vel privatum quando probet. ibi.
 Sigilli regis custodia committitur in Castellana Republica. Cancellario. ibid.
Sigili nummi valor. 1.722.9
Signa ad matrimonium contrahendum sufficientia. 1. 194.1
Signa exteriora sunt omnino de essentia matrimonii. ib. n. 3
Significatio propria admittenda est in omni materia, etiam si odiosa & juris communis correctoria. 2. 301.6
 ut *Silentium* perpetuum imponatur diffamanti & nolenti agere, bina admonitio requiritur. 2.125.2
Siliquæ sex faciunt serupulum. 1.720.3
Siliquam Accursius falsò solidum interpretatur, & quinos solidos decem. 1.734.10*
Siliquam constituunt grana quatuor. 1.720.3
Simia qua ratione conveniat pœnæ parricidii. 1. 682.11*
Simonia qualiter impediatur acquisitionem beneficii Ecclesiastici quod *Simoniacè* collatum sit. 1.629.7
 an *Simonia* crimen efficiat quem ipso jure suspensum, ita ut celebrans sit irregularis. 1.669.7
Simoniacè datum, non secutâ spiritali traditione, an in animæ judicio ante judicis sententiam restituendum sit. 1.608.7*
 Simulationibus uti licet judici, ut veritatem occultam à reis extorqueat. 2. 19. 16
 sub *Simplicibus* in favorabilibus mixta intelligenda sunt. 1.292.3
Singularis propositio quid sit. 2.81.1
Singularis successor tenetur stare colonis & inquietis, quoties eorum jus exceptum fuerit in contractu donationis, vel venditionis. 2.228.1
Sobolis appellatione quid contineatur. 1.124.16
Societas agrorum potest esse inter duas urbes quoad proprietatem, non tamen quoad jus pascendi. 2. 668.7
Societas bonorum inter virum & uxorem ex lege Hispanica. 1.237.6
 in *Societate* omnium bonorum, presentium & futurorum, an possit esse quædam inæqualitas bonorum. 2.277.3
Societas bonorum non contrahitur inter virum & uxorem. 1.237.5
Societas potest ex unius pecunia, & industria alterius ita coiri, ut lucrum & damnum æqua lance communia sint. 2.276.2
Societas nuptialis quid sit ante copulam. 1.247.20
Societatis ratione socius fruatur privilegio fori socii. 2.645.2
 an ex *Societatis* contractæ titulo transeat dominium absque traditione. 2.376.1
 de *Societate* singulari quædam traduntur. 2.276.3
Socratis historici locus expenditur. 2.469.5
Sodomia crimen etiam cum feminis committitur, 1.249.10
Sodomia crimen dissolvit matrimonium quoad thorum. 1.249.9
Sodomia crimen an efficiat quem ipso jure suspensum, ita ut celebrans sit irregularis. 1.669.7
Sodomita an sit irregularis, si ante dispensationem celebraverit. 1.668.6
Sodomita testari non potest, utpote infamis. 1.668.6
Sodomitam aliquem appellare, contumeliosum. 2. 72.2
Sogdianus nonus Persarum rex quamdiu regnaverit. 2.424.6
 de *Solari* anno ex Romanorum institutione. 2.455.1
Alienationis Ecclesiasticarum rerum.
 quæ *Solemnitas* sit necessaria in alienatione rerum Ecclesiæ. 2.241.1
Formularum.
 Solemnitas formularum prætorum hodie sublata. 1. 542.4*
Matrimonii.
 Solemnia matrimonii peragenda sunt secundum leges ejus loci, in quo contrahitur. 1.236.13
Probationum.
 Solemnitatis probatoriæ ratione deficiens actus, non efficitur validus juramento præstito. 1.386.1
Testamentorum.
 Solemne testamentum quoad legata revocatur per testamentum minus solemne. 1.19.83
 Solemnitas à testamento, vel codicillis, remissa an censetur in donatione mortis causa remissa. 1. 243.2
 Solemnitatem testamentariam inducens lex justa est. 1.60.12.
Voti.
 Solemne votum à simplici quomodo differat. 1. 245.12
 Solidum petens actor paratus recipere partem, constituit debitorem in mora. 2.111.5*
 Solidus unde sit dictus. 1.726.4
 Solidi qualis moneta fuerit, & quomodo respondeant monetis quibus hodie utimur. 1.77.26
 Solidus & aureus an differant. 1.73.1.3. & seq.
 à Solido differre aureum traditur, & quartam efficere unciæ partem. 1.727.2
 Solidi æstimatio & valor. 2.727.4. & 1.774.5
 Solidorum æstimatio variè expenditur, sive hi sint aurei, sive ærei, ad intellectum juris Cæsarei & Regii. 2.727.3.
 Solidus aureus, cujus mentio sit apud Justinianum, quod pondus habuerit. ib. & 1.725.3
 Solidi aurei in sacris Bibliis, & ibi de siclis aureis. 1.735.11
 Soli-

- Solidi* minores qui. 1. 7. 731. 3
Solidus sextularis. 1. 727. 3
Solidi Turonici valor. 1. 733. 7 *
Solidi ungalici qui. 1. 733. 8 *
Solis die qua ratione lætitiæ indulgeamus. 2. 460. 6
Solviffe quis dicatur. 1. 334. 17
Solutionis promissio in certa pecunia, sub certa æstimatione, quo pacto sit observanda. 1. 770. 5
 an possit *Solutionem* differre debitor, eò quòd sit excommunicatus creditor. 1. 597. 10
 ob dilatam *Solutionem*, qui carius justo pretio rem vendiderit, an sit censendus usurarius. 2. 159. 9
 à *Solutione* decimarum an quem immunem reddere possit consuetudo. 2. 114. 8
Solvere certam quantitatem jurans, an possit compensationem objicere. 1. 333. 15
Solvere obligatus in certa nummorum specie, an possit in alia solvere. 1. 768. 1
 an statuto de *Solvenda* pecunia pro frumento debito, possit renunciari à privato. 1. 360. 11
Solutio in aliquem locum destinata quid operetur. 2. 534. 2
 an *juxta* *Solutionis* vel contractus tempus sit consideranda pecuniæ bonitas intrinseca. 1. 768. 2
Solutiones particulares solent damnum afferre. 2. 628. 3 *
Solutiones particulatæ non cogitur invitus creditor recipere. 2. 375. 4
Solutionis exceptio an sit propriè & verè exceptio. 1. 511. 5
Sovor Abrahæ non fuit Sara. 1. 228. 18
Sorores non continentur appellatione fratrum. 1. 119. 5
Sorores & fratres propinqui appellati. 1. 228. 16
 inter *Sorores* & fratres an nuptiæ de jure naturæ sint prohibitæ disputatur. ibid. n. 15
Sozomeni locus in historia tripart. vera traditio illustratus. 1. 260. 9.
Spectris vexantur homines à dæmonibus. 2. 404. c. 6
Species quælibet in genere includitur. 1. 292. 33
 in *Specie* certa nummorum solvere obligatus an possit in alia solvere. 1. 768. 1
Specialia Pontificum rescripta non pertinent ad canonum universalium institutionem. 1. 247. 23
Specialis renunciatio sufficit, & necessaria est, ut deceptus uti non possit auxilio l. 2. C. de rescind. vend. 2. 164. 1
Specialis hypotheca pro legato à testatore constituta, non tollit tacitam legis hypothecam. 1. 113. 13
Speculationis dubium differre à practico dubio. 1. 241. 12
 inter *Spirituale* & carnale matrimonium quoad metum reverentialem nulla differentia est. 1. 186. 8
 an *Spirituale* actus contrarius juramento valeat. 1. 366. 10
Spirituale jurisdictionis & temporalis differentia, & clericorum à potestate judicis sæcularis exemptio, an sit jure divino vel humano instituta. 2. 631. 1
Spirituale potestas in quo à temporali differat. 1. 639. 6
Sphæra ludus apud Homerum exponitur ad Julii Pollucis interpretationem, adversus Erasmum. 700. 7
 an *Spoliato* à conjugali consortio sit statim danda restitutio. 1. 250. 14
Spoliatus beneficio an sit restituendus, objecto, sibi notorio tituli defectu. 1. 249. 13
Spoliatus ante omnia restituendus est. 2. 601. 3
Sponsalium definitio. 1. 147. 1
Sponsalia propria quæ sint. 1. 148. 6
Sponsalia etiam dicuntur munera, quæ à sponse sponsæ dari solent. ibid. n. 5
Sponsalia de præsentis an sub matrimonii dictione significantur, copulâ non secutâ. 1. 164. 3
 De contractu *Sponsaliorum*.
Sponsalia annum septimum completum exigunt, nec sufficit inceprus. 1. 150. 2
Sponsalia ante annum septimum contracta, ex consensu tacito post septennium convalescunt. 1. 150. 1
Sponsalia juris interpretatione tantum de futuro contracta à pubere, & impubere, non sufficiunt matrimonium, ex consensu impuberis, ætatem legitimam attingentis, nisi & pubes consentiat. 1. 163. 8
Sponsalia contrahens impubes, præstito juramento minimè poterit ab eis resilire. 1. 162. 3
Sponsalibus contractis à duobus impuberibus, qui primò ad ætatem perfectam accesserit, poterit statim huic contractui refragari. 1. 162. 2
Sponsalia contrahens major cum minore, ab eis recedete nequit. 1. 162. 5
 in *Sponsalibus* consensus præsumitur ex variis signis. 1. 158. 6
Sponsalia per subarrationem matrimonium fieri dicuntur. ibid. n. 3
Sponsalia contrahuntur verbis, ex quibus futuris conjugalis consensus promittitur. 1. 151. 1
Sponsalia verbis de præsentis consensui aptis contracta, quæ tamen ætate impediende non possunt esse de præsentis, ex juris interpretatione erunt de futuro. ibid. n. 2
Sponsalia, quæ re & verbis de futuro appellamus, per oscula, amplexus, & similia signa non transeunt in matrimonium. 1. 158. 2
Sponsalia qua ratione, secutâ carnis copulâ, matrimonium efficiantur. 1. 154. 1
 post *Sponsalia* secutâ copulâ præsumitur matrimonium. ibid. n. 2
Sponsalia præcedens coitus nil conducit ad conjugalis consensus præsumptionem. 1. 156. 20
Sponsalibus duobus contractis, secunda in matrimonium transeunt per carnalem coitum. ibid. n. 15
Sponsio prima futuri conjugalis consensus præfertur secundæ etiam juratæ. 1. 152. 3
Sponsalia de futuro facilius solvuntur, quàm de præsentis contracta. 1. 159. 7
Sponsalia de futuro traductione sponsæ ad domum, non efficiuntur matrimonium. 1. 158. 1
 an *Sponsalia* de futuro, verbis autem de præsentis, juris interpretatione, per aliqua signa matrimonium efficiantur. ibid. n. 5
 post *Sponsalia* dato osculo sponsa lucratur dimidiam partem donationis sponsalitiæ. 1. 157. 21
Sponsaliorum dissolutionem potest petere sponsus, si sponsa fuerit ab alio cognita. 1. 159. 2
 De *sponsaliorum* dissolutione.
Sponsalia dissolvuntur adveniente die, quæ fuit matrimonium contrahendo præsignata. 1. 161. 8
Sponsalia etiam jurata solvuntur mutuo consensu contrahentium. 1. 159. 1
Sponsalia quandoque judicio Ecclesiæ solvuntur, interdum ipso jure absque sententia evanescent. 1. 161. 12
Sponsalia per matrimonium omnino solvuntur, etiamsi fuerint juramento firmata. ibid. n. 9
Sponsalia non dissolvuntur, propter paupertatem supervenientem. 1. 160. 4
 X y I *Sponsalia*

- Sponsalia* ex religionis professione tolluntur. 1. 161. 11
- Sponsa* de futuro, an teneatur expectare sponsum absentem. 1. 60. 7
- verum *Sponsa* de presenti ante nuptias, possit contrahere sine licentia mariti, non obstante Taurina lege. 1. 237. 4
- Sponsa* de presenti si fuerit cognita ab alio, an dissolvat sponsalia, consummato nondum conjugio. 1. 160. 3
- Sponsa* ante nuptialem benedictionem & carnalem copulam dicitur, uxor verò postea dicitur. 1. 148. 7
- Sponsa* religionem professã, an amittat sponsalitiã largitatem, quam per osculum ex lege Taurina acquirit. 1. 246. 17
- cum alterius *Sponsa* de futuro qui fornicatur, in inferiori animæ iudicio non tenetur hanc qualitatem sponsaliorum sacerdoti indicare. 1. 149. 18
- Sponsa* sponsalitiæ donationis partem dimidiam lucratur per osculum datum post sponsalia. 1. 157. 21
- Sponsus* verè qui sit. 1. 150. 23
- Sponsus* & *sponsa* de presenti sub viri & uxoris nominibus comprehenduntur. 1. 164. 4
- an *Sponsus*, nuptias cum alia contrahere possit. 1. 201. 6
- Sponsus* si coëat cum *sponsa*, præsumitur matrimonium. 1. 155. 11
- Sponsus* cognoscens *sponsam* carnaliter per vim, an sit puniendus. 1. 246. 16
- quomodo *Sponsus* coitum alterius cum *sponsa* sua vindicare possit. 1. 149. 13
- in *Sponsum* parricidium committitur. 1. 150. 22
- Spurius* qui sit, & unde dicatur. 1. 276. 1
- Alimenta.*
- Spurii* an sint à matre alendi. 1. 283. 19
- Spurio* alimenta relinqui possunt ad quintam partem bonorum. 1. 278. 18
- Donatio.*
- Spurius* statuto non potest effici capax successionis, vel donationis paternæ. 1. 277. 9
- Incapacitas.*
- Spurius* nihil à patre potest capere, nec inter vivos, nec inter mortuos. 1. 276. 5
- quibus cautelis possit *Spurius* tuò patris bona habere. 1. 278. 16
- Legitimatio.*
- Spurius* an possit institui sub conditione, si legitimus à principe fuerit effectus. 1. 278. 17
- Legatum.*
- Spurio* quòd relictum est, cui adjudicetur. 1. 276. 5
- Possessio.*
- Spurius* an possit in conscientia foro, possidere bona parentum. 1. 277. 11
- Substitutio.*
- Spurius* ex substitutione vulgari, vel fideicommissaria, nihil potest capere. *ibid.* n. 7.
- Spurius* etiam ex substitutione pupillari patris bona capere non potest. 1. 277. 6
- Successio.*
- Spurius* an mati succedere possit. 1. 279. 21
- Spuris* fratres an admittantur ad mutuam successionem ab intestato. 1. 280. 26
- Tabellio.*
- Spurius* non potest esse tabellio & decurio. 2. 585. 6
- Stabularius* qui semel hoc officium suscepit, cogitur hospites recipere. 2. 348. 1
- Stagna* quæ dicantur. 1. 634. 15
- Stater* aureus varius ubique. 1. 735. 12
- Stationes* Christianorum, quid & unde dicantur. 2. 463. 10
- de *Statutis* quædam. 1. 466. 7 *
- Alienatio.*
- Statutum* alienari prohibens in extraneos, eisdem etiam acquirere prohibet. 1. 123. 13
- Alimenta Legitima.*
- Statutum* de alimentis vel legitima amittendis, si filius sine patris consensu matrimonium contrahat, nullum est. 1. 190. 7
- Dos.*
- Statutum* Venetotum de dotis quantitate. 1. 192. 4
- Exceptio.*
- Statutum* exceptionem excludens, excludit eam quæ competenti actioni potest opponi. 1. 511. 5
- Executio.*
- Statutum* ut executioni statim mandetur sententia, licet juratum, non impedit quin iudex à quo, teneatur deferre appellationi. 1. 323. 7
- Legitimi.*
- Statutum* de legitimis habet locum in legitimatis per rescriptum principis. 1. 274. 17
- Legitima.*
- Statutum* excludens filiam à legitima, secundum patris voluntatem, est strictè interpretandum. 1. 288. 12
- in *Statutis* venit legitimatus appellatione legitimi, si per subsequens matrimonium legitimeretur. *ibid.* n. 14
- Lites finiende.*
- Statuta* facta litium finiendarum causa, an servanda sint, licet aliquatenus rigida. 1. 566. 6
- Mala fides.*
- per *Statutum* non purgatur mala fides. 1. 567. 10
- Ad Molendum.*
- per *Statutum* factum, ne cives ad alia quàm ipsius Reipublicæ molendina accedere possint pro molendo tritico, an molendinis Ecclesiarum præjudicetur. 1. 538. 8
- an possit *Statutum* fieri, quòd subditi pro molendo tritico ad alia quàm ipsius Reipubl. molendina accedere non valeant. 1. 537. 7
- Nuptia.*
- Statutum* de incestis nuptiis ex iure canonico interpretandum. 1. 221. 31
- Vide supra Matrimonium in lit. M.*
- Pena.*
- Statuto* quamvis innocens non possit pena corporis puniri ob crimen alterius, potest tamen pena pecuniaria. 2. 193. 7
- Possessio.*

Possessio.

an *Statuto* fieri possit, ut possessio transeat in hæredem sine aliquo actu vero, vel ficto. 2.301.9

Præbenda.

an *Statutum* Canonicorum de certo numero præbendarum juratum, postea irritari possit. 1. 367. 11

Solutio.

Statuto de solvenda pecunia pro frumento debito an possit renunciari. 1. 360. 11

Sucessio.

si *Statutum* vult filiam contentam esse re, vel quantitate ei à patre relicta, eamque excludat ab hæreditate paterna, non potest pater eam ea in re gravare. 1. 288. 10

Statuto, quòd filia dotata, existentibus masculis, non succedat, satisfit, si pater filia pro dote leget. 1. 42. 17

Statutum quòd à successione excludit fœminas, extantibus masculis, si ab intestato succeditur, illas cum masculis admittit. 1. 91. 6

Statutum de fœminarum exclusione ab hæreditate, extantibus masculis, quomodo intelligendum, & quid operetur. 1. 121. 3

Statutum excludens ingressos in monasterium à successione paterna quomodo valeat. 1. 395. 5

Statutum quòd matrem excludit à successione filii intestati, existentibus fratribus, intelligitur de utrimque conjunctis: cum aliis enim admittitur. 1. 142. 7

Testamentum.

Statuto & pacto libera testandi facultas tolli potest. 1. 5. 15

De vini venditione.

Statutum civitatis, quo probetur in eam urbem adduci vinum extra ipsius territorium collectum, quomodo intelligatur. 1. 568. 7

Statutum facti est, ideoque facile excusat ignorantem. 1. 466. 7

Statutum cum clausula irritante quidquid in contrarium actum sit, observandum est. 1. 367. 13

Statutorum generalis abrogatio non abrogat juratum statutum. 1. 13. 60

Statutum juratum potest relaxari vi dispensationis Pontificia. 1. 325. 13

super *Statutis*, à jure humano potest Papa dispensare. 1. 224. 13

an *Statutum* municipale conveniens juri communi habeat specialem vim præter jus commune. 2. 620. 4

in *Statutis* & legibus municipalibus posita oratio indefinita quid operetur. 2. 83. 8

Stellana tribus. 2. 390. 4

Sterilitas quando dicatur contingere ad effectum remittendæ pensionis. 2. 628. 1

Sterilitatis conditio in contractu matrimonii. 1. 172. 16

Sterilitas non dissolvit matrimonium. 1. 265. 14

Sterilitatis causa uxor repudiata olim. 1. 244. 2

Sterlingus quis nummus fuerit. 1. 724. 12

Stipulationi quæ alteri per alterum fit, an resistat jus civile. 1. 376. 3

nec resistit, nec assistit.

Stipulatio, quæ alteri per alterum fit, variè potest concipi. 1. 379. 14

Stipulatio alteri per alterum concepta, juramento valida fit. 1. 378. 13

Stipulari à debitore pro ipso officio fidejussionis mercedem aliquam, an liceat fidejussori. 2. 1. 379. 17

Stipulatio inutilis, & nulla, valet, ut pactum nudum, producat tamen actionem. 280. 6

Stipulatio matrimonii contrahendi pœnalis non valet, nec juramento firmari potest. 1. 134. 19

Stipulatio notarii donatorumve nomine absentis concepta, an impediatur revocationem conditionis, vel modi donationi adjecti. 1. 354. 10

Stipulatio pœnalis appositæ promissioni de non revocando testamento, non valet. 2. 91. 11

Stipulatio pœnalis appositæ promissioni de non contrahendo matrimonio, contraria est bonis moribus. 1. 354. 9

in *Stipulationibus* prætoris facti alieni an sit satis, promissorem diligenter fecisse & curasse quod alter faceret. 1. 386. 9

Stipulatio de successione futura, si sit pœnalis, an valeat. 1. 11. 53

Strictum jus quid sit. 1. 541. 3

Studiosi an habeant jus revocandi domum. 2. 514. 1

Stuprum admittens vidua an amitiat nuptialia lucra. 1. 252. 16

Stuprum cum virgine, aut vidua, quomodo puniatur. 1. 280. 24

ob *Stuprum* vitandum non licet seipsum occidere. 2. 16. 9

Stupro vitata fœmina quid agere debet. 1. 167. 5

Subarrare quid. 1. 194. 5

ex *Subarratione* consensus conjugalis præsumitur. 1. 158. 4

Subdelegare non potest delegatus ad ea, quæ principi reservata sunt. 2. 385. 10

Subditus alicujus principis sæcularis an exemptionem præscribere possit. 1. 528. 10

Subditus statuentis delinquens extra territorium, an ligetur excommunicatione. 1. 463. 3

Subditos cogendi jus, ut ad ejus molendina deferant triticum molendum, qualiter potest dominus acquirere. 1. 536. 6

Subhastationem judicialem quando iterum petere possit creditor. 2. 375. 4

Subintroducta fœmina quæ dicatur. 1. 273. 10

Sublata consuetudine, & an immemoralis revocatio fit. 2. 343. 5

Subrogatum sapit naturam ejus, in cujus locum subrogatur. 1. 330. 3

Subscriptio instrumenti an sit necessaria, si sigillum non est. 2. 599. 1

Subscriptio testatoris an sit necessaria in testamento. 1. 58. 4

contra *Substantiam* matrimonii appositæ conditio vitiat contractum. 1. 170. 1

sine *Substantia* nihil subsistit. 1. 170. 1

Substitutio quid sit & unde dicatur. 1. 92. 1

Substitutio permissa est licet periculosa. 1. 100. 8

Substitutionis vel institutionis jure hæredem esse, quid interfit. 1. 90. 1

Substitutio aut institutio patris & filii concepta per copulam, Et, quid operetur. 1. 89. 1

Collectiva.

Substitutio per nomen collectivum facta, quid operetur. 1.104.7

Compendiosa.

Substitutio compendiosa facta à milite verbis obliquis, omni tempore erit fideicommissaria. 1.110.28

Substitutio compendiosa verbis obliquis à pagano constituta, omni tempore erit fideicommissaria. 1.111.33

Directa.

Substitutio directa favorabilior est, quam obliqua. 1.125.8

Substitutionis directæ ab obliqua distinctio, & inibi de compendiosa. 1.92.2

Fideicommissaria.

Substitutio fideicommissaria non comprehendit legitimam liberorum portionem. 1.108.13

an *Substitutio* fideicommissaria, post mortem plurimum constituta, etiam in tota hereditate, inducat reciprocam inter institutos. 1.104.5

Substitutio fideicommissaria subintellectus in pupillari an extinguatur pubertate. 1.97.16

Substitutio fideicommissaria quando effectum habeat. 1.108.9

Pupillaris.

Substitutionis pupillaris definitio. 1.93.1

Substitutio pupillaris expressa matrem excludit etiam in foro. 1.61.21

Substitui pupillariter quomodo extraneo possit. 1.94.5

Substitutio pupillaris facta pluribus pupillis, non operatur inter eos reciprocam substitutionem, sed eis manet jus legitimæ successionis illæsum. 1.104.8

Substitutio pupillaris facta ultimo morienti in tota hereditate, inducit reciprocam inter institutos. 1.105.9

Substitutio pupillaris facta ultimo morienti in tota hereditate, operatur fideicommissariam substitutionem inter institutos, si alter pubes factus primò decesserit. ibid. 10

Substitutionis pupillaris effectus aliquot. 1.99.20

Substitutus pupillaris non est admittendus nisi probet pupillarum intra pupillarum ætatem obiisse. 2.282.1

Reciproca.

Substitutionis reciprocæ definitio. 1.102.1

Substitutio reciproca qualiter extinguatur. 1.102.5

Vulgaris.

Substitutio vulgaris tacita quando finiatur. 1.95.9

Ultimò morienti facta.

quid, si *Substitutio* ultimo morienti fiat. 1.103.1

Substitutio ultimo morienti facta in tota hereditate reciprocam inter institutos inducit. 1.103.2

ex *Substitutione* neque pupillari, neque vulgari, neque fideicommissaria spurius potest capere. 1.277.6

Substitutio quæ duplici modo valere potest, intelligitur potius meliore modo valere. 1.110.27

Suburbia an censeantur interdicta, civitate interdicta. 1.494.8

Suburbana tribus. 2.390.4

Successionis differentia sublata inter mares & femi-

nas, & ratio.

Successionis vel donationis paternæ non potest capax fieri spurius. 1.85.33

quo pacto *Succedit* in regno, & provinciæ capite, supremæque dignitate, eodem successio constituta inferioribus dignitatibus. 1.277.9
2.299.5

Ascendentium.

in *Successione* hereditatis ascendentium succedunt nepotes & pronepotes in stirpes, & non in capita. 2.674.5

Descendentium.

in *Successione* descendentium erga ipsos descendentes an filius repræsentet patris personam, & in ejus locum admittatur, etiam ultra principes. ib.

Collateralium.

quomodo *Succedant* fratres fratri ab intestato, qui non relictis parentibus mortem obierit. 1.142.9

De bonis clerici.

Successio in bona clericorum qualis sit. 1.54.25

De Feudalibus.

Successio in feudis usque ad quem gradum deferatur proximioribus. 1.144.18

De successione futura.

de *Successione* futura stipulatio an valeat. 1.11.53

Successionis futuræ pactio qua ratione sit contraria bonis moribus. 1.354.8

Ex Testamento

Successio ex testamento duplex est. 2.479.1*

Succedere ex testamento & ab intestato si possit filius naturalis ex principis concessione, an poterit agere contra testamentum patris. 2.479.1.

Legitimus.

Successor legitimus non potest consequi rem alienari prohibitam, si ipse sit ex illis in quos prohibita fuit alienatio. 1.123.12

Successor legitimus admittitur ad rem alienari prohibitam, etiamsi non sit de familia, nec instituitur heres, modò alius scriptus hæres non fuerit. 1.124.15

Successor vocatus ad primogenium, potest iudicis officium implorare, vivente ipso possessore, cui successurus, ut pronuntietur primogenium ad eum, mortuo possessore, pertinere. 2.127.8

Singularis.

Successor singularis tenetur stare colonis, & inquilinis, quoties eorum jus exceptum fuerit in contractu donationis vel venditionis. 2.228.1

in *Successorem* etiam singularem transit conductio in longum tempus. ibid. 2.

Successori singulari an nocent mala fides auctoris. 1.557.8

Universalis.

Successor universalis non potest præscribere rem à defuncto malâ fide possessam. 1.554.1

Succumbens in causa appellationis, vel deferens eam, an possit agere de nullitate, & nullitatis causam prosequi. 2.610.8

Suffragia & sacrificia quoad effectum operis operantis dupliciter considerantur. 1.439.8

Suffragiorum & orationum triplex valor constituitur. 1.437.5
Suf.

Suffragiorum communio dupliciter consideratur. 1. 440.1
Suffragiorum *communione* qualiter quempiam priver
 excommunicatio major. ib. n. 2
Suffragiis Catholicae Ecclesiae privatur excommuni-
 catus. 1.440.1
Suffragiorum publicorum & privatorum valor unde
 procedat, quoad vim operantis. 1.439.10
Suffragium factum pro multis; non ita cuilibet pro-
 delt, ac si pro eo tantum foret ministratum; ibid.
 nu. 9
Suffragia per vivos exhibita etiam profunt existen-
 tibus in purgatorio. 1.440.11
Suitatis & emancipationis differentia in testamento
 hodie sublata est. 1.81.6
Summa majori affirmativae inest minor. 2.8.5
Summaria tantum cognitio est ad interdicti Interim
 pronuntiationem necessaria. 2.573.4
Superioris auctoritas in quolibet juramento excepta
 est. 1.523.3
Superioribus obediendum non est; quoties sequere-
 tur aliquod scandalum. 1.594.7
Superstitio Judaica vocatur lex Judaeorum. 1.
 673.8
Supplementum justae aestimationis excludit beneficium
 restitutionis, ex beneficio l. 2. C. de rescind.
 vend. 1.403.14
Supplere defectum substantiae actus, cui adhibetur,
 non potest juramentum. 1.134.17
Suppletorium juramentum non defertur in causa ma-
 trimonialium. 1.155.8
Suppletorium juramentum an habeat locum in pro-
 batione excommunicationis. 1.421.3
 de *Supplicio* furcarum & crucis. 2.402.2
Supplicium summum damnatio ad furcam. 2.
 402.2
Suprema jurisdictio quam Majoriam dicimus,
 non censetur ullo casu a Rege in alium trans-
 lata. 2.507.1
Surreptio non vitiat ipsum matrimonium contractum.
 1.187.5
Surdus & mutus matrimonium per signa contrahit. 1.
 168.11
Suspensus ab officio, per quem actum irregularis ef-
 ficiatur, si in eo ministraverit. 1.666.1
Suspensio facit ministrantem irregularem, quando
 a jure vel ab homine fit propter delictum
 quoad se, & quoad alios in foro exteriori.
 1.667.2
Suspensus ex eo quod ante legitimam aetatem promo-
 tus fuerit, non est irregularis, etsi in officio mi-
 nistret. 2.667.4
Suspensus ob corporis vitium, etiamsi celebret,
 non est irregularis. 1.667.3
Suspensus ab officio an sit suspensus a beneficio.
 1.202.17
Suspensus ab officio, an censetur suspensus a ju-
 risdictione. 1.496.2*
Suspensio ad tempus finito tempore, tollitur abs-
 que absolutione; secus est in excommunicatio-
 ne. 1.203.19
 qui *Suum* non esse jurat, adjicere debet, nec sibi
 commune. 2.11.5
 alius *Suus* haeres praescribere non potest titulo pro
 haerede, etiam jure Novellarum. 1.539.3
Suus haeres repudians hereditatem simpliciter an pos-
 sit postea eam accipere ex capite, unde agnati.
 1.540.6
Sui & emancipati differentia an in totum sublata.
 1.539.4
Sylvestri actus quam auctoritatem habeant. 2.
 439.8

Synodus Ariminensis quo tempore fuit habita. 2.
 446.2
Synodus quarta Chalcedonenfis. 2.434.4
Synodus secunda Constantinopolitana. 2.
 433.2
Synodus tertia Ephesina. 2.437.3
Synodus Nicæna quo tempore fuerit celebrata. 2.
 431.1
 de *Syrto* talento. 1.739.5

T

T *Littera* supplicii nota. 2.402.3
Tabellio publica persona est. 2.582.4
Tabellionis officium, an sit vile, & an infamis pos-
 sit illud obtinere. ibid. 5
Tabelliones esse an possint monachi & clerici. 2.
 585.8
Tabellionis officio nobilis hydalagus, non cogitur
 cum plebeis contribuere regalibus subsidiis, ibid.
 n. 7
Tabellio esse non potest spurius. 2.585.6
Tabelliones a principe constituti maximam habent
 auctoritatem. 2.586.9
Tabellionum institutio an praescriptione acquiratur.
 1.528.12
Tabellio tenetur exhibere protocollum quoties de
 fide instrumenti controversatur. 2.581.3
Tabellio non potest alteri committere confectio-
 nem instrumenti. 2.590.1
Tabellionis subscriptio necessaria est in omni instru-
 mento publico. 2.588.5
Tabellioni potius quam testi per eum examinato
 credendum est, cum de veritate testimonii contro-
 vertitur. 2.221.10
Tabellio an torqueri possit, quoties non reperitur
 protocollum instrumenti. 2.581.3*
Tabernam pantiorum qui legat, an ipsas merces
 quae in taberna sunt, legasse videatur. 2.
 563.3*
Tacens & praesens consentire videtur in matrimonio.
 1.194.7
Tacens & praesens eo tempore, quo eligitur ad exe-
 cutionem, non censetur id munus recipere. 1.
 138.4
Tacita professio in aliqua religione non prodest, sed
 expressa opus est. 1.35.5
Tacita vulgaris substitutio valet semper, etiam
 si pupillaris cui inerat, nulla fuerit. 1.
 96.14
Taciturnitas an habeatur pro consensu. 2.
 563.5*
Taciturnitas quando principis concessionem obstat. 2.
 136.5*
Taciturnitate non committitur perjurium, nec men-
 dacium. 2.12.5
Tacite an prohibita censetur alienatio, si quis
 res aliquot posteris jure majoratus obtinendas
 & possidendas reliquerit, nullis adjectis pro-
 hibitionibus, nec clausulis. 2.308.10
Tacitum & expressum in quo differant & conve-
 niant. 2.98.19
Tactus impudici & osculum an adulterium probent.
 1.251.3
 de *Talento* Aegineo. 1.739.5
 de *Talenti* Aegyptii valore. ibid.
 de *Talento* Attico. ibid.
 de *Talento* Babylonico. ibid.
 de *Talento* Byzantio. 1.739.5

- de *Talento* congregationis apud Hebræos. *ibid.*
 de *Talento* Euboico. 1. 739. 5
 de *Talento* Sanctuarii apud Hebræos. 1. 739. 5
 de *Talento* Rhodio. 1. 739. 5
 de *Talento* Siculo. *ibid.*
 de *Talento* Syrio. *ibid.*
Talenta varia examinantur ad rationem valoris & ponderis. 1. 739. 5
Talionis pœna unde originem habuerit, & an ea hodie obtineat. 2. 196. 1
Tanagrai quare vocentur Galli. 1. 683. 12
Tarla nummi valor. 1. 718. 2
Tauri regia lex traditur. 2. 674. 6
Taurina regia lex 65. examinatur. 1. 572. 8
Tauri lege debetur filio tertia pars ex bonis patris. 1. 108. 12
 ex *Taurina* lege non potest contrahere uxor sine licentia mariti. 1. 236. 1
 Vide Lex.
Tellus unde dicatur alma. 1. 489. 1
Temesa Locrensi in Italia urbs quomodo à Genio quodam vexata fuerit. 2. 404. c. 6.
Temperantia quid auctore Cicerone. 2. 467. 1
 de *Templo* Hebæ dea. 2. 253. 2. *
Temporum factorum immunitas an jure naturali, vel lege divina statuta sit. *ibid.* n. 2
Templis olim magnus habebatur honos. *ibid.*
Tempus datum ab Episcopo ad executionem ultimæ voluntatis currit ab aditione hæreditatis. 1. 39. 4
Tempus datum ad executionem ultimarum voluntatum ignorantibus non currit. *ibid.* n. 7
 quo *Tempore* initium habuerit indictionum usus, & quam originis rationem habuerit. 2. 80. 5
Temporis diuturnitate an pœna minuenda. 2. 197. 2
 quo *Tempore* à jure Pontificio prohibeantur nuptiarum solemnia. 1. 507. 6
 quo *Tempore* præscribantur res ad fiscum sæcularem pertinentes. 1. 527. 7.
 de *Tempore* præscriptioni necessario. 1. 561. 8
Tempus usucapioni præfinitum. 1. 523. 1. *
 de *Tempore* ad locum an valeat argumentum. 2. 260. 14
Temporalis actio qualiter perpetua fiat. 1. 571. 6
Temporalem jurisdictionem an habeat Pontifex Romanus in actu, vel in habitu. 1. 640. 7
 in *Temporalibus* & criminalibus, clerici & eorum res non sunt jure divino à jurisdictione Principum sæcularium exempti. 2. 631. 2
Tenere quid sit & retinere. 1. 515. 2
Tenetur quis ad restitutionem ratione rei per eum possessæ, quia aliena est, licet iniquè non accepit. 1. 689. 1
Terentina tribus. 2. 390. 4
Terra filius quis. 1. 276. 3
Terrigena qui. *ibid.* 2.
Territorium an itidem concessum sit, castro concessio à Principe cum jurisdictione. 2. 502. 8
Territorii leges sequuntur bona ei territorio subdita. 1. 251. 11
 intra *Territorium* alterius an judex possit exequi propria auctoritate citationem verbalem. 2. 535. 7
 extra *Territorium* an possit exerceri jurisdictio voluntaria. 2. 384. 8
 extra *Territorium* subditis statuentis delinquens an ligetur excommunicatione. 1. 463. 3
 an *Tertiam* habeat mater in bonis filii defuncti, quæ à patre habuit. 1. 108. 11
Tertius appellans, causam exponere debet, quæ appellationem istam justificet. 2. 560. 1
Tertius cui sententia nocet ex propria vi & natura, potest appellare intra decem dies à tempore scientiæ. *ibid.* n. 2
 quando *Tertius* cui sententia inter alios lata nocet ratione scientiæ, appellare possit & an provocare valeat à sententia. 2. 567. 8
Tertius oppositor & litis defensor ad coadjuvandum admissus, adsumere debet litem in eo statu in quo erat. 2. 548. 1.
Tertius oppositor ad coadjuvandum non potest post publicationem & conclusionem testes producere. *ibid.* 2.
Tertius seipsum opponens executioni, an sit admitendus à judice, qui ad requisitionem vel iustum alterius sententiam exequitur. 2. 571. 5
Tertius qui executionem sententiæ impedire vult, docere debet intra breve tempus jus contradicendi. 2. 568. 1
Tertius an possit impedire trium sententiarum executionem ex causa nullitatis. 2. 567. 9
Tertii attentata non sunt ante omnia revocanda. 2. 609. 4. & 609. 6
Tertulliani opera. 2. 450. 8.
Teruncius quid, & unde dicatur. 1. 718. 4
Tessera legatum explicatur. 2. 394. 9
 Etymon & definitio.
Testamentum quare dicatur facta Scriptura. 1. 3. 24
Testamenti vera etymologia. 1. 1. 1
Testamentum Græcè quid significet. 1. 3. 21
Testamentum Latine quid significet. *ibid.*
Testamentum apud Theologos quomodo accipiat. 1. 3. 22
Testamenti definitio ex Ulpiano, ejusque partes. 1. 2. 9
Testamenti integra definitio ostenditur adversus Accursium & Paulum Cast. *ibid.* n. 12
 Differentia & Collatio.
Testamenti & contractus differentia. 1. 3. 20
Testamenta paria sunt contractibus bonæ fidei. 2. 369. 4. *
Testamenti & cæterarum ultimarum voluntatum differentia. 1. 3. 20
 Qui testari possint.
Testandi libertas jure naturali & gentium permittitur, & cuilibet competit. 2. 306. 7
Testamenti factio est de genere licitorum, ergo omnes testari possunt qui non prohibentur. 1. 26. 42
Testandi libertas non potest à principe tolli. 1. 5. 7
Testandi libertatem tolli, an sit contrarium juri naturali. *ibid.* n. 9
Testandi libera facultas consensu proprio tolli potest. 1. 389. 4
 Abbatissa.
Testandi libera facultas tolli potest pacto & statuto. 1. 5. 15
Testari non potest Abbatissa. 1. 35. 1
 Clericus.
Testari non potest Clericus de bonis occasione Ecclesiæ quasitis. 1. 53. 16.
Testari potest clericus de parte reddituum beneficii Ecclesiastici. 1. 52. 9
 Damnatus.
Testamentum an facere possit damnatus ad carceres perpetuos. 1. 26. 43
Testari an possit damnatus ad mortem. *ibid.*
 Excommunicatus.
 Testari

Testari potest excommunicatus. 1. 56. 11

Filiusfam.

Testari filiusfamil. an possit de bonis adventitiis, quorum ususfructus patri non quæritur. 1. 21. 11

Infames.

Testari possunt infames. 2. 288. 8. *

Monachus.

Testari non potest monachus post professionem. 1. 35. 6

Pensionarius.

Testari potest pensionarius de redditibus ex pensione Ecclesiastica perceptis. 1. 53. 19

Sodomita.

Testari non potest Sodomita. 1. 668. 6

Usurarii.

Testamentum usurarii manifesti nullum est, nisi fiat lectvata forma cap. quamquam de usuris. 2. 288. 9

De quibus testari liceat.

Testamentum de alienis rebus domini consensu factum, testatore mortuo, domino confirmatur. 1. 6. 23

Testamentum an fieri possit de bonis Prælati ex ejus industria quæsitis. 1. 31. 13

an in Testamento possit liberè distribuere redditus Ecclesiæ qui beneficium simplex habet. 1. 53. 18

Testandi consuetudo de redditibus Ecclesiæ an toleranda sit. 1. 54. 23

Testandi facultatem de redditibus Ecclesiarum, an Papa clericis concedere possit. 1. 53. 20

Vbi & quemadmodum testari liceat.

Apud Acta.

Testamentum apud acta judicis factum tollit prius cum clausula derogatoria factum. 1. 16. 74

Ex arbitrio alterius.

Testamentum quando possit in alterius voluntatem conferri. 1. 70. 9

Testandi licentia re integra morte concedentis finitur. 1. 53. 21

Testandi licentia intelligenda de primo testamento. ibid.

Cum clausula.

in Testamento clausula derogatoria licita est. 1. 5. 12

Coram Cæsare.

Testamentum coram Cæsare factum an possit revocari. ibid. n. 5

Solemner.

si à Testamento remittatur solemnitas, an eadem in donatione mortis causa remissa censeatur. 1. 24. 32

Testamentaria solemnitates benè sunt constitutæ. 1. 60. 12

Testamentum incipere potest ab expressa vel tacita vulgari substitutione. 1. 98. 19

Coram Rege.

Testamentum coram Rege vel Cæsare quomodo fiat. 1. 5. 5

Coram Principe.

Testamentum coram Principe factum tollit primum cum clausula derogatoria factum. 1. 16. 74

De testibus.

in Testamentis quot testes jure civili necessarii. 1. 58. 1

Testamentum coram testibus duobus & parochiali factum in terris Ecclesiæ valet. 1. 61. 23

Testamentum juratum, si duo vel tres testes adint, valet ut codicilli. 1. 387. 3

Testamentis insufficient duo testes, si parochialis non adest. 1. 62. 24

De lectura.

Testamenti lectura non est necessaria quoad legata ad pias causas. 1. 66. 20

Testamentum à Notario scriptum dicente testatore, testibus presentibus, an sit iterum legendum ipsi testatori & testibus. 1. 65. 15. & seq.

Testamentum an possit referri ad scripturam qua tunc coram testibus non legitur. 1. 69. 6

De insinuatione.

Testamentum apud quem judicem sit insinuandum. 1. 47. 3

De Revocatione, Mutatione & Correctione.

Testamentum an sit irrevocabile ex decreto aut privilegio Principis. 1. 5. 6

de Testamento non revocando promissio turpis non est, ideòque juramento confirmatur. 1. 354. 11

Testamentum non potest transire in donationem irrevocabilem. 1. 9. 44

Testamentum potest mutari, minui, corrigi, & revocari usque ad mortem. 1. 4. 1

Testamentum ante mortem testatoris perfectum non est, ideòque mutari potest, et si juratum sit. 1. 10. 46

Testamentum juratum prius, per posterius æquè juratum an tollatur. 1. 14. 63

de Testamento non revocando juramentum an valeat, disputatur. 1. 10. 48

Testamentum habens clausulam derogatoriam qualiter possit mutari. 1. 11. 57

Testamentum factum ante professionem, non potest post eam mutari. 1. 37. 16

Testamentum an revocetur per actum minus solemnem. 1. 17. 78 *

Imperfectum.

Testamentum imperfectum ratione voluntatis, etiam ad pias causas non valet. 1. 64. 13

Injustum.

Testamentum injustum quid sit. 1. 2. 14

Inofficiosum.

Testamentum nullum vel inofficiosum potest dicere legitimatus. 1. 287. 3

Inter Liberos.

Testamentum inter liberos minus solemniter factum valet. 1. 63. 3

Testamentum inter liberos minus solemniter quando non valeat. 1. 86. 5

Testamentum inter liberos factum coram duobus testibus valet. 1. 63. 6

Testamentum inter liberos lectionis solemnitate destitutum valet. 1. 66. 18

Testamentum inter liberos factum quomodo revocetur. 1. 24. 30

Testamentum inter liberos quomodo revocetur per secundum. 1. 14. 64

Militare.

Militare.

Testamentum militis an sit liberum à querela & jure dicendi nullum. 1. 57. 8.

Nuncupativum.

Testamentum nuncupativum, coram quinque oppidanis valet. 1. 59. 5

Testamentum nuncupativum probetur, non opus est lectionem probare. 1. 86. 19

Ad pias causas.

Testamentum ad pias causas quot requirat testes 1. 36. 6

in *Testamento* ad pias causas requiruntur testes non ad solemnitatem, sed ad probationem. 1. 64. 12

in *Testamento* ad pias causas testes non debent rogati. 1. 63. 5

Testamentum principaliter ad pias causas factum minus solemniter, etiam quoad legata profana validum est. ibid. n. 2

Testamentum ad pias causas factum, etiam sine clausula, tollit prius testamentum habens clausulam derogatoriam. 1. 15. 66

Testamentum ad pias causas factum potest revocari. 1. 4. 3

Primum.

Testamentum primum juratum an possit revocari. 1. 6. 24

Testamentum primum et si coram viginti testibus factum, revocatur per secundum cui adsit juris communis solemnitas. 1. 4. 2

Testamentum solemnè per secundum minus solemnè & inuile, revocatur, quoad legata & similia. 1. 19. 83

Testamentum primum sublatum præsumitur propter secundum minus solemnè, si post decennium à primo factum sit. 1. 15. 67

De rupto Testamento.

Testamento minimè rupto per professionem, an statim profitentis bona possint ab hærede peti. 1. 36. 11

Testamentum clerici an possit rumpi causa præteritionis vel exhæredationis. 1. 57. 7

Testamentum factum ante professionem an secuta professione rumpatur. 1. 35. 8

Secundum.

Testamento secundo minus solemnè revocatur hæredis institutio. 1. 18. 80

Testamentum secundum quomodo revocet primum cum clausula derogatoria factum. 1. 14. 65

Minus solemnè.

ex *Testamento* minus solemnè an legatarius aliquid juris habeat in legato petendo. 1. 61. 20

ex *Testamento* minus solemnè naturalis obligatio oritur. 1. 59. 10

an ex *Testamento* minus solemnè sit permessa retentio. 1. 61. 18

ex *Testamento* minus solemnè non oritur naturalis obligatio. ibid. n. 17

in *Testamento* etiam minus solemnè potest pater filium naturalem hæredem instituere, nullis existentibus legitimis. 1. 275. 21

De successione ex testamento.

ex *Testamento* qualiter naturalis possit succedere patri legitimis filios habenti, 1. 274. 19

De actione ex Testamento.

an ex *Testamento* actione reali condemnatur qui non possidet, suscepit tamen litem. 1. 131. 6

De vitiis testamenti.

Testamentum vitiat impossibilitas, si testator crederet conditionem possibilem. 1. 176. 8

De publicatione testamenti.

Testamenti publicatio fieri debet apud judicem sæcularem, etiam si clericus sit institutus hæres. 2. 523. 1

De Testium examinatione.

Testamenti testium examinatio qualiter fieri debeat. 1. 58. 2

De Actione contra Testamentum.

an *Testamentum* patris possit infringere filius naturalis, qui habet ex principis concessione jus succedendi ex testamento, & ab intestato. 2. 479. 1

contra *Testamentum* agendi, jus succedendi ab intestato, & jus succedendi ex testamento, tria diversa & distincta sunt. 2. 479. 2

contra *Testamentum* patris agendi jus ex propria significatione verborum non datur, si princeps concedat alicui illegitimo jus succedendi ex testamento, & ab intestato. 2. 480. 3

ex *Testamento* actio personalis & realis quo tempore tollantur. 1. 113. 12

De interpretatione testamentorum.

Testamenta interpretanda sunt ut valeant, licet improprie. 1. 125. 6

Testari quid. 1. 1. 2.

Testari qui non potest, is nec mortis causa donare potest. 1. 21. 14

Testari patrem si filius prohibuerit, an rectè exhæredetur. 1. 83. 20

Derogatio.

Testator non potest derogare potestati Episcopo competenti, circa executionem ultimarum voluntatum. 1. 120. 10

Executio.

Testator si non nominaverit executores testamenti, cui competat executio. 1. 40. 11

Falcidia.

Testatore prohibita an Falcidia deduci possit. 1. 378. 12

Inventarium.

Testator an possit remittere hæredi inventarii confessionem. 1. 32. 23.

Testator potest tutori remittere inventarii confessionem. 2. 227. 4

Legatum.

si *Testator* legaverit omnes res, quas domi habet, excepta lanâ venali, tunc ratione exceptionis, ut de contentis in regula fiat, venalia continentur. 2. 173. 4

Testatore legante omnes res, quas domi habet, non censentur legata res, quas domi venales testator habebat. 2. 172. 3

Testator an possit statuere ut legata debeantur etiam hæreditate non aditâ, & quid ea dispositio operetur. 1. 134. 15.

Testator legans rem aliquam, in qua aliquid jus habet,

habet, etiam ejus obitu periturum, illud jus legare censetur. 1.44.2

Pœna

à Testatore adjecta pœna in foro conscientie debetur. 1.221.27

Voluntas.

Testatoris voluntas sola principis auctoritate mutari potest, nec sufficit consensus Episcopi. 1.120. 12. & 2.304.1

Testatorum ultimis voluntatibus derogare non potest princeps, si absque ejus auctoritate testamenta facta fuerint. 2.308.10*

ex Testatoris voluntate an licita usura. 2. 274.9

Testis qualis esse debeat. 2.575.1

Testis Atticus. 1.347.8

Testes omni exceptione majores qui sint. 1.302.18

an Testes præsumantur idonei. 1.64.9

Contra Christianum.

Testis idoneus contra Christianum an sit Neophytus. 1.673.8

Contra Clericum.

Testis an sit admittendus contra clericum in criminibus, qui clericus esse non possit. 2.575.2

In causa sanguinis.

an Testis in causa sanguinis præmissa protestatione efficiatur irregularis. 1.704.5

Filiationis.

Testis qualis sit interrogandus in causa filiationis. 1.273.12

In instrumentis.

Testes necessarii sunt ad solemnitatem cujuslibet instrumenti publici. 2.588.4

quot Testibus improbetur instrumentum publicum. 2.221.11

In Legatis piis.

Testes duo sufficiunt ad legata pia. 1.64.11

In Matrimonialibus.

Testes in causa matrimoniali qui admittendi. 1. 302.17

an Testis unus probet matrimonii impedimentum. 1. 231.38

Testis unus, vel fama sola an impediatur matrimonium contrahi præcedentibus sponalibus juratis. 1. 232.39

In Merus probatione.

an Testibus paucioribus metum probantibus sit danda fides. 1.184.10

Testi uni metum testificanti non creditur. ibid. nu. 11

In probatione.

Testes in probatione præscriptionis immemorialis quales esse debeant. 1.532.8

In Scriptura privata.

Testes quot sint necessarii ad privatam scripturam. 2.596.3*

an Testium subscriptorum recognitio sufficiat ad probationem privatæ scripturæ. ibid. n.4

In Testamentis.

Testes in testamento ad pias causas, non ad solemnitatem, sed ad probationem requiruntur. 1. 64.12

Testes in testamento an sint de solemnitate substantiali, formali, an probatoria. 1.60.14

quot Testes civili jure & regio sint in testamentis necessarii. 1.58.1

an Testis possit esse fœmina in testamentis de jure canonico. 1.62.26

Testis potest esse fœmina in testamento ad pias causas facto. 1.63.7

coram duobus Testibus & parochio testamentum factum valet. 1.61.23

an Testes plures quàm duos ad testamentum exigere, repugnet juri divino. 1.59.7

Testes duo sufficiunt jure Canonico in testamentis absque presbytero parochiali. 1.62.24

Testes non debent esse rogati in testamento ad pias causas. 2.63.5

Testium testamenti examinatio qualis fieri debeat. 1. 58.2

In Tonsura.

Testis unius testimonio probatur prima tonsura. 2. 642.3

In valore probando.

per Testes qualiter probetur valor cujusque rei, & ibi Baldi sententia examinatur. 2.156.3

In Universitatis causa.

Testis an esse possit in causa & lite universitatis, qui est ejusdem universitatis. 2.576.4

In Usuraria causa.

Testes singulares an probent quem usurarium esse. 2.285.5

Testes duo suppleant locum personæ, licet maximæ auctoritatis. 1.62.25

Testis unus, etiam legitimus, in nullo actu sufficiens est. 1.59.8

De citatione ob testes.

ad Testimonium ejus, qui à judice eligitur, an sit pars citanda. 2.218.5

Testimonii dicendi causa ne quis à domo extrahatur, privilegio quod egregiis personis concessum est, an renunciari possit. 1.357.27

De testificatione per scripturam.

Testis an possit testificari per Scripturam. 2. 218.6

De examinatione testium.

de Testium examinatione in causa conjugali. 1. 301.16

Testis an possit interrogari de his quæ ad elidendam testimonii fidem adversus ipsum objiciuntur. 2. 578.7

Testes an sint admittendi super eisdem articulis, & directo contrariis, in causa appellationis, & quid ubi agitur de nobilitate, quam Hidalguiam dicimus. 2. 577.6

Teste contraria respondente, cui responsioni standum sit. 2.219.7

Testis si ex intervallo contraria dixerit quid juris. 2.219.8

De juramento testium.

in Testem electus à litigante, vel à judice, tenetur juratus respondere. 2.217.3

Testis juratus in judicio si contraria dixerit, cui respon-

- responsioni fides exhibenda sit, 2.219.8.*
Testem juramento præmissio respondiisse præsumitur, si notarius sciipserit, eum juratum testimonium exhibuisse, 2.217.2
De Correctione dicti.
- Testis* si statim corrigat propriam testimonii depositionem, ejus ultima assertio valida est. 2.219.8
De Publicatione testium.
- Testes* producere post publicationem & conclusionem non potest tertius oppositor ad coadjuvandum, 2.548.2
De Probatione testium.
- an à *Testimonio* repellatur amicus, vel inimicus, & quonam modo hæc conclusio intelligenda. 2.576.3
- Testis* an sit repellendus à testimonio ob vilem ejus opinionem, & infamiam facti, 2.575.1
 contra *Testes* admitti poterunt objectiones etiam in causa appellationis, 2.577.5
De Fide testium.
- Testibus* fidem non adhibere poterit judex ex his, quæ in judicio contigerint, vel quæ sibi, ut iudici nota fuerint, 2.57
De Solatio testium.
- pro *Testimonio* proferendo an possit testis aliquid accipere, 1.610.2
De Falsis testibus, & eorum pœna.
- Testis* falsum testimonium dicere potest in decem prædicamentis, 1.346.7
Testis falsi pœna, ibid.6
Testis in judicio falsum testimonium dicens, quomodo sit puniendus, 1.347.9
 an *Testes* falsos ex intervallo producents, pro pluribus criminibus puniendus sit, 2.206.8
Theodominus rex Suevorum, 1.734.9
Theologi aliter accipiunt culpam, aliter Iurisperiti, 1.548.9
Theologi quomodo testamentum appellent, 1.3.22
Theophili Boschoci & Cantionculæ error notatur, 1.164.7
Theophilus Alexandrinus, 2.436.4
Theauri Etymologia, 1.657.1
Theaurus ad quem pertineat, brevi quadam distinctione traditur, ibid.n.2
Theaurus in loco religioso vel sacro inventus, cujus sit: & ibi conciliantur duo Juris civilis contraria responsa, ib, n. 3
 de *Theauris* regia constitutio defenditur, etiam quoad animæ judicium, 1.658.4
Thera quid significet, 1.457.8
Thra littera olim imprimebatur frontibus damnatorum, & quare, ibid.
Tignum non per se separatim, sed cum domo possidetur, 1.522.5.†
Tingens monetam quomodo puniatur, 1.771.5
Tiri Livii locus ex Plinio expenditur, 2.388.2
 an *Titulus* beneficii canonicatus possit præscriptione acquiri, & an quis teneatur Episcopo illum exigenti ostendere, 1.562.9
Titulos directè contrarios ad defensionem non licet proponere, 2.9.2
Titulus dotis mixtus, partim onerosus, partim lucrativus, 1.283.18
Titulo institutionis legitima liberis relinquenda, 1.80.1
- ex *Titulo* contractæ societatis an transeat dominium absque traditione, 2.376.1
 absque *Titulo* potest dari bona fides, 1.551.1
Titulus in materia præscriptionis quid sit, 1.551.1
Titulus quando in præscriptione sit necessarius, ibid.
 num.2.
 absque *Titulo* præscribi potest usufructus, si adsit bona fides, 1.552.6
Tobia liber an olim fuerit Canonicus, 2.420.4
Tollere potest alicui jus quæsitum de jure civili princeps, 1.296.11
Tondens monetam quomodo puniatur, 1.771.5
Tonsura clericorum, 1.638.1
Tonsura prima an sit ordo, 1.57.4
Tonsura prima quomodo probetur, 2.642.3†
Torquendi non sunt nobiles, nec pœna ignominiosa afficiendi, sicut plebei, 2.198.4
Tortura à fœmina incipere debet, si vir & fœmina sint torquendi, 1.180.17
 an *Tortorum*, vel mortis metu liceat alicui crimen falsum sibi ipsi imponere, propria confessione, 2.14.8
Tortoris cautè debent uti iudices, 2.602.5
super Toto conventus, cogitur, sub peccati reatu partem, quam debet liquidè propria assertione fateri, 2.11.5
Traditio instrumenti an inducat acquisitionem possessionis, 2.366.8
Traditio possessionis corporalis beneficii ad quem pertineat, 2.364.8
Traditio mutua corporum sufficit ad consensum in matrimonio, 1.168.1
Traditio rei venditæ duobus, cui in dubio præsumatur prius facta, 2.250.6
 ad *Traditionem* præcisè cogendus est venditor, qui rem ipsam possidet, 2.249.1
 ubi *Traditio* facta fuerit datâ dilatione ad pretium solvendum, an usuræ debeantur, 2.294.5
 per *Traditionem* factam extra conspectum, acquiritur possessio beneficii, quoties ad ipsum beneficium propter pestem non est tutus accessus, 2.366.12
Traditione rei aliquando transfertur dominium acquisitum ex jure speciali absque traditione, 2.249.2
Traditione transfertur dominium directum, utile vero fictione juris, 1.112.5
 an sine *Traditione* transferatur in donarium donati possessio, conditione existente, 2.88.3
Traditionem exigit donatio inter conjuges, ut morte confirmetur, 1.20.4
 an sine *Traditione* princeps transferat dominium ex titulo privilegii, donationis, aut venditionis, 2.249.3
 an *Traditione* rei, legatum confirmatum à vivo testatore, per eundem possit revocari, 1.18.82
 per *Traditionem* vel patientiam constituuntur servitutes, & non aliter, 1.518.9
 absque *Traditione* ac degradatione quando per iudicem sæcularem puniri possit clericus in sacris constitutus, 2.638.2
Traditione sponsæ ad domum sponsalia de futuro, efficiuntur matrimonium, 1.158.1
Trance y remate quid, 2.216.2
Transactio futurorum alimentorum an firmetur juramento, 1.387.12
Transactio non habet locum in matrimonio, 1.300.7
Trans-

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Transactionis</i> causâ absolutus, an iterum accusari possit. 2.203.5 | <i>de Triente</i> usura. 2.327.6 |
| <i>Transactio</i> inutili juramento confirmatur. 1. 135.21 | <i>Trioboli</i> valor 1.722.8 |
| per <i>Transactionem</i> contingens liberatio quid operetur. 2.224.1 | <i>Tripartita</i> Cassiodori historiarum censura. 2.453.13 |
| quomodo <i>Transcribi</i> ex originali debeat exemplum, ut probet. 2.592.4 | <i>de Tromentina</i> tribu. 2.390.4 |
| <i>Transitus</i> Sanctæ Mariæ liber quis. 2.448.5 | <i>Turcæ</i> capti in bello apud Christianos an fiant servi. 1.649.6 |
| <i>Translatio</i> quomodo differat à præscriptione. 1. 510.2 | <i>Turonenses</i> argentei qui fuerunt. 1.733.8 |
| <i>Translatio</i> domini an impediatur usuras pretii non soluti. 2.294.4 | <i>Turpia</i> quæ sunt, juramento non confirmantur. 1. 354.7 |
| <i>Transmittuntur</i> actiones difficilius quam dominium. 1.112.9 | <i>Turpis</i> actus promissio juramento non confirmatur. 1.354.12 |
| <i>Transmissio</i> in legatis & contractibus diversimodè operatur. 1.343.0 | <i>Turpis</i> conditio vitiat contractum. 1.605.1 |
| <i>Trebellianica</i> æquiparatur Falcidia. 1.132.10 | <i>Turpis</i> conditio, quam tamen adiciens honestam esse credit, matrimonium vitiat. 1.176.9 |
| <i>Trebellianica</i> & Falcidiæ differentia quoad inventarii confectionem. 1.118.17 | <i>Turpis</i> & impossibilis conditio, favore matrimonii, pro non adjecta habetur. 1.175.1 |
| <i>Trebellianica</i> non potest prohiberi, institutis hæredibus liberis primi gradus. 1.117.12 | <i>Turpiter</i> faciendum non est propter durissima quæque. 1.624.4 |
| <i>Trebellianica</i> sicut Falcidia à testatore prohiberi potest. 1.132.9 | in <i>Turpitudinis</i> pari causa potior est causa possidentis. 1.608.6 |
| <i>Trebellianicam</i> an deducat in re certa institutus. 1. 88.15 | <i>Tutela</i> inculpatæ excedens moderamen an puniendus. 1.257.18 |
| <i>Trebellianica</i> & legitima quomodo deducantur. 1. 131.1 | à <i>Tutela</i> quot liberi excusent. 1.260.4 |
| <i>Trebellianicam</i> & legitimam deducit filius rogatus post diem hæreditatem restituere. 1.117.10 | <i>Tutoris</i> datio codicillis facta valet, si testamento confirmati sint. 1.100.5 |
| <i>Trebellianica</i> an deducatur ex militis testamento. 1. 109.16 | <i>Tutor</i> nuptias cum pupilla contrahere potest. 1. 231.31 |
| <i>Trebellianica</i> an amittatur non confecto inventario. 1.118.16 | <i>Tutor</i> pupillam clam nuptiis elocare non debet. 1. 231.10 |
| in <i>Trebellianicam</i> non imputantur fructus percepti ex hæreditate à liberis primi gradus, etiam si duæ portiones deducantur. ibid. 13 | <i>Tutor</i> tenetur secundum jus vetus civile, pecuniam pupillarem mutuo dare sub usuris. 2. 275.1 |
| liberi primi gradus in <i>Trebellianicam</i> non computant fructus perceptos ex hæreditate ante moram. 1. 116.9 | <i>Tutor</i> licet non teneatur, nec possit pecuniam pupillarem in fœnus improbum dare; tenetur tamen eam expendere in emptionem prædiorum, vel in aliam honesti lucri negotiationem. ibid. |
| in <i>Trebellianicam</i> imputantur fructus pendentes mortis tempore. 1.118.15 | adversus <i>Tutorem</i> non conficientem inventarium juratur in litem, propter dolum præsumptum. 2. 228.5 |
| de <i>Tremissis</i> valore. 1.731.3 | <i>Turrix</i> mater an possit in carcerem mitti, pro pecunia filiis debita. 1.356.24 |
| de <i>Tremissibus</i> . 1.731.3 | <i>Tyana</i> aqua. 1.315.7 |
| <i>Tres</i> sententiæ quando dicantur conformes. 2. 612.5 | <i>Tyberiadis</i> mare appellatur lacus Genesaret. 1. 682.11 |
| <i>Tres</i> sententiæ conformes, etiam in criminalibus executioni mandandæ sunt. 2.612.3 | <i>Tyronii</i> opera an publicè sint legenda. 2.452.10 |
| <i>Tribus</i> unde dicta. 2.387.1 | <i>Tyrannus</i> an licitè occidatur privata auctoritate. 1. 180.13 |
| <i>Tribus</i> legatum apud Scævola quam utilitatem liberto attulerit. 2.394.10 | |
| quot <i>Tribus</i> fuerint Athenis, & earum nomina ex Græcis auctoribus. 2.392.6 | |
| <i>Tribus</i> Romanæ quæ nomina habuerint. 2.389.3 | |
| in <i>Tribus</i> rusticis & urbanis triginta quinque divisa fuit olim Roma. 2.387.1 | |
| de <i>Tribus</i> prærogativa. 2.391.5 | |
| an <i>Tributa</i> solvant nobiles Hispani, si artem exercent mechanicam. 2.585.7 | |
| an à <i>Tributis</i> sint immunes clerici primæ tonsuræ. 2. 637.9 | |
| <i>Tributarium</i> prædium reipubl. si negligatur, præscribitur biennio à novo cultore. 1.569.14 | |
| <i>Triennalis</i> usucapio, & similes præscriptiones, adversus Ecclesiam admittuntur. 1.526.5 | |
| an quoad <i>Triennium</i> saltem valida sit locatio rerum Ecclesiarum, facta ultra tempus permissum. 2. 235.5 | |
| ultra <i>Triennium</i> non licet hodie res Ecclesiarum locare. 2.235.4 | |
| de <i>Triente</i> . 1.718.4 | |

V

| |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>Vacantia</i> beneficia quæ sint. 2.654.4 |
| <i>Vacantium</i> bonorum redditus ad Episcopum postea eligendum pertinent. 1.67.5 |
| <i>Vagabundum</i> virum an teneatur uxor sequi. 1. 235.7 |
| <i>Vagabundus</i> an remittendus sit ad locum delicti. 2. 541.7 |
| <i>Valerii</i> Maximi & Titi Livii historia quædam tractatur. 2.390.4 |
| <i>Valla</i> frustra Justinianum reprehendit. 1.2.3 |
| <i>Valor</i> beneficii falsus in litteris expressus, an eisdem noceat. 2.137.7 |
| <i>Valor</i> cujusque rei qualiter per testes probetur, & idè Baldi sententia examinatur. 2.156.3 |
| in <i>Variis</i> summis factâ condemnatione à variis iudicibus minimè in dubio intelligenda est. 2.12.6 |
| de <i>Vassallo</i> dominum injuria afficiente. 2.75.8 |
| Z z z 2 <i>Vassal-</i> |

- Vassallus* juramentum fidelitatis novo domino renovare tenetur. 1.78.3
Vassallus novus jurare fidelitatem debet domino. 1. 338.14
 contra *Vassallum* lata sententia, an præjudicet domino scienti. 2.555.9*
 à *Vassallis* domino facta præstatio annua, non acquirit ipsi jus redditum illum exigendi. 1.535.5
 de *Vassallorum* oneribus. 1.534.1
 à *Vassalli* hærede potest fieri recognitio feudi sine juramento. 1.338.15
Vascularium aurum. 1.728.4
Vectigal quid. 1.616.1
Vectigalium inductio an præscriptione acquiratur. 1.528.12
 si *Vectigal* maius exigat nobilis, quomodo puniatur. 1.748.2
 ob *Vectigal* non solum commissum præscribitur quinquennio etiam fide mala. 1.220.22
Vectigal principi debitum licite fraudare nullus potest. 1.618.5.
Venentina tribus. 2.390.4
 de *Velina* tribu. ibid.
Velleiani beneficio mulier jurato renuntiare potest in iudicio: & quid si extra iudicium. 1.373.8
 an *Venalia* testatoris contineat legatum omnium bonorum. 2.171.1
 quas res *Venales* habebat domi testator, non censentur legata, testatore legante omnes res, quas domi habet. 2.172.3
Venalia, etiam comprehendit obligatio omnium bonorum, non apposita certi loci restrictione. 2.171.2
Venandi jus an acquiratur usucapione. 1.632.10
Venatio an possit per principem aut iudicem inferiorem in locis publicis prohiberi. 1.627.1
Venator clericus contra Canonis prohibitionem acquirit animalia quæ venatus est. 1.628.3
Venationis & piscaturæ interesse an dari possit. 1. 633.12
 in *Venationem* an referantur fructus fundi. 1. 631.9
Venationem & venatores prohibentes tenentur restituere damnum illatum alienis agris. 1. 632.11
Venator ingrediens fundum domino prohibente, an acquirat sibi feras, quas acceperit. 1.628.5
Venatores acquirunt animalia, quæ nullius propria fuerunt, etiam si venatio fuerit ex iusta causa prohibita. 1.628.2
Venator tenetur restituere in animæ iudicio animalia per venationem capta, quæ propria erant alterius. 1.633.14
 per *Venationem* à iudice prohibitam capta, non sunt in animæ iudicio restituenda. 1.628.4
- Invitus.*
- quando cogatur quis *Vendere* res proprias quæ ad victum pertinent. 2.349.3
Venditioni exponens publicè res proprias, cogitur eas iusto pretio vendere. 2.348.1
Vendere rem iusto pretio cogitur quis favore religionis ad Ecclesiam construendam, vel ampliandam. 2.353.7
- Res quæ vendi possunt.*
- Filius.*
- Vendere* filium quo pacto possit pater. 2.349.4
- Fundus.*
- de *Venditione* fundi uno pretio facta. 2.506.8
Venditio fundi certis limitibus circumscripti, etiam si mensuræ & quantitatis mentio fiat, censenda erit non ad mensuram, sed ad corporis rationem. 2.503.2
Vendita tot jugera ex certo fundo constituunt actum venditionis ad rationem mensuræ. ibid.n.3
Vendito fundo an transeat in emptorem jus patronatus Ecclesiastici, quod venditor habebat in Ecclesia intra ipsius fundi limites constituta. 2. 82.3
- Hæreditas.*
- Vendere* res hæreditarias an possit executor. 1. 139.6
Vendita hæreditate jus patronatus ad emptorem etiam extraneum defertur. 2.248.8
Vendita hæreditate qualiter jus patronatus ad fideicommissarium non transeat. ibid.
- Mobilia, Immobilia.*
- Venditio* quando perfecta dicatur in rebus mobilibus & immobilibus. 2.507.10
- Omnia bona.*
- Venditio* omnium bonorum an includat jus patronatus. 2.82.4
- Vinum.*
- Venditio* vini quando dicatur facta ad mensuram, vel non. 2.505.7
- Ususfructus.*
- Venditio* ususfructus, non efficit ut proximior consanguineus possit eam retrahere. 2.335.4
- Quomodo fiat venditio.*
- an *Venditionis* actus fiat ad rationem mensuræ, vel corporis certi & limitati, plurimum interest. 2.503.1
- Conditio.*
- Venditionis* contractus, etiam si conditionalis sit, transit ad hæredes. 2.682.3
- Iuramentum.*
- Venditioni* appositum iuramentum efficit, ut venditori scienti non sit necessariò denuncianda litis questio. 2.370.5
Venditio jurata & prior, an potior sit posteriore non jurata, sed tamen traditione firmata. 1. 330.5
- Pacta.*
- Vendita* res cum pacto de non alienando, appositæque hypotheca, non transit per traditionem in dominium secundi emptoris. 2.251.7
Venditio si fiat cum pacto redimendi juxta voluntatem emptoris, resolutâ venditione ex pacto, an fructus interim percepti, sint emptoris, an venditoris. 2.325.1
Vendita re ex pacto de revendendo, fructus pendentes pro rata sunt dividendi. 2.97.6
- Permutatio.*
- Venditionis* contractus an sit, cum permutantur res & pecunia simul cum alia re. 2.167.9
- Pretium.*
- Vendens* iusto pretio, cum sciat decretum esse à senatu quod minoris vendendum sit, tenetur emptori ignoranti ad interesse. 1.614.6
Vende-

Vendere an liceat mercatoribus merces carius pecunia credita, quam numerata. 2.158.6

Traditio.

Venditio posterior pravalet priori, traditione firmata. 1.161.10

Vendita re eadem duobus, quorum prior speciali jure dominium acquisivit absque traditione, is præfertur posteriori, cui realis facta fuerit traditio. 2.249.2

De periculo & commodo.

Venditi commodum & periculum quando, & ad quem spectent. 2.506.9

an post *Venditionem* percepti fructus ad emptorem pertineant. 2.296.7

an *Vendita* rei pensiones pertineant ad emptorem, quando tempore venditionis nondum dies solutioni cesserit. 2.96.3

De rescindenda venditione.

Vendita re demum apud emptorem extincta, locus non est legi 2. Cod. de rescind. vendit. 2.169.13

Venditionis contractum jurans, an possit læsus ultra dimidiam agere ad pretium tantum. 1.403.16

De Actionib. empti, venditi.

Venditor tenetur tantum ad rei venditæ custodiam. 2.507.10.†

Venditor qui rem possidet, præcisè cogendus est ad traditionem. 2.249.1

De Evictionibus.

Venditio à patre facta revocari potest per liberos, si eorum legitima fraudulenter per eam sit minuta. 1.113.20

Venditori etiam scienti denuncianda est litis quasi, & quidem solemniter. 2.368.3

Venditor qui juravit evictionem præstare, an teneatur, si ipsi denunciatum non fuerit. 1.332.10

Venditor promittens evictionem quocumque casu & modo res fuerit evicta, tenebitur de evictione, etiam in casibus quibus alioquin non tenetur. 2.371.7

Venditori quo tempore facienda sit denuntiatio litis motæ. ibid.n.8

Venditor in evictionis lite prosequi tenetur coram eo, apud quem lis cœpta est. 2.524.3

Venditor tenebitur de evictione, etiam non denunciata lite, modò emptor probet justitiam evincens. 2.370.6

Appellatio.

Venditor quando appellare possit à sententia lata contra emptorem. 2.562.4

Vendicare verbum quid inducat. 1.48.10

Venenum emens animo occidendi alterum, an morte puniendus. 1.682.11

Veneni præparatio animo occidendi contingens, an sit punienda morte non secuta. ibid.

Veneni præparatio ad conatum occidendi deducta, erit justa causa divorcii. 1.248.3

Venefici qui dicantur. 1.83.16

Veneficus an possit à patre exheredari. ibid.

de *Veneris* stella. 2.462.9

Veneratorum statutum de dotis quantitate. 1.192.4

Verba ista, *habebo te in uxorem*, an matrimonium inducant. 1.197.5

Verba hæc, *non habebō aliam in uxorem nisi te*, quid efficiant. 1.197.6

Verba hoc modo, in cap. Raynaldus quomodo accipiantur. 1.121.1

Verba hæc, *Nudis verbis jussit venundari*, quomodo intelligantur. 1.4.1

Verba hæc *substitutio & moriatur*, sunt communia. 1.107.7

Verba hæc, *Volo contrahere tecum matrimonium*, an efficiant sponsalia de præsentī. 1.196.4

Verba an sint præcisè necessaria ad juramentum. 1.311.5

Verba ad matrimonium contrahendum non sunt necessaria, sed signa sufficiunt. 1.194.1

quæ *Verba* sufficientia ad matrimonium. 1.196.1

Verba directa, obliqua & communia quæ sint. 1.107.6

Verba directa in codicillis apposta, obliquè accipienda sunt. 1.94.4

Verba enunciativa favore liberorum disponunt. 1.92.11

Verborum communis sensus, qualitas, & conditio personarum attendenda sunt. 1.196.2

Verbis facta injuria honoris præfatione non tollitur. 2.71.1

Verberata uxor à marito actionem in factum habet. 1.248.2

Veritas quid dicatur. 2.3.3

Veritas admittenda in fideicommissis, non fictio. 2.671.4*

Veritas relinquenda non est, ut evitetur scandalum. 1.593.6

Veritas convitii non eximit injuriantem à crimine injuriæ. 2.74.7

Verum crimen qui alteri objecerit, an teneatur injuriarum. ibid.n.6

Veritatem iudex sequi debet. 2.3.3

Veritatem à reis ut extorqueat iudex, potest dissimulare. 2.19.16

Veritati pravalet rei judicatæ auctoritas. 2.4.4

Veritas esse debet comes juramenti. 1.342.11

Vesper quid. 2.462.9

Vestes clericales quales esse debeant. 2.635.7*

Vestes etiam pretiosæ continentur appellatione alimenterum. 1.193.12

Vestiarum quid. 1.131.4

Veturia tribus. 2.390.4

Vetus dominus rei præscriptæ, ratione domini directi, poterit agere contra tertium possessorem, qui non habet causam à præscribente. 1.577.3

Veteris legis præcepta an cessaverint, possintve nova lege iterum statui. 2.107.1

de *Veterum* religione circa juramentum traduntur aliqua. 1.315.5

an *Viatori* permittatur equum suum pabulare in alieno agro ad refectioem ejus. 2.665.3*

an *Viatori* liceat ex vineis & fructibus alienis accipere, ut præsentī necessitati subveniret. 1.65.3. & 2.602.3*

Vicarii qui appellantur. 2.382.4

Vicarius à legato in quo differat. 2.511.8

Vicarius Episcopi an possit conferre beneficia eccl. ex generali commissione. 2.383.7

Vicarios constituere possunt Episcopi, vel urbium Prætores, tam ad criminalia quam civilia negotia. 2.382.4

à *Vicario* an liceat appellare. 2.511.8

Victoriatum denarii valor. 1.722.7*

Victorini opera an sint apocrypha. 2.452.10

Victus etiam in criminalibus, victori condemnatur. 10

- in expensis. 2.619.2
Victus condemnatur in expensis victori, etiam si absque dolo, temere tamen litigaverit, etiam si juramentum calumniæ præstiterit. ibidem num.1
 ad *Victum* pertinentes res proprias, quando cogatur quis vendere. 2.349.3
Vicus exemptus à civitate, an retineat jus pascendi, quod ante exemptionem habebat in territorio. 2.667.7
Vici Atheniensium an tribus sint. 2.392.6
Vidua quæ dici possit. 2.520.3
Vidua quæ fructus dotis nondum restitutæ accipit, an sit usuraria. 2.269.3
Vidua filia an sine parentum consensu nuptias contrahat. 1.204.27
Vidua habet privilegium declinandi forum proprii domicilii, & petendi quod causa tractetur in curia Regis. 2.522.5
Vidua habet privilegium vocandi ad curiam Regis ejus advertarios, modò honesta sit. 2.519.1
Vidua fori privilegium habens, utrùm possit eo uti adversus simile & par jus habentes. 2.521.4
Viduarum privilegium an competat litis consortibus & his qui commune jus cum viduis habent. 522.5*
Viduam fratris potest quis secluso jure humano, in uxorem ducere. 1.229.20
Viduam fratris uxorem ducere, non est contra jus nature. 1.226.4
Vidua stuprum committens, an adulterii pœna afficiatur. 1.253.18
Vidua stuprum committens, amittit ex regio jure dimidiam lucrorum partem. 1.253.22
Vidua stuprum admittens, an lucro nuptiali privetur. 1.252.16
Viduitas legato imponi potest. 1.193.14
 ob *Vilem* ejus opinionem an possit repelli testis à testimonio dicendo. 2.575.1
Vinculum majus habet interdictum quam cessatio à divinis. 1.504.7*
Vincta quare succidi voluerit Imperator Domitianus. 2.666.4*
Vini venditio quando dicatur facta ad mensuram vel non. 2.505.7
Violentia meretrici illata an punienda. 2.348.2
Vipera qualis sit serpens. 1.682.12
Vir unde dictus. 1.252.12
Vir opprimi à fœmina carnaliter non potest. 1.156.17
Vir & uxor tenentur sibi invicem reddere conjugale debitum. 1.239.1
Vir ut reddat debitum conjugale fœminæ, quam judex certo scit ejus uxorem esse, facere non potest. 2.2.2*
Viro & fœmina simul extinctis, an præsumatur fœminam præmortuam esse. 2.182.2
Viro & uxore simul pereuntibus ruina, locum habet lucris acquisitio delata, si in matrimonio uxor decesserit. ibid.n.3
Viri & uxoris quoad divortium par jus. 1.254.24
Virilia qui sibi absiderunt an sint irregulares. 1.663.6
Virilia qui sibi absiderit, sui ipsius homicida est. 1.663.6
Virilia quare sibi execerit Origenes. ibid.
Virgo quæ calibem vitam egit, an habeat privilegium viduæ. 2.520.2
Virginem si te invenero, conditio, tollitur à matrimonii contractu. 1.177.16*
Virginem factum legatum, si Titio nupserit, non admittitur, si ipsa legataria alteri nupserit ex consensu patris. 1.189.2
Virginem corrumpens dotare eam cogitur ex consuetudine. 1.220.20
Virginis defloratio aut corruptio, quomodo per pecuniam compensanda. 1.612.8
Virginem viduam stuprans quomodo puniatur. 1.280.24
Virginum raptores an ab Ecclesia possint abstrahi. 2.257.8
 in *Virginem* Mariam blasphemia. 1.349.14
Vis præcisa quæ sit. 1.425.14
Vis armata pœna. 2.72.4*
Vim testamenti non tollunt codicilli. 1.133.12
Vim vi repellere licet. 1.712.5
Vitandus ubique est, qui excommunicatus est in una provincia. 1.422.4
 ad *Vita* conservationem potest quis aliena retinere. 1.590.4
Vita & Famæ par ratio non est. 2.14.8
 de *Vitibus* quædam. 2.666.4
Vivaria quid. 1.634.5
Vltima voluntates pares sunt contractibus bonæ fidei. 2.369.4*
 inter *Vltimas* voluntates & contractus quæ differentia in his quæ ad conditionem transmittendam pertinent. 2.682.4
Vltima voluntas propria manu defuncti scripta, pietatis causa servanda est, licet non sit coram testibus publicata. 1.66.21
Vltimis voluntatibus annumeratur donatio mortis causa. 1.19.1. & seq.
Vltimis voluntatibus adjici potest pœna. 1.126.9
Vltima voluntatis captatio ex quo pateat. 1.72.18
Vltimis testatorum voluntatibus, si absque principis auctoritate testamenta facta fuerint, non potest princeps efficaciter derogare. 2.305.5
Vltimo morienti si fiat substitutio. 1.103.1
Vltimo morienti facta substitutio in tota hereditate reciprocã inter institutos præmittit. 1.103.2
Vltimo supplicio affectis an justè possit negari Ecclesiastica sepultura. 2.146.11
Vncia quot drachmas appendat. 1.720.5
Vnciaria usura, quæ centesimo demum anno sortem æquat. 2.327.6*
Vngarici solidi qui. 1.733.8*
 de *Vnitione* beneficiorum juris patronatus laicorum. 2.662.11
Universalis propositio quid. 2.81.1
Universalis an sit hæc oratio, *lego omnes res meas*. 2.81.2
Universalis significationem habet indefinita negativa concepta. 2.83.7
Universali non æquipollet indefinita in probationibus. 2.85.10
Universali orationi non æquipollet ex propria significatione indefinita. 2.83.5
Universales dictiones limitantur & restringuntur secundum naturam actus cui attribuuntur. 2.371.7*
Universitas quid sit in oratione. 2.81.2
 in causa *Universitatis* an sit admittendus in testem, qui est ejusdem universitatis. 2.576.4
 in *Universitatem* quare ferri non possit excommunicatio. 2.195.9
Voconia legis capita. 1.85.35
Volitina tribus. 2.390.4
Volo contrahere tecum matrimonium, verba hæc an

an inducant sponsalia de præfenti. I.196.4.
Volo testamentum meum penitus valere, non obstante, quid operetur. I.16.72
Voluntaria jurisdictio an delegari valeat. 2.383.6
Voluntaria jurisdictio an possit extra territorium exerceri. 2.384.8
Voluntas distinguit maleficia in foro conscientie. I.219.16
Voluntate distingui maleficia, qualiter sit intelligendum. I.675.2
in Voluntatem alterius an possit testamentum conferri. I.70.9
Voluntas captatoria quæ sit. I.68.1.& seq.
Voluntas coacta, qualiter sit voluntas. I.156.18
Voluntati humanæ licet renuntiare. I.5.10
Voluntas illicita testatoris non est servanda. I.120.9
ex Voluntate occidendi etiam perfectissima, irregularitas non contrahitur. I.677.5
an Voluntati testatoris qui expressim prohibuit bona alienari ex causa dotis, derogare valeat princeps. I.308.10.*
Voluntas testatoris est executioni mandanda intra tempus ab ipso definitum à die aditæ hæreditatis. I.39.2
Voluntas ultima innominata quæ sit. I.26.37
Voluntates ultimæ ita sunt interpretandæ, ut valeant. I.125.13.& 6
Voluntates ultimæ intra quod tempus debeant executioni mandari. I.38.1
ad Voluntatem constituentis expressum constitutum precarium ipsius morte jure finitur. 2.357.4
Voluntarium homicidium quid. I.675.1
Votum castitatis simplex non impedit nuptias futuras. I.343.20
Voto non solvitur matrimonium consummatum. I.246.13
Votum in periculis emissum valet. I.181.27
Vota honesta servare, jus divinum præcipit. I.38.19
in Voto quando Papa possit dispensare. I.324.10
de Voti commutatione. ibid.
Votum solemne à simplici ex ipsa actus natura differt. I.245.12
Urbs quid significet. I.494.8*
Urbis Romæ appellatione quid contineatur. ibid.
Ursus in domo habens, an sit irregularis si is hominem occiderit. I.702.11

Origo & causa.

Usucapio quare sit inventa. I.514.5
Usucapio ex summa aequitate introducta est. ibid.

Definitio.

Usucapionis definitio tradita à Jurisconsulto, defenditur. I.512.1
Usucapionis definitio à Jurisconsulto tradita an pertineat ad actiones personales. ibid.
Usucapio & præscriptio an sint ratione justa legis humanæ introductæ. I.573.1

Differentia.

Usucapio & præscriptio quomodo differant. I.513.1.& 3
Usucapio triennalis à longi temporis præscriptione perperam distinguitur, quoad domini directi vel utilis acquisitionem. I.574.3

Qui usucapere possint.

Dubitans.

Usucapere an possit is, qui dubitat an res sit sua. I.546.3

Hæres fructuarii.

Usucapere an possit fructuarii hæres. I.555.3

De rebus, quæ usucapi possunt.

Immobilia.

Usucapio an rebus etiam immobilibus conveniat juxta Cæsarei responsa. I.513.2
Usucapio immobilium ex Platonis sententia non est justa. I.514.5

Jus pascendi.

Usucapio juris pascendi. 2.118.11
Usucapione triennali tollitur ipso jure actio. I.578.6
Usucapio triennalis, & similes præscriptiones adversus Ecclesiam admittuntur. I.526.5
Usucapioni quodnam sit præfinitum tempus. I.523.*

Effectus.

an per Usucapionem, vel præscriptionem, etiam si ex iis transferatur dominium directum, fiat injuria, aut derogetur juri naturali. I.575.5
Usucapitum matrimonio constante, an fiat commune viro & uxori. 2.238.13

Interruptio.

Usucapio etiam interruptitur per possessionem alterius quàm hæredis & testatoris. 2.301.6.†
Præscriptio bona fide cæpta, non interruptitur dubitatione possessoris. I.546.5

An licita.

Usura à jure civili Cæsarem prohibita non est, tametsi Regia lege sit improbata. 2.273.6
Usuram jure naturali & divino prohibitam esse ostenditur. 2.272.5
Usuras an exercere erga alienigenas unquam licuerit Judæis. 2.274.7
Usura non sunt lege supernaturali vetitæ. 2.282.1*
ut Usurarius contractus non censeatur, qui aliàs usurarius est, an consuetudo efficiat. I.243.7
Usura an sit licita ex testatoris voluntate. 2.274.9
Usura licita non est, etiam dispensatione & privilegio Romani Pontificis. ibid.8

Etymon & definitio.

Usura unde dicta. 2.272.5.†
Usura definitio latè discutitur. 2.267.& seq.

Lucratoria.

Usura lucratorie omni jure prohibita, compensatione omni jure admittuntur. 2.293.2
abique Usurarum labe licitè exigitur, quod creditoris verè interfit, tam ratione lucri cessantis, quam damni emergentis. ibid. n. 6

Centesima.

de Usura centesima triente & quadrante. 2.327.6

Unciaria.

Zzz 4

Usu

- Usura unciaria quæ.* 2.327.6†
Usura quando committatur.
- Usura* committitur, cum aliquid ultra sortem causâ mutui recipitur. 2.313.2†
- Usura* an sit, quoties debitor ratione mutui ultra sortem obligatur ad aliquid, quod agere non tenebatur. 2.278.5†
- Usurarius* an sit censendus, qui naviganti mutuo dat pecunias, eò quod in se suscepit periculum, recepturus aliquid ultra sortem. *ibid.*
- Usurarius* an sit qui fructus pignoris sibi præcipuos habet. 2.269.3
- Usurarium* an dici possit pactum de fructibus in sortem computandis. 2.325.2
- Usurarius* an sit maritus, qui fructus dotis percipit. 2.269.3
- Usurarius* an debeat censerî contractus venditionis, ex eo, quod fuerit appositum revendendi pactum. 2.356.6
- Usurarius* an sit censendus, qui rem vendiderit carius justo pretio ob dilatam solutionem. 2.159.7
- Usure* an præstandæ sint, ubi traditio facta fuerit, data dilatione ad pretium solvendum. 2.294.5
- Usura* pretii non soluti an impediât domini translationem. *ibid.*n.4.
- De juramento solutionis.*
- de *Usuris* solvendis juramentum quatenus obliget. 1.371.4
- Usuras* solvere jurans, an teneatur id juramentum servare. 2.2.2†
- de *Usuris* solvendis, & non repetendis, juramentum, non impedit, quo minus peti possint. 1.370.3
- De petitione usurarum.*
- Usura* juratò, sed tamen illicitè promissæ, peti non possunt. 1.321.8
- De remissione juramenti.*
- de *Usuris* solvendi juramentum à seculari remitti potest. 1.328.38
- De actione contra usurarium.*
- Usurarius* tenetur ex quasi contractu, non ex delicto. 2.288.7†
- an ex *usurarum* causa possit agi ad contractus rescissionem. 2.34.5
- De foro competente.*
- an *Usurariam* controversiam valeat judicare judex laicus. 1.301.11
- Usurarium* crimen an sit merè Ecclesiasticum, late discutitur. 2.282.1
- Usurarium* crimen an Ecclesiasticum, vel civile, vel mixtum, 1.301.13
- De Probatione.*
- Usurarium* quem esse, an probent testes singulares. 2.283.5
- De manifesto usurario.*
- Usurarius* manifestus quis dicatur. 2.284.4
- Usurarius* manifestus an possit donare mortis causâ. 1.21.13
- Usurarii* manifesti testamentum nullum est, nisi fiat servatâ formâ, c. quamquam, de usur. in 6. 2.288.9
- De mentali usurario.*
- Usurarius* mentalis an teneatur restituere, quod ei datum fuerit à debitore. 1.598.4
- Usurarius* mentalis quis sit. 1.600.8
- Usurarius* mentalis quo pacto cogi possit in foro exteriori ad restitutionem. *ibid.*
- De Restitutione usurarum.*
- Usurarii* bona an sint hypothecæ titulo obligata pro restitutione *usurarum*. 2.286.6
- Usurarius* tenetur restituere ratione acceptionis iniquæ, id est, proximo injuriolæ. 1.598.3
- Usurarius* qui semel immunis fuit à restitutione, si ad pinguiores rem redierit, tenetur omnia restituere. 1.590.3
- Pena usurarii.*
- Usurarius* potest per leges civiles puniri. 1.203.22
- Usurarius* pœna infamiæ punitur jure civili. 2.283.2
- Usurarius* quomodo puniatur ex regis constitutionibus. *ibid.*
- Usurarius* clericus qualiter jure Pontificio puniatur. 2.284.3
- Usurarii* manifesti non sunt tradendi Ecclesiasticæ sepulture. 2.285.5†
- De hæredibus usurarii.*
- Usurarii* hæredes coguntur *usuras* restituere. 2.287.7
- Usurarii* hæredes non confecto inventario, non tenentur ad *usuras* restituendas, ultra vires hæreditarias. 2.288.8
- De vidua.*
- Usuraria* an sit vidua, quæ fructus dotis nondum restitutæ accepit. 2.269.3†
- ex *Usuraria* pecunia res emptæ, an ementis fiant. 2.286.6†
- ad *Usuram* communem receptum interpretandæ sunt dictiones. 2.297.1
- Usus* loquendi & intelligendi præferendus propriæ significationi. *ibid.*
- Usus* forensis, quo fertur excommunicatio conditionalis, defenditur. 1.465.5
- Usurario* an sit clericus similis beneficia habens. 1.500.1
- Accretus.*
- Ususfructus*, qui postea accrevit, pignori cedit. 2.54.3†
- Adventitiorum.*
- Ususfructus* in bonis adventitiis filii patri debitus, an revertatur ad proprietatem, patre monasterium ingrediente. 1.37.14
- an *Ususfructum* amittat pater per alienationem voluntariam rei adventitiæ, ique filio deferatur. 2.57.7
- Clericalium bonorum.*
- Ususfructus* bonorum quæ filiosam, clerico acquiruntur, patri non competit. 1.56.2
- Ususfructus* matrimonio constante quesitus, an sit viro & uxori communis. 1.238.11
- Donati.*
- Ususfructus* pertinens ad donatorem, tempore donationis causalis dicitur. 2.339.4†
- Fideicommissi.*
- Usus-*

Ususfructus quomodo transeat in fideicommissarium. 1.112.10
 quid si *Ususfructus* fideicommissio relictus sit, & in eo reciprocè substitutio facta sit. 1.104.6

Formalis.

Ususfructus formalis quis sit. 2.339.4*

Legatus.

Ususfructus legatus Titio, & suis hæredibus, quomodo dividatur. 1.89.8

Omnium bonorum.

Ususfructus omnium bonorum legatum hærede instituto, post obitum usufructuarii validum est. 2.152.5

Pecuniarius.

de *Ususfructu* pecuniario. 2.313.2*

Præscriptus.

Ususfructus potest præscribi absque titulo, si adsit bona fides. 1.552.6

Venditus.

Ususfructus venditio non efficit, ut proximior consanguineus possit eum retrahere. 2.335.4.

!Possessio.

Ususfructuarius an habeat naturalem possessionem. 1.516.5

Ususfructuarius nomine proprio habet solam rei detentionem. 1.517.7

Ususfructus si possideatur bona fide, & proprietatis malâ fide, vel è contrâ, quomodo his iuribus præscribatur, disputatur. 1.554.8

Retractus.

Ususfructuario hæreditaria proprietatis jure sanguinis absque ipso usufructu retrahitur. 2. 336.7

Solutio.

Ususfructuarius quartæ vel quintæ partis bonorum non tenetur ad æris alieni solutionem. 2. 151.2

Ususfructuarius omnium bonorum non tenetur ad æris alieni solutionem. 2.152.4

Venatio.

an *Ususfructuarius* possit venari in eo fundo, in quo usufructum habet. 1.631.9*

an *Ususfructuario* similis sit clericus habens beneficia. 1.50.1

Uterini fratres qui dicantur. 1.211.2

Utile non vitatur per inutile in separabilibus. 2. 235.5

Utile dominium præscriptiõne acquisitum, maximus effectus habet. 1.576.6

Utilitas publica quando ex delicto sequitur, an puniri possit delictum. 1.677.4

Utilitatis publicæ favore cogendus est privatus, res proprias iusto pretio vendere. 2.353.8

Uvas viatori ex vinea alterius an liceat comedere. 1.602.3

Vulgaris mulier quæ dicatur. 1.253.21
Vulgaris substitutionis diffinitio. 1.92.3
Vulgaris substitutio quibus verbis fiat. ibid.n.4
Vulgaris expressa continet tacitam pupillarem, quæ tamen matrem pupilli non excludit. 1. 93.6

Vulgaris substitutio, siue separata, siue conjuncta cum pupillari, proprium habet effectum. 1.96.12

Vulgaris tacita matrem testantis non excludit. 1. 93.7

Vulgaris tacita valet semper, etiamsi pupillaris, cui inerat, nulla fuerat. 1.96.14

Vulgaris in unum casum concepta, ad alium extenditur. 1.93.5

Vulgaris uxor quæ. 1.253.20

Vulnerari mortis tempore facta assertio, an noceat vel profit reo ejus criminis accusato. 2. 219.8

Vulnus mortiferum ab uno tantum illatum, an omnes præsentis conflictus efficiat irregulares. 1.690.5

Vulnus ab uno illatum, quando ei imputetur ad homicidium, si vulneratus ab alio exanimatus fuerit. 1.689.4

Accusatio.

Uxor non potest accusare maritum adultærii criminaliter. 1.252.9

Adulterium.

Uxor propter adulterium amittit arrhas & parapherna. 1.251.2

Uxor, etiam putativa, propter adulterium amittit dotem. ibid.n.1.

Uxor notoriè adultera, & ob id à marito expulsâ, non restituitur ex interdicto unde vi. 1.249.12

Uxorem & adulterum an liceat occidere propria auctoritate in foro conscientiæ. 1.256.12

Uxor pro alimentis agere non potest contra emptores bonorum mariti. 1.284.23

Arrha.

Uxor tenetur probare, arrhas sibi promissas non excedere decimam bonorum mariti partem. 2. 179.7

Contractus.

Uxor ex Taurina lege non potest contrahere sine licentia mariti. 1.236.1

Uxor contrahere non potest sine consensu mariti, ergo nec donare mortis causâ. 1.21.15

Corruptio.

Uxor corrupta quare efficiat maritum bigamum. 1.670.3

Dimissio.

Uxore à viro dimissa ob fornicationem, an vir possit aliam, priore vivente, uxorem ducere. 1.253.23

Domicilium.

Uxor sortitur domicilium mariti. 1.235.8

Uxor virum sequi tenetur, nisi aliter initio conventum sit. ibid.n.5

Dos.

Uxorem dotem repetentem, quæ nuptias incestas sciens

scienter contraxerat, an possit excludere maritus ex jure filii. I. 222.38

Executrix.

Uxor executrix ultimarum voluntatum à marito relicta, non amittit jus executionis, etiamsi secundas nuptias contrahat. I. 119.4

Expectatio.

Uxor tenetur absentem maritum omnino expectare. I. 242.3

Iusta.

Uxor iusta quæ dicatur. I. 2.16

Locatio.

Uxor quo pacto teneatur stare locationi rerum dotalium factæ per maritum, & quid è contrario. 2.230.5

Legatum.

Uxori relictum legatum, illi tantum debetur, quæ uxor erat tempore testamenti. I. 78.5

Matrimonium.

Uxor non potest secundum matrimonium contrahere, licet primum non sit consummatum. I. 242.5

Verberata.

Uxor verberata à marito actionem in factum contra illum instituere potest. I. 248.2

Usufructuaria.

Uxor usufructuaria, relicta sub conditione, ut castè

vivat, eâ deficiente, usufructum amittit. I. 221.28

Vulgaris.

Uxor vulgaris quæ. I. 253.20

Uxorem accipere jurans, an teneatur cum ea contrahere matrimonium, si, cum ipsa dives sit, nolit ei dotem assignare. I. 160.6

Uxorem ducere promittens, eam accipere tenetur, præstito conjugali consensu, alioqui mortale crimen committit. I. 151.2

officium mariti in uxorem notabile. I. 248.5

ad *Uxorem* aut concubinam patris accedens filius, justè exheredatur. I. 83.18

Uxores plures habere, an sit de jure naturali vel divino prohibitum. I. 241.1

Uxores plures habere, qua ratione præcis Patribus licuerit. ibid. num. 2

X

X *Anthichus* mensis apud Macedones, an respondeat nostro Aprili. 2.456.4

Xeme quæ mensura sit. 2.255.5

Xerxes Darii filius quot annos regnaverit. 2.

421.5. & 6

Xerxes, hujus nominis secundus, octavus Persarum Rex, quamdiu regnaverit. 2.423.6

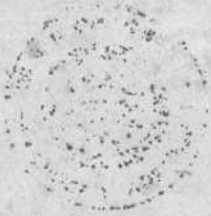
Z

Z *Alenci* Locrensis legislatoris quoad novas leges ferendas constitutio. I. 490.3

Zygestatis officium. I. 728.7

F I N I S.











Handwritten text in a cursive script, likely a name or title, possibly "J. A. ...".

F. A
090